"Денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2024 жылғы 25 қаңтардағы № 46 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2026 жылғы 1 шілдедегі № 72 бұйрығы

БҰЙЫРАМЫН:

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2024 жылғы 25 қаңтардағы № 46 "Денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттарды бекіту туралы" бұйрығына мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1-тармақта:

47.тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"47) осы бұйрыққа 47-қосымшаға сәйкес "Травматология және ортопедия (ересектер, балалар)" кәсіптік стандарты;";

мынадай мазмұндағы 57), 58), 59), 60) және 61) тармақшалармен толықтырылсын:

"57) осы бұйрыққа 57-қосымшаға сәйкес "Радиациялық онкология" кәсіптік стандарты;

58.осы бұйрыққа 58-қосымшаға сәйкес "Денсаулық сақтаудағы менеджмент" кәсіптік стандарты;

59.осы бұйрыққа 59-қосымшаға сәйкес "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" кәсіптік стандарты;

60.осы бұйрыққа 60-қосымшаға сәйкес "Қоғамдық денсаулық/Қоғамдық денсаулық сақтау" кәсіптік стандарты;

61.осы бұйрыққа 61-қосымшаға сәйкес "Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызмет" кәсіптік стандарты.";

осы бұйрыққа 1, 2, 3, 4 және 5-қосымшаларға сәйкес 57, 58, 59, 60 және 61-қосымшаларға сәйкес толықтырылсын.

2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Ғылым және адами ресурстар департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрық қабылданған күннен бастап күнтізбелік бес күн ішінде оның қазақ және орыс тілдеріндегі электрондық түрдегі көшірмелерін ресми жариялау және Қазақстан Республикасы Нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау

банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық 2026 жылғы 12 шілдеден бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға жатады.

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі *А. Альназарова*

"КЕЛІСІЛДІ"
Қазақстан Республикасы Еңбек
және халықты әлеуметтік
Қорғау министрлігі

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2026 жылғы 1 шілдедегі
№ 72 Бұйрыққа
1-қосымша
Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
2024 жылғы 25 қаңтардағы
№46 бұйрығына
57-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Радиациялық онкология" 1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: Кәсіптік стандарт кадрларды аттестаттауды, сертификаттауды бағалау және біліктіліктілігін, дайындығын және мамандануын растау үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы қолдануға арналған:

1) қызметкерлердің – сала бойынша мамандыққа қойылатын талаптарды түсінуі, өз біліктілігін арттыруды және мансаптық ілгерілеуді жоспарлауы үшін;

2) жұмыс берушілердің – қызметкерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеуі, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде критерийлер құруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін;

3) сертификаттау және біліктілік беру бойынша қызмет жасайтын ұйымдардың (органдар) – персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және қызметкерлердің сәйкестік деңгейі бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеуі үшін;

4) мемлекеттік органдардың – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде кәсіптік стандартты пайдалануы үшін;

5) медициналық білім беру ұйымдарының – резидентураның, магистратураның, біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеуде пайдалануы үшін.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) бейінді маман – жоғары медициналық білімі, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

2) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медицина және фармацевтика ғылымы, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсетудің сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

3) клиникалық хаттама – пациенттің белгілі бір ауруы немесе жай-күйі кезіндегі профилактика, диагностика, емдеу, медициналық оңалту және паллиативтік медициналық көмек бойынша ғылыми дәлелденген ұсынымдар;

4) консилиум – кемінде үш дәрігердің қатысуымен диагноз қою, емдеу тактикасын айқындау және ауруды болжау мақсатында адамды зерттеу;

5) медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

6) медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкестік деңгейі;

7) пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

8) профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатыларда өршуінің алдын алуға және өршіп кеткен асқынуларды, ағзалар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені;

9) резидентура – мақсаты дербес клиникалық практикаға жіберу үшін тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту болып табылатын жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру деңгейі;

10) тағылымдама – теориялық дайындық нәтижесінде алынған кәсіптік білімді, іскерлік пен дағдыны практикада қалыптастыруға және бекітуге, сондай-ақ одан әрі кәсіптік қызмет үшін жұмыстың өзіндік ерекшелігін, озық тәжірибені зерделеуге бағытталған бейресми білім беру нысаны;

11) тәлімгер – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларға және жас мамандарға кәсіптік бейімделуде практикалық көмек көрсету үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, кемінде бес жыл өтілі бар, қызметін білім берудің, ғылым мен практиканың үш тұғырлығы негізінде жүзеге асыратын медицина қызметкері;

12) хабардар етілген келісім – адамның медициналық көмек алуға және (немесе) оның шешім қабылдауы үшін маңызы бар медициналық көмектің және (немесе) зерттеудің барлық аспектісі туралы ақпаратты алғаннан кейін нақты зерттеуге қатысуға өз келісімін жазбаша ерікті түрде растау рәсімі. Хабардар етілген жазбаша келісім уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша ресімделеді.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) АЖХ-10 – Аурулар мен денсаулыққа байланысты проблемалардың 10-шы қайта қаралудағы халықаралық статистикалық сыныптамасы;

2) БА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

3) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Радиациялық онкология.

5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86101073.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер.

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет.

86.1 Аурухана ұйымдарының қызметі.

86.10 Аурухана ұйымдарының қызметі.

86.10.1Кең бейінді және мамандандырылған ауруханалар қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Радиациялық онкология" кәсіптік стандарты иондаушы сәулеленуді пайдалана отырып, маманның балалар мен ересектердегі қатерлі ісіктер мен қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерін ұйымдастыру, диагностикалау мен емдеу бойынша кәсіптік құзыреті саласындағы талаптарды, медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптауды, оның ішінде, дағдылары, машықтары мен білімін қоса алғанда, радиациялық онкология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын меңгеруі және сәйкес келуі тиіс. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуіне орай әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) 7.1 Радиациялық онколог-дәрігер – 7 СБШ-нің деңгейі;

2) 7.2 Радиациялық онколог-дәрігер – 7 СБШ-нің деңгейі;

3) 7.3 Радиациялық онколог-дәрігер – 7 СБШ-нің деңгейі;

4) 7.4 Радиациялық онколог-дәрігер – 7 СБШ-нің деңгейі.

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

<table>
<tr><td colspan="4">9. "Радиациялық онколог-дәрігер" кәсіптің карточкасы:</td></tr>
<tr><td>Топтың коды:</td><td colspan="3">2213-3</td></tr>
<tr><td>Қызмет атауының коды:</td><td colspan="3">2213-3-001</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің атауы:</td><td colspan="3">Радиациялық онколог-дәрігер</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="3">7</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:</td><td colspan="3">7.1</td></tr>
<tr><td>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="3">Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді).
Дәрігер (бейінді маман).
Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 "Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21843 болып тіркелді).
Радиациялық онколог-дәрігер.</td></tr>
<tr><td>Кәсіби білім деңгейі:</td><td>Білім деңгейі:
жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)</td><td>Мамандық:
Денсаулық сақтау</td><td>Біліктілік:</td></tr>
<tr><td>Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:</td><td colspan="3">Талап етілмейді.</td></tr>
<tr><td>Формалды емес және информалды біліммен байланыс:</td><td colspan="3">-150 СБ біліктілікті арттыру; - 50 СБ формалды емес білім; - 10 СБ қосымша құзыреттер.</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Қызметтің негізгі мақсаты:</td><td colspan="3">Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен иондаушы сәулеленуді пайдалана отырып, балалар мен ересектердегі әртүрлі локализациядағы қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерін диагностикалау және емдеу.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Еңбек функциялардың сипаттамасы</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2">1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен иондаушы сәулеленуді пайдалана отырып, балалар</td></tr>
</table>

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	мен ересектердегі қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерімен ауыратын науқастарға білікті мамандандырылған медициналық көмек көрсету. 2. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықты санитарлық-гигиеналық ағарту және салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша профилактикалық іс-шаралар жүргізу және тиімділігін бақылау. 3. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың айналасындағы адамдармен және денсаулық сақтау жүйесіне қатысушылармен өзара байланыс. 4. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен медициналық есеп-қисап құжаттаманы жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму
	Дағды 1: Балалар мен ересектерде болатын қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлері бар пациенттерді тексеру.	Машықтар: 1. Пациенттерден немесе олардың заңды өкілдерінен шағымдарын, өмір және ауру анамнезін жинауды жүзеге асыру. 2. Пациенттерден немесе олардың заңды өкілдерінен алынған ақпаратты түсіндіру және талдау. 3. Пациентті тексеру жоспарын құрастыру: қажетті зертханалық және визуалды зерттеулерін таңдауды қоса алғанда, әрі қарайғы тексеру жоспарын әзірлей отырып, диагностиканы жоспарлау. 4. Пациентті көрсетілімдері бойынша басқа мамандықтағы дәрігерлерге жіберу үшін көрсеткіштерді анықтау. 5. Клиникалық диагноз қою және ем тактикасын таңдау мақсатында басқа мамандармен тиімді өзара әрекеттесе отырып, клиникалық жағдайларды талқылау және кешенді емдеу жоспарларын әзірлеу үшін МДТ құрамына қатысу. 6. Онкологиялық аурулары және денсаулық бұзылыстары бар пациенттерге қатысты зертханалық, морфологиялық, иммуногистохимиялық, молекулалық-генетикалық, аспаптық (ультрадыбыстық, радиологиялық: рентгенологиялық, компьютерлік томография, магниттік-резонанстық және т.б.) және эндоскопиялық зерттеу деректерін интерпретациялау. 7. Көрнекі локализация ағзаларына (тері, шеткері лимфа түйіндері, сүт бездері, қалқанша без, ауыз қуысы, сыртқы жыныс мүшелері, тік ішек) визуалды және мануальды зерттеу жүргізу. 8. Қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерімен ауыратын науқастарды тәуліктік немесе күндізгі стационарға жатқызу үшін іріктеу жасау және жолдама беру.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің мерзімді хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Ересектер мен балалар анатомиясы мен физиологиясы. 5. Ересектер мен балалардағы онкологиялық патология кезіндегі этиопатогенез, патофизиология, патоморфология, генетикалық мутациялар мен клиникалық симптомдар негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		ұсынылады
Дағды 2: Қатерлі және кейбір қатерсіз ісіктердің диагнозын қою.		Машықтар: 1. АХЖ-10, АХЖ-О және басқа да жалпы қабылданған жіктеулерге сәйкес онкологиялық аурулардың алдын алу, кезеңдік және қорытынды клиникалық диагноздарын белгілеу және негіздеу. 2. Қатерлі ісік диагнозын қою кезінде дифференциалды диагноз жүргізу. 3. Онкологиялық науқастардың жағдайының ауырлығын Карновский шкаласы бойынша және онкологиялық науқастардық функциональдық жағдайын бағалаудың негізгі құралы болып табылатын, олардың өз-өзіне қызмет көрсету қабілеті мен физикалық белсенділігін анықтайтын ЕКОГ (ECOG) шкаласы бойынша, сондай-ақ ауру сататын қатерлі ісіктердің халықаралық ТНМ (TNM) және ФИГО (FIGO) жіктемелеріне сәйкес бағалау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің мерзімді хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Онкологиялық аурулардың АХЖ-10, АХЖ-0 бойынша халықаралық жіктелімдері. 5. Халықаралық жіктелу: ТНМ (TNM) жіктелуі (АЖКК (AJCC) 8-басылымы, 2018 жыл.)
Дағдыны тану мүмкіндігі:		ұсынылады
		Машықтар: 1. Мультидисциплинарлық топтардың жұмысын ескере отырып, пациентті сәулелік емдеу жоспарын құрастыру және негіздеу.

		2. Пациенттерден және олардың өкілдерінен сәулелік емдеуді жүргізуге ақпараттандырылған келісім алу. 3. Онкологиялық аурумен ауыратын науқастарға тәуліктік және күндізгі стационарлар жағдайында сәулелік емдеу жүргізу. 4. Иондаушы сәулеленудің организмге физикалық және радиобиологиялық әсерін ескере отырып, қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлеріне сәулелік терапия тағайындау және жүргізу. 5. Аурудың сатысын, гистологиялық, иммуногистохимиялық, молекулалық-генетикалық зерттеулер нәтижелерін, қатар жүретін ауруларды, пациенттің жасын және басқа да факторларды ескере отырып, сәулелік емдеуді тағайындау және жүргізу. 6. Барлық локализациялар мен жоспарланатын сәулелік терапия әдістемелері кезінде рентгендік симуляторларда және виртуалды симуляция функциясы бар компьютерлік томографтарда сәулеге дейінгі топометриялық дайындықты тағайындау және орындау. 7. Сәулелік терапия аппараттарының барлық түрлерін қолдана отырып, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларына сәйкес қатерлі ісіктермен және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерімен ауыратын науқастарға сәулелік емдеу тағайындау және жүргізу. 8. Онкологиялық пациенттерге паллиативтік және симптоматикалық сәулелік терапия жүргізу. 9. Сәулелік емдеудің тиімділігін бағалау және оны клиникалық, зертханалық, аспаптық, морфологиялық және т.б. зерттеу әдістерінің нәтижелеріндегі динамикалық өзгерістерді ескере отырып түзету. 10. Радиациялық онкологиядағы шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайлар барысында медициналық көмек көрсету.
	Дағды 3: Ересектер мен балалардағы онкологиялық ауруларды дербес, аралас немесе кешенді емдеуде сәулелік емдеу әдістерін қолдану.	
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Сәулелік терапияның физикалық, радиобиологиялық және дозиметриялық негіздері. 5. Әртүрлі локализациядағы онкологиялық пациенттерге қатысты этиологияны, патогенезді, клиникалық симптоматиканы, жіктелуін және тексеру әдістерін білу.

		6. Сәулеленуге арналған сәулелік терапиялық аппараттардың және сәулеге дейінгі топометриялық дайындыққа арналған аппараттардың әртүрлі типтерінің мүмкіндіктері. 7. Сәулелік терапияның әртүрлі әдістері, соның ішінде сыртқы және ішкі (брахитерапия), сондай-ақ жаңа технологиялар (қарқындылығы модуляцияланған сәулелік терапия (IMRT), стереотаксикалық терапия (SBRT), радиохирургия) туралы білу. 8. Тәуліктік және күндізгі стационарға жоспарлы емдеуге жатқызуға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен иондаушы сәулеленуді пайдалана отырып, балалар мен ересектердегі қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерімен ауыратын науқастарға білікті мамандандырылған медициналық көмек көрсету.	Дағды 4: Сәулелік терапияның физикалық, радиобиологиялық және клиникалық-дозиметриялық негіздеріне сүйенген сәулелік терапияны жоспарлау.	Машықтар: 1. Халықаралық хаттамаларға, атластар мен нұсқаулықтарға сәйкес сәулелік терапия үшін көлемдерді контурлау (сызу), нысаналы көлемдерді (нысананың макроскопиялық көлемі (GTV), нысананың клиникалық көлемі (CTV), нысананың жоспарлы көлемі (PTV) және сындарлы ағзалар мен тіндерді контурлау жүргізу. 2. Компьютерлік томографиялық кескіндерінің сериясы деректері негізінде дененің қызығушылық тудыратын аймағын 3-өлшемді (3D) реконструкциялау кезінде сәулелік кескіндерге компьютерлік өңдеу жүргізу, сондай-ақ компьютерлік томография, позитрондық-эмиссиялық томография/ компьютерлік томография және магниттік-резонанстық томография сандық деректерін біріктіру үшін кескіндердің кеңістіктік ко-тіркеуін орындау. 3. Мақсатты көлемде (нысананың макроскопиялық көлемі (GTV), нысананың клиникалық көлемі (CTV), нысананың жоспарлы көлемі (PTV) және тәуекел сыни органдарда/тіндерде сәулеленудің белгіленген дозаларын анықтау. 4. Сәулелік терапияны дозиметриялық жоспарлаудың клиникалық негіздерін білу негізінде таңдалған және баламалы дозиметриялық жоспарларға клиникалық талдау жүргізу. 5. Сәулелік терапияны бастамас бұрын пациенттің нақты және жоспарланған емі арасындағы дозиметриялық және геометриялық параметрлердің сәйкессіздігін азайту үшін сәулелік терапияның дозиметриялық жоспарын тағайындау және жүргізу. 6. Контактты сәулелендіру кезінде иондаушы сәулеленудің физикалық және радиобиологиялық әсері туралы білімге сүйене отырып, брахитерапия жүргізуге көрсетілімдерді анықтау.
		Білімдер:

		1. Сәулелік терапияны жоспарлау үшін қалыпты және топографиялық анатомияның, рентгенологияның, компьютерлік және магниттік-резонанстық томографияның, позитрондық-эмиссиялық томографияның негіздері. 2. Нысаналар мен критикалық ағзаларды сәулелендіру көлемдерін контурлаудың сәулелік терапия бойынша халықаралық практикалық нұсқаулықтарға негізделген түрлі тәсілдері. 3. Сәулелік терапияны, соның ішінде мақсатты көлемдерді (нысананың жоспарлы көлемі (PTV), нысананың клиникалық көлемі (CTV)) және сыни құрылымдарды контурлауды жоспарлау әдістері мен технологияларын түсіну. 4. Әртүрлі типтегі дозиметриялық жоспарлаудың жоспарлы компьютерлік жүйелеріндегі клиникалық-дозиметриялық жоспарлаудың принциптері. 5. Сәулелік терапияны жоспарлаудағы тәуекелдер мен пайданың арақатынасын бағалау принциптерін, соның ішінде емдеудің жанама әсерлері мен ұзақ мерзімді салдарын есепке алуды білу. 6. Клиникалық ұсынымдар мен стандарттар. Кәсіби қауымдастықтар әзірлеген сәулелік терапия бойынша өзекті клиникалық ұсыныстармен және стандарттармен танысу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		ұсынылады
		Машықтар: 1. Радиотерапия жүргізу барысында негізгі аурудың асқынуларын уақтылы анықтауға мүмкіндік беретін емдік-диагностикалық шаралардың тиімділігін бағалау. 2. Дәрілік терапияны және басқа тәсілдерді қоса алғанда, сәулелік терапияны жүргізу кезінде ықтимал сәулелік асқынулар мен зақымданулардың алдын алу. 3. Пациенттер мен олардың отбасыларын сәулелік асқынулардың алдын алу және өзін-өзі бақылау әдістеріне, сондай-ақ дәрігерлердің ұсыныстарын орындаудың маңыздылығына үйрете білу.
	Дағды 5: Сәулелік емдеу процесінде пайда болатын сәулелік асқынулар мен зақымдарды анықтау.	Білімдер: 1. Сәулелік терапия жүргізуге арналған халықаралық нұсқаулықтар, әдістемелік нұсқамалар, клиникалық хаттамалар. 2. Ағзалар мен жүйелер ауруларының сәулелік терапия аясындағы этиологиясы, патогенезі, клиникалық симптоматикасы. 3. Сәулелену нәтижесінде тіндерде орын алатын патофизиологиялық өзгерістер мен олардың

		пациент денсаулығына тигізетін салдарын ескере отырып, сәулелік асқынулардың дамуына ықпал ететін факторлар туралы білу. 4. Сәулелік терапия жүргізу кезіндегі ықтимал сәулелік реакциялар, асқынулар және зақымданулар. 5. Сәулелік асқынулардың жіктелуі. Сәулелік асқынулардың негізгі түрлерін, соның ішінде жедел және созылмалы реакцияларды, сондай-ақ олардың даму механизмдерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 6: Ағзаға химия-биологиялық әсерлерге негізделген ем тағайындау.	Машықтар: 1. Сәулелік терапия жүргізу кезінде аурудың клиникасына және патогенетикалық белгілеріне қарай қажетті дәрілік заттарды таңдап, тағайындау. 2. Сәулелік терапия жүргізу кезінде дәрілік препараттың оңтайлы дозаларын таңдау және тағайындау. 3. Осы нозологияны сәулелік терапия әдісімен емдеуде дәрілік заттың тиімділігін анықтау және талдау.
		Білімдер: 1. Сәулелік терапия жүргізу кезіндегі химиялық дәрілік заттардың ағзаға әсері. 2. Сәулелік емдеудің тиімділігін арттыратын немесе төмендететін дәрілік заттардың түрлерінің әсері. 3. Сәулелік терапия жүргізу кезінде қолданылатын дәрілік препараттарды енгізу тәсілдері, ағзаға әсер ету механизмі, шығару жолдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 7: Қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерімен ауыратын пациенттерді динамикалық бақылау.	Машықтар: 1. Сәулелік терапия процесінде пациенттерге үздіксіз мониторинг жүргізу. 2. Сәулелік емдеуден өткен онкологиялық науқастарға динамикалық бақылау жүргізу. 3. Паллиативтік немесе симптоматикалық ем алатын пациенттерді Паллиативтік көмек көрсету орталықтарына, хосписте рге жіберу. 4. Медициналық көмек көрсетудің стационарлық және амбулаторлық кезеңдері арасындағы бақылаудың сабақтастығын жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Радиациялық онкологиядағы клиникалық топтар, бір топтан екінші топқа ауыстыру принципі. 2. Қатерлі ісіктері бар пациенттерді динамикалық бақылау (диспансерлеу).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар:

		1. Радиациялық онкологиядағы өмірге қауіп төндіретін шұғыл жағдайлар кезінде білікті медициналық көмек көрсету. 2. Жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу дағдыларын меңгеру 3. Трахеостомия дағдыларын меңгеру.
	Дағды 8: Өміріне қауіп төндіретін жағдайларда онкологиялық науқастарға шұғыл медициналық көмек көрсету.	Білімдер: 1. Шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсетудің алгоритмдері, стандарттары, хаттамалары (Сафардың үш әдісі, жүрек-өкпе реанимациясы, тыныс алу жолдарын тазарту). 2. Сананың бұзылу түрлері және олардың белгілері (естің тұмандануы, естен тану, кома). 3. Клиникалық өлімнің негізгі белгілері 4. Радиациялық онкологиядағы жедел жағдайлар кезіндегі медициналық көмек көрсету этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы және алгоритмі: жіті коронарлық синдром (тұрақсыз стенокардия, миокард инфарктісі); жұлынның қысылуы; мидың ісінуі; өкпе артериясының тромбоэмболиясы; гиперкальциемия; ісіктің ыдырау синдромы; жоғарғы қуыс венаның қысылу синдромы; өкпеден қан кету; тыныс алу жолдарының жіті обструкциясы; кардиогенді шок; гиповолемиялық шок; анафилактикалық шок; инфекциялық-уытты шок; ми қан айналымының жіті бұзылуы; кома (гипогликемиялық, кетоацидоздық, гипотиреоздық).
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
		Машықтар: 1. Өмірдің әртүрлі салаларында қауіпсіздік пен гигиенаны қамтамасыз ету бойынша санитарлық талаптар, ережелер мен нұсқаулықтар туралы хабардар ету: тамақтану, су, санитарлық жағдай, тұрмыстық жағдай, жеке гигиена, сондай-ақ антибиотиктерді тиісті көрсеткіштерсіз қолдануға байланысты қауіптер. 2. Пациенттерді және олардың заңды өкілдерін ұлттық, халықаралық хаттамалар мен ұсыныстарға сәйкес вакциналар туралы, олардың маңыздылығы, пайдасы мен ықтимал қауіптері туралы ақпаратпен қамтамасыз ету.

Еңбек функциясы 2: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықты санитарлық-гигиеналық ағарту және салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша профилактикалық іс-шаралардың тиімділігін жүргізу және бақылау.	Дағды 1: Аурулардың алдын алуға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға, денсаулықты сақтау мен нығайтуға бағытталған білім беру, тәрбие беру және насихаттық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.	3. Тұрақты медициналық тексерулер мен скринингтік бағдарламалар туралы хабардар ету. 4. Денсаулықты сақтау, нығайту, санитарлық-гигиеналық мәдениетті арттыру мақсатында санитарлық-гигиеналық дағдыларды үйрету: гигиена мен қауіпсіздікті қамтамасыз етуді, оның ішінде стандартты сақтық шараларын (қол гигиенасы, жөтел этикеті, жеке қорғаныс құралдары, қауіпсіз инъекция практикасы, қалдықтарды басқару, дезинфекциялау және зарарсыздандыру) тамақ өнімдерінің қауіпсіздігін, инфекциялардың алдын-алуды. 5. Салауатты өмір салтын, рационалды және дұрыс тамақтануды, дене шынықтырудың маңыздылығын, зиянды әдеттерден бас тартуды, психологиялық жай-күйді сақтауды насихаттау бойынша іс-шаралар ұйымдастыру және өткізу.
		Білімдер: 1. Аурулардың алғашқы белгілері, сондай-ақ зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың әсері, кәсіптік аурулардың даму қаупі бар топтарды қалыптастыру әдістері. 2. Тұрмыстағы және жұмыс ортасындағы санитарлық стандарттар мен сақтық, қауіпсіздік стандарттық шаралары. 3. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралу әдістері. 4. Жеке гигиена, салауатты өмір салты қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Пациентпен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен өзара байланыс.	Машықтар: 1. Пациентке немесе оның заңды өкіліне жағымсыз жаңалықтарды хабарлауды қоса алғанда, аурудың барысы, емі және болжамы туралы кеңес беру. 2. Пациентті және (немесе) оның заңды өкілдерін ұсынылатын диагностика мен емдеу әдістері, ықтимал асқынулар туралы хабардар етіп, ақпараттандырылған келісімін алу. 3. Пациентті немесе оның заңды өкілін олардың қалаулары, құндылықтары мен хабардарлық деңгейін ескере отырып, шешім қабылдау үдерісіне тарту. 4. Пациент немесе оның заңды өкілі саналы шешім қабылдауы үшін ақпараттың түсінікті және қолжетімді болуын қамтамасыз ете отырып, процедуралар мен технологияларды түсіндіру. 5. Емдеудің тиімділігін арттыру және пациенттің дәрігермен ынтымақтастығы үшін пациенттерге жанашырлық пен қолдау көрсету.
		Білімдер: 1. Пациентпен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен қарым-қатынас қағидаттары.

Еңбек функциясы 3: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың айналасындағы адамдармен және денсаулық сақтау жүйесіне қатысушылармен өзара байланыс.		2. Пациентті емдеу әдістерін және медициналық мақсаттағы бұйымдарды таңдау туралы ақпараттандыруға байланысты этикалық, мәдени, діни, құқықтық аспектілер. 3. Пациент денсаулығының психологиялық-әлеуметтік аспектілері. 4. Заңнама талаптарын сақтай отырып, ақпараттандырылған келісімді рәсімдеу процесі. 5. Жанжалды жағдайлардағы өзара әрекеттесу қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика, емдеу, оңалту, инфекциялардың таралуының алдын алу және салауатты өмір салтын қалыптастырудың кешенді тәсілін қамтамасыз ету мәселелері бойынша денсаулық сақтау саласының басқа мамандарымен және қызметтерімен ынтымақтастық.	Машықтар: 1. Ересектердегі онкологиялық аурулар мәселелері бойынша медициналық-санитариялық алғашқы көмек (МСАК) және аралас мамандықтар дәрігерлеріне кеңес беру және біліктілік арттыруға қатысу. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін көрсету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен топтық жұмыс. 3. Үздіксіз медициналық көмекті және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін денсаулық сақтау саласының басқа мамандарымен және қызметтерімен ақпарат алмасу. 4. Мультидисциплинарлық топтардың, консилиумдардың, клиникалық тексерулердің жұмысына қатысу. 5. Жұқпалы аурулардың таралуының алдын алу, вакцинация жүргізу және төтенше жағдайларға ден қою үшін қоғамдық ұйымдармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық жасау. 6. Пациенттерді одан әрі диагностикалау және емдеу үшін мамандарға немесе мамандандырылған денсаулық сақтау қызметтеріне жіберу.
		Білімдер: 1. Басқа мамандар мен қызметтердің диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас жасау қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Медициналық құжаттаманы уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша ресімдеу.

Еңбек функциясы 4: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен медициналық есеп-қисап құжаттамасын жүргізу	Дағды 1: Медициналық практикадағы есеп және құжаттау	2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 3. Дербес деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысты нормалар мен қағидаларды сақтай отырып, медициналық ақпаратты, құпия түрде өңдеу. 4. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді пайдалану.
		Білімдер: 1. "Радиациялық онкология" бейіні бойынша медициналық көмек көрсететін медициналық ұйымдарда медициналық есеп құжаттамасын, оның ішінде электрондық құжат нысанында да, ресімдеу қағидалары. 2. Қатерлі ісіктері бар науқастар мен аурулар туралы есеп нысанын ресімдеу қағидалары. 3. Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізуді ресімдеу және есеп тапсыру қағидалары. 4. Цифрлық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу.	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезалар әзірлеу, деректер жинау және талдау, статистикалық талдаулар жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттерге қатысты әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау жасау, зерттеу деректеріне сыни баға беру. 4. Зерттеудің жоспары мен дизайнын, әдістемені таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау. 6. Қатысушылардың ақпараттандырылған келісімін алуды және құқықтарын қорғауды қоса алғанда, зерттеулерді жүргізуге қатысты этикалық қағидаттарды білу және сақтау. 7. Зерттеулер құжаттамасы. Хаттамаларды, есептерді, келісім нысандарын және нәтижелерді қоса алғанда, зерттеулердің толық құжаттамасын жүргізе білу. 8. Ғылыми конференцияларға қатысу. Ғылыми конференциялар мен симпозиумдарда,

		презентациялар мен постерлерді дайындауды қоса алғанда, зерттеу нәтижелерін ұсына білу. 9. Ғылыми ұжымдармен ынтымақтастық. Ғылыми жобалардың басқа қатысушыларымен, зерттеушілерді, статистерді және клиникалық мамандарды қоса алғанда, тиімді әрекеттесе білу.
Қосымша еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму.		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адамдарды зерттеулермен байланысты этикалық қағидаттар, реттеуші нормалар мен рәсімдер. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу тәсілдері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Кәсіби жетілуге ұмтылу.	Машық: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар. 2. Тұлғалық дағдыларды жаттықтыру: көшбасшылық, топтық жұмыс, эмпатия және бейімделу, бастамашылдық және алға қойған мақсаттарға жету жауапкершілігі. 3. Уақытты және стресті басқару дағдыларын дамыту.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру және денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптары қағидалары. Сондай-ақ, денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және формальды емес білім арқылы алған оқыту нәтижелерін тану қағидалары. 2. Желілік өзара байланыс және өз кәсіби саласындағы әріптестерімен қарым-қатынас жасау мүмкіндіктері. 3. Радиациялық онкология және радиациялық терапия саласындағы қолжетімді білім беру платформаларын, курстарын және біліктілікті көтеру бағдарламаларын білу. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы үрдістер, зерттеулер мен әзірлемелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Эмпатия. Коммуникабельділік. Толеранттылық пен сыйластық. Ынтымақтастық және командада жұмыс істеу. Стреске төзімділік. Рефлексия және өзіндік талдау.	

Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Кәсіби этиканы сақтау. Ашықтық және оқуға дайындық. Белсенділік және бастамашылдық. Кәсіби дамуға ұмтылу. Жауапкершілік. Бейімделу. Сыни тұрғыдан ойлау. Ұйымдастырушылық және тайм-менеджмент.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 12 қарашадағы № ҚР ДСМ-112 "Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25167 болып тіркелді).		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Радиациялық онколог дәрігер-резидент	
10. "Радиациялық онколог-дәрігер" мамандығының карточкасы:			
Топтың коды:	2213-3		
Қызмет атауының коды:	2213-3-001		
Кәсіптің атауы:	Радиациялық онколог-дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Дәрігер (бейінді маман). Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 "Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21843 болып тіркелді). Радиациялық онколог-дәрігер.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді. "Радиациялық онколог-дәрігер" біліктілігі. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	5 жылда 210 СБ немесе тәуелсіз сараптама комиссиясына қатысу соңғы 3 жылда кемінде 3 рет; - 150 СБ - біліктілікті арттыру; - 50 СБ формалды емес білім беру; - 10 СБ қосымша құзыреттер.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			

Қызметтің негізгі мақсаты:	Иондаушы сәулеленуді пайдалана отырып, балалар мен ересектердегі түрлі локализациядағы қатерлі ісіктер мен қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерін диагностикалау мен емдеу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық қызмет көрсету шеңберінде ересектер мен балалардағы қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлеріне сәулелік терапия жүргізу. 2. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық қызмет көрсету шеңберінде балалар мен ересектердегі онкологиялық аурулардың ағымын болжау және олардың сәулелік терапия кезіндегі асқынуларының алдын алу. 3. Сәулелік терапия жүргізу кезінде шұғыл және жедел түрде медициналық көмек көрсету. 4. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
	Дағды 1: Сәулелік терапияның оңтайлы әдісін таңдау.	Машықтар: 1. Пациенттің онкологиялық ауруына, оның ішінде оның сатысына, морфологиялық және иммуногистохимиялық түріне, ісіктің топографиялық орналасуына және клиникалық сипаттамаларына бағалау жүргізу. 2. Пациенттің медициналық тарихын, оның ішінде алдыңғы емдеу әдістерін, операцияларды, химиотерапияны және сәулелік терапия әдісін таңдауға әсер етуі мүмкін басқа да аспектілерді зерттеу. 3. Жоспарланған сәулелік терапия әдісімен қол жеткізуге болатын мақсатты (радикалды, паллиативті, симптоматикалық) анықтау. 4. Радиотерапиялық аппараттың иондаушы сәулеленуін қолдана отырып, патологиялық ошақты барынша қамтитын және қоршаған сау тіндерге ең аз әсер ететін радиациялық әсер ету аймағын анықтау. 5. Иондаушы сәулеленудің пациенттердің (ересектер мен балалардың) ағзасына физикалық және радиобиологиялық аспектілерін ескере отырып , сәулеленудің оң және теріс әсеріне байланысты ықтимал қауіптерді бағалау. 6. Пациентпен және/немесе оның заңды өкілімен сәулелік терапия әдісін таңдауды талқылау, артықшылықтарын, тәуекелдерін және күтілетін нәтижелерін түсіндіру, сондай-ақ оның қалауын ескеру.
		Білімдер: 1. Балалар мен ересектердегі қатерлі ісіктердің және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерінің сәулелік

		терапияға медициналық көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. 2. Сәулелік терапияның физикалық және радиобиологиялық негіздері. 3. Сәулелік терапия тактикасын таңдау үшін радиотерапиялық аппараттардың түрлерін білу. 4. Сәулелік терапия жүргізу үшін аурудың этиологиясы, патогенезі, клиникалық симптоматикасы және ағза жағдайының жіктелуі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 1: "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық қызмет көрсету шеңберінде ересектер мен балалардағы қатерлі және	Дағды 2: Сәулелік терапияны жоспарлау.	Машықтар: 1. Дербес емдеу әдісі ретінде, сондай-ақ ісікке қарсы емдеудің басқа да әдістерімен (операция, химиотерапия және т.б.) біріктірілімде/кешенде сәулелік терапия жоспарын әзірлеу. 2. Радиациялық онкологияның физикалық, радиобиологиялық және клиникалық-дозиметриялық негіздерін ескере отырып, сәулеленудің оңтайлы бір реттік және жалпы дозаларын, фракциялау режимдерін есептеу. 3. Пациенттің қажеттіліктері мен қауіпсіздігін ескере отырып, ықтимал жанама сәулелік реакцияларды, асқынуларды және зақымдануларды болжау. 4. Сәулелік емдеу жоспарын құру, сәулелік терапия қызметтерін көрсету сапасын бақылау, сондай-ақ жүргізілген емнің тиімділігін бағалау үшін сәулелік терапия аппараттарының ақпараттық-жоспарлау жүйелерін пайдалану. 5. Әзірленген және баламалы дозиметриялық жоспарларға салыстырмалы талдау жүргізе отырып, тағайындалған дозаны мақсатты көлемде және қауіпті органдар мен тіндердің көлемінде тағайындау. 6. Пациентті нақты және жоспарланған сәулелік емдеу арасындағы дозиметриялық және геометриялық параметрлердің сәйкес келмеуін түзете отырып, сәулелік терапияның верификацияланған дозиметриялық жоспарларының нәтижелерін бағалау. 7. Науқастарды сәулелік емдеудің сызбаларын, жоспарын және тактикасын, жанасқан және/немесе ұштастырылған сәулелік терапияға көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдерін негіздеу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамалары.

қатерсіз ісіктердің кейбір түрлеріне сәулелік терапия жүргізу.		3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Сәулелік терапияның физикалық, радиобиологиялық және дозиметриялық негіздері. 5. Әртүрлі компьютерлік-дозиметриялық жоспарлау жүйелеріндегі сәулелік терапия бойынша халықаралық практикалық нұсқаулықтар негізінде нысандар мен критикалық органдардың сәулелену көлемін сипаттау (контурлау) әдістері. 6. Сәулеленуге арналған радиотерапиялық аппараттардың және сәулеге дейінгі топометриялық дайындыққа арналған аппараттардың әртүрлі типтерінің мүмкіндіктері. 7. Әртүрлі типтегі дозиметриялық жоспарлаудың компьютерлік жүйелеріндегі дозиметриялық жоспарлау принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық көмек көрсету мәселелері бойынша отандық және халықаралық клиникалық ұсыныстарға (емдеу хаттамаларына) сәйкес сәулелік емдеу жүргізу.	Машықтар: 1. Мультидисциплинарлық топтардың, консилиумның жұмысын ескере отырып, пациентті сәулелік емдеу жоспарын құрастыру және негіздеу. 2. Иондаушы сәулеленудің ағзаға физикалық және радиобиологиялық әсерін ескере отырып, тәуліктік және күндізгі стационар жағдайында ересектер мен балалардағы қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерімен ауыратын науқастарға сәулелік емдеу жүргізу. 3. Сәулелік емдеуді аурудың сатысын, гистологиялық, иммундық гистохимиялық, молекулалық-генетикалық зерттеулерді, қатар жүретін ауруларды, науқастың жасын және басқа факторларды ескере отырып, тағайындау және жүргізу. 4. Рентген симуляторларында және виртуалды симуляция функциясымен компьютерлік томографтарда сәулеге дейінгі топометриялық дайындықты барлық локализацияларда және сәулелік терапияның жоспарланған әдістерінде жүргізу. 5. ҚР диагностикасы мен емдеуінің клиникалық хаттамаларына, сондай-ақ халықаралық нұсқаулықтарға сәйкес сәулеленуге арналған қондырғылардың әртүрлі типтерін оңтайлы пайдалана отырып, онкологиялық науқастарға қашықтықтан сәулелік терапия жүргізу. 6. Брахитерапияға арналған аппараттарда жанаспалы сәулелік терапия (брахитерапия) жүргізу. Жанаспалы сәулелену түріне және ісік процесінің локализациясына байланысты пациентті жатқызу техникасын және аппликаторларды енгізу техникасын меңгеру.

		7. Онкологиялық пациенттерге жоспарлы, ал кейбір жағдайларда шұғыл паллиативтік және симптоматикалық сәулелік терапия жасау. 8. Радиациялық онкологиядағы шұғыл және өмірге қауіп төндіретін жағдайларда медициналық көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Тәуліктік және күндізгі стационарларға жоспарлы емдеуге жатқызу үшін медициналық көрсетілімдер. 5. Радиациялық онкологиядағы медициналық құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Клиникалық, зертханалық, аспаптық, морфологиялық зерттеу әдістерінің нәтижелеріндегі динамикалық өзгерістерге негізделген сәулелік емдеудің тікелей тиімділігін анықтау.	Машықтар: 1. Визуалды диагностиканың сәулелік әдістерін (компьютерлік томография, магниттік-резонанстық томография, ультра-дыбыстық зерттеу, позитрондық-эмиссиялық томография/ компьютерлік томография), сондай-ақ клиникалық, аспаптық, морфологиялық зерттеудің дәстүрлі әдістерін қолдана отырып, сәулелік терапияның тиімділігін бағалау. 2. Курс барысында және сәулелік терапия курсы аяқталғаннан кейін алынған, қолданыстағы халықаралық ұсыныстар мен хаттамалар негізінде алдыңғы емдеу нәтижелеріне салыстырмалы динамикалық талдау жүргізу 3. Жүргізілген сәулелік емдеудің тиімділігін төмендететін факторларды анықтау. 4. Сәулелік емдеудің тиімділігін арттыру үшін ең қолайлы сәулелік терапия қондырғысын таңдай отырып, сәулеленудің оңтайлы әдісін таңдау. 5. Болжау үшін онкологиялық науқастардың алған иондаушы сәулелену дозасын ескере отырып, клиникалық-аспаптық, морфологиялық және басқа диагностикалық әдістерді талдау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамалары.

Еңбек функциясы 2: "Радиациялық онкология " мамандығы бойынша медициналық қызмет көрсету шеңберінде балалар мен ересектердегі онкологиялық аурулардың ағымын болжау және олардың сәулелік терапия кезіндегі асқынуларының алдын алу.		3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Қалыпты және топографиялық анатомия негіздері . 5. Визуалды және зертханалық диагностика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
	Дағды 2: Сәулелік терапия барысында туындайтын асқынулар мен зақымданулардың пайда болу қаупінің дәрежесін анықтау және оны болжау.	Машықтар: 1. Онкологиялық пациенттерді тексерудің және сәулелік емдеудің асқынулардың алдын алуға бағытталған оңтайлы жоспарын анықтау. 2. Пациентті сәулемен емдеу үдерісінде асқынулар мен зақымданулардың туындау мүмкіндігін айқындайтын факторларды анықтау. 3. Сәулеленудің бүкіл курсы бойына және ол аяқталғаннан кейін арнайы медициналық оңалту іс-шараларының кешенін қолдану арқылы ықтимал асқынулар мен зақымданулардың алдын алу. 4. Сәулелік емдеу жүргізу кезінде сәулелік асқынулар мен зақымдануларды уақтылы анықтауға және тоқтатуға мүмкіндік беретін емдеу-диагностикалық және профилактикалық іс-шаралардың тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Қазақстан Республикасының қызмет бейіні бойынша диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 3. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсынымдар. 4. Сәулелік терапия жүргізу кезінде ағзалар мен жүйелер ауруларының этиологиясы, патогенезі, клиникалық симптоматикасы және ауру ағымы мен патологиялық үдерістер дамуының радиобиологиялық заңдылықтары. 5. Иондаушы сәулеленуді қолдану арқылы емдеу кезіндегі сәулелік реакциялар, асқынулар және зақымданулар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
		Машықтар: 1. Шұғыл және кезек күттірмейтін медициналық көмекті қажет ететін жағдайларды, оның ішінде қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілерін анықтай алу. 2. Өмірге қауіп төндіретін жағдайларда, соның ішінде клиникалық өлім кезінде (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларының — қан

		айналымының және (немесе) тыныс алудың тоқтауы) пациенттерге клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес медициналық көмек көрсету. 3. Шұғыл және жедел медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану. 4. Базалық жүрек-өкпе реанимациясының шараларын орындау. 5. Анафилактикалық шок кезінде білікті медициналық көмек көрсету.
Еңбек функциясы 3: Сәулелік терапия жүргізу кезінде шұғыл және жедел түрде медициналық көмек көрсету.	Дағды 1: Сәулелік терапия жүргізу кезінде онкологиялық науқастарға өміріне қауіп төндіретін жіті жағдайларда шұғыл және жедел медициналық көмек көрсету.	Білімдер: 1. Шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсету алгоритмдері, стандарттары, хаттамалары (Сафардың үш әдісі, жүрек-өкпе реанимациясы, тыныс алу жолдарын тазалау) негізіндегі медициналық көмек көрсету тәртібі мен ережелері. 2. Сәулелену процедураларынан өту кезінде иондаушы сәулеленудің уытты әсерінің асқынуларының клиникалық белгілері. 3. Сананың бұзылу түрлері және олардың белгілері (естің тұмануы, естен тану, кома). 4. Клиникалық өлімнің негізгі белгілері. 5. Радиациялық онкологиядағы жедел жағдайлар кезіндегі медициналық көмек көрсету этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы және алгоритмі: - жіті коронарлық синдром (тұрақсыз стенокардия, миокард инфарктісі); жұлынның қысылуы; мидың ісінуі; өкпе артериясының тромбоэмболиясы; гиперкальциемия; ісіктің ыдырау синдромы; жоғарғы қуыс венаның қысылу синдромы; өкпеден қан кету; тыныс алу жолдарының жіті обструкциясы; кардиогенді шок; гиповолемиялық шок; анафилактикалық шок; инфекциялық-уытты шок; ми қан айналымының жіті бұзылуы; кома (гипогликемиялық, кетоацидоздық, гипотиреоздық). 6. Радиациялық онкологияда дәрілік заттарды қолдану кезіндегі жағымсыз әсерлер профилактикасы. 7. Анафилактикалық шок кезінде медициналық көмек көрсету алгоритмі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады

Еңбек функциясы 4: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу.	Дағды 1: Медициналық құжаттаманы облыстағы нормативтік-құқықтық актілердің талаптарына сәйкес жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау.	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып, есеп құрастыру. 2. Медициналық құжаттама жүргізу, оның ішінде электронды түрде де және оның жүргізілу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Пациенттердің дербес деректерін және мәліметтерін жұмыста заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Цифрлық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.
		Білімдер: 1. "Радиациялық онкология" бейіні бойынша медициналық көмек көрсететін медициналық ұйымдарда медициналық есепке алу құжаттамасын, оның ішінде электрондық құжат нысанында да ресімдеу қағидалары. 2. Қатерлі ісіктері бар науқастар мен аурулар туралы есеп нысанын ресімдеу ережесі. 3. Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізуді ресімдеу және есептерді тапсыру қағидалары. 4. Цифрлық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму.	Дағды 1: Кәсіби жетілуге ұмтылу.	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми жұмысқа қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіптік бірлестіктердің, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидалары және денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптары. Сондай-ақ, денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқу нәтижелерін тану қағидалары. 2.Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау қағидалары. 3. Өз кәсібі саласындағы әріптестермен желілік өзара байланыс және қарым-қатынас мүмкіндіктері.

		4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы үрдістер, зерттеулер мен әзірлемелер.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады	
Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия. Қарым-қатынас. Толеранттылық пен сыйластық. Ынтымақтастық және командада жұмыс істеу. Стреске төзімділік. Рефлексия және өзіндік талдау. Кәсіби этиканы сақтау. Ашықтық және оқуға дайындық. Белсенділік және бастамашылдық. Кәсіби дамуға ұмтылу.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 12 қарашадағы № ҚР ДСМ-112 "Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25167 болып тіркелді).		
СБШ-нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Радиациялық онколог дәрігер-резидент	
11. "Радиациялық онколог-дәрігер" кәсіптің карточкасы			
Топтың коды:	2213-3		
Қызмет атауының коды:	2213-3-001		
Кәсіптің атауы:	Радиациялық онколог-дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Дәрігер (бейінді маман). Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 "Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21843 болып тіркелді). Радиациялық онколог-дәрігер.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік:

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі "Радиациялық онколог дәрігер". СБШ бойынша 7.2 ішкі деңгейінде осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ 7.3 ішкі деңгейінің біліктілігін арттыру 5 жыл ішінде кемінде 210 сынақ бірлігі немесе тәуелсіз сараптама комиссиясына қатысу соңғы 3 жылда кемінде 3 рет; -120 СБ - біліктілікті арттыру; - 50 СБ формалды емес білім беру; - 40 СБ қосымша құзыреттер;	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Радиациялық онкология саласында иондаушы сәулелендуді қолдана отырып, балалар мен ересектердегі әртүрлі локализациядағы қатерлі және қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерін ұйымдастыру, диагностикалау және емдеу.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Онколог дәрігерлердің қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік ету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Онколог дәрігерлер көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Радиациялық онколог дәрігерлердің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды енгізу және дамыту.
	Дағды 1:	
	Онколог дәрігерлердің қызметін ұйымдастыру және бақылау.	Машықтар: 1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және жұмысты тиімді қамтамасыз ету мақсатында радиациялық онкологтер арасында жоспарларды әзірлеуге және міндеттерді бөлуге қатысу. 2. Радиациялық онколог дәрігерлердің келісілген және тиімді қызметін қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастыруға байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Радиациялық онкология саласында пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін және бағалауын ұйымдастыру. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігіне бағалау жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын бақылау шеңберінде медициналық көмектің асқынуы немесе сапасының жеткіліксіздігі жағдайларын анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттер нәтижелерін талдау. 7. Радиациялық онкология саласындағы деректерді талдау мен тәжірибе негізінде медициналық қызметтердің сапасын арттыру.
		Білімдер:

Еңбек функциясы 1: Онколог дәрігерлердің қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік ету.		1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары 2. Денсаулық сақтау ұйымдары бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтауды басқарудың принциптері, әдістері. 4. Құрылымдық бөлімшелердің қызметін ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде сапа мен пациенттердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Радиациялық онкология саласында медициналық көмек көрсету кезінде асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын-алу мәселелері бойынша тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Резидент-дәрігерлерге, тағылымдамадан өтуші дәрігерлерге, денсаулық сақтау ұйымына кәсіби қызметке алғаш кіріскен дәрігерлерге тәлімгерлік жасау. 2. Кәсіби тәжірибесі аз радиациялық онколог дәрігерлерге күрделі клиникалық жағдайларда консультациялық көмек беру. 3. Басқа мамандықтағы дәрігерлерге радиациялық онкология саласындағы мәселелер бойынша кеңес беру. 4. Өз тәжірибесі мен біліміне сүйене отырып, клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша ұсыныстар негізінде сараптамалық қорытындылар ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды орындағаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық персоналмен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігі мен түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар:

Қосымша еңбек функциясы 1: Онколог дәрігерлер көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	1. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық көмектің көрсеткіштеріне мониторинг жасау дағдыларын меңгеру. 3. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне медициналық көмектің сапасы мен медициналық құжаттарды жүргізу мәселелері бойынша консультациялық көмек көрсету. 4. Радиациялық онкологтер көрсететін медициналық қызметтердің тәуекел факторларын анықтау және сапа саласындағы жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидалары. 2. Денсаулық сақтаудағы сараптамалардың түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметтерінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістер, технологиялар, талдау, бағалау, мониторинг).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Радиациялық онколог дәрігерлердің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау 2. Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін зерттеп, өз тәжірибесіне енгізу. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық тәжірибедегі жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Мамандану саласындағы ағымдық үрдістер мен инновациялар, диагностика мен емдеудің жаңа әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұйымдастырушылық дағдылар. Стресті басқару. Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару. Кәсіби этика. Сапаға ұмтылу. Қарым-қатынас. Эмпатия, эмоционалдық интеллект. Көшбасшылық.	

	Тәлімгерлік. Ынтымақтастықжәнекомандадағыжұмыс. Жүйелікжәнеаналитикалықойлау.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 12 қарашадағы № ҚР ДСМ-112 "Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25167 болып тіркелді).		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Радиациялық онколог дәрігер-резидент	
12. "Радиациялық онколог-дәрігер" кәсіптің карточкасы:			
Топтың коды:	2213-3		
Қызмет атауының коды:	2213-3-001		
Кәсіптің атауы:	Радиациялық онколог-дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Дәрігер (бейінді маман). Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 "Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21843 болып тіркелді). Радиациялық онколог-дәрігер.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі "Радиациялық онколог дәрігер". СБШ бойынша 7.3 ішкі деңгейінде осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 4 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	5 жылда 210 СБ немесе тәуелсіз сараптама комиссиясына қатысу соңғы 3 жылда кемінде 3 рет; -60 СБ біліктілікті арттыру; - 60 СБ формалды емес білім беру; -90 СБ қосымша құзыреттер.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
	Иондаушы сәулеленуді пайдалана отырып, балалар мен ересектердегі қатерлі ісіктер мен қатерсіз ісіктердің кейбір түрлерін ұйымдастыру, диагностикалау		

Қызметтің негізгі мақсаты:	мен емдеу бойынша, медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптауды, оның ішінде, дағдылары, машықтары мен білімін қоса алғанда, радиациялық онкология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын меңгеруі және сәйкес келуі тиіс.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмек пен жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету. 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет.
Еңбек функциясы 1: "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару.	Дағды 1: "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша көрсетілетін медициналық көмектің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша медициналық көмектің көрсеткіштеріне мониторинг жасау машықтарын меңгеру. 3. "Радиациялық онкология" мамандығы бойынша ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне медициналық көмектің сапасы мен медициналық құжаттарды жүргізу мәселелері бойынша консультациялық көмек көрсету. 4. Анықталған дәрігерлік қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын-алу мүмкіндіктеріне талдау, ресми сипаттама жүргізу. 5. Тәуекел факторларын анықтау және радиациялық онкологтар көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласындағы жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидалары. 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Пациенттерге (ересектер, балалар) көрсетілетін медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету

		мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Бейінді бөлімшелердің медицина қызметкерлеріне медициналық қызмет көрсету сапасы мәселелері бойынша әдістемелік қолдау көрсету. 3. Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін зерттеп, өз тәжірибесіне енгізу. 4. Клиникалық сынақтарға, клиникалық тәжірибедегі жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалауға қатысу. 5. Радиациялық онкологияның медициналық тәжірибесіне жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.
	Дағды 2: Сапаны жақсарту және диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу бойынша іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру.	Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалаудың көрсеткіштері мен өлшемдері 2. Радиациялық онкология саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологиялардың трансферті процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге енгізу. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды үйлестіру және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Радиациялық онкология саласындағы стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, медициналық көмек көрсетудегі алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар: 1. Дәлелдемелерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде халыққа онкологиялық көмек көрсету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді жасау. 2. Республикалық және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде онкологиялық қызметті дамыту мен модернизациялау бойынша нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер: 1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулықтар мен әдістемелік ұсынымдар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде диагностика мен емдеудің аудиті мен тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар мен пациенттердің құқықтары.

"Радиациялық онкология" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмек пен жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, халыққа онкологиялық көмек көрсету барысындағы алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар: 1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқаулықтарға сараптама/ рецензия жасау. 2. Стандарттарды, хаттамаларды және нұсқаулықтарды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау, сондай-ақ оларға өзгертулер мен толықтырулар енгізу. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды жасау. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың табысты орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер: 1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды сараптау/ рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытындыны қалыптастыру ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу.	
		Машықтар: 1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (мастер-кластар, семинарлар) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Медициналық білім берудің білім беру бағдарламаларын, материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер: 1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Профилактика мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында радиациялық онкология саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу.

Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет.	Дағды 2: Зерттеу жұмысына қатысу.	2. Радиациялық онкология саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік жасау. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулерге және бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жасау. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер: 1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен жүргізілетін зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің , сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Зерттеу жобаларын қаржыландыру және бюджетін басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және интерпретациялау әдістерін сараптамалай білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулықты және қоғамдық денсаулық сақтауды нығайту.	Машықтар: 1. Жұртшылыққа мамандық бейіні бойынша медициналық білімді тарату және білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында көпшілік алдында сөз сөйлеу (сұхбаттар, жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және мамандық бейіні бойынша жұртшылыққа білім беруге бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Радиациялық онкология саласында бірлесіп күш салу үшін қоғамдық ұйымдармен, дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара байланыста болу.
		Білімдер: 1. Денсаулықты нығайту принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі; 3. Денсаулықтың әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас. Эмпатия, эмоционалдық интеллект. Менторлық және тәлімгерлік. Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс. Сыни ойлау. Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік. Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару. Стресті басқару.	

	Оқытушылық және зерттеушілік дағдыларды дамытуға ұмтылу. Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 12 қарашадағы № ҚР ДСМ-112 "Қазақстан Республикасының халқына онкологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" бұйрығы. (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 25167 болып тіркелді).	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Радиациялық онколог дәрігер-резидент

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазакстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі.

Орындаушы:

Ким Виктор Борисович, +7 (701) 744 62 80, kvb6565@mail.ru.

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институты" АҚ.

Жоба жетекшісі: Кайдарова Диляра Радиковна.

E-mail: dilyara.kaidarova@gmail.com.

Телефон нөмірі: +7 (701) 711 65 93.

Орындаушылар:

Ким Виктор Борисович, +7 (701) 744 62 80, kvb6565@mail.ru.

Налгиева Фатима Хамзатовна, +7 (701) 566 41 46, nfh-b@mail.ru.

Ишкинин Евгений Иванович, +7 (777) 233 29 63, ishkininy@gmail.com.

Раимбеков Рауан Бахтыбекович, +7 (707) 809 85 09, rauan69@bk.ru.

Закирова Раушан Турсынкановна, +7 (777) 585 81 02, raushan_top@mail.ru.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 23.01.2025 жыл.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

19. Болжамды қайта қарау күні: 05.12.2027 жыл.

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2026 жылғы 1 шілдедегі
№ 72 Бұйрыққа
2-қосымша
Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
2024 жылғы 25 қаңтардағы
№ 46 бұйрығына
58-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Денсаулық сақтау менеджменті" 1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: Кәсіптік стандарт қоғамдық денсаулық сақтауды басқару және халықтың денсаулығын сақтау саласында қолданылады. Ол денсаулық сақтау бағдарламаларын ұйымдастырумен, медициналық мекемелерді басқарумен, сондай-ақ заманауи тәсілдерді енгізумен айналысатын мамандардың кәсіби біліктілігіне қойылатын талаптарды анықтау үшін қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) денсаулық сақтау менеджменті – денсаулық сақтау органдарының ресурстарын (еңбек, қаржылық, материалдық) басқару және бақылау ғылымы. Денсаулық сақтау менеджментінің негізгі міндеттері – қоғамдағы ауырғандар санын азайту, қолда бар ресурстар жағдайында тұрғындардың өлім-жітім көрсеткішін азайту;

2) денсаулық сақтаудағы менеджмент – денсаулық сақтау жүйесі мен органдарының ресурстарын (еңбек, зияткерлік, қаржылық, ақпараттық, материалдық-техникалық, цифрлық) жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру және бақылау функцияларын іске асыруға бағытталған кәсіби әрі жоғары білікті басқарушылық және ғылыми-зерттеу қызметі. Бұл қызмет сыртқы ортаның (экономика, геосаясат, құқықтық мәселелер) және ішкі ортаның (стратегиялық және ұйымдастырушылық өзгерістер) ағымдағы жағдайын ескере отырып жүзеге асырылады ;

3) денсаулық сақтау менеджері – денсаулық сақтау жүйелері, ұйымдары және желілері шеңберінде клиникалық емес қызметті жоспарлау, басқару және үйлестіруді жүзеге асыратын денсаулық сақтау саласындағы маман. Денсаулық сақтау менеджменті басқарудың тар бейінді саласы болып табылады және денсаулық сақтау саласындағы операциялар мен технологиялар туралы арнайы білімді, сондай-ақ команданы ынталандыру, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау және қажетті өзгерістерді енгізу дағдыларын талап етеді. Денсаулық сақтау менеджері медициналық ұйымды немесе үдерістерді басқарудың құқықтық және ұйымдастырушылық мәселелерін шешеді. Ол медициналық ұйымдардың (ауруханалар мен дәрігерлік кабинеттердің) үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз етеді, пациенттерге сапалы медициналық көмек көрсетілуіне бағытталған басқарушылық қолдау мен басшылықты жүзеге асырады. Денсаулық сақтау менеджерлері медициналық қызметтер көрсетушілердің мүмкіндіктерін кеңейтетін, емдеу тәсілдерін жетілдіретін және жергілікті қоғамдастықтардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған жаңа медициналық өнімдер мен қызметтерді әзірлеуде маңызды рөл атқарады. Денсаулық сақтаудағы менеджер – басқару функцияларын (жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру және бақылау) денсаулық сақтау жүйесінің, органдары мен ұйымдарының клиникалық емес үдерістерінде тиімді жүзеге асыруға бағытталған арнайы даярланған кәсіптік басқарушы. Денсаулық сақтаудағы менеджерлерге

денсаулық сақтау жүйесінің және мемлекеттің стратегиясын іске асыру мақсатында мемлекеттік және (немесе) жекеменшік медициналық ұйымдарда клиникалық емес үдерістерді басқаруды қамтамасыз ететін бірінші басшы және оның орынбасарлары жатады;

4) денсаулық сақтау саласындағы менеджер – мемлекеттік медициналық ұйымның қызметін басқаруды жүзеге асыратын бірінші басшы;

5) салалық біліктілік шеңбері (СБШ) – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышы және Ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін, саладағы жұмыстардың күрделілігіне, сондай-ақ қолданылатын білімдерге, дағдылар мен құзыреттерге қарай мамандардың біліктілігіне қойылатын талаптарды деңгейлер бойынша жіктейтін құжат. Салалық біліктілік шеңберлерін әзірлеу және (немесе) өзектендіру уәкілетті орган айқындаған тәртіппен тиісті салалық мемлекеттік органдармен жүзеге асырылады. Салалық біліктілік шеңберлері кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңестермен бекіледі;

6) денсаулық сақтау саласындағы менеджер сертификаты – мемлекеттік медициналық ұйымды басқару қызметін жүзеге асыру құқығын растайтын белгіленген үлгідегі құжат;

7) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медициналық және фармацевтикалық ғылым, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналымы, сондай-ақ медициналық қызметтердің (көмектің) сапасы салаларында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар пайдаланылады:

1) БАҚ – бұқаралық ақпарат құралдары;

2) БА – Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

3) НҚА – нормативтік құқықтық акт;

4) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

5) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

6) ЖОО – жоғары оқу орны;

7) БМСК – бастапқы медициналық-санитариялық көмек;

8) МСЖ – медициналық сандық жүйе;

9) ЖИ – жасанды интеллект;

10) МӘМС – міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру;

11) АТ – ақпараттық технологиялар;

12) ҚР ДСМ – Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі;

13) ЭМК – электрондық медициналық карта;
14) АТБ – ақпараттық технологиялар бөлімі;
15) ЖМЖ – жедел медициналық жәрдем;
16) КМК – клиникалық медициналық көмек;
17) ДСБМСЖ – денсаулық сақтаудың бірыңғай мемлекеттік ақпараттық жүйесі;
18) АОА – аудандық орталық аурухана;
19) МБ – медициналық бұйымдар
20) СанЕжН – санитарлық ережелер мен нормалар;
21) ТЖ – төтенше жағдай;
22) АГЖК – аяқталған госпитализация жағдайының компоненті (стационарлық көмек көрсету кезінде қаржыландыру моделі);
23) СОР – стандартты операциялық рәсім;
24) ҰСО – ұлттық сараптама орталығы (ҚР ДСМ жанындағы);
25) ҒЗТКЖ – ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар.
26) ТМККК – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: "Денсаулық сақтаудағы менеджмент".
5. Кәсіптік стандарттың коды:
6. ЭҚЖЖ бойынша секция, бөлім, топ, сынып және ішкі сынып:
Q – Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету.
86 – Денсаулық сақтау саласындағы қызмет.
86.1 – Ауруханалық ұйымдардың қызметі.
86.10 – Ауруханалық ұйымдардың қызметі.
86.10.1 – Кең бейінді және мамандандырылған ауруханалардың қызметі.
86.10.2 – Перзентханалардың қызметі.
86.10.9 – Стационары бар өзге де медициналық ұйымдардың қызметі.
86.2 – Дәрігерлік практика және стоматология саласындағы қызмет.
86.21 – Жалпы дәрігерлік практика.
86.21.0 – Жалпы дәрігерлік практика.
Q – Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету.
86 – Денсаулық сақтау саласындағы қызмет.
86.2 – Дәрігерлік практика және стоматология саласындағы қызмет.
86.22 – Арнайы дәрігерлік практика.
86.22.0 – Арнайы дәрігерлік практика.
Q – Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету.
86 – Денсаулық сақтау саласындағы қызмет.
86.2 – Дәрігерлік практика және стоматология саласындағы қызмет.
86.23 – Стоматологиялық қызмет.

86.23.0 – Стоматологиялық қызмет.

Q – Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету.

86 – Денсаулық сақтау саласындағы қызмет.

86.9 – Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызметтер.

86.90 – Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызметтер.

86.90.0 – Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызметтер.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Денсаулық сақтаудағы менеджмент " кәсіптік стандарты қоғамдық денсаулық сақтауды басқару және халықтың денсаулығын қорғау саласында қолданылады. Осы кәсіптік стандарт денсаулық сақтау жүйесін ұйымдастыру және басқару, сондай-ақ оның тиімділігін арттыруға бағытталған заманауи басқарушылық тәсілдерді әзірлеу және енгізу саласындағы мамандардың кәсіптік біліктілігіне қойылатын талаптарды айқындайды. Кәсіптік стандарт Қазақстан Республикасының "Кәсіптік біліктіліктер туралы" Заңының 5-бабына сәйкес әзірленді және:

1) кәсіптік қызметті таңдауды жүзеге асыратын талапкерлер мен жоғары оқу орындарының білім алушыларына;

2) "Денсаулық сақтаудағы менеджмент" бағыты бойынша денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлеріне – кәсіптік даму және біліктілігін арттыру үшін;

3) денсаулық сақтау ұйымдары мен уәкілетті органға – кадр саясатын қалыптастыру , саланы дамыту және басқарушы кадрларға қойылатын біліктілік талаптарын айқындау үшін арналған.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Денсаулық сақтау менеджері – СБШ-нің 5-деңгейі;

2) Денсаулық сақтау менеджері (6.1) – СБШ-нің 6-деңгейі;

3) Денсаулық сақтау менеджері (6.2) – СБШ-нің 6-деңгейі;

4) Денсаулық сақтау менеджері (7.1) – СБШ-нің 7-деңгейі;

5) Денсаулық сақтау менеджері (7.2) – СБШ-нің 7-деңгейі;

6) Денсаулық сақтау менеджері (7.3) – СБШ-нің 7-деңгейі.

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. "Денсаулық сақтау менеджері" кәсіптің карточкасы:	
Топтың коды:	2269-1
Кәсіп атауының коды:	2269-1-006
Кәсіптің атауы:	Денсаулық сақтау менеджері
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	
	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы

БТБА, БА және басқа үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Денсаулық сақтау менеджері. Денсаулық сақтау менеджері.		
Кәсіби білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі білім (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Мейіргер ісі	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	ТжКОББ бойынша білім алғаннан кейін медициналық ұйымда кемінде 3 жыл жұмыс тәжірибесі, бірінші немесе жоғарғы біліктілік санаты және мейіргер ісіндегі басқарушылық қызмет бойынша сертификаттау курсын өтуі қажет. Қолданбалы бакалавриат дипломы бар жағдайда – диплом алғаннан кейін кемінде 1 жыл жұмыс тәжірибесі болуы тиіс.		
Формалды емес және информалы біліммен байланысы	иә		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3221-0-002 – Мейіргер. 3212-0-006 – Фельдшер. 3222-0-001 – Акушер. 2262-1-002 – Фармацевт (провизор).		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіби және басқарушылық қызметтің (5 деңгей) мазмұны мен сапасына қойылатын біртұтас талаптарды бекіту, статистикалық есеп жүргізу, халық денсаулығын бағалау, ауруларды алдын алу, пациент қауіпсіздігі мен медициналық қызмет сапасын қамтамасыз ету, ақпаратты дербес іздеу, мейіргерлік және дәрігерге кейінгі қызмет саласындағы кәсіби міндеттерді орындау үшін теориялық және практикалық білімдерді пайдалану.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Орта және кіші медициналық персоналдың еңбегін тиімді ұйымдастыру. 2. Тұрғындар денсаулығын бағалау, аурулардың алдын алу және тұрғындар денсаулығын нығайту. 3. Пациент қауіпсіздігі мен медициналық қызмет сапасын қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық ақпаратты басқару. 2. Медициналық ұйымдарда статистикалық есептің базалық дағдылары.	
Еңбек функциясы 1: Орта және кіші медициналық	Дағды 1: Жұмыс орнындағы қауіпсіздікті қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Қауіпсіз еңбек ортасын сақтау. 2. Медициналық көмек сапасын жетілдіру және мейіргер персоналдың еңбек ұйымдастырылуын жақсарту бойынша перспективалық және ағымдағы жоспарларды әзірлеу.	
		Білімдер: 1. Жұмыс орнындағы қауіпсіздік бойынша СОР. 2. Орта және кіші медициналық персоналдың еңбек ұйымдастырылу ерекшеліктері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады	
		Машықтар:	

персоналдың еңбегін тиімді ұйымдастыру.	Дағды 2: Жұмыс орнының қауіпсіздігін бағалау және мониторингілеу.	1. Медициналық мейіргерлер мен акушерлердің кәсіби қызметін бағалау. 2. Мейіргерлік персоналдың жұмысын бақылау және талдау.
		Білімдер: 1. Функционалдық міндеттер және оларды орындау кезінде ықтимал тәуекелдер. 2. Еңбекті қорғау талаптары. 3. Медициналық қызметкерлердің кәсіби ауруларының ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Халық денсаулығын бағалау, аурулардың алдын алу және денсаулықты нығайту.	Дағды 1:	
	Денсаулыққа әсер ететін факторлар мен тәуекелдерді талдау.	Машық: 1. Миграция мен климат өзгерісінің халық денсаулығына әсерін түсіну. 2. Төтенше жағдайларға дайындық пен оған жергілікті деңгейде төтеп беруді жоспарлау мақсатында адам денсаулығын қалыптастыратын факторлар мен ресурстарды талдау, 3. Медициналық көмек көрсету кезінде минималды немесе базалық қауіпсіздік шарттарын анықтау үшін тұрақтылықты қамтамасыз ету бағдарламаларын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Салауатты өмір салтын сақтау және тағам қауіпсіздігін қамтамасыз ету принциптері. 2. Халық денсаулығы қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін негізгі секторларда стратегиялық серіктестіктер мен ресурстарды үйлестіру жөніндегі халықаралық медициналық-санитарлық ережелер. 3. Қоғамдық денсаулық үшін қажет тағам қауіпсіздігі принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Денсаулық детерминанттарын анықтау. Денсаулыққа әсер ететін факторлар мен тәуекелдерді талдау.	Машықтар: 1. Денсаулыққа әсер ететін факторлар мен тәуекелдерді бақылау және талдау арқылы араласу қажеттілігін анықтау. 2. Денсаулық детерминанттарын сипаттау. 3. Вакцина арқылы алдын алуға болатын аурулардың патогенезін түсіну. 4. Вакцинация іс-шараларын ұйымдастыру бойынша кеңес беру.
		Білімдер: 1. Климат өзгерісі процесінің негізгі ерекшеліктері және оның қоғамдық денсаулыққа әсері. 2. Қоршаған орта үшін қоғамдық денсаулықтың жауапкершілігі негіздері.

		3. Денсаулық тәуекелдерін талдауға қатысты міндеттер мен функциялар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Медициналық көмек сапасын басқару.	
		Машықтар: 1. Ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметті құжаттау. 2. Пациенттерді идентификациялау. 3. Пациент туралы ақпаратты медициналық қызметкерлер арасында беру. 4. Дәрі-дәрмектер мен медициналық тағайындауларды қауіпсіз қолдану. 5. Инфекциялардың алдын алу: қол гигиенасы, құрал-жабдық стерилизациясы, инфекциялардың таралуын болдырмау шаралары. 6. Пациенттер үшін қауіпсіз ортаны қамтамасыз ету. 7. Этикалық және деонтологиялық принциптерді сақтау. 8. Пациенттердің құлау қаупін бағалау. 9. Пациенттер мен жақындарын өз-өзіне күтім жасау, ауруларды алдын алу, дәрі қабылдау ережелері мен төтенше жағдайдағы әрекеттерге үйрету. 10. Емдеу және күтім жоспарын талқылауға қатысу, дәлелді медицина негізіндегі шешімдер қабылдауға үлес қосу. 11. Медициналық ұйымның құжаттарын бақылаушы органдардың тексерулеріне дайындау.
		Білімдер: 1. Медициналық қызметті стандарттау және аккредиттеу негіздері. 2. Медициналық қызмет сапасын реттейтін нормативтік-құқықтық акт (НҚА). 3. Медициналық көмек сапасын бақылау субъектілері және олардың өзара әрекеттесуі. 4. Дәрі-дәрмектерді сақтау, дозалау, қолдану және жанама әсерлері, дәрі-дәрмек терапиясындағы қателерді анықтау және алдын алу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Пациент қауіпсіздігі мен медициналық қызмет сапасын қамтамасыз ету.		Машықтар: 1. Медициналық көмектің сапасына әсер ететін факторларды талдау. 2. Медициналық ұйымның құжаттамасын қадағалау органдары мен аккредиттеу органдарының бақылау іс-шараларына дайындау. 3. Әлеуметтанулық әдістер (сауалнама жүргізу, сұхбат алу) арқылы кері байланысты жүзеге асыру.

	Дағды 2: Пациенттердің көрсетілген медициналық қызметтердің сапасына қанағаттануын зерттеуді ұйымдастыру және оның технологиясы.	4. Команда құрамында, сонымен қатар дәрігерлермен, әкімшілікпен және пациенттермен өзара іс-әрекет жасау. 5. Пациенттердің қанағаттанушылығын арттыру бойынша іс-шараларды әзірлеуге қатысу. 6. Ақпараттық технологиялар құралдарымен жұмыс жасау.
		Білімдер: 1. Медициналық қызметтердің сапасын қамтамасыз етуге қатысты нормативтік құқықтық актілер (НҚА), халықаралық және ұлттық стандарттардың ережелері. 2. Медициналық қызмет сапасын тәуелсіз бағалау негіздері. 3. Медициналық этика және деонтология негіздері. 4. Медициналық көмекті ұйымдастыру құрылымы және оны көрсету стандарттары. 5. Сауалнама жүргізу және анкеталау әдіснамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Медициналық қызметтің сапасын бақылауды қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Мейіргерлік қызмет сапасын басқару. 2. Міндеттер мен жауапкершілікті бөлу. 3. Мейіргердің функционалдық міндеттері мен лауазымына сәйкес жұмысын бағалау жөніндегі сараптамалық карталарды талдау.
		Білімдер: 1. Сапа негіздері және сапа менеджменті принциптері. 2. Клиникалық ұсыныстар, хаттамалар. 3. Мейіргерлік қызметтердің сапа критерийлері. 4. Медициналық көмекті сараптаудың теориялық негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Деректерді басқару және клиникалық емес процестерді оңтайландыру.	Машықтар: 1. Электрондық жүйелермен жұмыс істеу. 2. Дұрыс құжат айналымын қамтамасыз ету. 3. Ақпараттық талдау дағдыларын меңгеру (пациенттер бойынша деректер көрсеткіштерін қадағалау, бөлімше бойынша статистикалық және аналитикалық қорытындылар жасау). 4. Өкілеттіктер шеңберінде деректермен жұмыс істеу. 5. Құпиялылық және ақпараттық қауіпсіздік нормаларын сақтау.
		Білімдер: 1. Белгілі бір медициналық ұйымның функционалдығы мен ерекшелігі.

		2. Автоматтандырылған құжат айналымының нысандары мен әдістері. 3. МСЖ-дарды жүргізу негіздері.
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық ақпаратты басқару.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Тіркеу және есеп беру құжаттамасын өз бетінше жүргізу.	Машықтар: 1. Медициналық құжаттаманы ресімдеу. 2. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді пайдалану. 3. Деректерді жинау, статистикалық мәліметтерді талдау және синтездеу. 4. Қолданыстағы нормативтерге сәйкес деректерді енгізудің дәлдігі мен уақтылығын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Медициналық құжаттаманы ресімдеу ережелері. 2. Медициналық сақтандырудың негізгі қағидалары мен түрлері. 3. Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерде жұмыс істеу ережелері. 4. Медициналық деректерді статистикалық өңдеу негіздері. 5. Медициналық ақпарат ағындарын ұйымдастыру (бөлімшелер, дәрігерлер, зертхана арасындағы өзара іс-әрекет).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	сынылады
Қосымша еңбек функциясы: Медициналық ұйымда статистикалық есеп жүргізудің базалық дағдылары.	Машық 1: Деректерді басқару.	Дағдылар: 1. Медициналық ұйымда статистикалық есеп жүргізудің базалық дағдыларын меңгеру. 2. Компьютерде және денсаулық сақтау жүйесінің ақпараттық платформаларында ақпараттық технологияларды қолдана отырып жұмыс істеу. 3. Ақпараттық технологиялар арқылы деректерді басқару. 4. Деректерді жинау, тіркеу және сақтау бойынша заманауи әдістерді меңгеру. 5. Медициналық ақпаратты қорғау әдістерін меңгеру.
		Білімдер: 1. Статистикалық есеп жүргізу негіздері. 2. Медициналық ақпаратты басқару әдістері. 3. Ақпараттық жүйелермен жұмыс істеудің негіздері мен құралдары. 4. Компьютерлік сауаттылық негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Тәртіптілік. Еңбекқорлық. Бастамашылдық. Мақсаткерлік.	

Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бақылағыштық. Өзіне деген сенімділік. Өзін-өзі сыни тұрғыдан бағалау. Өз жұмысын жоспарлай білу. Үздіксіз кәсіби жетілуге ұмтылу. Этика, деонтология және субординация қағидаларын сақтау. Ақпараттық технологияларды (IT) меңгеру. Жүйелі ойлау. Қарым-қатынасқа бейімділік. Пациентке бағдарлану. Жауапкершілік.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізбесі:			
СБШ аясындағы басқа мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі:	Мамандық атаулары:	
	4	Жалпы медицина мейіргері	
	4	Акушер	
	4	Фельдшер	
	5	Кеңейтілген тәжірибелі мейіргер	
	6	Жоғары білікті мейіргер	
	6	Барлық мамандықтардың дәрігерлері - дәрігер (профильдік маман)	
	6	Қоғамдық денсаулық сақтау мамандары	
10. "6.1 Денсаулық сақтау менеджері" кәсіптің карточкасы:			
Топ коды:	2269-1		
Кәсіп атауының коды:	2269-1-006		
Кәсіп атауы:	6.1 Денсаулық сақтау менеджері		
СБШ (салалық біліктілік шеңбері) бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СШБ бойынша кіші біліктілік деңгейі:	6.1		
БТБА (бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы), БА (біліктілік анықтамалығы) және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Денсаулық сақтау менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавриат, маман, ординатура)	Мамандығы: Денсаулық сақтау	Біліктілігі: -
Жұмыс тәжірибесіне талаптар:	Жоғары медициналық білімнің болуы. Негізгі медициналық мамандық бойынша практикалық жұмыс өтілі – кемінде 3 жыл. Аудандық деңгейдегі медициналық ұйымның бірінші басшысы немесе басшысының орынбасары лауазымында жұмыс тәжірибесінің болуы.		

Формалды емес және информалы біліммен байланысы:	иә	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1342-1-001 – Бас мейіргер (мейіргер ісі жөніндегі бас дәрігердің орынбасары) 1342-1-006 – Мейіргер ісі жөніндегі директор 2262-1-002 – Фармацевт (провизор) 2269-1-006 – Денсаулық сақтау менеджері 2421-0-017 – Сапа менеджменті жүйесі жөніндегі маман 2631-0-005 – Менеджмент жөніндегі кеңесші 1342-1-007 – Зертхана меңгерушісі (басшысы) 1329-9-014 – Зертхана меңгерушісі 1342-1-011 – Денсаулық сақтау саласындағы қызметтер бойынша басшы 1342-1-008 – Ауруxана бөлімшесінің меңгерушісі 1233-0-005 – Виварий меңгерушісі	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Денсаулық сақтаудағы менеджмент" кәсіптік стандартының 6.1 деңгейіндегі менеджерлер үшін мақсаты – медициналық көмектің халық үшін қолжетімділігі мен сапасын арттыруға бағытталған медициналық, профилактикалық және әкімшілік-шаруашылық қызметті жоспарлау, ұйымдастыру, үйлестіру және бақылау арқылы аудандық деңгейдегі медициналық ұйымның тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйым қызметін жоспарлау және стратегиялық басқару. 2. Медициналық қызметтің сапасы мен қауіпсіздігін ішкі бақылау. 3. Кадрлық ресурстарды және персоналды ынталандыру жүйесін басқару. 4. Денсаулық сақтау ұйымының әкімшілік-шаруашылық қызметін және ресурстарын басқару. 5. Денсаулық сақтау мекемесінің ағымдағы ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметі шеңберінде цифрлық медициналық технологияларды, оның ішінде ЖИ элементтерін пайдалану.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қарым-қатынас, мәдениет және насихат. 2. Медициналық ұйымда статистикалық есепке алуды ұйымдастыру және жүргізу.
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның даму стратегияларын әзірлеу. 2. Ұйымның қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді мақсаттарын жоспарлау. 3. Ішкі және сыртқы ортаны (ресурстар, халықтың қажеттіліктері, демографиялық жағдай) талдау. 4. Көрсеткіштерді болжау және бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық көмектің сапасы мен тиімділігінің мақсатты индикаторларын белгілеу.

	Өңірдің денсаулық сақтау жүйесінің міндеттеріне сәйкес мекеменің даму стратегиясын әзірлеу.	6. Қаржылық-экономикалық, кадрлық және техникалық даму жоспарларын әзірлеу. 7. Стратегиялық жобаларды іске асыруды үйлестіру.
		Білім: 1. Қоғамдық денсаулық сақтау саласында стратегиялар мен бағдарламаларды әзірлеу қағидаттары. 2. Ұсынымдар қалыптастыру үшін ғылыми деректерді талдау және интерпретациялау әдістері. 3. Қоғамдық денсаулықты жақсартуға бағытталған профилактикалық іс-шараларды жоспарлау және іске асыру негіздері. 4. Стратегиялық және жедел жоспарлау әдістері. 5. Жүйелік және ситуациялық талдау негіздері. 6. SWOT, PEST, SMART, BSC әдістемелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 1: Ұйым қызметін жоспарлау және стратегиялық басқару		Машықтар: 1. Нормативтік талаптарға сәйкес мекеменің жұмыс жоспарын әзірлеу. 2. Міндеттерді орындау үшін басымдықтарды, мерзімдерді және жауапты тұлғаларды белгілеу. 3. Медициналық көмектің көлемдерін жоспарлау (қабылдаулар, төсек-күндер, вакцинация). 4. Іс-шараларды қолда бар ресурстармен (кадрлар, жабдықтар, қаржы) сәйкестендіру. 5. Бақылау мерзімдерін қамтамасыз ету және орындаушыларды хабардар ету. 6. Міндеттердің орындалуын бақылау үшін цифрлық құралдарды (МСЖ, Excel, BI-панельдер) қолдану. 7. Жоспарлы және нақты көрсеткіштерді салыстыру. 8. Ауытқулардың себептерін анықтау. 9. Жоспардың орындалуы бойынша талдамалық есептерді дайындау және оңтайландыру бойынша ұсыныстар әзірлеу.
	Дағды 2: Жұмыс жоспарын даярлау және оның орындалуын қадағалау.	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің және өңірлік органдардың медициналық қызметті жоспарлауға қойылатын талаптары. 2. Медициналық көмекті көрсету тәртібі мен стандарттары. 3. Медициналық көмекті тегін көрсетудің мемлекеттік кепілдіктер бағдарламасы. 4. Медициналық ұйымның жұмыс жоспарының құрылымы (көмек көлемдері, қаржы, кадрлар, шаруашылық мәселелер). 5. Мекеменің қуаттылығын және аумақтық міндеттерді ескере отырып жоспар қалыптастыру әдістемесі.

		6. МӘМС және бюджеттен тыс қаражаттар шеңберінде бюджеттік жоспарлау негіздері. 7. Ақпараттық технологиялар және талдау негіздері. 8. Медициналық ақпараттық жүйелермен жұмыс істеу қағидаттары. 9. Іс-шаралардың орындалуын бақылау әдістемесі (жоспарлы-нақты талдау, KPI, бақылау нүктелері).
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
	Дағды 1: Өзінің кәсіптік қызмет саласында сапаны жақсарту және диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу бойынша іс-шараларды әзірлеу және іске асыру.	Машықтар: 1. Мамандығы шеңберінде мамандандырылған медициналық көмек көрсету кезінде пациенттердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету және сапаны жақсарту шаралары бойынша қызметкерлердің пікірін зерделеу және персоналды ақпараттандыру дағдыларын меңгеру. 2. Мамандығы шеңберінде мамандандырылған медициналық көмек көрсететін ұйымның медициналық көмек сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша әлеуетін арттыру. 3. Денсаулық сақтау ұйымының медициналық персоналына мамандандырылған медициналық көмек сапасы мәселелері бойынша әдіснамалық қолдау көрсету. 4. Жүйелі түрде дәлелдерді іздеу, алынған ақпаратты сыни талдау және өзінің кәсіби қызметінің нәтижелері негізінде мамандығы шеңберінде мамандандырылған медициналық көмек бойынша стандарттарды, клиникалық хаттамаларды , алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 5. Жаңа технологияларды практикаға енгізуді (трансфертін) қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Қолданбалы зерттеулер әдіснамасы. 2. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. 3. Мамандығы бойынша стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеуге қатысты нормативтік құқықтық актілер (НҚА).
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
		Машықтар: 1. Медициналық көмекті көрсету тәртібінің, стандарттардың және клиникалық ұсынымдардың сақталуына ішкі тексерулер жүргізу. 2. Медициналық құжаттаманы (медициналық карталар, ауру тарихы, есеп беру нысандары) жүргізудің дұрыстығын бақылауды жүзеге асыру.

Еңбек қызметі 2: Медициналық қызметтің сапасы мен қауіпсіздігін ішкі бақылау.	Дағды 2: Медициналық қызметті бақылау және аудит.	3. Медициналық көмектегі ақаулар жағдайларын, өлім жағдайларын, пациенттердің шағымдарын талдау. 4. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізуді ұйымдастыру (оның ішінде медициналық-экономикалық сараптама, сақтандыру жағдайлары бойынша сараптама). 5. Дәрігер-сарапшылардың, сапа қызметі қызметкерлерінің, бағыттар бойынша жауапты тұлғалардың жұмысын үйлестіру. 6. Электрондық медициналық жүйелермен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Медициналық көмекті көрсету бойынша ұлттық клиникалық хаттамалар, тәртіптер мен стандарттар. 2. Медициналық құжаттаманы жүргізу және сақтау қағидалары. 3. Сапаға ішкі аудит жүргізудің қағидаттары мен әдістемелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Қарым-қатынас және қызметкерлерді оқыту	Машықтар: 1. Басқарушылық шешімдерді, нұсқаулықтарды және мақсаттарды персоналға құрылымдалған түрде жеткізу. 2. Қатысушылардың дайындық деңгейін ескере отырып, жұмыс кеңестерін, брифингтер мен оқыту кездесулерін өткізу. 3. Әртүрлі қарым-қатынас арналарын (ауызша, жазбаша, электрондық) аудиторияның ерекшеліктерін ескере отырып тиімді пайдалану. 4. Қызметкерлерді тыңдау, бөлімшедегі жасырын қақтығыстар мен мәселелерді анықтау. 5. Жақсарту. 6. Оқыту қажеттіліктерін талдау (құзыреттердің тапшылығын бағалау). 7. Қысқа мерзімді оқыту іс-шараларын әзірлеу және іске асыру: шағын дәрістер, тренингтер, клиникалық талдаулар. 8. Жаңа қызметкерлерді бейімдеу, тәлімгерлік және менторлық жүйесін құру. 9. Кері байланысты қамтамасыз ету, бағалау әңгімелерін жүргізу, мінез-құлық пен қызметті қақтығыссыз түзету. 10. Сенім мен мәселелерді ашық талқылау мәдениетін қалыптастыру. 11. Еңбек ұжымындағы қақтығыстарды басқару.
		Білімдер: 1. Үздіксіз жетілдіру жүйесін қалыптастыру тәсілдері.

		2. Іскерлік және басқарушылық коммуникация негіздері. 3. Ересектерді оқыту әдістемесі (андрагогика). 4. Денсаулық сақтау саласында персоналды тиімді оқыту қағидаттары. 5. Оқытудың тиімділігін бағалау әдістері (Киркпатрик моделі). 6. Үздіксіз медициналық білім беру (ҮМББ) талаптары. 7. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің қызметкерлерді аттестаттау, аккредиттеу және біліктілікті арттыру жөніндегі бұйрықтары. 8. Тәлімгерлік, аттестаттау және жұмысқа жіберу бойынша ішкі ережелер. 9. Оқытуда қолданылатын ақпараттық технологиялар құралдары мен технологиялары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Кадрлық жоспарлау және персоналды басқару	Машықтар: 1. Штаттық нормативтерді, медициналық көмектің көлемін және қаржыландыруды ескере отырып, мекеменің кадрларға қажеттілігін бағалау. 2. Штаттық кестені қалыптастыру және оны өзектендіру. 3. Қызметкерлердің құзыреттілігін және атқаратын лауазымына сәйкестігін бағалау. 4. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес қызметкерлерді іріктеу, қабылдау, бейімдеу және жұмыстан босатуды ұйымдастыру. 5. Ротация, лауазымдарды біріктіру және жүктемені қайта бөлу жұмыстарын жүргізу. 6. Жеке тұлғалар мен қауымдастықтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайтуға және қорғауға бағытталған мемлекеттік саясат пен қызметтерді қолдау және ілгерілету қабілетін көрсету.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" кодексі. 2. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі, оның ішінде медициналық қызметкерлерге қатысты бөлімдер. 3. Еңбек қатынастарын ресімдеу, өзгерту және тоқтату қағидалары. 4. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің қызметкерлерді аттестаттау, аккредиттеу, кадрлық есеп жүргізу және штаттық нормативтер жөніндегі бұйрықтары. 5. Медициналық персоналдың жүктемесі мен санына қатысты нормативтер.

Еңбек функциясы 3: Кадрлық ресурстарды және персоналды ынталандыру жүйесін басқару	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Қызметкерлердің жұмысын бағалау, дамыту және ынталандыру	Машықтар: 1. Еңбек тиімділігін бағалау жүйесін (KPI, аттестаттау, бақылау, тестілеу) әзірлеу және енгізу. 2. Басқарушылық сұхбаттар, бағалау әңгімелері және түзетуші кері байланыс жүргізу. 3. Персоналды оқыту және біліктілікті арттыру қажеттіліктерін айқындау. 4. Қызметкерлерді бейімдеу, тәлімгерлік және үздіксіз дамыту бағдарламаларын ұйымдастыру. 5. Материалдық емес ынталандыру жүйесін қалыптастыру: мойындау, шешім қабылдауға қатысу, жұмыс кестесінің икемділігі. 6. Сыйақы беру, үстемақы және қосымша ынталандыру бойынша ұсыныстар әзірлеу. 7. Жеке және командалық ынталандыру тәсілдерін қолдану (құндылықтарды, кәсіби күйіп кету кезеңдерін ескеру).
		Білімдер: 1. Қызметкерлердің құзыреттерін талдау үшін денсаулық сақтау саласындағы өзекті мәселелерге жүйелік көзқарас. 2. Денсаулық сақтау саласындағы материалдық және материалдық емес ынталандыру әдістері. 3. Мінез-құлық экономикасы және еңбек психологиясының негіздері. 4. Өкілеттіктерді беру және сенім арқылы басқару дағдылары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Қақтығыстарды және командалық климатты басқару.	Машықтар: 1. Қақтығысты жағдайларды уақтылы анықтау және шешу. 2. Қолайлы психологиялық ахуалды қалыптастыру. 3. Өзара құрметке негізделген өзара іс-қимыл мәдениетін және "жоғарыға кері байланыс" жүйесін дамыту. 4. Персоналдың қанағаттануы мен тартылу деңгейіне сауалнама жүргізу және оның нәтижелері негізінде басқарушылық өзгерістер енгізу.
		Білімдер: 1. HR-менеджмент негіздері: персоналды жоспарлау, іріктеу, бейімдеу, бағалау және ұстап қалу. 2. Қызметкерлердің құзыреттері мен кәсіби даму траекторияларын басқару тәсілдері. 3. Сауалнамалар, анкеталар жүргізу және ұжымдық ахуалды бағалау. 4. Кадрлар, кадрлық тұрақсыздық (тұрақсыздық деңгейі), жүктеме бойынша есептермен жұмыс істеу.

		5. Персонал бойынша деректерді визуализациялау және талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек қызметі 4: Денсаулық сақтау ұйымының әкімшілік-шаруашылық қызметі және ресурстарын басқару.	Дағды 1: Қақтығыстарды басқару.	Машықтар: 1. Этикалық стандарттар мен нормаларға сәйкес адал әрекет ету. 2. Сыни өзін-өзі рефлексиялау дағдыларын меңгеру. 3. Мүдделер қақтығысы жағдайларын түсіну және оларды ұйымдық ережелерге, саясаттар мен рәсімдерге сәйкес басқару қабілетін көрсету. 4. Әріптестермен және пациенттермен коммуникация дағдыларын меңгеру. 5. Анықталған медициналық инцидентті талдау және ресми сипаттау, оның себеп-салдарлық байланыстарын, теріс салдарын және олардың алдын алу мүмкіндігін анықтау.
		Білімдер: 1. Қақтығыстардың табиғаты және конфликтология негіздері. 2. Ұйымдық мінез-құлық негіздері. 3. Медициналық қызметкердің этикалық кодексі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Өмір бойы қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ағартушылық қызметті жүзеге асыру. .	Машықтар: 1. Кәсіби және рефлексивті тәжірибе дағдыларын дамыту. 2. Этикалық кәсіби мінез-құлық қағидаларын сақтау . 3. Өмір бойы қоғамдық денсаулық сақтау саласында халықтың денсаулық сауаттылығын арттыру және ағартушылық қызметті жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Мансаптық мақсаттар мен қажетті құзыреттерге негізделген тұлғалық дамуға қажеттіліктерді өзін-өзі бағалау және қанағаттандыру. 2. Кәсіби есеп берушілікке, әлеуметтік жауапкершілікке және қоғамдық игілікке ықпал ететін кәсіби этикалық стандарттар мен нормалар. 3. Қоғамдық денсаулық сақтау контекстінде пәнаралық тәсіл және командалық жұмыс.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. МСЖ және ЭМК белсенді түрде пайдалану. 2. Бөлімшелер, дәрігерлер, ақпараттық технологиялар бөлімі және пациенттер арасында ақпараттың дұрыс берілуін қамтамасыз ету.

Еңбек функциясы 5: Денсаулық сақтау ұйымының ағымдағы ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметі шеңберінде цифрлық медициналық технологияларды, оның ішінде жасанды интеллект (ЖИ) элементтерін пайдалану. .	Дағды 1: МСЖ, ЭМК базалық деңгейде меңгеру.	3. Жасанды интеллект алгоритмдері арқылы алынған нәтижелерді клиникалық контекстті ескере отырып мониторингілеу. 4. Ақпараттық технологиялық сервистерді қолдану кезінде дербес деректерді қорғау талаптарының сақталуын бақылау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы цифрландыру (толық көлемде). 2. Медицина мен денсаулық сақтауда жасанды интеллект технологияларының жалпы түсініктері мен мүмкіндіктері. 3. Денсаулық сақтау саласында цифрлық шешімдерді қолданудың стандарттары мен регламенттері (оның ішінде НМП, КМП, БМДАЖ).
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
	Дағды 2: Цифрлық сервистермен жұмыс істеу кезінде дербес деректердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Медициналық деректерді өңдеу және дербес ақпаратты қорғау қағидаттарын түсіну. 2. Клиникалық практикада және денсаулық сақтау саласында жасанды интеллектті қолданудың этикалық қағидаттарын, соның ішінде автономия және жауапкершілік мәселелерін қолдану.
		Білімдер: 1. Медициналық ақпараттық жүйелердің (МСЖ) және электрондық медициналық карталардың (ЭМК) жұмыс істеу негіздері. 2. Медициналық деректерді өңдеу және дербес ақпаратты қорғау қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылады
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен және ғылыми ортада коммуникация жасау дағдыларын меңгеру. 2. Презентациялар дайындай білу. 3. Нысаналы аудиторияны анықтау. 4. Ұйымдастырушылық деңгейлерде ақпаратпен және жауапкершілікпен алмасу. 5. Ғылымды практика мен саясатқа енгізу контекстінде фактілер мен деректерді денсаулық сақтау жүйесінің әртүрлі қатысушылары мен халық топтарына тарату. 6. Денсаулық туралы ақпаратты (соның ішінде денсаулыққа қауіптерді) жазбаша және ауызша түрде заманауи бұқаралық ақпарат құралдары мен әлеуметтік маркетинг құралдарын пайдалана отырып, кең аудиторияға (кәсіби, академиялық және саяси) жеткізу.

Қосымша еңбек функциясы1: Қарым-қатынас, мәдениет және үгіт-насихат.	Ақпаратпен тиімді алмасу.	7. Әртүрлі халық топтарымен қарым-қатынаста мәдени ерекшеліктерді түсіну және сезімталдық қағидаттарын қолдану. 8. Кәсіби пікірді құрметпен білдіру, команданың басқа мүшелерін, соның ішінде қауымдастық мүшелері мен пациенттерді ынталандыра отырып, құрметті қарым-қатынас орнату. 9. Өз пікірін білдіру және шешім қабылдауға үлес қосу.
		Білімдер: 1. Жеке тұлғалар мен қоғамдастықтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайтуға және қорғауға ықпал ететін мемлекеттік саясат пен қызметтер. 2. Тиімді жазбаша және ауызша коммуникация әдістері, соның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарымен және ғылыми ортада қарым-қатынас жасау; презентациялар өткізу, әртүрлілік пен инклюзивтілікті құрметтеу. 3. Адвокация негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Медициналық ұйымда статистикалық есепке алуды ұйымдастыру және жүргізу.	Дағды 1: Деректерді басқару	Машықтар: 1. Медициналық ұйымда статистикалық есеп жүргізу дағдыларын меңгеру. 2. Ақпараттық технологияларды пайдалану; деректерді басқару. 3. Қаражат жинауды жүзеге асыру, статистикалық деректерді талдау және синтездеу қабілеті. 4. Деректер мен медициналық ақпаратты басқару, талдау және сақтау үшін цифрлық технологиялар әдістері мен озық тәжірибелерді қолдану. 5. Денсаулық сақтау саласында қолданылатын компьютер мен ақпараттық платформаларды пайдалану. 6. Ақпараттандыру, дербес деректерді қорғау және денсаулық сақтау саласындағы ақпараттандыруға қатысты салалық нормативтік құқықтық актілерді қолдану.
		Білімдер: 1. Статистикалық есеп жүргізу және медициналық ақпаратты басқару әдістерінің негіздері. 2. Ақпараттық жүйелермен жұмыс істеудің негіздері мен құралдары. 3. Компьютерлік сауаттылық негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Ұйымдастырушылық қабілеттер. Объективті бағалау дағдылары. Тәуелсіз жұмыс істеу дағдылары. Принципшілдік.	

Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелік проблемалар мен ақауларды анықтай білу қабілеті. Жоспарлау және болжау дағдылары. Компьютерлік сауаттылық (IT құзыреттері).		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Жоғары білікті мейіргер	
	6	Барлық мамандықтағы дәрігерлер – дәрігер (салалық маман)	
	6	Қоғамдық денсаулық сақтау саласының кәсіби мамандары	
11. "6.2 Денсаулық сақтау менеджері" кәсіптің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-006		
Кәсіптің атауы:	6.2 Денсаулық сақтау менеджері		
СБШ (салалық біліктілік шеңбері) бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СШБ бойынша кіші біліктілік деңгейі:	6.2		
БТБА (бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы), БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Денсаулық сақтау менеджері. Денсаулық сақтау менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавриат, маман, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілігі: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жоғары медициналық білімнің болуы. Негізгі медициналық мамандық бойынша практикалық жұмыс өтілі – кемінде 5 жыл. Денсаулық сақтау жүйесінде басшылық лауазымдарда жұмыс тәжірибесінің болуы. Орталық аудандық аурухана (ОАА) деңгейінде медициналық ұйымды немесе оның құрылымдық бөлімшелерін басқару тәжірибесі, сондай-ақ бөлімше меңгерушісі лауазымында жұмыс тәжірибесі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланысы	иә		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1342-1 – Денсаулық сақтау саласындағы мамандандырылған бөлімшелердің басшылары (басқарушылары) 1342-1-007 – Зертхана меңгерушісі (басшысы) 1342-1-008 – Ауруханa бөлімшесінің меңгерушісі 1342-1-011 – Денсаулық сақтау саласындағы қызметтер жөніндегі басшы		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық ұйымдардың құрылымдық бөлімшелерінің тиімді және қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін персоналды басқаруға, медициналық қызметтердің сапасына және стратегиялық дамуға жүйелі тәсілді енгізу арқылы құрылымдық бөлімше меңгерушісі деңгейінде кәсіби және басқарушылық қызметтің мазмұны мен сапасына бірыңғай талаптарды белгілеу. Бұл денсаулық сақтау қызметтерінің қолжетімділігі мен сапасын арттыруға, пациенттер мен қызметкерлердің қанағаттанушылығын жоғарылатуға, сондай-ақ денсаулық сақтау саласының динамикалық өзгеретін талаптары жағдайында ұйымның тұрақты дамуын қамтамасыз етуге ықпал етеді.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Медициналық ұйымның әкімшілік-шаруашылық қызметі және ресурстарын басқару. 2. Медициналық ұйым қызметінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету менеджменті. 3. Кәсіби даму және рефлексивті этикалық практика. 4. Медициналық ұйымда ұйымдастырушылық-әдістемелік қызмет, статистикалық есеп пен есептілікті ұйымдастыру. 5. Денсаулық сақтау мекемесінің ағымдағы ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметі шеңберінде цифрлық шешімдерді (МСЖ, ЖИ жүйелері) енгізуге және сүйемелдеуге қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық ұйым персоналын басқару. 2. Құрылымдық бөлімшенің қызметін стратегиялық жоспарлау және болжау.
	Дағды 1: Денсаулық сақтау ұйымының ресурстарын басқару және оның үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Мекеменің ресурстармен қамтамасыз етілу деңгейін бағалау: үй-жайлар, жабдықтар, техника, медициналық мақсаттағы бұйымдар (ММБ), дәрілік заттар. 2. Медициналық көмектің көлеміне сүйене отырып, материалдық және техникалық ресурстарға қажеттілікті жоспарлау. 3. Сатып алу және жеткізілімдерді бақылауды жүзеге асыру, техникалық тапсырмаларды қалыптастыруға қатысу. 4. Ресурстарды пайдалану тиімділігін талдау және шығындарды оңтайландыру бойынша шаралар қабылдау. 5. Мүлікті есептен шығару, есепке алу және түгендеуді бақылау.
		Білімдер: 1. Жабдықтарға, медициналық бұйымдарға және шығыс материалдарына қажеттілікті есептеу әдістемесі. 2. Жабдықтау стандарттары және жабдықтардың табельдері (бұйрықтар және өзге де нормативтік құқықтық актілер). 3. Түгендеу жүргізу, ақаулық ведомостерін және есептен шығару актілерін жасау қағидалары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Әкімшілік-шаруашылық қызметті ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Санитариялық жағдайды, өрт қауіпсіздігін, температуралық режимді, сумен жабдықтауды, жарықтандыруды және басқа да талаптарды қамтамасыз ету. 2. Қосалқы қызметтердің (кір жуу, тамақтандыру, көлік, күзет, клининг) жұмысын бақылау. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық қағидалардың, СанЕжН талаптарының сақталуын бақылау. 4. Заманауи энергия үнемдеу және шаруашылық шешімдерді енгізу. 5. Ресурстарға арналған бюджетті жоспарлау. 6. Құжаттамамен жұмыс істеу (шарттар, актілер, қызметтік жазбалар). 7. Авариялық және стандартты емес жағдайларда (ТЖ, үзілістер, эпидемиологиялық қауіптер) жедел шешім қабылдау.
		Білімдер: 1. Санитариялық қағидалар (СанЕжН), өрт қауіпсіздігі және электр қауіпсіздігі нормалары. 2. Медициналық ұйымдарды жабдықтармен, шығыс материалдарымен және дәрілік заттармен қамтамасыз ету бойынша Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтары. 3. Жабдықтарға, медициналық бұйымдарға және шығыс материалдарына қажеттілікті есептеу әдістемесі. 4. Жарақтандыру стандарттары және жабдықтар табелі. 5. Түгендеу жүргізу, ақау ведомостарын жасау және есептен шығару актілерін рәсімдеу қағидалары. 6. Мемлекеттік сатып алуларға өтінімдермен жұмыс істеу, қажеттіліктерді негіздеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Мекеменің бюджет жобасын (МӘМС, субсидиялар, ақылы қызметтер) қалыптастыру және негіздеу. 2. Медициналық көмектің көлемін ескере отырып, қаржылық ресурстарды бөлімшелер арасында жоспарлау және бөлу. 3. Шығыстар сметаларын әзірлеу: дәрілік заттар, медициналық мақсаттағы бұйымдар (ММБ), тамақтандыру, коммуналдық қызметтер, жөндеу, еңбекақы. 4. Белгіленген регламенттерге сәйкес қаржылық құжаттарды келісу және бекіту. 5. Қаржылық ағындарды басқару.

Еңбек қызметі 1: Медициналық ұйымның әкімшілік-шаруашылық қызметі және ресурстарын басқару.	Дағды 3: Ресурстар саласындағы қаржылық-экономикалық жауапкершілік.	6. Бюджеттік және бюджеттен тыс қаражаттардың мақсатты пайдаланылуын бақылау. 7. Қаржылық жоспардың орындалуын талдау (жоспар-нақты талдау). 8. Сатып алулардың, инвестициялардың, жөндеу жұмыстардың және технологияларды енгізудің экономикалық тиімділігін бағалау. 9. МӘМС және басқа да қаржыландыру көздері бойынша қаржы-экономикалық есептілікті дайындау. 10. Аудиторлық тексерулерге қатысу, бақылаушы органдарға сенімді деректер ұсыну. 11. Шығындарды оңтайландыру және кіріс бөлігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу (ақылы қызметтер, сервистер, жалға беру). 12. Ішкі қаржылық бақылауды ұйымдастыру, бұзушылықтардың алдын алу. 13. Бағыныстық құрылымдық бөлімшедегі қызметкерлердің біліктілік деңгейін айқындау.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдардағы бухгалтерлік және басқарушылық есеп негіздері. 2. Денсаулық сақтау жүйесінде сметаларды жоспарлау және жасау әдістері. 3. Медициналық қызметтердің өзіндік құнын есептеу, баға белгілеу (оның ішінде МӘМС және бюджеттен тыс қаражаттар бойынша). 4. Тарифтерді қалыптастыру және жан басына шаққандағы норматив, КТГ және басқа да модельдер бойынша қаржыландыру тетіктері. 5. Ақпараттық құралдар. 6. Қаржы саласында негізгі тиімділік көрсеткіштерін (KPI) әзірлеу. 7. Басқарушылық шешімдер қабылдауда экономикалық орындылық қағидаттары. 8. Ұйымның кадрлық саясаты және стратегиясы. 9. Құрылымдық бөлімшедегі персоналдың функционалдық міндеттері, нормативтік құқықтық актілер (НҚА).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Кадрлық құрамды талдау жүргізу. 2. Ынталандыру құралдарын қолдану. 3. Құрылымдық бөлімшенің кадрлық құрамының сандық және сапалық көрсеткіштері бойынша деректер базасын қалыптастыру және жүргізу. 4. Қызметкерлерді бағалау және аттестаттау жүргізу. 5. Мекеменің мақсаттары мен құрылымына сәйкес кадрлық қажеттіліктерді айқындау.

	Дағды 4: Персоналды дамыту.	6. Мекеме басымдықтары мен өңірлік денсаулық сақтау жүйесіне сәйкес персонал құзыреттерін дамыту стратегиясын әзірлеу. 7. Кадрлық резервті және қызметкерлердің жеке кәсіби даму траекторияларын қалыптастыру. 8. Қызметкерлердің үздіксіз медициналық білім беру (ҮМБ), қайта даярлау, сертификаттау және аккредиттеуге қатысуын жоспарлау. 9. Құзыреттерді бағалау жүйесін (KPI, аттестаттау, аудит және сапа сараптамалары нәтижелері) енгізу. 10. Кадрлық статистиканы талдау (тұрақсыздық, жас құрамы, жүктеме, тапшылық). 11. Бағалау нәтижелері бойынша басқарушылық шешімдер қабылдау (ротация, оқыту, біліктілікті арттыру, жұмыстан босату). 12. Кәсіптік мәдениет пен командалық өзара іс-қимылды қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Қызметкерлерді ынталандыру әдістері. 2. Психологияның негізгі мәселелері. 3. Конфликтологияның негізгі мәселелері. 4. Кәсіптік даму бағдарламаларын қалыптастыру және іске асыру тәсілдері. 5. Құзыреттер мен біліктілікті бағалау әдістемесі (аттестаттау, кәсіби емтихандар, портфолио). 6. Персоналды дамытудың заманауи моделі (оқыту траекториялары, тәлімгерлік, коучинг). 7. Жоспарлау құралдары (құзыреттер матрицасы, ҮМБ жоспарлары, жеке даму жоспарлары).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Медициналық ұйымда сапа менеджменті жүйесін әзірлеу және енгізу.	Машықтар: 1. Ересек және балалар халқына медициналық көмек көрсететін барлық деңгейдегі құрылымдық бөлімшелердің жұмысын ұйымдастыру. 2. Орта медициналық персонал мен дәрігерлердің жұмысын үйлестіру, дәрігерлер көрсететін медициналық көмектің сабақтастығын қамтамасыз ету. 3. Қақтығыстық жағдайлар туындаған кезде жоспарлы және шұғыл сипаттағы шараларды қабылдау. 4. Медициналық көмектің сапасын бақылау және арттыру үдерістерін регламенттейтін жергілікті нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және бекіту . 5. Негізгі бағыттар бойынша ішкі аудит және өзін-өзі бағалау үдерістерін ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Дәрігерлердің қызметін ұйымдастыруға қатысты регламенттеуші құжаттар.

		2. Медициналық ұйымдағы статистикалық есеп. 3. Медициналық ұйымның сапа критерийлері мен аккредиттеу стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Медициналық ұйым қызметінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету менеджменті.	Дағды 2: Дәрігерлер қызметін бақылау.	Машықтар: 1. Медициналық ақпаратты жүргізу сапасын және есептіліктің әртүрлі нысандарын дайындауды бақылау. 2. Есептік нысандар бойынша денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органға есептілікті уақтылы ұсыну. 3. Құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау және болжау. 4. Медициналық ұйым басшылығымен және құрылымдық бөлімшелермен өзара іс-әрекет жасау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізуді ұйымдастыру (ішкі және сыртқы). 6. Ақаулар, оқиғалар, өлім жағдайлары, шағымдар, құжаттамадағы қателер бойынша статистиканы талдау. 7. Себептерді талдау әдістерін қолдану: RCA (түбірлік себептерді талдау), FMEA, Fishbone (Исикава диаграммасы). 8. Түзетуші және алдын алу шараларын қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Регламенттеуші құжаттар. 2. Персоналды басқару, кадрлық жұмыстағы тар жерлерді анықтау және кадрлық әлеуетті бағалау бойынша ұйымның кадрлық саясаты мен стратегиясы. 3. Клиникалық-сараптамалық жұмыс, есептілік, стандарттар мен тәртіптер жөніндегі бұйрықтар. 4. Сапа менеджменті негіздері (ISO 9001, JCI, TQM, Lean). 5. Медициналық ұйымда сапаны мониторингілеу және KPI әдістері. 6. Сапа бойынша есептер, басқарушылық шешімдер қабылдау үшін визуалды материалдарды әзірлеу. 7. Аудит, чек-парақтар және тәуекел карталарының үлгілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Кәсіптік және рефлексивті практиканы қолдану. 2. Этикалық кәсіптік мінез-құлықты көрсету. 3. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ағартушылықты өмір бойы жалғастыру.
		Білімдер:

Еңбек функциясы 3: Кәсіптік даму және рефлексивті этикалық практика. .	Қоғамдық денсаулық сақтау саласында ағартушылық қызметті өмір бойы жүзеге асыру7	1. Мансаптық мақсаттар мен талап етілетін құзыреттер негізінде тұлғалық дамуға қажеттіліктерді өзін-өзі бағалау және қанағаттандыру. 2. Кәсіптік есеп берушілікке, әлеуметтік жауапкершілікке және қоғамдық игілікке ықпал ететін этикалық стандарттар мен нормалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Рефлексивті көшбасшылық7	Машықтар: 1. Өзінің басқарушылық әрекеттері мен шешімдерін талдау, қателіктерді мойындау және олардан сабақ алу қабілеті. 2. Өз шешімдерінің ұжымның мәдениетіне, мотивациясына және моральдық-психологиялық ахуалына әсерін түсіну дағдысы. 3. Сыни өзін-өзі талдау және кәсіби өзін-өзі түзету жүргізу. 4. Этикалық тұрғыдан күрделі немесе қақтығыстық жағдайларда шешім қабылдау (ресурстарды бөлу, пациенттердің шағымдары, мүдделер қақтығысы жағдайлары). 5. Мекемеде этикалық бағдарларды қалыптастыру: пациент тұлғасына құрмет көрсету, құпиялылықты сақтау, биоэтика қағидаттарын ұстану.
		Білімдер: 1. Медициналық этика және деонтология негіздері. 2. Биоэтиканың этикалық қағидаттары: автономия, игілік, әділеттілік, "зиян келтірмеу". 3. Дәрігердің, мейіргердің және денсаулық сақтау менеджерінің этикалық кодексі. 4. Пациенттердің құқықтарын қорғау, дәрігерлік құпия және ақпараттандырылған келісім мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасы. 5. Кәсіптік дамудың модельдері: құзыреттілік тәсіл, "360°" моделі, PDP (жеке даму жоспары). 6. Басқарушылық стиль мен эмоционалдық интеллектті бағалау әдістері. 7. Көшбасшылық психологиясының, стресске төзімділіктің және өзін-өзі реттеудің негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Халыққа медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастыру бойынша ұйымдастырушылық-әдістемелік іс-шараларды әзірлеу. 2. Басқарудың барлық деңгейіндегі денсаулық сақтау ұйымдарының дәрігерлерінің, орта

		медициналық қызметкерлерінің және басқа да персоналдың біліктілігін арттыру бойынша жоспарлы іс-шараларды ұйымдастыру. 3. Құрылымдық бөлімшенің қызмет көрсеткіштерін талдау. 4. Медициналық қызметті есепке алудың бірыңғай әдістемелік тәсілдерінің сақталуын бақылау. 5. Құрылымдық бөлімшелерге (дәрігерлер, аға мейіргерлер, бөлім меңгерушілері) әдістемелік қолдау көрсетуді жоспарлау және орындалуын бақылау. 6. Стандарттардың, тәртіптердің, клиникалық ұсынымдардың және жергілікті хаттамалардың енгізілуін бақылау. 7. Ішкі және сыртқы аудиттерге, аккредиттеуге және лицензиялауға дайындық жұмыстарын сүйемелдеу.
	Дағды 1: Денсаулық сақтау ұйымындағы ұйымдық-әдістемелік қызмет, статистикалық есеп пен есептілікті ұйымдастыру.	Білімдер: 1. Медициналық ұйымда менеджменттің әдістемелік негіздері. 2. Медициналық ұйымда менеджменттің қағидаттары мен функциялары. 3. Медициналық ұйымның құрылымдық бөлімшесінің қызмет көрсеткіштері. 4. Медициналық статистика негіздері, есеп беру нысандарының құрылымы. 5. Негізгі медико-демографиялық көрсеткіштер: туу, өлім-жітім, аурушаңдық, мүгедектік. 6. Динамиканы, құрылымды және корреляцияларды талдау қағидаттары. 7. Дәлелді медицина және стандарттау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Денсаулық сақтау ұйымындағы ұйымдық-әдістемелік қызмет, статистикалық есеп пен есептілікті ұйымдастыру.	Дағды 2: Ақпараттық-аналитикалық қызмет.	Машықтар: 1. Қызмет нәтижелерінің түпкілікті модельдерін әзірлеуге қатысу. 2. Медициналық қызмет сапасын дамыту және жетілдіру үшін ақпаратты пайдалану. 3. Халық денсаулығын сақтау мәселелері бойынша экономиканың басқа салаларымен (білім беру, әлеуметтік қорғау, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы), сондай-ақ ведомстволық денсаулық сақтау қызметтерімен өзара іс-қимыл жасау. 4. Мекеменің қызметіне кешенді талдау жүргізу. 5. Ауқымды деректерді (реестрлер, өңірлік цифрлық платформалар шеңберінде) талдамалық өңдеу элементтерін пайдалану. 6. Күрделі талдамалық деректерді әртүрлі аудиторияға (дәрігерлер, әкімшілік, бақылаушы органдар) бейімдеу.
		Білімдер: 1. Статистикалық талдаудың негіздері мен қағидаттары.

		2. Ақпараттық қамтамасыз етудің автоматтандырылған жүйелері. 3. Сипаттамалық және салыстырмалы статистика әдістері. 4. Корреляциялық және факторлық талдау негіздері. 5. Негізгі тиімділік көрсеткіштерді (НТК) есептеу әдістері: өлім-жітім, аурушаңдық, медициналық көмекке жүгіну коэффициенттері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Тәлімгерлік және кеңес беру қызметтерін көрсету.	Машықтар: 1. Әріптестерге ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету. 2. Резидент-дәрігерлерге және денсаулық сақтау менеджменті бойынша консультативтік және тәлімгерлік қолдау көрсету. 3. Даулы мәселелер бойынша шешім қабылдау. 4. Қызметкерлердің кәсіптік және тұлғалық даму қажеттіліктерін анықтау. 5. Жас мамандар мен басқарушыларға әдістемелік, ұйымдастырушылық және эмоционалдық қолдау көрсету. 6. Тәлімгерлік кездесулер, кураторлық әңгімелер және кейс-талдаулар өткізу. 7. Бөлімше басшыларын, дәрігерлер мен мейіргерлерді медициналық көмектің сапасы, этика, емдеу стандарттары және басқарушылық шешімдер мәселелері бойынша консультативтік қолдау. 8. Кәсіби сәйкестендіру мен басқарушылық құзыреттерді қалыптастыруға жәрдемдесу. 9. Қызметкерлердің әртүрлі буындары мен деңгейлері арасында тәжірибе алмасу үшін жағдай жасау және орта қалыптастыру. 10. Тәжірибелі қызметкерлердің тәлімгерлік және әріптестерді оқытуға қатысуын ынталандыру. 11. Ұжымда көлденең байланыстарды (peer-to-peer оқыту) дамытуға ықпал ету. 12. Жұмыс процестеріне корпоративтік оқыту элементтерін енгізу.
		Білімдер: 1. Дәрігерлерге ұйымдастырушылық-әдістемелік көмекті регламенттейтін құжаттар. 2. Ұйымдастырушылық-әдістемелік бөлімнің қызметі. 3. Медициналық қызметкерлердің бейімделуінің жас ерекшеліктері мен кәсіби ерекшеліктері. 4. Мотивация және тартылыс психологиясы. 5. Тәлімгерлік моделі: классикалық, коучингтік, фасилитативтік, сараптамалық.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады

Еңбек функциясы 5: Денсаулық сақтау ұйымының ағымдағы ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметі шеңберінде цифрлық шешімдерді (МСЖ, ЖИ-жүйелер) енгізуге және сүйемелдеуге қатысу.	Дағды 1: Цифрлық құралдарды пайдалану және медициналық ақпараттық жүйелермен (МСЖ) жұмыс істеу, соның ішінде басқарушылық қызметте ақпаратты енгізу, іздеу және түзету.	Машықтар: 1. Лауазымдық нұсқаулық пен ұйым регламенттері шеңберінде цифрлық құралдарды пайдалану. 2. Цифрлық шешімдерді енгізуді сүйемелдеу: тестілеуге қатысу, ақауларды анықтау, кері байланыс беру. 3. Жүйелермен жұмыс істеу кезінде киберқауіпсіздік және дербес деректерді қорғау талаптарын сақтау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы цифрландырудың толық көлемі: медициналық және басқарушылық ақпараттық жүйелермен жұмыс істеу. 2. Денсаулық сақтау саласында қолданылатын жасанды интеллект (ЖИ) жүйелерінің тағайындалуы және базалық жұмыс істеу логикасы (мысалы, жазылуды автоматтандыру, диспетчерлеу, шешім қабылдауды қолдау). 3. Ақпараттық қауіпсіздік бойынша цифрлық медициналық сервистермен жұмыс істеудің нормативтік-құқықтық негіздері. 4. Денсаулық сақтау ұйымында жаңа IT-шешімдерді енгізуді ұйымдастыру тәртібі: рөлдер, кезеңдер, тестілеу, сүйемелдеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Ақпараттық-аналитикалық қызмет.	Машықтар: 1. Құзыреті шеңберінде жаңа цифрлық шешімдерді базалық деңгейде қолдану бойынша қызметкерлерді оқытуға жәрдемдесу. 2. Цифрлық платформаларда есептілікті рәсімдей білу.
		Білімдер: 1. Жеке деректерді қорғау және цифрлық этика негіздері. 2. Медициналық және басқарушылық ақпараттық жүйелермен жұмыс.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Персоналды ынталандыру.	Машықтар: 1. Еңбекақы төлеу және ынталандыру жүйесін жетілдіру. 2. Қызметкерлерге біліктілікті арттыру мүмкіндіктерін ұсыну. 3. Стратегиялық бағдарламаны сараптау әдістерін қолдану.
		Білімдер: 1. Персоналды басқарудың тиімді стратегиялары. 2. Қызметкерлерді ынталандыру арқылы басқару әдістемесі.

		3. ҚР корпоративтік басқару саласындағы заңнамалық нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық ұйым персоналын басқару.	Дағды 2: Ұйымдағы кадрлық саясатты қалыптастыру және оны жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Басшылық лауазымдарға кадрлық резерв қалыптастыру. 2. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету. 3. Қызметкерлердің білімін және тәжірибесін тиімді пайдалану үшін қажетті жағдайлар жасау.
		Білімдер: 1. Қызметкерлердің KPI көрсеткіштерін әзірлеу және енгізу. 2. Қызметкерлерді ынталандыру, сапаны жақсарту және пациенттердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша индикаторларды әзірлеу әдістері. 3. Персоналдың сандық және сапалық құрамын, жинақталу деңгейін есептеу әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Медициналық ұйымның құрылымдық бөлімшесін стратегиялық басқару.	Машықтар: 1. Корпоративтік басқарудың негізгі қатысушылары арасындағы қақтығыстардан туындайтын тәуекелдерді басқару. 2. Ішкі бақылау компоненттерін енгізу. 3. Ұжымда корпоративтік мәдениетті қалыптастыру және енгізу.
		Білімдер: 1. Корпоративтік басқарудың рөлі, мақсаты және міндеттері. 2. Ұйымдағы үш қорғаныс сызығы, ішкі бақылау компоненттері. 3. Ішкі аудит қызметінің функциялары мен міндеттері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Стратегиялық жоспар әзірлеу және болжам жасау.	Машықтар: 1. Құрылымдық бөлімшенің стратегиялық жоспарлауының ұғымдарын, мақсаттары мен міндеттерін айқындау. 2. Стратегиялық бағдарламаны әзірлеу кезеңдері мен сызбаларын қолдану. 3. Құрылымдық бөлімшенің экономикалық тиімділігін анықтау.
		Білімдер: 1. Құрылымдық бөлімшенің миссиясын, мақсатын және көрінісін құру әдістері. 2. Жоспарлау және KPI әзірлеу әдістерінің түрлері мен тәсілдері.

Қосымша еңбек функциясы 2: Құрылымдық бөлімшенің қызметін стратегиялық жоспарлау және болжамдау.		3. Құрылымдық бөлімшенің ресурстарын пайдалану тиімділігін зерттеу және болжау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Стратегиялық жоспардың орындалуын мониторингілеу.	Машықтар: 1. Стратегиялық жоспардың орындалуын бақылау. 2. Бақылау процедураларын әзірлеу және іске асыру. 3. Қызметкерлердің ішкі ауысымдарын және мансабын басқару.
		Білімдер: 1. Медицина ұйымының стратегиялық және операциялық жоспарларының орындалуын мониторингілеу. 2. Бақылау процедураларын әзірлеу және іске асыру әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Жеке тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ақпаратты талдау және синтездеу қабілеті. Логикалық және сыни ойлау, шешімдерді дәлелдеу және негіздеу, өз ойын ауызша және жазбаша түрде дұрыс әрі логикалық жеткізу. Ақпарат пен білімді жүйелеу. Ағылшын тіліндегі ғылыми әдебиеттерді оқу және түсіну. Кәсіби қызметте дербес шешімдер қабылдау. Өзінің әрі қарайғы кәсіби дамуын жоспарлау. Ізгі ниеттілік. Жауапкершіліктің жоғары деңгейі. Адалдық. Парасаттылық. Пациенттерге және олардың туыстарына адамгершілікпен қарау. Сабырлылық. Ұйымдастырушылық қабілеттер.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізімі:		
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандық атаулары:
	6	Жоғары білікті медициналық мейіргер
	6	Барлық мамандықтардың дәрігерлері - дәрігер (саланың маманы)
	6	Қоғамдық денсаулық сақтау саласының кәсіби мамандары
12. "7.1 Денсаулық сақтау менеджері" кәсіптің карточкасы:		
Топ коды:	2269-1	
Кәсіп атауының коды:	2269-1-006	
Кәсіптің атауы:	7.1 Денсаулық сақтау менеджері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ-ның ішкі деңгейі бойынша біліктілік:	7.1	

БТБА, КС және басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Денсаулық сақтау менеджері. Денсаулық сақтау менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоо кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандығы: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоо кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандығы: Бизнес және басқару	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Облыстық деңгейдегі және республикалық маңызы бар қалалардағы денсаулық сақтау ұйымының басшысы (директор) үшін: "Денсаулық сақтау" даярлау бағыты бойынша жоғары білім және "Денсаулық сақтау менеджменті" (" Қоғамдық денсаулық сақтау") мамандығы бойынша сертификаттау курсын (қайта даярлау) өткені туралы куәлік және (немесе) тиісті мамандық бойынша біліктілік берілгені туралы куәлік; немесе "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Бизнес, басқару және құқық" даярлау бағыттары бойынша жоғары білім немесе "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Бизнес және құқық" бағыттары бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім; Денсаулық сақтау саласындағы менеджер сертификаты; Денсаулық сақтау саласындағы басшылық лауазымдарда жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланысы	иә		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Денсаулық сақтаудағы менеджмент" (7.1 деңгей) кәсіби стандартының мақсаты: облыстық деңгейдегі және республикалық маңызы бар қалалардағы денсаулық сақтау ұйымының басшысы/басшысының орынбасары деңгейінде кәсіби және басқарушылық қызметтің мазмұны мен сапасына бірыңғай талаптарды белгілеу, денсаулық сақтау ұйымын жоғары тиімді басқаруды қамтамасыз ету, оның ішінде медициналық, қаржылық және кадрлық процестерді оңтайландыру арқылы медициналық қызметтердің сапасын арттыру, қауіпсіздік стандарттарын сақтау және инновациялық шешімдерді енгізу, стратегиялық басқарушылық шешімдер қабылдау, корпоративтік мәдениетті қолдау, сондай-ақ персоналмен, пациенттермен және сыртқы серіктестермен тиімді өзара іс-қимыл жасау арқылы денсаулық сақтау ұйымының тұрақты дамуын қамтамасыз ету, жаңа технологияларды енгізуге және медициналық көмектің қолжетімділігін барлық деңгейде арттыруға бағытталу.		
Еңбек функцияларының сипаты			
		1. Медициналық ұйымды басқару. 2. Медициналық ұйым персоналын басқару. 3. Медициналық ұйымның қаржылық-экономикалық қызметін басқару.	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	4. Медициналық ұйым қызметін стратегиялық жоспарлау және болжау. 5. Медициналық қызмет сапасы мен қауіпсіздігі жүйесін басқару. 6. Ғылыми-инновациялық саясатты қалыптастыру және іске асыру. 7. Медициналық ұйымды басқаруда цифрлық технологиялар мен ЖИ-құралдарын тиімді пайдалануды ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық ұйымдағы маркетингті басқару. 2. Денсаулық сақтау саласындағы цифрландыруды енгізуді бақылау. 3. Қарым-қатынастарды, ұйымдық мәдениетті және ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын басқару. 4. Өнімділікті және нәтижелілікті басқару.
Еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымды басқару.	Дағды 1: Тиімді шешім қабылдау.	Машықтар: 1. Басқарушылық шешімдерді әзірлеу барысында ақпаратты талдау. 2. Көптеген баламалардың ішінен оңтайлы шешімді таңдау және оны жүзеге асыру. 3. Басқаруда стандартты емес шешімдерді қолдану және типтік міндеттер үшін тиімді нұсқаларды табу.
		Білімдер: 1. Басқарушылық шешімдердің мәні, мазмұны және түрлері. 2. Денсаулық сақтау ұйымдарында шешім қабылдау процесінің рөлі, құрылымы және технологиясы. 3. Денсаулық сақтау менеджментінде шешімдерді әзірлеу, қабылдау және жүзеге асырудың негізгі аспектілері. 4. Басқарушылық шешімдердің сапасы мен тиімділігін қамтамасыз ету критерийлері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Медициналық ұйымның мақсатына тиімді қол жеткізу.	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның мақсаттарына қол жеткізу үшін тиімді басқарушылық шешімдерді әзірлеу және қабылдау. 2. Денсаулық сақтау саласының талаптары аясында медициналық ұйымның миссиясын, пайымын (көрінісін) және стратегиясын айқындау. 3. Тәуекелдерді басқару және ұйымның тәуекелге бейімділік деңгейін бағалау. 4. Денсаулық сақтау саласында корпоративтік басқару және стратегиялық жоспарлау қағидаттарын қолдану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау менеджменті саласында шешім қабылдау және қолданбалы зерттеулер жүргізу әдіснамасы.

		2. Медициналық ұйымдарды басқарудағы стратегиялық тәсілдер. 3. Денсаулық сақтау саласындағы корпоративтік басқару қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Деректерді тиімді басқару.	Білімдер: 1. Ұйымда уақытты тиімді басқару үшін тайм-менеджмент дағдыларын меңгеру. 2. Шешім қабылдау үшін статистикалық талдау жүргізу және болжау жасау. 3. Тәуекел карталарын әзірлеу және тәуекелдерді тиімді басқару. 4. Стратегиялық өзгерістерді енгізу нәтижелерін мониторингтеу және оларды түзету.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласында статистикалық талдау және болжаудың сандық әдістері. 2. Медициналық ұйымдарда деректерді басқаруға арналған заманауи құралдар мен технологиялар. 3. Медициналық ұйымды басқаруда тәуекел карталарын құрастыру және талдау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Ұйымның кадр саясатын қалыптастыру және жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Негізгі басқарушылық лауазымдарға тағайындау үшін кадрлық резервті қалыптастыру. 2. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету, оның ішінде жоспарлау және жаңа мамандарды тарту. 3. Қызметкерлердің кәсіби білімі мен тәжірибесін тиімді пайдалану үшін жағдайлар жасау.
		Білімдер: 1. Қызметкерлердің тиімділігін бағалау үшін KPI жүйесін әзірлеу және енгізу қағидаттары. 2. Қызметкерлерді ынталандыруға, медициналық көмектің сапасы мен қауіпсіздігін арттыруға бағытталған индикаторларды әзірлеу әдістері. 3. Қызметкерлермен қамтамасыз етілу деңгейін, сондай-ақ кадрлардың сандық және сапалық құрамын есептеу әдістемесі.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Еңбекақы төлеу және ынталандыру жүйелерін жетілдіру. 2. Қызметкерлерге біліктілігін арттыру мүмкіндіктерін ұсыну.

Еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымның персоналын басқару.	Дағды 2: Қызметкерлерді ынталандыру.	3. Ұйымның кадрлық саясаты мен стратегиясын талдау, проблемаларды айқындау және кадрлық әлеуетті жақсарту бойынша шаралар әзірлеу.
		Білімдер: 1. Қызметкерлерді басқарудың тиімді стратегиялары . 2. Қызметкерлерді ынталандыру арқылы персоналды басқару әдістемесі. 3. Қазақстан Республикасындағы корпоративтік басқару саласындағы заңнама.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Ұжымда корпоративтік мәдениет пен әлеуметтік ортаны қалыптастыру.	Машықтар: 1. Корпоративтік басқаруға қатысушылар арасындағы қақтығыстар туындаған жағдайда пайда болатын тәуекелдерді басқару. 2. Ішкі бақылау элементтерін енгізу және корпоративтік мәдениетті қолдау. 3. Жұмыстың тиімділігін арттыру үшін ұжымда әлеуметтік ортаны қалыптастыру және дамыту.
		Білімдер: 1. Ұйымдағы корпоративтік басқарудың мақсаттары мен міндеттері. 2. Ұйымдағы үш қорғау сызығы және ішкі бақылау компоненттері. 3. Ішкі аудит қызметінің міндеттері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Қаржылық бақылау.	Машықтар: 1. Экономикалық ресурстарды пайдалану саласындағы резервтерді анықтап, оларды оңтайландыру жолдарын табу. 2. Медициналық ұйымдағы баға белгілеу стратегияларын қалыптастыру. 3. Нарықтағы бәсекелестікті ескере отырып, қызметтердің құнын және шығындарын талдау.
		Білімдер: 1. Қаржыландырудың негізгі көздері. 2. Бухгалтерлік есеп және аудит негіздері, денсаулық сақтау жүйесіндегі шығындар мен олардың түрлері. 3. Денсаулық сақтау саласындағы баға белгілеу әдістері, еңбекақыны есептеу және төлеу (ӘМСҚ, ГБК, СКПН).
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Медициналық қызметтерге қажеттілікті анықтау. 2. Ресурстарды (еңбек, материалдық, қаржылық) пайдаланудың тиімділігін бағалау.

Еңбек функциясы 3: Медициналық ұйымның қаржы-экономикалық саласын басқару.	Дағды 2: Тиімді экономикалық талдау.	3. Оптималды басқарушылық шешімдерді таңдау үшін аналитикалық ақпаратты дайындау. 4. Медициналық ұйымның қызметінің "мықты" және "осал" тұстарын талдау.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтаудағы экономикалық талдау әдістемесі. 2. Медициналық қызметтерге бағаны қалыптастыру тетіктері мен әдістері. 3. Халықтың денсаулығын бағалау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Кірістер мен шығыстарды тиімді басқару.	Машықтар: 1. Емдеу процесіне инновациялық технологияларды енгізу арқылы тиімділікті арттыру. 2. Басқарушылық шешімдердің тиімділігін және медициналық көмектің сапасын бағалау. 3. Ұйымның жалпы тиімділігін арттыру жолдарын әзірлеу және жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымның қаржылық, материалдық және еңбек ресурстары. 2. Жұмыс тиімділігін бағалау үшін статистикалық талдау, медициналық-экономикалық талдау және халық сауалнамаларын жүргізу әдістері. 3. Медициналық ұйымдардағы тәуекелдерді басқару жүйесі.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 4:	Дағды 1: Стратегиялық жоспар құру және болжау.	Машықтар: 1. Ұйымда стратегиялық жоспарлау мақсаттары мен міндеттерін анықтау. 2. Медициналық ұйым үшін стратегиялық бағдарламаны әзірлеу кезеңдері мен схемаларын қолдану. 3. Денсаулық сақтау саласындағы стандарттарды бағалау үшін критерийлерді анықтау және қолдану. 4. Стратегиялық бағдарламаның экономикалық тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау ұйымының миссиясын, көзқарасы мен мақсаттарын құру әдістері. 2. Негізгі тиімділік көрсеткіштерін (KPI)жоспарлау және әзірлеу әдістері. 3. Денсаулық сақтау ұйымдарында ресурстарды пайдалануды болжау және бағалау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	Ұсынылады
		Дағдылары:

Медициналық ұйымның қызметін стратегиялық жоспарлау және болжау.	Дағды 2: Стратегиялық жоспарды жүзеге асыруды мониторингтеу.	1. Стратегиялық жоспарды жүзеге асыруды мониторингтеу, аралық және қорытынды бағалауды қоса алғанда. 2. Жоспардың орындалуын қамтамасыз ету үшін бақылау процедураларын әзірлеу және жүзеге асыру . 3. Қажет болған жағдайда стратегиялық бағдарламаны сараптамадан өткізіп, түзету жұмыстарын жүргізу.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымның стратегиялық және операциондық жоспарларын жүзеге асыруды мониторингтеу әдістемесі. 2. Бақылау процедураларын әзірлеу және жүзеге асыру әдістемесі. 3. Денсаулық сақтау саласында тиімді басқарудың заманауи әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Сапа тобын басқару	Машықтар: 1. Сапа, клиникалық-эксперттік жұмыс, ДКК, БКМ және басқа комиссияларды басқару. 2. Бөлімшелерде сапа бойынша жауаптыларды тағайындау, междисциплинарлық топтарды құру. 3. Персоналды сапа стандарттарына, қауіпсіздікке, клиникалық ұсынымдарға оқытуды қамтамасыз ету. 4. Қызметкерлерді процестерді жақсарту жобаларына қатысуға ынталандыру. 5. Пациенттер қауіпсіздігі мәдениетін енгізу (ашықтық, қателіктер үшін жазалау жоқ, командалық жұмыс). 6. Стратегиялық ойлау және деңгей аралық коммуникация дағдылары. 7. Өзгерістерге қарсылықты басқару қабілеті. 8. Персоналды фасилитациялау және мотивациялау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Кодекс (өзгерістер мен толықтырулармен) сапа, қауіпсіздік, бақылау, ішкі аудит жөніндегі баптар. 2. ҚР ДСМ бұйрықтары: - медициналық көмек көрсету тәртібі; - ішкі бақылау және сапаны бағалау (мысалы, 2020 жылғы № ҚР ДСМ–ҚР ДСМ бұйрығы); - медициналық-экономикалық мониторинг және сапа сараптамасы. 3. ҚР ДСМ Ұлттық клиникалық хаттамалары, стандарттары және сапа индикаторлары.

Еңбек функциясы 5: Медициналық қызметтің сапасы мен қауіпсіздігі жүйесін басқару		4. Медициналық ұйымдарды лицензиялау және аккредиттеу қағидалары (оның ішінде JCI-үйлесімді тәсілдер). 5. Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының (ӘМСҚ) сапаны бақылау жөніндегі талаптары. 6. Сапа командасының мүшелері арасында міндеттерді беру және бөлу принциптері. 7. Аудитті жоспарлау, тұрақты жиналыстар, оқиғаларды басқару принциптері. 8. Пәнаралық топты құру принциптері (дәрігер-сарапшылар, аудиторлар, бөлім меңгерушілері). 9. Бөлімшелердегі сапа үшін жауаптылардың міндеттері мен өкілеттіктері. 10. Сапа жөніндегі комиссияның жұмысын жоспарлау және үйлестіру, чек-парақтарды, аудит кестелерін жүргізу.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Стратегиялық сапа менеджменті.	Машықтар: 1. Ұйым деңгейінде сапа мен қауіпсіздікті басқарудың стратегиясын әзірлеу және бақылау. 2. Ішкі комиссияларды, аудиттерді, аккредитацияны және лицензиялауды басқару. 3. Сапа саласындағы мақсаттарды қалыптастыру және олардың жетістігін KPI және индикаторлар арқылы бағалау. 4. Сапаға жүйелі көзқарасты қамтамасыз ету: бөлім деңгейінен ұйым деңгейіне дейін.
		Білімдер: 1. Сапа мен қауіпсіздікті басқару стратегиясы. 2. Икемді өндіріс принциптері (Lean), цикл. PDCA, TQM, ISO 9001, JCI.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Қызметтің бақылауы мен талдауы және процестерді жетілдіру.	Машықтар: 1. Медициналық қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін басқару бағдарламасын әзірлеу, енгізу және орындалуын бақылау. 2. Ішкі нормативтік актілерді, ережелерді, СОП-тарды әзірлеу. Икемді өндіріс жүйелерін, ISO, JCI немесе ұлттық стандарттарды енгізу. 3. Медициналық көмек сапасын сараптау (медико-экономикалық, сақтандыру, ішкі сараптама). 4. Медициналық көмек көрсету кезінде пайда болған ақауларды, асқынуларды, өлім жағдайларын, шағымдарды, қателіктерді талдау.
		Білімдер: 1. МСЖ, БҰДСЖ жүйелерін пайдалана отырып сапаны бақылау әдістері.

		2. Сапаны жақсарту әдістері (диспансерлік тексеру, маршруттау ИБ, эпидбақылау). 3. Клиникалық хаттамалар, көмек көрсету тәртіптері және басқа нормативтік құқықтық актілер бойынша бұйрықтар мен әдістемелік ұсыныстар. 4. Сапа мен қауіпсіздіктің индикаторлары (KPI), стандартизирленген нысандар мен есеп беру. 5. Бақылаудың түрлері: алдын ала, ағымдағы, қорытынды. 6. Аудиттерді, тексерулерді, комиссияларды ұйымдастыру және құжаттау.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Технологиялардың өзара әрекеттесуі мен трансфертін басқару.	Машықтар: 1. Жаңа технологияларды, диагностикалау, емдеу және сапаны басқару әдістерін әзірлеу мен енгізуді қолдау. 2. Этикалық сараптаманы ұйымдастыруға ықпал ету , құжаттарды ҰСО және ҚР ДСМ талаптарына сәйкес рәсімдеу. 3. Ұйымның әзірлемелерін патенттеу, жариялау және ілгерілетуге ықпал ету. 4. Жоғары оқу орындарымен, технопарктермен, халықаралық ұйымдармен (ДДҰ, JICA, TIKA және басқалар) байланыс орнату. 5. ҒЗЖ және клиникалық апробациялар бойынша ынтымақтастық келісімдерін жасау. 6. Гранттық байқауларға қатысу (ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі, ҚР ДСМ, халықаралық қорлар).
		Білімдер: 1. Инновациялардың түрлері мен жіктелуі (процестік, өнімдік, басқарушылық, цифрлық). 2. Клиникаға инновацияларды енгізу тетіктері (сынақтан өткізу, апробациялау, оқыту, нәтижелерді талдау). 3. Табысты модельдердің мысалдары: телемедицина , электрондық тіркелімдер, мобильді қосымшалар, диагностикадағы жасанды интеллект. 4. Медицина саласындағы технопарктермен, акселераторлармен және стартаптармен өзара іс-қимыл.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Дағдылары: 1. Ішкі және сыртқы ғылыми серіктестер желісін қалыптастыру (жоғары оқу орындары, ғылыми-зерттеу институттары, жеке компаниялар, шетелдік серіктестер).

Еңбек функциясы 6: Ғылыми-инновациялық саясатты қалыптастыру және іске асыру.	Дағды 2: Технологиялар трансфертін бақылау, талдау және ілгерілету.	2. Зерттеулер мен инновацияларға қатысатын құрылымдық бөлімшелердің қызметін үйлестіру. 3. Қызметкерлерді ғылыми қызметке, тәлімгерлікке және конкурстарға қатысуға тарту. 4. Ғылыми қызметті басқару үшін цифрлық құралдарды пайдалану (тіркелімдер, Ұлттық ғылыми орталықтардың платформалары, eGov). 5. Ұйымның ғылыми және инновациялық белсенділігін бағалау (жарияланымдар саны, конференцияларға қатысу, практикаларды енгізу). 6. Ішкі есептілікті ұйымдастыру, рейтинг жүргізу, нәтижелерді Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігіне, "Республикалық денсаулық сақтауды дамыту орталығы" КЕАҚ-на, Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына ұсыну.
		Білімдер: 1. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды (ҒЗТКЖ) жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу негіздері. 2. Клиникалық және қолданбалы зерттеулердің әдіснамасы (рандомизация, хаттама, тіркелім). 3. Биоэтика, зияткерлік меншікті қорғау, лицензиялау. 4. GCP (Good Clinical Practice стандарттары және зерттеулердің халықаралық қағидаттары.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Ғылыми-инновациялық саясатты қалыптастыру және іске асыру	Білімдер: 1. Қалалық ауруханаңың ғылыми және инновациялық стратегиясын Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы басымдықтарына сәйкес құру. 2. Клиникалық зерттеулер, технологиялық әзірлемелер және жаңа практикаларды енгізу бағыттарын айқындау. 3. Ішкі және сыртқы ғылыми серіктестер желісін қалыптастыру (жоғары оқу орындары, ғылыми-зерттеу институттары, жеке компаниялар, шетелдік серіктестер). 4. Зерттеулер мен инновацияларға қатысатын құрылымдық бөлімшелердің қызметін үйлестіру. 5. Клиникалық, ұйымдастыру-әдістемелік және эпидемиологиялық зерттеулерді бастау және қолдау .
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" кодексі – ғылым және инновациялар туралы баптар.

		2. Қазақстан Республикасының "Ғылым туралы" Заңы. 3. Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтары, келесі мәселелер бойынша: - этикалық сараптама; - клиникалық зерттеулер; - медицинадағы инновациялық технологиялар. 4. Ұлттық сараптама орталығының (ҰСО) тіркеу, хаттамалар, биоэтика бойынша ережелері. 5. Мемлекеттік бағдарламаларға (МИИДБ, " Цифрлық Қазақстан", ҚР БҒМ гранттары) қатысу шарттары.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 7: Медициналық ұйымды басқаруда цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын тиімді пайдалануды ұйымдастыру.	Дағды1: Жаңа ақпараттық технологияларды, оның ішінде жасанды интеллект технологияларын пайдалануда денсаулық сақтауды ұйымдастыру саясатын қалыптастыру.	Машықтар: 1. Ұйым стратегиясы шеңберінде жаңа цифрлық шешімдер мен ЖИ жүйелерін енгізу бойынша ұсыныстар әзірлеу. 2. Мекеменің цифрлық технологияларға деген қажеттіліктерін бағалау және автоматтандырудың басым бағыттарын айқындау. 3. Басқарушылық және клиникалық қызметте ақпараттық технологиялар мен жасанды интеллектті қолдану бойынша ішкі регламенттерді, нұсқаулықтарды және алгоритмдерді қалыптастыру. 4. ЖИ технологияларын пайдаланудың тиімділігі мен тәуекелдерін талдау (оның ішінде құқықтық, этикалық, клиникалық аспектілер). 5. ЖИ жүйелерін енгізу кезінде ұйымдастырушылық және әдістемелік қолдау көрсету (пилоттық жобаларды қоса алғанда және пайдаланушылардан кері байланыс жинау).
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдағы стратегиялық және операциялық басқарудың негіздері. 2. Жасанды интеллект жүйелерінің сапасын, тиімділігін және клиникалық маңыздылығын бағалау негіздері. 3. Цифрлық трансформация жағдайында өзгерістерді енгізу және персоналды басқару әдістемелері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Цифрлық панельдерді пайдалана отырып, бөлімшелер қызметінің негізгі көрсеткіштерін (KPI) талдау

	Дағды 2: Ұйым қызметінің көрсеткіштерін талдау үшін цифрлық мониторинг панельдерін (дашбордтарды) қолдану.	(төсек қоры, кадрмен қамтылу деңгейі, амбулаториялық қабылдау, өтініштер, емделген жағдайлар). 2. Жоспарлы және нормативтік мәндерден ауытқуларды анықтау. 3. Визуалды деректер негізінде басқарушылық шешімдер қабылдау. 4. Басшылық үшін есептер мен талдамалық жазбалар дайындау. 5. Бөлімшелер, уақыт кезеңдері және пациент санаттары бойынша нақтыланған талдау жүргізу үшін мониторинг панельдерінің сүзгілері мен баптауларын қолдану.
		Білімдер: 1. BI-жүйелердегі (Power BI, DataLens, QlikView, Tableau) дашбордтармен жұмыс істеу. 2. Денсаулық сақтау саласындағы көрсеткіштер мен метрикалардың құрылымы (өлім-жітім көрсеткіші, орташа төсек-күн саны, госпитализация ұзақтығы, төсек-орын тиімділігі). 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің цифрлық талдамалық жүйелері, Ұлттық электрондық денсаулық сақтау жүйесі (ҰЭДСЖ), өңірлік ақпараттық-талдамалық жүйелер. 4. Деректерді визуализациялау және цифрлық есептілік жасаудың негізгі қағидаттары.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымдағы маркетингті басқару.	Дағды 1: Халықтың медициналық қызметтерге сұранысын қанағаттандыру.	Машықтар: 1. Медицина қызметтері нарығындағы сұраныс пен ұсынысты анықтау. 2. Халықтың медициналық қызметтерге деген қажеттіліктерін жүйелеу.
		Білімдер: 1. Пациенттер топтары мен негізгі бәсекелестер бойынша медициналық қызметтер нарығын сегментациялау. 2. Медициналық қызметтер параметрлері және нарықтың жұмыс істеу қағидаттары бойынша нарықты сегментациялау. 3. Талдау, болжау, оңтайландыру және шешімдерді экономикалық негіздеу әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Медициналық қызметтер нарығын талдау. 2. Медициналық қызметтерді әзірлеу, ілгерілету және іске асыру. 3. Қызметкерлердің ішкі ауысымдары мен мансаптық өсуін басқару.
		Білімдер:

	Медициналық қызметтерді ілгерілету.	1. Медициналық қызметтерді әзірлеу, ілгерілету және іске асыру әдістері. 2. Медициналық қызметтердің сапасын бағалау әдістері. 3. Басқарушылық шешімдердің орындалуын бақылау және тиімділігін бағалау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттандыруды енгізуді бақылау.	Дағды 1: Ақпараттық жүйенің енгізілуіне мониторинг жүргізу.	Машықтар: 1. МСЖ автоматтандыру арқылы мониторинг жасау. 2. Медициналық ұйымның тәжірибесіне жаңа технологияларды енгізу үдерісін басқару. 3. Ұйымның билік органдарымен байланысын басқару. 4. Ақпараттық қауіпсіздік, жеке деректерді қорғау, жасанды интеллект технологияларын қоса жаңа ақпараттық технологияларды жауапкершілікпен пайдалану саласындағы денсаулық сақтау ұйымының саясаттарын қалыптастыру дағдыларына ие болу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы цифрландыру саласындағы заңнама. 2. Қазақстан Республикасында электрондық денсаулық сақтауды стандарттау тәсілдері. 3. Денсаулық сақтау маркетингін басқару жүйесі шеңберінде шешім қабылдау қағидаттары. 4. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтауды цифрландырудың толық көлемдегі ерекшеліктері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: С ы р т қ ы коммуникацияларды басқару.	Машықтар: 1. Ақпараттық кеңістікте қажетті оң қоғамдық реакцияға қол жеткізу. 2. Ұйымның мақсаттары мен миссиясын іске асыру үшін ақпараттық шығындарды барынша азайта отырып, тиімді ақпараттық орта қалыптастыру. 3. Нарықтағы түпкі тұтынушылармен, яғни пациенттермен коммуникацияларды басқару.
		Білімдер: 1. Негізгі коммуникациялық стратегиялар, коммуникацияларды бақылау және олардың тиімділігін бағалау. 2. Денсаулық сақтау ұйымын танымал ету әдістемесі. 3. Ұйымға деген сенімді қалыптастыру, қоғамдық пікірді өзгерту, ынтымақтастық туралы оң шешім қабылдауға және келісімшарт жасасуға ықпал ету жолдары.

Қосымша еңбек функциясы 3: Коммуникацияларды, мәдениетті басқару және насихаттау.	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Ұйым ішіндегі коммуникацияларды басқару.	Машықтар: 1. Ұйымдағы ішкі мәдениетті қолдау, команда жұмысын тиімділігін арттыруға ықпал ету. 2. Ақпарат алмасу үшін дұрыс коммуникациялық жүйелерді, құралдарды, арналарды және деңгейлерді таңдау. 3. Белгісіздік пен тәуекел жағдайында шешім қабылдаудың заманауи әдістерін қолдану.
		Білімдер: 1. Сапалы коммуникациялық менеджменттің критерийлері (коммуникациялық процеске қатысушылардың кәсібилігі, қарым-қатынастардың адамгершілігі, коммуникацияның гуманитарлық аспектілері — адам, оның денсаулығы, өмірі – коммуникативті процестің негізгі құндылығы ретінде қабылдануы). 2. Корпоративтік мәдениеттің, бизнестегі этиканың және этикалық құндылықтардың құрамдас бөліктері . 3. Альтернативті шешімдердің салыстырмалы мүмкіндіктерін бағалау факторлары. 4. Қазақстан Республикасындағы жеке деректерді қорғау және ақпараттық қауіпсіздік саласындағы заңнамалық нормалар.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 4: Өнімділікті және жетістіктерді басқару.		Машықтар:
	Дағды 1: Тұрақты немесе минималды шығындармен максималды пайда алу.	1. Мақсат векторынан ауытқуларды анықтау. 2. Стратегиялар мен жоспарларды ұйымның нақты жұмыс жағдайларына және мүмкіндіктеріне сәйкестендіру. 3. Мәселелерді шешу және олардың орындылығын дәлелдейтін критерийлерді негіздеу.
		Білімдер: 1. Тиімді басқаруды қамтамасыз ету әдіснамасы. 2. Теңдестірілген көрсеткіштер жүйесі. 3. Денсаулық сақтауды басқаруда белгісіздік пен тәуекел жағдайында шешім қабылдау әдістемесі.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Пациенттердің, клиенттердің	Машықтар: 1. Тәуекелдерді басқару жүйесіне негізделген шешімдер қабылдап, әрекет ету. 2. Қақтығыстарды реттеу. 3. Пациенттермен, халықпен, клиенттермен коммуникация орнату.
		Білімдер:

	максималды қанағаттануын қамтамасыз ету.	1. Тиімді медиаторлық технологияларды қолдану әдістемесі. 2. Коммуникациялық дағдылар технологиясы. 3. Тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін мониторингтеу әдістері.	
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады	
Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұйымдастырушылық қабілеттер. Объективті бағалау дағдылары. Тәуелсіз жұмыс істеу дағдылары. Принципшілдік. Шығармашылық потенциалды дамыту үшін материалдық емес мотивация дағдылары. Жүйелік проблемалар мен ақауларды анықтау қабілеті. Жоспарлау және болжау дағдылары. Компьютерлік сауаттылық (IT құзыреттері).		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізімі:			
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандықтың атауы:	
	7	Барлық мамандықтағы дәрігерлер-дәрігер (бейінді маман)	
	7	Қоғамдық денсаулық мамандары	
13. "7.2 Денсаулық сақтау менеджері" кәсіптің карточкасы:			
Топ коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-006		
Кәсіп атауы:	Денсаулық сақтау менеджері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша кіші біліктілік деңгейі:	7.2		
БТБА, БА үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Денсаулық сақтау менеджері. Денсаулық сақтау менеджері.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік:
	Республикалық маңызы бар денсаулық сақтау ұйымының басшысы (бас директор немесе директор) үшін талаптар: 1. Жалпы денсаулық сақтау саласында: "Денсаулық сақтау" бағыты бойынша жоғары білім;		

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Денсаулық сақтау менеджменті" ("Қоғамдық денсаулық сақтау") мамандығы бойынша сертификатталған курс немесе қайта даярлау туралы куәлік; Қажетті мамандық бойынша біліктілік тағайындау туралы куәлік немесе жоғары білім "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Бизнес, басқару және құқық" бағыты бойынша; "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Бизнес және құқық" бағыттары бойынша аспирантуралық білім; Басқарушы лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі. 2. Дәрілік құралдар мен медициналық бұйымдар айналымы саласындағы республикалық маңызы бар ұйымның басшысы үшін: "Денсаулық сақтау" бағыты бойынша жоғары білім; "Денсаулық сақтау менеджменті" ("Қоғамдық денсаулық сақтау") мамандығы бойынша сертификатталған курс немесе қайта даярлау туралы куәлік; Қажетті мамандық бойынша біліктілік тағайындау туралы куәлік немесе жоғары білім "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Бизнес, басқару және құқық" бағыты бойынша; "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Бизнес және құқық" бағыттары бойынша аспирантуралық білім; Денсаулық сақтау менеджері сертификаты; Басқарушы лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі. 3. Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттандыруды жүзеге асыратын республикалық маңызы бар ұйымның басшысы үшін: "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар" бағыты бойынша жоғары (немесе аспирантуралық) білім; Профиль бойынша басқарушы лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-1-006 – Денсаулық сақтау менеджері 2269-9-002 – Менеджер (фармацевт) 2421-0-017 – Сапа менджменті жүйесі жөніндегі маман
Қызметтің негізгі мақсаты:	"Медициналық ұйым басшысы" кәсіби стандартының 7.2 деңгейінің мақсаты - денсаулық сақтау жүйесіндегі өзгерістер мен трансформациялар жағдайында республикалық маңызы бар медициналық ұйымды тиімді басқару. Бұл мақсатқа жету үшін келесі бағыттарда жұмыс жүргізіледі: 1. Медициналық қызметтердің қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз ету. 2. Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету. 3. Цифрландыру, стратегиялық жоспарлау және адами ресурстарды дамыту сияқты заманауи басқару тәсілдерін енгізу. 4. Халықаралық басқару стандарттарын денсаулық сақтау саласындағы жергілікті жағдайларға тиімді бейімдеу, соның ішінде географиялық ерекшеліктер, әлеуметтік әртүрлілік және міндетті медициналық сақтандыру бағдарламалары мен мемлекеттік қорлармен тиімді өзара іс-қимыл жасау қажеттілігі.
Еңбек функциялардың сипаттамасы	
	1. Медициналық ұйымның қаржылық-экономикалық саласын басқару. 2. Медициналық ұйымның қызметін стратегиялық жоспарлау және болжау. 3. Медициналық ұйымды басқару.

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	4. Лидерлік және жүйелі ойлау. 5. Медициналық ұйымды басқаруда цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын тиімді қолдануды ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1.Ғылым мен практиканың бірлігін қамтамасыз ету. 2.Денсаулықты қорғау және медициналық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. 3.Ынтымақтастық пен серіктестік қатынастарын басқару.
	Дағды 1: Денсаулық сақтаудағы қаржыландыру механизмін түсіну.	Машықтар: 1. Ұйымды қаржыландырудың әртүрлі модельдерінің тиімділігін талдау. 2. Қаржыландыру түріне байланысты медициналық көмекке қолжетімділікті түсіндіру және талдау. 3. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМКБК) және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) шеңберінде медициналық көмекті көрсету бойынша жоспарланатын қызмет көлеміне өтінімдер дайындау. 4. Басқарушылық шешімдер мен медициналық көмектің тиімділігін бағалау. 5. Ұйым жұмысының тиімділігін арттыру жолдарын іздестіру және әзірлеу.
		Білімдер: 1. Медициналық көмекті ұйымдастыру қағидаттары және оны көрсету стандарттары. 2. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМКБК) және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) жүйесі шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтерге тарифтерді қалыптастыру тәртібі мен әдістемесі. 3. Статистикалық және медициналық-экономикалық талдау әдістері, сараптамалық бағалау, халық арасында сауалнама жүргізу және кешенді әдіс.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Клиникалық-шығындық топтар (КШТ) бойынша қаржыландыруды бағалау. 2. Тұлға басына шаққандағы нормативтің ынталандырушы компоненті бойынша қаржыландыруды бағалау. 3. Медициналық ұйымның қызметін талдау және жоспарлау, бизнес-жоспар құру және медициналық іс-шаралардың экономикалық тиімділігін бағалау. 4. Қызмет көлеміне өтінімдер қалыптастыру және әлеуметтік медициналық сақтандыру қорымен шарттар жасасу. 5. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) бойынша есепке алу мен есептілікті

Еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымның қаржы-экономикалық саласын басқару.	Дағды 2: Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесін енгізу жағдайында медициналық ұйымды қаржыландырудың ерекшеліктерін түсіну.	ұйымдастыру, шарт талаптарының орындалуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМКББК) және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) жүйесінде тарифтік саясатты іске асыруға арналған денсаулық сақтау саласындағы нормативтік-құқықтық база. 2. Медициналық ұйымның шығындарын өтеу үшін шот-тізілімдерді қалыптастыру мақсатында медициналық қызметтердің құнын есептеу. 3. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМКББК) және МӘМС жүйесі шеңберінде денсаулық сақтау субъектілерінің қызметтерін төлеу қағидалары. 4. Қазақстан Республикасындағы қаржыландыру моделі; ТМКББК мен МӘМС арасындағы айырмашылықтар. 5. Тариф қалыптастыру жүйесі және әлеуметтік медициналық сақтандыру қорымен шарттық көлемдерді қалыптастыру тәртібі.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық сақтау саласындағы қаржыландыру түрлерін саралау, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМКББК) шеңберіндегі қаржыландыруды нақты ажырата білу.	Машықтар: Мәтініңіз ресми және академиялық стильде қазақ тіліне аударылды: 1. ТМКББК және МӘМС шеңберінде қаржыландыру көлемін таңдауда экономикалық және басқарушылық білім негіздерін қолдану. 2. Денсаулық сақтау жүйесін қаржыландыруға арналған қаражатты нысаналы мақсаты бойынша пайдалану. 3. Бастапқы медициналық-санитариялық көмекті көрсету қағидаларының және бастапқы медициналық-санитариялық көмек ұйымдарына тіркелу қағидаларының сақталуын бақылау. 4. Медициналық қызметтерге деген қажеттілікті анықтау. 5. Ресурстарды (еңбек, материалдық, қаржылық) пайдаланудың тиімділігін бағалау. 6. Оңтайлы басқарушылық шешімдерді таңдау үшін талдамалық ақпарат дайындау. 7. Медициналық ұйым қызметінің "мықты" және " осал" жақтарын талдау.
		Білімдер : 1. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жағдайында медициналық ұйымды қаржыландырудың экономикалық негіздері және қаржыландыру тәртібі. 2. Басқару және маркетинг негіздері. 3. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМКББК) және міндетті әлеуметтік

		медициналық сақтандыру жүйесі шеңберінде медициналық көмек көрсету бойынша денсаулық сақтау субъектілерінен қызметтерді сатып алу қағидалары. 4. Медициналық қызметтерге баға белгілеудің тетіктері мен әдістері 5. Медициналық ұйымдарда қаржылық жоспарлауды реттейтін нормативтік құжаттар.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Медициналық ұйым қызметін стратегиялық жоспарлау және болжау.	Дағды 1: Стратегиялық жоспар құру және болжау.	Машықтар: 1. Стратегиялық жоспарлаудың ұғымдарын, мақсаттары мен міндеттерін анықтау. 2. Стратегиялық бағдарламаны әзірлеудің сызбалары мен кезеңдерін қолдану. 3. Денсаулық сақтау саласындағы стандарттарды анықтау критерийлерін анықтау. 4. Стратегиялық бағдарламаның экономикалық тиімділігін анықтау. 5. Стратегиялық бағдарламаның сараптамасын қолдану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау ұйымының миссиясын, мақсаттарын, көрінісін қалыптастыру әдістемесі. 2. Жоспарлау түрлері мен әдістері, KPI әзірлеу әдістері. 3. Денсаулық сақтау ұйымдарының ресурстарын пайдалану тиімділігін зерттеу және болжау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Пациенттердің қауіпсіздігі және тәуекелдерді басқару.	Машықтар: 1. Пациенттердің қауіпсіздігін анықтау және зиянды болдырмау әдістері бойынша сапа менеджменті жүйесі мен ішкі аудитті ұйымдастыру. 2. Инфекциялық бақылау жүйесін және дәрі-дәрмектерді қауіпсіз пайдалану жүйесін құру. 3. Негізгі себептерді талдау әдісін қолдану. 4. Медицина сапасы мен тиімділігін арттыру үшін емдеу-диагностикалық және медициналық емес процестерді стандарттауды қолдану. 5. Пациенттердің қауіпсіздігін бағалау үшін медициналық көмек сапасының сыртқы және ішкі индикаторларын қолдану.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау саласындағы заңнамалар, халықтың денсаулығын қорғау, медициналық қызмет көлемі мен сапасына сараптама жүргізу жөніндегі қоғамдық қатынастарды реттейтін заңдар. 2. Медициналық қызметтердің сапасын бағалау және ішкі аудит қызметі.

		3. Денсаулық сақтау саласындағы стандартизация және аккредиттеу. 4. Денсаулық сақтау ұйымын басқару әдістері. 5. Негізгі себептерді талдау, медициналық ұйымдағы қауіпсіздік мәдениеті және инциденттерді тіркеудің маңызы.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Медициналық қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін ішкі бақылауды жетілдіру.	Машықтар: 1. Емдеу-диагностикалық және медициналық емес процестерді стандартизациялау. 2. Қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру. 3. Медициналық қызметтердің қауіпсіздігі бойынша халықаралық мақсаттардың енгізілу тиімділігін бағалау. 4. Ішкі сапа бақылау жүйесін талдау және жақсарту үшін қажетті аумақтарды анықтау. 5. Қауіптерді басқару және клиникалық қателіктердің алдын алу механизмдерін енгізу.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтаудағы халықаралық және ұлттық стандартизация және аккредиттеу талаптары. 2. Медициналық ұйымдарда қауіпсіздік мәдениетін енгізу саясаты. 3. Ішкі аудит қызметін ұйымдастыру және пациенттерді қолдау бойынша заманауи тәсілдер. 4. Қауіптерді және инциденттерді басқару. 5. Қауіпсіздік пен сапа көрсеткіштері мен индикаторлары (құрылымдық, процестік, нәтижелік).
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Медициналық ұйымның процестерін басқару.	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның қызметін ұйымдастыру. 2. Медициналық ұйымның қызметін жоспарлау. 3. Басқарушылық шешімдер бұйрықтарының жобаларын дайындау. 4. Медициналық ұйымның қызмет процестерін жобалау және ұйымдастыру. 5. Медициналық ұйымдағы сапа менеджменті жүйесін әзірлеу және енгізу. 6. Басқарушылық шешімдердің тиімділігін статистикалық көрсеткіштер арқылы бағалау. 7. Басқарушылық шешімдерді әзірлеу және енгізу үдерісінде бақылау функцияларын қолдану. 8. Басқарушылық шешімдер қабылдау процесін оңтайландыру әдістерін таңдау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы денсаулық сақтау саласындағы денсаулық кодексі және нормативтік-құқықтық актілер.

		2. Заманауи менеджменттің теориялық және практикалық негіздері. 3. Басқарушылық шешім қабылдау технологиясы. 4. Сапа менеджменті жүйесінің стандарттары. 5. Процестердің цифрландыру негіздері және электронды құжат айналымы.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Медициналық ұйымды басқару.	Дағды 2: Медициналық ұйымды басқаруда теңдестірілген көрсеткіштер жүйесін қолдану.	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның тиімділігін стратегиялық басқару құралы ретінде теңдестірілген көрсеткіштер жүйесін қолдану. 2. Қаржылық және қаржылық емес индикаторлардың мақсаттарын қою, оларды клиенттер, медициналық қызметтер, қызметкерлерді оқыту және қаржылық көрсеткіштермен байланыстыру. 3. Денсаулық сақтау ұйымдарында бақылау және басқару үшін теңдестірілген көрсеткіштер жүйесін бір құрал ретінде қолдану. 4. Мотивация жүйесін құруда негізгі көрсеткіштерді қолдану. 5. Мақсаттарға жету көрсеткіштерін анықтау.
		Білімдер: 1. KPI жүйесі және оның стратегиялық басқарумен өзара байланысы. 2. Негізгі көрсеткіштер арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды қалыптастыру. 3. Перспективалар бойынша негізгі көрсеткіштер: қаржы және клиенттер. 4. Тиімділік көрсеткіштері (KPI) және процестердің нәтижелілігі. 5. Теңдестірілген көрсеткіштер жүйесін, KPI және нәтижелілік индикаторларын әзірлеу және енгізу әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 4:	Дағды1: Қызмет бағыты бойынша жедел басқару.	Машықтар: 1. Өз шешімдеріңіздің алыс мерзімді салдарын болжай отырып, жауапкершілікті өз мойныңа алу. 2. Персоналды ынталандыру процесін басқару және топтық мақсаттарға жету үшін шабыттандыру. 3. Өз ізбасарларының шығармашылық бастамаларын ынталандыру және қолдау көрсету. 4. Адамдарға қойылған міндеттерді шешуге оптимизм сыйлау, оларға сенім ұялату. 5. Жүйелі ойлау принциптерін пайдалану және оларды ұйымдар мен қызметтерді моделдеу және жетілдіру барысында түрлі стратегиялық деңгейлерде қолдану.

Көшбасшылық және жүйелік ойлау.		6. Мақсаттарға жету үшін ресурстарды табу. 7. Ұйымның миссиясы мен стратегиясын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Жақсы көшбасшының негізгі қасиеттері мен функциялары. 2. Сәтті көшбасшылықтың негіздері. 3. Әсер ету стратегиясы және басқару стильдері. 4. Эмоционалды интеллект ерекшеліктері. 5. Персоналды ынталандыру және басқару әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 5: Медициналық ұйымды басқаруда цифрлық технологиялар мен АИ-құралдарын тиімді пайдалануды ұйымдастыру.	Дағды 1: Жаңа ақпараттық технологияларды, соның ішінде жасанды интеллект технологияларын қолдануда денсаулық сақтау ұйымының саясатын қалыптастыру.	Машықтар: 1. Жаңа цифрлық шешімдер мен ЖИ жүйелерін енгізу бойынша ұсыныстар әзірлеу ұйым стратегиясы аясында. 2. ЖИ технологияларын қолданудың тиімділігі мен тәуекелдерін талдау (құқықтық, этикалық, клиникалық аспектілерді қоса алғанда) 3. Мердігерлермен, IT шешімдерін әзірлеушілермен, Денсаулық сақтау министрлігі, ғылыми-зерттеу институттары және басқа мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуді ұйымдастыру. 4. Персоналды күнделікті жұмыста IT және ЖИ пайдалану үшін оқыту және ынталандыру. 5. Ұйымның саясатында деректерді қорғау және цифрлық қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылау.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдағы стратегиялық және операциялық басқарудың негіздері. 2. Денсаулық сақтауда қолданылатын заманауи цифрлық технологиялар мен ЖИ қызметтері (диагностика, логистика, ресурстарды басқару, телемедицина қоса алғанда). 3. Ұйымның IT стратегиясын қалыптастыру және цифрлық трансформация әдіснамасы. 4. ЖИ қолданудың этикалық және қауіпсіз принциптері: интерпретациялануы, шешімдердің негізділігі, адамның бақылауы (human-in-the-loop). 5. Мекеменің цифрлық жетілуін бағалау құралдары.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Аналитиктер мен әзірлеушілерге мониторинг панельдерін жетілдіру тапсырмаларын қою. 2. Дашбордтарды әзірлеу әдістемесін және цифрлық метрикаларды басқаруды түсіну. 3. Цифрлық есептілік негізінде стратегиялық жоспарлау дағдыларын көрсету (трендтер, салыстырмалы талдау, тәуекелдерді басқару).

	Дағды 2: Медициналық ұйымның қызмет көрсеткіштерін талдау үшін цифрлық мониторинг панельдерін қолдану.	4. Әртүрлі көрсеткіштер категорияларын (клиникалық, экономикалық, кадрлық) кешенді басқарушылық талдауда салыстыру. 5. Аналитика негізінде ұйым құрылымы, қаржыландыру және цифрлық саясатты өзгерту туралы ұсыныстарды негіздеу. 6. Басқару қажеттіліктерін ескере отырып, жаңа мониторинг панельдерін әзірлеу және енгізуді басқару.
		Білімдер: 1. Дашбордтарды әзірлеу әдістемесі және цифрлық метрикаларды басқару. 2. Цифрлық есептіліктің түрлері (трендтер, салыстырмалы талдау, тәуекелдерді басқару). 3. Денсаулық сақтау статистикасы мен KPI модельдерінің негіздері (өлім-жітім, орташа төсек-орын күні, келушілер саны, кадрлық қамтамасыз ету) 4. Басқару органдары, сақтандыру компаниялары, республикалық жүйелер үшін цифрлық есептіліктің түрлері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функция 1:	Дағды 1: Жоспарлау процестерінің тиімділігін талдау және деректерді басқару.	Машықтар: 1. Өз қызметінің көрсеткіштерін жоспарлау және талдау бойынша есеп дайындау. 2. Деректер жинау; статистикалық деректерді талдау . 3. Денсаулық сақтауда қолданылатын компьютерлер мен ақпараттық платформаларда жұмыс істеу. 4. Деректер мен медициналық ақпаратты басқару, талдау және сақтау үшін цифрлық технологиялар мен озық тәжірибені қолдану. 5. Нәтижелердің тиімділігін сандық және сапалық талдау жүргізу.
		Білімдер : 1. Медициналық статистиканың негіздері. 2. Медико-статистикалық есептілікті ұсыну формаларын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 3. Макро және микроэкономика көрсеткіштері. 4. Жоспарлау кезінде нәтижелілік пен тиімділік көрсеткіштері (KPI, SMART-мақсаттар). 5. Талдау тәсілдері: SWOT, GAP-талдау, PDCA, KPI бағалау, бенчмаркинг.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді кәсіби қызметте қолдану.

Ғылым мен практиканың бірлігін қамтамасыз ету.	Дағды 2: Ақпараттық-технологиялық инновацияларды енгізу.	2. Ғылыми және технологиялық дамуды кең аудиторияға қолжетімді ету үшін басқа елдерден инновациялық технологияларды трансферлеу дағдыларын қолдану. 3. Жоғары оқу орындарымен бірлескен ғылыми зерттеу жобаларына қатысу 4. Ақпараттық қауіпсіздік және тәуекелдерді басқару элементтерін енгізу. 5. IT қызметімен және бөлім басшыларымен бірлесіп автоматтандыруға жататын негізгі процестерді анықтап, кезең-кезеңімен енгізу жоспарын әзірлеу, персоналды оқыту ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерде жұмыс істеу ережелері. 2. Медициналық ұйымдардағы инновациялық қызмет. 3. Клиникалық зерттеулер жүргізуде этикаға қатысты халықаралық талаптар. 4. Медициналық ақпараттық жүйелердің жұмыс істеу негіздері және ақпараттық жүйелердің қауіпсіздік стандарттары. 5. Қазақстан Республикасындағы жеке деректерді қорғау және ақпараттық қауіпсіздік бойынша заңнамалық нормалар.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2:	Дағды 1: "Қауіпсіздік мәдениеті" саясатын енгізу және қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Өмір мен денсаулыққа қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау, медициналық ұйымдар мен пациенттерді қызмет көрсету барысында этикалық ережелерді енгізу. 2. Ұжымда қолайлы психологиялық ахуалды қалыптастыру. 3. "Қауіпсіздік мәдениетін" енгізу және инциденттерді анықтауда жазалаушы емес жағдайды қолдау. 4. Медициналық ұйымның қызметіндегі жүйелі қателіктер туралы ақпарат жинауды ұйымдастыру. 5. Этикалық нормалардың бұзылуы фактілерін анықтау, талдау жасау және шаралар қабылдау.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдарды аккредиттеу талаптары мен ережелері. 2. Этика және деонтология мәселелері. 3. Қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру негіздері. 4. Қателіктерге жауап беру стандартының енгізілуі. 5. Инциденттерді талдау және тергеу (RCA, FMEA).
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар:

Денсаулық сақтау және медициналық қауіпсіздікті қамтамасыз ету.	Дағды 2: Персоналдың еңбегін ұйымдастыруды және басқарма жұмысының тиімділігін жетілдіру.	1. Қазіргі жағдайда персоналдың еңбек қызметін ұйымдастыру. 2. Қызметкерлердің кәсіби сапаларын әділ бағалау критерийлерін анықтап, нақты жұмысшының өнімділігіне сәйкес лайықты еңбек ақы тағайындау. 3. Жұмыс уақытын тиімді пайдалану, еңбек және демалыс режимдерін оңтайландыруды ұйымдастыру . 4. Нәтижелерді мониторинг жүргізіп, ынталандыру/ түзету шараларын енгізу. 5. Қызметкерлердің жұмысын бағалау үшін KPI және басқа көрсеткіштерді орнату.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының еңбек және денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы: Еңбек кодексі, Ішкі тәртіп ережелері, ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің нормативтік-құқықтық актілері. 2. Персоналды іріктеу және оның дамуын ұйымдастыру. 3. Еңбек нормалау талаптары. 4. Жұмыс уақытын оңтайландыру және шығындарды азайту әдістері. 5. Әкімшілік басқарудың негіздері: өкілеттіліктерді беру, бақылау, команда құру.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 3: Ынтымақтастық және серіктестікті басқару.	Дағды 1: Пациентпен және оның туыстарымен / заңды өкілдерімен барынша сенімді қарым-қатынас орнату.	Машықтар: 1. Қоғамды стационарлық көмек көрсету ережелері, бастапқы медициналық-санитарлық көмек көрсету ережелері және азаматтарды ПМСП ұйымдарына тіркеу ережелері туралы ақпараттандыру. 2. Шешім қабылдау және қызметкерлердің мінез-құлқының ережелерін анықтау кезінде құндылықтардың кешенін қолдану. 3. Қызметкерлерді этика және деонтология мәселелері бойынша оқытуды ұйымдастыру. 4. Пациенттер мен олардың отбасыларын көмекті жақсарту үшін тарту, соның ішінде саясатты әзірлеу және шешім қабылдау процесіне қатыстыру. 5. Пациенттер мен олардың отбасыларынан кері байланысты жинау және талдау.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік-құқықтық актілер пациенттің және оның заңды өкілдерінің құқықтары туралы. 2. Пациентпен немесе оның заңды өкілдерімен байланыс орнатудың принциптері. 3. Медициналық этика және деонтология негіздері. 4. Пациенттерді қолдау қызметін, шағымдар мен ұсыныстарды ұйымдастыру. 5. Медиация және шағымдарды қарау.

	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Әріптестермен және денсаулық сақтау саласындағы басқа қызметкерлермен өзара әрекеттесу.	Машықтар: 1. Әріптестермен қарым-қатынаста деонтологиялық және этикалық принциптерді сақтау. 2. Мультидисциплинарлық команданың жұмысына, консилиумдар мен дәрігерлік қарап-тексерулерге қатысуды жүзеге асыру. 3. Конфликттік жағдайларды реттеу.
		Білімдер: 1. Әріптестермен және денсаулық сақтау саласындағы басқа қызметкерлермен қарым-қатынас принциптері. 2. Қақтығыстану негіздері 3. Командалық жұмыс принциптері, уақытты басқару (тайм-менеджмент) 4. Құрмет, төзімділік және субординацияны сақтау принциптері 5. Медицинадағы кәсіби этика кодексі
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жақсы ниеттілік. Жоғары жауапкершілік деңгейі. Шыншылдық. Парасаттылық. Пациенттерге және олардың туыстарына гуманистік қарым-қатынас. Төзімділік. Ұйымдастырушылық қабілеттер. Қазақстандық қоғамдық кәсіби бірлестіктердің мүшелігі. Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары. Ағылшын тіліндегі ғылыми әдебиетті оқу және түсіну дағдылары. Кәсіби қызметте тәуелсіз шешім қабылдай білу. Келешектегі кәсіби дамуды жобалау дағдылары. Логикалық және сындарлы ойлау, шешімдер қабылдау мен дәлелдеу дағдылары, ойларын ауызша және жазбаша түрде дұрыс әрі логикалық жеткізу. Ақпарат пен білімді жүйелеу дағдылары.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ шеңберінде басқа мамандықтармен байланыс	СБШ деңгейі:	Мамандық атауы:
	7	Барлық мамандықтағы дәрігерлер — Дәрігер (профильдік маман)
	7	Қоғамдық денсаулық саласындағы кәсіби мамандар — Қоғамдық денсаулық мамандары
14. "7.3 Денсаулық сақтау менеджері" кәсіптің карточкасы:		
Топ коды:	2269-1	
Қызмет атауының коды:	2269-1	
Кәсіп атауы:	7.3 Денсаулық сақтау менеджері	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ-ның кіші деңгейі бойынша біліктілік:	7.3		
БТБА, БА және басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі.	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелді). Денсаулық сақтау менеджері.		
Кәсіби білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	Білім деңгейі: Жоғары білімнен кейінгі білім (докторантура PhD, PhD докторы ғылыми дәрежесі, профиль бойынша PhD докторы дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы).	Мамандық: Қоғамдық денсаулық	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Білім деңгейі: Жоғары білімнен кейінгі білім (докторантура PhD, PhD докторы ғылыми дәрежесі, профиль бойынша PhD докторы дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы) "Денсаулық сақтау", "Денсаулық сақтау менеджменті" (" Қоғамдық денсаулық сақтау") және "Бизнес. Басқару. Құқық" мамандығы бойынша дайындық бағыттары.		
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің тереңдетілген мәселелеріне сәйкес біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа мүмкін болатын атаулары.	2421-0-017 – Сапа менеджменті жүйесінің маманы 2269-1-006 – Қоғамдық денсаулық менеджері 2269-9-002 – Менеджер (фармацевт)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіби және басқарушылық қызметтің мазмұны мен сапасына бірыңғай талаптарды белгілеу, денсаулық сақтау жүйесінің тұрақты дамуын қамтамасыз етуге, инновациялық тәсілдерді енгізуге және медициналық қызметтер сапасын арттыруға бағытталған стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін жоғары деңгейдегі денсаулық сақтау менеджерлерінің (7-ші деңгей) басқарушылық шешімдер қабылдаудағы әдістемелік, бағытталған және тиімді менеджментін қамтамасыз ету.		
Еңбек функцияларын сипаттау.			
Еңбек функцияларын сипаттау.	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымдастырушылық-әдістемелік қызмет, медициналық ұйымдағы статистикалық есеп жүргізу және есептілік ұйымдастыру. 2. Медициналық ұйымның қызметінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету менеджменті. 3. Медициналық ұйымды басқару. 4. Денсаулық сақтау саласындағы сараптамалық қызмет. 5. Ғылыми зерттеулер жүргізу және жобаларды басқару.	

		6. Медициналық ұйымды басқаруда цифрлық технологиялар мен ЖИ құралдарын тиімді пайдалану ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек функциясы:	1. Медициналық ұйымдағы маркетингті басқару.
Еңбек функциясы 1 Ұйымдастырушылық-әдістемелік қызмет, медициналық ұйымдағы статистикалық есеп жүргізу және есептілік ұйымдастыру.		Машықтар:
	Дағды1: Медициналық ұйымда ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметті жүргізу.	1. Дәрігерлерге ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету 2. Консультативтік көмек көрсету және тәлімгерлік. 3. Қақтығыс тудыратын мәселелер бойынша шешім қабылдау. 4. Жылдық және тоқсандық жоспарларды, ішкі ережелер мен регламенттерді әзірлеу. 5. Басшылыққа және сыртқы органдарға аналитикалық материалдар дайындау.
		Білімдер: 1. Дәрігерлерге ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету жөніндегі құжаттар мен регламенттер . 2. Маркетингті ревизиялау әдістемесі. 3. Ынталандыру және уәждеу механизмдері. 4. Құрылымдық бөлімшелердің, сыртқы құрылымдардың, білім және ғылым ұйымдарының өзара әрекеттесуін ұйымдастыру принциптері. 5. Ұйымдастырушылық-әдістемелік шешімдердің орындалуын бақылау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды1: Медициналық ұйымдағы сапа менеджменті жүйесін әзірлеу және енгізу.	Машықтар: 1. Барлық деңгейдегі құрылымдық бөлімшелердің жұмысын ұйымдастыру, ересектер мен балаларға медициналық көмек көрсету. 2. Орта медициналық персонал мен дәрігерлердің жұмысын үйлестіру, дәрігерлердің медициналық көмек көрсету кезінде сабақтастықты қамтамасыз ету. 3. Қақтығыс жағдайлар туындағанда жоспарлы және жедел шаралар қабылдау. 4. Құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау және болжау. 5. Процедуралар, ережелер және көрсеткіштерді талдау нәтижелері бойынша қайта қарауды қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Дәрігерлердің қызметін ұйымдастыруға қатысты реттейтін құжаттар. 2. Медициналық ұйымдағы статистикалық есеп жүргізу Сапа критерийлері, медициналық ұйымның аккредитация стандарттары.

Еңбек функциясы 2: Медициналық ұйымның қызметінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету менеджменті.		3. Үздіксіз жетілдіру концепциясы (PDCA), процестік менеджмент әдістері. 4. Сапа жақсарту процестеріне персоналды тарту әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Денсаулық сақтау ұйымы мамандарының қызметінің сапасын бақылау және бағалау.	Машықтар: 1. Медициналық ақпаратты жүргізудің және әртүрлі есептік нысандарды дайындаудың сапасын бақылау. 2. Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органға есеп беру формалары бойынша уақытылы есептілік ұсыну. 3. Медициналық ұйымның басшылығымен және құрылымдық бөлімшелерімен өзара әрекеттесу. 4. Қабілеттілік тапшылығын анықтау, біліктілікті арттыруды жоспарлау. 5. Этикалық және клиникалық сараптамалық талдаулар ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Реттейтін құжаттар. 2. Денсаулық сақтау ұйымдарын басқару әдістері. 3. "Медициналық инцидент" ұғымы 4. Сараптамаларды өткізу түрлері және тәртібі. 5. Ішкі бақылау әдістері: ағымдағы, қорытынды, таңдамалы, тақырыптық
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Денсаулық сақтаудың медициналық жүйесін жетілдіру.	Машықтар: 1. Міндеттерді, жауапкершілікті және делегирлеуді түсіну, өз жауапкершілігіңіздің мөлшерін сезіну. 2. Тиімді бақылау жүйесін басқару. 3. Денсаулық сақтау жүйесінде тиімді басқару процестерін болжау, жоспарлау, стандарттау, ұйымдастыру және үйлестіру. 4. Жүйелі талдау жүргізу және ағымдағы жағдайды бағалау. 5. Инновациялық модельдер мен тәсілдерді енгізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы, халықтың денсаулығын қорғау саласындағы қоғамдық қатынастарды, медициналық қызметтер көлемі мен сапасын сараптауды реттейтін заңдар. 2. Медициналық қызметтердің сапасын бағалау және ішкі аудит қызметі. 3. Денсаулық сақтауда стандарттау және аккредиттеу процедуралары. 4. Реформалауда жүйелі, жағдайлық, сценарийлік және SWOT-талдау әдістерін қолдану. 5. Реформалауға заманауи көзқарастар.

Еңбек функциясы 3: Медициналық ұйымды басқару.	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Денсаулық сақтауда тиімді және нәтижелі басқару.	Машықтар: 1. Материалдық-техникалық ресурстарды тиімді пайдалану. 2. Қаржылық және кадрлық ресурстарды тиімді пайдалану. 3. Басқарушылық және клиникалық-ұйымдастырушылық процестерді талдау. 4. Басқарушылық бастамаларды әзірлеу және енгізу.
		Білімдер: 1. Медицинадағы стратегиялық және операциялық басқарудың негіздері Тиімділік, нәтижелілік және ресурстарды оңтайландыру принциптері. 2. Медициналық және фармацевтикалық қызметті реттеу мәселелері. 3. Бюджеттеуді, басқарушылық есеп пен бюджетті орындауды бақылаудың негіздері. 4. Медициналық ұйымның ұйымдастырушылық-функционалдық құрылымына қатысты ережелер мен стандарттар.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 4:	Дағды 1: Сараптамалық-талдамалық бағалауды әдістемелік қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Медициналық-әлеуметтік сараптамалық комиссиялармен/жұмыс топтарымен өзара әрекеттесуді жүзеге асыру. 2. Медициналық құжаттаманы уақтылы және сапалы ресімдей білу. 3. Ұйымның қызметін жақсартуға арналған құралдарды меңгеру. 4. Жаңашылдықтар немесе реформаларды енгізудің тәуекелдерін, салдарын және негізділігін бағалау. 5. Халықаралық тәжірибені талдау, әдістемелік базаны қалыптастыру, негізгі функциялар мен көрсеткіштерді анықтау.
		Білімдер: 1. Сараптамалық қызметтің нормативті-құқықтық базасы. 2. Тиімді менеджменттің әдістері мен құралдары. 3. Дәлелдерді талдау әдістері, ақпарат пен көздерді сыни бағалау. 4. Этикалық және құқықтық аспектілердің негіздері; құпиялылық, мүдделер қақтығысы, кәсіби бейтараптықты сақтау. 5. Сараптамалық қорытындыларды, актілерді, ұсыныстарды рәсімдеуге қойылатын талаптар.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады

Денсаулық сақтау саласындағы сараптамалық қызмет.	Дағды 2: Медициналық және басқарушылық шешімдерді сараптамалық талдау.	Машықтар: 1. Медициналық қызметті сараптау және медициналық ұйымдардың сыртқы кешенді бағалауын жүргізу. 2. Сараптамалық қорытынды жасау үшін қажетті әдістер мен құралдарды қолдану. 3. Пациентке көрсетілген медициналық көмек көлемі мен сапасын сараптау. 4. Пациентке көрсетілген медициналық қызметтердің сапасын зерттеу. 5. Қорытындылар, анықтамалар, аналитикалық шолулар, баяндамалар, болжамдық сценарийлерді дайындау.
		Білімдер: 1. Үнемді өндіріс әдістемесі. 2. Тиімді менеджменттің критерийлері. 3. Сапа менеджменті жүйесі. 4. Сараптамалық қызметтің этикалық және заңды аспектілері. 5. Денсаулық сақтау саласындағы аналитика негіздері: демография, эпидемиология, аурулар құрылымы, ресурстар.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Еңбек функциясы 5: Ғылыми зерттеулер жүргізу және жобаларды басқару.	Дағды 1: Жобалық қызметті аналитикалық және ұйымдастырушылық қолдау.	Машықтар: 1. Әдебиетті іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 2. Зерттеулерді жобалау дағдыларын меңгеру, оның ішінде жоспар мен дизайн. 3. Зерттеу мен әзірлемелерді модельдеудің, бағдарламалық және мақсатты жоспарлаудың және басқарудың әдістемесін меңгеру. 4. Ғылыми қызметті бағалау, нәтижелер сапасын бағалау. 5. Ғылыми қызметті үйлестіру басқарудың принциптерін меңгеру. 6. Ғылыми зерттеу немесе жобаны жүргізу үшін қолдағы ақпаратты пайдалана білу.
		Білімдер: 1. Өтініштерді қалыптастыру және уақытша ғылыми ұжымдарды құру тәртібі. 2. Ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру әдістемесі. 3. Ғылыми нәтижелерді коммерцияландыру әдістері. 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізудің нормативті-құқықтық және регламенттік базасы.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар: 1. Академиялық жазудың негізгі дағдыларын көрсету.

	Дағды 2: Аударудың ғылыми-публицистикалық қызметін қалыптастыру және іске асыру	2. Статистикалық деректерді талдау және интерпретациялау. 3. Ғылыми зерттеуді формулировкалау және құрылымдау 4. Зерттеу жобасын әзірлеу және басқару. 5. Ақпараттың сапасын және сенімділігін бақылау. 6. Есептер, мақалалар, баяндамалар, патенттер, ғылыми шолулар дайындау. 7. Нәтижелерді конференцияларда, гранттық платформаларда және басқарушы органдар алдында ұсыну.
		Білімдер: 1. Статистикалық бағдарламалардағы жұмыс негіздері. 2. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді басқару. 3. Ғылыми этика және академиялық адалдық. 4. Ғылыми инфрақұрылым және ресурстар. 5. Қаржыландыру тетіктері, гранттық құжаттама, ҒЗЖ бойынша есептеу.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 1: Мекеменің стратегиялық цифрлық жоспарлау және цифрлық трансформация құралдарын меңгеру.	Машықтар: 1. Клиникалық-ұйымдастырушы, экономикалық және кадрлық көрсеткіштерді басқару үшін интеграцияланған цифрлық платформаларды қолдану. 2. Мемлекеттік құрылымдармен, реттеуші органдармен, IT-компанияларымен және академиялық қауымдастықпен өзара әрекеттесу. 3. Ұлттық және өңірлік цифрлық саясатты ескере отырып, мекеменің цифрлық стратегиясын қалыптастыру және жүзеге асыру. 4. ЖИ қолданумен байланысты тәуекелдерді бағалау (оның ішінде клиникалық-этикалық, құқықтық, кибертәуекелдер). 5. Әкімшілік және клиникалық процестерге (оның ішінде триаж, логистика, төсек қорын басқару, телемедицина) жасанды интеллект жүйелерін енгізуді ұйымдастыру, сондай-ақ денсаулық сақтау ұйымын басқарудағы басқа процестерге енгізу.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы заманауи IT және ЖИ-технологиялар. 2. Денсаулық сақтау саласындағы IT және ЖИ мүмкіндіктері, шектеулері және қолдану салалары. 3. Денсаулық сақтау ұйымының цифрлық жетілуін бағалау әдістері. 4. Денсаулық сақтау және медицинада цифрлық шешімдер мен ЖИ қолданудың заңды және этикалық нормалары.

Еңбек функциясы 6: Медициналық ұйымды басқаруда цифрлық технологиялар мен ЖИ-құралдарын тиімді пайдалану ұйымын қалыптастыру.	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Болжамды аналитиканы (predictive analytics), машиналық оқытуды және ЖИ-құралдарын шешім қабылдау үшін қолдану.	Машықтар 1. BI-жүйелерінен, дашбордтардан және ЖИ-аналитикасынан алынған деректерді басқарушылық шешімдер үшін интерпретациялау және қолдану дағдыларына ие болу 2. Пилоттық және ауқымды IT-жобаларды басқару, оның ішінде кері байланыс жинау, шешімдерді қайта өңдеу және көбейту. 3. Цифрлық өзгерістерді басқару және цифрлық көшбасшылық әдістемелерін (change management, agile-әдістері, цифрлық мәдениет) түсіну
		Білімдер: 1. Үлкен деректерді басқару принциптері мен технологиялары, деректер архитектурасы. 2. Биостатистика негіздері, деректерді визуализациялау. 3. Денсаулық сақтауды цифрландырудың халықаралық тәжірибелері (NHS, Эстонияның e-Health жүйесі, ДДҰ-ның цифрлық денсаулық сақтау бойынша нұсқаулықтары, Еуропалық Одақтың ЖИ туралы Заңы).
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: ЖИ жүйелерін енгізудің тиімділігін бағалау көрсеткіштері бойынша: ROI (инвестициялық қайтарым), сапа, қауіпсіздік, пайдаланушылардың қанағаттанушылығы.	Машықтар: 1. Цифрлық технологиялар мен ЖИ қолдану бойынша ішкі нормативтік және әдістемелік базаны қалыптастыру. 2. Ұйымның қажеттіліктерін ескере отырып, ЖИ-шешімдерді әзірлеу немесе бейімдеу үшін техникалық тапсырманы (ТТ) әзірлеу. 3. Цифрлық жобалар шеңберінде мультидисциплинарлық командаларды (IT, аналитиктер, дәрігерлер, заңгерлер) басқару
		Білімдер: 1. Цифрлық трансформация жобаларының тиімділігін бағалау: ROI, TCO есептеу әдістемелері, SMART-көрсеткіштері. 2.Ресейлік және халықаралық модельдер бойынша (мысалы, HIMSS) мекеменің цифрлық жетілу процесін басқару. 3. Медицина мен денсаулық сақтауда қолданылатын болжамды аналитика және машиналық оқыту модельдері (шешім қабылдау деңгейінде және IT-командаларымен өзара әрекеттесу)
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
		Машықтар:
		1. Маркетингті басқару құралдарын меңгеру

	Дағды 1: Аналитикалық ақпаратты өңдеу нарықты, сұранысты және денсаулық сақтау саласындағы маркетингтік стратегиялардың нәтижелілігін бағалау	2. Тауарлар мен қызметтер саласындағы ақпаратқа ие болу. 3. Маркетинг стратегиясын әзірлеу
		Білімдер: 1. Маркетинг кешенін ұйымдастыру және басқару негіздері. 2. Маркетинг ақпараттық жүйесі және басқару процесі. 3. Маркетингтік орта 4. Аналитикалық деректердің көздері 5. Медициналық маркетингтің құқықтық және этикалық аспектілері 6. Нарықты және тұтынушы мінез-құлқын талдау
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 2: Тартымды бренд құру және басқару.	Машықтар: 1. Брендті дамыту. 2. Сауда стандарттарын әзірлеу. 3. Сату технологиясын насихаттау. 4. Брендті қабылдауды бақылау және реттеу. 5. PR-іс-шараларды, конференцияларды, ашық есік күндерін, сұхбаттарды ұйымдастыру. 6. Кері байланыс пен тиімділікті талдау негізінде бренд стратегиясын түзету.
		Білімдер: 1. Маркетинг бөлімін ұйымдастыру. 2. Ұйымдық құрылымдардың түрлері. 3. Маркетингтік бақылау жүйесі. 4. Денсаулық сақтау саласындағы брендинг негіздері. 5. Брендті басқару арналары. 6.Медициналық қызметтерді ілгерілетуге заңнамалық шектеулер.
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымдарда маркетингті басқару:	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 3: Тұтынушылардың қанағаттануын арттыру және адалдықты дамыту.	Машықтар: 1. Маркетинг қызметін үйлестіру. 2. SWOT талдауын жүргізу. 3. Ситуациялық талдау жүргізу. 4. Маркетинг бағдарламаларын әзірлеу. 5. Пациенттердің адалдығын қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің клиентке бағдарлануын бағалау тәсілдері. 2. Медицина ұйымының бәсекеге қабілетті артықшылықтары. 3. Медициналық қызметкерлердің клиентке бағдарлануын бағалаудың әдістері мен көрсеткіштері.

		4. Лояльділік бағдарламаларын құру принциптері: персонализация, тұрақты байланыс, құндылық. 5. Этикалық және құқықтық аспектілер.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
	Дағды 4: Мақсатты аудитория мен қызметтерге бағытталған маркетинг стратегиясын әзірлеу және жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Қажетті ресурстарға деген қажеттіліктерді есептеу. 2. Медицина ұйымдарының қызметінің экономикалық тиімділігін бағалау. 3. Медициналық технологиялардың тиімділігін талдау. 4. Пациенттердің қанағаттанушылық деңгейін бағалау құралдарымен жұмыс істей білу 5. Мақсатты аудиторияны сегменттеу және коммуникацияларды бейімдеу.
		Білімдер: 1. Сала статистикасы. 2. Денсаулық сақтау саласындағы еңбек нарығы. 3. Пациенттердің қажеттіліктері. 4. Сұранысты қалыптастыру және ынталандыру механизмдері. 5. Сұранысты талдау және болжау әдістері.
	Дағдыларды тану мүмкіндігі:	ұсынылады
Тұлғалық компетенцияларға қойылатын талаптар	Объективті бағалауды жүзеге асырады. Тәуелсіз жұмыс дағдыларын меңгерген. Принципті болуды біледі. Шығармашылық әлеуетті дамытуды материалдық емес ынталандыру дағдыларын меңгерген. Жүйелік проблемалар мен ақауларды анықтайды. Болжам жасайды. Компьютерлік сауаттылықты (IT құзыреттілігін) меңгерген. Ұйымдастырушылық қабілеттер.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандық атауы:
	7	Барлық мамандықтағы дәрігерлер-дәрігер (бейінді маман)
	7	Қоғамдық денсаулық мамандары

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі.
Орындаушы:
Капанова Гульнара Жамбаевна, +7(777)22100 90, g.kapanova777@gmail.com.

16. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Аль-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті.

Жоба жетекшісі:

Капанова Гульнара Жамбаевна.

E-mail: g.kapanova777@gmail.com.

Телефон нөмірі: +7 (777) 221 00 90.

Орындаушылар:

Камалиев Максут Адильханович, +7 (777) 383 03 53, mkamaliev@mail.ru.

Мусаханова Акмарал Калмаханбетовна, +7(772)4520 0, makmaral1@mail.ru mussakhanova.a@amu.kz.

Самарова Умытжан Сапаргалиевна, +7 (777) 984 50 30, samarova58@mail.ru.

Танбаева Гульнур Зейнеловна, +7 (701) 732 33 33, g_tanbayeva@mail.ru.

Кошербаева Ляззат Кошербайқызы, +7(747)569734, Kosherbaeva.l@kaznmu.kz.

Antonio Sarría-Santamera, +7 (747) 666 38 62, antonio.sarria@nu.edu.kz.

Абдикадирова Индира Темирхановна, +7 (778) 774 08 86, a.indira.t@bk.ru.

Жангалов Бануржан Баянович, +7 (700) 754 70 05, banurghan@mail.ru.

Каюпова Гаухар Сериковна, +7 (705) 128 15 71, KayupovaG@qmu.kz.

Хаджиева Айман Бериккалиевна, +7 (777) 014 53 48, abkhadjiyeva@mail.ru.

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 5, 21.08.2025 жыл.

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган.

19. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы.

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2025 жыл.

21. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2028 жыл.

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2026 жылғы 1 шілдедегі
№ 72 Бұйрыққа
3-қосымша
Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
2024 жылғы 25 қаңтардағы
№46 бұйрығына
59-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы"

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" кәсіптік стандартты қолдану саласы: кәсіптік стандарт біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындауға және пайдаланушылардың кең ауқымына арналған:

1) жұмыскерлерге – саладағы мамандыққа қойылатын талаптарды түсіну, өзінің біліктілігін арттыруды және мансаптық жоғарылатуды жоспарлау үшін;

2) жұмыс берушілерге – жұмыскерлерге қолданылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеу, персоналды жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасау үшін;

3) сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдарға (органдарға) – персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша жұмыскерлердің біліктілік өлшемшарттарын әзірлеу үшін;

4) мемлекеттік органдарға – еңбек нарығын мониторингтеу және болжау үшін өлшемшарттар ретінде кәсіптік стандартты пайдалану үшін.

Осы кәсіптік стандарт білім беру бағдарламаларын жүйелі түрде жетілдіруге, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру мекемелерінің жұмыскерлері мен түлектерін сертификаттауға, персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге мүмкіндік береді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) еңбек қызметінің түрі – сабақтарды (кәсіптерді немесе лауазымдарды) кәсіптік стандартқа біріктіретін технологиялық процестің бөлінген аяқталған кезеңі;

2) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы – дәрілік заттардың сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) лауазым – белгілі бір жұмыстардың, міндеттердің, өкілеттіктердің, жауапкершілік дәрежесінің, құқықтар мен міндеттердің, біліктілікке қойылатын талаптардың нормативтік бекітілген жиынтығымен сипатталатын ұйымның институционалдық иерархиясындағы белгілі бір ресми ұстаным;

4) сабақ – жұмыс орнында жүзеге асырылатын, табыс немесе кіріс әкелетін, орындалатын негізгі міндеттер мен міндеттердің жоғары дәрежеде сәйкес келуімен сипатталатын жұмыстар жиынтығы;

5) білім – адамға нақты кәсіби міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін пәндік саланың құрылымдалған мәліметтері. Білім - оқыту және жеке тәжірибе арқылы ақпаратты меңгеру нәтижесі, оқыту немесе жұмыс саласына қатысты фактілер, қағидаттар, теория және практика жиынтығы; міндетті түрде бағалануы тиіс біліктілік компоненті;

6) медициналық мақсаттағы бұйымдар (медициналық бұйымдар) – профилактикалық, диагностикалық және емдеу іс-шараларын жүргізу үшін пайдаланылатын бұйымдар мен материалдар: медициналық құралдар, стоматологиялық , бұйымдар, таңу және тігу материалдары, бекітетін таңғыштар мен құралдар, медициналық оптика бұйымдары;

7) кәсіптік біліктілік картасы – саладағы (еңбек қызметі түріндегі) біліктілік деңгейлері бойынша сабақтарды (мамандықтарды немесе лауазымдарды) олардың арасында белгіленген өзара байланыстармен жүйелі түрде көрсету, кәсіптік біліктілік картасы салалық біліктілік шеңберіне қосымша болып табылады;

8) біліктілік - еңбек қызметін жүзеге асыруға құқық беретін еңбек нарығы үшін игерілген білімнің, білік пен құзыреттіліктің және одан әрі білімнің және оқытудың құндылығын тану - жұмыскердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, білік пен дағдының болуы;

9) құзыреттілік – адамның кәсіби қызметте тікелей көрініс табатын және еңбек функцияларын орындау үшін білім мен білігін қолдануға мүмкіндік беретін қабілеті, Құзырет - жұмыскердің кәсіптік және еңбек қызметінде білімін, білігі мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

10) байланысқа бейімділік – қоршаған ортамен қарым-қатынаста және өзара іс-қимылда оңтайлы байланыс орнатуға, ұстауға және сақтауға дайындығы мен білігі. Бұл түрлі көзқарастағы, сенімдегі, ұлттағы адамдармен ортақ тіл таба білу;

11) дәрілік заттар (ДЗ) – аурулардың алдын алуға, диагностикалауға және емдеуге, сондай-ақ ағзаның жай-күйі мен функцияларының өзгеруіне арналған адам ағзасымен жанасатын немесе оның ағзалары мен тіндеріне енетін фармакологиялық белсенді заттарды білдіретін немесе қамтитын құралдар: дәрілік субстанция, дәрілік шикізат, ДЗ балк-өнімдері, дәрілік препараттар;

12) дәрілік (фармацевтикалық) препарат — Дәрілік (фармацевтикалық) препарат - қолдануға дайын белгілі бір дәрілік нысан түріндегі белгілі бір мөлшердегі дәрілік зат. Дәрілік препараттар - құрамында терапияда тікелей қолдануға жарамды нысаны бар заты немесе дәрілік заттардың қоспасы бар фармацевтикалық өнімдер;

13) дәрілік формуляр - ұйымның басшысы бекіткен денсаулық сақтау ұйымының бейінін ескере отырып, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін көрсету үшін қалыптастырылған, болуы міндетті мөлшерде болатын ДЗ тізбесі;

14) медициналық бұйым (медициналық мақсаттағы бұйым) - медициналық көмек көрсету үшін пайдаланылатын материалдар, бұйымдар, ерітінділер, реагенттер, жинақтар, жиынтықтар. Олар инвазивті және инвазивті емес, уақытша пайдалану үшін немесе ұзақ/тұрақты қолдануға арналған болуы мүмкін;

15) маркетингтік зерттеулер – маркетингтік қызметтің түрлі аспектілері бойынша деректерді жүйелі түрде жинау, құжаттау және талдау;

16) медициналық көмек – халықтың денсаулығын сақтауға және қалпына келтіруге бағытталған дәрілік көмекті қамтитын медициналық қызметтер кешені;

17) медициналық ұйым – негізгі қызметі медициналық көмек көрсету болып табылатын денсаулық сақтау ұйымы;

18) дағды – нақты сабақ шеңберінде екі белгісі бар нақты міндеттер мен міндеттерді орындау қабілеті:

дағдылар деңгейі – орындалатын тапсырмалар мен міндеттердің күрделілігі мен көлемін анықтайды;

дағдыларды мамандандыру – пайдаланылатын білім саласын, пайдаланылатын құралдар мен жабдықтарды, өңделетін немесе пайдаланылатын материалдарды және өндірілетін тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің түрлерін ескере отырып, орындалатын тапсырмалар мен міндеттердің сипаты мен шеңберін айқындайды. Осылайша, дағдылар - бұл белгілі бір зерттеулерді, жұмыстарды оқыту немесе жүргізу арқылы дамитын және жұмыс орнында да, күнделікті өмірде де белгілі бір зияткерлік немесе физикалық әрекеттерді орындау қабілетін сипаттайтын сапа;

19) ДЗ-дың айналысы саласындағы тиісті фармацевтикалық практика (GxP) (бұдан әрі – тиісті фармацевтикалық практика) – дәрілік заттардың өмірлік циклінің барлық кезеңіне қолданылатын денсаулық сақтау саласындағы стандарттар: Тиісті зертханалық практика (GLP), Тиісті клиникалық практика (GCP), Тиісті өндірістік практика (GMP), Тиісті сақтау практикасы (GSP), Тиісті дистрибьюторлық практика (GDP), Тиісті дәріхана практикасы (GPP), Тиісті фармакологиялық қадағалау практикасы (GVP) және басқа да тиісті фармацевтикалық практикалар;

20) ұлттық біліктілік жүйесі – экономика салаларының, еңбек нарығының және кәсіптік білім беру мен оқыту жүйесінің өзара байланысын қамтамасыз ететін сұраныс пен біліктілікті ұсынудың құқықтық және институционалдық реттеуіштерінің тұтас кешені;

21) ұлттық қызметтердің жіктеуіші – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сабақтардың (кәсіптер немесе лауазымдар) атауларын көрсететін және оларды орындалатын жұмыс түріне сәйкес деңгейі мен дағдыларының мамандануы бойынша жіктейтін сабақтардың (кәсіптер немесе лауазымдар) жүйеленген тізбесі;

22) ДЗ, медициналық мақсаттағы бұйымдардың сапасы мен қауіпсіздігін бақылау жөніндегі нормативтік құжат - дәрілік заттың, медициналық мақсаттағы бұйымдардың сапасына, сондай-ақ оларды айқындау әдістемесіне қойылатын, олардың қауіпсіздігі мен сапасының бірдей параметрлерін қамтамасыз ететін талаптар кешенін белгілейтін құжат;

23) нормативтік-құқықтық акт – референдумда не уәкілетті орган немесе мемлекеттің лауазымды адамы қабылдаған, құқықтық нормаларды белгілейтін, олардың қолданылуын өзгертетін, тоқтататын немесе тоқтата тұратын белгіленген нысандағы жазбаша ресми құжат, сондай-ақ жазбаша ресми құжатпен бірдей және электрондық цифрлық қолтаңба арқылы куәландырылған электрондық-цифрлық нысандағы құжат;

24) кәсіптік қызмет саласы – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін енбек функцияларының және құзыреттіліктің ұқсас жиынтығын болжайтын еңбек қызметі саласы түрлерінің жиынтығы;

25) ДЗ және МБ айналысы саласындағы объектілер – дәріхана, алғашқы медициналық-санитариялық, консультациялық-диагностикалық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарындағы дәріхана пункті, шалғайдағы ауылдық жерлерге арналған жылжымалы дәріхана пункті, дәріхана қоймасы, ДЗ мен МБ уақытша сақтау қоймасы, оптика дүкені, медициналық техника мен МБ дүкені, медициналық техника мен МБ қоймасы, ДЗ, МИ және медициналық техниканың өндірісі бойынша денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен типтік ережелерге сәйкес жұмыс істейтін ұйым;

26) ДЗ мен МБ көтерме саудада өткізу – уәкілетті орган бекіткен қағидаларға сәйкес жүзеге асырылатын, көлемін шектемей сатып алуға, сақтауға, әкелуге, әкетуге, өткізуге (халыққа ДЗ сатуды қоспағанда) байланысты фармацевтикалық қызмет;

27) тәжірибе – саналық қызмет, белгілі бір уақыт аралығында меңгеруге және тиімді пайдалануға болатын білім мен дағдылар;

28) денсаулық сақтау ұйымы – денсаулық сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға;

29) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада танылатын сараланған біліктілік деңгейлерінің шекті құрылымын білдіретін ұлттық біліктілік жүйесінің құрамдас бөлігі (кіші жүйесі), салалық біліктілік шеңбері - салада танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдалған сипаттамасы;

30) сала – шығарылатын өнімнің, өндіріс технологиясының, негізгі қорлардың және жұмыс істеушілердің кәсіби дағдыларының ортақтығы тән кәсіпорындар мен ұйымдардың жиынтығы;

31) біліктіліктің жоғары деңгейі – жоғары технологиялармен және кәсіптік қызметпен байланысты экономиканың барлық салаларында күрделі (сабақтас) кәсіптер мен жұмыстарды орындаудың практикалық дағдыларын меңгерген білікті жұмысшы кадрларға (училищелерде, колледждерде және жоғары колледждерде (қолданбалы бакалавриат) негізгі орта және (немесе) жалпы орта білім беру базасында) берілетін біліктілік деңгейі;

32) кәсіптік стандарттарды пайдаланушы – мемлекеттік органдар, заңды тұлғалар, жеке тұлғалар;

33) кәсіптік топ – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функцияларының және құзыреттілігінің ұқсас жиынтығын болжайтын кәсіптік кіші топтың жиынтығы;

34) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының және оларды орындау үшін қажетті құзыреттіліктің тұтас жиынтығымен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

35) кәсіптік дағды (дағды) – бірлі-жарым іс-әрекеттерді орындау үшін функцияны декомпозиялауға мүмкіндік беретін еңбек функциясының элементі.

36) денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарт – денсаулық сақтау саласындағы мамандардың біліктілік деңгейіне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

37) кәсіп – жұмыскердің кәсіптік даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, біліктің және дағдылардың болуы ;

38) әзірлеуші – жұмыс берушілер бірлестігі және (немесе) кәсіптік стандарттарды әзірлеуді жүзеге асыратын ұйым;

39) жөндеу – жөндеулер мен диагностикалық бақылаулар арасындағы кезеңдерде берілген сенімділікпен және үнемділікпен пайдалануды қамтамасыз ететін жарамдылықты немесе жұмысқа қабілеттілікті қалпына келтіру және жабдық пен оның құрамдас бөліктерінің ресурсын толық немесе ішінара қалпына келтіру жөніндегі операциялар кешені. Жұмыс көлемі бойынша жөндеу мынадай түрлерге бөлінеді: ағымдағы, орташа, күрделі;

40) ДЗ, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканы бөлшек саудада өткізу – денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен қағидаларға сәйкес жүзеге асырылатын, түпкілікті тұтынушыға сатып алуға (әкелуден басқа), сақтауға, бөлуге, өткізуге (әкетуден басқа), жоюға байланысты фармацевтикалық қызмет;

41) денсаулық сақтау жүйесі – қызметі азаматтардың денсаулығын сақтау құқықтарын қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік органдар мен денсаулық сақтау субъектілерінің жиынтығы;

42) стандартты операциялық процедура – жұмыс рәсімдерін орындау бойынша құжаттамалық ресімделген нұсқаулықтар;

43) ДЗ, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың айналысы саласындағы субъектілер – фармацевтикалық қызметті жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлғалар;

44) техникалық қызмет көрсету (ТҚК) – жабдықты пайдалану, күту (егер жабдық резервте болса), сақтау және тасымалдау кезінде оның жұмыс қабілеттілігін ұстап тұру жөніндегі операциялар кешені;

45) техникалық жай-күй – жабдық пен құрылыстың белгілі бір уақытта, сыртқы ортаның белгілі бір жағдайларында, техникалық құжаттамада белгіленген оның параметрлерінің мәндерімен сипатталатын жай-күйі;

46) еңбек функциясы (функция) – бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерден тұратын технологиялық процесс кезеңі шеңберіндегі типтік жұмыс (жұмыс шеңбері). Еңбек функциясы – еңбек процесінің бір немесе бірнеше міндеттерін шешуге бағытталған өзара байланысты әрекеттер жиынтығы;

47) білік - адамның нақты кәсіптік міндеттерді шешу үшін білімге және оны дұрыс пайдалануға негізделген әрекеттерінің (іс-қимылдарының) құрамдас бөліктері. Білік -

қызметті жүзеге асыру және міндеттерді шешу мақсатында білімді қолдану (логикалық, интуитивтік, шығармашылық және практикалық ойлауды қолдану) және құзыреттілікті көрсету қабілеті;

48) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медициналық және фармацевтикалық ғылым, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы, ДЗ және МБ айналымы, медициналық қызметтер (көмек) көрсету сапасы саласындағы басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

49) біліктілік деңгейі – жұмыскерлердің біліміне, білігіне және кең құзыреттеріне қойылатын еңбек әрекеттерінің күрделілігі, стандартсыздығы, жауапкершілігі және дербестігі параметрлері бойынша сараланатын жалпыланған талаптар. Біліктілік деңгейі - күрделілік, еңбек іс-әрекеттерінің стандартты еместігі, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын жұмыскердің даярлығы мен құзыреттілігі деңгейіне қойылатын талаптардың жиынтығы;

50) фармакологиялық қадағалау (pharmacovigilance) – дәрілік препараттарды медициналық қолданудың ықтимал теріс салдарын анықтауға, бағалауға және түсінуге, олардың пайда болуының алдын алуға және пациенттерді қорғауға бағытталған ғылыми зерттеулер мен қызметке байланысты іс-шаралар жиынтығы. Осылайша, ДЗ фармакологиялық қадағалау тіркелген ДЗ қауіпсіздігі туралы ақпаратты бақылау, талдау және бағалау жүйесі болып табылады;

51) фармацевтикалық қызмет – Фармацевтикалық қызмет - ДЗ мен МБ өндіру, дайындау (медициналық техниканы қоспағанда), көтерме және бөлшек саудада өткізу бойынша денсаулық сақтау саласында жүзеге асырылатын, ДЗ мен МБ сатып алумен (алумен), сақтаумен, әкелумен, әкетумен, сапасын бақылаумен, ресімдеумен, бөлумен, пайдаланумен және жоюмен, сондай-ақ олардың қауіпсіздігін, тиімділігін және сапасын қамтамасыз етумен байланысты қызмет;

52) қаржылық есептілік – ұйымның қаржылық жағдайы, оның қызметінің қаржылық нәтижелері және оның қаржылық жағдайындағы өзгерістер туралы деректер жүйесі және бухгалтерлік есеп деректерінің негізінде жасалады.

3. Осы Кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

ҚР МФ – Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы

ММБ/СМБ – медициналық/санитариялық мақсаттағы бұйымдар

СО – Сынақ орталықтары

БА - Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабы 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы

ДЗ – Дәрілік зат

ҚР ДСМ – Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

МБ – медициналық бұйымдар
МҰ – медициналық ұйым
ҚР ҰЖ – Қазақстан Республикасының Ұлттық жіктеуіші
НҚА – Нормативтік-құқықтық актілер
ҰБК – Ұлттық біліктілік шеңбері
ҒТҚ – Ғылыми-техникалық құжаттама
ЭҚЖЖ - Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші
СБШ – салалық біліктілік шеңбері
ҚР – Қазақстан Республикасы
СОП - Стандартты операциялық процедура
ТҚК – техникалық қызмет көрсету
GLP (Good Laboratory Practice) – Тиісті зертханалық практика
GMP (Good Manufacturing Practice) – Тиісті өндірістік практика
GPP (Good Pharmacy Practice) – Тиісті фармацевтикалық практика
GCP (Good Clinical Practice) – Тиісті клиникалық практика
GVP (Good Pharmacovigilance Practices) – Тиісті фармакологиялық қадағалау практикасы
GDP (Good Distribution Practice) – Тиісті дистрибьюторлық практика
GSP (Good Safety Practice) – Тиісті сақтау практикасы

2 - тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы".
5. Кәсіптік стандарт коды: С – "Өңдеу өнеркәсібі"
6. ЭҚТЖС сәйкес секцияны, бөлімді, топты, сыныпты және кіші сыныпты көрсету:
21. Негізгі фармацевтикалық өнімдер өндірісі
21.1 Негізгі фармацевтикалық өнімдер өндірісі
21.10 Негізгі фармацевтикалық өнімдер өндірісі
21.10.0 Негізгі фармацевтикалық өнімдер өндірісі
21.2 Фармацевтикалық препараттар мен медициналық материалдар өндірісі
21.20 Фармацевтикалық препараттар мен медициналық материалдар өндірісі
21.20.1 Фармацевтикалық препараттар өндірісі
21.47 Жабдықтарға техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді басқару
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: кәсіптік стандарт дәрілік өнімдерді және медициналық бұйымдарды өнеркәсіптік өндіру саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес жұмыскерлердің біліміне, білігіне, дағдыларына және жеке құзыреттілігіне қойылатын талаптарға сәйкес еңбек функцияларының жүйелік және құрылымдық сипаттамасын қоса алғанда, негізгі фармацевтикалық өнімдерді өндіру бойынша маманның кәсіби құзыреттілігі саласындағы талаптарды белгілейді. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуіне

байланысты әр келесі деңгей алдыңғы деңгейдегі функцияларды орындауды және оларды жаңа құзыреттілікке сәйкес кеңейтуді білдіреді.

7.1 Кәсіптік қызмет саласы

"Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" мамандығы бойынша кәсіптік қызмет саласы фармацевтикалық өнеркәсіп, парфюмерлік-косметикалық, химиялық, тамақ өнеркәсібі, денсаулық сақтаудың жекелеген салалары, ғылым және білім беру болып табылады.

7.2 "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" мамандығы бойынша кәсіптік қызмет объектілері: ірі және ұсақ сериялы химиялық-фармацевтикалық кәсіпорындар мен фармацевтикалық өндірісі; медициналық препараттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды өндіретін кәсіпорындар; жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық препараттар мен биологиялық белсенді субстанциялар өндірісі, парфюмерлік-косметикалық өндірісі; тамақ өнімдерін өндіру, оның ішінде май және май комбинаттары, нан зауыттары, ликер-арақ өндірісі; техникалық бақылау бөлімдері; орталық-зауыттық зертханалар; дәрілердің сапасын стандарттау және бақылау жөніндегі зертханалар; стандарттауды, сертификаттауды және лицензиялауды басқару органдары; функционалдық диагностика кабинеттері, емдеу-оңалту іс-шаралары кабинеттері бар медициналық мекемелер, ғылыми-зерттеу институттары; химиялық және арнайы инженерлік-фармацевтикалық бейіндегі кафедралар.

7.3 "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" мамандығы бойынша бакалаврдың кәсіптік қызметінің объектілері: ауруларды емдеу, диагностикалау, алдын алу үшін қолданылатын ДЗ; химиялық және фармацевтикалық технологияның аппараттары мен жабдықтары; дәрілік нысандарды өлшеп орауға және буып-түюге арналған машиналар мен автоматтар; медициналық мақсаттағы бұйымдар; парфюмерлік-косметикалық құралдар, ветеринарлық препараттар, шикізаттық және қосалқы материалдар мен заттардың әртүрлі түрлері (оның ішінде өсімдік және жануарлар шикізаты, биотехнологиялық өндірістің биомассалары), химиялық реагенттер мен реактивтер; медициналық диагностика, емдеу, оңалту және алдын алу аппараттары мен жабдықтары; ғылыми-зерттеу аспаптары мен жабдықтары.

7.4 Кәсіптік қызмет түрлері. "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" ББ түлектері кәсіптік қызметтің мынадай түрлерін орындай алады:

ұйымдастыру-басқару;

өндірістік-технологиялық;

жобалау-конструкторлық;

эксперименттік-зерттеу;

білім беру (педагогикалық).

7.4.1. Ұйымдастыру-басқару қызмет мыналарды қамтиды:

қолданыстағы өндіріс жағдайында орындаушылар ұжымы мен мамандардың тиімді жұмысын ұйымдастыру және қамтамасыз ету;

еңбек және өндірістік тәртіптің қажетті деңгейін қолдау;

еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру және қамтамасыз ету;

фармацевтикалық және медициналық жабдықтарға қызмет көрсетуді және оларды жөндеуді ұйымдастыру және жүзеге асыру;

фармацевтикалық кәсіпорынның маркетингтік зерттеулерін ұйымдастыру және жүзеге асыру;

фармацевтикалық және медициналық өнімдердің логистикалық операцияларын ұйымдастыру және жүзеге асыру.

7.4.2. Өндірістік-технологиялық қызмет мыналарды қамтиды:

нормативтік құжаттар мен GMP стандарттарының талаптарына сәйкес дайын ДЗ дайындау;

фармацевтикалық өнімнің сапасына кезеңдік бақылауды жүзеге асыру;

дайын ДЗ өндірудің технологиялық процесін ұйымдастыру;

фармацевтикалық өнімді өндірудің технологиялық процесін басқару;

өндірістік процеске техникалық бақылауды жүзеге асыру;

фармацевтикалық өндірістің технологиялық жабдықтарын пайдалану мониторингін жүзеге асыру;

медициналық ұйымдардың диагностикалық және емдеу жабдықтарын пайдалану мониторингін жүзеге асыру;

химиялық-фармацевтикалық өндірісіне техникалық-экономикалық талдау жүргізу;

дайын ДЗ сапасын бақылау және стандарттау;

нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес бастапқы шикізат пен материалдарды кіріс бақылауын ұйымдастыру және қамтамасыз ету.

7.4.3. Жобалау-конструкторлық қызмет мыналарды қамтиды:

жаңа технологияларды, технологиялық процестерді, технологиялық желілерді немесе технологиялық жабдықтарды жобалауға және қолданыстағы жаңғыртуға арналған техникалық тапсырмаларды әзірлеу;

дайын ДЗ (зертханалық, тәжірибелік-өнеркәсіптік, өнеркәсіптік, типтік) өндіруге арналған технологиялық регламенттерді әзірлеу;

фармацевтикалық және медициналық өнімдер өндірісінде жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу;

математикалық модельдерді пайдалана отырып, технологиялық процестің және жекелеген сатылардың баламалы нұсқаларын талдау және бағалау;

іске қосу-реттеу жұмыстарын қамтамасыз ету және қатысу;

фармацевтикалық және медициналық жабдықтарды жобалау, қызмет көрсету және жөндеу.

7.4.4. Эксперименттік-зерттеу қызмет мыналарды қамтиды:

дайын ДЗ, жаңа технологиялар, дайын ДЗ өндірудің технологиялық процестерін әзірлеу бойынша эксперименттік зерттеулер жүргізу;

іске қосу-реттеу жұмыстарын жүргізуге қатысу;

фармацевтикалық өнімдердің тәжірибелік-өнеркәсіптік сериясын игеру бойынша өндірістік іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.

7.4.5. Білім беру (педагогикалық) қызмет мыналарды қамтиды:

орта және жоғары оқу орындарында (магистратураны және/немесе ғылыми-педагогикалық бағыттағы докторантураны аяқтағаннан кейін) арнайы инженерлік-фармацевтикалық және жалпы инженерлік (жалпы техникалық) пәндерді оқыту;

оқытылатын пәндер бойынша оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеуге қатысу.

8. Кәсіптік топ:

өнеркәсіптік кәсіпорындар мен шағын фармацевтикалық өндірістер жағдайында ДЗ және МБ өндіру және дайындау;

ДЗ және МБ дайындау бойынша, оның ішінде ветеринарияда қолдану үшін ірі және шағын өндірістерді жобалау;

фармацевтикалық және медициналық өнімдер өндірісінде жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу;

фармацевтикалық препараттарды, дәрілік өнімдерді және медициналық бұйымдарды өнеркәсіптік өндіру саласындағы ұйымдастыру-басқару қызметі;

дәрілік және медициналық өнімдерді дайындаудың жаңа құрамдарын және/немесе жаңа технологияларын әзірлеу саласындағы ғылыми-зерттеу қызметі;

ДЗ және МИ көтерме саудада өткізу және фармакологиялық қадағалау саласындағы қызмет;

фармацевтикалық кәсіпорындардың маркетингтік зерттеулерін ұйымдастыру және жүзеге асыру саласындағы қызмет.

6В07201 - Фармацевтикалық өндіріс технологиясы мамандығы бойынша бітірушілердің біліктілігі мен лауазымы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығына сәйкес айқындалады.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "4.1 Химиялық-фармацевтикалық өндірістің аппаратшысы"	
Топтың коды:	214
Қызмет атауының коды:	2145
Кәсіптің атауы:	4.1 Химиялық-фармацевтикалық өндірістің аппаратшысы
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	4.1		
БТБА, БА және тағы басқа үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген). БТБА-29-шығарылым, 6-тарау. Аппаратшы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Техникалық кәсіптік білім және практикалық тәжірибе (БХСЖ 4 деңгейі)	Мамандық: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілік: Кең бейінді аппаратшы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Инженер-электротехниктерді қоспағанда, техника саласындағы мамандар-кәсіпқойлар" біліктілігі. Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық препараттар мен субстанциялар, емдік-косметикалық және ветеринариялық құралдар, ММБ/СМБ өндірісінің технологиялық процесін жүргізу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі	Міндетті еңбек функциялары	1.Химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық препараттар мен субстанцияларды, косметикалық және ветеринарлық құралдарды, ММБ/СМБ өндіру бойынша технологиялық жабдықтарды басқару. 2. Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылауды қоса алғанда, химиялық-фармацевтикалық препараттарды, экстракциялық препараттарды, косметикалық және ветеринарлық құралдарды, ММБ/СМБ өндірісі бойынша қондырғылардағы технологиялық жабдықтың жұмысын бақылау.	

	Қосымша еңбек функциялары:	1. Еңбекті қорғау, ҚТ талаптарын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін сақтау. 2.Үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау.
Еңбек функциясы №1:	Дағды №1: Технологиялық қондырғы жабдығының (учаскенің) жұмысын реттеу , алынатын өнімдердің, реагенттердің, отынның, электр энергиясының шикізатын есепке алу	Машықтар: 1.Оператордың басшылығымен технологиялық қондырғыда шикізат, реагенттер, отын, бу, су, ауа, электр энергиясын беруді реттеу. 2. Шикізатты, дайын өнімді тиеу және түсіру (аппарат пен жабдықты тиеу және түсіру). 3.Технологиялық аппараттар мен жабдықтарды тазалау (аппараттар мен жабдықтардың жұмысын тоқтату және ажырату, ішкі беттерін тазалау, күтіп ұстауды бақылау). 4. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттамаларды пайдалану. 5.Бақылау-өлшеу құралдарының көрсеткіштерін оқу және бақылау.
		Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, арматураның және коммуникациялардың құрылғысын білу. 2. Бақылау-өлшеу құралдарын пайдалану қағидаларын білу 3.Сынамаларды іріктеу тәсілдерін және бақылау талдауларын жүргізу әдістемесін білу. 4. Шикізаттың, жартылай өнімдердің, дайын өнімнің физикалық-химиялық қасиеттері, оларға қойылатын талаптарды білу. 5. Қызмет көрсетілетін қондырғылардың технологиялық процестерін, сызбаларын және карталарын білу. 6. Қондырғының (учаскесінің) технологиялық регламентін білу. 7. Зиянды және қауіпті факторларды және олардан қорғану тәсілдерін білу.

Химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық, препараттар мен субстанцияларды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндіру бойынша технологиялық жабдықты басқару	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №2: Жабдықтар мен қондырғы коммуникацияларын жөндеуге дайындау, технологиялық аппараттар мен жабдықтарды тазалау	Машықтар: 1. Қалыпты және авариялық режимде жұмыс істеу кезінде технологиялық жабдықты, аппараттарды және жалпы объектіні тоқтатуды жүзеге асыруды білу. 2.Қолданыстағы коммуникациялардан ажыратуды және жөндеуге дайындықты, оның ішінде азық-түліктен босатуды жүргізуді білу. 3.Аппараттардың, резервуарлардың, ыдыстардың, газ жолдарының және т.б. ішкі беттерін тазалауды білу. 4.Жабдық жұмысындағы ақауларды немесе нормадан ауытқуларды анықтауды білу. 5. Жабдықты ұсақ жөндеуден өткізуді білу. 6. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын пайдалануды білу. 7. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалануды білу.
		Білімдер: 1.Шикізаттың, реагенттердің, алынатын өнімдердің, қолданылатын материалдардың физикалық-химиялық қасиеттерін білу. 2. Қолданылатын жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдарының және автоматиканың жұмыс істеу қағидаттарын, баптау, реттеу және қызмет көрсету тәсілдерін білу. 3. Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт және газ қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар мен қағидаларды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1.1. Технологиялық аппараттардың сыртқы және ішкі тексерістерін жүргізу. 2.2. Жабдық жұмысындағы ақауларды немесе нормадан

		ауытқуларды, осы ақаулардың себептерін анықтау.
	Дағды №1: Құбырларды және технологиялық жабдықтарды қауіпсіз пайдалану және қызмет көрсету	Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін қондырғының (учаскенің) технологиялық сызбасын, технологиялық регламентті, технологиялық процесті реттеу қағидаларын білу. 2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдары мен автоматиканың мақсатын, құрылысын, жұмыс істеу қағидатын және пайдалану қағидаларын білу. 3.Шикізаттың, реагенттердің, алынатын өнімдердің, қолданылатын материалдардың физикалық-химиялық қасиеттерін білу. 4. Жабдыққа қызмет көрсетудің және оны қалыпты пайдаланудың қазіргі заманғы қауіпсіз әдістері мен тәсілдерін білу. 5. Аппараттар мен құбырларды, бақылау-өлшеу құралдарын жылыту сызбасын білу.
Еңбек функциясы №2: Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылауды қоса алғанда, химиялық-фармацевтикалық препараттарды, экстракциялық препараттарды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндіру жөніндегі қондырғылардағы технологиялық жабдықтың жұмысын бақылау	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №2: Технологиялық регламент нормаларына сәйкес, бақылау-өлшеу құралдарының көрсеткіштері және талдау нәтижелері бойынша	Машықтар: 1. Шикізаттың, реагенттердің және өндірілетін өнімнің (шикізаттың, реагенттердің, ресурстар мен қосалқы материалдардың есебі) сапасын бақылауды, шығынын есепке алуды жүзеге асыруды білу. 2. Бақылау-өлшеу құралдары мен автоматиканың жұмысын бақылау және көрсеткіштерін тіркеу. 3. ҚНК жұмысын бақылауды жүзеге асыруды және көрсеткіштерді тіркеуді білу. 3. Нұсқаулыққа сәйкес ауысымды қабылдау-тапсыруды жүзеге асыруды білу.
		Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін қондырғының (учаскенің) технологиялық сызбасын, технологиялық регламентті білу.

	технологиялық режимді жүргізу	2. Шикізат пен реагенттерді беруді реттеу қағидаларын білу. 3. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдары мен автоматиканың мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу қағидатын және пайдалану қағидаларын білу. 4. Шикізат пен реагенттердің сапалық сипаттамаларына қойылатын талаптарды білу. 5. Жабдыққа қызмет көрсетудің және қалыпты пайдаланудың қазіргі заманғы қауіпсіз әдістері мен тәсілдерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциялары:	Дағды № 1: Еңбекті қорғау, ТҚ талаптарын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау, ҚТ, өрт қауіпсіздігі қағидаларының талаптарын орындау. 2. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін сақтау.
		Білімдер: 1. Еңбекті қорғау, ҚТ, өрт қауіпсіздігі қағидаларының талаптарын. 2. Төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимылдар реттілігін (алгоритмі) .
	Дағды № 2. Үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау	Машықтар: 1. Үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды орындау.
		Білімдер: 1. Үй-жайларды және еңбек жағдайларына пайдалануға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар	-Ұқыптылық және мұқияттылық; -Тәртіптілік; -Стреске төзімділік; -Қарым-қатынас; -Жауапкершілік; Оқуға және өздігінен білім алуға дайындығы.	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы (29 – шығарылым) - 6-тарау. Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы. (ҚР ҰК ЭҚТЖС 03-2019).	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)

10. Кәсіптің карточкасы "6.1 Фармацевтикалық және гигиеналық өнімдерді және медициналық бұйымдарды өндіру жөніндегі операторлар":			
Топтың коды:	8132		
Қызмет атауының коды:	8132-1 8132-2		
Кәсіптің атауы:	Фармацевтикалық және гигиеналық өнімдерді және медициналық бұйымдарды өндіру жөніндегі операторлар		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	6.1		
БТБА, БА және тағы басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген). БТБА-29-шығарылым, 6-тарау. Аппаратшы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: бакалавриат (БХСЖ 6-деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Химиялық-фармацевтикалық өндірістің операторы Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Оператор-аппаратшы; Өндірістік жабдық операторлары; Химиялық шикізатты қайта өңдеу, химиялық өнім өндіру жөніндегі операторлар.		
	Технологиялық қондырғылардың, өндірістік желілердің, шикізатты қайта өңдеуге, субстанцияларды алуға және дайын фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндіруге		

Қызметтің негізгі мақсаты:	арналған жабдықтардың жекелеген түрлерінің жұмысын басқару және бақылау, технологиялық операциялардың қауіпсіздігі мен тиімділігін қамтамасыз ету.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндірісінің түрлі кезеңдерінде технологиялық процестерді басқару. 2. Фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндірісінің технологиялық желілері жабдықтарының жұмысын бақылау және реттеу. 3. Фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндірісінің түрлі технологиялық кезеңдерінде өндіріс нормаларының орындалуын бақылау және өнім сапасын қамтамасыз ету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Экологиялық нормаларды сақтау, қалдықтарды кәдеге жаратуды және шығарындыларды бақылау. 2. Фармацевтикалық өндірістерде лауазымдық нұсқаулықтарды, еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы талаптарын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын және авариялық және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін сақтау.
	Дағды №1: Фармацевтикалық өндірістерде технологиялық желілердің жұмысын ұйымдастыру	Машықтар: 1.Өндірістік желілерді, электрондық, компьютерлік басқару жүйелерін реттеу және жарақтандыру жұмыс күйіне келтіру. 2. Белгіленген нормалар мен стандарттарға сәйкес технологиялық желі жұмысының параметрлерін баптау. 3. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалану.
		Білімдер: 1. Нормативтік құжаттар, өндірістің технологиялық регламентін. 2. Өндірістік желілердің, технологиялық жабдықтардың, технологиялық процестерді басқару жүйелерінің

		құрылымдары мен техникалық сипаттамаларын білу. 3. Фармация, фармацевтикалық технология және фармацевтикалық өндіріс саласындағы нормативтік құжаттаманы, тиісті өндірістік практика (GMP) қағидаларын білу .
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №2: Басқару панелін қолданысқа енгізу, технологиялық желіні іске қосу және тоқтату	Машықтар: 1. Электрондық немесе компьютерлік басқару панелін басқару және іске қосу, технологиялық процестерді бақылау және оңтайландыру үшін басқару орталығында қолдану. 2. Химиялық-технологиялық процестерд автоматтандырылған басқару жүйелерінің жұмысын бақылау. 1.3. Бақылау-өлшеу құралдарымен , автоматты реттегіштермен, дабыл және қорғау жүйелерімен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Автоматтандырылған басқару жүйелерінің құрылымын, құрамдас бөліктері мен техникалық сипаттамаларын. 2. Технологиялық процестерді басқару панелін іске қосу және өшіру жөніндегі нұсқаулықтарды. 3. Технологиялық процестің нормативтік көрсеткіштерін, авариялық жағдайлардың уақтылы алдын алу үшін қалыпты көрсеткіштерден ауытқуларды анықтау әдістерін.
Еңбек функциясы №1 Фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндірісінің түрлі кезеңдерінде технологиялық процестерді басқару	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Технологиялық процестің параметрлерін баптауды жүргізу және белгіленген өндіріс стандарттары мен нормаларына сәйкес оларды бақылауды қамтамасыз етуді білу. 2. Технологиялық процестерді басқару, оның ішінде физикалық

		және химиялық процестерді оңтайландыру үшін автоматтандырылған басқару жүйелерін пайдалануды білу. 3. Технологиялық желінің өнімділігін бағалауды жүзеге асыру, технологиялық процестердің оңтайлы өнімділігін қамтамасыз ету үшін реттеу шараларын орындауды білу. 4. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалануды білу. 5. Технологиялық процестің көрсеткіштерін бақылау және тіркеуді жүзеге асыру, сәйкессіз сападағы өнімді және авариялық жағдайларды алудың алдын алу үшін ауытқуларды анықтауды білу. 6. Бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу қағидаларын орындау, алынған көрсеткіштерді бағалау.
	№3 дағды: Технологиялық процесті жүргізу, технологиялық процес параметрлерінің сақталуын бақылау, физикалық және химиялық процестерді оңтайландыру, өнімділікті реттеу	Білімдер: 1. Шикізатты дайындау және өңдеу, фармацевтикалық субстанцияларды, дайын фармацевтикалық өнімдер мен МБ алу және өндіру технологиялық процестерін. 2. Фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндірісінің технологиялық процестерінің параметрлерін. 3. Автоматтандырылған басқару жүйесінің құрамдас бөліктері мен техникалық сипаттамаларын, жұмыс қағидаттарын, басқару әдістерін. 4. Технологиялық желінің және жабдық жұмыс жұмысының өнімділік көрсеткіштерін, технологиялық процестердің оңтайлы өнімділігін қамтамасыз ету үшін реттеу шараларын. 5. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы. 6. Технологиялық процестің барлық кезеңдерінде фармацевтикалық өнімнің тиісті сапасын қамтамасыз ету жүйелерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады

	Дағды №4 : Өндірістік желінің үздіксіз және қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету, ауытқулардың алдын алу және жою	Машықтар: 1. Технологиялық процестің барысын жүйелі түрде бақылауды жүзеге асыруды білу. 2. Технологиялық процес барысын регламенттен ауытқуын жедел анықтауды білу. 3. Берілген параметрлерге процесті қалпына келтіру үшін түзету іс-шараларын жүргізуді білу. 4. Ақаулықтар мен ауытқуларды болдырмау мақсатында қондырғының (желінің) әрбір блогының жұмысын бақылауды жүзеге асыруды білу. 5. Қондырғының (технологиялық желінің) қауіпсіз жұмыс істеу параметрлерін сақтауды білу
		Білімдер: 1.Технологиялық процесті бақылау қағидаттары мен әдістерін. 2.Технологиялық процестің параметрлерін, оларды бағалау және ауытқуларды анықтау әдістерін. 3.Технологиялық процестің берілген параметрлерін қалпына бойынша түзету іс-шараларын. 4.Қондырғының (өндірістік желінің) қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету қағидалары мен әдістерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №1: Технологиялық желілер жабдықтарының	Машықтар: 1.1. Өндірістік қондырғылардың, технологиялық желілердің жағдайын және жұмысын мониторингтеуді жүзеге асыруды білу. 2.2. Детекторлар мен өлшеу құралдарының жұмысын бақылау, көрсеткіштерді тіркеу және бағалауды орындай білу. 3. Өнімнің берілген сипаттамаларына қол жеткізу үшін жабдықтың технологиялық параметрлерін реттеуді және түзетуді білу.

	жағдайын және жұмысын мониторингтеу, өндірістік процестердің үздіксіздігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін өндірістік қондырғылардың, детекторлар мен өлшеу аспаптарының жұмысын бақылау	4. Технологиялық желі жабдықтарын жүйелі тексеруді және оларға техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыру. 5. Технологиялық іркілістер мен авариялық жағдайлардың алдын алу үшін барлық көзделген шараларды орындауды білу.
		Білімдер: 1. Өндірістік қондырғылар жабдықтарының, технологиялық желілердің құрылымы мен жұмысын. 2. Детекторлар мен өлшеу құралдарының жұмыс істеу қағидаттары, көрсеткіштерді тіркеу және бағалау қағидаларын. 3.Өнімнің берілген сипаттамаларына қол жеткізу үшін жабдықтың параметрлерін реттеу және түзету тәсілдерін. 4. Технологиялық желі жабдықтарына техникалық қызмет көрсету бойынша нұсқауларды. 5. Технологиялық іркілістер мен апаттық жағдайлардың алдын алу шараларды.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Еңбек функциясы №2 Фармацевтикалық өнімдер мен МБ өндірісінің технологиялық желілері жабдықтарының жұмысын бақылау және реттеу	Дағды №2: Өндірістік желілер жабдықтарының жұмыс параметрлерін тіркеу бойынша өндірістік құжаттаманы жүргізу	Машықтар: 1. Технологиялық жабдықтар мен өндірістік желілердің жұмыс параметрлерін тіркеуді жүзеге асыруды білу. 2. Өндірістік журналдарды дұрыс жүргізу, құжаттаманы ресімдеуді білу.
		Білімдер: 1.1. Технологиялық жабдықтар мен өндірістік желілердің жұмыс параметрлерін тіркеу қағидаларын . 2. Өндірістік құжаттаманы жүргізу қағидаларын, өндірістік журналдар мен басқа құжаттаманы ресімдеуге қойылатын талаптарды.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар:

	Дағды №3: Технологиялық желі жабдықтарын пайдалану және техникалық қызмет көрсетуді ұйымдастыру бойынша қабылдау сынақтарын жүргізу, ақауларды іздеу және технологиялық процестен тыс жабдықтардың жұмысын мониторингілеу	1. Өндірістік жабдықтарды қабылдау және пайдалану беруді жүзеге асыруды білу. 2. Технологиялық процестен тыс жабдық жұмысының техникалық ақауларын іздеуді жүзеге асыруды білу. 3. Жабдыққа техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын қауіпсіз жүргізу шараларын орындауды білу.
		Білімдер: 1.1. Өндірістік жабдықтарды қабылдау және пайдалануға енгізу бойынша қағидалар мен нұсқаулықтарды. 2.2. Жұмыс процесінде, авариялық жағдайларда және технологиялық процестен тыс жабдық жұмысының техникалық ақауларын анықтауды білу. 3. Жабдыққа техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын қауіпсіз жүргізу бойынша іс-шараларды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №1: Өндірістік учаскеде (желіде) жұмыс істеу барысында санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды, нормативтік құжаттаманың және GMP стандартының талаптарын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Өндірістік учаскеде (технологиялық желіде) лауазымдық нұсқаулықтардың, СОП, техникалық нұсқаулықтардың, технологиялық регламенттердің, нормативтік-техникалық құжаттаманың, GMP қағидаларын орындауды білу. 2. Өндірістік учаскеде (технологиялық желіде) санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды орындауды білу.
		Білімдер: 1. Технологиялық регламенттердің, ішкі нормативтік-техникалық құжаттаманың, өндірістегі GMP қағидаларын және басқа да талаптарды білу. 2. Фармацевтикалық өндірістерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды білу.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №2: Бастапқы шикізат пен материалдарды қабылдап бақылауды, фармацевтикалық өнімге аралық бақылауды жүзеге асыру	Машықтар: 1.1. Бастапқы шикізат пен материалдарды қабылдап бақылауды жүзеге асыруды білу. 2.2. Талдау және сынақ жүргізу үшін өнім үлгілеріндайындауды жүзеге асыруды білу. 3.Деректерді тіркеуді және өндірістік журналдарда жазбалар жүргізуді жүзеге асыруды білу.
		Білімдер: 1. Өндіріске келіп түсетін бастапқы шикізат пен материалдарды қабылдап бақылау қағидаларын білу. 2. Бастапқы шикізат пен материалдардың сипаттамалары және олардың сапасына қойылатын талаптарды білу. 3.Бастапқы шикізат, аралық және дайын өнімдердің сапасын бағалау қағидаттарын. 4.Сынамаларды іріктеу, талдау және сынақтар жүргізу үшін үлгілерді дайындау қағидаларын білу. 5.Өндірістік құжаттаманы жүргізу қағидаларын білу.
Еңбек функциясы №3: Фармацевтикалық өнімдер мен МИ өндірісінің түрлі технологиялық кезеңдерінде өндіріс нормаларының орындалуын бақылау және өнім сапасын қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №3 Тиімді және үнемді процесс үшін бастапқы шикізат, материалдар мен энергия ресурстары шығысын мониторингілеу	Машықтар: 1.1. Өндірістің әр кезеңінде өнімнің шығуын бақылауды жүзеге асыруды білу. 2. Тиімді және үнемді процесс үшін шикізат, реагенттер және энергия ресурстары шығыстарын мониторингтеуді жүзеге асыруды білу.
		Білімдер: 1. Тиімді және үнемді технологиялық процесті қамтамасыз ету қағидаттарын білу . 2. Шикізаттың, реагенттердің және энергия ресурстарының шығысын бақылау және тіркеу қағидаттары мен қағидаларын білу .

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №4: Ішкі қағидалар мен еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қорғау нормаларын сақтау	Машықтар: 1. Лауазымдық нұсқаулықтардың, еңбек (ішкі) тәртіп қағидаларының талаптарын сақтауды білу. 2. Өндірісте жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы қағидалары мен нормаларын орындауды білу. 3. Өндірістік учаскеде үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды орындауды білу. 4. Өртке қарсы қауіпсіздік шараларын сақтауды білу. 5. Авариялық және төтенше жағдайлар кезінде көзделген әрекеттерді орындауды білу.
		Білімдер: 1. Фармацевтикалық өндірісте лауазымдық нұсқаулықтар, еңбек (ішкі) тәртіп қағидаларын білу. 2. Фармацевтикалық өндірісте жұмыс істеу кезіндегі еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы қағидалары мен нормаларды білу. 3. Өндірістік учаскедегі үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды, өрт қарсы қауіпсіздік шараларын, авариялық және төтенше жағдайлар кезіндегі әрекет ету тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды № 1. Экологиялық нормаларды сақтау, қалдықтарды кәдеге жарату және шығарындыларды бақылау.	Машықтар: 1. Кестелерді пайдалана отырып, экологиялық нормаларды, қалдықтарды кәдеге жаратуды және шығарындыларды бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Экологиялық нормалар кестелерін білу. 2. Қалдықтар мен шығарындыларды басқаруды бақылау әдістерін білу.

Қосымша еңбек функциялары:	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылмайды
	Дағды №2. Фармацевтикалық өндірістерде лауазымдық нұсқаулықтарды, еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы талаптарын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын және авариялық және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Лауазымдық нұсқаулықтардың талаптарын сақтайды. 2. Фармацевтикалық өндірістерде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы талаптарын, өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтайды. 3. Авариялық және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін сақтайды.
		Білімдер: 1.Лауазымдық нұсқаулықтарды білу. 2. Фармацевтикалық өндірістерде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы талаптарын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын білу. 3. Авариялық және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Жеке біліктілік талаптары:	-жауапкершілік; -мұқияттылық; -нақтылық; -тәртіптілік; -оқуға бейімділік; -компьютерлік техниканы меңгеру; -қарым-қатынас; -стреске төзімділік; командамен жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы (29 – шығарылым) - 6-тарау. Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы. (ҚР ҰК ЭҚТЖС 03-2019)	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшылар (барлық атаулар)
	6.1-6.3	Инженерлер-технологтар (барлық атаулар) Мамандар (барлық атаулар)
11. Кәсіптің карточкасы "6.2 Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог":		
Топтың коды:	21	
	21.1 21.10 21.2	

Қызмет атауының коды:	21.20 21.20.1 2141 2145-9		
Кәсіптің атауы:	6.2 Фармацевтикалық өнімдерді және медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік кіші деңгейі:	6.2		
БТБА, БА және тағы басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандықтардың номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген). Өндірістік инженерлер, оның ішінде өнімдер бойынша өндірістік инженерлер Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандық: Фармацевтикалық өндірістің технологиясы	Біліктілік: Фармацевтикалық өндірістің техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Фармацевтикалық өнімдерді және медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог . Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Фармацевтикалық өнеркәсіптің инженер-технологы		
	Дайын таблеткаланған дәрілік заттарды (ДЗ) өндіру жөніндегі инженер-технолог; Парентеральді ДЗ өндіру жөніндегі инженер-технолог; Жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық препараттар мен субстанциялар өндіру жөніндегі инженер-технолог (Галендік/жаңа галендік өндірістің инженер-технологы); Синтетикалық субстанцияларды өндіру жөніндегі инженер-химик-технолог; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог;		

	Әртүрлі мөлшерде фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіріп шығаруға арналған өндірісті жобалау және технологиялық регламентін әзірлеу жөнінде кең бейінді инженер-технолог; Шебер-технолог; Ауысым бастығы; Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (Орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/Орталық зауытішілік зертханасы) маман-зертханашысы; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндіріс бөлімінің бастығы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фармацевтикалық, экстракциялық, синтетикалық препараттарды, емдік-косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ, тамақ өнімдері мен халық тұтынатын тауарларды өндірудің технологиялық процестерін өнеркәсіптік жағдайларда жобалау, ұйымдастыру, басқару және жүргізуді бақылау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы:		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Фармацевтикалық және медициналық өнімдерді (ММБ/СМБ) емдік-косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдар мен халық тұтынатын басқа да тауарларды қоса алғанда, әртүрлі тауарлар мен заттар өндірісінің технологиялық процестерін жобалау және әзірлеу. 2. Фармацевтикалық, экстракциялық және синтетикалық субстанциялар мен препараттар, косметикалық және ветеринариялық құралдар, медициналық және санитариялық бұйымдар өндірісінің технологиялық процесін ұйымдастыру және басқару. 3. Технологиялық процестің нормативтік параметрлерінің орындалуын бақылауды қоса алғанда, химиялық-фармацевтикалық препараттарды, экстракциялық препараттар мен субстанцияларды

		, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, медициналық және санитариялық бұйымдарды өндіру жөніндегі қондырғылардағы технологиялық жабдықтың жұмысын бақылау. 4. Жаңа өнімдерді өндірудің әртүрлі кезеңдеріне зертханалық/ эксперименттік зерттеулерді жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу және ұсынылған процестерді, мысалы, тәжірибелік қондырғылармен жұмыс жасау кезінде шағын көлемдегі операциялар шеңберінде сынақтар жүргізу.
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Дәрілік заттар мен МБ, сондай-ақ халық тұтынатын басқа да бұйымдарды німдерді өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау талаптарын сақтау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару. 2. Жөндеу және жөндеу-алдын алу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау.
	Дағды №1: Нақты өнімді (фармацевтикалық препаратқа,	Машықтар: 1. Ұлттық және халықаралық стандарттар (GMP және т.б.) негізінде технологиялық регламенттердің талаптарына сәйкес нақты өнімді өндірудің ғылыми негізделген технологиялық сызбасын әзірлеуді білу. 2. Өндірістің технологиялық сызбасына сәйкес оларды өндірістік үй-жайларда ұтымды және жүйелі орналастыруды ескере отырып, оңтайлы қазіргі заманғы жабдықтар мен автоматтандыру құралдарын таңдауды білу. 3. Регламенттеуші және тіркеуші құжаттарды әзірлеуді білу. 4. Технологиялық процестерді жетілдіру үшін ғылыми негізделген жобалар мен бизнес-жоспарларды әзірлеу және маркетингтік ізденістердің нәтижелерін талдау негізінде өндіріске инновациялық

	биологиялық белсенді субстанцияға, медициналық бұйымға, сондай-ақ косметикалық құралдарға, ветеринариялық препараттарға, тамақ өнімдері мен сусындарға, синтетикалық материалдарға және басқа да халық тұтынатын тауарларға) өндіруге технологиялық регламент әзірлеу.	технологияларды енгізуді дәлелді түрде (жазбаша және ауызша-баяндамалар, презентациялар, мақалалар) қорғауды білу.
		Білімдер: 1. ДЗ және МБ, косметиканың, ветеринариялық препараттардың, тамақ өнімдерінің және сусындарының, синтетикалық материалдардың және басқа да халық тұтынатын тауарлардың өнеркәсіптік өндірісін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді білу. 2. Фармацевтикалық субстанциялардың, қосалқы заттар мен материалдардың, ыдыс орау құралдарының физикалық-химиялық қасиеттері, сақтау ережелері, физикалық, физикалық-химиялық, химиялық және фармакологиялық үйлесімділігін білу. 3. ММБ/СМБ, косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және басқа да халық тұтынатын тауарларды қоса алғанда, фармацевтикалық және медициналық өнімдердің қазіргі заманғы химиялық-фармацевтикалық және химиялық-технологиялық өндірісінің процестері мен аппараттарын білу. 4. Фармацевтикалық субстанцияларды, қосалқы заттар мен материалдарды, ыдыс орау құралдарын, жартылай фабрикаттар мен дайын өнімді сақтау қағидаларын білу.
Еңбек функциясы №1: Фармацевтикалық және медициналық өнімдерді ММБ/СМБ, косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдар мен халық тұтынатын басқа да тауарларды қоса алғанда, әртүрлі тауарлар мен заттар өндірісінің технологиялық процестерін жобалау және әзірлеу.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Нақты операцияны жүргізу үшін технологиялық жабдықты дұрыс пайдалануды регламенттейтін техникалық нұсқаулықтарды әзірлеу - СОП (стандартты операциялық процедуралар) әзірлеуді білу.

		2. Нақты орында аралық өнімге ағымдағы бақылау жүргізу үшін қажетті әдістер мен әдістемелерді қамтамасыз етуді білу.
	Дағды №2 Нақты түпкілікті өнімді (фармацевтикалық препарат, API, ММБ бұйымдар және т.б.) өндіруге арналған технологиялық жабдықты пайдалану бойынша техникалық нұсқаулықтарды әзірлеу.	Білімдер: 1. ДЗ және МБ, емдік косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және басқа да халық тұтынатын тауарларды өнеркәсіптік өндіруді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді білу. 2. ММБ/СМБ, косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және басқа да халық тұтынатын тауарларды қоса алғанда, фармацевтикалық және медициналық өнімдердің қазіргі заманғы химиялық-фармацевтикалық және химиялық-технологиялық өндірісінің процестері мен аппараттарын білу. 3. Фармацевтикалық субстанцияларды, қосалқы заттар мен материалдарды, буып - түю материалдарын және т.б. жеткізуге арналған ілеспе құжаттардың тізбесі мен құрылымын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Өндірістік үй-жайды және әрбір жұмыс орнын өндірістің технологиялық сызбасына сәйкес дәрілік және медициналық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау саласындағы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес дайындауды ұйымдастыруды білу. 2. Өндіріс стратегиясына сәйкес технологиялық процесті іске асыру және өндірістік міндеттерді шешу үшін еңбек ресурстарын басқаруды білу. 3. Технологиялық регламент талаптарына сәйкес барлық

Еңбек функциясы №2: Химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық препараттарды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндірудің технологиялық процесін ұйымдастыру және басқару	Дағды №1: Технологиялық регламентке сәйкес өнеркәсіптік жағдайларда нақты өнімді (фармацевтикалық препарат, биологиялық белсенді субстанция, косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдерімен сусындарды, синтетикалық материалдар мен халық тұтынатын басқада тауарларды қоса алғанда, ММБ) дайындау.	технологиялық операциялардың дұрыс және дәйекті орындалуын ұйымдастыруды білу. 4. Нақты фармацевтикалық/ медициналық өнімдер үшін өндірістің технологиялық процесін жүргізудің қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз етуді білу. 5. Жоғары белгісіздіктің күрделі өндірістік жағдайларында кәсіби шешімдер қабылдауды білу.
		Білімдер: 1. Емдік косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдерімен сусындарды, синтетикалық материалдарды және өнеркәсіптік жағдайларда халық тұтынатын басқа да тауарларды өндіруді қоса алғанда, ДЗ және МБ өндіруді реттейтін заңнамалық және басқада нормативтік-құқықтық актілерді білу. 2. Өндірістік жағдайлардағы жұмыстың реттілігі: үй-жайды, жұмыс орнын, технологиялық жабдықты, ауаны дайындау, су дайындау, персоналды даярлау және нұсқау беруді және т.б. білу. 3. Бастапқы заттар мен материалдардың сапасына, жартылай өнімдер мен жартылай фабрикаттардың сапасына, ыдыс орау құралдарының сапасына, түпкілікті өнімнің сапасына қойылатын талаптарды білу. 4. Жабдықты жұмысқа дайындауды, ажыратуды және ұсақ жөндеуді (қажет болған жағдайда) қоса алғанда, оны пайдалану қағидаларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1.Нормативтік құжаттама талаптарына сәйкес бастапқы шикізатты, қосалқы заттар мен материалдарды, ыдыс орау және тығындау құралдарын, полиграфиялық өнімдерді кіріс бақылауын ұйымдастыру және қамтамасыз етуді білу.

Еңбек функциясы №3: Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылауды қоса алғанда, химиялық-фармацевтикалық препараттарды, экстракциялық препараттар мен субстанцияларды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндіру жөніндегі қондырғылардағы технологиялық жабдықтың жұмысын бақылау	Дағды №1: Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылауды қоса алғанда, қондырғылардағы технологиялық жабдықтың жұмысын бақылау	2.Өндірістік процесті техникалық бақылауды жүзеге асыра отырып, өнеркәсіптік өндіріс жағдайында ДЗ және МБ өндіру бойынша технологиялық процесті жүргізуге қатысуды білу. 3. Технологиялық процестердің қауіпсіздігін, технологиялық жабдыққа дұрыс қызмет көрсетуді және автоматтандыру құралдары мен бақылау-өлшеу құралдарының жұмыс жағдайының мониторингін қамтамасыз етуді білу. 4. Аралық өнімнің, жартылай фабрикаттардың және түпкілікті өнімнің сапасына сатылы бақылауды орындауды қамтамасыз ете отырып, технологиялық процесс жағдайында құжаттамалық талаптардың сақталуын қадағалауды білу. 5. Дәрілік және медициналық өнімдердің нақты өндірісінде сыни нүктелерді анықтау, тәуекелдерді сәйкестендіру және технологиялық процестерді іске асыру кезінде оларды басқаруды білу. 6. Өндірісте сәйкессіздіктердің пайда болу себептерін анықтау, өзіне жауапкершілік алу және дағдарысты жағдайларда өндірістік ақпаратты пайдалану негізінде шешудің ерекше жолдарын ұсынуды білу. 7.Қосалқы қызметтердің, зертханалардың және кәсіпорын әкімшілігінің персоналымен өзара әрекеттесу кезінде тиімді коммуникация тәсілдерін пайдалануды білу 8. Кәсіби қызмет саласында IT-технологиялар негізінде ақпаратты пайдалануды білу.
		Білімдер: 1. Косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және өнеркәсіптік жағдайларда халық тұтынатын басқа да

		тауарларды өндіруді қоса алғанда, ДЗ және МБ өндіруді реттейтін заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілерді, оның ішінде ұлттық және халықаралық стандарттарды (GMP және т.б) білу. 2. ДЗ және МБ өндірудің технологиялық процестерді (бастапқы заттарды, қосалқы материалдарды, ыдыс орау құралдарын, ауаны, суды және т.б. дайындау, өнімнің өзіндік өндірісі , таңбалануы және сақталуы) білу. 3. Кәсіптік қызмет саласында қолдануға арналған IT-технологиялар мен жасанды интеллект негіздерінің қағидаттарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №1: Жаңа өнім өндірудің әртүрлі кезеңдеріне зертханалық/ эксперименттік зерттеулер жүргізу жоспарын әзірлеу және ұйымдастыру	Машықтар: 1. Маркетингтік және басқа да зерттеулердің нәтижелері бойынша әдеби-патенттік шолу жүргізу және ғылыми негізделген талдамалық анықтама жасауды білу. 2. Өнеркәсіптік жағдайларда шығарылатын өнімнің номенклатурасын кеңейту және жаңарту мақсатында ғылыми-зерттеу/эксперименттік жұмыстар жүргізудің негізделген жоспарын әзірлеуді білу. 3.Шығарылатын өнімнің ассортиментін жаңарту және кеңейту үшін қолданыстағы өндірісті жетілдіру, кеңейту және жаңғырту мақсатында тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізудің негізделген жоспарын әзірлеуді білу.
		Білімдер: 1. ДЗ және МБ, косметикалық құралдардың, ветеринариялық препараттардың, тамақ өнімдері мен сусындардың, синтетикалық материалдардың және басқа да халық тұтынатын тауарлардың

		өнеркәсіптік өндірісін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді білу. 2. Бизнес-жоспарлау қағидаттары мен талаптары және нақты өнімді өндіруге арналған техникалық тапсырмаларды әзірлеу. 3. Өнеркәсіптік жағдайларда нақты ДЗ, МБ және басқа да халық тұтынатын тауарларды өндірудің технологиялық процестерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Еңбек функциясы №4 Жаңа өнімдерді өндірудің әртүрлі кезеңдеріне зертханалық/эксперименттік зерттеулерді жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу және ұсынылған процестерді, мысалы, тәжірибелік қондырғылармен жұмыс жасау кезінде шағын көлемдегі операциялар шеңберінде сынақтар жүргізу.	Дағды №2: Шағын көлемдегі операциялар шеңберінде ұсынылатын процестерге сынақтар жүргізу (тәжірибелік-өнеркәсіптік алаңда)	Машықтар: 1. Зерттеудің қазіргі заманғы әдістері мен әдістемелерін пайдалана отырып, жаңа өнімдерді (және/немесе белгілі өнімдердің жаңа технологияларын) жасау және өндіріске енгізу бойынша ғылыми-зерттеу/эксперименттік жұмыстарды жүргізуді ұйымдастыру және үйлестіруді білу. 2. Өндірісті кеңейту және жаңғырту бойынша, инновациялық технологияларды енгізу бойынша, қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі және өндірістік санитария талаптарын ескере отырып, технологиялық процесс параметрлеріне мониторинг жүргізу үшін жабдықтарды, автоматтандыру құралдарын және КИП жетілдіру бойынша тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар жүргізуді білу. 3. Алынған нәтижелер бойынша ғылыми негізделген жарияланымдар (тезистер, мақалалар, бизнес-жобалар және бизнес-жоспарлар, талдамалық-нормативтік құжаттама және т.б.) және дәлелді түрде (жазбаша және ауызша - баяндамалар, тұсаукесерлер, мақалалар) өндіріске инновациялық технологияларды енгізуді қорғауды білу. 4. Іске қосу-жөндеу жұмыстарына қатысуды білу.

		Білімдер: 1. ДЗ және МБ, косметикалық құралдардың, ветеринариялық препараттардың, тамақ өнімдері мен сусындардың, синтетикалық материалдардың және басқа да халық тұтынатын тауарлардың өнеркәсіптік өндірісін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді білу. 2. Өнеркәсіптік жағдайларда нақты ДЗ, МБ және басқа да халық тұтынатын тауарларды өндірудің технологиялық процестерді білу. 3. Кәсіптік қызмет саласында қолдану үшін IT-технологиялар қағидаттары мен жасанды интеллект негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №1: Дәрілік өнімдерді өндіру кезінде технологиялық процестің барлық кезеңдерінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.	Машықтар: 1. Технологиялық регламент талаптарына сәйкес технологиялық жабдықты дұрыс пайдалану бойынша ішкі стандартты операциялық процедураларды (СОП) әзірлеуді білу. 2. Еңбекті қорғау және өндірістік санитария, ҚТ, өрт қауіпсіздігі қағидалары және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша СОП әзірлеуді білу. 3. Үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау бойынша зауыт ішіндегі/цехтан тыс нұсқаулықтар әзірлеуді білу. 4. Персоналға тікелей жұмыс орындарында нұсқаулық жүргізу және еңбекті қорғау және өндірістік санитария, ҚТ, өрт қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша ережелер мен талаптардың сақталуын қамтамасыз етуді білу.
		Білімдер: 1. ҚР заңнамасының негіздері және дәрілік заттар мен

Қосымша еңбек функциясы №1: Дәрілік және МБ, сондай-ақ халық тұтынатын басқа да өнімдерді өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру	Дағды №2: Жөндеу жұмыстарының толықтығы мен сапасын бақылау	медициналық бұйымдарды өндіру кезінде еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздік саласындағы халықаралық нормативтік құжаттарды білу. 2. Фармацевтикалық кәсіпорындарда еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нормативтік құжаттардың (МЕМСТ, ISO, GMP, GDP және т.б.) талаптарын білу. 1.Технологиялық қондырғыларды қауіпсіз пайдалану бойынша жұмыстардың орындалуына талдау жүргізуді білу. 2. Іске қосылған, жөнделіп жатқан, қайта жаңғыртылатын және жаңадан салынатын нысандарда жөндеу, монтаждау және дәнекерлеу жұмыстарының уақтылы орындалу сапасына баға беруді білу. 3.Технологиялық қондырғылардың техникалық жай-күйіне диагностика жүргізуді білу. 4. Жабдықтар мен материалдардың, құрылыс-монтаждау жұмыстарының, дәнекерлеуді қолдана отырып, жұмыстардың сапасына кіріс бақылауын жүзеге асыруды білу.
		Білімдер: 1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік – құқықтық негіздерді білу. 2.Фармацевтикалық өндіріс жұмыскерлерінің еңбек қауіпсіздігін және денсаулығын қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу. 3. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды білу. 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі техникалық нұсқаулықтар мен СОП әзірлеу және бекіту тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады

Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар	Құзыреттілік; Мұқияттылық; Дәлдік; Стреске төзімділік; Қарым-қатынас; Жауапкершілік; Оқуға және өздігінен білім алуға дайындығы	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР СК "Кәсіптер жіктеуіші" Ұлттық жіктеуіші 01-2017, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы (БТБА); * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "Қазақстанның экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші - 2023-2024 жылдарға арналған ҚР ЭҚЖЖ кодтары" анықтамалығы (11.04.2024 жылғы соңғы жаңарту).	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (Орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/ Орталық зауытішілік зертханасы) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
	7.1	Цех бастығы
12. Кәсіптің карточкасы "6.2 Жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық препараттар мен субстанциялар өндіру жөніндегі инженер-технолог (Галендік/жаңа галендік өндірістің инженер-технологы)":		
Топтың коды:	21	
	21.1	

Қызмет атауының коды:	21.10 21.2 21.20 21.20.1 2141 2145-9		
Кәсіптің атауы:	6.2 Жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық препараттар мен субстанциялар өндіру жөніндегі инженер-технолог (Галендік/жаңа галендік өндірістің инженер-технологы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік кіші деңгейі:	6.2		
БТБА, БА және тағы басқа үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген). Өндірістік инженерлер, оның ішінде өнімдер бойынша өндірістік инженерлер Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БСХСЖ 6 деңгейі)	Мамандық: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
	Фармацевтикалық өнеркәсіптің инженер-технологы; Дайын таблеткаланған дәрілік заттарды (ДЗ) өндіру жөніндегі инженер-технолог; Парентеральді ДЗ өндіру жөніндегі инженер-технолог; Синтетикалық субстанцияларды өндіру жөніндегі инженер-химик-технолог; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог;		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Әртүрлі мөлшерде фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіріп шығаруға арналған өндірісті жобалау және технологиялық регламентін әзірлеу жөнінде кең бейінді инженер-технолог; Шебер-технолог; Ауысым бастығы; Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (Орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/Орталық зауытішілік зертханасы) маман-зертханашысы; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндіріс бөлімінің бастығы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өсімдіктерден және жануарлардан алынатын жасушалық құрылымдардан фармацевтикалық, экстракциялық, синтетикалық препараттарды, емдік-косметикалық және ветеринариялық құралдарды, тамақ өнімдері мен халық тұтынатын тауарларды өнеркәсіптік жағдайларда өндіру үшін оларды қолдануға байланысты технологиялық процестерді жобалау, ұйымдастыру, басқару және бақылау.
Еңбек функцияларының сипаттамасы:	
	1. Экстракция әдістерін оңтайландыруды және еріткіштерді таңдау, температуралық режимдер және жоғары сапалы субстанциялар алу үшін экстрактілерді бөлу әдістері сияқты технологиялық схемалар мен процесс параметрлерін әзірлеуді қоса алғанда, шикізаттың жасушалық құрылымынан белсенді заттарды экстракциялаудың технологиялық процестерін жобалау және әзірлеу. 2. Шикізатты дайындаудан бастап дайын өнімді алуға дейінгі өндірістік процестің барлық кезеңдерін үйлестіруді қоса алғанда, экстракциялық субстанциялар өндірісінің технологиялық процесін ұйымдастыру және басқару, сондай-ақ өндірістік жоспарларды орындауды және сапа стандарттарын сақтауды қамтамасыз ету.

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	3. Технологиялық жабдықтың жұмысын және экстракция процесінің нормативтік параметрлерінің сақталуын бақылау, оның ішінде технологиялық тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін экстракциялық жабдықтың жұмысын бақылау және бақылау, сондай-ақ температура, қысым, экстракциялау уақыты және экстракциялардың концентрациясы сияқты технологиялық параметрлерді бақылау. 4. Экстракцияның жаңа әдістерінің тиімділігі мен қауіпсіздігін тексеру үшін пилоттық қондырғыларда зерттеулер мен сынақтар жүргізуді қоса алғанда, экстракция процесін оңтайландыру үшін зертханалық/ эксперименттік зерттеулерді жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу, нәтижелерді талдау және оның тиімділігі мен өнім сапасын арттыру үшін өндірістік процеске үздік практикаларды енгізу.
	Қосымша еңбек функциялары	1. Жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық субстанциялар өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. 2. Жөндеу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау.
		Машықтар: 1. Шикізаттың жасушалық құрылымының ерекшелігін және өнімнің сапасына қойылатын талаптарды ескере отырып, экстракциялық субстанцияларды өндіру үшін ғылыми негізделген технологиялық сызбасын әзірлеуді білу. 2. Өндірістің технологиялық схемаларын ескере отырып, экстракция процестерінде пайдалану үшін бейімделген оңтайлы жабдықтар мен

Еңбек функциясы №1: Экстракция әдістерін оңтайландыруды және еріткіштерді таңдау, температуралық режимдер және жоғары сапалы субстанциялар алу үшін экстрактілерді бөлу әдістері сияқты технологиялық схемалар мен процесс параметрлерін әзірлеуді қоса алғанда, шикізаттың жасушалық құрылымынан белсенді заттарды экстракциялаудың технологиялық процестерін жобалау және әзірлеу.	Дағды №1: Экстракция әдістерін оңтайландыруды және процестің технологиялық сызбалары мен параметрлерін әзірлеуді қоса алғанда, жасушалық құрылымы бар шикізаттан нақты экстракциялық субстанцияны өндіруге арналған технологиялық регламентті әзірлеу.	автоматтандыру құралдарын таңдауды білу. 3. Өндірістік процестердің нормативтік талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қажетті регламенттеуші және тіркеуші құжаттарды әзірлеуді білу. 4. Экстракциялық субстанцияларды өндіру процесіне инновациялық технологияларды енгізу үшін ғылыми негізделген жобалар мен бизнес-жоспарларды әзірлеу, баяндамалар, тұсаукесерлер және мақалалар арқылы нәтижелерді ұсынуды білу.
		Білімдер: 1. Еріткіштер мен экстракция әдістерін оңтайлы таңдау үшін қажетті жасушалық құрылымды шикізаттың физикалық-химиялық қасиеттерін білу. 2. Биомассадан субстанцияларды экстракциялауға тән химиялық-технологиялық өндірісте қолданылатын процестер мен аппараттарды түсіну. 3. Өнімнің сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын талаптарды қоса алғанда, экстракциялық субстанциялар өндірісін реттейтін нормативтік құқықтық актілер мен стандарттарды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №1:	Машықтар: 1. Экстракциялық субстанцияларды өндіру процесінде тиімділікті арттыру және шығындарды азайту үшін операциялардың жүйелілігін және ресурстық пайдалануды оңтайландыруды білу. 2. Өндірістік кезеңдерді үйлестіруге қатысу: шикізатты дайындауды, экстракция процестерін жүргізуді, өнімді өңдеуді және соңғы тазалауды қоса алғанда, өндірістің әртүрлі кезеңдерін тиімді жоспарлау және

Еңбек функциясы №2: Өндіріс процесінің барлық кезеңдерін үйлестіруді қоса алғанда, экстракциялық субстанциялар өндірісінің технологиялық процесін ұйымдастыру және басқару дайын өнімді алғанға дейін шикізатты дайындау, сондай-ақ өндірістік жоспарлардың орындалуын және сапа стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету.	Шикізатты дайындаудан бастап дайын өнімді алуға дейінгі өндірістік процестің барлық кезеңдерін үйлестіруді қоса алғанда, экстракциялық субстанциялар өндірісінің технологиялық процесін ұйымдастыруды және басқаруды қамтамасыз ету, сондай-ақ өндірістік жоспарларды орындауды және сапа стандарттарын сақтауды қамтамасыз ету.	үйлестіру жөніндегі жұмысқа қатысуды білу. 3. Сапаны басқару: өнімнің белгіленген стандарттар мен нормативтерге сәйкестігін қамтамасыз ету үшін сапаны бақылау әдістерін пайдалануды білу. 4. Тәуекелдерді және қауіпсіздікті басқару: экстракциялық субстанциялар өндірісінің технологиялық процестеріне байланысты қауіптерді талдау және басқару, сондай-ақ қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау жөніндегі талаптарды сақтауды білу.
		Білімдер: 1. Экстракцияның әртүрлі әдістерін білуді және шикізаттың сипаттамасына байланысты оларды қолдануды қоса алғанда, жасушалық құрылымы бар шикізаттан субстанцияларды экстракциялаудың технологиялық процестерін терең түсінуді білу. 2. Экстракциялық субстанциялар өндірісін реттейтін нормативтік талаптар мен сапа стандарттарын терең түсіну және түсіндіруді білу . 3. Өндірістік жоспарлар мен мақсаттардың орындалуын жоспарлауды, ұйымдастыруды және бақылауды қоса алғанда, өндірістік процестерді басқару қағидаттары мен әдістерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Техникалық бақылауды және жабдықты басқаруды жүзеге асыру: технологиялық процестің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін конфигурациялауды, техникалық қызмет көрсетуді және жабдықтың параметрлерін реттеуді қоса алғанда, экстракциялық жабдықтың жұмысына техникалық бақылауды жүзеге асыруды білу. 2. Процесс параметрлерін бақылау: өнімнің көрсетілген

Еңбек функциясы №3: жабдықтың жұмысын және экстракциялау процесінің нормативтік параметрлерінің сақталуын бақылау, оның ішінде технологиялық тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін экстракциялық жабдықтың жұмысын бақылау және бақылау, сондай-ақ температура, қысым, экстракция уақыты және экстрагенттердің концентрациясы сияқты технологиялық параметрлерді бақылау.	Дағды №1: Экстракциялық заттарды өндіру қондырғыларындағы технологиялық жабдықтың жұмысын бақылауды қамтамасыз ету, оның ішінде процестің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін экстракциялық жабдықтың жұмысын бақылау және бақылау, сондай-ақ экстракция процесінің параметрлерін бақылау.	сипаттамаларына қол жеткізу үшін қажетті экстракция процесінің негізгі параметрлерін (температура, қысым, экстракция уақыты, экстрагенттердің концентрациясы және т.б.) бақылауды білу. 3. Құжаттамамен және стандарттармен жұмыс: экстракциялық заттарды өндіруде сапа және қауіпсіздік стандарттары негізінде жабдықтың жұмысы туралы журналдар мен есептілікті жүргізуді қоса алғанда, құжаттама талаптарын сақтауды білу. 4. Тәуекелдерді басқару және тәуекелдерді талдау негізінде сәйкессіздіктерді болдырмау және өндірістік процестің үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін сыни жағдайларда негізделген шешімдер қабылдауды білу.
		Білімдер: 1. Экстракцияның технологиялық процестері: әртүрлі экстракция әдістерін қамтитын жасушалық құрылымы бар шикізаттан заттар және шикізаттың ерекшеліктеріне байланысты оларды қолдануды білу. 1.2. Экстракциялық заттарды өндіру процесін реттейтін нормативтік талаптар мен сапа стандарттары, сондай-ақ GMP (Good Manufacturing Practices) сияқты сапа және қауіпсіздік стандарттарын және басқа да нормативтік талаптарды. 3. Өндірістік жабдықты басқару және технологиялық параметрлерді бақылау процестерін автоматтандыруды қоса алғанда, кәсіптік қызмет саласында АТ-технологияларды қолданудың принциптері мен әдістерін білуді.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Зерттеулерді жоспарлау және ұйымдастыру, зертханалық және

Еңбек функциясы №4: Экстракция процесін оңтайландыру үшін зертханалық/пилоттық зерттеулерді жоспарлаңыз, ұйымдастырыңыз және жүргізіңіз, соның ішінде жаңа экстракция әдістерінің тиімділігі мен қауіпсіздігін тексеру үшін зерттеу және тәжірибелік зауыт сынағы, нәтижелерді талдау және тиімділік пен өнім сапасын арттыру үшін өндіріс процесіне озық тәжірибелерді енгізу.	Дағды №1: Жаңа өнімдерді шығарудың әртүрлі кезеңдерін зертханалық/ эксперименттік зерттеулердің жоспарын құру және ұйымдастыру	эксперименттік зерттеулердің егжей-тегжейлі жоспарларын әзірлеу, оның ішінде зерттеу кезеңдерін анықтау, ресурстарды бөлу және уақытты басқаруды білу. 2. Жасушалық заттарды экстракциялау процесінің әртүрлі кезеңдерін бағалау үшін қажетті заманауи зертханалық зерттеу әдістерін қолдану, мысалы, экстрагенттердің және экстракцияланған заттардың физика-химиялық қасиеттерін талдауды білу. 3. Статистикалық әдістерді қолдана отырып нәтижелерді жоспарлау және талдау және экстракция процестерін оңтайландыру бойынша ұсыныстар әзірлеуді білу.
		Білімдер: 1. Жасушалық заттарды алу әдістерінің негізінде жатқан негізгі физика-химиялық процестерді терең түсінуді білу. 2. Зертханалық зерттеулер мен эксперименттерді реттейтін талаптар мен сапа стандарттарын білу және түсіндіру, жаңа технологияларды әзірлеу кезіндегі нормативтік талаптарды сақтауды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Дағды №1: Құрылымы жасушалық шикізаттан экстракциялық заттарды өндіру кезінде өндірістік жағдайларда қауіпсіздік және	Машықтар: 1. Қатысуқауіпсіздікті қамтамасыз ету жүйесін әзірлеу, экстракциялық заттарды өндіру ерекшеліктеріне сәйкес келетін қауіпсіздік жүйелерін әзірлеу және енгізу, оның ішінде қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықтарды, жеке қорғаныста қамтама-сыз ету рәсімдерін, жазатайым оқиғалар мен кәсіптік аурулардың алдын алу шараларын әзірлеуді білу. 2. Персоналды оқытуды жүргізу, қауіпсіздік және еңбекті қорғау мәселелері бойынша қызметкерлерді оқытуды ұйымдастыру, жабдықтармен

	еңбекті қорғау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру	және заттармен жұмыс істеу ережелерін түсіндіру және қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылауды білу. 3. Қауіпсіздікті бақылау және тексеру, өндіріс орындарында тұрақты тексерулер мен қауіпсіздік аудитін жүргізу, ықтимал қауіптер мен тәуекелдерді анықтау, оларды жою шараларын әзірлеу және жүзеге асыруды білу.
Қосымша еңбек функциясы №1: Құрылымы жасуша-лық шикізаттан экстракциялық заттарды өндіру кезінде өндірістік жағдайларда қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру	Дағды №2: Жөндеу жұмыстарының толықтығы мен сапасын бақылау	Машықтар: 1. Технологиялық қондырғыларды қауіпсіз пайдалану бойынша жұмыстардың орындалуын талдау жүргізуді білу. 2. Іске қосылған, жөнделіп жатқан, қайта жаңғыртылатын және жаңадан салынатын нысандарда жөндеу, монтаждау және дәнекерлеу жұмыстарының уақтылы орындалу сапасына баға беруді білу. 3. Технологиялық қондырғылардың техникалық жай-күйін диагностикалау жүргізуді білу. 4. Жабдықтар мен материалдардың, құрылыс-монтаждау жұмыстарының және дәнекерлеу қолданылатын жұмыстардың сапасына кіріс бақылауын жүзеге асыруды білу.
		Білімдер: 1. Экстракциялық заттарды өндіруге қолданылатын еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы заңнамалық нормалар мен стандарттарды білу. 2. Жасушалық құрылымы бар шикізаттан заттарды алу кезінде қолданылатын химиялық процестердің ерекшеліктері және осыған байланысты қызметкерлердің денсаулығы мен қауіпсіздігіне ықтимал қауіптерді білу. 3. Техникалық қауіпсіздік аспектілері: Химиялық заттармен және экстракция процестерімен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздікті

		қамтамасыз ету үшін қажетті техникалық қауіпсіздік ережелеріктері мен жабдықтарды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Тұлғалық құзыреттерге қойылатын талаптар	- құзыреттілік; - жауапкершілік; - тәртіп; - зейінділік; - қарым-қатынас; - стреске төзімділік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ұлттық жіктеуіші "сабақ жіктеуіші" ҚР ҰК 01-2017, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы (29-шығарылым) (БТБА); * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "Қазақстанның экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші - ҚР ЭҚЖЖ 2023-2024 жылдарға арналған кодтары" анықтамалығы (соңғы жаңартылған күні 11.04.2024 ж.).	
СБШ-нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау бойынша ЦНИЛ/ЦЗЛ (Орталық ғылыми-зерттеу зертханасы / Орталық зауыт зертханасы) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапа менеджменті бойынша маман; Өндірістік учаскенің бастығы;

		Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
	7.1	Цех бастығы
13. Кәсіптің карточкасы "6.2 Синтетикалық субстанцияларды өндіру жөніндегі инженер-технолог":		
Топтың коды:	21	
Қызмет атауының коды:	21.1 21.10 21.2 21.20 21.20.1 2141	
Кәсіптің атауы:	6.2 Синтетикалық субстанцияларды өндіру жөніндегі инженер-технолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	6.2	
БТБА, КЖ және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген). Өндірістік инженерлер, оның ішінде өнімдер бойынша өндірістік инженерлер. Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Қолданбалы бакалавриат (БСХСЖ 6 деңгейі)	Мамандық: Фармацевти-калық өндіріс технологиясы Біліктілік: Фармацевтикалық өндірістің техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог; Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру	
	Фармацевтикалық өнеркәсіптің инженер-технологы; Жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық препараттар мен субстанциялар өндіру жөніндегі инженер-технолог; Дайын таблеткаланған дәрілік заттарды (ДЗ) өндіру жөніндегі инженер-технолог;	

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог; Әртүрлі мөлшерде фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіріп шығаруға арналған өндірісті жобалау және технологиялық регламентін әзірлеу жөнінде кең бейінді инженер-технолог; Шебер-технолог; Ауысым бастығы; Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (Орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/Орталық зауытішілік зертханасы) маман-зертханашысы; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндіріс бөлімінің бастығы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Өндірістік учаскенің бастығы.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндірістік жағдайларда синтетикалық заттарды өндірудің технологиялық процестерін ұйымдастыру, басқару және бақылау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы:		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндіру кезінде технологиялық процестерді енгізу жөніндегі жұмыстарды жүргізу. 2. Синтетикалық субстанцияларды өнеркәсіптік өндіру кезінде технологиялық процесті әзірлеу және сүйемелдеу. 3. Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісін басқару.
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Синтетикалық субстанцияларды өнеркәсіптік өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру.
		Машықтар: 1. Ұлттық және халықаралық стандарттар (GMP және т.б.) негізінде синтетикалық заттардың өнеркәсіптік өндірісіндегі технологиялық процестерді сипаттайтын құжаттардың түрлері мен нысандарын таңдауды білу. 2. Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік

		өндірісінің өндірістік ережелері мен технологиялық нұсқауларын әзірлеуді білу. 3. Синтетикалық субстанциялар өндірісінің дайындық операциялары (материалдарды тексеру, алдын ала өңдеу, шикізатты тиеу, үдерістің критикалық параметрлерін бағалау) үшін стандартты операциялық процедураларды (СОП) әзірлеуді білу. 4. Өндірісті дайындауға арналған SOP бойынша технологиялық жабдықтарды дайындап барлық операциялар (тазалау, орнату, калибрлеу, зарарсыздандыру) тиісті жүргізуді білу. 5. Синтетикалық субстанциялардың өндірісіндегі технологиялық операцияларды орындау үшін СОП әзірлеуді білу. 6. Синтетикалық субстанцияларды химиялық синтезбен өндіру процесін бақылау үшін СОП-ларды әзірлеуді білу. 7. Технологиялық құжаттаманы уақытында және дұрыс толтыруды ұйымдастыру және оның сақталуын қамтамасыз етуді білу. 8. Синтетикалық субстанцияларды өндіру бойынша құжаттарды сараптамадан өткізу және уақтылы өзектендіруді жүзеге асыруды білу. 9. Технологиялық процесте пайдаланылатын технологиялық жабдықтардың және гимараттардың жұмыс қабілеттілігі туралы жазбаларды жүргізуді білу. 10. Синтетикалық субстанциялар үшін тіркеу досьесіне арналған өндіріс технологиясын сипаттайтын және өндірістік процестерді әзірлеу құжаттарын сараптамадан өткізуді білу. 11. Технологиялық процестен ауытқулардың себептерін анықтау және құжаттауды жүзеге асыруды білу. 12. Технологиялық құжаттаманы әзірлеу үшін реттеуші, ғылыми
	Дағды №1: Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісінің	

	технологиялық құжаттамасын әзірлеу.	және ғылыми-техникалық ақпараттарды іздеу және талдау жүргізуді білу.
		Білімдер: 1. ЕАЭО шеңберінде синтетикалық субстанцияларды айналымға енгізудің бірыңғай принциптері мен ережелері туралы Келісімнің талаптары, тиісті өндірістік практика ережелері, синтетикалық субстанцияларды өндіру саласындағы РК-ң нормативтік құқықтық актілер мен стандарттарды білу. 2. Орындаған технологиялық процестер бөлігі бойынша фармацевтикалық технологияны білу. 3. Орындаған операциялар мен процестер бойынша өндірістік құжаттаманы білу. 4. Орындаған технологиялық процесте қолданылатын негізгі технологиялық жабдықтар мен көмекші жүйелердің сипаттамаларын білу. 5. Орындаған технологиялық процесте қолданылатын технологиялық жабдықтар мен көмекші жүйелерді пайдалану ережелерін білу. 6. Орындаған технологиялық процесте қолданылатын өндірістік ғимараттардың сипаттамаларын білу. 7. Технологиялық процесте алынатын және қолданылатын бастапқы негізгі және қосалқы материалдардың, аралық және дайын өнімнің сапасына қойылатын талаптарды білу. 8. Технологиялық процесті ішкі өндірістік бақылау кезінде қолданылатын аналитикалық әдістер мен визуалды сынақтарды білу. 9. Технологиялық процесті технологиялық бақылау үшін қолданылатын аналитикалық әдістер мен визуалды сынақтарды білу.

		10. Тіркеу құжаттамасын толтыру бойынша ережелерді, нұсқаулықтарды білу. 11. Санитариялық режимге, еңбекті қорғауға, өрт қауіпсіздігіне қойылатын талаптар, қоршаған ортаны қорғау, төтенше жағдайларды жою тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Синтетикалық субстанциялардың шығарылатын сериясын өндіру үшін жұмыс орнын, ғимараттарды, жабдықтарды және персоналды технологиялық жұмыстарды жүргізуге дайындауды білу. 2. Шикізатты және қаптау материалдарын қоймадан алу және синтетикалық субстанциялардың сериясын өндіруге арналған материалдық балансты жүргізуді білу. 3. Айқаспалы контаминацияның алдын алу мақсатында технологиялық процесс барысында пайдаланылатын үй-жайларды, жабдықтарды, аралық және дайын синтетикалық субстанцияларды сәйкестендіруді жүргізуді білу. 4. Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде технологиялық операцияларды орындауға қатысуды білу. 5. Материалдарды қабылдау, технологиялық процесті, қаптау, қайта қаптау, таңбалау, қайта таңбалау бойынша бақылауды жүзеге асыруды білу. 6. Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде барлық орындалатын операцияларды және өндірістік орта жағдайларын тіркеуді білу. 7. Синтетикалық субстанцияларды және өндіріс үшін берілген қаптамаларды қаптау кезінде болған барлық зақымдарды тіркеуді білу.

	Дағды №2: Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісінде технологиялық процесті жүргізу.	8. Технологиялық процестен ауытқулардың ықтималдығы мен себептерін, оларды анықтау мүмкіндігін анықтау, сондай-ақ анықталған ауытқулардың маңыздылығын бағалау және процесс сәйкессіздіктерін анықтауды білу. 9. Жабдықтың жағдайы, өндірістік орта және талдау парақтарында орындалған сынақтардың нәтижелері бойынша автоматты датчиктердің көрсеткіштерін интерпретациялауды білу. 10. Технологиялық процесті аналитикалық әдістермен және визуалды бақылаумен жүзеге асыруды білу. 11. Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде тіркеу құжаттамасын жүргізу және тексеруді білу. 12. Орындаған технологиялық процестерге қатысты фармацевтикалық сапа жүйесінің процедурасын қолдануды білу.
Еңбек функциясы №1: 1. Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісінде технологиялық процестерді енгізу бойынша жұмыстарды жүргізу.		Білімдер: 1. ЕАЭҚ шеңберінде синтетикалық субстанцияларды қолданудың бірыңғай принциптері мен ережелері туралы келісім талаптары, тиісті өндірістік тәжірибе ережелері, синтетикалық субстанцияларды өндіру саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен стандарттарын білу. 2. Орындалатын технологиялық процесте қолданылатын технологиялық жабдықтар мен көмекші жүйелердің сипаттамасын білу. 3. Орындалатын технологиялық процесте қолданылатын технологиялық жабдықты және қосалқы жүйелерді пайдалану қағидаларын білу. 4. Орындалатын технологиялық процесте пайдаланылатын өндірістік үй-жайлардың сипаттамаларын білу. 5. Технологиялық процесте пайдаланылатын бастапқы заттар

		мен материалдардың сапасына қойылатын талаптарды білу. 6. Фармацевтикалық микробиология және асептика қағидаттарын білу. 7. Алынатын аралық және дайын өнімнің сапасына қойылатын талаптарды білу. 8. Технологиялық процесті ішкі өндірістік бақылау үшін қолданылатын аналитикалық әдістерді білу. 9. Орындалатын технологиялық процестердің ерекшеліктері, ауытқулардың типтік себептері, оларды жою мүмкіндіктерін білу. 10. Орындаған технологиялық процестерге қатысты фармацевтикалық сапа жүйесінің процедураларын білу. 11. Тіркеу құжаттамасын толтыру бойынша нұсқаулықтарды білу. 12. Санитариялық жағдайға, еңбекті қорғауға, өрт қауіпсіздігіне, қоршаған ортаны қорғауға қойылатын талаптар, төтенше жағдайларда әрекет ету тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Дайын синтетикалық субстанцияларды өндіруге қажетті шикізат шығынын бақылауды білу . 2. Технологиялық процесті жүргізуде операторлардың жұмысын қадағалауды білу. 3. Технологиялық процесс барысында ішкі-өндірістік бақылау бойынша операцияларды орындау және оларды тіркеуді жүзеге асыруды білу. 4. Технологиялық процестегі барлық өзгерістер мен ауытқуларды тіркеу. 5. Аралық және дайын өнімнің берілген талаптарға сәйкестігін тексеру мақсатында өндіріс процесіндегі барлық технологиялық параметрлерді (

		ішкі өндірістік бақылау, операцияаралық бақылау) бақылау . 6. Технологиялық процесте анықталған өзгерістер мен ауытқулар туралы уәкілетті тұлғаларға хабарлауды білу. 7. Өндірістік бөлмелердің, технологиялық және өлшеу құралдарының, бақылау-өлшеу құралдарының дұрыс жұмыс істеуін қадағалауды білу. 8. Асептикалық операциялардың сақталуын бақылаңыз (егер бар болса). 9. Технологиялық процестерге қатысты нормативтік және тіркеу құжаттамасын әзірлеу және бағалауды білу. 10. Бақылау ведомстволық бағынысты құрылымдық бөлімшенің жұмысы, өндірістік бөлмелерді күтіп ұстау, жабдықтарды пайдалану және техникалық қызмет көрсетуді білу . 11. Синтетикалық заттарды өндіру бойынша өндірістік бөлімшелердегі персоналды бағалау және аттестациялауды жүргізуді білу. 12. Белгіленген талаптарға сай келмейтін синтетикалық заттар партиясын немесе бір бөлігін қайта өңдеу немесе қайта пайдалану туралы шешім қабылдауды білу. 13. Өндіріс тиімділігін арттыру, еңбек өнімділігін арттыру, материалдарды ұтымды пайдалану , түзету және алдын алу шараларын жетілдіру бойынша жоспарлардың орындалуын бақылау және реттеуді білу.
	Дағды №3: Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісі кезіндегі процесті бақылау	15. Технологиялық процестерді жетілдіру және технологиялық циклдарды оңтайландыру мақсатында әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздеу, таңдау және талдауды білу.
		Білімдер: 1. ЕАЭО шеңберінде синтетикалық субстанциялардың

		айналысының бірыңғай қағидаттарымен қағидалары туралы келісімнің талаптарын, Тиісті өндірістік практика қағидаларын, ҚР-ң синтетикалық субстанцияларын өндіру саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен стандарттарды білу. 2. Фармацевтикалық микробиология және асептика қағидаттарын білу. 3. Фармацевтикалық технологияда орындалатын технологиялық процестерді білу. 4. Орындалатын операциялар мен процестердің өндірістік құжаттамасын білу. 5. Орындалатын технологиялық процесте қолданылатын технология-лық жабдықтар мен көмекші жүйелердің сипаттамасын білу. 6. Орындалатын технологиялық процесте қолданылатын технология-лық жабдықты және қосалқы жүйелерді пайдалану қағидаларын білу. 7. Орындалатын технологиялық процесте пайдаланылатын өндірістік үй-жайлардың сипаттамаларын білу. 8. Технологиялық процесте қолданылатын шикізаттың сапасына қойылатын талаптарды білу. 9. Алынған аралық/дайын синтетикалық субстанциялардың сапасына қойылатын талаптарды білу. 10. Технологиялық процесті бақылау үшін қолданылатын аналитикалық әдістерді білу. 11. Тіркеу құжаттамасын толтыру бойынша нұсқаулықтарды білу. 12. Төтенше жағдайларды жою тәртібін білу. 13. Тапсырыс синтетикалық заттарды өндірудегі авариялары тергеуді білу. 14. Техникалық және бақылау құжаттамасын әзірлеу және

			ресімдеу бойынша ережелер, нұсқаулықтар, құжаттарды білу. 15. Автоматтандырылған басқару құралдары мен ақпараттық жүйелерді қолданумен жұмыстың нысандары мен әдістерін білу. 16. Санитарлық жағдайға, еңбекті қорғауға, өрт қауіпсіздігіне, қоршаған ортаны қорғауға қойылатын талаптар, төтенше жағдайларда әрекет ету тәртібін білу.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
			Машықтар: 1. Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде жаңа технологиялық процестерді енгізу бағдарламаларын әзірлеу. 2. Өндірістік үй-жайларды, өндірістік желілерді жобалауға және жарақтандыруға техникалық тапсырмалар әзірлеу. 3. Технологиялық процесті оңтайландыру мақсатында жаңа синтетикалық субстанцияларға арналған құрамды әзірлеу. 4. Синтетикалық субстанциялардың тәжірибелік-өнеркәсіптік және өнеркәсіптік өндірісі үшін өндірістік құжаттаманы әзірлеу. 5. Әзірленген құжаттарды өндірістің тиісті құрылымдық бөлімшелерімен келісу. 6. Технологиялық процестерді масштабтау және көшіру жоспарларын әзірлеу. 8. Олардың сапасын жақсарту үшін технологиялық процестерді бағалау жүргізу 9. Синтетикалық субстанциялар өндірісіне процестік-талдау технологияларын енгізу. 10. Синтетикалық субстанциялар өндірісіне ресурс үнемдеуші технологияларды енгізу. 11. Технологиялық процестерді оңтайландыруға қатысты өндірістік, есептік құжаттаманы, құжаттаманы есепке алуды енгізу.

2 еңбек функциясы: Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісі кезінде технологиялық процесті әзірлеу және сүйемелдеу.	№1 дағды: Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісі үшін технологиялық процесті әзірлеу және енгізу.	12. Технологиялық процестерге қатысты өндірістік және есептік құжаттарды әзірлеу және бағалау. 13. Жабдықтың, өндірістік ортаның жай-күйінің автоматты датчиктерінің көрсеткіштерін, орындалған сынақтардың нәтижелерін талдау парақтарында түсіндіру. 14. Өндірістік қуатты, жабдықтың жүктемесін және белгіленген талаптарды ескере отырып, технологиялық жабдықты және өндірістік желілерді таңдау. 15. Синтетикалық субстанциялар өндірісін құрудың техникалық-экономикалық негіздемесін әзірлеу. 16. Синтетикалық субстанциялардың сапасы үшін тәуекелдерге талдау жүргізу. 17. Технологиялық процесті әзірлеу және оңтайландыру үшін әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздеуді, іріктеуді және талдауды жүзеге асыру. 18. Технологиялық процестің еңбек сыйымдылығын, синтетикалық субстанциялар өндірісінің материалдық балансы мен технологиялық өзіндік құнын анықтау.
		Білімдер: 1. ЕАЭО шеңберінде синтетикалық субстанциялар айналысының бірыңғай қағидаттары мен қағидалары туралы келісімнің талаптары, тиісті өндірістік практика қағидалары, ҚР синтетикалық субстанциялар өндірісі саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен стандарттардың талаптары. 2. Орындалатын технологиялық процестер бөлігіндегі фармацевтикалық технология. 3. Фармацевтикалық микробиология, асептика және токсикология принциптері. 4. Технологиялық жабдықтар мен қосалқы жүйелерді пайдалану қағидалары.

		5. Технологиялық процестерді масштабтау және тасымалдау принциптері. 6. Қосалқы инженерлік жүйелер өндірісінің технологиялық және инженерлік дайындығын ұйымдастыру. 7. Синтетикалық субстанциялардың сапасы үшін тәуекелдерді басқару әдістері мен құралдары. 8. Технологиялық процестерді, үй-жайлар мен жабдықтарды, инженерлік жүйелерді валидациялау принциптері. 9. Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде айқаспалы контаминацияның алдын алу әдістері. 10. Ғимараттарды, үй-жайларды және өндірістің инженерлік жүйелерін жобалау, біліктілік және пайдалану кезеңдері және оларға қойылатын талаптар. 11. Технологиялық процестерді сынау және валидация нәтижелерін бағалау кезінде қолданылатын сапаны статистикалық басқару әдістері. 12. Жаңа синтетикалық субстанцияларды әзірлеу және өндіріске қою қағидаттары (фармакологиялық, фармацевтикалық және технологиялық аспектілер). 13. Санитарлық режим, еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау талаптары, төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Фармацевтикалық өндірісті ұйымдастыру жөніндегі өндірістік құжаттаманы қарау және бекіту. 2. Қажетті сапаға қол жеткізу үшін бекітілген құжаттамаға сәйкес дайын өнімді өндіруді және сақтауды ұйымдастыру. 3. Өндірістік жазбаларды сапаны бақылау бөлімшесіне бермес

		бұрын, оларға уәкілетті персоналдың баға беруін және қол қоюын ұйымдастыру. 4. Өндірістік үй-жайларды жарақтандыруды, жабдықтарды пайдалану мен техникалық қызмет көрсетуді бақылау. 5. Валидация бойынша сынақтар көлемін алдын ала бағалаумен технологиялық процестерді валидациялауды басқару. 6. Синтетикалық субстанциялар өндірісінің анықталған ауытқулары мен сәйкессіздіктерін белгіленген талаптарға тексеруді, шығарылатын өнімнің сапасы үшін тәуекелдерді талдауды және тәуекелдерді басқаруды ұйымдастыру. 7. Бөлімшелердің қызметіне кешенді талдау жүргізу. 8. Өндірістік бөлімшені лицензиялауға, мемлекеттік қадағалау органдарымен инспекциялауға дайындау жөніндегі жұмыстарға басшылық ету. 9. Электрондық құжаттарға қатысты бақылау іс-шараларын енгізу. 10. Өндірістік персоналды бастапқы және кейінгі оқытуды ұйымдастыру. 11. Синтетикалық субстанциялар өндірісінің ҚР заңнамасымен белгіленген талаптарға сәйкестігін бағалауды жүзеге асыру. 12. Кешенді ғылыми-техникалық жобаларды басқару. 13. Шығарылған синтетикалық субстанциялардың сапасына шолулар дайындауды басқару (бөлімше деңгейінде). 14. Синтетикалық субстанциялар өндірісін реконструкциялаудың немесе кеңейтудің техникалық-экономикалық негіздемесін әзірлеу.
	№1 дағды:	Білімдер: 1. ЕАЭО шеңберінде синтетикалық субстанциялар айналысының бірыңғай қағидаттары мен қағидалары

	Синтетикалық субстанциялар өндірісі процестерін басқару.	туралы келісімнің талаптары, GMP қағидалары, ҚР синтетикалық субстанциялар өндірісі саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен стандарттардың талаптары. 2. Орындалатын технологиялық процесте пайдаланылатын негізгі технологиялық жабдықтар мен қосалқы жүйелердің сипаттамалары. 3. Орындалатын технологиялық процесте пайдаланылатын өндірістік үй-жайлардың сипаттамалары. 4. Синтетикалық субстанцияларды өндіру технологиясы саласындағы отандық және халықаралық өндірушілердің тәжірибесі. 5. Фармацевтикалық микробиология, асептика және токсикология принциптері. 6. Орындалатын технологиялық процестер бөлігіндегі фармацевтикалық технология. 7. Синтетикалық субстанциялардың сапасын және оларды өндіру жөніндегі қызметті стандарттау және бақылау қағидаттары. 8. Ғылыми зерттеулер жүргізу әдістері. 9. Технологиялық процестерді оңтайландыру әдістері. 10. Өнеркәсіптік менеджмент және логистика әдістері. 11. Жобаларды басқару әдістері мен құралдары. 12. Синтетикалық субстанциялардың сапасы үшін тәуекелдерді басқару әдістері мен құралдары. 13. Фармацевтикалық өндірістің ғимараттарын, үй-жайлары мен инженерлік жүйелерін жобалау, біліктілік және пайдалану кезеңдері және оларға қойылатын талаптар. 14. Синтетикалық субстанцияларды өндірудегі лицензиялық талаптар. 15. Технологиялық процестер мен талдамалық әдістемелерді

		валидациялау, үй-жайлар мен жабдықтардың, инженерлік жүйелердің біліктілігі қағидаттары. 16. Технологиялық процестерді сынау және валидация нәтижелерін бағалау кезінде қолданылатын сапаны статистикалық басқару әдістері. 17. Іс жүргізу және құжат айналымы принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Синтетикалық субстанцияларды өндіруге байланысты құжаттаманы жүргізуді, қарауды және бекітуді ұйымдастыру. 2. Жаңа технологиялық шешімдерді әзірлеуді және енгізуді ұйымдастыру. 3. Жаңа және қайта жаңартуға жататын өндірістік учаскелерді жобалау және құру, өндірісті техникалық қайта жарақтандыру жөніндегі жұмысқа басшылық жасау. 4. Шығарылатын өнімнің сапасын арттыру және оның өзіндік құнын төмендету жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және бекіту. 5. Өндірістің тиімділігін арттыру, өнімнің ақауын жою жоспарларын әзірлеуге басшылық жасау. 6. Ғылыми-техникалық жетістіктерді, синтетикалық субстанциялар өндірісінің озық отандық және шетелдік тәжірибесін зерделеу және енгізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру. 7. Өндірістің технологиялық процестерін талдау және оларды белгіленген нормативтік талаптарға сәйкес жетілдіру жөніндегі жұмыстар кешенін жоспарлау және басқару. 8. Технологиялық процестерді әзірлеу және оңтайландыру бойынша зерттеу және эксперименттік жұмыстарды ұйымдастыру.

3 еңбек функциясы: Синтетикалық субстанциялардың өнеркәсіптік өндірісін басқару.	№2 дағды: Синтетикалық субстанцияларды өндірудің технологиялық процесін әзірлеу мен оңтайландыруды басқару.	9. Технологиялық процестерге қатысты өндірістік және есептік құжаттаманы бағалау. 10. Синтетикалық субстанциялар өндірісін құрудың, реконструкциялаудың немесе кеңейтудің техникалық-экономикалық негіздемесін әзірлеу. 11. Қолданылатын технологияның белгіленген талаптарға сәйкестігін талдау, оңтайландырылған технологиялық процестерді әзірлеуді және өндіріске енгізуді ұйымдастыру. 12. Кешенді ғылыми-техникалық жобаларды басқаруды жүзеге асыру. 13. Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде олардың физика-химиялық, құрылымдық-механикалық, микробқа қарсы тұрақтылығын қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді шешу. 14. Келіссөздер жүргізу, өкілеттік беру.
		Білімдер: 1. ЕАЭО шеңберінде синтетикалық субстанциялар айналысының бірыңғай қағидаттары мен қағидалары туралы келісімнің талаптары, тиісті өндірістік практика қағидалары, ҚР синтетикалық субстанциялар өндірісі саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен стандарттардың талаптары. 2. Синтетикалық субстанцияларды өндірудегі лицензиялық талаптар. 3. Фармацевтикалық микробиология, асептика және токсикология принциптері. 4. Орындалатын технологиялық процестер бөлігіндегі фармацевтикалық технология. 5. Ғимараттарды, үй-жайларды және өндірістің инженерлік жүйелерін жобалау, біліктілік және пайдалану кезеңдері және оларға қойылатын талаптар.

		6. Технологиялық процестер мен талдау әдістемелерін валидациялау, үй-жайлар мен жабдықтардың, инженерлік жүйелердің біліктілігі қағидаттары. 7. Технологиялық процестерді сынау және валидация нәтижелерін бағалау кезінде қолданылатын сапаны статистикалық басқару әдістері. 8. Синтетикалық субстанциялар өндірісіне қатысты фармацевтикалық сапа жүйесінің рәсімдері. 9. Іс жүргізу және құжат айналымы принциптері. 10. Ұйымның техникалық даму перспективалары. 12. Синтетикалық субстанциялардың сапасын және оларды өндіру жөніндегі қызметті стандарттау және бақылау қағидаттары. 13. Ғылыми зерттеулер жүргізу әдістері. 14. Технологиялық процесті оңтайландыру әдістері. 15. Синтетикалық заттардың сапасы үшін тәуекелдерді басқару әдістері мен құралдары. 16. Жобаларды басқару әдістері мен құралдары. 17. Технологиялық процестерді жобалау кезінде еңбекті ғылыми ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 18. Санитариялық режим, еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау талаптары, төтенше жағдайлардың әрекет ету тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Өндірістік бөлімше пероналының қажеттіліктерін жоспарлау. 2. Өндірістік бөлімше персоналын оқытуды және олардың білімін бағалауды ұйымдастыру.

		3. Өндірістік бөлімшенің персоналын іріктеу және бейімдеу (өз өкілеттігі бөлігінде). 4. Бөлімше қызметкерлері арасында міндеттер мен функцияларды бөлу, олардың орындалуын бақылау. 5. Өндірістік құрылымдық бөлімшелер қызметкерлерінің тұрақты медициналық профилактикалық тексерулерін ұйымдастыру. 6. Еңбек жағдайларын бағалауды жүргізу (өз өкілеттіктері бөлігінде). 7. Өндірістік бөлімшенің персоналға қажеттілігін бағалау. 8. Өндірістік бөлімше персоналының кәсіби-біліктілік деңгейін бағалау. 9. Персоналды бейімдеу бойынша іс-шараларды әзірлеу. 10. Өндірістік бөлімше персоналының лауазымдық нұсқаулықтарын келісу. 11. Персоналды оқыту нысандары мен әдістерін жоспарлау және анықтау. 12. Өндірістік бөлімше персоналын тиімді ынталандыру жүйесін әзірлеу.
	№3 дағды: Өндірістік бөлімше персоналының жұмысын ұйымдастыру	13. Жанжалды жағдайлардың алдын алу. 14. Нақты жұмыс учаскелерінде бөлімше персоналының қызметін талдау және бағалау. 15, Басқа бөлімшелердің қызметкерлерімен келіссөздер жүргізу, өкілеттік беру, өзара іс-қимылды жүзеге асыру. 16. Персоналдың санитариялық ережелерді, еңбекті қорғау талаптарын, ішкі еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылауды жүзеге асырады.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 2. Қызмет бағыттары бойынша жергілікті актілер. 3. Персоналды ынталандыру түрлері. 4. Кадрлық менеджмент.

		5. Іскерлік қарым-қатынас және мәдениет, кәсіби психология, этика және деонтология нормалары. 6. Үй-жайлар мен персоналға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар. 7. Есептілік құжаттамасына, кадрлар жөніндегі есептілік құжаттамасының құрылымы мен құрамына қойылатын талаптар. 8. Тиісті өндірістік практика, нормативтік құқықтық актілер және сапа саласындағы стандарттар шеңберінде персоналға қойылатын талаптар. 9. Санитариялық режим, еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау талаптары, төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Қауіпсіздік техникасы жүйесін әзірлеуге қатысу, экстракциялық субстанциялар өндірісінің ерекшелігіне сәйкес келетін қауіпсіздік техникасы жүйесін әзірлеу және енгізу, оның ішінде қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықтарды, жеке қорғануды қамтамасыз ету жөніндегі рәсімдерді, жазатайым оқиғалар мен кәсіптік ауруларды болдырмау жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге қатысу. 2. Персоналды оқытуды жүргізу, қызметкерлерге қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау мәселелері бойынша тренингтер ұйымдастыру, жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу ережелерін түсіндіру, қауіпсіздік техникасы талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 3. Қауіпсіздік мониторингі мен аудитін жүзеге асыру, өндірістік алаңдарда қауіпсіздік техникасы бойынша тұрақты инспекциялар мен аудиттер жүргізу, әлеуетті қауіптер мен тәуекелдерді

№1 қосымша еңбек функциясы: Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру.	№1 дағды: Синтетикалық субстанцияларды өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. №2 дағды: Жөндеу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау	анықтау, оларды жою жөніндегі шараларды әзірлеу және енгізу. Білімдер: Экстракциялық субстанциялар өндірісіне қолданылатын еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы саласындағы заңнамалық нормалар мен стандарттар.
		Машықтар: 1. Технологиялық қондырғыларды қауіпсіз пайдалану бойынша жұмыстардың орындалуына талдау жүргізу. 2. Жұмыс істеп тұрған, жөнделетін, қайта жаңартылатын және жаңадан салынатын объектілерде уақтылы жөндеу, монтаждау, дәнекерлеу жұмыстарының сапасын бағалауды жүргізу. 3. Технологиялық қондырғылардың техникалық жай-күйіне диагностика жүргізу. 4. Жабдықтар мен материалдардың, құрылыс-монтаждау жұмыстарының, дәнекерлеуді қолдана отырып жұмыстардың сапасына кіріс бақылауын жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Жасушалық құрылымы бар шикізаттан субстанцияларды экстракциялау кезінде пайдаланылатын химиялық процестердің ерекшеліктері және олармен байланысты персоналдың денсаулығы мен қауіпсіздігі үшін ықтимал қауіптер. 2. Қауіпсіздіктің техникалық аспектілері: химиялық заттармен және экстракция процестерімен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін қажетті техникалық қорғаныс құралдары мен жабдықтарды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Құзыреттілік; Жауапкершілік; Ықыластылық; Ұқыптылық;	

Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	Стресске төзімділік; Қарым-қатынас; Оқуға және өз бетінше білім алуға дайындығы.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберінде, сондай-ақ ҚР ҰС 01-2017 шеңберінде басқа кәсіптермен байланысы	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/ орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
	7.1	Цех бастығы
14. Кәсіптің карточкасы: "6.2 Фармацевтикалық өндірістің технологиялық жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі инженер-технолог":		
Топтың коды:	21	
Қызмет атауының коды:	21.1 21.10 21.2 21.20 21.20.1 2145-2	
Кәсіптің атауы:	6.2 Фармацевтикалық өндірістің технологиялық жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі инженер технолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	6.2		
БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер. Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілігі: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне кішіталаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог; Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Кең бейінді фармацевтика өнеркәсібінің инженер-технологы; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог; Өндірісті жобалау және фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды әртүрлі масштабта дайындауға және шығаруға арналған технологиялық регламенттерді әзірлеу бойынша кең бейінді инженер-технолог; Мастер-технолог; Ауысым бастығы; Медициналық ұйымдардың медициналық емдеу-диагностикалық және емдеу-профилактикалық жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі инженер-технолог; Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндіріс бөлімінің бастығы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жалпы бейіндегі фармацевтикалық өндірістердің технологиялық жабдықтарына қызмет көрсетуді және барлық өнеркәсіптік стандарттар мен нормативтерді сақтай отырып, технологиялық		

	қондырғыларды уақтылы жөндеу және профилактикалық жұмыстарды жүргізуді кешенді ұйымдастыру, тиімді басқару және мұқият бақылау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық жабдықтың сенімді, үздіксіз және апатсыз жұмысын қамтамасыз ету. 2. Қондырғыларға жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізу, жабдыққа техникалық қызмет көрсету және жөндеу, жаңғырту және техникалық қайта жарақтандыру бағдарламаларын жүргізу жоспарларын қалыптастыру.
	Қосымша еңбек функциялары	1. Дәрілік өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. 2. Жөндеу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау.
		Машықтар: 1.Технологиялық қондырғыларға қызмет көрсету және уақтылы жөндеу жұмыстарын орындау. 2.Қондырғылардың техникалық жай-күйін, монтаждау сапасын, технологиялық қондырғылардың жөндеу жұмыстарының сапасын бақылауды жүзеге асыру 3.Технологиялық қондырғыларға техникалық қызмет көрсету жөніндегі жұмыстардың толықтығы мен сапасын бақылай білу. 4.Қондырғыларды техникалық пайдалану қағидаларының жол берілген бұзушылықтарының есебін және талдауын жүргізу. 5. Қағидаларда көзделген профилактикалық тексерулер мен сынақтарды, қондырғыларды техникалық куәландыру мен тексеруді уақтылы және сапалы жүргізуді қамтамасыз ету. 6. Фармацевтикалық өндіріс бейініне сәйкес дәрілік өнімді және/немесе медициналық бұйымдарды алу процестерінде

	№1 дағды: Технологиялық жабдықты ұтымды пайдалану	пайдалануға бейімделген оңтайлы жабдықтар мен автоматтандыру құралдарын таңдауды жүргізу. 7. Өндірістік процестердің нормативтік талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қажетті регламенттеуші және тіркеуші құжаттарды әзірлеу. 8. Баяндамалар, презентациялар және мақалалар арқылы нәтижелерді ұсына отырып, дәрілік өнімдерді және/немесе медициналық бұйымдарды өндірудің технологиялық процесіне инновациялық технологияларды енгізу үшін ғылыми негізделген жобалар мен бизнес-жоспарлар әзірлеу.
		Білімдер: 1. Қондырғылардың технологиялық регламенті, авариялық жағдайларды оқшаулау жоспарлары, қондырғыдағы технологиялық жабдықты пайдалану және техникалық қызмет көрсету жөніндегі өндірістік нұсқаулықтардың талаптары. 2. Технологиялық жабдықтың техникалық сипаттамалары, конструкциялық ерекшеліктері, мақсаты, жұмыс режимдері және пайдалану қағидалары.
№ 1 еңбек функциясы: Технологиялық жабдықтың сенімді, үздіксіз және апатсыз жұмысын қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	№ 2 дағды: Технологиялық жабдықты пайдалану мониторингі	Машықтар: 1.Жабдықтың істен шығу себептерін талдауды жүзеге асыру , істен шығу статистикасын жүргізу, жабдықтың сенімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу. 2.Технологиялық жабдықты монтаждау, жөндеу жұмыстарының және қызмет көрсету сапасының орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 3.Жабдықты техникалық пайдалану қағидаларын бұзушылықтарды есепке алуды жүргізу және талдау жүргізу.
		Білімдер:

		1.Жабдыққа паспорттарды, технологиялық жабдықты пайдалану және техникалық қызмет көрсету жөніндегі нұсқаулықтарды жасау тәртібі. 2.Қондырғының, цехтың және ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты ұйымдастыру-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар; ұйымның техникалық даму перспективалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	№ 3 дағды: Технологиялық жабдықтың техникалық жай-күйін тексеруді, өнеркәсіптік қауіпсіздік сараптамасын және пайдалану сенімділігін бағалауды ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1.Технологиялық объектілерде технологиялық жабдықтарды тексеру кестесін жасау. 2. Технологиялық жабдықты пайдалануға байланысты өндірістік процесс барысының бұзылуының алдын алу және жоя білу.
		Білімдер: 1. Қондырғылардың технологиялық регламенттері; 2. Қондырғылардың технологиялық схемалары; 3. Процестің негізгі жабдықтары, оның жұмыс принциптері және техникалық пайдалану ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 2 еңбек функциясы: Қондырғыларға жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізу, жабдыққа техникалық қызмет көрсету және жөндеу, жаңғырту және техникалық қайта жарақтандыру бағдарламаларын жүргізу жоспарларын қалыптастыру	№1 дағды: Технологиялық жабдықты жөндеудің жылдық және айлық кестелерін жасау, оларды қызметтермен келісу және олардың орындалуын есепке алу	Машықтар: 1. Технологиялық қондырғылардың техникалық жай-күйін бақылау, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі жұмыстардың кестесін жасау; 2. Жоспарланатын жылға арналған жөндеу қорының есебін жүргізу, оларды басшылыққа келісуге және бекітуге ұсыну; 3. Жаңғырту және техникалық қайта жарақтандыру бағдарламаларын әзірлеу.
		Білімдер: Технологиялық қондырғыларды, ғимараттар мен құрылыстарды жөндеуді ұйымдастыру жөніндегі

		нормативтік, әдістемелік және басқа да материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 1 қосымша еңбек функциясы: Дәрілік өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру.	№1 дағды: Жасушалық құрылымы бар шикізаттан экстракциялық субстанциялар өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру №2 дағды: Жөндеу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау	Машықтар: 1. Қауіпсіздік техникасы жүйесін әзірлеуге қатысу, дәрілік өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің ерекшелігіне сәйкес қауіпсіздік техникасы жүйесін әзірлеу және енгізу, оның ішінде қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықтарды, жеке қорғануды қамтамасыз ету жөніндегі рәсімдерді, жазатайым оқиғалар мен кәсіби ауруларды болдырмау жөніндегі іс-шараларды әзірлеу. 2. Персоналды оқытуды жүргізу, қызметкерлерге қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау мәселелері бойынша тренингтер ұйымдастыру, жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу ережелерін түсіндіру, қауіпсіздік техникасы талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 3. Қауіпсіздік мониторингі мен аудитін жүзеге асыру, өндірістік алаңдарда қауіпсіздік техникасы бойынша тұрақты инспекциялар мен аудиттер жүргізу, әлеуетті қауіптер мен тәуекелдерді анықтау, оларды жою жөніндегі шараларды әзірлеу және енгізу.
		Машықтар: 1. Технологиялық қондырғыларды қауіпсіз пайдалану бойынша жұмыстардың орындалуына талдау жүргізу; 2. Жұмыс істеп тұрған, жөнделетін, қайта жаңартылатын және жаңадан салынатын объектілерде уақтылы жөндеу, монтаждау, дәнекерлеу жұмыстарының сапасын бағалауды жүргізу; 3. Технологиялық қондырғылардың техникалық жай-күйіне диагностика жүргізу; 4. Жабдықтар мен материалдардың, құрылыс-монтаждау жұмыстарының, дәнекерлеуді

		қолдана отырып жұмыстардың сапасына кіріс бақылауын жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Дәрілік өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіруге қолданылатын еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы саласындағы заңнамалық нормалар мен стандарттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	құзыреттілік; жауапкершілік; тәртіптілік; ұқыптылық; мұқияттылық; қарым-қатынас; стресске төзімділік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберінде, сондай-ақ ҚР ҰС 01-2017 шеңберінде басқа кәсіптермен байланысы	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/ орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы;

		Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
	7.1	Цех бастығы

15. Кәсіптің карточкасы: "6.2 Медициналық ұйымдардың емдеу-диагностикалық және емдеу-профилактикалық жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі инженер-технолог":			
Топтың коды:	21		
Қызмет атауының коды:	21.1 21.10 21.2 21.20 21.20.1 21.45-1		
Кәсіптің атауы:	6.2 Медициналық ұйымдардың медициналық емдеу-диагностикалық және емдеу-профилактикалық жабдықтарына қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі инженер-технолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	6.2		
БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог; Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Кең бейінді фармацевтика өнеркәсібінің инженер-технологы; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог; Мастер-технолог; Ауысым бастығы;		

	Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнеркәсіптік жағдайларда синтетикалық субстанциялар өндірісінің технологиялық процестерін жүргізуді ұйымдастыру, басқару және бақылау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. 26.60.0 ішкі класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтардың сенімді, үздіксіз және апатсыз жұмысын қамтамасыз ету. 2. Медициналық ұйымның қондырғыларына жоспарлы-алдын ала жөндеу, жабдыққа техникалық қызмет көрсету және жөндеу, жаңғырту және техникалық қайта жарақтандыру бағдарламаларын жүргізу жоспарларын қалыптастыру.
	Қосымша еңбек функциялары	1. 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және электротерапиялық жабдығында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидалары бойынша жұмысты ұйымдастыру. 2. Жөндеу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау.
	№1 дағды: 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және	Машықтар: 1. 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтарға қызмет көрсету және уақтылы жөндеу бойынша жұмыстарды орындау. 2. 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтардың техникалық жай-күйін бақылауды жүзеге асыру. 3. 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электро-Медициналық және электротерапиялық жабдықтарын

	электротерапиялық жабдықтарды ұтымды пайдалану	техникалық пайдалану қағидаларының жол берілген бұзушылықтарының есебін және талдауын жүргізу. 4. 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтарын профилактикалық қарап-тексеру және сынау, техникалық куәландыру және ревизиялау қағидаларында көзделген уақтылы және сапалы жүргізуді қамтамасыз ету.
№1 еңбек функциясы: 1. 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және электро-терапиялық жабдықтарының сенімді, үздіксіз және апатсыз жұмысын қамтамасыз ету		Білімдер: 1. Қондырғылардың технологиялық регламенті, авариялық жағдайларды оқшаулау жоспарлары, қондырғыдағы технологиялық жабдықты пайдалану және техникалық қызмет көрсету жөніндегі өндірістік нұсқаулықтардың талаптары; 2. Технологиялық жабдықтың техникалық сипаттамалары, конструкциялық ерекшеліктері, мақсаты, жұмыс режимдері және пайдалану қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	№ 2 дағды: 26.60.0 кіші класты сәулелендіру, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтарын пайдалану мониторингі	Машықтар: 1. Жабдықтың істен шығу себептерін талдауды жүзеге асыру, істен шығу статистикасын жүргізу, медициналық жабдықтың сенімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу; 2. Монтаждау сапасының, жөндеу жұмыстары мен медициналық жабдыққа қызмет көрсету сапасының орындалуын бақылауды жүзеге асыру; 3. Медициналық жабдықтарды техникалық пайдалану ережелерінің бұзылуын есепке алу және талдау жүргізу.
		Білімдер: 1. Жабдыққа паспорттар, медициналық жабдықты пайдалану және оған техникалық қызмет көрсету жөніндегі нұсқаулықтар жасау тәртібі;

		2. Медициналық ұйымның күнделікті диагностикалық, емдеу және емдеу-профилактикалық қызметінде медициналық жабдықты қолдануға қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 2 еңбек функциясы: Қондырғыларға жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізу, жабдықтарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жоспарларын, медициналық ұйымды жаңғырту және техникалық қайта жарақтандыру бағдарламаларын қалыптастыру	№ 1 дағды: 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапевтік жабдықтарды жөндеудің жылдық және айлық кестелерін жасау, оларды қызметтермен келісу және олардың орындалуын есепке алу	Машықтар: 1. 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтардың техникалық жай-күйін бақылау, оларға техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша жұмыс кестесін жасау; 2. Жоспарланатын жылға арналған жөндеу қорының есебін жүргізу, оларды басшылыққа келісуге және бекітуге ұсыну; 3. Медициналық ұйымды жаңғырту және техникалық қайта жарақтандыру бағдарламаларын әзірлеу.
		Білімдер: 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтарды жөндеуді ұйымдастыру жөніндегі нормативтік, әдістемелік және басқа материалдар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
		Машықтар: 1. Қауіпсіздік техникасы жүйесін әзірлеуге қатысу, емдеу, диагностикалық, оңалту және емдеу-алдын алу қызметінің ерекшеліктеріне сәйкес келетін қауіпсіздік техникасы жүйесін әзірлеу және енгізу, оның ішінде қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықтарды, жеке қорғануды қамтамасыз ету жөніндегі рәсімдерді, жазатайым оқиғалар мен кәсіптік ауруларды болдырмау жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге қатысу. 2. Персоналды оқытуды жүргізу, қызметкерлерге қауіпсіздік

№ 1 қосымша еңбек функциясы: 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электро-терапиялық жабдықтарды қолдану жағдайында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру.	№ 1 дағды: 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтарды пайдалану жағдайында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы бойынша жұмысты ұйымдастыру №2 дағды: Жөндеу жұмыстарын жүргізудің толықтығы мен сапасын бақылау	техникасы және еңбекті қорғау мәселелері бойынша тренингтер ұйымдастыру, жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу ережелерін түсіндіру, қауіпсіздік техникасы талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 3. Қауіпсіздік мониторингі мен аудитін жүзеге асыру, өндірістік алаңдарда қауіпсіздік техникасы бойынша тұрақты инспекциялар мен аудиттер жүргізу, әлеуетті қауіптер мен тәуекелдерді анықтау, оларды жою жөніндегі шараларды әзірлеу және енгізу.
		Машықтар: 1. 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтарды қауіпсіз пайдалану жөніндегі жұмыстардың орындалуына талдау жүргізу; 2. 26.60.0 кіші класты сәулелендіруші, электромедициналық және электротерапиялық жабдықтардың техникалық жай-күйіне диагностика жүргізу.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдардың емдеу, диагностикалық, оңалту және емдеу-профилактикалық қызметіне қолданылатын еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы саласындағы заңнамалық нормалар мен стандарттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	құзыреттілік; жауапкершілік; тәртіптілік; ұқыптылық; мұқияттылық; қарым-қатынас; стресске төзімділік.	
	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберінде, сондай-ақ ҚР ҰС 01-2017 шеңберінде басқа кәсіптермен байланысы	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/ орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
	7.1	Медициналық ұйымның функционалдық диагностика бөлімшесінің бастығы
	7.2	Функционалдық, сәулелік диагностика және емдеу жөніндегі дәрігер-мамандар
16. Кәсіптің карточкасы: "6.3 Фармацевтикалық және медициналық өнімдерді өндірудің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог":		
Топтың коды:	21	
Қызмет атауының коды:	21.1 21.10 21.2 21.20 21.20.1	
Кәсіптің атауы:	6.3 Технологиялық процестерді валидациялау жөніндегі инженер-технолог/фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру жөніндегі кең бейінді инженер-технолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	6.3	
	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау	

БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог; Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдар өндірісінің технологиялық процестерін валидациялау жөніндегі инженер-технолог; Сапа басқару жөніндегі маман; Өндіріс бөлімінің бастығы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Өндірістік бөлімінің бастығы; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнеркәсіптік жағдайларда химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық препараттарды, емдік-косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ, тамақ өнімдері мен халық тұтынатын тауарларды өндірудің технологиялық процестеріне валидация жүргізуді ұйымдастыру, басқару және бақылау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық препараттарды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндірудің технологиялық процесінің валидациялық іс-шараларын ұйымдастыру және басқару. 2. Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылауды қоса алғанда, экстракциялық препараттарды, химиялық-фармацевтикалық препараттарды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндіру бойынша технологиялық процесті бақылау және мониторинг жүргізу.	

		3. Технологиялық процестің валидациясын жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Дәрілік және МБ, сондай-ақ халық тұтынатын басқа да өнімдерді өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасының талаптарын сақтау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.
№1 еңбек функциясы: Химиялық-фармацевтикалық, экстракциялық, препараттар, косметикалық және ветеринариялық құралдар, ММБ/ СМБ өндірісінің технологиялық процесінің валидациялық іс-шараларын ұйымдастыру және басқару	№1 дағды: ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес өнеркәсіптік жағдайларда валидациялық іс-шараларды (фармацевтикалық препарат, биологиялық белсенді субстанция, косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, азық-түлік өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдар мен халық тұтынатын басқа да тауарларды қоса алғанда, ММБ) ұйымдастыру	Білік: 1. Дәрілік және медициналық өнімдерді өнеркәсіптік дайындау саласындағы ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес валидациялық іс-шараларды ұйымдастыру. 2. Өндіріс стратегиясына сәйкес технологиялық процестің валидациясын басқару. 2. НҚ сәйкес барлық валидациялық іс-шаралардың дұрыс және дәйекті орындалуын ұйымдастыру 3. Жоғары белгісіздіктің күрделі өндірістік жағдайларында кәсіби шешімдер қабылдау.
		Білімдер: 1. Косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық субстанцияларды және өнеркәсіптік жағдайларда халық тұтынатын басқа да тауарларды өндіруді қоса алғанда, ДЗ және МБ өндіруді реттейтін заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер; 2. Өндірістік жағдайдағы жұмыс реттілігі: өндірістік үй-жайды, жұмыс орнын, технологиялық жабдықты, ауаны дайындау, суды дайындау, персоналды дайындау және нұсқау беру және т.б.; 3. Бастапқы заттар мен материалдардың сапасына, жартылай өнімдер мен жартылай фабрикаттардың сапасына, ыдысты орау құралдарының сапасына, соңғы өнімнің сапасына қойылатын талаптар; 4. Жабдықты жұмысқа дайындау, ажырату және ұсақ жөндеуді (

		қажет болған жағдайда) қоса алғанда жабдықты пайдалану қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 2 еңбек функциясы: Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылауды қоса алғанда, химиялық-фармацевтикалық препараттарды, экстракциялық препараттарды, косметикалық және ветеринариялық құралдарды, ММБ/СМБ өндіру бойынша технологиялық процесті бақылау және мониторинг	№ 1 дағды: Технологиялық процестің нормативтік параметрлерін бақылау	Машықтар: 1. Өнеркәсіптік өндіріс жағдайында ДЗ және МБ өндірісі бойынша технологиялық процесті валидациялауға қатысу; 2. Технологиялық процестің валидациясының орындалуын бақылау; 3. Өндірістегі сәйкессіздіктердің тәуекелдері мен себептерін анықтау, жауапкершілікті өз мойнына алу және қиын жағдайларда өндірістік ақпаратты пайдалану негізінде шешудің ерекше жолдарын ұсыну; 4. Шикізатты, аралық және дайын өнімдерді, сондай-ақ дайын препараттардың ыдыс орау құралдарын талдауды қоса алғанда, ДЗ және ММБ/СМБ өндірісінің барлық технологиялық параметрлеріне мониторинг жүргізу және барлық кезеңдердің сапасын бақылау; 5. Кәсіби қызмет саласындағы IT-технологиялар негізінде ақпаратты пайдалану.
		Білімдер: 1. Косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және өнеркәсіптік жағдайларда халық тұтынатын басқа да тауарларды өндіруді қоса алғанда, ДЗ және МБ өндіруді реттейтін заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, оның ішінде ұлттық және халықаралық стандарттар (GMP және т.б); 2. Өнеркәсіптік жағдайларда ДЗ және МБ өндірісінің технологиялық процестері (бастапқы заттарды, қосалқы материалдарды, ыдыс-орау құралдарын, ауаны, суды және т.б. дайындау, жеке өндіріс, өнімді қаптау, таңбалау және сақтау);

		3. Кәсіби қызмет саласындағы IT-технологиялар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 3 еңбек функциясы: Технологиялық процестің валидациясын жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу	№ 1 дағды: Технологиялық процесті валидациялау жоспарын әзірлеу және жүргізуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Өнімнің өнеркәсіптік жағдайында технологиялық процесті валидациялау жоспарын жоспарлау және әзірлеу; 2. Зерттеудің заманауи әдістері мен әдістемелерін пайдалана отырып, валидация жүргізуді ұйымдастыру және үйлестіру; 3. Валидация жұмыстарын жүргізу және валидация жүргізу кезінде тәуекелдерді бағалау бойынша бағалау жұмыстарын жүргізу.
		Білімдер: 1. Косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және өнеркәсіптік жағдайларда халық тұтынатын басқа да тауарларды өндіруді қоса алғанда, ДЗ және МБ өндіруді реттейтін заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, оның ішінде ұлттық және халықаралық стандарттар (GMP және т.б); 2. Өнеркәсіптік жағдайларда нақты ДЗ, МБ және басқа да халық тұтынатын тауарларды өндірудің технологиялық процестері; 3. Кәсіби қызмет саласындағы IT-технологиялар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 1 қосымша еңбек функциясы: Дәрілік және МБ, сондай-ақ халық тұтынатын басқа да өнімдерді өндіру кезінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік	№1 дағды: Дәрілік өнімдерді өндіру кезінде технологиялық процестің барлық кезеңдерінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік	Машықтар: 1. Технологиялық регламенттің талаптарына сәйкес технологиялық жабдықты дұрыс пайдалану бойынша ішкі стандартты операциялық процедураларды (СОП) әзірлеу; 2. Еңбекті қорғау және өндірістік санитария, ҚТ, өрт қауіпсіздігі қағидалары және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі жөніндегі СОП-ды әзірлеу; 3. Үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын

техникасы мен еңбекті қорғау талаптарын сақтау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.	техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.	санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау бойынша зауытішілік/цех ішілік нұсқаулықтарды әзірлеу; 4. Персоналға тікелей жұмыс орындарында нұсқаулық жүргізу және ЕҚ және ӨС бойынша, ҚТ бойынша, өрт қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша қағидалар мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық негіздерін білу; 2. фармацевтикалық өндіріс қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу; 3. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды білу; 4. ЕҚ бойынша техникалық нұсқаулықтар мен СОП әзірлеу және бекіту тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылмайды
Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	құзыреттілік; жауапкершілік; тәртіптілік; ұқыптылық; мұқияттылық; қарым-қатынас; стресске төзімділік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)

СБШ шеңберінде, сондай-ақ 01-2017 ҚР ҰС шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс:	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/ орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы.
	7.1	Цех бастығы

17. Кәсіптің карточкасы: "6.3 Сапаны басқару жөніндегі маман":			
Топтың коды:	21		
Қызмет атауының коды:	21.1 21.10 21.2 21.20 21.20.1		
Кәсіптің атауы:	6.3 Сапаны басқару жөніндегі маман		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	6.3		
БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог; Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Сапа жөніндегі уәкілетті тұлға; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы; Өндірістік бөлімінің бастығы; Сапаны бақылау бөлімінің бастығы.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	ДЗ және МБ айналымы саласындағы ҚР және ЕАЭО қолданыстағы заңнамасына және GxP тиісті фармацевтикалық практикасына сәйкес фармацевтикалық өндірістегі фармацевтикалық сапа жүйесін ұдайы жақсарту мен жетілдіруді қамтамасыз ету, мониторингілеу және бақылау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымдағы өнім сапасын жоспарлау саласындағы саясатты әзірлеу. 2. Кәсіпорында фармацевтикалық сапа жүйесінің процестерінің жұмыс істеуін ұйымдастыру. 3. Айналысқа шығаруға рұқсат беру туралы шешімді ресімдей отырып, техникалық регламенттер мен стандарттардың талаптарына сәйкес келетін өндірілетін өнімнің сериялық шығарылымына және сапасын бақылауға арналған құжаттаманы бағалау. 4. ДЗ сапасын қамтамасыз ету бойынша бөлімшелер персоналының жұмысын ұйымдастыру. 5. Фармацевтикалық өндірісте ДЗ өндірісіне, сапасын қамтамасыз етуге және бақылауға қойылатын белгіленген талаптардың сақталуын бақылау.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйым қызметкерлері мен қызметтерінің рационализаторлық ұсыныстарды әзірлеу және енгізу жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру. 2. ДЗ және МБ өндіру технологиясы саласында енгізілген рационализаторлық ұсыныстар бойынша сараптамалық қорытындылар қалыптастыру.
		Білік: 1. Сапа менеджменті және метрология жүйелері саласындағы стандарттарды, сондай-ақ қауіпсіздік талаптарын енгізу және практикада қолдану;

№ 1 еңбек функциясы: Ұйымдағы өнім сапасын жоспарлау саласындағы саясатты әзірлеу	№ 1 дағды: Сапа параметрлерін анықтау бойынша іс - шаралар жоспарын әзірлеу - жобаланатын фармацевтикалық өнімнің қажетті сапа параметрлерін анықтау және құжаттау үшін бағдарлама құру. № 2 дағды: Тиісті тәжірибелерді талдау және енгізу - сапаны жоспарлау саласындағы қазақстандық және халықаралық тәжірибеге талдау жүргізу және өндірістік процестерге тиімді тәжірибелерді енгізу. № 3 дағды: Сапа стандарттарының сақталуын бақылау - қазіргі заманғы талаптар мен стандарттарға сәйкестікті қамтамасыз ете отырып, шығарылатын өнімнің сапасын сақтау және арттыру жөніндегі іс-шаралардың іске асырылуына мониторинг пен бақылауды жүзеге асыру.	2. Сапаны басқару саласындағы ұлттық және халықаралық стандарттар мен нормативтік құқықтық актілердің сақталуын бақылау әдістерін қолдану; 3. Тәуекелдерді талдау, оларды азайту және ұйым қызметінің нәтижелеріне мүдделі барлық тараптардың мүдделерін анықтау әдістерін қолдану; 4. Цифрландыруды, электрондық құжат айналымын қоса алғанда, процестерді жетілдірудің заманауи әдіснамасын қолдану; 5. Сапаны метрологиялық қамтамасыз етудің заманауи әдістері мен құралдарын пайдалану, сондай-ақ өнімге квалиметриялық талдау жүргізу; 6. Нарықта өнімнің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету үшін қазіргі заманғы әдіснаманы қолдану; 7. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және оларды азайту үшін стратегиялар әзірлеу.
		Білімдер: 1. Негізгі терминдер мен тұжырымдамаларды қоса алғанда, сапа менеджментінің принциптері мен әдістерін білу; 2. Ұлттық, мемлекетаралық және халықаралық стандарттарды, тиісті өндірістік практиканы, ICHQ10, сондай-ақ сапаны басқару және техникалық реттеу, стандарттау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді білу; 3. Метрологиялық қамтамасыз етуге байланысты әдістер мен құжаттарды, сондай-ақ өнімді квалиметриялық талдау әдістерін білу; 3. Өндірістік процестерді оңтайландыру әдістерін қоса алғанда, сапаны басқарудың қазіргі заманғы әдіснамалары мен тәсілдерін білу; 4. Еңбек заңнамасының негіздерін, еңбекті қорғау, өрт және экологиялық қауіпсіздік

		талаптарын, сондай-ақ іскерлік қарым-қатынас этикасы қағидаттарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№2 еңбек функциясы: Кәсіпорында фармацевтикалық сапа жүйесінің процестерінің жұмыс істеуін ұйымдастыру	№1 дағды: ДЗ сапасының фармацевтикалық жүйесінің процестерін ұйымдастыру және бақылау, оның ішінде құжат айналымы процестерін басқару және ДЗ сапасына тәуекелді талдау. №2 дағды: Фармацевтикалық өндірісте, бастапқы шикізатты, аутсорсерлерді келісімшарттық өндірушілер мен жеткізушілерде сапа аудиттерін (өзін-өзі тексеруді) ұйымдастыру және жүргізу, сондай-ақ сәйкес келмейтін өнімді нарықтан кері қайтарып алу процестерін басқару.	Машықтар: 1. фармацевтикалық өндіріс сапасының GMP, келісімшарттық өндірушілер, бастапқы шикізат пен буып-түю материалдарын жеткізушілер, аутсорсинг талаптарына сәйкестігіне аудит жүргізу; 2. өндірістегі фармацевтикалық сапа жүйесінің ағымдағы жағдайын талдау және бизнес-процестерді дамыту; 3. сапа бойынша тәуекелдерді талдау кезінде пәнаралық тәсілді қолдану, оларды барынша азайту; 4. ауытқулар мен сәйкессіздіктердің себептерін талдау, ауытқулар хаттамаларын жасау, түзету және алдын алу іс-әрекеттерінің тиімділігіне мониторинг жасау, бақылау жүргізу, дайын өнімнің сапасына тәуекелдерді бағалау және азайту; 5. бөлімшелер арасында өзара іс-қимыл жасау, келіссөздер жүргізу, өкілеттіктер беру; 6. ДЗ сапасы бойынша есептерді талдау, қызметті жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу, жұмыс жоспарын құру және оларды бақылау; 7. құжаттаманы басқаруға, атап айтқанда құжаттаманы әзірлеуге, сақтауға, таратуға, өзектендіруге, архивтеуге және жоюға, стандартты операциялық рпроцедураларға, толтыруға арналған құжаттардың нысандары мен шаблондарын беруге, жазбалардың жүргізілуін мониторингілеуге және бақылауға, деректердің тұтастығын басқаруға қатысу; 8. өзгерістерге қатысу және әзірлеу, оларды енгізу тиімділігіне мониторинг жүргізу.
		Білім: 1. Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде ДЗ айналысының

		бірыңғай қағидаттары мен қағидалары туралы келісімнің талаптары, тиісті өндірістік практика қағидалары, сондай-ақ ДЗ сапасының жүйесіне қатысты нормативтік актілер мен стандарттар; 2. ДЗ өндірісіндегі лицензиялық талаптар және оларды сақтамау салдары; 3. стандарттау қағидаттары және ДЗ сапасын бақылау әдістері, сынақ және калибрлеу зертханаларының құзыреттілігін бағалау үшін пайдаланылатын менеджмент жүйесінің стандарты, сондай-ақ технологиялық процесті валидациялау; 4. тәуекелдерді басқару әдістері мен құралдары, сондай-ақ белгіленген талаптарға сәйкес келмеу себептерін іздеу әдістері; 5. регламенттеуші және тіркеуші құжаттаманы әзірлеу және басқару ережесі, құжаттаманың түрлері мен нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	№ 1 дағды: Дәрілік заттың сериясына құжаттаманы толық және дұрыс толтыруды қамтамасыз ету, сондай-ақ өндірістік процестің белгіленген талаптарға сәйкестігін бағалау. № 2 дағды:	Машықтар: 1. клиникалық зерттеулерге арналған препараттарды қоса алғанда, дайын дәрілік препараттардың қауіпсіздік, тиімділік және сапа талаптарына сәйкестігіне сериялық өнім өндіру жөніндегі құжаттаманы талдау; 2. жүргізілген талдау және бағалау негізінде өнімді айналымға шығару туралы шешімді ресімдеу. 3. ауытқулар мен сәйкессіздіктердің себептерін анықтау, сондай-ақ дайын өнімнің сапасы үшін тәуекелдерге талдау жүргізу; 4. трендтер мен проблемалық аймақтарды анықтау үшін ДЗ сапасы бойынша есептер мен шолуларға талдау жүргізу; 5. сапа саласындағы мақсаттарға қол жеткізу үшін келіссөздер жүргізу, өкілеттіктер беру және басқа бөлімшелердің персоналдарымен өзара іс-қимылды жүзеге асыру.

№ 3 еңбек функциясы: Сериялық шығарылым деректерін бағалау және айналымға шығаруға рұқсат беру туралы шешімді ресімдей отырып, техникалық регламенттер мен стандарттардың талаптарына сәйкес келетін өндірілетін өнімнің сапасын бақылау	Технологиялық процестер мен талдамалық әдістемелер валидациясының жай-күйін бағалау, сондай-ақ бақылаудың стандартты әдістемелерінен ауытқулардың заңдылығын тексеру. № 3 дағды: ДЗ және бастапқы шикізат үшін барлық қажетті процедуралар мен сынақтардың орындалуын растау, сондай-ақ сапа жүйесіне сәйкес аудиттерді ұйымдастыру және бақылау.	Білімдер: 1. ДЗ айналысының бірыңғай қағидаттары, тиісті өндірістік практика қағидалары және сапа жүйесі саласындағы стандарттар туралы келісімдер; 2. ДЗ өндірісіне арналған лицензиялық талаптар және оларды сақтамау салдары; 3. сапаны статистикалық басқару әдістері, технологиялық процестерді, аналитикалық әдістерді, қосалқы процестерді валидациялау, жабдықтың біліктілігі, температуралық картаға түсіру, сондай-ақ стандарттау принциптері; 4. белгіленген талаптарға сәйкес келмеу сапасы мен себебін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқару әдістері; 5. фармацевтикалық сапа жүйесінде регламенттеу және тіркеу құжаттамасының, іс жүргізудің түрлері мен нысандары ; 6. санитарлық режимнің, еңбекті қорғаудың, өрт қауіпсіздігі мен экологияның, сондай-ақ төтенше жағдайларда іс-қимыл тәртібінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 4 еңбек функциясы:	№ 1 дағды: Сапаны қамтамасыз ету бөлімшелерінің персоналына қажеттілікті жоспарлау, қызметкерлерді іріктеу, бейімдеу және оқыту, міндеттерді бөлу және олардың орындалуын бақылау.	Машықтар: 1. Персоналға қажеттілікті және сапаны қамтамасыз ету бөлімшелері қызметкерлерінің кәсіби-біліктілік деңгейін бағалау; 2. персоналды бейімдеу бойынша іс-шараларды әзірлеу және лауазымдық нұсқаулықтарды келісу; 3. Оқыту нысандары мен әдістерін жоспарлау, сондай-ақ қызметкерлерді тиімді ынталандыру жүйелерін әзірлеу, оқыту құжаттамасын жүргізу; 4. Санитарлық гигиена, қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі жөніндегі іс-шараларды әзірлеу олардың сақталуына бақылау жүргізу; 5. Жанжалды жағдайлардың алдын алу, келіссөздер жүргізу

ДЗ сапасын қамтамасыз ету бойынша бөлімшелер персоналының жұмысын ұйымдастыру	№ 2 дағды: Сапаны қамтамасыз ету бөлімшелері персоналының денсаулығын қамтамасыз ету үшін еңбек жағдайларын бағалау және тұрақты медициналық профилактикалық тексерулерді ұйымдастыру.	және басқа бөлімшелермен өзара әрекеттесу.
		Білімдер: 1. ҚР еңбек заңнамасы және ұйымның қызметін реттейтін заңнамалық актілер; 2. Кадр менеджментінің негіздері, қызметкерлерді ынталандыру түрлері мен ынталандыру әдістері; 3. Үй-жайлар мен персоналға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар, сондай-ақ медициналық тексерулердің қағидалары мен кезеңділігі; 4. GMP талаптары, сапа жүйесі мен санитарлық режим стандарттары, еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 5 еңбек функциясы: Фармацевтикалық өндірісте ДЗ өндірісіне және сапасын бақылауға қойылатын белгіленген талаптардың сақталуын бақылау	№ 1 дағды: Барлық өндірістік процестердің регламенттелуін бақылауды жүзеге асыру, олардың тұрақтылығы мен тиімділігін бағалау, сондай-ақ технологиялық процестер мен талдау әдістемелерін валидациялау бойынша жұмыстардың жүргізілуін бақылау. № 2 дағды: Үй-жайлар мен жабдықтарға қойылатын белгіленген талаптардың орындалуын, ДЗ сақтау және тасымалдау шарттарын, сондай-ақ ДЗ, бастапқы шикізат пен өндірістік орта объектілерін сынауды бақылау.	Машықтар: 1. Сапа жоспарларын әзірлеу және олардың орындалуын бақылау, сондай-ақ өндіріс процестерін бағалау және ДЗ сапасын бақылау; 2. Фармацевтикалық сапа жүйесінің тиімділігін бағалау және тексерілетін процестер мен құжаттаманың белгіленген талаптарға сәйкестігін талдау; 3. Ауытқулар мен сәйкессіздіктерді тергеу кезінде топтық талқылауды басқару, келіссөздер жүргізу, басқа бөлімшелердің персоналымен тиімді қарым-қатынас жасау үшін өкілеттіктер беру.
		Білімдер: 1. ДЗ айналысының бірыңғай қағидаттары, тиісті өндірістік практика қағидалары және сапа жүйесі саласындағы стандарттар туралы келісімдер; 2. ДЗ өндірісіне арналған лицензиялық талаптар және оларды сақтамау салдары; 3. Сапаны стандарттау және бақылау принциптері, сондай-ақ сапаны басқаруды статистикалық талдау әдістері; 4. ДЗ тіркеуге қойылатын талаптар және R&D әзірлеу және

		регламенттеуші құжаттаманы басқару қағидаттары; 5. Технологиялық процестерді валидациялау принциптері, аналитикалық әдістер және фармацевтикалық микробиология негіздері; 6. Санитарлық режим, еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптары, төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 1 қосымша еңбек функциясы: ұйым қызметкерлері мен қызметтерінің рационализаторлық ұсыныстарды әзірлеу және енгізу жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру	1-дағды: ДЗ және МБ өндіру технологиясы саласындағы рационализаторлық ұсыныстар бойынша сараптамалық қорытындыларды бағалау және қалыптастыру.	Машықтар: 1. ұсыныстарға терең талдау жүргізу және олардың орындылығын бағалау; 2. өндірістің түрлі аспектілері мен өнім сапасы арасындағы өзара байланысты көру; 3. белгіленген стандарттарға сәйкес есептер дайындау және қорытындыларды ресімдеу; 4. ұсыныстардың енгізілуін қадағалау және олардың өндірістік процестерге әсерін бағалау; 5. сандық және сапалық деректерді талдау және өңдеу; 6. деректерді өңдеу және құжаттау үшін арнайы бағдарламаларды меңгеру.
		Білімдер: 1. еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық актілерін білу; 2. фармацевтикалық өндіріс қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу; 3. кәсіби тәуекелдерді бағалау және басқару әдістері мен құралдарын білу; 4. эргономика негіздері және оларды қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау үшін қолдану; 5. жұмыс орнындағы жазатайым оқиғалар мен инциденттерді тексеру рәсімдері мен әдістерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	құзыреттілік,	

Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	мұқияттылық; орындаушылық, тәртіптілік, жинақылық, жауапкершілік, тіуекелшілдік, бастамашылық, қарым-қатынас, принциптілік, стреске төзімділік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберінде, сондай-ақ 01-2017 ҚР ҰС шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс :	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4.1-4.3	Аппаратшы (барлық атаулар)
	6.1	Операторлар (барлық атаулар)
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: ДЗ және МБ талдауы бойынша ОҒЗЗ/ОЗЗ (Орталық ғылыми-зерттеу зертханасы / Орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Өндірістік учаскенің бастығы.
	7.1	Цех бастығы
18. Кәсіптің карточкасы: "7.1 Ғылыми-зерттеу зертханасының меңгерушісі (ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы)":		
Топтың коды:	123	
Қызмет атауының коды:	1233	
Кәсіптің атауы:	Ғылыми-зерттеу зертханасының меңгерушісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	7.1	
	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21	

БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог; Инженер-химик-технолог; Химик-аналитик.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бейінді және/немесе ғылыми-педагогикалық магистратура (БХСЖ 7 деңгейі) Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы Химиялық технология Фармация	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы магистрі Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры (өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс өтілі бар.)
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог (өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 5 жыл)		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы Тәжірибелік-өнеркәсіптік учаскенің бастығы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіпорында немесе ұйымда немесе басқа кәсіпорындар мен ұйымдарға ұқсас қызметтер көрсететін кәсіпорындарда ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізуді жоспарлау, басқару, үйлестіру.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу қызметі мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды өз бетінше немесе жаңа технологиялық процестерді, өнімдерді, білімді немесе материалдарды пайдалануды әзірлеуге немесе жетілдіруге бағытталған сыртқы зерттеу ұйымдарын тарта отырып жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және кейіннен өндіріске енгізе отырып, ғылыми-зерттеу және	

Еңбек функцияларының тізбесі:		тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүзеге асыру үшін ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Кәсіпорынның жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін ұйымның тиісті заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету. 2. Ресми іс-шараларда, конференцияларда, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдаулар мен форумдарда кәсіпорын/ұйым атынан өкілдік ету.
№ 1 еңбек функциясы: Жаңа технологиялық процестерді, өнімдерді, білімді немесе материалдарды пайдалануды әзірлеуге немесе қолданыстағы жетілдіруге бағытталған ғылыми-зерттеу қызметін және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды өз күшімен немесе сыртқы зерттеу ұйымдарын тарта отырып жоспарлау, басқару және үйлестіру.	№ 1 дағды: Мақсаттар мен бюджеттік қажеттіліктерді көрсете отырып, даму бағдарламаларын іске асыруды қамтамасыз ету үшін негізгі бағыттарды және ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды айқындау.	Білік: 1. ҚР және таяу және алыс шетелдердің фармацевтикалық нарығының маркетингтік зерттеулерінің нәтижелері негізінде мақсаттары мен бюджеттік қажеттіліктерін көрсете отырып, кәсіпорынды немесе ұйымды дамытудың жалпы ғылыми зерттеулері мен бағдарламаларының жоспарларын әзірлеу; 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарына және ғылыми-зерттеу бөлімшелері қызметінің нәтижелеріне талдау жүргізу; 3. Кәсіпорынның ғылыми-зерттеу қызметіне жалпы басшылықты қамтамасыз ету; 4. Кәсіпорында ғылыми-зерттеу, эксперименттік және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізудің қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз ету; 5. Ғылыми негізделген мақалаларды, есептерді, бизнес-жобаларды және бизнес-жоспарларды, талдамалық-нормативтік құжаттаманы және басқаларды дайындау және жариялау және фармацевтикалық және медициналық өнімдердің, сондай-ақ халық тұтынатын тауарлардың өнеркәсіптік

		өндірісіне инновациялық технологияларды енгізуді дәлелді түрде қорғау.
		Білімдер: 1. Ғылыми-зерттеу қызметін реттейтін нормативтік құқықтық және заңнамалық актілер, ДЗ және МБ, косметикалық құралдар, ветеринариялық препараттар, тамақ өнімдері және басқа да халық тұтынатын тауарлар өнеркәсіптік өндірісіне инновациялар енгізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылмайды
№ 2 еңбек функциясы: Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және кейіннен өндіріске енгізе отырып, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүзеге асыру үшін ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.	№ 1 дағды: Бюджеттерді басқару, шығыстарды бақылау және ғылыми-зерттеу қызметі мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар үшін ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Ғылыми-зерттеу қызметін және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды іске асыру және өндіріс стратегиясына сәйкес өндірістік міндеттерді шешу үшін еңбек ресурстарын басқару; 2. Ғылыми-зерттеу қызметін және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды іске асыру үшін материалдық, адами және қаржы ресурстарының көлемін анықтау; 3. Ғылыми-зерттеу қызметі мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды іске асыру бойынша қаржылық есептерді жасау және бекіту.
		Білімдер: 1. Ғылыми-зерттеу қызметін реттейтін нормативтік құқықтық және заңнамалық актілерді білу, ДЗ және МБ, косметикалық құралдар, ветеринариялық препараттар, тамақ өнімдері мен сусындар, синтетикалық материалдар және басқа да халық тұтынатын тауарларды өнеркәсіптік өндіруге инновацияларды енгізу; 2. Кәсіби қызмет саласындағы IT-технологиялар негізінде ақпаратты пайдалану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылмайды
		Машықтар: 1. Ғылыми-зерттеу қызметін жүргізу және ДЗ, МБ және халық тұтынатын басқа да тауарлардың

№ 1 қосымша еңбек функциясы: 1. Кәсіпорынның жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін ұйымның тиісті заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету	№ 1 дағды: Дәрілік өнімдерді, МБ және басқа да халық тұтынатын тауарларды өндіру кезінде технологиялық процестің барлық кезеңдерінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.	өнеркәсіптік өндірісіне инновациялар енгізу бойынша әзірленген ішкі СОП бекіту; 2. Персоналға тікелей жұмыс орындарында міндетті нұсқау беруді қамтамасыз ету және еңбекті қорғау және өндірістік санитария, техника қауіпсіздігі, өрт қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша қағидалар мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық негіздерін білу; 2. Фармацевтикалық өндіріс қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу; 3. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды білу; 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі техникалық нұсқаулықтар мен СОП-ды әзірлеу және бекіту тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылмайды
№ 1 қосымша еңбек функциясы 1. Ресми іс-шараларда, конференцияларда, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдауларда және форумдарда кәсіпорын/ұйым атынан өкілдік ету	№ 1 дағды. Ғылыми негізделген жарияланымдарды, есептерді, бизнес-жобаларды және бизнес-жоспарларды, талдамалық-нормативтік құжаттаманы және т.б. дайындау және уәкілетті органдарда бекіту.	1. Баяндамалар, презентациялар, жарияланымдар (шолулар, мақалалар, ҒЗЖ бойынша есептер және т.б.) дайындау және баяндамалармен көпшілік алдында сөз сөйлеу. 2. Өндіріске инновациялық технологияларды енгізуді дәлелді қорғау. 3, Ресми іс-шараларда, конференцияларда, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдаулар мен форумдарда ұйым атынан өкілдік ету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылмайды
Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	Құзыреттілік; Стресске төзімділік; Қарым-қатынас; Жауапкершілік;	

	Креативтілік; Оқуға және өз бетінше білім алуға дайындығы.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.2-6.3	Инженер-технологтар (барлық атаулар), оның ішінде: Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды талдау жөніндегі ОҒЗЗ/ОЗЗ (орталық ғылыми-зерттеу зертханасы/ орталық зауыттық зертхана) маман-зертханашысы; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман; Өндірістік учаскенің бастығы; Тәжірибелік-өнеркәсіптік; учаскенің бастығы.
	7.2 6,3	Бас технолог Цех бастығы
19. Кәсіптің карточкасы: "7.2 Мамандандырылған өндірістік (өңдеуші) бөлімшелердің басшылары (басқарушылары)":		
Топтың коды:	13	
Қызмет атауының коды:	132 1321 1233	
Кәсіптің атауы:	Бас технолог (өңдеу өнеркәсібі) Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	7.2	
	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020	

БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бейінді және/немесе ғылыми-педагогикалық магистратура (БХСЖ 7 деңгейі) Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы Химиялық технология	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы магистрі Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры (өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс өтілі бар)
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы магистрі; Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры (өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс өтілі бар).		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Бас директордың орынбасары Бас технолог Өндірістік бөлімшенің басшысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бекітілген өкілеттіктер шеңберінде кәсіпорындағы немесе өндірістік бөлімшедегі өндірістік қызметті жоспарлау, басқару, үйлестіру.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өнімнің сапасы мен санын, құнын, жұмыс уақытын және жұмыс күшіне қажеттілікті ескере отырып, өндірістік қызметті жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Өндірістік кәсіпорынның/ цехтың/учаскенің жұмысын және технологиялық процестердің сапасын басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйымның өндірістік қызметте тиісті заңнама мен нормативтік ережелерді сақтауын, өнеркәсіптік өндіріске инновацияларды енгізуді және кәсіпорынның жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін кәсіби міндеттерді шешуді қамтамасыз ету.	
		Машықтар:	

№ 1 еңбек функциясы: Өнімнің сапасы мен санын, құнын, жұмыс уақытын және жұмыс күшіне қажеттілікті ескере отырып, өндірістік қызметті жоспарлау, басқару және үйлестіру.	№ 1 дағды: Өндірістік жоспарларды айқындау, оларды басқару және жүзеге асыруды үйлестіру, олардың орындалуына мониторинг жүргізу.	1. Өнімнің сапасы мен санын, құнын, жұмыс уақытын және жұмыс күшіне қажеттілікті қамтамасыз ету тұрғысынан өндірістік қызметті егжей-тегжейлі жоспарлауды жүзеге асыру. 2. Техникалық қызмет көрсетуді жоспарлау, жұмыс уақыты және қосалқы бөлшектер мен құралдарды жеткізу арқылы өндірістік жабдықтардың жұмысын және технологиялық процестерді іске асыру сапасын басқару. 3. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, өндіріс пен шығындар көлеміне мониторинг жүргізу, сондай-ақ шығындарды азайту мақсатында технологиялық процестерді реттеуді және ресурстарды оңтайландыруды жүзеге асыру. 4. Өндірістік мәселелер туралы басқа басшыларға кеңес беру және ақпараттандыру. 5. Жаңа машиналар мен жабдықтарды сатып алуды, орнатуды және дұрыс пайдалануды қадағалауды жүзеге асыру. 6. Маркетингтік зерттеулердің нәтижелері негізінде сұранысты ескере отырып, бизнес үшін мүмкіндіктерді анықтау және шығарылатын өнімдер ассортиментін кеңейту. 7. Өндіріске және қоршаған ортаны қорғауға қатысты нормативтік материалдар мен заңнама талаптарын зерделеу, нұсқаулықтар мен ішкі рәсімдерді әзірлеу және өндіріске енгізу.
		Білім: ДЗ және МБ, косметикалық құралдар, ветеринариялық препараттар, тамақ өнімдері және басқа да халық тұтынатын тауарларды өнеркәсіптік өндіруді реттейтін нормативтік құқықтық және заңнамалық актілерді білу, оның ішінде өндірістік қызметке инновацияларды енгізу.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 2 еңбек функциясы: Өндірістік кәсіпорынның /цехтың/ учаскенің жұмысын және технологиялық процестердің сапасын басқару	№ 1 дағды: Техникалық қызмет көрсетуді, жұмыс уақытын және қосалқы бөлшектер мен құралдарды жеткізуді жоспарлау көмегімен персоналдың, өндірістік жабдықтың жұмысын және технологиялық процестердің сапасын басқару.	Машықтар: 1. Өнімнің сапасы мен санын, құнын, жұмыс уақытын және жұмыс күшіне қажеттілікті қамтамасыз ету тұрғысынан өндірістік қызметке егжей-тегжейлі мониторинг жүргізу; 2. Өндірілетін өнімнің сапасы мен саны бойынша өндірістік жоспарды іске асыру және өндіріс стратегиясына сәйкес өндірістік міндеттерді шешу үшін еңбек ресурстарын басқару; 2. Техникалық қызмет көрсетуді, жұмыс уақытын есепке алуды және қосалқы бөлшектер мен құралдарды уақтылы жеткізуді іске асыру жолымен өндірістік жабдықтардың жұмысын және технологиялық процестерді іске асыру сапасын басқару; 3. Өндіріс пен шығындар көлеміне мониторинг жүргізу, сондай-ақ шығындарды азайту мақсатында технологиялық процестерді реттеуді және ресурстарды оңтайландыруды жүзеге асыру; 4. Жаңа машиналар мен жабдықтарды сатып алуды, орнатуды және дұрыс пайдалануды қадағалауды жүзеге асыру; 5. Өндірістік құжаттама мен есептерді дайындау мен қайта қарауға тұрақты бақылау жүргізу; 6. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі және өндірістік санитария талаптарының сақталуын үйлестіруді жүзеге асыру; 7. Біліктілік талаптарына сәйкес персоналды іріктеуді, даярлауды және пайдалануды/орналастыруды бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Ғылыми-зерттеу қызметін реттейтін нормативтік құқықтық және заңнамалық актілерді білу, ДЗ және МБ, косметикалық құралдар, ветеринариялық препараттар, тамақ өнімдері мен

		сусындар, синтетикалық материалдар және басқа да халық тұтынатын тауарларды өнеркәсіптік өндіруге инновацияларды енгізу; 2. Кәсіби қызмет саласындағы IT-технологиялар негізінде ақпаратты пайдалану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 1 қосымша еңбек функциясы: 1. Кәсіпорынның жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін ұйымның өндірістік қызметте, өнеркәсіптік өндіріске инновацияларды енгізуде және кәсіби міндеттерді шешуде тиісті заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету	№ 1 дағды: Өндірістік қызметте тиісті заңнама мен нормативтік ережелерді сақтау, өнеркәсіптік өндіріске инновацияларды енгізу және кәсіпорынның (цехтың/учаскенің) жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін кәсіби міндеттерді шешу негізінде кәсіпорынның (цехтың/учаскенің) өндірістік қызметін ұйымдастыру және басқару	Машықтар: 1. ДЗ, МБ және халық тұтынатын басқа да тауарлардың өндірістік өндірісін жүзеге асыру және инновацияларды енгізу жөнінде әзірленген ішкі СОП-ды бекіту; 2. Персоналға тікелей жұмыс орындарында міндетті нұсқау беруді қамтамасыз ету және еңбекті қорғау және өндірістік санитария, ҚТ, өрт қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша қағидалар мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық негіздерін білу; 2. Фармацевтикалық өндіріс қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу; 3. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды білу; 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі техникалық нұсқаулықтар мен СОП-ды әзірлеу және бекіту тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	Құзыреттілік; Жауапкершілік; Ықыластылық; Креативтілік; Стресске төзімділік; Қарым-қатынас; Оқуға және өз бетінше білім алуға дайындығы.	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.2-6.3	Өндірістік инженер-технологтар (барлық атаудағы), оның ішінде: Фармацевтикалық және медициналық өнімдерді валидациялау жөніндегі инженер; Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман.
	7.1-7.2	Ғылыми-зерттеу зертханасының меңгерушісі (ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы) Цех бастығы
	7-8	Бейіні бойынша ЖОО кафедраларында маман
20. Кәсіптің карточкасы: "7.3 Мекемелердің, ұйымдар мен кәсіпорындардың бірінші басшылары":		
Топтың коды:	121	
Қызмет атауының коды:	1210 1210-0	
Кәсіптің атауы:	7.3 Бас директор	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	7.3	
БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді). Өндірістік инженер, оның ішінде өнімдер бойынша инженер; Фармацевтикалық өнімдер мен медициналық бұйымдарды өндіру бойынша кең бейінді инженер-технолог.	
		Біліктілік:

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бейіндік және/немесе ғылыми-педагогикалық магистратура (БХСЖ 7 деңгейі) Бакалавриат (БХСЖ 6 деңгейі)	Мамандығы: Фармацевтикалық өндіріс технологиясы Химиялық технология Фармация	Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы магистрі Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры (өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс өтілі бар)
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілік: Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы магистрі; Фармацевтикалық өндіріс техникасы және технологиясы бакалавры (өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс өтілі бар).		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Зауыт директоры Атқарушы директор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Әдетте Директорлар кеңесі немесе олар жүргізілетін операциялар мен қызмет нәтижелері үшін жауап беретін басқа да басқарушы орган белгілеген басшылық қағидаттарына сәйкес басқа басшылардың қолдауымен кәсіпорынның даму стратегиясын әзірлеу, қайта қарау, кәсіпорынның жалпы қызметін жоспарлау, басқару, үйлестіру және бағалау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіпорынның жалпы жұмысын жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығындарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Кәсіпорынның жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін сақтауын қамтамасыз ету. 2. Кәсіпорын/ұйым атынан ресми іс-шараларда, келіссөздерде, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдауларда және форумдарда өкілдік ету.	
		Машықтар: 1. Кәсіпорынның немесе ұйымның мақсаттарын, стратегиясын, саясатын және даму бағдарламаларын анықтау; 2. Кәсіпорынның/ұйымның жұмысы мен қызметінің	

№1 еңбек функциясы: Кәсіпорынның жалпы жұмысын жоспарлау, басқару және үйлестіру.	№1 дағды: Кәсіпорынды/ ұйымды дамыту үшін мақсаттарды, стратегияларды, саясатты және бағдарламаларды әзірлеу .	нәтижелеріне, сондай-ақ директорлар кеңестеріне және өзге де басқару органдарына ұсынылатын есептілікке талдау жүргізу; 3. Кәсіпорынға/ұйымға жалпы басшылық пен басқаруды қамтамасыз ету; 4. Әзірленген зауытішілік регламенттеуші және тіркеуші құжаттарды бекіту; 5. Нақты фармацевтикалық/ медициналық өнімдер, сондай-ақ халық тұтынатын тауарлар үшін өндірістердің технологиялық процесін жүргізудің қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз ету 6. Қойылған мақсаттарға қол жеткізу және сапа саясатын іске асыру бойынша кәсіпорынның/ ұйымның қызметіне мониторинг және бағалау жүргізу.
		Білімдер: 1. ДЗ және МБ, косметикалық заттардың, ветеринариялық препараттардың, тамақ өнімдері мен сусындардың, синтетикалық материалдардың және басқа да халық тұтынатын тауарлардың өнеркәсіптік өндірісін реттейтін мемлекеттік және халықаралық нормативтік құқықтық актілерді білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 2 еңбек функциясы:	№ 1 дағды: Бюджеттерді басқару, шығындарды бақылау және	Машықтар: 1. Технологиялық процесті іске асыру және өндіріс стратегиясына сәйкес өндірістік міндеттерді шешу үшін еңбек ресурстарын басқару; 2. Саясатты іске асыру және бағдарламаларды орындау үшін материалдық, адами және қаржылық ресурстардың көлеміне рұқсат беру; 3. Қойылған мақсаттарға қол жеткізу және өндірістік міндеттерді іске асыру шеңберіндегі кәсіпорынның қаржылық қызметіне мониторинг жүргізу;

Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығындарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.	ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.	4. Жоғары белгісіздіктің күрделі өндірістік жағдайларында кәсіби шешімдер қабылдау.
		Білімдер: 1. ДЗ және МБ, косметикалық құралдарды, ветеринариялық препараттарды, тамақ өнімдері мен сусындарды, синтетикалық материалдарды және басқа да халық тұтынатын тауарларды өнеркәсіптік өндіруді реттейтін мемлекеттік заңнамалық және халықаралық нормативтік құқықтық актілерді білу; 2. Кәсіби қызмет саласындағы IT-технологиялар негізінде ақпаратты пайдалану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
№ 1 қосымша еңбек функциясы: 1. Кәсіпорынның жоспарланған бағдарламалық мақсаттарына қол жеткізу үшін сақтауын қамтамасыз ету.	№ 1 дағды: Дәрілік өнімдерді, МБ және басқа да халық тұтынатын тауарларды өндіру кезінде технологиялық процестің барлық кезеңдерінде өнеркәсіптік жағдайларда қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.	Машықтар: 1. Технологиялық регламенттердің талаптарына сәйкес технологиялық жабдықты дұрыс пайдалану бойынша әзірленген ішкі СОП-тарды бекіту; 2. Еңбекті қорғау және өндірістік санитария жөніндегі, ҚТ, өрт қауіпсіздігі қағидалары және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі жөніндегі СОП-ды әзірлеу және бекіту; 3. Үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау бойынша зауыт ішілік/цех ішілік нұсқаулықтарды әзірлеу; 4. Тікелей жұмыс орындарында персоналға міндетті нұсқау беруді қамтамасыз ету және ҚТ, өрт қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимылдар тәртібі бойынша қағидалар мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету; 5. Персоналды міндетті мерзімді медициналық тексеруден өткізуді қамтамасыз ету және еңбекті қорғау және өндірістік санитария бойынша ережелер мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету.
		Білімдер:

		1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық негіздерін білу; 2. Фармацевтикалық өндіріс қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу; 3. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық; 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі техникалық нұсқаулықтар мен СОП-ды әзірлеу және бекіту тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылмайды
№ 2 қосымша еңбек функциясы: 1. Кәсіпорын/ұйым атынан ресми іс-шараларда, келіссөздерде, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдауларда және форумдарда өкілдік ету	№ 1 дағды. Ғылыми негізделген есептерді, бизнес-жобалар мен бизнес-жоспарларды, аналитикалық-нормативтік құжаттаманы және т. б. дайындау және уәкілетті органдарда бекіту	Машықтар: 1. Жоғары басшылықпен кеңесу, ұсыныстарды қайта қарау және баяндамалар дайындау; 2. Өндіріске инновациялық технологияларды енгізуді дәлелді қорғау; 3. Ұйым атынан ресми іс-шараларда, келіссөздерде, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдауларда және форумдарда өкілдік ету; 4. Аға лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерді іріктеу немесе іріктеуді бекіту.
		Білімдер: 1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық негіздерін білу; 2. Фармацевтикалық өндіріс қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттарын білу; 3. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық; 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі техникалық нұсқаулықтар мен СОП-ды әзірлеу және бекіту тәртібін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады
	Құзыреттілік; Стресске төзімділік;	

Тұлғалық құзыреттіліктерге қойылатын талаптар	Қарым-қатынас; Жауапкершілік; Оқуға және өз бетінше білім алуға дайындығы.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	* ҚР ҰС 01-2017 "Кәсіптер сыныптауышы" ҚР ұлттық сыныптауышы, Астана, ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті; * "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (29-шығарылым) бекіту туралы" (БТБА) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 3 желтоқсандағы № 642 бұйрығы; * "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; * "2023-2024 жылдарға арналған ҚР экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы - ҚР ЭҚЖС кодтары" анықтамалығы.	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.3	Фармацевтикалық және медициналық өнімдерді валидациялау жөніндегі инженер Фармацевтикалық өндіріс маркетологы; Фармацевтикалық өндіріс менеджері; Сапаны басқару жөніндегі маман
	7.1	Цех бастығы
	7.2	Бас технолог Ғылыми-зерттеу зертханасының меңгерушісі (ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы)
3. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері		
Әзірленді:	ҚР ДСМ бекіткен жұмыс тобы, Орындаушы/жоба жетекшісі: Торланова Б.О., "ОҚМА" АҚ "Фармацевтикалық өндіріс технологиясы" кафедрасының фарм.ғыл.канд., доценті, профессоры Байланыс деректері: botagoz58@mail.ru, тел.: 8 705 366 6615 Жұмыс тобының хатшысы: Орымбетова Г.Э., "ОҚМА" АҚ фарм.ғыл.канд., доценті, " Инженерлік пәндер" кафедрасының меңгерушісі. Байланыс деректері: orim_77@mail.ru, ұ.т. 8-701-257-10-21	
Сараптама ұсынылды:		
Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы:	1 нұсқа, 2025 жыл	
Болжамды қайта қарау күні:	2030 жыл	

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2026 жылғы 1 шілдедегі
№ 72 Бұйрыққа

4-қосымша
Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
2024 жылғы 25 қаңтардағы
№46 бұйрығына
60-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Қоғамдық денсаулық/Қоғамдық денсаулық сақтау"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Қоғамдық денсаулық сақтау" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес әзірленді және: өзінің кәсіптік қызметін таңдауды жүзеге асыратын талапкерлерге; ЖОО студенттеріне; "Қоғамдық денсаулық сақтау" мамандығы бойынша одан әрі кәсіптік дамытудың бағдары ретінде денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлеріне; білім беру бағдарламаларын жетілдіру үшін бағдар ретінде медициналық білім беру саласының қызметкерлеріне; денсаулық сақтау ұйымдарының кадр қызметтеріне; Қоғамдық денсаулық сақтау қызметінің, денсаулық сақтау ұйымдарының және ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің адам ресурстарын басқаруды жетілдіруге; жекелеген ұйымдардың да, тұтастай алғанда саланың да кадрлық саясатын және адам ресурстарын дамытуды жоспарлауды ұтымды жүзеге асыруға арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) еңбек қызметінің түрі – кәсіптерді (кәсіптерді/лауазымдарды) кәсіптік стандартқа біріктіретін технологиялық процестің бөлінген аяқталған кезеңі;

2) медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік орган – медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласында басшылықты, медициналық қызметтер (көмек) сапасын бақылауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

3) докторантура – білім беру бағдарламалары философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін бере отырып, ғылыми, педагогикалық және (немесе) кәсіптік қызмет үшін кадрлар даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім;

4) лауазым – белгілі бір жұмыстардың, міндеттердің, өкілеттіктердің, жауапкершілік дәрежесінің, құқықтар мен міндеттердің, біліктілікке қойылатын талаптардың нормативтік бекітілген жиынтығымен сипатталатын ұйымның институционалдық иерархиясындағы белгілі бір ресми ұстаным;

5) мамандарға қосымша білім беру (бұдан әрі-қосымша білім беру) – кәсіптік білімді, іскерліктер мен дағдыларды қолдау, кеңейту, тереңдету және жетілдіру, сондай-ақ жаңа (қосымша) құзыреттерді игеру үшін денсаулық сақтау кадрларының білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында жүзеге асырылатын оқыту процесі;

6) инновациялық медициналық технологиялар – медицина (биомедицина), фармация және денсаулық сақтау саласындағы ақпараттандыру саласында енгізілуі

экономикалық тиімді және (немесе) әлеуметтік маңызы бар болып табылатын ғылыми және ғылыми-техникалық қызметтің әдістері мен құралдарының жиынтығы;

7) сабақ – жұмыс орнында жүзеге асырылатын, табыс немесе табыс әкелетін, орындалатын негізгі міндеттер мен міндеттердің сәйкес келуінің жоғары дәрежесімен сипатталатын жұмыстар жиынтығы;

8) денсаулық – аурулар мен физикалық ақаулардың болмауы ғана емес, толық физикалық, рухани (психикалық) және әлеуметтік салауаттылық жағдайы;

9) денсаулық сақтау – аурулардың алдын алуға және емдеуге, қоғамдық гигиена мен санитарияны қолдауға, әрбір адамның дене және психикалық денсаулығын сақтауға және нығайтуға, оның белсенді ұзақ өмір сүруін қолдауға, денсаулығынан айырылған жағдайда оған медициналық көмек көрсетуге бағытталған саяси, экономикалық, құқықтық, әлеуметтік, мәдени, медициналық сипаттағы шаралар жүйесі;

10) білім – адамға нақты кәсіптік міндеттерді шешуге мүмкіндік беретін пәндік саланың құрылымдық мәліметтері;

11) кәсіптік біліктілік картасы – саладағы (еңбек қызметі түріндегі) біліктілік деңгейлері бойынша сабақтарды (кәсіптерді/лауазымдарды) олардың арасында белгіленген өзара байланыстармен жүйелі түрде көрсету, кәсіптік біліктілік картасы салалық біліктілік шеңберіне қосымша болып табылады;

12) медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің уәкілетті орган бекіткен және медицина ғылымы мен технологиясын дамытудың қазіргі заманғы деңгейі негізінде белгіленген стандарттарға сәйкестік деңгейі;

13) біліктілік – қызметкердің нақты еңбек функцияларын сапалы орындауға дайындық дәрежесі;

14) біліктілік санаты – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын кәсіптік қамтамасыз ету саласында орындалатын жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) күрделілігін көрсететін маманның біліктілігіне қойылатын талаптар деңгейі;

15) магистратура – білім беру бағдарламалары "магистр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім;

16) медициналық қызмет – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім алған жеке тұлғалардың, сондай-ақ заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасы халқының денсаулығын қорғауға бағытталған кәсіптік қызметі;

17) медициналық білім беру – медициналық қызметкерлерді даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесі, сондай-ақ медициналық қызметкер үшін медициналық мамандықтар бойынша біліктілікті арттыруды даярлау бағдарламалары бойынша оқыту барысында алған, оқуды бітіргені туралы ресми құжатпен расталған білім мен дағдылардың жиынтығы;

18) медициналық көмек – халықтың денсаулығын сақтауға және қалпына келтіруге бағытталған дәрілік көмекті қамтитын медициналық қызметтер кешені;

19) медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

20) медициналық қызметтер – нақты адамға қатысты профилактикалық, диагностикалық, емдік немесе оңалту бағыты бар денсаулық сақтау субъектілерінің іс-әрекеттері;

21) денсаулық сақтау саласындағы медициналық сараптама (денсаулық сақтау саласындағы сараптама) – денсаулық сақтау қызметінің әртүрлі салаларындағы құралдардың, әдістердің, технологиялардың, көрсетілетін қызметтердің деңгейі мен сапасын белгілеуге бағытталған ұйымдастырушылық, талдамалық және практикалық іс-шаралар жиынтығы;

22) аурулардың халықаралық жіктелуі 10 – бұл дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымына мүше елдердегі халықтың денсаулығын зерделеу кезінде 10 – шы қайта қараудың негізгі нормативтік құжаты болып табылатын медицина ғылымының қазіргі даму кезеңін көрсететін аурулар мен патологиялық жай-күйлерді топтастыру жүйесі;

23) дағды – екі белгісі бар нақты сабақ шеңберінде нақты міндеттер мен міндеттерді орындау қабілеті;

24) шеберлік деңгейі – орындалатын міндеттер мен міндеттердің күрделілігі мен көлемін анықтайды;

25) дағдыларды мамандандыру – пайдаланылатын білім саласын, пайдаланылатын құралдар мен жабдықтарды, өңделетін немесе пайдаланылатын материалдарды және өндірілетін тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің түрлерін ескере отырып, орындалатын міндеттер мен міндеттердің сипаты мен шеңберін айқындайды;

26) тәлімгер – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларды және жас мамандарды кәсіптік бейімдеуде практикалық көмек көрсету үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, білім, ғылым және практиканың үштұғырлығы негізінде қызметті жүзеге асыратын, кемінде бес жыл өтілі бар медицина қызметкері;

27) ұлттық біліктілік шеңбері (ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы;

28) ұлттық біліктілік жүйесі (ҰБЖ) – еңбек нарығы тарапынан мамандардың біліктілігіне сұраныс пен ұсыныстарды құқықтық және институционалдық реттеу тетіктерінің жиынтығы;

29) тәуелсіз сарапшы – денсаулық сақтау субъектілерінің қызметіне тәуелсіз сараптама жүргізу үшін белгіленген тәртіппен аккредиттелген жеке тұлға;

30) нормативтік құқықтық акт – референдумда не мемлекеттің уәкілетті органы немесе лауазымды адамы қабылдаған, құқықтық нормаларды белгілейтін, олардың қолданылуын өзгертетін, тоқтататын немесе тоқтата тұратын белгіленген нысандағы

жазбаша ресми құжат, сондай-ақ жазбаша ресми құжатқа ұқсас және электрондық цифрлық қолтаңба арқылы куәландырылған электрондық-цифрлық нысандағы құжат;

31) қоғамдық денсаулық – қоғамның салауатты тамақтануды қоса алғанда, салауатты өмір салтын жүргізу жөніндегі, аурулар мен жарақаттардың профилактикасы жөніндегі, сондай-ақ мекендеу ортасының қолайсыз факторларының әсерін болғызбау жөніндегі күш-жігерін көрсететін халықтың психикалық, физикалық және әлеуметтік саламаттылығының кешенді сипаттамасы;

32) қоғамдық денсаулық сақтау – бұл халықтың денсаулығына әлеуметтік және экономикалық факторлардың әсер ету заңдылықтарын және халыққа медициналық көмекті ұйымдастыруды зерттейтін интегралды қолданбалы-теориялық ғылым;

33) денсаулық сақтау ұйымы – денсаулық сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға;

34) денсаулық сақтау саласындағы білім беру ұйымы – "Денсаулық сақтау" және (немесе) "Денсаулық сақтау мен әлеуметтік қамсыздандыруға байланысты пәнаралық бағдарламалар" (медицина) даярлау бағыттары бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы";

35) салалық біліктілік шеңбері (СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы;

36) денсаулық сақтау технологияларын бағалау – денсаулық сақтау саласындағы шешімдер қабылдау үшін жүргізілетін денсаулық сақтау технологияларының салыстырмалы дәлелденген клиникалық және клиникалық-экономикалық (фармакоэкономикалық) тиімділігі мен қауіпсіздігін, сондай-ақ оларды қолданудың экономикалық, әлеуметтік және этикалық салдарын кешенді бағалау;

37) пациент – медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушы болып табылатын (болған) жеке тұлға;

38) біліктіліктің жоғары деңгейі – жоғары технологиялармен және кәсіптік қызметпен байланысты экономиканың барлық салаларында күрделі (сабақтас) кәсіптер мен жұмыстарды орындаудың практикалық дағдыларын меңгерген білікті жұмысшы кадрларға (училищелерде, колледждерде және жоғары колледждерде негізгі орта және (немесе) жалпы орта білім беру базасында) берілетін біліктілік деңгейі;

39) кәсіптік стандарттарды пайдаланушы – мемлекеттік органдар, заңды тұлғалар, жеке тұлғалар;

40) өзін – өзі реттейтін ұйымның қағидалары – өзін-өзі реттейтін ұйымның және оның мүшелерінің (қатысушыларының) қызметін ұйымдастыру тәртібін айқындайтын құжат;

41) кәсіптік топ – жалпы интеграциялық негізі бар (мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын кәсіптік кіші топтардың жиынтығы;

42) кәсіптік кіші топ – еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

43) кәсіптік міндет (міндет) – бірлік іс-әрекеттерді орындау үшін функцияны декомпозиялауға мүмкіндік беретін еңбек функциясының элементі;

44) кәсіптік стандарт (КС) – кәсіптік қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне, құзыреттеріне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

45) кәсіп – арнайы даярлық нәтижесінде алынған және білім туралы тиісті құжаттармен расталатын белгілі бір білімді, іскерлікті және практикалық дағдыларды талап ететін адамның еңбек қызметі кәсібінің негізгі түрі;

46) профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатысында өршуінің алдын алуға және туындаған асқынуларды, органдар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені;

47) бейінді маман – белгілі бір мамандық бойынша сертификаты бар жоғары медициналық білімі бар медицина қызметкері;

48) әзірлеуші – жұмыс берушілер бірлестігі және (немесе) кәсіптік стандарттарды әзірлеуді жүзеге асыратын ұйым;

49) өзін – өзі реттеу – жеке және заңды тұлғалардың өзін-өзі реттейтін ұйымның қағидалары мен стандарттарын бекітуге, олардың сақталуын бақылауды жүзеге асыруға, сондай-ақ өзін-өзі реттеу субъектілерінің мүліктік жауапкершілігін қамтамасыз етуге негізделген өздері жүзеге асыратын кәсіпкерлік немесе кәсіптік қызметті дербес реттеуге бағытталған 2015 жылғы 12 қарашадағы "өзін-өзі реттеу туралы" ҚР Заңында көзделген шаралар кешені;

50) өзін – өзі реттейтін ұйым – жеке кәсіпкерлік субъектілерінің немесе кәсіптік қызмет субъектілерінің қызметтің, саланың, экономикалық қызмет түрлерінің, өндірілген тауарлар (жұмыстар) нарығының ортақтығы қағидаты бойынша ерікті немесе міндетті мүшелігіне (қатысуына) негізделген, Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген қауымдастық (одақ), қоғамдық бірлестік немесе өзге де ұйымдық-құқықтық нысандағы коммерциялық емес ұйым қызмет көрсету);

51) аккредиттеу туралы куәлік – өтініш берушінің аккредиттеудің белгілі бір саласында аккредиттелгенін растайтын ресми құжат;

52) денсаулық сақтау жүйесі – қызметі Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулықты қорғауға құқықтарын қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік органдар мен денсаулық сақтау субъектілерінің жиынтығы;

53) денсаулық үшін ортақ жауапкершілік – қоғамның қатысушылары: мемлекет, жұмыс беруші және азаматтың өзі арасында жеке және қоғамдық денсаулықты сақтау және нығайту, аурудың туындау тәуекелдерін азайту үшін жауапкершілікті бөлу;

54) маман – медициналық білімі бар, оның ішінде Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде алған жеке тұлға;

55) денсаулық сақтау саласындағы маман – денсаулық сақтау саласындағы техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша даярлығы бар және денсаулық сақтау саласындағы қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

56) денсаулық сақтау саласындағы стандарт (стандарт) – медициналық, фармацевтикалық қызмет, медициналық және фармацевтикалық білім беру саласындағы қағидаларды, жалпы қағидаттар мен сипаттамаларды белгілейтін нормативтік құқықтық акт;

57) денсаулық сақтау саласындағы стандарттау (бұдан әрі – стандарттау) – стандарттарды, талаптарды, нормаларды, нұсқаулықтарды, қағидаларды әзірлеу, енгізу және олардың сақталуын қамтамасыз ету жолымен денсаулық сақтау процестерінің, технологиялары мен қызметтерінің сипаттамаларын ретке келтірудің оңтайлы дәрежесіне қол жеткізуге бағытталған қызмет;

58) өзін – өзі реттейтін ұйымның стандарты – өзін-өзі реттейтін ұйым мүшелерінің (қатысушыларының) өз тауарларына (жұмыстарына, қызметтеріне) және қызмет түріне бірыңғай және міндетті қағидаттарды, сипаттамаларды бірнеше рет пайдалануы үшін талаптарды белгілейтін құжат;

59) өзін-өзі реттеу субъектілері – өзін-өзі реттейтін ұйымдар, өзін-өзі реттейтін ұйымдардың мүшелері (қатысушылары);

60) денсаулық сақтау технологиясы – вакциналарды, дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды, рәсімдерді, манипуляцияларды, операцияларды, скринингтік профилактикалық бағдарламаларды, оның ішінде цифрлық жүйелерді қоса алғанда, денсаулықты нығайту, аурудың профилактикасы, диагностикасы, емдеу, пациенттерді оңалту және паллиативтік медициналық көмек көрсету үшін пайдаланылатын білім мен дағдыларды қолдану;

61) еңбек функциясы – бір немесе бірнеше кәсіптік міндеттерден тұратын технологиялық процесс кезеңіндегі типтік жұмыс (жұмыс шеңбері). Кәсіптік стандарттар кәсіптерінің карточкаларындағы еңбек функцияларын сипаттау кезінде қажет болған жағдайда міндетті және қосымша еңбек функциялары көрсетілуі мүмкін, міндетті еңбек функциялары, қосымша еңбек функцияларынан айырмашылығы, біліктілікті беру кезінде міндетті түрде расталуы керек, ал қосымша еңбек функциялары осы кәсіп үшін қажет болуы мүмкін әлеуетті еңбек функциялары ретінде сипатталуы мүмкін болашақта;

62) функционалдық карта – белгілі бір кәсіптік топ немесе кіші топ шеңберінде белгілі бір кәсіптердің қызметкері орындайтын еңбек функцияларының, білімінің, іскерлігінің, дағдылары мен кәсіптік міндеттерінің құрылымдық сипаттамасы;

63) іскерліктер – нақты кәсіптік міндеттерді шешу үшін адамның біліміне және оны дұрыс пайдалануға негізделген іс-әрекетінің (іс-қимылының) компоненттері;

64) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі-уәкілетті орган) – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын қорғау, Медициналық және фармацевтикалық ғылым, Медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер көрсету (көмек) сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган);

65) біліктілік деңгейі – күрделілік, еңбек әрекеттерінің стандарттылығы, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкерлердің біліміне, іскерлігіне және кең құзыретіне қойылатын жалпыланған талаптар;

66) денсаулық сақтау саласындағы сараптама – денсаулық сақтау қызметінің әртүрлі салаларындағы құралдардың, әдістердің, технологиялардың, білім беру және ғылыми бағдарламалардың, көрсетілетін қызметтердің тиімділігі мен сапасын айқындауға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес денсаулық жағдайы бойынша еңбекке уақытша жарамсыздықты, кәсіптік жарамдылықты айқындауға бағытталған ұйымдастырушылық, талдамалық және практикалық іс-шаралар жиынтығы;

67) эпидемиология – бақылау мен профилактикалық іс-шараларды әзірлеу мақсатында әртүрлі этиологиядағы аурулардың пайда болуы мен таралу заңдылықтарын айқындайтын жалпы медицина ғылымы. Халықтың белгілі бір топтары арасында белгілі бір уақытта белгілі бір аумақта сырқаттану жағдайларын зерттейді;

68) жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалау – мемлекеттік органдар мен санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының халықтың денсаулығына әсер ететін қоршаған орта объектілерінің, оның ішінде өндірістік факторлардың, еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтумен кәсіптік аурулардың әсер етуінен болатын қауіп факторларының мониторингі, созылмалы инфекциялық емес ауруларды басқару бағдарламаларының енгізілуін барынша азайту және бақылау жөніндегі қызметі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) АХЖ – Аурулардың халықаралық жіктелуі;

2) БА – Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

3) БАҚ – Бұқаралық ақпарат құралдары;

4) БТБА – Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БХТ – Бекітілген халық тіркелімі;

6) ЖОО – Жоғары оқу орны;

7) КМЦЖ – Кешенді медициналық цифрлық жүйе

9) ҚЖА – Қан айналымы жүйесінің аурулары;

10) НҚА – Нормативтік құқықтық акт;
11) ОНЭТ – Онкологиялық науқастардың электрондық тіркелімі;
12) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;
13) СЖЕА – Созылмалы жұқпалы емес аурулар;
14) СӨС – Салауатты өмір салты;
15) ҰСЖ – Қазақстан Республикасының Ұлттық сабақ жіктеуіші;
16) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Қоғамдық денсаулық/Қоғамдық денсаулық сақтау
5. Кәсіптік стандарттың коды: O84120034
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
O Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету
84 Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету
84.3 Міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы қызмет
84.30 Міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы қызмет
84.30.0 Міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы қызмет
O Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету
84 Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету
84.1 Жалпы сипаттағы мемлекеттік басқару және қоғамның әлеуметтік-экономикалық саясатын басқару
84.12 Әлеуметтік қамсыздандыруды қоспағанда, денсаулық сақтау, білім беру, мәдениет және басқа да әлеуметтік көрсетілетін қызметтер мекемелерінің қызметін реттеу
84.12.0 Әлеуметтік қамсыздандыруды қоспағанда, денсаулық сақтау, білім беру, мәдениет және басқа да әлеуметтік көрсетілетін қызметтер мекемелерінің қызметін реттеу
O Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету
84 Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамтамасыз ету
84.2 Мемлекеттің қоғамға қызметтерді тұтастай ұсынуы
84.24 Қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша қызмет
84.24.0 Қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша қызмет
Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер
86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет
86.9 Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызмет
86.90 Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызмет
86.90.9 Денсаулық сақтау саласындағы басқа топтамаларға енгізілмеген өзге де қызмет.
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы:

"Қоғамдық денсаулық/Қоғамдық денсаулық сақтау" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес әзірленді және: өзінің кәсіптік қызметін таңдауды жүзеге асыратын талапкерлерге; ЖОО студенттеріне ; "Қоғамдық денсаулық сақтау" мамандығы бойынша одан әрі кәсіптік дамытудың бағдары ретінде денсаулық сақтау жүйесінің қызметкерлеріне; білім беру бағдарламаларын жетілдіру үшін бағдар ретінде медициналық білім беру саласының қызметкерлеріне; денсаулық сақтау ұйымдарының кадр қызметтеріне; Қоғамдық денсаулық сақтау қызметінің, денсаулық сақтау ұйымдарының және ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің адам ресурстарын басқаруды жетілдіруге; жекелеген ұйымдардың да, тұтастай алғанда саланың да кадрлық саясатын және адам ресурстарын дамытуды жоспарлауды ұтымды жүзеге асыруға арналған.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

9) Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері – эпидемиолог - 6 СБШ деңгейі;

10) Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы) - 7 СБШ деңгейі;

11) "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы)" - 7 СБШ деңгейі;

12) Дәрігер – валеолог - 6 СБШ деңгейі;

22) Қоғамдық денсаулық/қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы) - 6 СБШ-деңгейі;

23) "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы)" - 7 СБШ деңгейі;

24) Дәрігер – әдіскер - 6 СБШ деңгейі;

25) Дәрігер - статистик - 6 СБШ деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

17. "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері – эпидемиолог" кәсібінің карточкасы			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-002		
Кәсіптің атауы:	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері – эпидемиолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді). Қоғамдық денсаулық/қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы) – эпидемиолог.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру.	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Созылмалы жұқпалы емес аурулары бар пациенттермен (СЖЕА) жұмыс істеу кезінде өмір сүру сапасын жақсарту, аурулардың дамуын болдырмау және олардың денсаулыққа теріс әсерін азайту	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эпидемиологиялық қадағалау және талдау 2. Алдын алу шараларын жоспарлау және өткізу. 3. Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: эпидемиологиялық қадағалау және талдау	Дағды 1: эпидемиологиялық қадағалау жүргізу.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық мониторингтің принциптерін түсіну. 2. Эпидемиологиялық статистиканы талдау әдістері, оның ішінде аурушаңдық, өлім және қауіп факторларын бағалау әдістері туралы түсінік болуы. 3. Жүрек-қантамыр аурулары, қант диабеті, қатерлі ісік, тыныс алу органдарының аурулары сияқты жұқпалы емес аурулардың (ЖҚА) табиғатын және олардың қауіп факторларын түсіну. 4. Тәуекел факторына зерттеу жүргізу. 5. ЖҚА алдын алу және бақылау бағдарламаларын әзірлеу және бағалау.
		Білімдер: 1. СЖЕА алдын алу әдістері туралы. 2. Созылмалы аурулардан болатын сырқаттанушылық пен өлімді азайтуға бағытталған скринингтің, ерте диагностиканың және араласудың тиімділігі туралы. 3. СЖЕА мәселесін шешудегі мемлекеттік және жеке құрылымдардың рөлі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Халық үшін білім беру іс-шараларын өткізу.	Дағды 1: СЖЕА алдын алу бойынша хабардарлықты арттыру құралдарын игеру	Машықтар: 1. Дәрігерлермен, медбикелермен және басқа мамандармен созылмалы жұқпалы емес аурулардың алдын-алудың кешенді тәсілін қамтамасыз ету үшін өзара әрекеттесу. 2. Тәуекел факторларының (темекі шегу, гиподинамия, дұрыс тамақтанбау, стресс) СЖЕА дамуына әсерін бағалау. 3. СЖЕА алдын алу бағдарламаларын құру және жүзеге асыру.
		Білімдер:

		1 СЖЕА алдын алу бағдарламалары. 2. Денсаулық мектептерінің тиімділігі туралы. 3. СЖЕА бар пациенттердің өзін-өзі басқару курстарының білім алушылары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 3: Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс.	Дағды 1: СЖЕА алдын алу бойынша ұсыныстар дайындау.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық зерттеулер (когорттық, көлденең және аналитикалық) жүргізу. 2. Статистикалық талдау (регрессиялық талдау, тәуекелді бағалау, көп факторлы талдау) әдістерін пайдалану. 3. Медициналық мекемелер мен мемлекеттік тізілімдердің мәліметтер базасын талдауды қоса, үлкен көлемдегі деректермен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. СЖЕА қауіп факторларын төмендетуге бағытталған алдын-алу стратегиялары (темекі шегу, дұрыс тамақтанбау, физикалық белсенділіктің төмендігі және т.б.). 2. Профилактикалық медицина саласындағы заманауи дәлелді ұсыныстар. 3. Тәуекелдерді бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Барлық мүдделі тараптармен байланыс.	Машықтар: 1. Білім алушылар үшін халыққа, медицина қызметкерлеріне және басқа салалардың өкілдеріне іс-шаралар өткізу. 2. Ақпараттық материалдарды (брошюралар, бейнероликтер, Жарияланымдар) әзірлеу. 3. Алдын алу және салауатты өмір салты тақырыптарын қамту үшін БАҚ-пен өзара әрекеттесу. 4. Командада басқа салалардың өкілдерімен жұмыс істеу. 5. Алдын алу шараларын енгізу үшін билік деңгейіндегі бастамаларды қолдау.
		Білімдер: 1. Қоғамдық денсаулық сақтау бағдарламалары және алдын алу шаралары. 2. Халықтың әртүрлі топтарындағы ақпаратқа сезімталдықтың әртүрлі деңгейлері. 3. Денсаулықтың әлеуметтік детерминанттарының популяцияға әсері. 4. Келіссөздер мен медиативтік процестерді жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Жүйелік ойлау, табандылық Жұмысты уақтылы орындау	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Әр түрлі типтік практикалық мәселелерді шешу жұмыс жағдайларын өз бетінше талдау. Кәсіптік ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау және бағалау Ұйымдастырушылық қабілеттер Қарым-қатынас Жауапкершілік Стресске төзімділік Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Қоғамдық денсаулық/денсаулық сақтау дәрігері (маманы).	
	6.1	Санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (немесе маманы).	
	7.1	Дәрігер (немесе маман) госпитальдық эпидемиолог.	
18. "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-001		
Кәсіптің атауы:	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Денсаулық сақтау" даярлау бағыты бойынша жоғары білім, тиісті мамандық бойынша біліктілікті арттыру туралы куәлік.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Денсаулық жағдайын талдау, қауіп факторларын бағалау, сырқаттанушылықты төмендетуге, дене дамуын жақсартуға және өмір сүру сапасын арттыруға бағытталған профилактикалық және сауықтыру іс-шараларын әзірлеу және іске асыру арқылы халықтың денсаулығын нығайту мен сақтауды қамтамасыз ету.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың денсаулығын бағалау және алдын алу басымдықтарын анықтау. 2. Нормаларға сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу. 3. Демографиялық көрсеткіштер мен аурулардың қауіп факторларын талдау. 4. СӨС бағдарламаларын қоса алғанда, профилактикалық іс-шараларды әзірлеу және іске асыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Денсаулық және профилактика бойынша ағарту іс-шараларын өткізу.
Еңбек функциясы 1: Халықтың денсаулығын бағалау және алдын алу басымдықтарын анықтау.	Дағды 1: Балалар мен жасөспірімдерді қоса, халықтың әртүрлі топтарының денсаулық жағдайын бағалауды жүргізу дағдысы, денсаулыққа әсер ететін факторларды анықтау және аурулардың алдын алудың басым бағыттарын анықтау.	Машықтар: 1. Негізгі қауіп факторларын анықтау үшін әртүрлі топтарың денсаулық деректерін талдау. 2. Алынған мәліметтер негізінде аурулардың алдын алудың басым бағыттарын анықтау. 3. Алдын алу шараларының тиімділігін бағалау және оларды жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер: 1. Жас физиологиясының негіздері және балалар мен жасөспірімдердің денсаулық жағдайының ерекшеліктері. 2. Денсаулық жағдайын бағалау әдістері халық және оған әсер ететін факторлар қалыптастыру. 3. Динамикадағы халық денсаулығын мониторингілеу және талдау қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Нормаларға сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу.	Дағды 1: Белгіленген нормативтік талаптарға сәйкес медициналық есепке алу-есеп құжаттамасын жасау, ресімдеу және сақтауды ұйымдастыра білу	Машықтар: 1. Белгіленген стандарттарға сәйкес медициналық құжаттаманы жасау және рәсімдеу. 2. Құпиялылық ережелері мен нормативтік талаптарды сақтай отырып, медициналық құжаттарды сақтауды және оларға қол жеткізуді ұйымдастыру. 3.Медициналық құжаттаманы жүргізу және сақтау үшін цифрлық құралдар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану.
		Білімдер: 1. Медициналық есепке алу-есеп құжаттамасын жүргізудің нормативтік талаптары мен стандарттары. 2. Медициналық деректерді сақтау, қорғау және құпиялылық ережелері. 3. Медициналық құжаттаманы цифрландыру және электрондық есепке алу жүйелерін пайдалану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.

Еңбек функциясы 3: Демографиялық көрсеткіштер мен аурулардың қауіп факторларын талдау.	Дағды 1: Эпидемиологиялық және статистикалық тәсілдерді пайдалана отырып, инфекциялық емес аурулардың пайда болу себептері мен қауіп факторларын бағалау әдістерін меңгеру.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық әдістерді қолдана отырып, жұқпалы емес аурулардың қауіп факторларын бағалау. 2. Аурудың пайда болу себептері мен жағдайларын анықтау үшін эпидемиологиялық мәліметтерді талдау. 3. Эпидемиологиялық үрдістерді модельдеу және болжау үшін статистикалық құралдарды қолдану.
		Білімдер: 1 Эпидемиологияның принциптері мен әдістері, соның ішінде қауіп факторларының жіктелуі және олардың халықтың денсаулығына әсері. 2. Қауіп факторлары мен жұқпалы емес аурулардың пайда болуы арасындағы себеп-салдарлық байланыстар. 3. Статистикалық әдістер мен тәсілдер эпидемиологиялық деректерді талдау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Демографиялық көрсеткіштерді есептей білу және олардың халықтың денсаулық жағдайына әсерін талдау.	Машықтар: 1. Стандартты әдістер мен формулаларды қолдана отырып, негізгі демографиялық көрсеткіштерді (туу, өлім-жітім, сырқаттанушылық және т.б.) есептеуді орындау. 2. Демографиялық көрсеткіштердің халықтың денсаулық деңгейі мен құрылымымен байланысын талдау. 3. Деректерді түсіндіру және демографиялық өзгерістердің тенденцияларын анықтау үшін заманауи статистикалық әдістерді қолдану.
		Білімдер: 1. Алдын алу шараларын жоспарлау үшін эпидемиология негіздері және қауіп факторларын талдау әдістері. 2. Ақпараттық технологияларды қолдануды қоса алғанда, профилактикалық іс-шараларды ұйымдастырудың және өткізудің заманауи тәсілдері. 3. Денсаулық сақтаудағы профилактикалық қызметті реттейтін құқықтық және нормативтік актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Халықтың нысаналы топтарының сипаттамаларын ескере отырып, профилактикалық іс-шараларды жоспарлау және іске асыру. 2. Өткізілген іс-шаралардың тиімділігін бағалау және нәтижелерді талдау негізінде түзетулер енгізу.

Еңбек функциясы 4: СӨС бағдарламаларын қоса, профилактикалық іс-шараларды әзірлеу және іске асыру.	Халықтың денсаулығы үшін тәуекелдерді азайтуға бағытталған профилактикалық іс-шараларды әзірлеу және жүргізу мүмкіндігі.	3. Олардың тиімділігін арттыру үшін халықты ақпараттандыру және профилактикалық бағдарламаларға тарту стратегияларын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Алдын алу шараларын жоспарлау үшін эпидемиология негіздері және қауіп факторларын талдау әдістері. 2. Ақпараттық технологияларды қолдануды қоса алғанда, профилактикалық іс-шараларды ұйымдастырудың және өткізудің заманауи тәсілдері. 3. Денсаулық сақтаудағы профилактикалық қызметті реттейтін құқықтық және нормативтік актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Халықтың денсаулығы үшін тәуекелдерді азайтуға бағытталған профилактикалық іс-шараларды әзірлеу және жүргізу мүмкіндігі.	Машықтар: 1. Қауіп факторларын талдау негізінде профилактика және эпидемиологиялық бақылау бағдарламаларын әзірлеу. 2. Белгіленген стандарттарға сәйкес профилактикалық іс-шаралардың орындалуын ұйымдастыру және үйлестіру. 3. Салауатты өмір салты мен ұтымды тамақтану дағдыларын дамытуға бағытталған білім беру және ақпараттық науқандарды өткізу.
		Білімдер: 1. Ұйымдастыру принциптері мен тәсілдері алдын алу шаралары. 2. Негізгі жұқпалы емес аурулар, олардың қауіп факторлары және алдын алу әдістері. 3. Салауатты өмір салтын насихаттауға және халықтың білім деңгейін арттыруға арналған заманауи стратегиялар мен құралдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Қосымша еңбек функциясы 1: Денсаулық және профилактика бойынша ағарту іс-шараларын өткізу.	Дағды 1: Халықтың денсаулық туралы білім деңгейін, аурулардың алдын алу және салауатты өмір салтын нығайту мақсатында ақпараттық-ағартушылық	Машықтар: 1. Білім беру іс-шараларына арналған материалдарды әзірлеу, соның ішінде презентациялар, буклеттер және ақпараттық бейнелер. 2. Ақпаратты мақсатты аудиторияға бейімдей отырып, білім беру іс-шаралары мен науқандарын өткізу. 3. Білім беру іс-шараларының тиімділігін бағалау және жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін олардың мазмұнын түзету.
		Білімдер: 1. Халықтың әртүрлі топтарына ақпаратты тиімді беру үшін коммуникация және педагогика негіздері.

	іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу қабілеті.	2. Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық-ағарту науқандарын ұйымдастырудың принциптері мен әдістері. 3. Олардың сапасы мен тиімділігін жақсарту үшін іс-шараларға қатысушылардың кері байланысын талдау әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Барлық деңгейлерде білім беру процесінде заманауи технологиялармен және құралдармен жұмыс істей білу Логикалық және сыни ойлау дағдылары, сендіру және шешімдерді дәлелдеу Ақпарат пен білімді жүйелеу машығы Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.2	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері	
19. "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-001		
Кәсіптің атауы:	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Денсаулық сақтау" даярлау бағыты бойынша жоғары білім, тиісті мамандық бойынша біліктілікті арттыру туралы куәлік.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ғылыми зерттеулер жүргізу, педагогикалық қызмет және халықтың денсаулығын нығайтудың және аурулардың алдын алудың тиімді стратегияларын әзірлеу үшін қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы мамандарды даярлау.		

Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұсыныстар әзірлей отырып, халықтың денсаулығын сақтау және алдын алу бағдарламаларын талдау. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау бойынша білім беру бағдарламаларын әзірлеу және өткізу. 3. Денсаулық сақтаудың алдын алу мен басқаруды жақсарту үшін зерттеулерді жоспарлау және орындау. 4. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми еңбектер мен оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеу және жариялау. 5. Жүргізілген зерттеулер негізінде қоғамдық денсаулық сақтауды жетілдіру үшін ұсынымдар мен стратегияларды қалыптастыруға қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Ұсыныстар әзірлей отырып, халықтың денсаулығын сақтау және алдын алу бағдарламаларын талдау.	Дағды 1: Халықтың денсаулығының жағдайын, қауіп факторларын кешенді талдау және алдын алу мен денсаулықты нығайту бағдарламаларының тиімділігін бағалау қабілеті.	Машықтар: 1.Халықтың денсаулығы туралы деректерді қазіргі эпидемиологиялық және статистикалық әдістерді қолдана отырып жинау және талдау. 2.Негізгі қауіп факторларын анықтап, оларды азайту шараларын әзірлеу. 3.Барлық алдын алу және денсаулықты нығайту бағдарламаларының тиімділігін сандық және сапалық көрсеткіштер негізінде бағалау.
		Білімдер: 1. Эпидемиологияның принциптері, әдістері халықтың денсаулығы мен қауіп факторларын талдау. 2. Демографиялық талдаудың негіздері және статистикалық мәліметтерді түсіндіру. 3. Тиімділікті бағалау әдістері алдын алу бағдарламалары және олардың халық денсаулығына әсері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Ғылыми даму қабілеті негізделген ұсыныстар мен стратегиялар негізінде қоғамдық денсаулықты жақсарту алынған мәліметтер.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық және статистикалық деректер негізінде ғылыми негізделген ұсынымдар әзірлеу. 2. Демографиялық және әлеуметтік факторларды ескере отырып, аурулардың алдын алу және денсаулықты нығайту стратегияларын қалыптастыру. 3. Ұсынылған ұсынымдар мен стратегиялардың әлеуетін оларды практикалық іске асыру және халықтың денсаулығына әсері тұрғысынан бағалау.
		Білімдер: 1. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы стратегиялар мен бағдарламаларды әзірлеу принциптері.

		2. Ұсыныстарды қалыптастыру үшін ғылыми деректерді талдау және түсіндіру әдістері. 3. Жоспарлау және іске асыру негіздерін қоғамдық денсаулықты жақсартуға бағытталған профилактикалық іс-шаралар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Қоғамдық денсаулық сақтау бойынша білім беру бағдарламаларын әзірлеу және өткізу.	Дағды 1: Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы студенттер мен мамандардың қажеттіліктеріне бейімделген білім беру бағдарламалары мен курстарын әзірлеу қабілеті.	Машықтар: 1. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарттар мен талаптарды ескере отырып, білім беру бағдарламалары мен курстарын әзірлеу. 2. Бағдарламалардың мазмұнын әртүрлі мақсатты аудиторияларға, соның ішінде студенттер мен мамандарға бейімдеу. 3. Кері байланыс, білімді тестілеу және оқу нәтижелерін талдау арқылы білім беру бағдарламаларының тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Оқыту мақсаттарын, мазмұнын және күтілетін нәтижелерін әзірлеуді қоса алғанда, білім беру бағдарламаларын жобалау принциптері. 2. Ересек мамандарды оқытуға арналған педагогика және андрагогика негіздері. 3. Білім беру және қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы заманауи трендтер мен инновациялық тәсілдер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Алдын алу, бақылау және бақылаудың заманауи әдістерін үйрету қабілеті Денсаулық сақтау саласындағы басқару интерактивті және инновациялық тәсілдер.	Машықтар: 1. Оқыту процесінде интерактивті және инновациялық тәсілдерді қолдану, соның ішінде заманауи технологиялар мен құралдарды пайдалану. 2. Мамандарды халықтың денсаулық жағдайын талдау мен мониторингтеудің заманауи әдістеріне үйрету. 3. Денсаулық сақтауды басқару дағдыларын дамытуға бағытталған практикалық сабақтар мен тренингтер өткізу.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық және статистикалық тәсілдерді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы профилактиканың, мониторингтің және басқарудың қазіргі заманғы әдістері. 2. Интерактивті және инновациялық білім беру технологиялары (геймификация, кейс-әдістер, модельдеу және т.б.). 3. Білімді тиімді беру үшін педагогика, оқыту психологиясы және коммуникация негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.

Еңбек функциясы 3: Денсаулық сақтаудың алдын алу мен басқаруды жақсарту үшін зерттеулерді жоспарлау және орындау.	Дағды 1: ғылыми негізделген шешімдерді әзірлеу үшін мақсаттарды тұжырымдауды, зерттеу әдістерін таңдауды және алынған деректерді талдауды қоса алғанда, қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми-зерттеу жобаларын әзірлеу және іске асыру қабілеті.	Машықтар: 1. Зерттеу мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдау, гипотезаларды анықтау және зерттеу дизайнын жасау. 2.Зерттеу мәселелерін шешу үшін деректерді жинау, өңдеу және талдаудың тиісті әдістерін таңдау және қолдану. 3.Шешімдерді практикаға енгізуге бағытталған зерттеу нәтижелері негізінде есептер, ғылыми жарияланымдар мен презентациялар дайындау.
		Білімдер: 1. Сандық және сапалық тәсілдерді қоса алғанда, ғылыми зерттеулер жүргізудің принциптері мен әдістері. 2.Қоғамдық денсаулыққа қолданылатын эпидемиология, биостатистика және деректерді талдау негіздері. 3.Денсаулық сақтау саласында зерттеулер жүргізудің нормативтік және этикалық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 4: Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми еңбектер мен оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеу және жариялау.	Дағды 1: Әдістемелік материалдарды әзірлеу, зерттеу нәтижелері бойынша жарияланымдар дайындау және оларды ғылыми журналдарда және кәсіптік конференцияларда ұсыну.	Машықтар: 1. Рецензияланатын ғылыми басылымдарда ғылыми талдау, деректерді түсіндіру және жарияланымдарды дайындау әдістерін меңгеру. 2. Білім беру бағдарламалары мен кәсіптік стандарттардың талаптарына сәйкес оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеу. 3. Ғылыми конференциялар мен кәсіптік іс-шараларда зерттеу нәтижелерін ұсыну.
		Білімдер: 1. Рецензияланатын басылымдарда және академиялық журналдарда ғылыми жарияланымдарды ресімдеуге қойылатын талаптар. 2.Оқу-әдістемелік материалдар мен білім беру бағдарламаларын әзірлеу әдіснамасының негіздерін түсіну. 3.Конференциялар мен кәсіптік іс-шараларға арналған ғылыми презентацияларды дайындау және өткізу принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 5: Жүргізілген зерттеулер негізінде қоғамдық	Дағды 1: Ғылыми деректер мен зерттеу нәтижелерін талдау негізінде қоғамдық денсаулық	Машықтар: 1. Зерттеу нәтижелерін талдау және олардың денсаулық сақтау стратегияларын әзірлеу үшін қолданылуын бағалау. 2.Денсаулық сақтау жүйесін жетілдіру бойынша ғылыми негізделген ұсыныстарды тұжырымдау. 3.Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ұсыныстар мен ұсыныстарды енгізу үшін практикалық стратегияларды әзірлеу.

денсаулық сақтауды жетілдіру үшін ұсынымдар мен стратегияларды қалыптастыруға қатысу.	сақтауды жақсарту үшін ұсыныстар мен стратегияларды әзірлеу мүмкіндігі.	Білімдер: 1. Деректерді талдау әдістері және денсаулық сақтау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 2.Денсаулық сақтау жүйесін жақсарту үшін стратегиялар мен ұсыныстарды әзірлеу принциптері . 3.Қоғамдық денсаулық сақтау практикасына ғылыми зерттеулерді интеграциялау тәсілдері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыларды тану қажет.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық және сыни ойлау дағдылары, сендіру және шешімдерді дәлелдеу. Ақпарат пен білімді жүйелеу мүмкіндігі. Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары. Барлық деңгейлерде білім беру процесінде заманауи технологиялармен және құралдармен жұмыс істей білу.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы).	
20. "Дәрігер – валеолог" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-003		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер – валеолог.		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Денсаулықты нығайту және адам өмірінің мұрагерлік тетіктері мен резервтерін барынша іске асыру жолымен аурулардың алдын алу, оның сыртқы және ішкі орта жағдайларына бейімделуін жоғары деңгейде ұстау.		

Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу. 2. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығы мен физикалық дамуын бағалайды. 3. Денсаулықтың әлеуметтік аспектілері.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.	Дағды 1: СӨС насихаттау бойынша сауықтыру іс-шараларын жүргізу.	Машықтар: 1. Аурулардың алдын алу бойынша бағдарламаларды әзірлеу және енгізу. 2. Адамдармен жұмыс істеу, сауықтыру мәселелері бойынша кеңес беру және оқыту. 3. Халықтың денсаулығын жақсарту жөніндегі ведомствоаралық бағдарламаларды әзірлеуге қатысу. 4. Өткізілген іс-шаралардың тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Созылмалы жұқпалы емес аурулардың алдын алу туралы. 2. Саногенез (қалпына келтіру механизмдері). 3. Психоэмоционалды жағдай денсаулыққа әсер ететін адам, тамақтану негіздері, физикалық белсенділік, гигиена және ұйқы. 4. Денсаулық сақтау саласындағы заңнамалар: медициналық практика мен денсаулықты қорғауға байланысты құқықтық аспектілер. 5. СӨС негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Халыққа және ұйымдарға кеңес беру.	Машықтар: 1. Денсаулықты сақтау мәселелері бойынша жеке консультациялар өткізу. 2. Денсаулықты нығайтуға жағдай жасау үшін ұйымдармен ынтымақтасу (мысалы, корпоративтік денсаулық бағдарламалары). 3. Валеология бойынша ақпараттық және білім беру материалдарын дайындау. 4. Медициналық мекемелермен, білім беру ұйымдарымен және билік органдарымен іс-шараларды үйлестіру.
		Білімдер: 1. Адам анатомиясы мен физиологиясының негіздері. 2. Профилактикалық медицинаның принциптері. 3. Денсаулықтың әлеуметтік детерминанттарының негіздері: экономикалық, мәдени, экологиялық факторлар. 4. Халықтың әртүрлі топтарымен байланыс әдістері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығы мен физикалық дамуын бағалайды.	Дағды 1: Балалар мен жасөспірімдердің физикалық даму нормаларын түсіну.	Машықтар: 1. Балалар мен жасөспірімдердің физикалық және психоэмоционалды жағдайын талдау және бағалау. 2. Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша жеке және топтық бағдарламалар жасау. 3. Тәсілдер мен бағдарламаларды бейімдеу әр түрлі жастағы және әлеуметтік-экономикалық топтар. 4. Толық стратегияны әзірлеу отбасылық медицина дәрігерлерімен сауықтыру. 5. Денсаулық пен әл-ауқат туралы кең көкжиек пен пәнаралық білімге ие болу.
		Білімдер: 1. Анатомия және физиология негіздері: Бала ағзасының құрылымы мен қызметін түсіну. 2. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығына, тамақтану негіздеріне, физикалық белсенділігіне, гигиенасы мен ұйқысына әсер ететін адамның психоэмоционалды жағдайы. 3. Денсаулық сақтау саласындағы заңнамалар: мектеп медицинасына қатысты құқықтық аспектілер. 4. Балалар мен жасөспірімдердің физикалық дамуына әсер ететін даму факторлары туралы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 3: Денсаулықтың әлеуметтік аспектілері.	Дағды 1: Әлеуметтік факторлардың адам денсаулығына әсерін анықтау.	Машықтар: 1. Денсаулықтың детерминанттарын анықтаңыз. 2. Аурулардың әлеуметтік алдын алу әдістерін меңгеру. 3. Адам денсаулығына әсер ететін әлеуметтік тәуекелдерді бағалау.
		Білімдер: 1. Денсаулық психологиясының негіздері. 2. Мотивациялық кеңес беру негіздері. 3. Әлеуметтік факторларды талдау әдістері. 4. Халықтың әртүрлі топтарымен байланыс әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелік ойлау, табандылық Жұмысты уақтылы орындау Әр түрлі типтік практикалық мәселелерді шешу жұмыс жағдайларын өз бетінше талдау. Кәсіптік ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау және бағалау Ұйымдастырушылық қабілеттер Қарым-қатынас Жауапкершілік	

	Стресске төзімділік Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Қоғамдық денсаулық/денсаулық сақтау дәрігері (маманы).	
	6.2	Қоғамдық денсаулық/денсаулық сақтау дәрігері (маманы) – эпидемиолог.	
	6.4	Қоғамдық денсаулық/денсаулық сақтау дәрігері (маманы) – әдіскер.	
	6.5	Қоғамдық денсаулық/денсаулық сақтау дәрігері (маманы) – статистик.	
30. "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-001		
Кәсіптің атауы:	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді). Қоғамдық денсаулық/қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сырқаттану деңгейін төмендету, салауатты өмір сүру ұзақтығын ұлғайту және салауатты өмір салтын қалыптастыру мақсатында халықтың әртүрлі жас, әлеуметтік және гендерлік топтары арасында денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу жөніндегі кешенді бағдарламалар мен іс-шараларды әзірлеу және іске асыру білімі мен дағдыларын қалыптастыру.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		1. Халықтың денсаулық жағдайына әсер ететін негізгі факторларды анықтайды, профилактика	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	бойынша басым бағыттарды айқындайды халық арасында профилактикалық іс-шаралар өткізуді ұйымдастырады. 2. Инфекциялық емес аурушаңдыққа эпидемиологиялық талдау жүргізу. 3. Ұйымдастыру-басқару қызметі
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Халықтың денсаулық жағдайына әсер ететін негізгі факторларды анықтайды, профилактика бойынша басым бағыттарды айқындайды халық арасында профилактикалық іс-шаралар өткізуді ұйымдастырады.	Дағды 1: Халық арасында созылмалы инфекциялық емес аурулардың пайда болуы мен таралуының себептері мен қауіп факторларын бағалайды.	Машықтар: 1. Халықтың әртүрлі топтары арасында созылмалы жұқпалы емес аурулардың (СЖЕА) таралуы туралы эпидемиологиялық деректерді жинау және талдау. 2. Негізгі әлеуметтік-демографиялық және медициналық детерминанттарды анықтау. 3. СЖЕА қауіп факторларын (биологиялық, мінез-құлық, әлеуметтік және экономикалық) анықтау және жіктеу. 4. СЖЕА пайда болуы мен дамуына әртүрлі факторлардың әсерін салыстырмалы талдау жүргізу. 5. Тәуекелдерді басқару және болжау құралдарын қолдану. 6. Халық деңгейінде қауіп факторларының әсерін азайту үшін ұсынымдар әзірлеу. 7. Тәуекел факторларын кешенді бағалау және азайту үшін әртүрлі кәсіптік топтармен тиімді өзара әрекеттесуді жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Тәуекел факторлары мен СЖЕА арасындағы байланысты бағалаудың заманауи статистикалық және аналитикалық әдістері. 2. СЖЕА дамуына экологиялық және өндірістік факторлардың әсері. 3. Деректер базасы және СЖЕА қауіп факторларын бақылау және талдау үшін сандық құралдарды қолдану. 4. Халықтың денсаулық жағдайын сипаттайтын статистика, критерийлер мен көрсеткіштер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Инфекциялық емес аурушаңдыққа	Дағды 1: Эпидемиологиялық көрсеткіштерді түсіндіру.	Машықтар: 1. Аурушаңдық, өлім-жітім, өлім-жітім, таралу, инциденттік туралы түсінікке ие болу және осы көрсеткіштерді есептей білу. 2. Әлеуметтік, экологиялық, генетикалық факторлардың денсаулыққа әсерін түсіну. 3. Эпидемиологиялық деректерді жинау және жүйелеу үшін құралдарды пайдалану. 4. Зерттеу дизайнын жасау, үлгі өлшемін есептеуді білу және алынған нәтижелерді талдау.
		Білімдер:

эпидемиологиялық талдау жүргізу.		1. Ауруды бағалау және тенденцияларды анықтау үшін статистикалық талдау әдістері. 2. Деректерді өңдеу әдістері, оның ішінде орташа мәндер, пайыздық көрсеткіштер, корреляция, регрессия. 3. Эпидемиологиялық процесс (кезеңдері, құрылымы, даму динамикасы). 4. Тенденцияларды, заңдылықтарды анықтау, нормадан ауытқуларды анықтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 3: Ұйымдастыру-басқару қызметі	Дағды 1: Қоғамдық денсаулық пен денсаулық сақтау жүйесін бағалау үшін деректерді жинау, өңдеу және талдау.	Машықтар: 1. Негізгі эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу. 2. Деректерді жинаудың статистикалық әдістерін қолдану. 3. Денсаулықтың әлеуметтік-демографиялық және экономикалық детерминанттарын талдау. 4. Деректерді жинау кезінде ДДҰ стандарттары мен ұлттық әдістерді қолдану.
		Білімдер: 1. Медициналық тіркелімдерден, электрондық денсаулық сақтау жүйелерінен алынған мәліметтермен жұмыс. 2. Мәліметтердегі тенденциялар мен заңдылықтарды анықтау. 3. Дәлелді медицинаның принциптерін түсіну. 4. Қоғамдық денсаулық сақтаудағы жобаларды басқару әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Медициналық көмектің сапасын басқару негіздері.	Машықтар: 1. Профилактикалық іс-шаралар мен қоғамдық бағдарламалар шеңберінде барлық мүдделі тараптармен байланыс орнату. 2. Медициналық көмектің сапасын басқару жүйелерін әзірлеуге және енгізуге қатысу. 3. Медициналық ұйымдардың тиімділік көрсеткіштерін бағалау. 4. Әріптестермен, пациенттермен, тұрғындармен кәсіптік қарым-қатынас дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасын жақсарту жөніндегі іс-шаралар. 2. Денсаулық сақтау саласындағы заңнаманың негіздері. 3. Қоғамдық денсаулық сақтау бағдарламаларын әзірлеу үшін басқа құрылымдық бөлімшелермен және ведомстволармен өзара іс-қимыл.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелік ойлау, табандылық Жұмысты уақтылы орындау Әр түрлі типтік практикалық мәселелерді шешу жұмыс жағдайларын өз бетінше талдау Кәсіптік ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау және бағалау Ұйымдастырушылық қабілеттер Қарым-қатынас Жауапкершілік Стресске төзімділік Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
31. "Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы)" кәсібінің карточкасы			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-001		
Кәсіптің атауы:	"Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы)"		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Денсаулық сақтау" даярлау бағыты бойынша жоғары білім, тиісті мамандық бойынша біліктілікті арттыру туралы куәлік.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қоғамдық денсаулық сақтау және халық денсаулығын жақсарту үшін ғылыми негізделген шешімдерді әзірлеу және енгізу.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		1. Денсаулық сақтау жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар мен стратегияларды қалыптастыру.	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	2. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми зерттеулерді әзірлеу және жүзеге асыру. 3. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы мамандарды даярлау үшін оқу материалдары мен бағдарламаларын әзірлеу. 4. Инновациялық шешімдерді енгізу және медициналық қызметтердің сапасын арттыру үшін денсаулық сақтау ұйымдарымен бірлесіп жұмыс жасау. 5. Халықтың денсаулық жағдайын және оны жақсартуға әсер ететін факторларды талдау жүргізу. 6. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми зерттеулерді әзірлеу және енгізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Денсаулық сақтау жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар мен стратегияларды қалыптастыру.	Дағды 1: Деректерді талдау және заманауи тәсілдер негізінде денсаулық сақтау жүйесін оңтайландыру бойынша дәлелді ұсыныстар мен стратегияларды әзірлеу мүмкіндігі.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау жүйесінің жағдайын талдау және жақсартудың негізгі бағыттарын анықтау. 2. Әлеуметтік-экономикалық және эпидемиологиялық факторларды ескере отырып, ұсыныстар мен стратегияларды әзірлеу. 3. Ұсынылған стратегияларды іске асырудың әсерін болжау және олардың тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау жүйесінің қызметін талдау және бағалау әдістері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау стратегияларын әзірлеудегі заманауи тәсілдер. 3. Медициналық қызметтің қолжетімділігі мен сапасына әсер ететін факторлар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми зерттеулерді әзірлеу және жүзеге асыру.	Дағды 1: Ғылыми деректер мен статистикалық әдістерді талдау негізінде алдын алу бағдарламаларының тиімділігін кешенді бағалау қабілеті.	Машықтар: 1. Ғылыми деректерді пайдалана отырып, алдын алу және емдеу бағдарламаларының тиімділігін талдау. 2. Әрі қарай жетілдіру үшін бағдарламаның мықты және әлсіз жақтарын анықтау. 3. Бағалау нәтижелері бойынша аналитикалық есептер мен ұсыныстарды дайындау.
		Білімдер: 1. Профилактикалық және емдеу бағдарламаларының тиімділігін бағалау әдістері. 2. Денсаулық сақтау бағдарламаларын талдау үшін статистикалық мәліметтерді пайдалану принциптері. 3. Денсаулық сақтау бағдарламаларының мониторингі мен бағалауының критерийлері мен көрсеткіштері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.

Еңбек функциясы 3: Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы мамандарды даярлау үшін оқу материалдары мен бағдарламаларын әзірлеу.	Дағды 1: Деректерді талдау және заманауи тәсілдер негізінде денсаулық сақтау жүйесін оңтайландыру үшін ғылыми негізделген ұсыныстар мен стратегияларды әзірлеу мүмкіндігі.	Машықтар: 1. Кәсіптік стандарттарға сәйкес келетін оқу-әдістемелік материалдар мен бағдарламаларды әзірлеу. 2. Оқу материалдарын мақсатты аудитория қажеттіліктеріне бейімдеу. 3. Білім беру бағдарламаларының тиімділігін бағалау және жақсарту үшін түзетулер енгізу.
		Білімдер: 1. Оқу бағдарламалары мен материалдарын әзірлеудің принциптері мен әдістері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау мамандарын даярлаудың стандарттары мен талаптары. 3. Білім беру бағдарламалары мен материалдарының тиімділігін бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 4: Инновациялық шешімдерді енгізу және медициналық қызметтердің сапасын арттыру үшін денсаулық сақтау ұйымдарымен бірлесіп жұмыс жасау.	Дағды 1: Инновациялық шешімдерді енгізу және медициналық қызметтердің сапасын арттыру үшін денсаулық сақтау ұйымдарымен тиімді өзара әрекеттесу мүмкіндігі.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымдарымен кәсіптік байланыс орнату және қолдау. 2. Медициналық мекемелердің практикалық қызметінде инновациялық шешімдерді енгізуді үйлестіру. 3. Медициналық қызметтердің сапасы мен қолжетімділігіне енгізілген шешімдердің әсерін бағалау.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау ұйымдарымен өзара әрекеттесу және жобаларды басқару принциптерін білу. 2. Денсаулық сақтау жүйесінде қолданылатын инновациялық технологиялар мен тәсілдерді білу. 3. Медициналық қызметтің сапасы мен тиімділігін бағалау әдістерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 5: Халықтың денсаулық жағдайын және оны жақсартуға әсер ететін факторларды талдау жүргізу.	Дағды 1: Статистикалық және аналитикалық әдістерді қолдана отырып, халық денсаулығының көрсеткіштерін талдау және оны жақсартуға әсер ететін факторларды анықтау мүмкіндігі.	Машықтар: 1. Қазіргі аналитикалық әдістерді қолдана отырып, халық денсаулығының көрсеткіштерін талдау. 2. Халық денсаулығына қауіп факторларының әсерін анықтау және бағалау. 3. Халық денсаулығын жақсарту үшін деректерді талдау негізінде қорытындылар мен ұсыныстар әзірлеу.
		Білімдер: 1. Халық денсаулығы туралы мәліметтерді статистикалық талдау әдістері. 2. Халықтың әртүрлі топтарының денсаулығына әсер ететін қауіп және қорғаныс факторлары. 3. Қоғамдық денсаулық сақтау шараларының тиімділігін бағалаудың принциптері мен құралдары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.	
Еңбек функциясы 6: Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ғылыми зерттеулерді әзірлеу және енгізу.	Дағды 1: Қазіргі заманғы әдістемелік тәсілдерді қолдана отырып және алынған мәліметтерді талдай отырып, қоғамдық денсаулық сақтау саласында ғылыми зерттеулерді әзірлеу және жүргізу қабілеті.	Машықтар: 1. Зерттеу мақсаттарын, міндеттерін және әдістерін анықтауды қамтитын ғылыми зерттеулерді жобалау. 2. Этикалық нормаларды сақтай отырып, зерттеуді ұйымдастыру және үйлестіру. 3. Зерттеу нәтижелерін талдау және денсаулық сақтау тәжірибесінде одан әрі қолдану үшін қорытынды жасау.	
		Білімдер: 1. Қоғамдық денсаулық сақтауда ғылыми зерттеулер жүргізу әдістері. 2. Этикалық зерттеулердің принциптері мен стандарттары. 3. Статистикалық талдау және мәліметтерді интерпретациялау әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық және сыни ойлау дағдылары, сендіру және шешімдерді дәлелдеу. Ақпарат пен білімді жүйелеу мүмкіндігі. Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары. Өз бетінше шешім қабылдай білу кәсіптік қызмет Барлық деңгейлерде білім беру процесінде заманауи технологиялармен және құралдармен жұмыс істей білу.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы).	
32. "Дәрігер – әдіскер" кәсібінің карточкасы.			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-004		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер – әдіскер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді). Дәрігер – әдіскер		
	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Денсаулық сақтау	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық ұйымның әдістемелік қызметін ұйымдастыру-әдістемелік материалдарды әзірлеу, стандарттар мен тәжірибелерді енгізу.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Медициналық ұйымның әдістемелік қызметін ұйымдастыру. 2. Аналитикалық қабілеттер.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымның әдістемелік қызметін ұйымдастыру.	Дағды 1: Қоғамдық денсаулықты жақсартуға бағытталған жобаларды әзірлеу және басқару.	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның қызметкерлеріне, ведомстволық бағынысты ұйымдарға және олардың қызметкерлеріне ұйымдастырушылық-әдістемелік көмек көрсету. 2. Әлеуметтік-экономикалық жоспарға енгізу үшін өңірдің, ауданның, медициналық ұйымның денсаулық сақтауды дамыту жоспарының жобасын жасау аймақты (ауданды) дамыту. 3. Өңірдегі (аудандағы) нақты жағдай негізінде халыққа медициналық көмектің әртүрлі түрлерінің дамуын талдау. 4. Ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс мәселелері бойынша медициналық ұйымдардың қызметкерлеріне нұсқама жүргізу. 5. Тәжірибе алмасу бойынша сабақтар, семинарлар, кеңестер, конференциялар ұйымдастыру.	
		Білімдер: 1. Қоғамдық денсаулық және қоғамдық денсаулық сақтау саласында. 2. Денсаулық сақтау саласындағы заңнамалық және нормативтік актілерді, сондай-ақ медициналық қызметке және қоғамдық денсаулық сақтауға қатысты стандарттар мен ережелер. 3. Халықтың денсаулық жағдайын мониторингілеу үшін медициналық цифрлық жүйелермен және дерекқорлармен жұмыс. 4. Тренингтер мен оқыту бағдарламаларын өткізу. 5. Жобаларды әзірлеу және басқару.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.	
		Машықтар:	

Еңбек функциясы 2: Аналитикалық қабілеттер .	Дағды 1: Сыни тұрғыдан ойлау.	1. Эпидемиологиялық зерттеулердің принциптерін, деректерді жинау және талдау әдістерін түсіну. 2. Деректермен жұмыс істеу, тенденцияларды талдау, есептеулер жүргізу. 3. Сыни ақпаратты, мысалы, ғылыми мақалалар, есептер немесе ұсыныстарды бағалау. 4. Деректерді түсіндіру және негізделген қорытынды жасау. 5. Дәлелді базамен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық зерттеу принциптері, деректерді жинау және талдау әдістері. 2. Әлеуметтану, психология негіздері, әлеуметтік факторлардың денсаулыққа әсері. 3. Денсаулық сақтау жүйесін реттейтін нормалар мен талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Кәсіптік дағдылар.	Машықтар: 1. Мәселені құрамдас бөліктерге бөліп, оны әр түрлі жағынан бағалау. 2. Ақпарат көздерінің сенімділігін бағалау. 3. Деректер негізінде процестерді жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу. 4. Материалдардағы логикалық қателіктерді, дұрыс емес мәлімдемелерді немесе біржақтылықты байқау. 5. Күрделі мәселелерді талқылау және өз көзқарасын дәлелді түрде дәлелдеу. 6. Басқалардың пікірін ескеру және балама тәсілдерді тану.
		Білімдер: 1. Өзін-өзі бағалау ойлау құралдарын қолдану (мысалы, өз қорытындылары үшін SWOT-талдау. 2. Деректер базасы, статистика жүйелері. 3. Нормативтік құқықтық актілер. 4. Әлеуметтану және психология негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 3: Аналитикалық қабілеттерге ие болыңыз.	Машықтар: 1. Халықтың денсаулық жағдайы туралы статистикалық деректерді талдау. 2. Профилактикалық іс-шаралардың тиімділігін бағалау әдістерін меңгеру. 3. Денсаулық сақтаудың цифрлық жүйелерімен жұмыс істеу. 4. Ұсынымдарды әзірлеу және олардың орындалуын бақылау үшін заңнаманы қолдану. 5. Денсаулық сақтау басқармалары үшін талдамалық есептер, презентациялар, ұсынымдар жасау.
		Білімдер:

		1. Денсаулық сақтаудың нормативтік базасы. 2. Медициналық құжаттаманы ресімдеу ережесі. 3. Алдын алу шараларының тиімділігін бағалау әдістері. 4. Қиын жағдайларда шешімдер.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелік ойлау, табандылық Жұмысты уақтылы орындау Әр түрлі типтік практикалық мәселелерді шешу жұмыс жағдайларын өз бетінше талдау Кәсіптік ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау және бағалау Ұйымдастырушылық қабілеттер Қарым-қатынас Жауапкершілік Стресске төзімділік Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Қоғамдық денсаулық/қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы).	
	6.5	Қоғамдық денсаулық/қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы) – Статистик.	
33. "Дәрігер - статистик" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-1		
Қызмет атауының коды:	2269-1-005		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер - статистик		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.5		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау жүйесі қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау, біліктілік деңгейін беру және растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіптік қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру.		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық ұйымның цифрлық жүйелерінің порталдарымен, есеп құжаттамаларымен жұмыс жасау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Медициналық ақпаратты жинау және есепке алу. 2. Статистикалық ақпаратты талдау. 3. Цифрлық жүйелермен жұмыс. 4. Медициналық қызметтердің сапасын мониторингілеу және бақылау.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Медициналық ақпаратты жинау және есепке алу.	Дағды 1: деректерді жинауды және медициналық ақпаратты есепке алуды ұйымдастыру.	Машықтар: 1.Деректерді құрылымдау және түсіндіру, заңдылықтар мен үрдістерді анықтау. 2. Ақпараттың шынайылығы мен өзектілігін бағалау . 3. Денсаулық сақтау органдары мен статистикалық мекемелерге есептер дайындау. 4. Қателерді азайту және тиімділікті арттыру мақсатында үдерістерді оңтайландыру. 5. Талдау нәтижелерін басшылық пен қызметкерлерге ұсыну.
		Білімдер: 1.Деректерді жинау мақсаттары мен міндеттерін қою. 2. Құпиялық ережелері мен дербес деректерді қорғау. 3. Сұраныстар жасау. 4. Деректерді талдауға арналған мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз ету. 5. Деректерді жинау рәсімдерін әзірлеу және енгізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Деректер базасымен жұмыс, электрондық денсаулық сақтау жүйелерін білу.	Машықтар: 1. Жеке деректерді қорғау негіздерін түсіну. 2. Медициналық қызметкерлердің деректермен жұмыс істеу қажеттілігін түсіну. 3. Цифрлық жүйелерді сүйемелдеу. 4. Заңдылықты анықтау және оларды шешім қабылдау үшін пайдалану.
		Білімдер: 1. Есепке алу-есеп құжаттамасын жүргізу және сақтау қағидалары. 2. АХЖ бойынша диагностикалық жазбаларды шифрлау және жылдық есептерді дайындау. 3. Медициналық мәліметтермен жұмыс істеудің құқықтық аспектілері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 2: Статистикалық ақпаратты талдау.	Дағды 1: Көрсеткіштерге салыстырмалы талдау жүргізу.	Машықтар: 1. Мамандандырылған бағдарламаларды пайдалану. 2. Денсаулық сақтауды ұйымдастыру негіздерін қолдану. 3. Медициналық қызметтердің тиімділігін бағалау. 4. Статистикалық және аналитикалық көрсеткіштерге салыстырмалы талдау жүргізу. 5. Себеп-салдарлық байланыстарды анықтау.
		Білімдер: 1. Деректерді өңдеу және талдау негіздері. 2. Деректерді визуализациялау әдістері. 3. Ұлттық және халықаралық денсаулық сақтау жүйелерінің құрылымдары мен функциялары. 4. Аурулардың жиілігі мен таралуын зерттеу әдістері. 5. Дәлелді медицина негіздері. 6. Денсаулық сақтау жүйелерін және олардың көрсеткіштерін салыстырмалы талдау әдістері мен тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
	Дағды 2: Аналитикалық материалдар мен есептерді дайындау.	Машықтар: 1. Негізгі тенденциялар мен заңдылықтарды анықтау. 2. Сыни тұрғыдан ойлау және деректерді бағалау қабілетіне ие болу. 3. Себеп-салдарлық байланыстарды анықтау. 4. Деректерді жинау, өңдеу және талдау әдістерін меңгеру. 5. Деректерді (графиктер, диаграммалар, инфографика) визуализациялау әдістерін қолдану. 6. Құқықтық реттеу шеңберіндегі деректерді талдау.
		Білімдер: 1. Excel, Power BI, SPSS және басқалары сияқты деректерді талдау құралдары. 2. Статистика негіздері: орташа мәндер, дисперсия, корреляция, регрессия. 3. Нормативтік-құқықтық база, негізгі көрсеткіштер. 4. Презентацияға арналған арнайы бағдарламалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
		Машықтар: 1. Деректерді өңдеу, жіктеу және түсіндіру. 2. Цифрлық жүйелермен жұмыс істеу (БХТ, ОНЭТ, ҚЖА, КМЦЖ, Дамумед және басқалар). 3. Статистикалық бағдарламаларды қолдану.

Еңбек функциясы 3: Цифрлық жүйелермен жұмыс.	Дағды 1: Автоматтандырылған жүйелерді пайдалана отырып, медициналық статистиканы жүргізу.	4. Медициналық қызмет көрсету сапасына әсер ететін эпидемиологиялық деректердің үрдістерін анықтауға талдау жүргізу.
		Білімдер: 1. Медициналық деректерді талдауға арналған негізгі статистикалық әдістер (орташа, медиана, стандартты ауытқу, корреляция, регрессия). 2. Ақпараттық технологиялар саласында (медициналық порталдардың барлық түрлері). 3. Медициналық стандарттар, хаттамалар, жіктемелер (мысалы, АХЖ-10). 4. Дербес деректерді сақтау және өңдеу жөніндегі заңды талаптар. 5. Ауруларды болжау, қауіпті бағалау және денсаулық сақтаудың басқа аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Еңбек функциясы 4: медициналық қызметтердің сапасын бақылау және бақылау.	Дағды 1: Медициналық құжаттаманы толтыру стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Медициналық деректерді, ауру кодтарын, зертханалық және аспаптық деректердің нәтижелерін дәл түсіндіру. 2. Статистикалық бағдарламаларды пайдалануды қоса, медициналық деректерді жинау, өңдеу және талдау әдістерін меңгеру. 3. Құжаттамадағы қателерді немесе сәйкессіздіктерді анықтау және түзету. 4. Дербес деректерді қорғау туралы заңнамаға сәйкес пациенттердің деректерін пайдалану. 5. Қызметкерлерге медициналық құжаттардың стандарттары мен дұрыс рәсімделуіне қатысты кеңес беру.
		Білімдер: 1. Медициналық құжаттаманы жүргізуді реттейтін ресми стандарттар мен ережелер. 2. Клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарын білу. 3. Амбулаториялық карталар, стационарлық науқастардың карталары, эпикриздер сияқты медициналық құжаттардың әртүрлі нысандарын толтыру ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларды тану қажет.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелік ойлау, табандылық Жұмысты уақтылы орындау Әр түрлі типтік практикалық мәселелерді шешу жұмыс жағдайларын өз бетінше талдау Кәсіптік ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау және бағалау Ұйымдастырушылық қабілеттер Қарым-қатынас Жауапкершілік	

	Стресске төзімділік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Маман өз қызметінде ТР КО 1733-2007, ТР КО 2025-2019 Техникалық регламентін, ҚР СТ ИСО 9001, ҚР СТ 1733-2007, ҚР СТ ИСО 31000 ұлттық стандарттарын, сондай-ақ санитарлық нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.1	Қоғамдық денсаулық/Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы).
	6.4	Қоғамдық денсаулық/Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері (маманы) – әдіскер.

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

34. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі
Орындаушы:
Ержанова Фарида Нурмухамбетовна, +7 (701) 389 91 76
35. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
"Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті" КЕАҚ
Жоба жетекшісі:
Ермуханова Людмила Сергеевна
E-mail: aleka_2807@mail.ru
Телефон нөмірі: +7 (702) 233 04 65
Орындаушылар:
Ермуханова Людмила Сергеевна, +7 (702) 233 04 65, aleka_2807@mail.ru;
Оракбай Л.Ж., +7 (777) 040 72 46, L.orakbai@medkrmu.kz;
Жагипарова Жанар Амангельдиновна, +7 (776) 737 46 65, zhagiparova70@mail.ru;
Тургамбаева Асия Кайрбаевна, +7 (701) 887 62 73, tak1973@mail.ru;
Сарсенбаева Гульзат Жанабаевна, +7 (701) 749 62 88, Gulzat1969@mail.ru;
Аимбетова Гульшара Ергазыевна, +7 (701) 356 11 28, agulshara@yandex.ru;
Рамазанова Маншук Анеровна, +7 (707) 822 85 90, ramazanova00@mail.ru;
Хисметова Зайтуна Абдулкасимовн, +7 (777) 258 26 81, Zaituna.khismietova@mail.ru
;
Амреева Кымбат Ералиевна, +7 (705) 418 69 03, r.alma@bk.ru;
Кошкимбаева Сабира Абдыманаповна, +7 (777) 648 48 19, koshkimbayeva.s@ gmail.com;
Болатова Жанерке Ерлановна, +7 (701) 555 68 22, bolatovazhanerke93@gmail.com;
Уалиева Алия Ержановна, +7 (707) 431 68 57, aualiyeva9@gmail.com.
36. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:
37. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 24.09.2025 ж.
38. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы.

39. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: 1-нұсқа, 2025 ж.

40. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2028 ж.

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2026 жылғы 1 шілдедегі
№ 72 бұйрыққа
5-қосымша
Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
2024 жылғы 25 қаңтардағы
№ 46 бұйрығына
61-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызмет"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызмет" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктіліктер туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына және Қазақстан Республикасының Ұлттық жіктеуішіне сәйкес әзірленді. Қызметтер жіктеуіші (ҚР ҰЖ 01-2017), білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді. Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау, халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы, санитариялық-эпидемиологиялық аудит саласындағы қызметті жүзеге асыру, медициналық денсаулық сақтау ұйымдарын аккредиттеу, санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық саласындағы зертханалар мен сынақ орталықтарының қызметі, санитариялық-эпидемиологиялық сараптама. Профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды, оның ішінде төтенше жағдайлар жағдайында әзірлеу. Қоршаған ортаны қорғау, гигиена және эпидемиология саласындағы қызмет.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) аккредиттелген субъект – Қазақстан Республикасы Кодексінің 8-бабының 9-тармақшасында белгіленген тәртіппен денсаулық сақтау саласында аккредиттелген субъект;

2) аккредиттеу туралы куәлік – өтініш берушінің белгілі бір аккредиттеу саласында аккредиттелгенін растайтын ресми құжат;

3) цифрлық жүйе – аппараттық-бағдарламалық кешенді қолдана отырып ақпаратты сақтауға, өңдеуге, іздеуге, таратуға, беруге және ұсынуға арналған жүйе;

4) ақпараттық өзара іс-қимыл – "цифрлық үкіметтің" цифрлық жүйелері арасында ақпарат алмасуды мәліметтерді беруді ұйымдастыру үшін желіаралық қосылу процесі;

5) профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатысында өршуінің алдын алуға және қазірдің өзінде дамып келе жатқан асқынуларды, органдар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес шаралар кешені;

6) аудиторлық тексеру (латын тілінен аударғанда audit - "тыңдайды") – объектіге қолданыстағы санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға сәйкестігі (сәйкессіздігі) туралы аудиторлық қорытынды бере отырып, ұйымның қызметін, жүйені, процесті, жобаны немесе өнімді тәуелсіз тексеру және бағалау рәсімі;

7) әзірлеуші – жұмыс берушілер бірлестігі және (немесе) кәсіптік стандарттарды әзірлеуді жүзеге асыратын ұйым;

8) бакалавриат – білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша "Бакалавр" дәрежесі берілетін кадрларды даярлауға бағытталған жоғары білім;

9) бақылаудағы тауарларды санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық бағалау (сараптау) (бұдан әрі – бағалау) – бақылаудағы тауарлардың техникалық регламенттерінің талаптарына санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға (бақылауға) жататын тауарларға қойылатын бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарға сәйкестігін (сәйкессіздігін) анықтау жөніндегі уәкілетті органдардың қызметі (бұдан әрі – бірыңғай санитариялық талаптар);

10) бейінді маман – белгілі бір мамандық бойынша сертификаты бар жоғары медициналық білімі бар медицина қызметкері;

11) белгіленген (түпкілікті) санитариялық-қорғау аймағы (бұдан әрі - СҚА) – есептік (алдын ала) санитариялық-қорғау аймағын растау үшін заттай зерттеулер мен өлшеулердің жылдық циклінің нәтижелері негізінде айқындалатын санитариялық-қорғау аймағының аумағы;

12) біліктілік – еңбек нарығына және одан әрі білім алуға, біліктілікті арттыруға, еңбек ету құқығын беретін игерілген білімнің, дағдылар мен құзыреттердің құндылығын тану;

13) біліктілік деңгейі – күрделілік, еңбек әрекеттерінің стандарттылығы, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкерлердің біліміне, іскерлігіне және кең құзыретіне қойылатын жалпыланған талаптар;

14) біліктілік санаты – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын кәсіби қамтамасыз ету саласында орындалатын жұмыстардың (қызметтердің) күрделілігін көрсететін маманның біліктілігіне қойылатын талаптар деңгейі;

15) біліктіліктің жоғары деңгейі – жоғары технологиялармен және кәсіптік қызметпен байланысты экономиканың барлық салаларында (негізгі орта және (немесе)

жалпы орта білім беру колледждерде және жоғары колледждерде) жұмыстарды орындауда күрделі (аралас) кәсіптері мен практикалық дағдылары бар білікті жұмысшыларға берілетін біліктілік деңгейі;

16) білім – адамға нақты кәсіби мәселелерді шешуге мүмкіндік беретін пәндік саланың құрылымдық ақпараты;

17) вакциналар – иммундық жүйе арқылы профилактикалық әсер ететін жұқпалы аурулардың нақты алдын алуға арналған дәрілік препараттар;

18) гигиена (грек тілінен аударғанда hygieinos "сау") – адам денсаулығына өмір мен еңбектің әсерін зерттейтін және аурулардың алдын алуға, өмір сүрудің оңтайлы жағдайын қамтамасыз етуге, денсаулықты нығайтуға және өмірді ұзартуға бағытталған шараларды (санитариялық ережелерді) әзірлейтін медицина саласы, қоршаған орта факторларының адам денсаулығына, оның еңбекке қабілеттілігі мен өмір сүру ұзақтығына әсерін зерттеу, елді мекендерді, халықтың өмір сүру жағдайлары мен қызметін жақсартуға бағытталған стандарттарды, талаптарды және санитариялық шараларды әзірлеу;

19) дағды – екі белгісі бар нақты сабақ шеңберінде нақты міндеттер мен міндеттерді орындау қабілеті: 1) дағды деңгейі - орындалатын міндеттер мен міндеттердің күрделілігі мен көлемін айқындайды; 2) дағдыларды мамандандыру-пайдаланылатын білім саласын, пайдаланылатын құралдар мен жабдықтарды назарға ала отырып, орындалатын міндеттер мен міндеттердің сипаты мен шеңберін айқындайды, өңделетін немесе өндірілетін тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің пайдаланылатын материалдары мен түрлері;

20) дағдылар – адамның іс-әрекетінің (іс-әрекеттерінің) нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін білімге және оны дұрыс пайдалануға негізделген компоненттері;

21) дезинсекция – адамдарды, жануарларды, үй-жайлар мен аумақтарды олардан қорғау мақсатында жәндіктер мен буынаяқтыларды жоюға арналған алдын алу және жою іс-шараларының кешені;

22) дезинфекция – сыртқы ортада инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарын жоюға бағытталған арнайы іс-шаралар кешені;

23) денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу (бұдан әрі – аккредиттеу) – субъектінің осы қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкестігін ресми растау рәсімі;

24) денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу – өтініш берушінің, сәйкестікті бағалаудың белгілі бір саласында жұмыстарды орындау құзыреттілігін ресми тану рәсімі;

25) денсаулық сақтау саласындағы кәсіптік стандарт (бұдан әрі – КС) – денсаулық сақтау саласындағы мамандардың біліктілік деңгейіне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

26) денсаулық сақтау саласындағы сараптама – денсаулық сақтау қызметінің түрлі салаларындағы құралдардың, әдістердің, технологиялардың, білім беру және ғылыми

бағдарламалардың, көрсетілетін қызметтердің тиімділігі мен сапасын айқындауға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес уақытша еңбекке жарамсыздықты, денсаулық жағдайы бойынша кәсіптік жарамдылықты айқындауға бағытталған ұйымдастырушылық, талдамалық және практикалық іс-шаралар жиынтығы;

27) денсаулық сақтау саласындағы Стандарт (бұдан әрі - стандарт) – денсаулық сақтау саласындағы медициналық, фармацевтикалық қызмет, денсаулық сақтау, цифрлық денсаулық сақтау саласындағы білім беру және ғылыми қызмет саласындағы стандарттауды қамтамасыз ету үшін қағидаларды, жалпы қағидаттар мен сипаттамаларды белгілейтін нормативтік құқықтық акт;

28) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі - уәкілетті орган) – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын қорғау, медициналық және фармацевтикалық ғылым, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсету сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

29) дератизация – кеміргіштерді жоюға немесе олардың санын азайтуға бағытталған алдын алу және жою іс-шаралары кешені;

30) еңбек қызметінің түрі – кәсіптерді (кәсіптерді/лауазымдарды) кәсіби стандартқа біріктіретін технологиялық процестің арнайы аяқталған кезеңі;

31) еңбек функциясы (функция) – бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерден тұратын технологиялық процесс кезеңіндегі типтік жұмыс (жұмыс шеңбері). Кәсіптік стандарттар кәсіптерінің карточкаларындағы еңбек функцияларын сипаттау кезінде қажет болған жағдайда міндетті және қосымша еңбек функциялары көрсетілуі мүмкін, міндетті еңбек функциялары, қосымша еңбек функцияларынан айырмашылығы, біліктілікті беру кезінде міндетті түрде расталуы керек, ал қосымша еңбек функциялары осы кәсіп үшін болашақта әлеуетті еңбек функциялары ретінде сипатталуы қажет болуы мүмкін;

32) инфекциялық және паразиттік аурулар – пайда болуы мен таралуы оған қоршаған ортаның биологиялық факторларының әсерінен және аурудың ауру адамнан, жануардан сау адамға жұғу мүмкіндігінен болатын адам аурулары;

33) инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалау – мемлекеттік органдар мен санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының халықтың денсаулығына әсер ететін қоршаған орта объектілерінің, оның ішінде өндірістік факторлардың, еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтумен кәсіптік аурулардың әсер етуінен болатын қауіп-қатер факторларының мониторингі, созылмалы инфекциялық емес ауруларды басқару бағдарламаларының енгізілуін барынша азайту және бақылау жөніндегі қызметі;

34) кәсіби міндет (міндет) – бірлік әрекеттерді орындау үшін функцияны ыдыратуға мүмкіндік беретін еңбек функциясының элементі;

35) кәсіптік стандарттарды пайдаланушы – мемлекеттік органдар, заңды тұлғалар, жеке тұлғалар;

36) кәсіп – тиісті еңбек функцияларын орындаудың әлеуметтік танылатын және/ немесе заңды түрде бекітілген саласы, ол арнайы даярлық нәтижесінде алынған, білімі және/немесе жұмыс тәжірибесі туралы тиісті құжаттармен расталатын білім мен дағдылар кешенін меңгеруді талап етеді;

37) кәсіптік ауру – қызметкердің өзінің еңбек (қызметтік) міндеттерін орындауына байланысты зиянды өндірістік факторлардың әсерінен туындаған жедел немесе созылмалы ауру;

38) кәсіптік біліктілік картасы – саладағы (еңбек қызметі түріндегі) біліктілік деңгейлері бойынша сабақтарды (кәсіптерді/лауазымдарды) олардың арасында белгіленген өзара байланыстармен жүйелі түрде көрсету, кәсіптік біліктілік картасы салалық біліктілік шеңберіне қосымша болып табылады;

39) қауіп-қатерді бағалау – инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарының немесе тасымалдаушыларының ену және таралу ықтималдығын, сондай-ақ қоршаған орта факторларының халық денсаулығына теріс әсерін негіздеу;

40) құзыреттілік – адамның кәсіби қызметінде тікелей көрінетін және еңбек функцияларын орындау үшін білім мен дағдыларды қолдануға мүмкіндік беретін қабілеті;

41) лауазым – белгілі бір жұмыстардың, міндеттердің, өкілеттіктердің, жауапкершілік дәрежелерінің, құқықтар мен міндеттердің, біліктілік талаптарының нормативтік бекітілген жиынтығымен сипатталатын ұйымның институционалдық иерархиясындағы белгілі бір ресми ұстаным;

42) магистратура – білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша магистр дәрежесін бере отырып кадрларды даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім;

43) қызмет – негізгі міндеттер және орындалатын міндеттер арасындағы сәйкестіктің жоғары дәрежесімен сипатталатын, табыс немесе кіріс әкелетін жұмыс орнында орындалатын жұмыстардың жиынтығы;

44) медицина қызметкері – кәсіби медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

45) мемлекеттік тіркеуге жататын өнім – олар жүгінген кезде адамның өмірі мен денсаулығына зиянды әсер етуі мүмкін және қауіпсіздігі мемлекеттік тіркеудің болу фактісімен расталатын өнімнің жекелеген түрлері;

46) орта буын маманы – орындалатын жұмысты жоспарлау мен ұйымдастыруды (колледждерде және жоғары колледждерде негізгі орта және (немесе) жалпы орта білім беру базасында) қамтитын орындаушының белгілі бір міндеттерін орындауға

мүмкіндік беретін техникалық және кәсіптік білім берудің интеграцияланған білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдарға берілетін біліктілік;

47) ошақтық дезинфекция – ошақтарда инфекциялық және паразиттік аурулардың алдын алу және (немесе) жою мақсатында жүргізілетін дезинфекция;

48) өзін - өзі реттейтін ұйым – жеке кәсіпкерлік субъектілерінің немесе кәсіптік қызмет субъектілерінің қызметтің, саланың, экономикалық қызмет түрлерінің, өндірілген тауарлар (жұмыстар, көрсетілетін қызметтер) нарығының ортақтығы қағидаты бойынша ерікті немесе міндетті мүшелігіне (қатысуына) негізделген, Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген қауымдастық (одақ), қоғамдық бірлестік немесе өзге де ұйымдық-құқықтық нысандағы коммерциялық емес ұйым;

49) өзін-өзі реттейтін ұйымның ережесі – өзін-өзі реттейтін ұйымның және оның мүшелерінің (қатысушыларының) қызметін ұйымдастыру тәртібін айқындайтын құжат;

50) өзін - өзі реттейтін ұйымның стандарты – өзін-өзі реттейтін ұйым мүшелерінің (қатысушыларының) тауарларына (жұмыстарына, қызметтеріне) және қызмет түріне бірыңғай және міндетті қағидаттарды, сипаттамаларды бірнеше рет пайдалануына қойылатын талаптарды белгілейтін құжат;

51) өзін – өзі реттеу – бекітуге, олардың сақталуын бақылауды жүзеге асыруға, сондай-ақ өзін-өзі реттеу субъектілерінің мүліктік жауапкершілігін қамтамасыз етуге негізделген өздері жүзеге асыратын кәсіпкерлік немесе кәсіптік қызметті дербес реттеуге бағытталған 2015 жылғы 12 қарашадағы "өзін-өзі реттеу туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген шаралар кешені;

52) өзін - өзі реттеу субъектілері – өзін-өзі реттейтін ұйымдар, өзін-өзі реттейтін ұйымдардың мүшелері (қатысушылары);

53) салалық біліктілік шеңбері (бұдан әрі – СБШ) – салада мойындалған біліктіліктердің сараланған деңгейлерінің құрылымдық құрылымы болып табылатын ұлттық біліктілік жүйесінің құрамдас бөлігі (кіші жүйесі);

54) санитария - (латынша sanitas "денсаулық") – денсаулықты қорғауды және түрлі аурулардың алдын алуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі, сондай-ақ гигиеналық ғылыми әзірлеген нормативтерді, санитариялық ережелер мен ұсынымдарды тәжірибеде қолдану жөніндегі шаралар кешені, денсаулықты сақтау және нығайту мақсатында адамдарды тәрбиелеу мен оқыту, тұрмыс, еңбек, демалу, тамақтану және қызмет көрсету жағдайларын оңтайландыруды қамтамасыз етеді ("Егер гигиена – денсаулықты сақтау және жақсарту туралы ғылым болса, онда санитария - бұл гигиенаның көмегімен қол жеткізілетін практикалық қызмет" (Г.В. Хлопин – 1921);

55) санитариялық-карантиндік бақылау – Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде, адам денсаулығы үшін ықтимал қауіпті өнімдерді әкелуді болғызбау мақсатында, мемлекетаралық беру теміржол станцияларында немесе түйісу станцияларында (жұқпалы және жаппай жұқпалы емес аурулардың (уланулардың) әкелінуі, пайда болуы және таралуы жөнінде адамдарға,

көлік құралдарына қатысты халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы және мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен өнімнің (тауарлардың) бақылауындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау түрі;

56) санитариялық-карантиндік пункт (бұдан әрі – СКП) – Кеден одағының кедендік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде, кеден одағының кедендік шекарасы арқылы мемлекетаралық өткізу теміржол станцияларында (бұдан әрі-пункттер) адамдарды, көлік құралдарын және бақылаудағы тауарларды мемлекеттік санитариялық – эпидемиологиялық қадағалауды (бақылауды) жүзеге асыруға арналған және осындай бақылауды жүзеге асыратын лауазымды тұлғаларды орналастыру (бұдан әрі – санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар) және санитариялық-карантиндік бақылауды ұйымдастыру үшін қажетті, техникалық жарақтандыру жөніндегі үлгілік талаптарға сәйкес, арнайы жабдықталған және жарақтандырылған, қызметтік үй-жайлар мен аумақ ғимараттары;

57) санитариялық-қорғау аймағы – арнайы мақсаттағы аймақтарды, сондай-ақ елді мекендегі өнеркәсіптік ұйымдар мен басқа да өндірістік, коммуналдық және қойма объектілерін оларға қолайсыз факторлардың әсерін әлсірету мақсатында жақын маңдағы қоныстану аумақтарынан, тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы ғимараттар мен құрылыстардан бөлетін аумақ;

58) санитариялық-профилактикалық іс-шаралар – тіршілік ету ортасы факторларының қауіп-қатерін, адамға зиянды әсерін бағалауға, мұндай қауіп-қатерді жоюға немесе азайтуға, инфекциялық және жаппай инфекциялық емес аурулардың (уланулардың) туындауы мен таралуының алдын алуға және оларды жоюға бағытталған ұйымдастырушылық, әкімшілік, инженерлік-техникалық, медициналық-санитариялық, профилактикалық және өзге де шаралар;

59) санитариялық-эпидемиологиялық аудит – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жататын эпидемиялық маңызы бар объектілерді санитариялық-эпидемиологиялық қауіп-қатерді анықтау мен бағалау және аталған объектілерді халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын кәсіптік қамтамасыз ету саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келтіру жөнінде ұсынымдар әзірлеу тұрғысынан бақылаудың баламалы нысаны;

60) тәлімгер – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушылар мен жас мамандардың кәсіптік бейімделуіне практикалық көмек көрсету үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, білім, ғылым және практиканың үштұғырлығы негізінде қызметін жүзеге асыратын, кемінде бес жыл өтілі бар медицина қызметкері;

61) ұлттық біліктілік жүйесі – экономика салаларының, еңбек нарығының және кәсіптік білім мен оқыту жүйесінің өзара байланысын қамтамасыз ететін біліктілікке

сұраныс пен ұсынысты құқықтық және институционалдық реттеуіштердің ажырамас жиынтығы;

62) ұлттық кәсіптер классификаторы – Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын кәсіптердің (кәсіптердің/лауазымдардың) атауларын көрсететін кәсіптердің (кәсіптердің/лауазымдардың) жүйеленген тізімі және орындалған жұмыстардың түріне сәйкес олардың деңгейіне және біліктілігіне қарай жіктейді;

63) халықтың декретивтік тобы – халыққа қызмет көрсету саласында жұмыс істейтін және басқа адамдарға инфекциялық және паразиттік ауруларды жұқтыру үшін аса қауіпті тұлғалар;

64) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы – тіршілік ету ортасы факторларының адамға зиянды әсері болмайтын және оның тіршілік етуінің қолайлы жағдайлары қамтамасыз етілетін халықтың денсаулық жағдайы, тіршілік ету ортасы;

65) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы аудитор – санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

66) халықтың санитариялық - эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы аудиторлық ұйым – санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыру үшін құрылған заңды тұлға (коммерциялық ұйым);

67) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік орган – халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік саясатты, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерде және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде белгіленген талаптардың сақталуын бақылауды және қадағалауды іске асыратын мемлекеттік орган;

68) ықтимал қауіпті химиялық және биологиялық заттар – белгілі бір жағдайларда және концентрацияда адамның немесе болашақ ұрпақтың денсаулығына зиянды әсер ету мүмкіндігі, оларды қолдану және пайдалану халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілермен реттеледі;

69) эпидемиология (грек тілінен epi-ел іші; demos- халыққа; logos-ілім) – бақылау және алдын алу шараларын әзірлеу мақсатында әртүрлі этиологиядағы аурулардың пайда болуы мен таралу заңдылықтарын анықтайтын жалпы медицина ғылымы. Халықтың белгілі бір топтары арасында белгілі бір уақытта белгілі бір аумақта сырқаттану жағдайларын зерттейді;

70) эпидемия – жұқпалы аурудың жаппай таралуы, әдетте аурудың тіркелген деңгейінен едәуір асып түседі;

71) эпидемиялық маңызы бар объектілер – өндірілетін өнім және (немесе) қызметі халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік

құқықтық актілердің талаптары бұзылған кезде халық арасында тамақтан уланудың және (немесе) инфекциялық, паразиттік аурулардың туындауына әкеп соғуы және (немесе) халықтың денсаулығына физикалық факторлардан, өнеркәсіптік және радиоактивті ластанудан зиян келтіруі мүмкін объектілер;

72) эпидемиялық ошақ – инфекция көзінің айналасындағы адамдармен және оның шегінде жұқпалы ауру қоздырғышының берілуі мүмкін аумақта болу орны.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АИТВ – Адамның иммун тапшылығы вирусы
2) АХЖ–10 – Аурулардың халықаралық жіктеуіші
3) ӘН – Әдістемелік нұсқаулық
4) БА – Біліктілік анықтамалығы
5) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы
6) ДСМ – Денсаулық сақтау министрлігі
7) ЖҚҚ – Жеке қорғану құралдары
8) ЖӨР – Жүрек-өкпе реанимациясы
9) КС – Кәсіптік стандарт
10) ҚР – Қазақстан Республикасы
11) МККБИ – Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекция
12) МСЭҚ – Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау
13) НҚА – Нормативтік-құқықтық акт
14) ПБА – Патогенді биологиялық агент
15) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері
16) СКП – Санитариялық-карантиндік пункт
17) СҚА – Санитариялық-қорғау аймағы
18) СОР – Стандартты операциялық рәсімдер
19) СӨС – Салауатты өмір салты
20) ТЖ – Төтенше жағдай
21) ТҚ – Техникалық қауіпсіздік
22) ҰКЖ – Ұлттық кәсіптер жіктеуіші
23) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші
24) BSL-2 – Биологиялық қауіпсіздік деңгейі
25) ISO – Халықаралық стандарттау ұйымы

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызмет

5. Кәсіптік стандарттың коды:

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Р Білім беру

85 Білім беру

85.4 Жоғары білім беру (5-ші, 6-ші, 7-ші, 8-ші деңгейлер)

85.42 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру

85.42.1 Жоғары білім беру

Р Білім беру

85 Білім беру

85.4 Жоғары білім беру (5-ші, 6-ші, 7-ші, 8-ші деңгейлер)

85.42 Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру

85.42.2 Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру

М Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет

71 Сәулет, инженерлік ізденістер, техникалық сынақтар мен талдау саласындағы қызмет

71.2 Техникалық сынақтар мен талдаулар

71.20 Техникалық сынақтар мен талдаулар

71.20.9 Техникалық сынақтар мен талдауды жүзеге асыратын басқа да мекемелер қызметі

М Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет

72 Ғылыми зерттеулер және әзірлемелер

72.1 Жаратылыстану мен техникалық ғылымдар саласындағы ғылыми зерттеулер мен эксперименттік әзірлемелер

72.19 Жаратылыстану мен техникалық ғылымдар саласындағы өзге де ғылыми зерттеулер мен эксперименттік әзірлемелер

72.19.9 Жаратылыстану және техникалық ғылымдар саласындағы өзге де зерттеулер мен әзірлемелер

7.Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыратын кәсіптерді, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерде және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде белгіленген талаптардың сақталуын бақылауды және қадағалауды қамтиды. Материалдар мен өнімдердің барлық түрлеріне физикалық, химиялық және басқа да талдауға болатын сынақтар жүргізуді қамтиды: тағам гигиенасы саласындағы сынақтар, тағам өнімдерінің өндірісін бақылау; қоршаған ортаның параметрлерін, ауаның, су ресурстарының және топырақтың ластануын зерттеу және өлшеу, халық тұтынатын тауарларды қамтитын өнімді сертификаттау; зертханалық талдаулар, медициналық препараттарды қоспағанда, материалдар мен өнімдердің барлық түрлерін тестілеу. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуімен әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) 4.1 Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі - СБШ 4 деңгейі
2) 4.2 Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі - СБШ 4 деңгейі
3) 4.3 Гигиенист -эпидемиолог дәрігердің көмекшісі - СБШ 4 деңгейі
4) 6.1 Дәрігер (маман) эпидемиолог - СБШ 6 деңгейі
5) 6.1 Дәрігер (маман) гигиенист - СБШ 6 деңгейі
6) 6.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы) - СБШ 6 деңгейі
7) 6.2 Дәрігер (маман) гигиенист - СБШ 6 деңгейі
8) 6.2 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы) - СБШ 6 деңгейі
9) 6.2 Дәрігер (маман) эпидемиолог - 6 СБШ деңгейі
10) 6.3 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы) - СБШ 6 деңгейі
11) 6.3 Дәрігер (маман) эпидемиолог - СБШ 6 деңгейі
12) 6.3 Дәрігер (маман) гигиенист - СБШ 6 деңгейі
13) 7.1 Дәрігер (маман) бактериолог - СБШ 7 деңгейі
14) 7.1 Дәрігер (маман) паразитолог - СБШ 7 деңгейі
15) 7.1 Дәрігер (маман) эпидемиолог - СБШ 7 деңгейі
16) 7.1 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
17) 7.1 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
18) 7.1 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
19) 7.1 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
20) 7.1 Дәрігер (маман) микробиолог - СБШ 7 деңгейі
21) 7.1 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
22) 7.1 Дәрігер (маман) вирусолог - СБШ 7 деңгейі
23) 7.2 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
24) 7.2 Дәрігер (маман) микробиолог - СБШ 7 деңгейі
25) 7.2 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
26) 7.2 Дәрігер (маман) вирусолог - СБШ 7 деңгейі
27) 7.2 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
28) 7.2 Дәрігер (маман) эпидемиолог - СБШ 7 деңгейі
29) 7.2 Дәрігер (маман) паразитолог - СБШ 7 деңгейі
30) 7.2 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
31) 7.2 Дәрігер (маман) бактериолог - СБШ 7 деңгейі
32) 7.2 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
33) 7.3 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
34) 7.3 Дәрігер (маман) эпидемиолог - СБШ 7 деңгейі
35) 7.3 Дәрігер (маман) вирусолог - СБШ 7 деңгейі
36) 7.3 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
37) 7.3 Дәрігер (маман) бактериолог - СБШ 7 деңгейі
38) 7.3 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі

39) 7.3 Дәрігер (маман) микробиолог - СБШ 7 деңгейі
40) 7.3 Дәрігер (маман) паразитолог - СБШ 7 деңгейі
41) 7.3 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі
42) 7.3 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы) - СБШ 7 деңгейі

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

<table>
<tr><td colspan="5">9. Кәсіптің карточкасы "4.1 Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі":</td></tr>
<tr><td>Топтың коды:</td><td colspan="4">2269-2</td></tr>
<tr><td>Қызмет атауының коды:</td><td colspan="4">-</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің атауы:</td><td colspan="4">4.1 Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="4">4</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:</td><td colspan="4">4.1</td></tr>
<tr><td>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Кәсіптік білім деңгейі:</td><td>Білім деңгейі:
ТжКБ (орта деңгейдегі маман)</td><td colspan="2">Мамандық:
Гигиена және эпидемиология</td><td>Біліктілік:
-</td></tr>
<tr><td>Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:</td><td colspan="4">жұмыс тәжірибесі қажет емес</td></tr>
<tr><td>Формалды емес және информалы біліммен байланыс:</td><td colspan="4">5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:</td><td colspan="4">3212-0-001 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет зертханашысы
3259-0-002 - Инструктор-дезинфектор
3212-0-005 - Санитариялық фельдшер</td></tr>
<tr><td>Қызметтің негізгі мақсаты:</td><td colspan="4">Санитариялық-эпидемиологиялық (профилактикалық) іс-шараларды жүргізу.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Еңбек функциялардың сипаттамасы</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Еңбек функцияларының тізбесі:</td><td>Міндетті еңбек функциялары:</td><td colspan="3">1. Эпидемиологиялық қадағалау саласындағы қызметті жүзеге асыру.
2. Санитариялық-гигиеналық қадағалау саласындағы қызметті жүзеге асыру.</td></tr>
<tr><td>Қосымша еңбек функциялары:</td><td colspan="3">1. Жұқпалы аурулардың алдын алуға бағытталған профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жүзеге асыру.
2. Кәсіби міндеттерін орындау кезінде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы мен санитариялық нормалар талаптарын сақтау.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">Машықтар:
1. Әкімшілік-ұйымдастыру құжаттарын жасау және рәсімдеу дағдыларын білу.</td></tr>
</table>

Еңбек функциясы 1: Эпидемиологиялық қадағалау саласындағы қызметті жүзеге асыру.	Дағды 1: Эпидемиологиялық (профилактикалық) іс-шараларды жүргізу.	2. Гигиеналық және бактериологиялық зерттеулерге арналған материалдарды жинау, тасымалдау, сақтау және өңдеу дағдыларын білу. 3. Халық арасында ақпараттық-білім беру жұмыстарын жүргізу. 4. Эпидемиологиялық жағдай туралы жедел ақпарат жинау. 5. Инфекция ошағында эпидемияға қарсы шараларды жүргізу. 6. Иммунопрофилактика техникаларын білу. 7. Объектілер мен эпидемиялық ошақтарда зертханалық зерттеуге сынама алып санитариялық-эпидемиологиялық тексеру жүргізу. 8. Дезинфекциялық, дератизациялық және дезинсекциялық шараларды орындау. 9. Пациенттер мен медициналық персоналдың инфекциялық бақылау және инфекциялық қауіпсіздік талаптарын орындау дағдыларын орындау. 10. Жұмыс жағдайын және оның болжамды өзгерістерін дербес талдауды талап ететін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы күрделіліктің базалық санатындағы практикалық міндеттерді шешу дағдыларын жүргізу . 11. Халықтың әл-ауқатының эпид саласындағы қызметті бағалауды және түзетуді, ағымдағы және қорытынды бақылауды жүргізу дағдыларын орындау.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау және санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Халықты жұқпалы аурулардың алдын алу бойынша тәрбиелеу жөніндегі жұмыс әдістемесі. 3. Қоршаған орта факторларының халық денсаулығына әсері және аурулардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу. 4. Тамақ өнімдерін, тауарларды, бұйымдарды, уытты, радиоактивті және биологиялық заттарды, ауыз суды, сарқынды суларды, топырақты, дезинфекциялау құралдарын іріктеу, тасымалдау, сақтау және өңдеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зертханалық зерттеулер, аспаптық өлшеулер жүргізу. 2. Зертханалық жабдықтарды, бақылау-өлшеу аспаптарын және талдаудың автоматтандырылған жүйелерін пайдалану.

	Дағды 2: Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыратын зертханалық зерттеулерді, сынақтарды, өлшеулерді жүргізу.	3. Санитариялық-химиялық, микробиологиялық, токсикологиялық, радиологиялық және өзге де зерттеулерді орындау. 4. Алынған деректерді талдау, көрсеткіштердің белгіленген нормативтерге сәйкестігін бағалау. 5. Зерттеу нәтижелерін құжаттандыру, хаттамалар мен есептерді рәсімдеу.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау және санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Зертханалық және аспаптық зерттеулер жүргізу әдістемелері. 3. Зертханалық жабдықтар мен өлшеу аспаптарын пайдалану, калибрлеу және метрологиялық қамтамасыз ету ережесі. 4. Зертханалық зерттеулердің сапасы мен дұрыстығын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар. 5. Зертханалық сынақтардың нәтижелерін ресімдеу және оларды санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органдарына ұсыну тәртібі. 6. Зертханада жұмыс істеу кезіндегі биологиялық және химиялық қауіпсіздік негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету мақсатында қоршаған орта объектілеріне, ұйымдарға, мекемелер мен кәсіпорындарға санитариялық-гигиеналық қадағалау жүргізу.	Машықтар: 1. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын жасайды және рәсімдейді. 2. Гигиеналық зерттеулерге арналған материалдарды жинауды, тасымалдауды, сақтауды және өңдеуді жүзеге асыру. 3. Халық арасында ақпараттық-білім беру жұмысын жүргізу. 4. Зертханалық зерттеулер үшін сынама алу арқылы объектілерге санитариялық-гигиеналық тексеру жүргізу. 5. Ағымдағы және қорытынды бақылауды жүргізу, халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті бағалау және түзету.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Халықты гигиеналық тәрбиелеу және СӨС қағидаттары жөніндегі жұмыс әдістемесі. 3. Қоршаған орта факторларының адам денсаулығына әсері, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 4. Тамақ өнімдерін, тауарларды, бұйымдарды, уытты, радиоактивті және биологиялық заттарды,

		ауыз суды, сарқынды суларды, топырақты іріктеу, тасымалдау, сақтау және өңдеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Санитариялық-гигиеналық қадағалау саласындағы қызметті жүзеге асыру.	Дағды 2: Әртүрлі мақсаттағы объектілерге (өндірістік, коммуналдық, білім беру және т.б.) санитариялық-гигиеналық тексеру жүргізу.	Машықтар: 1. Объектіге санитариялық-гигиеналық тексеру жүргізудің мақсатын, көлемін және әдістерін анықтау. 2. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға (Санитариялық нормалар, ӘН) сәйкес зерттеулердің бекітілген нысандары мен әдістемелерін пайдалану. 3. Бөлмелердің, жабдықтардың, инженерлік жүйелердің және іргелес аумақтардың жай-күйін көзбен шолып қарау және бағалау. 4. Еңбек, оқу, тұру жағдайларының санитарлық-гигиеналық нормалар мен денсаулық сақтау талаптарына сәйкестігін бағалау. 5. Зертханалық зерттеулер үшін ауадан, судан, топырақтан, үстіңгі қабаттан, тамақ өнімдерінен сынама алу. 6. Микроклимат параметрлерін, жарықтануды, шуды, дірілді және басқа да орта факторларын өлшеу. 7. Алынған деректерді талдау және белгіленген нормалардан ауытқуларды анықтау. 8. Зерттеу нәтижелері бойынша қорытындыларды тұжырымдау және бұзушылықтарды жою бойынша ұсыныстар әзірлеу.
		Білімдер: 1. Әртүрлі типтегі объектілерді тексеруді реттейтін санитариялық нормалар мен ережелер (Санитариялық нормалар, Гигиеналық нормативтер, Әдістемелік нұсқаулар). 2. Еңбек гигиенасының, коммуналдық, мектеп, тамақ және радиациялық гигиенаның негіздері. 3. Зертханалық зерттеулер үшін сынамаларды іріктеу және тасымалдау әдістемесі. 4. Өндірістік және қоршаған орта факторларын өлшеу әдістері (шу, жарықтандыру, микроклимат, шаңдану, химиялық заттар және т.б.). 5. Санитариялық статистика және алынған деректердің дұрыстығын бағалау негіздері. 6. Адам денсаулығына орта факторларының әсер ету қауіп-қатерін бағалау қағидаттары. 7. Тексерілетін объектілердің әкімшілігімен және санитариялық қадағалау органдарымен өзара іс-қимыл жасау қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

Қосымша еңбек функциясы 1: Жұқпалы аурулардың алдын алуға бағытталған профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жүзеге асыру.	Дағды 1: Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды (дезинфекция, дезинсекция, дератизация, вакцинация) жоспарлауға және іске асыруға қатысу.	1. Бекітілген аумақта немесе объектіде профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар жоспарын әзірлеу және орындау. 2. Дезинфекциялық, инсектицидтік және родентицидтік құралдарды нормативтер мен нұсқаулықтарға сәйкес дайындау және пайдалану. 3. Дезинфекциялық, дезинсекциялық және дератизациялық шаралардың сапасы мен тиімділігін бақылауды жүргізу. 4. Инфекциялардың ықтимал таралу ошақтарын анықтау және оларды оқшаулау бойынша шаралар қабылдау. 5. Халық пен персонал арасында вакцинация жүргізуді ұйымдастыруға және бақылауға қатысу. 6. Дезинфекциялық құралдар мен вакциналарды есепке алу, сақтау және қолдану бойынша құжаттаманы жүргізу. 7. Өткізілген іс-шаралардың нәтижелерін талдау және олардың тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар дайындау. 8. Инфекциялық аурулардың алдын алу және дезинфекциялық жұмыстарды қауіпсіз жүргізу мәселелері бойынша персоналға нұсқау беру. 9. Профилактикалық шараларды ұйымдастыру кезінде медициналық, ветеринарлық және қадағалау қызметтерімен өзара іс-қимыл жасау.
		Білімдер: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың эпидемиологиялық негіздері. 2. Инфекциялық аурулар қоздырғыштарының жіктелуі мен сипаттамасы, олардың берілу жолдары мен тетіктері. 3. Профилактикалық, санитариялық-гигиеналық және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және жүргізу қағидаттары. 4. Дезинфекциялау, дезинсекциялау және дератизациялау түрлері, әдістері мен режимдері. 5. Дезинфекциялық, инсектицидтік және родентицидтік құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу қағидалары. 6. Профилактикалық егулерді жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар, вакцинациялау және ревакцинациялау тәртібі. 7. Қолданыстағы санитариялық ережелер, әдістемелік нұсқаулар және нормативтік құқықтық актілер. 8. Жүргізілген профилактикалық және дезинфекциялық шаралардың тиімділігін бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

	Дағды 2: Алынған зерттеу нәтижелерін нормамен салыстыра және түсіндіре отырып, мемлекеттік эпидемиологиялық қадағалауды сүйемелдейтін зертханалық зерттеулерді, сынақтарды, өлшемдерді орындау.	1. Зертханалық жабдықтың жарамды күйін бақылау. 2. Алынған зерттеу нәтижелерін нормамен салыстыра және түсіндіре отырып, мемлекеттік эпидемиологиялық қадағалауды сүйемелдейтін зертханалық зерттеулер, сынақтар, өлшеулер жүргізу. 3. Қазіргі заманғы зертханалық жабдықтар мен өлшеу құралдарын пайдалану. 4. Зертханалық зерттеулердің сапасын бақылау және нәтижелердің дәлдігін бағалау. 5. Алынған көрсеткіштерді санитариялық ережелер мен гигиеналық нормативтердің белгіленген нормативтерімен салыстыру. 6. Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін эпидемиологиялық жағдайды және қауіп-қатер факторларын ескере отырып түсіндіру. 7. Зертханалық сынақтардың нәтижелері бойынша хаттамалар мен талдамалық қорытындылар жасау. 8. Қоршаған орта және өндірістік орта объектілеріне зертханалық мониторинг жүргізуге қатысу.
		Білімдер: 1. Зертханалық жабдықтың жұмыс істеу қағидаттары. 2. Зертханалық зерттеулер, сынақтар, өлшеулер жүргізу жөніндегі әдістеме. 3. Қолдануға рұқсат етілген дезинфекциялық, стерилдеу құралдарын пайдалану ережесі. 4. Зертханалық зерттеулер жүргізуді реттейтін санитариялық-эпидемиологиялық заңнаманың және нормативтік-әдістемелік құжаттардың негіздері. 5. Мемлекеттік эпидемиологиялық қадағалау шеңберінде зертханалық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу қағидаттары. 6. Орта объектілерін санитариялық-эпидемиологиялық бағалау және қауіп-қатер факторларын анықтау үшін зертханалық деректерді түсіндіру қағидаттары. 7. Зертханалық құжаттама мен есептілікті ресімдеу, беру және сақтау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Кәсіби қызмет процесінде ықтимал қауіпті және зиянды өндірістік факторларды (биологиялық, химиялық, физикалық) анықтау. 2. Адам ағзасына зиянды және қауіп-қатер факторлардың әсерінің алдын алу шараларын қолдану. 3. Зертханалық, дезинфекциялық және басқа да жұмыстарды жүргізу кезінде санитариялық-гигиеналық талаптарды және қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау.

	Дағды 1: Биологиялық, химиялық және физикалық факторлармен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау, өндірістік санитария, жеке гигиена және қауіпсіздік техникасы ережелерін практикада қолдану.	4. Авариялық жағдайлар, ағулар, төгілулер немесе эпидемияға қарсы режимнің бұзылуы кезінде еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарға сәйкес әрекет ету. 5. Жұмыс орнында және тексеру объектілерінде санитариялық нормалар мен қауіпсіздік талаптарының сақталуын бақылау.
		Білімдер: 1. Еңбекті қорғау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілер. 2. Биологиялық және химиялық агенттермен жұмыс істеу кезінде өндірістік санитария, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері. 3. Зиянды және қауіпті өндірістік факторларды жіктеу, олардың адам ағзасына әсері. 4. Санитариялық-гигиеналық және зертханалық жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіз еңбек жағдайларын ұйымдастыру қағидалары. 5. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарының түрлері, мақсаты және қолдану қағидалары. 6. Жұмыс бөлмелерінің микроклиматына, жарықтандырылуына, желдетілуіне және санитариялық күтіп-ұсталуына қойылатын талаптар. 7. Жазатайым оқиғалар мен кәсіптік ауруларды тексеру және есепке алу тәртібі.
Қосымша еңбек функциясы 2: Кәсіби міндеттерін орындау кезінде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы мен санитариялық нормалар талаптарын сақтау.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Санитариялық-гигиеналық және профилактикалық шараларды жүргізу кезінде жеке қорғану құралдарын (ЖҚҚ) пайдалану және	Машықтар: 1. Жұмыс түріне және биологиялық немесе химиялық қауіптілік деңгейіне байланысты жеке қорғаныс құралдарын таңдау және дұрыс кию. 2. ЖҚҚ пайдалану, сақтау және жою ережелерін сақтау. 3. Тексеру объектілерінде және профилактикалық шаралар жүргізу кезінде эпидемияға қарсы режимнің сақталуын бақылау. 4. Жұмысты санитариялық өңдеу, дезинфекциялау және жеке гигиена ережелерін сақтай отырып ұйымдастыру. 5. Қолданылатын ЖҚҚ және эпидемияға қарсы қорғау шараларының тиімділігін бағалау. 6. Қорғаныс құралдарын дұрыс пайдалану және эпидемияға қарсы ережелерді сақтау бойынша персоналға және іс-шараларға қатысушыларға нұсқау беру.
		Білімдер: 1. Жеке қорғану құралдарын (қолғаптар, маскалар, халаттар, көзілдіріктер, респираторлар және т.б.) жіктеу және тағайындау.

	эпидемияға қарсы режимді сақтау.	2. ЖҚҚ сақтау, дезинфекциялау және кәдеге жарату қағидалары. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық талаптар және эпидемияға қарсы режим ережелері. 4. Биологиялық, химиялық және инфекциялық қауіпсіздік негіздері. 5. Әртүрлі санитариялық-гигиеналық және профилактикалық шаралар кезінде жұқтыру және жұқтыру қауіп-қатерін бағалау әдістері. 6. Еңбекті қорғау және санитариялық-эпидемиологиялық қауіпсіздік жөніндегі нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 7. Инфекциялық материалдармен және дезинфекциялық құралдармен жұмыс істеу қағидалары. 8. Жеке қорғану шараларының және эпидемияға қарсы режимнің сақталуын бақылау әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4.2	Гигиенист-эпидемиолог ассистенті	
	4.3	Гигиенист-эпидемиолог ассистенті	
10. Кәсіптің карточкасы "4.2 Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	4.2 Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	4.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Гигиена және эпидемиология	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 4.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
	3212-0-001 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет зертханашысы		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3259-0-002 - Инструктор-дезинфектор 3212-0-005 - Санитариялық фельдшер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Екінші күрделілік санатындағы санитариялық-эпидемиологиялық (профилактикалық) іс-шараларды жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Екінші күрделілік санатындағы халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыру. 2. Санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық (профилактикалық) шараларды жүргізуге қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық мәдениетін арттыруға, салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыруға бағытталған санитариялық-ағарту іс-шараларын ұйымдастыруға және өткізуге қатысу.
Еңбек функциясы 1: Екінші күрделілік санатындағы халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы	Дағды 1: Екінші күрделілік санатындағы эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Жұмыс жағдайын және оның ықтимал өзгерістерін дербес талдауды талап ететін халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы екінші күрделілік санатының практикалық міндеттерін шешу. 2. Екінші күрделілік санатындағы халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыру жолын таңдау. 3. Екінші күрделілік санатындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүргізу. 4. Дезинфекциялық, дератизациялық және дезинсекциялық іс-шараларды орындау.
		Білімдер: 1. Халықтың эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы екінші күрделілік санатының практикалық міндеттері. 2. Денсаулық сақтау және санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар. 3. Екінші күрделілік санатындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті бағалау және түзету әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зертханалық жабдықтың жарамды күйін бақылау. 2. Алынған зерттеу нәтижелерін нормамен салыстыра және түсіндіре отырып, мемлекеттік эпидемиологиялық қадағалауды сүйемелдейтін зертханалық зерттеулер, сынақтар, өлшеулер жүргізу. 3. Қазіргі заманғы зертханалық жабдықтар мен өлшеу құралдарын пайдалану.

саласындағы қызметті жүзеге асыру.	Дағды 2: Алынған зерттеу нәтижелерін нормамен салыстыра және түсіндіре отырып, мемлекеттік эпидемиологиялық қадағалауды сүйемелдейтін зертханалық зерттеулерді, сынақтарды, өлшемдерді орындау.	4. Зертханалық зерттеулердің сапасын бақылау және нәтижелердің дәлдігін бағалау. 5. Алынған көрсеткіштерді санитариялық ережелер мен гигиеналық нормативтердің белгіленген нормативтерімен салыстыру. 6. Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін эпидемиологиялық жағдайды және қауіп-қатер факторларын ескере отырып түсіндіру. 7. Зертханалық сынақтардың нәтижелері бойынша хаттамалар мен талдамалық қорытындылар жасау. 8. Қоршаған орта және өндірістік орта объектілеріне зертханалық мониторинг жүргізуге қатысу.
		Білімдер: 1. Зертханалық жабдықтың жұмыс істеу қағидаттары. 2. Зертханалық зерттеулер, сынақтар, өлшеулер жүргізу жөніндегі әдістемесі. 3. Қолдануға рұқсат етілген дезинфекциялық, стерилдеу құралдарын пайдалану ережесі. 4. Зертханалық зерттеулер жүргізуді реттейтін санитариялық-эпидемиологиялық заңнаманың және нормативтік-әдістемелік құжаттардың негіздері. 5. Мемлекеттік эпидемиологиялық қадағалау шеңберінде зертханалық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу қағидаттары. 6. Орта объектілерін санитариялық-эпидемиологиялық бағалау және қауіп-қатер факторларын анықтау үшін зертханалық деректерді түсіндіру қағидаттары. 7. Зертханалық құжаттама мен есептілікті ресімдеу, беру және сақтау тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Анықталған санитариялық нормалар мен ережелерді	Машықтар: 1. Бөлмелердің, жабдықтардың, аумақтар мен инфрақұрылым объектілерінің санитариялық жай-күйіне көзбен шолып бағалау жүргізу. 2. Объектідегі жағдайлардың белгіленген санитариялық нормалар мен ережелерге сәйкестігін анықтау. 3. Анықталған санитариялық талаптарды бұзушылықтарды белгіленген нысанда (тексеру актілері, бақылау журналдары және т.б.) тіркеу. 4. Қоршаған орта факторларын (жарықтандыру, температура, ылғалдылық, шаңдану, шу және т.б.) бағалау үшін өлшеу аспаптары мен құралдарын пайдалану. 5. Ауру ошақтарында санитариялық-эпидемиологиялық алдын алу іс-шараларын жүргізу.

Еңбек функциясы 2: Санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық (профилактикалық) шараларды жүргізуге қатысу.	бұзушылықтарды тіркей отырып, объектілерге (ұйымдарға, мекемелерге, аумақтарға) санитариялық-гигиеналық тексеру жүргізу.	6. Тексеру жүргізу және санитариялық заңнама талаптарын түсіндіру кезінде ұйым өкілдерімен өзара іс-қимыл жасау.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнаманың негізгі ережелері. 2. Әртүрлі объектілерге (ас блоктарына, білім беру және медициналық мекемелерге, өндірістік бөлмелерге, жұқпалы аурулар ошақтарына және т.б.) санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық тексеру жүргізу нормативтері мен әдістемелері. 3. Санитариялық-гигиеналық тексеру актілерін және басқа да есептік құжаттаманы ресімдеуге қойылатын талаптар. 4. Тексерілетін объектілерде өлшеулер мен жұмыстарды қауіпсіз жүргізу ережелері. 5. Эпидемиология, еңбек гигиенасы, коммуналдық гигиена және тамақтану гигиенасының негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Белгіленген талаптарға сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық іс-шаралардың нәтижелері бойынша есепке алу-есеп беру құжаттамасын ресімдеу және жүргізу.	Машықтар: 1. Санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық тексерулер мен зертханалық тексерулердің нәтижелері бойынша есепке алу-есеп беру формаларын дұрыс толтыру. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық ереже талаптарына сәйкес құжаттарды, журналдарды, актілер мен хаттамаларды жүйелеу және сақтау. 3. Жоғары тұрған органдарға немесе зертханаларға беру алдында ұсынылған деректердің толықтығы мен дұрыстығын тексеру. 4. Жүргізілген іс-шаралардың нәтижелері бойынша жиынтық есептер, анықтамалар және талдау кестелерін құрастыру.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық ұйымдарда есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізудің белгіленген формалары мен тәртібі (журналдар, актілер, хаттамалар, есептер). 2. Санитариялық-эпидемиологиялық есептерді ресімдеуге нормативтік құжаттардың талаптары. 3. Қызметтік құжаттаманы және тексеру материалдарын сақтау, есепке алу және беру қағидалары. 4. Медициналық және санитариялық құжаттамамен жұмыс істеу кезіндегі іс жүргізу және ақпараттық қауіпсіздік негіздері. 5. Санитариялық қадағалау саласындағы электрондық есепке алу және есептілік жүйелерімен жұмыс істеу қағидаттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық мәдениетін арттыруға, салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыруға бағытталған санитариялық-ағарту іс-шараларын ұйымдастыруға және өткізуге қатысу.	Дағды 1: Жеке және қоғамдық гигиена, аурулардың алдын алу мәселелері бойынша санитариялық-ағартушылық әңгімелесулер мен нұсқамалар өткізу.	Машықтар: 1. Мақсатты аудиторияның (балалар, ұйым қызметкерлері, пациенттер, халық) ерекшеліктерін ескере отырып, санитариялық-ағартушылық әңгімелесулер мен нұсқаулар өткізу материалдары мен жоспарын дайындау. 2. Жеке гигиена ережелері, инфекциялық және инфекциялық емес аурулардың профилактикасы, санитариялық нормалар мен талаптар туралы ақпаратты қолжетімді және сауатты баяндау. 3. Ағарту іс-шараларын өткізу кезінде көрнекі және мультимедиялық құралдарды (плакаттар, буклеттер, тұсаукесерлер) пайдалану. 4. Тыңдаушылардың бойында санитариялық-гигиеналық ережелерді сақтауға және салауатты өмір салтын ұстануға мотивация қалыптастыру. 5. Халық топтарының (мысалы, балалардың, ұйым қызметкерлерінің, оқушылардың) денсаулық жағдайын гигиеналық бағалаудың қарапайым әдістемелерін пайдалану. 6. Ақпаратты меңгеру деңгейін және өткізілген нұсқаулықтың тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Санитариялық ағарту және профилактикалық медицина негіздері. 2. Жеке және қоғамдық гигиена қағидалары, жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың алдын алу қағидаттары. 3. Халықтың әртүрлі топтарына (балалар, жасөспірімдер, ересектер, қарттар) ақпарат жеткізудің әдістері мен тәсілдері. 4. Адам денсаулығының негізгі көрсеткіштері және олардың нормалары (дене қызуы, тамыр соғуы, артериялық қысым, тыныс алу, тері мен шырышты қабаттың түсі). 5. Санитариялық-ағарту қызметін регламенттейтін нормативтік-құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Профилактикалық жұмыс тақырыбына сәйкес дұрыс санитариялық-гигиеналық және эпидемиологиялық ақпаратты таңдау және құрылымдау. 2. Халықтың әртүрлі топтары үшін қолжетімді, түсінікті және сауатты түрде санитариялық-ағарту материалдарының мәтіндерін құрастыру.

	Дағды 2: Профилактикалық жұмыстың мақсаттарына және нысаналы аудиторияның ерекшеліктеріне сәйкес санитариялық-ағарту материалдарын дайындау және рәсімдеу.	3. Қазіргі заманғы компьютерлік бағдарламалар мен графикалық құралдарды пайдалана отырып, буклеттер, плакаттар мен тұсаукесерлерді рәсімдеу. 4. Материалдардың мазмұнын және визуалды ресімделуін мақсатты аудиторияның жас, кәсіби және әлеуметтік ерекшеліктеріне бейімдеу. 5. Материалдардың қолданыстағы санитариялық нормаларға, әдістемелік ұсынымдарға және этикалық талаптарға сәйкестігін тексеру.	
		Білімдер: 1. Гигиена және эпидемиология саласындағы санитариялық-ағарту және алдын алу жұмыстарының негізгі бағыттары. 2. Денсаулық сақтау мекемелерінде санитариялық-ағарту материалдарын дайындау және бекіту ережесі. 3. Түрлі аудиториялардың визуалды коммуникация, дизайн және ақпаратты қабылдау негіздері. 4. Санитариялық-ағарту қызметін регламенттейтін заңнамалық және нормативтік құжаттар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4.1	Гигиенист-эпидемиолог ассистенті	
	4.3	Гигиенист-эпидемиолог ассистенті	
11. Кәсіптің карточкасы "4.3 Гигиенист -эпидемиолог дәрігердің көмекшісі":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	4.3 Гигиенист -эпидемиолог дәрігердің көмекшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	4.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Гигиена және эпидемиология	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 4.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3212-0-001 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет зертханашысы 3259-0-002 - Инструктор-дезинфектор 3212-0-005 - Санитариялық фельдшер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бірінші күрделілік санатындағы санитариялық-эпидемиологиялық (профилактикалық) іс-шараларды жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бірінші күрделілік санатындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыру. 2. Объектілерде санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды және профилактикалық жұмысты жүзеге асырады, санитариялық-гигиеналық нормалар мен ережелерді сақтайды, эпидемиологиялық ақпаратты жинайды және өңдейді, дәрігер-гигиенистің басшылығымен профилактикалық іс-шараларды және санитариялық-ағарту жұмыстарын ұйымдастыруға қатысады.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ауа, су, тамақ өнімдері және үстіңгі қабаттар сынамаларына санитариялық-гигиеналық және зертханалық зерттеулер жүргізуге жәрдемдесу, материалдар мен жабдықтардың қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету, нәтижелерді өңдеуге және рәсімдеуге қатысу.
	Дағды 1: Бірінші күрделілік санатындағы санитариялық-эпидемиологиялық (профилактикалық) іс-шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Жұмыс жағдайын және оның ықтимал өзгерістерін дербес талдауды талап ететін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы бірінші күрделілік санатының практикалық міндеттерін шешу. 2. Зертханалық зерттеулер мен аспаптық өлшеулер жүргізу. 3. Дезинфекциялық, дератизациялық және дезинсекциялық іс-шаралар жүргізу.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы және Қазақстан Республикасының санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы бірінші күрделілік санатының міндеттері. 3. Зертханалық зерттеу және аспаптық өлшеу әдістері. 4. Дезинфекциялық, дератизациялық және дезинсекциялық іс-шаралар әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Еңбек функциясы 1: Бірінші күрделілік санатындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыру.	Дағды 2: Халықтың тыныс-тіршілігінің қауіпсіз жағдайларын, денсаулық үшін қауіп-қатер факторларын анықтау және жою мақсатында объектілер мен аумақтарды санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу.	Машықтар: 1. Объектілер мен аумақтардағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайға талдау жүргізу. 2. Халықтың денсаулығы үшін нормативтік талаптар мен қауіп-қатерлерді ескере отырып, санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды жоспарлау және ұйымдастыру. 3. Денсаулық үшін қауіп-қатер факторларын анықтау және оларды жою немесе азайту бойынша шаралар әзірлеу. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау нәтижелері бойынша құжаттаманы және есептілікті жүргізу. 5. Жүргізілген профилактикалық және қорытынды шаралардың тиімділігін бағалау. 6. Қауіп-қатер факторларын, ауытқулар мен профилактикалық шараларды қамтамасыз ету мақсатында адам денсаулығының жағдайын бағалау.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық актілер. 2. Халықтың денсаулығын сақтау жөніндегі санитариялық-гигиеналық нормалар, ережелер мен стандарттар. 3. Эпидемиология, микробиология, жалпы гигиена негіздері. 4. Объектілердің қауіп-қатерін бағалау және санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг әдістері. 5. Әртүрлі үлгідегі объектілерде санитариялық қадағалау мен бақылауды ұйымдастыру. 6. Адам денсаулығының жай-күйін бағалау белгілері. 7. Жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың таралуының алдын алу және алдын алу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Объектілер мен аумақтарды санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды жоспарлайды және жүргізу. 2. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатер көздері мен факторларын анықтау. 3. Объектілердің санитариялық-гигиеналық жай-күйінің белгіленген нормалар мен талаптарға сәйкестігін бағалау. 4. Анықталған қауіп-қатер факторларын жою немесе азайту жөніндегі шараларды әзірлеу және ұсыну.

Еңбек функциясы 2: Объектілерде санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды және профилактикалық жұмысты жүзеге асырады, санитариялық-гигиеналық нормалар мен ережелерді сақтайды, эпидемиологиялық ақпаратты жинайды және өңдейді, дәрігер-гигиенистің басшылығымен профилактикалық іс-шараларды және санитариялық-ағарту жұмыстарын ұйымдастыруға қатысады.	Дағды 1: Халықтың денсаулығы үшін қауіп-қатер факторларын анықтау және азайту мақсатында объектілерге санитариялық-эпидемиологиялық бақылау жүргізу.	5. Бақылау нәтижелері бойынша құжаттаманы және есептілікті жүргізу. 6. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органдарымен және объектілердің басшылығымен өзара іс-қимыл жасау.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық саласындағы нормативтік-құқықтық актілер. 2. Әртүрлі объектілер мен процестерге арналған санитариялық-гигиеналық нормалар, ережелер мен стандарттар. 3. Эпидемиология, микробиология, жалпы гигиена негіздері. 4. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатер факторларын анықтау және олардың әсерін бағалау әдістері. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен қадағалауды ұйымдастыру. 6. Бақылау нәтижелері бойынша құжаттаманы жүргізу және есептік материалдарды дайындау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Эпидемиологиялық ақпаратты жинау, өңдеу және талдау, дәрігер-гигиенистің басшылығымен профилактикалық іс-шараларды және санитариялық-ағарту жұмысын ұйымдастыруға қатысу.	Машықтар: 1. Халық денсаулығының жай-күйі және объектілердегі санитариялық-эпидемиологиялық жағдай туралы эпидемиологиялық деректерді жинау және жүйелеу. 2. Аурудың үрдістері мен ошақтарын анықтау үшін жиналған ақпаратқа алғашқы өңдеу мен талдау жүргізу. 3. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлауға және ұйымдастыруға қатысу. 4. Халықтың және объектілер қызметкерлерінің арасында гигиена және аурулардың алдын алу мәселелері бойынша санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 5. Талдау және алдын алу жұмыстарының нәтижелері бойынша тиісті құжаттаманы және есептілікті жүргізу. 6. Әдістемелер мен стандарттарды сақтай отырып, қойылған міндеттерді орындай отырып, дәрігер-гигиенистің басшылығымен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Эпидемиология, инфекциялық және инфекциялық емес патология, жалпы гигиена негіздері. 2. Эпидемиологиялық ақпаратты жинау, өңдеу және талдау әдістері. 3. Санитариялық-гигиеналық нормалар мен ережелер, аурулардың алдын алу әдістері. 4. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру қағидаттары.

		5. Санитариялық-ағарту жұмысының негіздері, халықты ақпараттандыру және оқыту әдістемесі. 6. Эпидемиологиялық деректерді құжаттамалық ресімдеу және профилактикалық жұмыс бойынша есептілік.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Ауа, су, тамақ өнімдері және үстіңгі қабаттар сынамаларына санитариялық-гигиеналық және зертханалық зерттеулер жүргізуге жәрдемдесу, материалдармен жабдықтардың қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету, нәтижелерді өңдеуге және рәсімдеуге қатысу.	Дағды 1: Қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін сақтай отырып, санитариялық-гигиеналық және зертханалық зерттеулер үшін ауаның, судың, тамақ өнімдерінің және үстіңгі қабаттың сынамаларын жинау және дайындау.	Машықтар: 1. Зертханалық зерттеу үшін ауадан, судан, тамақ өнімдерінен және үстіңгі беттерден сынама алу. 2. Санитариялық және қауіпсіз талаптарды сақтай отырып, сынамаларды тасымалдауға және сақтауға дайындау. 3. Сынамалармен және жабдықтармен жұмыс істеу кезінде жеке және зертханалық қауіпсіздік ережелерін сақтау. 4. Нұсқаулықтар мен әдістемелерге сәйкес зертханалық және бақылау жабдықтарын пайдалану. 5. Зерттеу үшін сынамаларды іріктеу, дайындау және беру бойынша құжаттаманы жүргізу.
		Білімдер: 1. Санитариялық және гигиеналық нормалар, ауа, су, тамақ өнімдері мен беттер сынамаларының сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын талаптар. 2. Зертханалық техника және зерттелетін материалдармен қауіпсіз жұмыс істеу негіздері. 3. Зертханалық зерттеулер үшін сынамаларды іріктеу, тасымалдау және сақтау қағидалары. 4. Сынамаларды іріктеу және дайындау сапасына әсер ететін эпидемиология және гигиена негіздері. 5. Құжаттаманы жүргізу және сынама алу нәтижелерін ресімдеу әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау үшін деректердің дәлдігі мен толықтығын қамтамасыз ете отырып, зерттеу нәтижелерін	Машықтар: 1. Зертханалық және санитариялық-гигиеналық зерттеулердің деректерін алғашқы өңдеуді жүргізу. 2. Халықтың денсаулығы үшін нормативтерден ауытқуларды және ықтимал қауіп-қатерді анықтау үшін зерттеу нәтижелерін талдау. 3. Белгіленген талаптарға сәйкес зерттеу нәтижелері бойынша құжаттаманы және есептілікті жүргізу. 4. Деректерді өңдеу және жүйелеу үшін компьютерлік және статистикалық құралдарды пайдалану. 5. Қорытындылар мен есептерді дайындау кезінде нәтижелердің дәлдігі мен дұрыстығын қамтамасыз ету. 6. Талдау жүргізу әдістемесі мен стандарттарын сақтай отырып, дәрігер-гигиенистің басшылығымен жұмыс істеу.

	өңдеуге, талдауға және ресімдеуге қатысады.	Білімдер: 1. Зерттеу нәтижелерін түсіндіруге әсер ететін санитария, гигиена және эпидемиология негіздері. 2. Зертханалық және санитариялық-гигиеналық деректерді өңдеу және талдау әдістері. 3. Зерттеу нәтижелерін ресімдеуге және есептілікті жүргізуге қойылатын нормативтік талаптар. 4. Деректерді талдауға арналған статистика және компьютерлік бағдарламалар негіздері. 5. Шынайы құжаттандыру және зерттеу нәтижелері бойынша қорытындыларды ресімдеу қағидалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4.1	Гигиенист-эпидемиолог ассистенті	
	4.2	Гигиенист-эпидемиолог дәрігердің көмекшісі	
12. Кәсіптің карточкасы "6.1 Дәрігер (маман) эпидемиолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-013		
Кәсіптің атауы:	6.1 Дәрігер (маман) эпидемиолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс тәжірибесі талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
	2269-1-002 - Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері - эпидемиолог 2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж 1342-1-003 - Мемсанэпид қызмет ұйымының бас дәрігері (бас мемлекеттік санитариялық дәрігер) 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-008 - Дәрігер-бактериолог 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерге (субъектілерге) эпидемиологиялық мониторинг пен қадағалауды жоспарлау және жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету ету үшін санитариялық-эпидемиологиялық шаралар өткізуді жоспарлау. 2. Жұқпалы аурулардың алдын алу үшін профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды әзірлеу және жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық - эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша инфекциялық емес аурулар кезінде профилактикалық іс-шаралар жүргізу. 2. Инфекциялық емес аурулардың алдын алу бағдарламаларын әзірлеуге, іске асыруға және бағалауға қатысу.
	Дағды 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі эпидемиологиялық жағдайды талдау.	Машықтар: 1. Инфекциялық аурушаңдыққа ағымдағы және ретроспективті талдау жүргізу, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау. 2. Халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды анықтау. 3. Аурулардың алдын алу бойынша басым бағыттарды айқындау. 4. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын (оның ішінде электрондық) жүргізу. 5. Инфекциялық, паразиттік, кәсіптік аурулар мен улану жағдайларын тіркеу, есепке алу. 6. Жүргізілген профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 7. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың болжамын әзірлеу. 8. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығы мен физикалық дамуын бағалау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілер және басқа да басшылық және әдістемелік материалдар.

Еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету ету үшін санитариялық-эпидемиологиялық шаралар өткізуді жоспарлау.		3. Санитарлық-эпидемиологиялық қызметті ұйымдастыру, құрылымдық бөлімшелердің қызметі. 4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы электрондық ақпараттық ресурстар мен цифрлық жүйелер, ақпараттық-коммуникациялық желілер. 5. Халықтың денсаулық көрсеткіштерін статистикалық талдау әдістері, денсаулық сақтау критерийі мен көрсеткіштері. 6. Халықты емдік-профилактикалық, жедел медициналық көмекті, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуді ұйымдастыру негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз ету бойынша профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды жоспарлау.	Машықтар: 1. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау. 2. Инфекциялық, паразиттік ауруларды анықтау және есепке алу, қажетті алғашқы эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізу. 3. Халық денсаулығының жай-күйіне әсер ететін негізгі факторларды анықтау, халық арасында профилактикалық іс-шараларды жоспарлау кезінде аурулардың алдын алу жөніндегі басым бағыттарды айқындау. 4. Сауықтыру іс-шараларын әзірлеу және өткізу, салауатты өмір салтын, ұтымды тамақтануды насихаттау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілер және басқа да басшылық және әдістемелік материалдар. 3. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы электрондық цифрлық ресурстар мен ақпараттық жүйелер, ақпараттық-коммуникациялық желілер. 4. Халықтың денсаулық көрсеткіштерін статистикалық талдау әдістері, денсаулық сақтау критерийі мен көрсеткіштері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Жүргізілген профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар туралы деректерді жинау және талдау.

Еңбек функциясы 2: Жұқпалы аурулардың алдын алу үшін профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды әзірлеу және жүргізу.	Дағды 1: Жүргізілген профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралардың тиімділігін бақылау және бағалау, қажет болған жағдайда іс-шаралар жоспарларына түзетулер енгізу.	2. Ауру көрсеткіштері, санитариялық жағдайлар және эпидемиологиялық жағдай негізінде іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 3. Іс-шаралар жоспарынан ауытқуларды және олардың тиімділігінің жеткіліксіздігінің себептерін анықтаңыз. 4. Профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралардың тиімділігін арттыру үшін түзету шараларын әзірлеу және енгізу. 5. Іс-шараларды жақсарту бойынша денсаулық сақтау басқармасы мен органдарына есеп беру және ұсыныстар беру. 6. Түзету шараларын іске асыру кезінде мамандар мен персоналдың іс-қимылын үйлестіру.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық талдау және профилактикалық іс-шаралардың тиімділігін бағалау әдістері. 2. Тиімділікті бағалау үшін қолданылатын сырқаттанушылық және санитариялық жағдай көрсеткіштері. 3. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау және түзету қағидаттары. 4. Нормативтік-құқықтық актілер. 5. Санитарлық-эпидемияға қарсы режим мен алдын алу стандарттарының сақталуын бақылау әдістері. 6. Эпидемиологиялық деректерді статистикалық өңдеу және түсіндіру негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Эпидемиологиялық жағдай мен санитариялық нормаларды ескере отырып, профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Аурушаңдық пен қауіп-қатер факторларын талдау негізінде аумақтағы немесе ұйымдағы эпидемиологиялық жағдайды бағалау. 2. Санитариялық нормалар мен талаптарды ескере отырып, профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар жоспарларын әзірлеу. 3. Эпидемияға қарсы іс-шараларды іске асыру бойынша мамандар мен персоналдың жұмысын ұйымдастыру. 4. Жұқпалы аурулар ошақтарын оқшаулау кезіндегі іс-қимылдарды үйлестіру. 5. Өткізілген іс-шаралардың тиімділігін бағалау және іс-қимыл жоспарына түзетулер енгізу. 6. Жүргізілген профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар бойынша құжаттама мен есептілікті жүргізу.
		Білімдер: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың эпидемиологиясының негіздері. 2. Нормативтік-құқықтық заңнама және санитариялық ережелер.

		3. Профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру қағидаттары (дезинфекция, дезинсекция, дератизация, вакцинация , оқшаулау). 4. Инфекциялардың таралу қаупін және аурудың таралу факторларын бағалау әдістері. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық режимнің және профилактикалық іс-шаралар стандарттарының сақталуын бақылау әдістері. 6. Эпидемиологиялық деректерді статистикалық талдау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық - эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша инфекциялық емес аурулар кезінде профилактикалық іс-шаралар жүргізу.	Дағды 1: Инфекциялық емес аурулар кезінде эпидемиологиялық салауаттылықты қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Инфекциялық емес аурулардың есебін жүргізу және жүргізу. 2. Инфекциялық емес ауруларға жедел эпидемиологиялық талдау жүргізу, себеп-салдарлық байланыстарды анықтау, тиісті профилактикалық іс-шараларды жоспарлау. 3. Санитарлық ережелер мен нормалардың бұзылуын анықтау және халықтың денсаулығына қауіп төндіретін объектілерді тоқтата тұру.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілер және басқа да басшылық және әдістемелік материалдар. 2. Жұқпалы емес аурулардың эпидемиологиясы. 3. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы электрондық ақпараттық ресурстар мен цифрлық жүйелер, ақпараттық-коммуникациялық желілер. 4. Халықтың денсаулық көрсеткіштерін, денсаулық сақтау критерийлері мен көрсеткіштерін статистикалық талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
		Машықтар: 1. Эпидемиологиялық талдау жүргізу және денсаулық сақтау жүйесіне сырқаттанушылық пен жүктеме болжамын әзірлеу үшін қауіп-қатер факторларын анықтау. 2. Бастапқы және қайталама алдын алу бағдарламаларын әзірлеу үшін алдын алу шараларын жоспарлау және ұйымдастыру. 3. Скринингтік науқандар мен халықты диспансерлеуді үйлестіру. 4. Басқа денсаулық сақтау бөлімдерімен және ұйымдарымен іс-шараларды біріктіру.

	Дағды 2: Инфекциялық емес аурулар кезінде алдын алу іс-шараларын жүргізу.	5. Мақсатты алдын алу шараларын жүргізу, халыққа кеңес беру және мамандарды ерте анықтау және алдын алу әдістеріне үйрету. 6. Эпидемиологиялық деректерді жинау, өңдеу және түсіндіру.
		Білімдер: 1. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқатын реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар. 2. Эпидемиология негізгі инфекциялық емес аурулар (жүрек-қан тамырлары, онкологиялық, метаболикалық, тыныс алу жүйесі). 3. Өңірлер мен халық топтары бойынша сырқаттанушылық және өлім-жітім статистикасы. 4. Инфекциялық емес аурулардың алдын алу қағидаттары. 5. Инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық талдау әдістері. 6. Профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу. 7. Профилактикалық бағдарламалардың тиімділігін мониторингтеу және бағалау, сырқаттанушылық динамикасы мен қауіп факторларын талдау әдістері және профилактиканың экономикалық тиімділігі мен рентабельділігін бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Сырқаттанушылық және қауіп-қатер факторлары туралы деректерді жинау, өңдеу және түсіндіру, қауіп-қатері жоғары халық топтарын анықтау, талдау негізінде мақсатты алдын алу стратегиялары мен іс-шараларын әзірлеу қабілеті.	Машықтар: 1. Сырқататнушылық пен қауіп-қатер факторларының есебін жүргізу, эпидемиологиялық тексерулер мен сауалнамалар жүргізу. 2. Аурулар тізілімдерін және электрондық дерекқорларды пайдалану. 3. Статистикалық өңдеуді жүргізу, сырқаттанушылық, таралу, өлім-жітім және летальділік көрсеткіштерін есептеу және т. б. 4. Аурудың жоғары қауіп-қатері бар популяцияны анықтау үшін нәтижелерді түсіндіру. 5. Мақсатты топтар үшін негізгі қауіп-қатер факторларын анықтау және деректерді талдау негізінде қорытындылар мен ұсыныстарды тұжырымдау. 6. Халықтың әртүрлі топтары үшін профилактикалық стратегияларды, әдістер мен алдын алу нысандарын әзірлеу және ұсынылатын іс-шаралардың әлеуетті тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Жұқпалы емес аурулардың эпидемиологиясы, түрлері, олардың таралуы, негізгі қауіп-қатер факторлары. 2. Эпидемиологиялық процестің ерекшеліктері және қауіп-қатер топтары, сырқаттанушылық пен өлімнің

		негізгі көрсеткіштері (оқыс оқиға, таралуы, өлім-жітім). 3. Деректерді жинау және талдау әдістері: ауруларды тіркеу, эпидемиологиялық регистрлерді жүргізу; сұрау, сауалнама және бақылау әдістері; деректерді өңдеудің статистикалық әдістері (сипаттамалық статистика, корреляциялық және регрессиялық талдау). 4. Дәлелді базаға негізделген профилактикалық іс-шаралардың профилактикалық стратегияларын әзірлеу принциптері. 5. Аурулардың алдын алу бойынша нормативтік және әдістемелік база.
Қосымша еңбек функциясы 2: Инфекциялық емес аурулардың алдын алу бағдарламаларын әзірлеуге, іске асыруға және бағалауға қатысу.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Скринингтерді, диспансерлеуді және білім беру бағдарламаларын жоспарлау, үйлестіру және жүргізу, сондай-ақ нәтижелерді талдау және профилактикалық іс-қимылдардың тиімділігін арттыру үшін түзетулер енгізу.	Машықтар: 1. Іс-шараларды жоспарлау, халықты скринингтер мен диспансерлеу бағдарламасын әзірлеу. 2. Профилактикалық іс-шараларға арналған мақсаттарды, міндеттерді және мақсатты топтарды анықтау, мамандар арасында ресурстар мен міндеттерді бөлу. 3. Халықты скринингтік тексерулер мен диспансерлеуді үйлестіру және жүргізу. 4. Халыққа және медициналық персоналға арналған білім беру бағдарламаларын іске асыру. 5. Нәтижелерді талдаңыз, жеке әдістер мен іс-шаралардың тиімділігін анықтаңыз және бағдарламаларды одан әрі жақсарту үшін нәтижелерді түсіндіру. 6. Іс-шараларды түзету, тиімділікті талдау негізінде бағдарламаларға өзгерістер енгізу, халықтың әртүрлі топтары үшін алдын алу әдістерін оңтайландыру және білім беру және скринингтік стратегияларды жетілдіру.
		Білімдер: 1. Профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру, скрининг пен диспансерлеудің мақсаттары мен міндеттері. 2. Халықтың денсаулығын жаппай тексеру және мониторингілеу әдістері. 3. Салауатты өмір салты бойынша білім беру бағдарламаларын жоспарлау және өткізу ерекшеліктері. 3. Аурулардың эпидемиологиясы, қауіп-қатер топтары және сырқаттанушылық көрсеткіштері. 4. Әр түрлі жастағы және әлеуметтік топтардағы аурулардың таралуы, қауіп-қатер факторлары және оларды азайту жолдары. 5. Алдын алу шараларының тиімділігін бағалау әдістері.

		6. Нормативтік және әдістемелік база, диспансерлеу және скрининг хаттамалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл тиімділік қызметті басқару		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) гигиенист	
	6.2	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) гигиенист	
	6.3	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) гигиенист	
13. Кәсіптің карточкасы "6.1 Дәрігер (маман) гигиенист":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-010		
Кәсіптің атауы:	6.1 Дәрігер (маман) гигиенист		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс тәжірибесі талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-2-008 - Дәрігер-бактериолог		

	2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-014 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-биолог 2269-2-015 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-зоолог/ эпизоотолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылау және қадағалау жүргізуге қатысу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды өткізуге қатысу. 2. Санитариялық-гигиеналық жағдайларды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды анықтау аурудың алдын алудың басым бағыттарын анықтайды. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалар, тергеулер, тексерулер, зерттеулер, сынақтар жүргізуге қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық ұйымдарда қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау талаптарын сақтау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.
	Дағды 1: Гигиеналық мәселелердің уақтылы шешілуіне санитариялық бақылауды жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Адамның тіршілік ету ортасы объектілерін зертханалық-аспаптық бақылауды жүзеге асыру. 2. Халықтың декретивтік топтарын гигиеналық оқытуды жүзеге асыру. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық және эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу.
		Білімдер: 1. Республиканың санитариялық-эпидемиологиялық қызметінің құрылымдары. 2. Бастапқы және екінші ретті профилактика жүйесіндегі санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің рөлі мен орны. 3. Қоршаған ортаның санитариялық жай-күйін зерттеу әдістері (тұрғылықты жері, сумен жабдықтау, іркінді суларды жою жүйесі, су қоймаларын, ауаны санитариялық қорғау). 4. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына зиянды әсерін болдырмау жөніндегі МСЭҚ қызметі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Өнеркәсіптік бұйымдар мен тағам кәсіпорындары шикізатының, жабдықтардың, құрылыс материалдарының, иондаушы және иондамайтын сәуле шығару көздері мен химиялық заттардың,

Еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды өткізуге қатысу.	Дағды 2: Денсаулыққа қолайсыз әсер етудің басым факторларын бөліп көрсету және кешенді алдын алу шараларын қабылдау.	биологиялық дәрілік заттардың, ыдыстар мен қаптамалардың, жабдықтардың, ыдыстардың, медициналық және иммунологиялық препараттардың жаңа түрлеріне арналған стандарттар жобалары бойынша қарау және қорытынды беру. 2. Балалар мен жасөспірімдер мекемелерінде оқу-еңбек жүктемесі және сабақ режимі бойынша қорытынды беру. 3. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына әсерін жалпылау, талдау және бағалау. 4. Елді мекендерді жоспарлау және салу жобаларына, өндірістің жаңа өнімдеріне, кәсіпорындарға, шикізат пен тағам өнімдеріне, құрылыс материалдарына, халық тұтынатын тауарларға, радиоактивті, токсикологиялық және биологиялық заттарды тасымалдау және көму жағдайларына санитариялық сараптама жүргізу.
		Білімдер: 1. Халықтың шаруашылық-ауыз су және мәдени-тұрмыстық мақсаттары үшін пайдаланылатын су объектілері мен топырақтың, судың, тағам өнімдерінің, ауыз судың, атмосфералық ауа мен жұмыс орны ауасының сапасын реттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тұрғын үй-азаматтық, өндірістік мақсаттағы ғимараттар мен мекемелердің жекелеген түрлеріне, тұрмыстық және өнеркәсіптік қалдықтарды жинау, жою және зиянсыздандыру жүйелеріне қойылатын гигиеналық талаптардың ерекшеліктері. 3. Ауыл шаруашылығында қолданылатын пестицидтерге қойылатын гигиеналық талаптар және олардың уытты әсерінің ерекшеліктері. 4. Зертханалық-аспаптық зерттеу әдістерін қолдана отырып, коммуналдық шаруашылық, сауда, қоғамдық тамақтану, тамақ өнеркәсібі, өнеркәсіп объектілерін, мектепке дейінгі балалар, мектеп, жасөспірімдер мекемелерін санитариялық тексеру схемалары; елді мекендерді әлеуметтік-экономикалық дамыту және сауықтыру жөніндегі директивалық органдардың шешімдері. 5. Елді мекендерді жоспарлау гигиенасы бойынша нормативтік-әдістемелік құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Өндірістік орта мен тіршілік ету ортасының қауіп-қатер факторларының алдын алу. 2. Негізгі өндірістік факторларды және мектеп ортасын анықтау.

Еңбек функциясы 2: Санитариялық-гигиеналық жағдайларды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды анықтау аурудың алдын алудың басым бағыттарын анықтайды.	Дағды 1: Еңбек, оқу және тұрмыс жағдайларына әдістер мен зерттеулерді қолдану және олардың денсаулыққа әсері	3. Сыртқы ортаның зиянды факторларын анықтау үшін бақылау-өлшеу құрылғыларын қолдану. 4. Жеке қорғаныс, ұжымдық қорғаныс құралдарын қолдану. 5. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалану.
		Білімдер: 1. Жұмыс қағидаттары, бақылау-өлшеу аспаптарын реттеу және пайдалану. 2. Еңбек физиологиясының негіздері. 3. Негізгі өндірістік факторлардың сипаттамалары және зиянды әсердің алдын алу шаралары. 4. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың құрылысына, мазмұнына қойылатын талаптар. 5. Денсаулық сақтау және білім беру объектілерін орналастыруға, күтіп-ұстауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Қоршаған орта мен өндірістік орта факторларын санитариялық-гигиеналық зерттеу әдістерін қолдану	Машықтар: 1. Халықтың өмір сүру ортасын, өмір сүру жағдайларын және денсаулық жағдайына әсер ететін өндірістік факторларды зерттеу. 2. Санитариялық-гигиеналық зертханалық зерттеулер, физика-химиялық зерттеулер, токсикологиялық зерттеулер, физикалық факторларды зерттеу. 3. Зерттеудің заманауи және балама құралдары мен әдістерін қолдану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар. 2. Коммуналдық гигиена, тағам гигиенасы, еңбек гигиенасы, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы, радиациялық гигиена саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау. 3. Санитариялық-гигиеналық зертханаларда бақылау-өлшеу аспаптарын пайдалану ережесі. 4. Өлшеу сынамаларын іріктеу тәсілдері мен қағидалары, бақылау зерттеулерін жүргізу әдістемелері. 5. Денсаулыққа зиянды және қауіпті қауіп-қатер факторлары және алдын алу әдістері. 6. Зиянды заттардың физика-химиялық қасиеттері және оларға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Нормативтік құжаттарға сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу.

	Дағды 1: Әлеуметтік-гигиеналық мониторингті жүзеге асыру және тіршілік ету ортасы факторларының адам денсаулығына әсер ету дәрежесін бағалау.	2. Актіні, өлшемдерді ресімдеу хаттамасын жасау. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыны ресімдеу. 4. Зерттеулер, санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу үшін өнімнің (сынаманың) сынамаларын (үлгілерін) іріктеуді жүргізу.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу тәртібі. 2. Заманауи зертханалық-аспаптық зерттеулер. 3. Халықтың сырқаттанушылығының пайда болу қауіп-қатерін анықтау. 4. Тағам өнімдерін, суды, орау материалын, парфюмерлік-косметикалық өнімдерді, алкоголь және алкогольсіз өнімдерді, темекі мен темекі өнімдерін зерттеу әдістері. 5. Адам денсаулығына теріс әсер ететін физикалық факторларды зерттеу әдістері (шу, діріл, электромагниттік өрістер және т.б.). 6. Радиологиялық зерттеулер мен өлшеулер, кез келген зерттелетін өнімде радионуклидтердің болуын анықтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 3: Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалар, тергеулер, тексерулер, зерттеулер, сынақтар жүргізуге қатысу.	Дағды 2: Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалар, тергеулер, тексерулер, зерттеулер, сынақтар	Машықтар: 1. Ұсынылған (бар) материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау. 2. Зерттеулерді (сынақтарды) және өлшемдерді орындау әдістері мен әдістемелерін, сынақ шарттарын, объект қасиеттерінің бір немесе бірнеше өзара байланысты сипаттамаларын, деректерді ұсыну нысанын және нәтижелердің дәлдігін, дұрыстығын бағалау бойынша операцияларды орындау алгоритмдерін айқындау. 3. Ұсынылған құжаттар мен материалдарды қауіп төндіруі ықтимал факторлардың болуы тұрғысынан зерделеу. 4. Зертханалық зерттеулер мен сынақтар, зерттеулер жүргізу және оларды бағалау. 5. Техникалық регламенттерге, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтерге сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың, тексерулердің, зерттеулердің, сынақтардың және токсикологиялық, гигиеналық және өзге де бағалау түрлерінің нәтижелерін ресімдеу. 6. Тексеру актісін немесе ошақты эпидемиологиялық тексеру картасын жасау.
		Білімдер:

	және бағалаудың өзге де түрлерін жүргізу.	1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тағам өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында, өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 3. Қоршаған орта факторларының ағзаға қолайсыз әсерін болдырмау үшін алдын алу шараларын ұйымдастыру қағидаттары. 4. Қоршаған орта объектілерін гигиеналық зерттеу әдістері. 5. Иондаушы сәуленің адам денсаулығына әсері, биологиялық механизмдер және адамның радиациялық зақымдану клиникасы. 6. Эпидемиологиялық зерттеулердің түрлері және олардың мақсаты. 7. Ауру ошағын эпидемиологиялық тексеру әдістері және эпидемиологиялық талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық ұйымдарда қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау талаптарын сақтау жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және басқару.	Дағды 1: Кәсіби қызметті жүзеге асыру кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы бойынша жұмысты ұйымдастыру және басқару	Машықтар: 1. Санитариялық-гигиеналық зерттеулер саласында, санитариялық-гигиеналық зертхана жабдықтарын пайдалану қағидалары бойынша ішкі стандартты операциялық рәсімдерді (СОР) әзірлеу. 2. Еңбекті қорғау және өндірістік санитария, қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі ережелері және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша СОР әзірлеу. 3. Қызметкерлерге үй-жайларды пайдалануға және еңбек жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау бойынша нұсқаулықтар әзірлеу. 4. Қызметкерлерге тікелей жұмыс орындарында нұсқама беру және еңбекті қорғау және өндірістік санитария, қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл тәртібі бойынша ережелер мен талаптардың сақталуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесінің нормативтік-құқықтық негіздері. 2. Өндірістегі еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етудің негізгі қағидаттары. 3. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық .

		4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі техникалық нұсқаулықтар мен СОР әзірлеу және бекіту тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Клиентке бағдарлау Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (маманы), Дәрігер (маман)-эпидемиолог	
	6.2	Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (маманы), Дәрігер (маман)-эпидемиолог	
	6.3	Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (маманы), Дәрігер (маман)-эпидемиолог	
14. Кәсіптің карточкасы "6.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-007		
Кәсіптің атауы:	6.1 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс тәжірибесі талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-008 - Дәрігер-бактериолог		

	2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында қызметін жүзеге асыратын объектілерге (субъектілерге) мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүргізуге қатысу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттануды санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға қатысу және санитариялық-эпидемиологиялық слауаттылығын қамтамасыз ету бойынша шараларды жүргізу. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жоспарлы (жоспардан тыс) тексеріс түріне қатысу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Улану және шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмекті ұйымдастыру
Еңбек функциясы 1: Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттануды санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға қатысу және санитариялық-эпидемиологиялық слауаттылығын қамтамасыз ету бойынша шараларды жүргізу.	Дағды 1: Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылықты санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға қатысу	Машықтар: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы мәселелері бойынша басқа мемлекеттік органдармен және ұйымдармен өзара қарым-қатынас жүргізу. 2. Жұқпалы аурулардың жағдайларын (эпидемиялық өршу) тексеру, себептерін анықтау. 3. Эпидемиологиялық ошақта профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізуге. 4. Республикалық және аймақтық семинарларды, ғылыми-тәжірибелік конференцияларды өткізуге қатысу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының аумағында санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды қажет ететін жұқпалы аурулардың тізбесі. 2. Әртүрлі санаттағы объектілерде қолданылатын дезинфекция, дезинсекция және дератизация әдістері. 3. Профилактикалық егулердің ұлттық күнтізбесі, профилактикалық егулерді жүргізу мерзімдері және міндетті вакцинациялануға жататын азаматтардың санаттары. 4. Халық денсаулығының негізгі критерийлері және әлеуметтік маңызды және жиі кездесетін аурулардың қауіп-қатер факторлары, олардың алдын алу әдістері мен ұйымдастырушылық нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

	Дағды 2: Әлеуметтік маңызы бар аурулар (АИТВ-инфекциясы, туберкулез) кезіндегі халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша санитариялық-профилактикалық және санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізуге қатысу.	1. АИТВ-инфекциясын, туберкулезді алдын алу бойынша іс-шаралар жүргізу. 2. Туберкулез ошақтарында эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу. 3. Туберкулез ошақтарында дезинфекция жүргізу. 4. Қарым қатынасқа дейінгі және қарым қатынастан кейінгі профилактиканы жүргізу.
		Білімдер: 1. АИТВ-инфекциясы, туберкулез кезіндегі нормативтік-құқықтық актілер. 2. АИТВ-инфекциясы, туберкулезді эпидемиологиясы және алдын алу. 3. Қазақстан Республикасында АИТВ-инфекциясына, туберкулезге эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылауға және қадағалауға жоспарлы (	Дағды 1: Объектілерді мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыруға қатысу.	Машықтар: 1. Қоршаған орта факторларын бақылаудың, инфекциялық, паразиттік ауруларды диагностикалаудың заманауи зертханалық және аспаптық әдістерін пайдалана отырып объектілерге зерттеу жүргізу. 2. Инфекциялық, инфекциялық емес және сырқаттанушылық деректерін тіркеуді, есепке алуды және статистикалық өңдеуді қамтамасыз ету. 3. Коммуналдық шаруашылық, сауда, қоғамдық тамақтану, тағам өнеркәсібі объектілеріне, өнеркәсіптік объектілерге, мектепке дейінгі балалар, мектеп, жасөспірімдер мекемелеріне санитариялық тексеру жүргізу. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайда статистикалық талдаудың заманауи әдістерін қолдану.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнамасы. 2. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері (микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық). 3. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Тексеруге жататын аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, құрылыстарды, үй-жайларды, жабдықтарды, көлік құралдарын тексеру.

жоспардан тыс) тексеріс түріне қатысу.	Дағды 2: Анықталған нормативтік талаптардың бұзылуының зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.	2. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеп алу, оларды зерттеу, сынақ жүргізу. 3. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) алу хаттамаларын ресімдеу. 4. Аталған нормативтік талаптарды бұзушылықтардың зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және (немесе) тергеу жүргізу. 5. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен нормативтік талаптардың анықталған бұзылуының себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптама нәтижелері бойынша сараптамалық қорытынды жасау. 6. Тергеу актісін жасау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы. 2. Микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық зерттеу әдістері. 3. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен санитариялық-эпидемиологиялық талаптардың бұзылуының себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және тергеу әдіснамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Улану кезіндегі алғашқы медициналық көмек	Машықтар: 1. Әртүрлі заттармен улану жағдайларын диагностикалау, олардың ағзаға енуіне жол бермеу үшін шаралар қабылдау. 2. Жәбірленушіге көмек көрсету, тамақтан улану кезінде асқазанды шаю, жәбірленушіге жылы су ішіп, құсу үшін жедел әрекет ету. 3. Дәрігерге қоңырау шалу және улануды қандай заттар тудырғанын анықтау және оларды сол жерде жою және алып тастау. 4. Жәбірленушіге физикалық және психологиялық жайлылықты қамтамасыз ету, мамандардың келуін күту.
		Білімдер: 1. Әртүрлі заттармен уланудың белгілері, симптомдары, басқа ішек инфекцияларымен дифференциалды диагностика. 2.Зардап шеккен адамға алғашқы медициналық көмек көрсету әдістемесі. 3.Төтенше жағдайларда зардап шеккен адамды басқару тактикасы.

Улану және шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмекті ұйымдастыру	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Шұғыл жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсету.	Машықтар: 1. Жәбірленушіге және айналасындағыларға қауіпсіздікті қамтамасыз ету. 2. Жәбірленушіде өмір сүру белгілерінің (импульс, тыныс алу, оқушылардың жарыққа реакциясы) және сананың болуын тексеру. 3. Жағдайға байланысты шұғыл алғашқы көмек көрсету (тыныс алу жолдарын қалпына келтіру, жүрек-өкпе реанимациясы, қан кетуді тоқтату) және басқа да шаралар.
		Білімдер: 1. Әр түрлі жағдайларда шұғыл медициналық көмек көрсету ережелері. 2. Жедел медициналық көмек көрсету бойынша тиісті практика қағидаттары. 3. Апаттар кезінде зардап шеккен адамға жедел көмек көрсету бойынша іс-қимылдар алгоритмі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу этика, деонтология және бағыну ережелерін сақтау дағдылары; денсаулық сақтау ұйымының санитариялық-гигиеналық режимінің нормаларын және қоршаған орта мен қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігін сақтау дағдылары; медициналық қызметтер көрсету процесстерін құжаттау мүмкіндігі (соның ішінде электрондық);	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.1	Дәрігер (маман) эпидемиолог, Дәрігер (маман)-гигиенист
	6.2.	Дәрігер (маман) эпидемиолог, Дәрігер (маман)-гигиенист
	6.3	Дәрігер (маман) эпидемиолог, Дәрігер (маман)-гигиенист
15. Кәсіптің карточкасы "6.2 Дәрігер (маман) гигиенист":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-010	
Кәсіптің атауы:	6.2 Дәрігер (маман) гигиенист	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	

СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж 2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-2-008 - Дәрігер-бактериолог 2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-014 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-биолог 2269-2-015 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-зоолог/ эпизоотолог 2269-2-016 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-энтомолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды, оның ішінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді, бақылау және қадағалау субъектілерін ұйымдастыруға қатысу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды ұйымдастыруға қатысу. 2. Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметке қатысу 3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамаларды ұйымдастыруға қатысу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жарақаттар мен шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы көмек көрсету	
		Машықтар:	

	Дағды 1: Сырқаттанушылықтың алдын алу бойынша профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру.	1. Объектілер мен қоршаған ортаны зертханалық-аспаптық бақылауды ұйымдастыру. 2. Тұрғындарды гигиеналық тәрбиелеу бойынша жұмысты ұйымдастыру. 3. Жоспарлар жасау және жергілікті басқару органдарында қарау үшін жеке материалдар дайындау. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды, аурулардың алдын алудың басым бағыттарын анықтау.
		Білімдер: 1. Профилактика жүйесіндегі санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің рөлі мен орны. 2. Қоршаған ортаның санитариялық жағдайын зерттеу және бағалау әдістері. 3. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына зиянды әсері. 4. Халықтың денсаулық жағдайын сипаттайтын өлшемдер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды ұйымдастыруға қатысу.	Дағды 2: Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау, денсаулыққа қолайсыз әсер етудің басым факторларын бөліп көрсету және басым алдын алу шараларын қабылдау.	Машықтар: 1. Жаңа шикізат түрлеріне қорытынды беру. 2. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына әсерін талдау және бағалау. 3. Елді мекендерді жоспарлау және салу жобаларына, өндірістің жаңа өнімдеріне, шикізат пен тағам өнімдеріне, құрылыс материалдарына, халық тұтынатын тауарларға, радиоактивті, токсикологиялық және биологиялық заттарды тасымалдау және көму жағдайларына санитариялық сараптама жүргізу.
		Білімдер: 1. Халықтың шаруашылық-ауыз су және мәдени-тұрмыстық мақсаттары үшін пайдаланылатын атмосфералық ауа мен жұмыс орнындағы ауа, ауыз судың, тағам өнімдерінің, судың, су объектілері мен топырақтың сапасын реттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тұрғын үй-азаматтық, мақсаттағы ғимараттар мен мекемелердің жекелеген түрлеріне, тұрмыстық және өнеркәсіптік қалдықтарды жинау, жою және залалсыздандыру жүйелеріне қойылатын гигиеналық талаптардың ерекшеліктері. 3. Елді мекендерді жоспарлау гигиенасы бойынша нормативтік-әдістемелік құжаттар. 4. Ауыл шаруашылығында қолданылатын пестицидтерге қойылатын гигиеналық талаптар және олардың уытты әсерінің ерекшеліктері.

		5. Зертханалық-аспаптық зерттеу әдістерін қолдана отырып, коммуналдық шаруашылық, сауда, қоғамдық тамақтану, тағам өнеркәсібі, өнеркәсіп объектілерін, мектепке дейінгі балалар, мектеп, жасөспірімдер мекемелерін санитариялық тексеру. 6. Елді мекендерді әлеуметтік-экономикалық дамыту және сауықтыру жөніндегі директивалық органдардың шешімдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметке қатысу	Дағды 1: Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тамақ өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында, өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Қоршаған ортаны қорғау, еңбек гигиенасы, тағам гигиенасы, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы, радиациялық қауіпсіздік саласында ағымдағы және профилактикалық санитариялық қадағалауды ұйымдастыру. 2. Халық шаруашылығы объектілерін және қоршаған ортаның жай-күйін зертханалық-аспаптық бақылауды ұйымдастыру. 3. Қызметті жоспарлауды ұйымдастыру. 4. Декретивтік топтардың тұрғындарын гигиеналық тәрбиелеу бойынша жұмысты ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттама. 3. Коммуналдық гигиена, тағам гигиенасы, еңбек гигиенасы, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы, радиациялық гигиена саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау. 4. Елді мекендердің атмосфералық ауасын санитариялық қорғау; елді мекендерді сумен жабдықтау және су гигиенасы; жер үсті және жер асты суларын санитариялық қорғау; елді мекендерді санитариялық тазарту; коммуналдық объектілерді орнатуға және ұстауға қойылатын санитариялық талаптар. 5. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулық жағдайын сипаттайтын көрсеткіштерді зерттеу әдістері. 6. Мектепке дейінгі балалар ұйымдары мен мектептерді орналастыруға және ұстауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Халықтың сырқаттануы, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай, қоршаған орта объектілерінің санитариялық

	Дағды 2: Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізуге қатысу.	жағдайы туралы ресми статистика материалдарына талдау жүргізу; есептік және есепті медициналық құжаттама нысандарын талдау. 2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштерін таңдау. 3. Фактордың аумаққа таралуын және адамға ықтимал әсерін сипаттау үшін объектілерді өлшеу орындарын белгілеу; бақылаулар мен зерттеулердің жиілігі мен жиілігін анықтау.
		Білімдер: 1. Негізгі физико-химиялық, математикалық жаратылыстану-ғылыми ұғымдар мен санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері. 2. Халықтың денсаулық жағдайының көрсеткіштерін, демографиялық көрсеткіштерді мемлекеттік есепке алу қағидаттары. 3. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері. 4. Халықтың денсаулық жағдайын гигиеналық зерттеу және сырқаттанушылықтың алдын алу қағидаттары. 5. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатерді бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Қоршаған орта объектілерін гигиеналық зерттеулерді ұйымдастыруға қатысу.	Машықтар: 1. Нормативтік құжаттарға сәйкес нәтижелерді бағалауды жүргізу. 2. Хаттамалар жасау, актілерді ресімдеу. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды жүргізу және рәсімдеу. 4. Зерттеулер, санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу үшін өнімнің (сынаманың) сынамаларын (үлгілерін)алуды жүргізу.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу тәртібі. 2. Заманауи зертханалық-аспаптық зерттеулер. 3. Профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды әзірлеу. 4. Адам денсаулығына жағымсыз әсер ететін физикалық факторларды зерттеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

Еңбек функциясы 3: Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамаларды ұйымдастыруға қатысу.	Дағды 2: Анықталған нормативтік талаптардың бұзылуының зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.	1. Тексеруге жататын аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, үй-жайларды, жабдықтарды, көлік құралдарын тексеру. 2. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеп алу, оларды зерттеу, сынақтар жүргізу. 3. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеу хаттамаларын рәсімдеу. 4. Анықталған нормативтік талаптарды бұзушылықтардың зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және (немесе) тергеу жүргізу. 5. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен нормативтік талаптардың анықталған бұзылуының себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптама нәтижелері бойынша сараптамалық қорытынды жасау.
		Білімдер: 1. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері. 2. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен санитариялық-эпидемиологиялық талаптардың бұзылуының себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және тергеу әдіснамасы. 3. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Ұсынылған (бар) материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау. 2. Зерттеулерді (сынақтарды) және өлшемдерді орындау әдістері мен әдістемелерін, сынақ шарттарын, объект қасиеттерінің бір немесе бірнеше өзара байланысты сипаттамаларын, деректерді ұсыну нысанын және нәтижелердің дәлдігін, дұрыстығын бағалау бойынша операцияларды орындау алгоритмдерін айқындау. 3. Ұсынылған құжаттар мен материалдарды қауіп төндіруі ықтимал факторлардың болуы тұрғысынан зерделеу. 4. Зертханалық зерттеулер мен сынақтар, зерттеулер жүргізу және оларды бағалау. 5. Техникалық регламенттерге, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтерге сәйкес

	Дағды 3: Санитариялық-эпидемиологиялық тергеулер мен сынақтар жүргізу.	санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың, тексерулердің, зерттеулердің, сынақтардың және токсикологиялық, гигиеналық және өзге де бағалау түрлерінің нәтижелерін рәсімдеу. 6. Тексеру актісін немесе ошақты эпидемиологиялық тексеру картасын жасау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тамақ өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында, өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 3. Қоршаған орта факторларының ағзаға қолайсыз әсерін болдырмау үшін алдын алу шараларын ұйымдастыру қағидаттары. 4. Қоршаған орта объектілерін гигиеналық зерттеу әдістері. 7. Иондаушы сәуленің адам денсаулығына әсері, биологиялық механизмдер және адамның радиациялық зақымдану клиникасы. 8. Эпидемиологиялық зерттеулердің түрлері және олардың мақсаты. 9. Ауру ошағын эпидемиологиялық тексеру әдістері және эпидемиологиялық талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Жарақаттар мен шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы көмек көрсету	Дағды 1:	Машықтар: 1. Жарақаттар мен төтенше жағдайлар кезінде алғашқы көмек көрсету. 2. Қауіпсіздікті бағалау, өмір белгілерінің болуын анықтау (сана, тыныс алу, импульс). 3. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру. 4. Жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу. 5. Дәрігерлер келгенге дейін қан кетуді тоқтатыңыз, жәбірленушіге физикалық және психологиялық жайлылықты қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Іс-әрекеттердің реттілігі, ағзаның өмірлік маңызды функцияларының бұзылу белгілері туралы білімі.

	Жарақат кезінде алғашқы көмек көрсету	2. Жарақаттар, қан кетулер және басқа жағдайлар үшін алғашқы медициналық көмек көрсетудің негізгі әдістері. 3. Оқиға орнындағы қауіпсіздік шаралары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Клиентке бағдарлау Дербестік және жауапкершілік ЫнтымақтастықЖәне өзара іс-қимыл Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман)-эпидемиолог	
	6.2	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы) ,Дәрігер (маман)-эпидемиолог	
	6.3	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман)-эпидемиолог	
16. Кәсіптің карточкасы "6.2 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-007		
Кәсіптің атауы:	6.2 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-008 - Дәрігер-бактериолог		

	2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жоспарлауға қатысу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылыққа санитариялық - эпидемиологиялық қадағалау жүргізу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылау және қадағалау жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.
Еңбек функциясы 1: Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылыққа санитариялық - эпидемиологиялық қадағалау жүргізу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Дағды 1: Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылыққа санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу.	Машықтар: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы мәселелері бойынша басқа мемлекеттік органдармен және ұйымдармен өзара қарым-қатыныс жүргізу. 2. Жұқпалы аурулардың (эпидемиялық өршу) жағдайларын тергеу, себептерін анықтау. 3. Эпидемиологиялық ошақта профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу. 4. Республикалық және өңірлік семинарлар, ғылыми-практикалық конференциялар өткізуге қатысу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының аумағында санитариялық - эпидемиологиялық қадағалау жүргізуді талап ететін жұқпалы аурулардың тізбесі. 2. Әртүрлі санаттағы объектілерде қолданылатын дезинфекция, дезинсекция және дератизация әдістері. 3. Профилактикалық егулердің ұлттық күнтізбесі, профилактикалық егулерді жүргізу мерзімдері және міндетті вакцинациялауға жататын азаматтар санаттары. 4. Қоғамдық денсаулықтың негізгі критерийлері және әлеуметтік маңызды және кең таралған аурулардың қауіп-қатер факторлары, олардың алдын алудың әдістері мен ұйымдастырушылық формалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2:	Машықтар: 1. АИТВ-инфекциясының, туберкулездің алдын алу бойынша іс-шаралар жүргізу.

	Әлеуметтік маңызы бар аурулар (АИТВ-инфекциясы, туберкулез) кезінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық - профилактикалық іс-шараларды жүргізу.	2. Туберкулез ошақтарында эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу. 3. Туберкулез ошақтарында дезинфекция жүргізу. 4. Байланысқа дейінгі және байланыстан кейінгі профилактиканы жүргізу.
		Білімдер: 1. АИТВ-инфекциясы, туберкулез кезіндегі нормативтік-құқықтық актілер. 2. АИТВ-инфекциясының, туберкулездің эпидемиологиясы және алдын алу. 3. Қазақстан Республикасында АИТВ-инфекциясын, туберкулезді эпидемиологиялық қадағалау ұйымдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Объектілерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Қоршаған орта факторларын бақылаудың, инфекциялық, паразиттік ауруларды диагностикалаудың заманауи зертханалық және аспаптық әдістерін пайдалана отырып, объектілерге зерттеу жүргізу. 2. Инфекциялық, инфекциялық емес және сырқаттанушылық деректерін тіркеуді, есепке алуды және статистикалық өңдеуді қамтамасыз ету. 3. Коммуналдық шаруашылық, сауда, қоғамдық тамақтану, тағам өнеркәсібі, өнеркәсіп объектілері, мектепке дейінгі балалар, мектеп, жасөспірімдер мекемелеріне санитариялық тексеру жүргізу. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды статистикалық талдаудың заманауи әдістерін қолдану.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнамасы. 2. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері (микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық). 3. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылау және қадағалау жүргізу		Машықтар: 1. Тексеруге жататын аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, құрылыстарды, үй-жайларды, жабдықтарды, көлік құралдарын тексеру. 2. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеп алу, оларды зерттеу, сынақ жүргізу.

	Дағды 2: Анықталған нормативтік талаптардың бұзылуының зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.	3. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеу хаттамаларын рәсімдеу. 4. Анықталған нормативтік талаптарды бұзушылықтардың зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және (немесе) тергеу жүргізу. 5. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен нормативтік талаптардың анықталған бұзылуының себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптама нәтижелері бойынша сараптамалық қорытынды жасау. 6. Тергеу актісін жасау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнамасы. 2. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері (микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық). 3. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен санитариялық-эпидемиологиялық талаптардың бұзылуының себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және тергеу әдіснамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Ұсынылған (бар) материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау . 2. Зерттеулерді (сынақтарды) және өлшемдерді орындау әдістері мен әдістемелерін, сынақ шарттарын, объект қасиеттерінің бір немесе бірнеше өзара байланысты сипаттамаларын, деректерді ұсыну нысанын және нәтижелердің дәлдігін, дұрыстығын бағалау бойынша операцияларды орындау алгоритмдерін айқындау. 3. Ұсынылған құжаттар мен материалдарды қауіп төндіруі ықтимал факторлардың болуы тұрғысынан зерделеу. 4. Зертханалық зерттеулер мен сынақтар, тексерулер жүргізу және оларды бағалау. 5. Техникалық регламенттерге, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтерге сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың,

Қосымша еңбек функциясы 1: Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағды 1: Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалар, тергеулер, тексерулер, зерттеулер, сынақтар және бағалаудың өзге де түрлерін жүргізу.	тексерулердің, зерттеулердің, сынақтардың және токсикологиялық, гигиеналық және өзге де бағалау түрлерінің нәтижелерін рәсімдеу. 6. Тексеру актісін немесе ошақты эпидемиологиялық тексеру картасын жасау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тамақ өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында, өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 3. Қоршаған орта факторларының ағзаға қолайсыз әсерін болдырмау үшін алдын алу шараларын ұйымдастыру қағидаттары. 4. Қоршаған орта объектілерін гигиеналық зерттеу әдістері. 5. Иондаушы сәуленің адам денсаулығына әсері, биологиялық механизмдер және адамның радиациялық зақымдану клиникасы. 6. Эпидемиологиялық зерттеулердің түрлері және олардың мақсаты. 7. Ауру ошағын эпидемиологиялық тексеру әдістері және эпидемиологиялық талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізу және тіршілік ету ортасы факторларының адам денсаулығына әсер ету қауіп-қатерін бағалау.	Машықтар: 1. Халықтың сырқаттануы, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай, қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы ресми статистика материалдарына талдау жүргізу; есепке алу және есеп беру медициналық құжаттама нысандарын талдау. 2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың нашарлауының жетекші көрсеткіштерін таңдау. 3. Фактордың аумаққа таралуын және адамға ықтимал әсерін сипаттау үшін объектілерді өлшеу орындарын белгілеу; бақылаулар мен зерттеулердің жиілігі мен кезеңділігін анықтау.
		Білімдер: 1. Негізгі физико-химиялық, математикалық жаратылыстану- ғылыми ұғымдар мен санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері.

		2. Халықтың денсаулық жағдайының көрсеткіштерін, демографиялық көрсеткіштерді мемлекеттік есепке алу қағидаттары. 3. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері. 4. Халықтың (популяцияның) денсаулық жағдайын гигиеналық зерттеу және сырқаттанушылықтың алдын алу қағидаттары. 5. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатерді бағалау әдістері.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу медициналық қызметтер көрсетудің (оның ішінде электрондық) процестерін құжаттауды жүзеге асыру мүмкіндігі; өз қызметін ұйымдастыру, өзін-өзі бақылау және үздіксіз жетілдіру дағдылары; Этика, деонтология және бағыну ережелерін сақтау дағдылары; денсаулық сақтауды ұйымдастырудың санитариялық-гигиеналық режимінің және қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігінің нормаларын сақтау дағдылары			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	6.1	Дәрігер (маман) гигиенист, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	6.2	Дәрігер (маман) гигиенист, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	6.3	Дәрігер (маман) гигиенист, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
17. Кәсіптің карточкасы "6.2 Дәрігер (маман) эпидемиолог":				
Топтың коды:	2269-2			
Қызмет атауының коды:	2269-2-013			
Кәсіптің атауы:	6.2 Дәрігер (маман) эпидемиолог			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6			
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.2			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:				
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -	

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.1 деңгейінде кемінде 4 жыл	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-1-002 - Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері - эпидемиолог 2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2269-2-014 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-биолог 2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 1342-1-003 - Мемсанэпид қызмет ұйымының бас дәрігері (бас мемлекеттік санитариялық дәрігер) 2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерге (субъектілерге) эпидемиологиялық мониторингті, мемлекеттік бақылауды және қадағалауды ұйымдастыру және олардың қызметін үйлестіру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру. 2. Жұқпалы және паразиттік аурулардың таралуына эпидемиологиялық қадағалауды, алдын алуды және бақылауды жүзеге асыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Аса қауіпті жұқпалы аурулардың алдын алу және ел аумағын аса қауіпті жұқпалы аурулардың әкелінуі мен таралуынан санитариялық қорғау жөніндегі санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Өршулерге эпидемиологиялық тексеру жүргізу, сырқаттанушылықты және қауіп-қатер факторларын талдау, инфекциялық аурулардың алдын алу және жою жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және енгізу.
		Машықтар: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін алдын алу және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау және үйлестіру. 2. Су жабдықтау, қоғамдық тамақтану, білім беру мекемелері және басқа да эпидемиологиялық

Еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру.	Дағды 1: Халықтың эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды ұйымдастыру.	маңызды объектілерге санитариялық-гигиеналық бақылауды ұйымдастыру және өткізу. 3. Халықтың (қоғамның) денсаулығын сақтау және нығайтуға бағытталған әлеуметтік-профилактикалық бағытты анықтау. 4. Халықтың эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу. 5. Есепке алу-есеп беру құжаттарын жүргізу.
		Білімдер: 1. Эпидемиология, гигиена және санитария сұрақтарын білу. 2. Заңнамалық және нормативтік база. 3. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін алдын алу және эпидемияға қарсы шаралардың әдістері мен құралдары. 4. Халықпен және денсаулық сақтау ұйымдарымен коммуникация және өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Инфекциялық ауруларға кезінде алдын алу және эпидемияға шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Инфекциялық және паразиттік ауруларға қарсы алдын алу және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Медициналық ұйымның барлық бөлімшелерінде санитариялық-гигиеналық және эпидемияға қарсы режимнің сақталуын бақылау. 3. Эпидемиологиялық тексерулер жүргізуге және алынған деректерді талдауға қатысу. 4. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың нәтижелері бойынша есептік құжаттаманы рәсімдеу және ұсыну.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілер мен басқа да басшылық және әдістемелік материалдар. 2. Инфекциялық және паразиттік ауруларды эпидемиологиялық диагностикасы. 3. Инфекциялардың пайда болуы мен таралуының эпидемиологиялық қағидаттары. 4. Жұқпалы аурулардың ошақтарын эпидемиологиялық тексеру және талдау әдістері. 5. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау әдістері. 6. Инфекциялардың таралу кезеңінде халықты санитариялық ағарту және хабардар ету негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Еңбек функциясы 2: Жұқпалы және паразиттік аурулардың таралуына эпидемиологиялық қадағалауды, алдын алуды және бақылауды жүзеге асыру.	Дағды 1: Эпидемиологиялық талдау жүргізу - ауру туралы деректерді жинау, жүйелеу және түсіндіру, инфекция ошақтарын анықтау және аурудың таралу қауіп-қатерін бағалау біліктілігі.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық деректерді жинау, жүйелеу және сақтау. 2. Сырқаттанушылық көрсеткіштеріне статистикалық және талдамалық талдау жүргізу. 3. Инфекциялардың ошақтарын анықтау, инфекия көздері мен таралу жолдарын бағалау. 4. Аурудың динамикасын және эпидемияның ықтимал қауіп-қатерін болжау. 5. Денсаулық сақтау органдары үшін сараптамалық есептер мен ұсынымдар дайындау. 6. Деректерді нақтылау үшін зертханалармен, медициналық мекемелермен және санитариялық қызметтермен өзара іс-қимыл жасау. 7. Мониторинг және талдау үшін эпидқадағалаудың цифрлық жүйелерін пайдалану.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық қадағалау мен эпидемиологиялық тексерудің қазіргі заманғы әдістері. 2. Эпидемиологиялық талдау және деректерді түсіндіру қағидаттары. 3. Инфекциялық және паразиттік ауруларды жіктеу. 4. Сырқаттанушылық, өлім-жітім және таралу көрсеткіштері. 5. Инфекциялардың таралу қауіп-қатерін бағалау әдістері. 6. Санитариялық қауіпсіздік және инфекциялық аурулардың алдын алу негіздері. 7. Эпидемиология саласындағы нормативтік құжаттар мен әдістемелік ұсынымдар. 8. Эпидемиологиялық қадағалау жүйелерін ұйымдастыру және олардың жұмыс істеу қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Профилактикалық шараларды әзірлеу және	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық жағдайды және қоршаған ортаның ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі популяцияларға арналған профилактикалық бағдарламаларды жоспарлау. 2. Жұқпалы және паразиттік аурулардың таралу қауіп-қатерін бағалау. 3. Аурулардың алдын алу және бақылау жөніндегі іс-шараларды (вакцинациялау, санитариялық-гигиеналық шаралар, білім беру науқандары) әзірлеу және енгізу. 4. Іске асырылған алдын алу іс-шараларының тиімділігін мониторингілеу және стратегияларды түзету. 5. Аурулардың кешенді алдын алу үшін пәнаралық өзара іс-қимылды ұйымдастыру.

	іске асыру - әртүрлі таралымдардағы жұқпалы және паразиттік аурулардың алдын алу және бақылау жөніндегі шараларды жоспарлай және енгізе білу.	6. Аурулардың таралуын болжау үшін эпидемиологиялық деректерді жинау және талдау.
		Білімдер: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулар эпидемиологиясының негіздері. 2. Әртүрлі типтегі таралымдарда (балалар, ересектер, ауыл шаруашылығы жануарлары, жабайы жануарлар және т.б.) инфекциялардың алдын алу және бақылау әдістері. 3. Профилактикалық шаралар мен санитариялық нормаларға қойылатын құқықтық және нормативтік талаптар. 4. Вакцинациялау мен иммундауды ұйымдастыру қағидаттары. 5. Профилактикалық бағдарламалардың тиімділігін мониторингілеу және бағалау әдістері. 6. Аурулардың таралуына әсер ететін әлеуметтік-экономикалық және экологиялық факторлар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Аса қауіпті жұқпалы аурулардың алдын алу және ел аумағын аса қауіпті жұқпалы аурулардың әкелінуі мен таралуынан санитариялық қорғау	Дағды 1: Аса қауіпті инфекциялық аурулардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Аса қауіпті инфекциялық аурулардың алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу. 2. Аса қауіпті инфекциялық аурулардың (оба, тырысқақ) алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыру. 3. Шектеу іс-шараларын, оның ішінде обаның және тырысқақтың эпидемиялық ошақтарында және басқа да инфекциялар ел аумағына енген кезінде карантин жүргізу. 4. Елде (нақты шектеулі аумақта) төтенше жағдай енгізілген кезде әрекет ету.
		Білімдер: 1. Аса қауіпті инфекциялардың эпидемиологиясы және профилактикасы. 2. Обаға қарсы күрес мекемелерінің аса қауіпті жұқпалы аурулардың алдын алу жөніндегі құрылымдары мен қызметі. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін және аса қауіпті инфекциялардың таралуын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер және басқа да басшылыққа алынатын және әдістемелік материалдар. 4. Аса қауіпті инфекциялық аурулардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге, шектеу іс-шараларын, оның ішінде оба мен тырысқақтың және басқа да аса қауіпті инфекциялардың эпидемиялық ошақтарында карантин енгізуге қойылатын талаптар.

жөніндегі санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Аса қауіпті инфекциялардың әкелінуінен және таралуынан елдің аумағын санитариялық қорғауды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Аумақтарды санитариялық қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспарын және санитариялық-эпидемияға қарсы шаралардың жедел жоспарларын әзірлеу. 2. Аумақтық медициналық ұйымдарға кеңестік-әдістемелік көмек көрсету. 3. Шектеу іс-шараларын, оның ішінде обаның және тырысқақтың эпидемиялық ошақтарында және басқа да инфекциялар ел аумағына енген кезінде карантин жүргізу. 4. Елде (нақты шектеулі аумақта) төтенше жағдай енгізілген кезде әрекет ету.
		Білімдер: 1. Ел аумағын аса қауіпті жұқпалы аурулардың әкелінуінен және таралуынан санитариялық қорғау. 2. Ел аумағын аса қауіпті жұқпалы аурулардың әкелінуінен және таралуынан қорғау жөніндегі санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер мен басқа да басшылыққа алынатын және әдістемелік материалдар. 3. Халықаралық медициналық-санитариялық ережелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Жұқпалы аурулардың алдын алу және жою жөніндегі алдын алу іс-шараларын әзірлеу және іске асыру.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық жағдайды талдау және инфекциялық аурулардың қауіп-қатерін болжау. 2. Профилактикалық шаралар жоспарларын және санитариялық-эпидемияға қарсы бағдарламаларды әзірлеу. 3. Вакцинациялауды және иммундық профилактиканың басқа да іс-шараларын ұйымдастыру және жүргізу. 4. Санитариялық-гигиеналық және дезинфекциялық процедураларды жүргізу. 5. Эпидемиологиялық мониторинг жүргізу және санитариялық нормалардың сақталуын бақылау. 6. Жұқпалы аурулардың ошақтарын анықтау және жою. 7. Денсаулық сақтау органдарымен, білім беру және әлеуметтік мекемелермен іс-қимылды үйлестіру. 8. Халықты инфекциялардың алдын алу әдістері туралы оқыту және хабардар ету. 9. Жүргізілген алдын алу іс-шараларының тиімділігін бағалау.
		Білімдер:

Қосымша еңбек функциясы 2: Өршулерге эпидемиологиялық тексеру жүргізу, сырқаттанушылықты және қауіп-қатер факторларын талдау, инфекциялық аурулардың алдын алу және жою жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және енгізу.		1. Эпидемиология және инфекциялық патология негіздері. 2. Жұқпалы аурулардың жұғу жолдары және таралу қауіп-қатер факторлары. 3. Жұқпалы аурулардың алдын алу бойынша нормативтік-құқықтық актілер және санитариялық ережелер. 4. Инфекциялық ауруларды диагностикалау, мониторингілеу және есепке алу әдістері. 5. Иммундық алдын алу және вакцинациялау қағидаттары. 6. Дезинфекциялау, стерильдеу және санитариялық өңдеу әдістері. 7. Мекемелер мен елді мекендерде санитариялық-эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Эпидемиологиялық талдау және аурулардың таралуын тексеру.	Машықтар: 1. Ауру туралы эпидемиологиялық деректерді жинау, жүйелеу және талдау. 2. Жұқпалы аурулардың таралуына эпидемиологиялық тексеру жүргізу. 3. Инфекция көздерін, жұғу жолдарын және қауіп-қатер топтарын анықтау. 4. Аурулардың таралуына ықпал ететін қауіп-қатер факторларын және жағдайларды анықтау. 5. Сырқаттанушылықты талдау үшін статистикалық әдістер мен эпидемиологиялық көрсеткіштерді қолдану. 6. Аурулардың алдын алу және бақылау бойынша есептер мен ұсынымдар жасау. 7. Эпидемиологиялық зерттеулер жүргізу кезінде командалардың жұмысын үйлестіру.
		Білімдер: 1. Эпидемиология және жұқпалы аурулар негіздері. 2. Эпидемиологиялық қадағалау және тексеру әдістері. 3. Сырқаттанушылықты талдаудың және қауіп-қатер факторларын бағалаудың статистикалық әдістері. 4. Жұқпалы ауруларды бақылау және алдын алу қағидаттары. 5. Эпидемиологиялық қадағалау мен аурулардың таралуын жою жөніндегі іс-шаралардың нормативтік және құқықтық негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті тиімділік қызметті басқару	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Дәрігер (маман)- гигиенист, Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (маманы)	
	6.2	Дәрігер (маман)- гигиенист, Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (маманы)	
	6.3	Дәрігер (маман)- гигиенист, Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігері (маманы)	
18. Кәсіптің карточкасы "6.3 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-007		
Кәсіптің атауы:	6.3 Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілердің (субъектілердің) санитариялық-эпидемиологиялық мониторингін, мемлекеттік бақылау мен қадағалауды ұйымдастыруға қатысу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылыққа санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу және халықтың санитариялық - эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	

		2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылау және қадағалау жүргізуге қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.
Еңбек функциясы 1: Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылыққа санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу және халықтың санитариялық - эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Дағды 1: Халық арасында инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес сырқаттанушылыққа санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу.	Машықтар: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы мәселелері бойынша басқа мемлекеттік органдармен және ұйымдармен өзара қарым-қатынас жүргізу. 2. Жұқпалы аурулардың (эпидемиялық өршуия) жағдайларын тергеу, себептерін анықтау. 3. Эпидемиологиялық ошақта профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу. 4. Республикалық және өңірлік семинарлар, ғылыми-практикалық конференциялар өткізуге қатысу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының аумағында таралған жұқпалы аурулардың тізбесі. 2. Профилактикалық егулерді жүргізу мерзімдері. 3. Қоғамдық денсаулықтың негізгі критерийлері және әлеуметтік маңызды және кең таралған аурулардың қауіп-қатер факторлары, олардың алдын алудың әдістері мен ұйымдастырушылық формалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Әлеуметтік маңызы бар аурулар (АИТВ инфекциясы, туберкулез) кезінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық - профилактикалық іс-шараларды жүргізуге қатысу.	Машықтар: 1. АИТВ инфекциясының, туберкулездің алдын алу бойынша іс-шаралар жүргізу. 2. Туберкулез ошақтарында эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу. 3. Туберкулез ошақтарында дезинфекция жүргізу. 4. Байланысқа дейінгі және байланыстан кейінгі профилактиканы жүргізу.
		Білімдер: 1. АИТВ инфекциясы, туберкулез кезіндегі нормативтік-құқықтық актілер. 2. АИТВ инфекциясының, туберкулездің эпидемиологиясы және алдын алу. 3. Қазақстан Республикасында АИТВ-инфекциясын, туберкулезді эпидемиологиялық қадағалау ұйымдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Қоршаған орта факторларын бақылаудың, инфекциялық, паразиттік ауруларды диагностикалаудың заманауи зертханалық және

		аспаптық әдістерін пайдалана отырып объектілерге зерттеу жүргізу. 2. Инфекциялық, инфекциялық емес және сырқаттанушылық деректерін тіркеуді, есепке алуды және статистикалық өңдеуді қамтамасыз ету. 3. Коммуналдық шаруашылық, сауда, қоғамдық тамақтану, тағам өнеркәсібі объектілеріне, өнеркәсіптік объектілерге, мектепке дейінгі балалар, мектеп, жасөспірімдер мекемелеріне санитариялық тексеру жүргізу. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды статистикалық талдаудың заманауи әдістерін қолдану.
	Дағды 1: Объектілерді мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыруға қатысу.	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнамасы. 2. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері (микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық). 3. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылау және қадағалау жүргізуге қатысу	Дағды 2: Анықталған нормативтік талаптардың бұзылуының зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.	Машықтар: 1. Тексеруге жататын аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, құрылыстарды, үй-жайларды, жабдықтарды, көлік құралдарын тексеру. 2. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеп алу, оларды зерттеу, сынау жүргізу. 3. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеу хаттамаларын ресімдеу. 4. Анықталған нормативтік талаптарды бұзушылықтардың зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және (немесе) тергеу жүргізу. 5. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен нормативтік талаптардың анықталған бұзылуының себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптама нәтижелері бойынша сараптамалық қорытынды жасау. 6. Тергеу актісін жасау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы заңнамасы.

		2. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері (микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық). 3. Азаматтардың өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісімен санитариялық-эпидемиологиялық талаптардың бұзылуының себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және тергеу әдіснамасы. 4. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізу.	Машықтар: 1. Халықтың сырқаттануы, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай, қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы ресми статистика материалдарына талдау жүргізу; есептік және есепті медициналық құжаттама нысандарын талдау. 2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың нашарлауының жетекші көрсеткіштерін таңдау. 3. Фактордың аумаққа таралуын және адамға ықтимал әсерін сипаттау үшін объектілерді өлшеу орындарын белгілеу; бақылаулар мен зерттеулердің жиілігі мен кезеңділігін анықтау.
		Білімдер: 1. Негізгі физико-химиялық, математикалық жаратылыстану-ғылыми ұғымдар мен санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері. 2. Халықтың денсаулық жағдайының көрсеткіштерін, демографиялық көрсеткіштерді мемлекеттік есепке алу қағидаттары. 3. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері. 4. Халықтың (популяцияның) денсаулық жағдайын гигиеналық зерттеу және сырқаттанушылықтың алдын алу қағидаттары. 5. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатерді бағалау әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Ұсынылған (бар) материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау.

		2. Зерттеулерді (сынақтарды) және өлшемдерді орындау әдістері мен әдістемелерін, сынақ шарттарын, объект қасиеттерінің бір немесе бірнеше өзара байланысты сипаттамаларын, деректерді ұсыну нысанын және нәтижелердің дәлдігін, дұрыстығын бағалау бойынша операцияларды орындау алгоритмдерін айқындау. 3. Ұсынылған құжаттар мен материалдарды қауіп төндіруі ықтимал факторлардың болуы тұрғысынан зерделеу. 4. Зертханалық зерттеулер мен сынақтар, зерттеулер жүргізу және оларды бағалау. 5. Зертханалық сынақтардың нәтижелеріне сараптама жүргізу, қажет болған жағдайда есептеу әдістерін қолдану. 6. Өнімдер мен тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған қорғаныс шараларын әзірлеу. 7. Техникалық регламенттерге, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтерге сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың, тексерулердің, зерттеулердің, сынақтардың және токсикологиялық, гигиеналық және өзге де бағалау түрлерінің нәтижелерін ресімдеу. 8. Ауру ошағының уақытша және аумақтық шекараларына тергеу жүргізу кезінде анықтау, зардап шеккен контингенттерді және олардың жасына, жынысына, кәсібіне, әлеуметтік жағдайына, тұрғылықты жеріне қарай бөлінуін анықтау, науқастар мен айналадағы адамдардан сұрау, ошақты тексеру; жалпы тамақтану көздерін, бір ұжымда болуын анықтау. 9. Инфекциялық ошақты, қоршаған орта факторлары мен ағымдағы оқиғалардың әсерін тексеру барысында эпидемиологиялық тізбекті белгілеу, науқастар мен айналадағы адамдарға сауалнама жүргізу. 10. Тіркелген аурулар жағдайлары мен ошаққа іргелес аумақта сырқаттанушылықтың жалпы фоны арасындағы тәуелділікті анықтау, ретроспективті және жедел талдау деректерін бағалау. 11. Тексеру актісін немесе ошақты эпидемиологиялық тексеру картасын жасау.
Қосымша еңбек функциясы 1: Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағды 2: Тіршілік ету ортасы факторларының адам денсаулығына әсер ету қауіп-қатерін бағалау.	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тамақ өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында,

		өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 3. Қоршаған орта факторларының ағзаға жағымсыз әсерін болдырмау үшін алдын алу шараларын ұйымдастыру қағидаттары. 4. Қоршаған орта объектілерін гигиеналық зерттеу әдістері. 5. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесіндегі халықтың тіршілік ету ортасы мен денсаулығы жай-күйінің көрсеткіштері. 6. Тіршілік ету ортасының жағдайы мен халықтың денсаулығы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды орнату әдістері. 7. Иондаушы сәуленің адам денсаулығына әсері, биологиялық механизмдер және адамның радиациялық зақымдану клиникасы. 8. Эпидемиологиялық зерттеулердің түрлері және олардың мақсаты. 9. Ауру ошағын эпидемиологиялық тексеру әдістері және эпидемиологиялық талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.1	Дәрігер (маман)- гигиенист, Дәрігер (маман)-эпидемиолог
	6.2	Дәрігер (маман)- гигиенист, Дәрігер (маман)-эпидемиолог
	6.3	Дәрігер (маман)- гигиенист, Дәрігер (маман)-эпидемиолог
19. Кәсіптің карточкасы "6.3 Дәрігер (маман) эпидемиолог":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-013	
Кәсіптің атауы:	6.3 Дәрігер (маман) эпидемиолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.3	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		
	Білім деңгейі:	

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-1-002 - Қоғамдық денсаулық сақтау дәрігері - эпидемиолог 2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 1342-1-003 - Мемсанэпид қызмет ұйымының бас дәрігері (бас мемлекеттік санитариялық дәрігер) 2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық ұйымдарда санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық және инфекциялық бақылау саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерде (субъектілерде) санитариялық-эпидемиологиялық шараларды ұйымдастыру және жүргізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Дезинфекциялық қызметті ұйымдастыру және жүзеге асыру. 2. Медициналық ұйымдарда инфекциялық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жүргізілетін профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау және стратегияларды түзету. 2. Инфекцияны эпидемиологиялық қадағалау және бақылау бойынша әдістемелік ұсынымдар мен хаттамалар дайындау.	
		Машықтар: 1. Инфекциялық және паразиттік ауру ошақтарында дезинфекциялық шараларды ұйымдастыру және өткізу. 2. Инфекциялық және паразиттік ауру ошақтарында дезинфекциялық шаралардың сапасы мен тиімділігін бақылау. 3. Инфекциялардың таралуының алдын алу жөніндегі алдын алу шараларының жоспарлары мен бағдарламаларын әзірлеу және енгізу. 4. Қолданылатын құралдардың және дезинфекциялау, дезинсекциялау және дератизациялау әдістерінің тиімділігін бағалау. 5. Объектілердің санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының жай-күйіне талдау жүргізу және оны жақсарту жөнінде ұсынымдар әзірлеу.	

Еңбек функциясы 1: Дезинфекциялық қызметті ұйымдастыру және жүзеге асыру.	Дағды 1: Ошақтық және профилактикалық дезинфекцияны, дезинсекцияны, дератизацияны ұйымдастыру бойынша бақылау және әдістемелік нұсқаулық.	6. Есеп беру-талдау құжаттамасын жасау және дезинфекциялық шараларды жетілдіру жөнінде ұсыныстар дайындау. 7. Дезинфекциялау жұмысының нәтижелерін бақылау және бағалау кезінде санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдарымен және мекемелерімен өзара іс-әрекет жасау.
		Білімдер: 1. Дезинфекциялық істердің ұйымдастырылуы. 2. Дезинфекциялық шаралардың сапасы мен тиімділігін бақылау әдістері. 3. Инфекциялық аурулар ошақтарында ағымдағы және қорытынды дезинфекция жүргізу әдістері. 4. Әртүрлі мақсаттағы мекемелер мен объектілерде дезинфекциялау, дезинсекциялау және дератизациялау бойынша профилактикалық шараларды ұйымдастыру және олардың сапасын бақылау ережелері. 5. Дезинфекциялық шараларды жүргізу мен бақылауды регламенттейтін санитариялық нормалар мен ережелердің, нормативтік-әдістемелік құжаттаманың талаптары. 6. Дезинфекциялық қызмет бойынша есеп беру және есепке алу құжаттамасын жүргізу тәртібі. 7. Дезинфекциялық шараларға қатысатын қызметкерлерді оқытуды және нұсқаулықты ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Инфекциялық және паразиттік аурулардың ошақтарында дезинсекция мен дератизацияны жүргізу.	Машықтар: 1. Инфекциялық және паразиттік ауру ошақтарында дезинсекциялық және дератизациялық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Инфекциялық және паразиттік ауру ошақтарында дезинсекция мен дератизацияның сапасы мен тиімділігін бақылау. 3. Қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, препараттардың мөлшерін және концентрациясын есептеуді жүргізу. 4. Жұқпалы аурулар ошақтарын және тасымалдаушылар мекендейтін жерлерді механикалық, химиялық және биологиялық өңдеуді жүзеге асыру. 5. Тиімділікті бақылау және қажет болған жағдайда шараларды қайталау. 6. Жүргізілген жұмыстардың есебін, есептілігін және талдауын жүргізу. 7. Қайта жұқтырудың алдын алу бойынша халыққа және қызметкерлерге нұсқау беру.
		Білімдер:

		1. Дезинфекция, дезинсекция және дератизацияны жүзеге асыру әдістері. 2. Инфекциялық және паразиттік ауру ошақтарында дезинсекция мен дератизацияның сапасы мен тиімділігін бақылау әдістері. 3. Дезинсекция мен дератизация жүргізуді реттейтін нормативтік-құқықтық актілер мен санитариялық ережелер. 4. Инфекциялық және паразиттік аурулардың негізгі тасымалдаушыларының (жәндіктер, кеміргіштер) биологиясы және экологиясы. 5. Жұқпалы ауру ошақтарында дезинсекциялық және дератизациялық шараларды ұйымдастыру және құжаттау тәртібі. 6. Жүргізілген шаралардың тиімділігін бағалау және қайта жұқтыруды бақылау қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Медициналық ұйымдарда инфекциялық бақылауды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. МККБИ (медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялар) сырқаттанушылығына эпидемиологиялық талдау жүргізу. 2. Медициналық ұйымда инфекциялық бақылауды қамтамасыз ету жөніндегі жұмысқа тартылған мамандардың өзара іс-әрекетін үйлестіру. 3. Медициналық ұйымдардағы МККБИ жағдайларын уақытылы тексеру және пациенттерге медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекцияларды одан әрі алдын алуға қатысу. 4. Ошақтарды эпидемиологиялық тексеру және алғаш рет анықталған жағдайларды эпидемиологиялық тексеру, жұқтыру жолдарын анықтау және медициналық ұйымдарда жұқтыру қауіп-қатер факторларын бағалау. 5. МККБИ үшін микробиологиялық мониторинг жүргізу. 6. Медициналық ұйымның барлық бөлімшелерінде санитариялық-гигиеналық және эпидемияға қарсы режимнің сақталуын бақылауды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 7. Инфекциялық бақылау бойынша озық халықаралық тәжірибені енгізу. 8. Төтенше жағдайлар кезіндегі қызметті ұйымдастыру. 9. Зардап шегушінің жағдайын бағалау және өміріне төнген қауіп-қатерді анықтау.
		Білімдер: 1. Медициналық ұйымдардағы инфекциялық бақылауды жүргізу ережесі. 2. Медициналық ұйымдардағы инфекциялық бақылау комиссиясы туралы үлгілік ереже. 3. МККБИ эпидемиологиясы және алдын алу.

Еңбек функциясы 2: Медициналық ұйымдарда инфекциялық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.		4. Зардап шеккендерге және жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету алгоритмдері. 5. Инфекцияның алдын алуды және инфекциялық бақылауды ұйымдастыру мен жүргізуді реттейтін нормативтік-құқықтық актілер мен санитариялық ережелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Медициналық ұйымдарда инфекциялық бақылау жүргізу.	Машықтар: 1. Медициналық манипуляциялардың эпидемиологиялық маңыздылығын, оқшаулау-шектеу шараларының тиімділігін, стерилизациялау және дезинфекциялау әдістерін бағалау. 2. Комиссия қызметін талдау және өткізілетін шаралардың тиімділігін талдау. 3. Инфекциялық бақылау бойынша медициналық кадрларды даярлау. 4. Мақсатты бағдарламаларды, ұсынымдарды әзірлеу. 5. Денсаулық сақтау ұйымы қызметінің соңғы нәтижелерін бағалау.
		Білімдер: 1. МККБИ кезінде инфекциялық бақылау. 2. Емдеу-профилактикалық ұйымдардың санитариялық-дезинфекциялық режимі. 3. Медициналық құралдарды өңдеу, қалдықтарды жою кезеңдері. 4. Негізгі терминдер мен ұғымдар; ұлттық және жергілікті денсаулық сақтау органдары назарының басым саласы ретінде инфекциялық бақылауды ұсынуға ықпал еткен факторлар. 5. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың негізгі қоздырғыштары мен берілу жолдары. 6. Аурухана жағдайындағы эпидемиялық процесс. 7. Көпсалалы стационарлардағы медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың құрылымы. 8. Инфекциялық бақылау бағдарламаларын ұйымдастыру. 9. Медициналық қалдықтарды жинау, зарарсыздандыру, сақтау және жою. 10. МККБИ профилактикасы бойынша нормативтік және заңнамалық құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Әртүрлі дереккөздерден (медициналық мекемелер, зертханалар, аурулар тіркелімдері) эпидемиологиялық ақпарат жинауды жүргізу.

	Дағды 1: Эпидемиологиялық деректерді жинау, жүйелеу және түсіндіру, сырқаттанушылық үрдісін анықтау және профилактикалық іс-шаралардың тиімділігін бағалау біліктілігі.	2. Статистикалық және ақпараттық әдістерді пайдалана отырып, деректерді жүйелеу және өңдеу. 3. Заңдылықтарды, трендтер мен қауіп-қатер факторларын анықтауды қоса алғанда, сырқаттанушылықты талдауды орындау. 4. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың нәтижелілігін бағалау. 5. Деректерді талдау негізінде тұжырымдар мен ұсынымдарды тұжырымдау.
		Білімдер: 1. Жұқпалы және жұқпалы емес аурулар эпидемиологиясының негізгі қағидаттары. 2. Эпидемиологиялық деректерді статистикалық өңдеу және визуализациялау әдістері. 3. Профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау әдістемесі. 4. Информатика негіздері және медициналық цифрлық жүйелермен жұмыс істеу.
Қосымша еңбек функциясы 1: Жүргізілетін профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау және стратегияларды түзету.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Іс-шаралар нәтижелерін талдау негізінде профилактикалық стратегияларды жақсарту бойынша нақты ұсыныстар әзірлеу және оларды практикаға енгізу қабілеті.	Машықтар: 1. Жүргізілген профилактикалық шаралардың нәтижелерін талдау және олардың күшті және әлсіз жақтарын анықтау. 2. Эпидемиологиялық жағдайды жақсарту үшін ұсыныстар мен түзету шараларын әзірлеу. 3. Ресурстарды және ұйымдастыру мүмкіндіктерін ескере отырып, профилактикалық бағдарламаларға өзгерістер енгізуді жоспарлау. 4. Түзету шараларын іске асыру кезінде медициналық мекемелер мен эпидқадағалау қызметтері арасындағы өзара іс-қимылды үйлестіру. 5. Енгізілген өзгерістердің тиімділігін бағалау және қажет болған жағдайда одан әрі түзетулер енгізу.
		Білімдер: 1. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау әдістері. 2. Жұқпалы және жұқпалы емес ауруларды эпидқадағалау мен алдын алудың қазіргі заманғы тәсілдері. 3. Эпидемиология және аурулардың алдын алу саласындағы нормативтік құжаттар мен стандарттар. 4. Медициналық практикадағы өзгерістерді енгізудің ұйымдастырушылық және әдістемелік қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

Қосымша еңбек функциясы 2: Инфекцияны эпидемиологиялық қадағалау және бақылау бойынша әдістемелік ұсынымдар мен хаттамалар дайындау.	Дағды 1: Өзекті нормативтер мен эпидемиологиялық жағдайды ескере отырып, індетті қадағалау және бақылау бойынша нұсқаулықтар, хаттамалар мен ұсынымдар жасау қабілеті.	1. Эпидемиология және инфекциялық бақылау бойынша нормативтік және ғылыми материалдарды жинау және жүйелеу. 2. Өзекті стандарттар мен талаптарға сәйкес келетін әдістемелік құжаттарды, нұсқаулықтар мен хаттамаларды әзірлеу. 3. Ұсынымдарды медициналық мекемелердің нақты жағдайларына немесе өңірлік эпидемиологиялық ерекшеліктерге бейімдеу. 4. Әзірленген әдістемелік құжаттардың тиімділігін бағалау және қажет болған жағдайда оларды түзету. 5. Практикада нұсқаулықтар мен хаттамаларды қолдану бойынша персоналға кеңес беру.
		Білімдер: 1. Жұқпалы аурулардың эпидемиологиялық негіздері және олардың алдын алу әдістері. 2. Эпидқадағалау және инфекциялық бақылау саласындағы нормативтік-құқықтық актілер мен стандарттар. 3. Хаттамалар мен нұсқаулықтарды әзірлеу мен рәсімдеудің қазіргі заманғы әдістемелері. 4. Эпидемиологиялық іс-шаралардың тиімділігін бағалау және инфекцияларды бақылау қағидаттары. 5. Медициналық практикаға ұсынымдарды енгізудің ұйымдастырушылық және әдістемелік тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Халықаралық және ұлттық тәжірибені зерделеу, оның қолданылуын бағалау және мекеменің немесе өңірдің нақты жағдайларына әдістемелік тәсілдерді бейімдеу біліктілігі.	Машықтар: 1. Эпидемиология және инфекциялық бақылау бойынша халықаралық және ұлттық ғылыми және практикалық әдебиеттерге жүйелі талдау жүргізу. 2. Түрлі әдістемелік тәсілдерді салыстыру және әртүрлі жағдайларда олардың тиімділігін бағалау. 3. Нақты медициналық мекеменің немесе өңірдің ерекшелігіне озық практикалардың қолданылуын анықтау. 4. Әріптестерге және тәжірибеде бейімделген әдістемелерді енгізу бойынша басшылыққа кеңес беру.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық қадағалау және инфекциялық бақылау бойынша қазіргі заманғы халықаралық және ұлттық стандарттар мен ұсынымдар. 2. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалаудың негізгі тәсілдері. 3. Жергілікті жағдайларға бейімдеу және озық тәжірибені енгізу әдістері. 4. Медициналық мекемелер мен өңірлік денсаулық сақтау қызметтері жұмысының ұйымдастырушылық және басқарушылық қағидаттары.

		5. Эпидемиологиялық ақпаратты мониторингтеудің, талдаудың және бағалаудың қазіргі заманғы құралдары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік ЫнтымақтастықЫнтымақтастық және өзара іс-қимыл Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті тиімділік қызметті басқару		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6.1	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) гигиенист	
	6.2	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) гигиенист	
	6.3	Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) гигиенист	
20. Кәсіптің карточкасы "6.3 Дәрігер (маман) гигиенист":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-010		
Кәсіптің атауы:	6.3 Дәрігер (маман) гигиенист		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	6.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог 2269-2-012 - Дәрігер-паразитолог 2269-2-008 - Дәрігер-бактериолог 2269-2-009 - Дәрігер-вирусолог 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2269-2-015 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-зоолог/ эпизоотолог 2269-2-016 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет маманы-энтомолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бақылау және қадағалау субъектілерінің Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын, оның ішінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бұзушылықтарының алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған іс-шараларды әзірлеуге қатысу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды ұйымдастыруға қатысу. 2. Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметке қатысу 3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамаларды ұйымдастыруға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған іс-шараларды әзірлеуге қатысу
	Дағды 1: Сырқаттанушылықтың алдын алу бойынша профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Объектілер мен қоршаған ортаны зертханалық-аспаптық бақылауды ұйымдастыру. 2. Тұрғындарды гигиеналық тәрбиелеу бойынша жұмысты ұйымдастыру. 3. Жоспарлар жасау және жергілікті басқару органдарында қарау үшін жеке материалдар дайындау. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды анықтау, аурулардың алдын алудың басым бағыттарын анықтау.
		Білімдер: 1. Профилактика жүйесіндегі санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің рөлі мен орны. 2. Қоршаған ортаның санитариялық жағдайын зерттеу және бағалау әдістері. 3. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына зиянды әсері. 4. Халықтың денсаулық жағдайын сипаттайтын өлшемдер.

Еңбек функциясы 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды ұйымдастыруға қатысу.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау, денсаулыққа қолайсыз әсер етудің басым факторларын анықтау және қабылдау	Машықтар: 1. Жаңа шикізат түрлеріне қорытынды беру. 2. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына әсерін талдау және бағалау. 3. Елді мекендерді жоспарлау және салу жобаларына, өндірістің жаңа өнімдеріне, шикізат пен тамақ өнімдеріне, құрылыс материалдарына, халық тұтынатын тауарларға, радиоактивті, токсикологиялық және биологиялық заттарды тасымалдау және көму жағдайларына санитариялық сараптама жүргізу.
		Білімдер: 1. Халықтың шаруашылық-ауыз су және мәдени-тұрмыстық мақсаттары үшін пайдаланылатын атмосфералық ауа мен жұмыс үй-жайларының, ауыз судың, тағам өнімдерінің, су объектілері мен топырақтың сапасын реттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы ғимараттар мен мекемелердің жекелеген түрлеріне, тұрмыстық және өнеркәсіптік қалдықтарды жинау, жою және зиянсыздандыру жүйелеріне қойылатын гигиеналық талаптардың ерекшеліктері. 3. Елді мекендерді жоспарлау гигиенасы бойынша нормативтік-әдістемелік құжаттар. 4. Ауыл шаруашылығында қолданылатын пестицидтерге қойылатын гигиеналық талаптар және олардың уытты әсерінің ерекшеліктері. 5. Зертханалық-аспаптық зерттеу әдістерін қолдана отырып, коммуналдық шаруашылық, сауда, қоғамдық тамақтану, тамақ өнеркәсібі объектілерін, өнеркәсіптік объектілерді, мектепке дейінгі балалар, мектеп және жасөспірімдер мекемелерін санитариялық тексеру. 6. Елді мекендерді әлеуметтік-экономикалық дамыту және сауықтыру жөніндегі директивалық органдардың шешімдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Қоршаған ортаны қорғау, еңбек гигиенасы, тағам гигиенасы, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы, радиациялық қауіпсіздік саласында ағымдағы және профилактикалық санитариялық қадағалауды ұйымдастыру. 2. Халық шаруашылығы объектілерін және қоршаған ортаның жай-күйін зертханалық-аспаптық бақылауды ұйымдастыру. 3. Қызметті жоспарлауды ұйымдастыру.

Еңбек функциясы 2: Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметке қатысу	Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тағам өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында, өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жүзеге асыру	4. Декретивті топтардың тұрғындарын гигиеналық тәрбиелеу бойынша жұмысты ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттама. 3. Коммуналдық гигиена, тағам гигиенасы, еңбек гигиенасы, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы, радиациялық гигиена саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау. 4. Елді мекендердің атмосфералық ауасын санитариялық қорғау; елді мекендерді сумен жабдықтау және су гигиенасы; жер үсті және жер асты суларын санитариялық қорғау; елді мекендерді санитариялық тазарту; коммуналдық объектілерді орнатуға және ұстауға қойылатын санитариялық талаптар. 5. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулық жағдайын сипаттайтын көрсеткіштерді зерттеу әдістері. 6. Мектепке дейінгі балалар ұйымдары мен мектептерді орналастыруға және ұстауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізуге қатысу.	Машықтар: 1. Халықтың сырқаттануы, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай және қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы ресми статистика материалдарына талдау жүргізу, сондай-ақ есептік және есептік медициналық құжаттама нысандарына талдау жүргізу. 2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштерін таңдау. 3. Аумақта фактордың таралуын және адамға ықтимал әсерін сипаттау үшін объектілерді өлшеу орындарын белгілеу, бақылаулар мен зерттеулердің жиілігі мен жиілігін анықтау.
		Білімдер: 1. Негізгі физика-химиялық және математикалық жаратылыстану-ғылыми ұғымдар, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері. 2. Халықтың денсаулық жағдайы көрсеткіштерін және демографиялық көрсеткіштерді мемлекеттік есепке алу қағидаттары.

		3. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері. 4. Халықтың денсаулық жағдайын гигиеналық зерттеу және сырқаттанушылықтың алдын алу қағидаттары. 5. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатерді бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Қоршаған орта объектілерінің гигиеналық зерттеулерін ұйымдастыруға қатысу	Машықтар: 1. Нормативтік құжаттарға сәйкес нәтижелерді бағалауды жүргізу. 2. Хаттамалар жасау және актілерді рәсімдеу. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды жүргізу және ресімдеу. 4. Зерттеулер мен санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу үшін өнімнің сынамаларын (үлгілерін) іріктеуді жүргізу.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу тәртібі. 2. Заманауи зертханалық-аспаптық зерттеулер. 3. Халықтың сырқаттанушылығының пайда болуының қауіп-қатерін анықтау әдістері. 4. Профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды әзірлеу. 5. Адам денсаулығына жағымсыз әсер ететін физикалық факторларды зерттеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Анықталған нормативтік талаптардың бұзылуының зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған	Машықтар: 1. Тексеруге жататын аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, құрылыстарды, үй-жайларды, жабдықтар мен көлік құралдарын тексеру. 2. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеп алу және оларды зерттеу мен сынақтан өткізу. 3. Өнімнің, қоршаған орта және өндірістік орта объектілерінің үлгілерін (сынамаларын) іріктеу хаттамаларын ресімдеу. 4. Анықталған нормативтік талаптарды бұзушылықтардың зиян келтіру фактілерімен себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және (немесе) тергеу жүргізу. 5. Азаматтардың өміріне немесе денсаулығына зиян келтіру фактісімен нормативтік талаптардың анықталған бұзылуының себеп-салдарлық байланысын белгілеуге бағытталған сараптама нәтижелері бойынша сараптамалық қорытынды жасау.

Еңбек функциясы 3: Санитариялық-эпидемиологиялық сараптамаларды ұйымдастыруға қатысу	сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.	Білімдер: 1. Физикалық факторларды зерттеу және өлшеу әдістері. 2. Азаматтардың өмірі мен денсаулығына зиян келтіру фактісімен санитариялық-эпидемиологиялық талаптардың бұзылуының себеп-салдарлық байланысын анықтау үшін сараптама және тергеу әдіснамасы. 3. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 3: Санитариялық-эпидемиологиялық тергеулер мен сынақтар жүргізу.	Машықтар: 1. Ұсынылған материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау және санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау. 2. Зерттеулерді (сынақтарды) және өлшемдерді орындау әдістері мен әдістемелерін, сынақ шарттарын, объект қасиеттерінің бір немесе бірнеше өзара байланысты сипаттамаларын, деректерді ұсыну нысандарын айқындау жөніндегі операцияларды орындау алгоритмдерін айқындау және нәтижелердің дәлдігі мен дұрыстығын бағалау. 3. Ұсынылған құжаттар мен материалдарды қауіп төндіруі ықтимал факторлардың болуы тұрғысынан зерделеу. 4. Зертханалық зерттеулер мен сынақтар, зерттеулер жүргізу және олардың нәтижелерін бағалау. 5. Техникалық регламенттерге және мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтерге сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың, тексерулердің, зерттеулердің, сынақтардың, сондай-ақ токсикологиялық, гигиеналық және өзге де бағалау түрлерінің нәтижелерін ресімдеу. 6. Тексеру актісін немесе ошақты эпидемиологиялық тексеру картасын жасау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілерінде, медициналық ұйымдарда, тағам өнеркәсібі, қоғамдық тамақтану және сауда кәсіпорындарында, өндірістік объектілерде, балалар мен жасөспірімдерге арналған мекемелерде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері.

		3. Қоршаған орта факторларының адам ағзасына қолайсыз әсерін болдырмау үшін алдын алу шараларын ұйымдастыру қағидаттары. 4. Қоршаған орта объектілерін гигиеналық зерттеу әдістері. 5. Иондаушы сәуленің адам денсаулығына, биологиялық механизмдерге және адамның радиациялық зақымдану клиникасына әсері. 6. Эпидемиологиялық зерттеулердің түрлері және олардың мақсаты. 7. Ауру ошағын эпидемиологиялық тексеру әдістері және эпидемиологиялық талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған іс-шараларды әзірлеуге қатысу	Дағды 1: Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін санитариялық-гигиеналық іс-шараларды әзірлеу	Машықтар: 1. Қоршаған орта факторларының халықтың денсаулығына әсерін жалпылау, талдау және бағалау. 2. Профилактикалық шараларды әзірлеу, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау және денсаулыққа қолайсыз әсер етудің басым факторларын анықтау. 3. Жоспарларды әзірлеу және жергілікті басқару органдарында қарау үшін материалдар дайындау. 4. Қоршаған орта факторларын бақылаудың және инфекциялық және паразиттік ауруларды диагностикалаудың заманауи зертханалық және аспаптық әдістерін пайдалана отырып, объектілерге зерттеу жүргізу.
		Білімдер: 1. Халықтың шаруашылық-ауыз су және мәдени-тұрмыстық мақсаттары үшін пайдаланылатын атмосфералық ауа мен жұмыс үй-жайларының, ауыз судың, тамақ өнімдерінің, су объектілері мен топырақтың сапасын реттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы ғимараттар мен мекемелердің жекелеген түрлеріне, тұрмыстық және өнеркәсіптік қалдықтарды жинау, жою және залалсыздандыру жүйелеріне қойылатын гигиеналық талаптар. 3. Елді мекендерді жоспарлау гигиенасы бойынша нормативтік-әдістемелік құжаттар. 4. Ауыл шаруашылығында қолданылатын пестицидтерге қойылатын гигиеналық талаптар және олардың уытты әсерінің ерекшеліктері. 5. Халықтың денсаулық жағдайын бағалау критерийлері мен көрсеткіштері; зерттеудің социологиялық әдістері. физикалық факторларды зерттеу мен өлшеудің микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық және радиологиялық әдістері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Санитариялық зерттеулердің, зертханалық зерттеулердің нәтижелерін талдау және білікті қорытынды беру.	Машықтар: 1. Санитариялық зерттеулер мен зертханалық зерттеулердің нәтижелерін бағалау. 2. Санитариялық тексерулер мен зертханалық зерттеулердің нәтижелері бойынша білікті қорытынды мен ұсыныстар беру. 3. Жоспарланған іс-шаралардың гигиеналық және экономикалық тиімділігін бағалау. 4. Эпидемиологпен бірге жедел ішек аурулары мен тамақтан уланудың өршуін тергеу нәтижелерін талдау.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық зерттеулер мен зерттеулер жүргізу тәртібін регламенттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тіршілік ету ортасы мен өндірістік қызметтің әртүрлі объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 3. Атмосфералық ауа, су көздері мен ауыз су, топырақ және тағам өнімдерінің гигиеналық сапа нормативтері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бастамашылық Клиентке бағдарлау Дербестік және жауапкершілік ЫнтымақтастықЫнтымақтастық және өзара іс-қимыл Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6.1	Дәрігер (маман)-эпидемиолог, Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)
	6.2	Дәрігер (маман)-эпидемиолог, Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)
	6.3	Дәрігер (маман)-эпидемиолог, Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері (маманы)
21. Кәсіптің карточкасы "7.1 Дәрігер (маман) бактериолог":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-008	
Кәсіптің атауы:	7.1 Дәрігер (маман) бактериолог	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2269-2-011 - Дәрігер-микробиолог 2131-9-002 - Биотехнолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің, бактериялық генез ауруларының диагностикасын қамтамасыз ету үшін мониторингтің, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалаудың нәтижелерін ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бактериялық генез ауруларын диагностикалау бойынша іс шараларды жүзеге асыру 2. Жетекшілердің бақылауымен және қадағалауымен санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының басқа бөлімшелерімен және денсаулық сақтау қатысушыларымен өзара бірігіп іс-әрекет жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. ТЖ аймағындағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау .	
		Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биологиялық қорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Зерттеуге жататын материалдың сипаты мен көлемін, оны алу мерзімдерін және сынамаларды алу мерзімдерін анықтау.	

	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	4. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін адамның биологиялық материалдарын және сыртқы орта объектілерінен (топырақ, су, ауа, қол жуу, тұрмыстық заттар, стерильділікке жуу, тамақ және тұтыну нормативтік-құқықтық актілеріне сәйкес) алынған зерттеу материалдарын жинауды, айналысын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру. 5. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар бойынша зерттеулердің зертханалық мониторингі жоспарын әзірлеу, есепке алу-есеп беру медициналық құжаттаманы ресімдеу, бактериологиялық, зертханалық зерттеулерге материалдар алу, нәтижелерін бағалау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жалпы, жеке және санитариялық бактериология, эпидемиология, бактериялық аурулардың алдын алу және бақылау негіздері. 5. Микробиологиялық зертханалардың заманауи мәліметтер базасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 1: Бактериялық генез ауруларын диагностикалау бойынша іс шараларды жүзеге асыру	Дағды 2: Жетекшілердің бақылауымен және қадағалауымен	Машықтар: 1. Биоматериалды клиникалық-диагностикалық бактериологиялық зерттеу жүргізу, микроорганизмдердің түрін анықтау және анықтау, себу дәрежесін анықтау, қажет болған жағдайда Бактерияға қарсы препараттарға сезімталдығын анықтау. 2. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін қоршаған ортаның (топырақ, су, ауа, қолдан жуу, тұрмыстық заттар, стерильділікке арналған жуу, халықтың санитариялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес тамақ және тұтыну) сынамаларын алу. 3. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-бактериологиялық зерттеу жүргізу, инфекциялық аурулар жағдайларын тіркеу және есепке алуды жүргізу. 4. Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау;

	клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу	цифрлық жүйелермен (медициналық, зертханалық) және интернет-ресурстармен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Биоматериалды клиникалық-диагностикалық бактериологиялық зерттеу жүргізу, микроорганизмдердің түрін анықтау және анықтау, себу дәрежесін анықтау, қажет болған жағдайда Бактерияға қарсы препараттарға сезімталдығын анықтау. 2. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін қоршаған ортаның (топырақ, су, ауа, қолдан жуу, тұрмыстық заттар, стерильділікке арналған жуу, халықтың санитариялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес тамақ және тұтыну) сынамаларын алу. 3. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-бактериологиялық зерттеу жүргізу, инфекциялық аурулар жағдайларын тіркеу және есепке алуды жүргізу. 4. Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау; цифрлық жүйелермен (медициналық, зертханалық) және интернет-ресурстармен жұмыс істеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Жетекшілердің бақылауымен және қадағалауымен санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының басқа бөлімшелерімен және денсаулық сақтау	Дағды 1: Диагностика, емдеу, оңалту, бактериялық инфекциялардың таралуының алдын алу және салауатты өмір салтын қалыптастырудың кешенді тәсілін қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның бейінді бөлімшелерінің дәрігерлеріне бактериялық және вирустық генез ауруларын зертханалық диагностикалау мәселелері бойынша кеңес беру. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Деректер базасы мен кітапханалардың цифрлық жүйелерімен және интернет-ресурстармен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен тиімді қарым-қатынас қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның бейінді бөлімшелерінің дәрігерлеріне бактериялық және вирустық генез

қатысушыларымен өзара бірігіп іс-әрекет жасау	Диагностика, емдеу, оңалту, вирустық инфекциялардың таралуының алдын алуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді көзқарасты қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа да мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық	ауруларын зертханалық диагностикалау мәселелері бойынша кеңес беру. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Зертханалық тәжірибенің стандартты типтік процедуралары.
		Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен тиімді қарым-қатынас қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: ТЖ аймағындағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау.	Дағды 1: ТЖ медициналық-санитариялық құбылыстарының деңгейін бағалауды жүргізу	Машықтар: 1. Уақытша тұрғын үйлерді және ТЖ кезінде халықты эвакуациялау орындарын сумен жабдықтауды ұйымдастыру, ауыз суды дезинфекциялау. 2. Эвакуация және уақытша тұру орындарындағы (жатақханалар, шатырлы қалашықтар) санитариялық-гигиеналық жағдайларды бағалау. 3. Коммуналдық қызметтермен бірлесіп, аумақтың қайталама ластануын болдырмау үшін қатты тұрмыстық қалдықтарды, биологиялық қалдықтарды, жануарлар мен адамдардың мәйіттерін жинауды, әкетуді және залалсыздандыруды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Ауыз су сапасына, сумен жабдықтау жүйесіне қойылатын гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 2. Уақытша тұрғын үйлерге, оларды күтіп-ұстауға және пайдалануға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар. 3. Елді мекендердің қатты тұрмыстық қалдықтарын залалсыздандыру және кәдеге жарату әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінді шоғырландыру және бақылау Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Ауызекі сөйлеу дағдылары Мақсаткерлік	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
22. Кәсіптің карточкасы "7.1 Дәрігер (маман) паразитолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-012		
Кәсіптің атауы:	7.1 Дәрігер (маман) паразитолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2250-0 - Ветеринариялық дәрігерлер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жетекшінің бақылауымен және қадағалауымен паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гельминтозды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының басқа бөлімшелерімен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара бірлесіп іс-әрекет жасау
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттаманы жүргізу.
Еңбек функциясы 1: Гельминтозды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биологиялық қорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу, биологиялық материалдар мен растайтын зерттеу материалдарын жинауды, айналымды, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру. 3. Пайдалану ережелеріне сәйкес зертханалық жабдықта жұмыс істеу. 4. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар бойынша Зерттеулерді зертханалық бақылау жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Зертханалық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жалпы паразитология, эпидемиология, паразиттік аурулардың алдын алу және бақылау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Гельминтоздың қоздырғыштарын	Машықтар: 1. Нәжіске паразитологиялық зерттеу жүргізу, ішектің қарапайымдылықтарын, гельминттерді және олардың жұмыртқаларын анықтау және зерттеу; 2. Санитариялық-паразитологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қол шайындылары, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамасын алу. 3. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-паразитологиялық зерттеу жүргізу. 4. Паразиттік аурулар жағдайларын және олар бойынша есептілікті жүргізу қағидаларын тіркеу, есепке алуды жүргізу.

	анықтауға арналған санитариялық-паразитологиялық және/немесе паразитологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	5. Паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 2. Паразиттік аурулардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының негіздері. 3. Паразиттер мен векторлардың морфологиясы мен биологиясы, зертханалық диагностика, эпидемиология, аса маңызды паразиттік және векторлық паразиттік емес аурулардың алдын алу және олармен күресу. 4. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, жалпы гельминтоздардың диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының басқа бөлімшелерімен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара бірлесіп іс-әрекет жасау	Дағды 1: Диагностика мәселелері бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның бейінді бөлімшелерінің дәрігерлеріне зертханалық диагностика мәселелері бойынша кеңес беру. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Медициналық көмектің үздіксіздігін және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу; көпсалалы топтардың, консилиумдардың, клиникалық аралаулардың жұмысына қатысу.
		Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен тиімді қарым-қатынас қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Мақсаттарды, қатысушыларды және қажетті ресурстарды ескере отырып, іс-шараларды жоспарлау және дайындау. 2. Күн тәртібін қалыптастыру, қатысушылар арасында рөлдер мен міндеттерді бөлу. 3. Әр түрлі бөлімшелер мен қатысушылар арасында байланыс пен үйлестіруді ұйымдастырыңыз.

	Дағды 2: Бірлескен жұмыс кеңестерін, конференцияларды, консультацияларды және ақпарат алмасуды ұйымдастыру	4. Пікірталастарды модерациялау, сындарлы диалогты қолдау және тиімді пікір алмасу. 5. Кеңестердің, консультациялардың және конференциялардың нәтижелерін құжаттау; жұмыс топтарында қарым-қатынас және тұлғааралық қарым-қатынас дағдыларын дамыту.
		Білімдер: 1. Іскерлік іс-шаралар мен кездесулерді жоспарлау және өткізу негіздері. 2. Тиімді қарым-қатынас және тұлғааралық қарым-қатынас ережелері. 3. Онлайн және офлайн іс-шараларды ұйымдастыруға арналған технологиялар мен құралдар (бейнеконференциялар, бірлескен жұмыс платформалары); 4. Ішкі және сыртқы ақпарат алмасуға қойылатын нормативтік және корпоративтік талаптар. 5. Іскерлік этикет және кәсіби қарым-қатынас негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зертханалық зерттеулердің барлық кезеңдері үшін стандартты операциялық рәсімдерді (СОР) әзірлеу және енгізу.	Машықтар: 1. Тиімді және дәл СОР жасау үшін зертханалық процестердің талаптары мен ерекшеліктерін талдаңыз. 2. Зерттеудің әр кезеңіндегі әрекеттер тізбегін сипаттайтын егжей-тегжейлі және түсінікті нұсқаулар жасаңыз. 3. СОР нормативтік талаптарға және сапа стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету. 4. Оқу мен процедуралардың сақталуын бақылауды ұйымдастыра отырып, зертханалық тәжірибеге СОР енгізу. 5. Аудит нәтижелері, технологиялар мен нормативтік құжаттардағы өзгерістер негізінде СОР жаңарту және түзету. 6. СОР келісу және бекіту үшін әртүрлі бөлімшелермен өзара әрекеттесуді үйлестіру. 7. Енгізілген процедуралардың тиімділігін бағалау және оларды оңтайландыру бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер: 1. Зерттеудің әртүрлі кезеңдерінде қолданылатын зертханалық әдістер мен технологиялардың негіздері. 2. Жұмыс процестерін стандарттау және құжаттау қағидаттары. 3. Стандартты операциялық процедураларды құрастыру және рәсімдеу әдістері. 4. Зертханалық қызметке қолданылатын нормативтік және реттеуші талаптар. Зертхананың

Қосымша еңбек функциясы 1: Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттаманы жүргізу.		жұмысын реттейтін ұйымның ішкі ережелері мен нұсқаулары. 5. Зертханалық процестердің сапасын бақылау және аудит негіздері. 6. Қызметкерлерді оқыту және жаңа жұмыс стандарттарын енгізу рәсімдері. 7. Енгізілген процедуралардың тиімділігін бағалау және түзету әдістері; Зертханалық процестердегі өзгерістерді басқару қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау.	Машықтар: 1. Медициналық құжаттаманы уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша ресімдеу; медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 2. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 3. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелерді пайдалану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы бұйрықтар, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтар. 2. Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу қағидаларын бекіту туралы бұйрық және есептерді ұсыну. 3. Денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелер мен базалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дәлдік Тәртіптілік Жауапкершілік Шағылысу Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Ауызекі сөйлеу дағдылары стресске төзімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог

23. Кәсіптің карточкасы "7.1 Дәрігер (маман) эпидемиолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-013		
Кәсіптің атауы:	7.1 Дәрігер (маман) эпидемиолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог 2111-1-003 - Астрометрия маманы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес ауруларға эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Медициналық және өзге де ұйымдарда санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шараларды ұйымдастыру және жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Эпидемиология және инфекциялық ауруларды алдын алу саласында ғылыми-зерттеу, талдау және әдістемелік жұмыстар жүргізу.
	Дағды 1: Инфекциялық (паразиттік) ауруларды мемлекеттік санитариялық-эпидемиол огиялық қадағалау.	Машықтар: 1. Эпидемиологтың мақсаты мен міндеттерін тұжырымдау. 2. Инфекциялық (паразиттік) ауру ошақтарында профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлауға қатысу. 3. Инфекциялық ауруларға қарсы вакцинацияның орындалуын қадағалау. 4. Дезинфекцияға, зарарсыздандыруға, дезинсекцияға және дератизацияға қатысу. 5. Инфекциялық (паразиттік) аурулар ошақтарын эпидемиологиялық тексеруге қатысу. 6. Инфекциялық аурулардың ошақтарын және тағамнан улануды тексеруге қатысу. 7. Иммундаудан кейінгі жағымсыз құбылыстырды тексеруге қатысу. 8. Эпидемиологиялық талдау деректері негізінде инфекциялық (паразиттік) аурулардың жекелеген нозологиялық нысандары бойынша эпидемиялық процестің сипаттамаларын анықтау және оларды алдын алу бойынша нақты шараларды белгілеу. 9. Медициналық бұйымдарды өңдеу мен зарарсыздандыруды, медициналық қалдықтар мен иммунобиологиялық препараттарды жоюды бақылау. 10. Стационарларда инфекциялық (паразиттік) аурулар туындаған кезде профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар кешенін әзірлеуге және жүзеге асыруға қатысу, ауруханының барлық бөлімшелерінде эпидемияға қарсы және санитариялық-гигиеналық режимдерді қамтамасыз ету. 11. Медициналық процедураларды орындау барысында стандартты сақтық шараларын қолдану. 12. Инфекциялық бақылау бойынша дұрыс құжаттаманы жүргізу және қауіпсіздіктің бұзылуы туралы хабарлау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу және халықтың

Еңбек функциясы 1: Инфекциялық (паразиттік) және инфекциялық емес ауруларға эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.		санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Эпидемиологиялық бөлімнің құрамындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдарының міндеттері. 3. Инфекциялық және паразиттік аурулардың эпидемиологиясы (этиологиясы, инфекция көздері, қоздырғыштың берілу механизмдері, эпидемиялық процестің көріністері, жағдайдың стандартты анықтамалары, зертханалық диагностика, алдын алу және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру). 4. Стандартты және қосымша сақтық шараларын түсіну. 5. Медициналық ұйымдағы инфекциялық бақылау жүйесінің құрылымы туралы түсінік.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Инфекциялық (паразиттік) аурулар кезінде есепке алу – есеп беру құжаттарын жүргізу.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық бөлім бойынша есепке алу және есеп беру құжаттамасын жүргізу. 2. Халықтың инфекциялық және паразиттік аурулары бойынша эпидемиологиялық жағдай туралы деректерді жинау, өңдеу, жүйелеу (цифрлық және аналитикалық) және түсіндіру. 3. Халық арасында инфекциялық (паразиттік) ауруларға мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу. 4. Статистикалық есептерді дайындау және оларды белгіленген мерзімде бақылаушы органдарға ұсыну.
		Білімдер: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулар эпидемиологиясы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 2. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларға эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыру негіздері. 3. Төтенше жағдайлардағы шараларды ұйымдастыру. 4. Есепке алу және есеп беру құжаттарының формалары (журналдар, карталар, шұғыл хабарламалар, статистикалық формалар). 5. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органдарына деректерді рәсімдеу және беру қағидалары. 6. Есептік деректерді жүйелеу, сақтау және талдау қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

	Дағды 1: Медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларды алдын алуға бағытталған санитариялық-гигиеналық және эпидемияға қарсы шаралар кешенін әзірлеу, енгізу және қамтамасыз ету.	1. Медициналық ұйымның санитариялық-гигиеналық жағдайына эпидемиологиялық талдау жүргізу. 2. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шаралар жоспарын әзірлеу. 3. Медициналық ұйымдарда санитариялық-гигиеналық нормалар мен ережелердің сақталуын ұйымдастыру және бақылау. 4. Дезинфекциялаудың, стерилдеудің және санитариялық өңдеудің оңтайлы әдістері мен құралдарын анықтау. 5. Профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау және қажет болған жағдайда түзету әрекеттерін енгізу. 6. Инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін зертханалық және шаруашылық қызметтермен өзара іс-қимыл жасау. 7. Медициналық қызметкерлерге медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларды алдын алу мәселелері бойынша нұсқама және оқыту жүргізу. 8. Бөлмелердің, жабдықтар мен персоналдың санитариялық жағдайын бақылау бойынша құжаттаманы рәсімдеу және талдау. 9. Жеке қорғаныс құралдарын, қол гигиенасы мен қауіпсіз рәсімдер алгоритмдерін дұрыс қолдану. 10. МККБИ жағдайларын тексеру, құжаттаманы рәсімдеу және түзету іс-шараларын әзірлеуге қатысу . 11. Инфекциялық бақылаудың бұзылуы анықталған кезде клиникалық және әкімшілік персоналмен өзара іс-әрекет жасау.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық көмек көрсетумен байланысты жұқпалар эпидемиологиясының негіздері және олардың берілу жолдары. 3. Зарарсыздандырудың, стерилдеудің, асептика мен антисептиканың қазіргі заманғы әдістері мен құралдары. 4. Бөлмелердің, медициналық жабдықтар мен құралдардың санитариялық-гигиеналық жағдайына қойылатын талаптар. 5. Сыртқы орта объектілерінің зарарсыздығы мен микробтық тұқымдануын бақылау әдістері. 6. Эпидемиологиялық практикада қолданылатын микробиология, вирусология және иммунология негіздері.

Еңбек функциясы 2: Медициналық және өзге де ұйымдарда санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) шараларды ұйымдастыру және жүргізу.		7. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекция жағдайларын тексеру және тиісті құжаттаманы жүргізу тәртібі. 8. Медицина қызметкерлері мен пациенттердің инфекциялық қауіпсіздігін ұйымдастыру негіздері. 9. Инфекциялық бақылаудың және МККБИ профилактикасының заманауи концепциялары, халықаралық стандарттар. 10. Инфекциялық бақылау жүйесін ұйымдастыру қағидаттары, комитеттің және инфекциялық бақылау қызметінің функциялары. 11. Инвазиялық араласулармен байланысты асқынулардың алдын алуды қоса алғанда, пациенттер үшін қауіпсіз ортаны ұйымдастыру жөніндегі талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Сырқаттанушылықты талдау, медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың себептері мен қауіп-қатер факторларын анықтау, профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау және оларды	Машықтар: 1. Медициналық көмек көрсетумен байланысты жұқпалы аурулар бойынша эпидемиологиялық деректерді жинау, жүйелеу және өңдеу. 2. Пациенттер мен қызметкерлер арасындағы сырқаттанушылық көрсеткіштеріне статистикалық және эпидемиологиялық талдау жүргізу. 3. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекция қоздырғыштарының себептерін, көздері мен берілу механизмдерін анықтау. 4. Медициналық ұйымның әртүрлі бөлімшелерінде медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың пайда болу және таралу қауіп-қатер факторларын анықтау және бағалау. 5. Ауру жағдайлары арасында себеп-салдарлық байланыстарды орнату үшін эпидемиологиялық тексеру әдістерін пайдалану. 6. Жүргізілетін санитариялық-эпидемияға қарсы және профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау. 7. Инфекциялық қауіпсіздік жүйесін оңтайландыру бойынша ұсыныстар мен ұсынымдар әзірлеу. 8. Эпидемиологиялық жағдайды мониторингілеу үшін статистикалық талдаудың заманауи әдістерін, цифрлық құралдар мен бағдарламалық кешендерді қолдану. 9. Талдау есептерін дайындайды және талдау нәтижелерін басшылыққа және бақылаушы органдарға ұсыну.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық көрсеткіштерді есептеу мен түсіндіруді қоса алғанда, эпидемиологиялық талдаудың қағидаттары мен әдістері.

	оңтайландыру бойынша ұсынымдар қалыптастыру.	2. Денсаулық сақтаудағы статистика, биостатистика және ақпараттық-талдамалық технологиялар негіздері. 3. Стационар жағдайында жұқпалы аурулар қоздырғыштарының берілу механизмдері мен жолдары. 4. Медициналық көмек көрсетумен байланысты негізгі инфекциялардың жіктелуі, этиологиясы және патогенезі. 5. Медициналық көмек көрсетумен байланысты жұқпалар ошақтарын эпидемиологиялық тексеру әдістері және құжаттаманы рәсімдеу қағидалары. 6. Жұқпалы ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды және есепке алуды ұйымдастыру жүйесі. 7. Профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 8. Инфекциялық қауіпсіздікті басқарудың және кәсіби қауіп-қатерді талдаудың қазіргі заманғы тәсілдері. 9. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың алдын алуды және есепке алуды регламенттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар. 10. Медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың алдын алу жөніндегі комиссиялардың жұмысын ұйымдастыру негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Жұқпалы емес ауруларды мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау.	Машықтар: 1. Эпидемиолог қызметінің мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдау. 2. Эпидемиологиялық бөлімнің есептік-есептік құжаттамасын жүргізу. 3. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға жататын объектілерге жүргізілген санитариялық-эпидемиологиялық тексерулердің нәтижелері бойынша халықтың денсаулығы мен адамның тіршілік ету ортасының жай-күйі туралы деректерді (сандық, талдамалық) жинауды, өңдеуді, жүйелеуді жүзеге асырады, ақпаратты жинауды және жүйелеуді жүргізу. 4. Халықтың денсаулығының нашарлауы қауіп-қатерінің жетекші факторларын, санитариялық-эпидемиологиялық, профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды іріктеуді жүргізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу саласындағы заңнамалары,

Қосымша еңбек функциясы 1: Жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.		халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етудің негізгі нормативтік-құқықтық актілері. 2. Профилактиканың, диагностиканың, диспансерлік бақылау мен оңалтудың қазіргі заманғы әдістері. 3. Емдеу-алдын алу, жедел медициналық көмек, халықты дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуді ұйымдастыру негіздері. 4. Инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалаудың негізгі қағидаттары мен міндеттері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық бақылау.	Машықтар: 1. Тұтастай алғанда және жекелеген топтарда халық арасында жұқпалы емес ауруларға эпидемиологиялық бақылауды жүзеге асыру. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету үшін пәрменді алдын алу іс-шараларын жүргізу мақсатында материалды талдау. 3. Халық арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша ақпараттық-білім беру жұмысын жүргізу. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындылар, тексеру актілері, хаттамалар мен ұйғарымдар жасау.
		Білімдер: 1. Қоршаған орта факторларының халық денсаулығының жай-күйіне әсер етуінің алдын алу жөніндегі профилактикалық шаралар қағидаттары. 2. Халықтың денсаулық жағдайын талдау үшін зерттеудің эпидемиологиялық әдістері. 3. Инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалаудың негізгі қағидаттары мен міндеттері. 4. Эпидемиологиялық талдаудың қазіргі заманғы әдістері (сипаттамалық, талдамалық, эксперименттік). 5. Инфекциялық емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалау жүргізуді реттейтін нормативтік-құқықтық актілер және санитариялық-эпидемиологиялық талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Қолданыстағы инфекциялық бақылау жүйесін талдау және оны жетілдіру бағыттарын анықтау. 2. Инфекциялық аурулардың алдын алу бойынша әдістемелік материалдарды әзірлеудің мақсаттарын, міндеттері мен басымдықтарын тұжырымдау.

	Дағды 1: Медициналық ұйымдарда инфекциялық бақылау және аурулардың алдын алу жүйесін жетілдіруге бағытталған ғылыми негізделген әдістемелік материалдарды, хаттамалар мен іс-қимыл алгоритмдерін жасау.	3. Қазіргі заманғы ғылыми деректер мен нормативтік құжаттар негізінде медицина қызметкерлері үшін әдістемелік ұсынымдар, жергілікті хаттамалар мен іс-қимыл алгоритмдерін әзірлеу. 4. Ұсынылатын профилактика және инфекциялық бақылау шараларын негіздеу кезінде дәлелді медицина қағидаттарын қолдану. 5. Енгізілетін әдістемелік шешімдердің тиімділігі мен нәтижелілігін бағалау критерийлерін әзірлеу. 6. Әзірленген материалдарды медициналық ұйымдардың практикалық қызметіне енгізу және олардың қолданылуын бақылау. 7. Әзірленген әдістемелер мен хаттамалар бойынша персоналды оқытуды және кеңес беруді ұйымдастыру. 8. Белгіленген талаптарға сәйкес әдістемелік құжаттарды рәсімдейді және ұсыну. 9. Іс жүзінде қолдану қорытындысы бойынша әдістемелік материалдарға түзетулер енгізу және енгізу нәтижелеріне талдау жасау.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылықты және жұқпалы ауруларды реттейтін заңнамалық және нормативтік құжаттар. 2. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялық бақылау және инфекциялардың алдын алу жүйесін ұйымдастыру негіздері. 3. Жергілікті хаттамаларды, стандартты операциялық рәсімдер мен әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу құрылымы мен қағидаттары. 4. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін талдау және бағалау әдістері. 5. Дезинфекция, стерильдеу, асептика және антисептика саласындағы қазіргі заманғы ғылыми және технологиялық жетістіктері. 6. Әдістемелік материалдарды бекіту кезінде бақылаушы және сарапшы органдармен өзара іс-қимыл тәртібі. 7. Әзірленген алгоритмдер мен хаттамалардың сақталуын мониторингілеу және бағалау әдістері. 8. Денсаулық сақтау саласындағы әдістемелік құжаттарды рәсімдеуге және сараптамалық бағалауға қойылатын талаптар.
Қосымша еңбек функциясы 2: Эпидемиология және инфекциялық ауруларды алдын алу саласында ғылыми-зерттеу, талдау және әдістемелік жұмыстар жүргізу.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Эпидемиология саласындағы ғылыми зерттеулердің мақсаттарын, міндеттері мен болжамдарын анықтау.

	Дағды 2: Ғылыми міндеттерді тұжырымдау, эпидемиологиялық ақпаратты жинау және өңдеу, инфекциялық аурулардың таралу заңдылықтарын анықтау және профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау үшін статистикалық талдау және модельдеу әдістерін қолдану.	2. Статистикалық нысандарды, сауалнамаларды, деректер базасын және цифрлық платформаларды пайдалана отырып, шынайы эпидемиологиялық деректерді жинауды жоспарлау және жүргізу. 3. Алынған ақпаратты өңдеу, жүйелеу және верификациялау. 4. Аурулардың таралу заңдылықтарын анықтау үшін сипаттау және талдау эпидемиологиялық әдістерін қолдану. 5. Эпидемиологиялық процестерді математикалық модельдеу және болжау әдістерін пайдалану. 6. Деректерді талдау үшін статистикалық бағдарламалар мен сандық бағдарламаларды қолдану. 7. Талдау нәтижелерін эпидемиологиялық заңдылықтар мен қауіп-қатер факторлары тұрғысынан түсіндіру. 8. Сандық көрсеткіштер негізінде жүргізілетін профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау. 9. Зерттеу нәтижелерін есептер, ғылыми жарияланымдар және талдамалық шолулар түрінде рәсімдеу. 10. Кәсіби іс-шараларда, семинарлар мен конференцияларда ғылыми зерттеулердің нәтижелерін ұсыну.
		Білімдер: 1. Медицина және эпидемиология саласындағы ғылыми зерттеулердің әдіснамасы мен кезеңдері. 2. Эпидемиологиялық ақпаратты жинаудың негізгі көздері мен әдістері (тіркелімдер, мониторинг, статистикалық есептілік, іріктемелі зерттеулер). 3. Эпидемиологиялық көрсеткіштерді құру және талдау қағидаттары (сырқаттану, таралу, өлім-жітім, қауіп-қатер, салыстырмалы қауіп-қатер және т.б.). 4. Сипаттау, талдау және эксперименттік эпидемиология әдістері. 5. Корреляциялық, регрессиялық және көп факторлы талдауды қоса алғанда, биостатистика және эпидемиологиялық модельдеу негіздері. 6. Профилактикалық бағдарламалар мен эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігі мен сапасын бағалау әдістері. 7. Деректерді өңдеу мен визуализациялаудың қазіргі заманғы ақпараттық технологиялары мен бағдарламалық құралдары. 8. Дәлелді медицина және ғылыми жарияланымдарды сыни талдау негіздері. 9. Денсаулық сақтаудағы ғылыми және талдамалық қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Мейірімділік Бастамашылық Ақпаратты іздеу және талдау Шағылысу Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Ауызекі сөйлеу дағдылары		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
24. Кәсіптің карточкасы "7.1 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-003		
Кәсіптің атауы:	7.1 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2213-3-002 - Дәрігер-радиолог 2133-1 - Экологтар 2149-9-012 - Инженер-медициналық радиохимик 2216-3-005 - Дәрігер-рентгенолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қызметкерлердің денсаулығына қауіп-қатерді бағалау және басқару
	Дағды 1: Өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) зияндылығы мен қауіптілігі көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын талдау	Машықтар: 1. Жұмысшыларға қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) орта факторларының және еңбек процесінің факторларының) әсер ету көрсеткіштері бойынша өлшемдерге сәйкес сыныптар бойынша еңбек жағдайларын бағалауды жүзеге асыру. 2. Сынамаларды іріктеу, ілеспе құжаттарды, санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу туралы ұйғарымдар мен қаулыларды дайындау, жұмыс орындарында зиянды өндірістік факторларды: иондамайтын сәуле шығару параметрлерін, физикалық факторлар параметрлерін (шу, діріл, микроклимат, жарықтандыру), сыртқы орта объектілерін (су, топырақ, ауа) зертханалық-аспаптық зерттеулер мен өлшемдерді жүргізу дағдыларын меңгеру (атмосфералық ауа және жұмыс аймағының ауасы). 3. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға жататын объектілерді жүргізілген санитариялық-эпидемиологиялық зерттеп-қарау нәтижелері бойынша халық денсаулығы мен адамның мекендеу ортасының жай-күйі туралы деректерді (цифрлық, талдамалық) жинауды, өңдеуді, жүйелеуді жүргізу. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық, профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізу.
		Білімдер:

Еңбек функциясы 1: Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.		1. Өндірістік орта факторларының зияндылығы мен қауіптілігі, еңбек процесінің ауырлығы мен шиеленісі көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын бағалау мен жіктеудің гигиеналық критерийлері. 2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы өлшеулерді іріктеу мен жүргізудің негізгі аспаптары мен әдістері. 3. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау.	Машықтар: 1. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді пайдалана отырып, профилактикалық бақылау, тексерулер, тергеулер жүргізуге қатысу. 2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы анықталған бұзушылықтарды жою және олардың орындалуын бақылау туралы хабарламаларды, тексеруді тағайындау туралы актілерді, тексеру актілерін, нұсқамаларды рәсімдеуге қатысу. 3. Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органның цифрлық жүйелерінде тексерулерді тіркеуге, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есептік-есептік құжаттаманы жүргізуге қатысу. 4. Өндірістік орта факторларын бақылаудың заманауи зертханалық және аспаптық әдістерін пайдалана отырып, объектілерге зерттеу жүргізу.
		Білімдер: 1. Негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторларды (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларын) және олардың өнеркәсіптік кәсіпорындар мен өндірістік объектілердегі көздерін. 2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 3. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы саласындағы заңнамасының; рұқсат беру рәсімдері мен әкімшілік заңнаманың және басқа да заңнамалық актілердің негізгі ережелерін. 4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік

		органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Эпидемиялық маңыздылық дәрежесін (жоғары, орташа, елеусіз) айқындау үшін өнеркәсіптік объектілердің санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін бағалау	Машықтар: 1. Алынған құжаттар бойынша өнеркәсіптік объектінің санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайына алдын-ала талдау жүргізу (Қызмет түрі, технологиялық процестің сипаттамасы, шығарылатын өнім және т.б.) және объектінің эпидемиялық маңыздылық дәрежесін анықтау. 2. Өндірістік факторларды (метеофакторлар, жарықтандыру, электромагниттік өрістер, шу мен діріл, жұмыс аймағы ауасының шаңдануы мен газдануы және т.б.) өлшеуге арналған әдістеме мен аспаптарды меңгеру. 3. Объектіге білікті санитариялық-эпидемиологиялық тексеру жүргізу. 4. Нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкес өндірістік орта факторларын өлшеу хаттамаларын рәсімдеу. 5. Өнеркәсіптік кәсіпорынның негізделген санитариялық-эпидемиологиялық қорытындысын беру.
		Білімдер: 1. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың қауіптілік дәрежесі, өндірістік ортаның зиянды және қауіпті факторларының түрлері бойынша жіктелуі. 2. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) жұмысшыларға әсерін гигиеналық нормалау негіздері. 3. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 4. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері және әкімшілік заңнама саласындағы заңнамасының негізгі ережелері.
Еңбек функциясы 2: Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Өнеркәсіптік объектінің санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін талдау және бағалау үшін қажетті есепке алу-есеп беру құжаттарының тізбесін жасау. 2. Бақылау объектісінің (субъектісінің) нақты санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін сипаттайтын материалдарды (ағымдағы санитариялық қадағалау, еңбек жағдайлары

	Дағды 2: Бақылау объектісіне (субъектісіне) бармай-ақ өнеркәсіптік кәсіпорындарға профилактикалық бақылау жүргізу.	бойынша жұмыс орындарын аттестаттау, өндірістік бақылау шеңберінде бұрын жүргізілген зертханалық-аспаптық өлшеулердің нәтижелері, объектінің (субъектінің) қызмет түрі, технологиялық процестің, шығарылатын өнімнің сипаттамасы және т.б.) талап ету және талдау. 3. Ұсынылған материалдардың жұмыс істейтін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігін тексеру нәтижелерін бағалау. 4. Тексеру объектісі (субъектісі) бойынша тексеру парақтарын, хаттамаларды, қаулыларды, негізделген санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыларды рәсімдеу.
		Білімдер: 1. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 2. Өнеркәсіптік кәсіпорындарды тексеру түрлері (жоспарлы, жоспардан тыс, рейдтік), өндірістік объектілерге профилактикалық бақылауды жүзеге асыру үшін негіздемелер. 3. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау басқармасы, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы. рұқсат беру рәсімдері және әкімшілік заңнама саласындағы заңнамасының негізгі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
	Дағды 1: Қызметкерлердің денсаулығына ықтимал қауіптер мен кәсіптік қауіп-қатер факторларын анықтау.	Машықтар: 1. Физикалық (шу, діріл), химиялық (зиянды заттар), биологиялық (инфекциялар) және психологиялық (стресс, шамадан тыс жұмыс) факторларды қоса алғанда, ықтимал қауіптерді анықтау. 2. Жұмысшылардың денсаулық жағдайы мен жұмыс орындарындағы еңбек жағдайлары, жұмыс процестерінің сипаттамалары, қолданылатын жабдықтар және химиялық, физикалық және биологиялық факторлардың әсері туралы деректерді талдау. 3. Медициналық тексерулердің, сырқаттанушылықтың және жарақаттанудың деректерін талдау, тенденцияларды анықтау және осы деректер негізінде жұмысшылардың денсаулығына кәсіби қауіп-қатер дәрежесін бағалау.
		Білімдер: 1. Негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлар (өндірістік (жұмыс) ортасы мен еңбек процесінің факторлары) және олардың өнеркәсіптік кәсіпорындар мен өндірістік объектілердегі көздері.

		2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 3. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы; рұқсат беру рәсімдері мен әкімшілік заңнама және басқа да заңнамалық актілер саласындағы заңнамасының негізгі ережелері. 4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есептік-есептік құжаттама.
Қосымша еңбек функциясы 1: Қызметкерлердің денсаулығына қауіп-қатерді бағалау және басқару	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Жұмысшылардың денсаулық жағдайлары мен еңбек жағдайларына байланысты деректерді жинау және талдау. Жұмысшылардың ағзасына өндірістік факторлардың әсері мәселесі бойынша клиникалық бейіндегі мамандардың қорытындысына сараптамалық баға беру	Машықтар: 1. Қызметкерлердің денсаулық жағдайы мен еңбек жағдайларына қатысты деректерді жинау; талдау және жоспарлар мен бағдарламаларды бірлесіп әзірлеу үшін әртүрлі департаменттермен, соның ішінде басшылықпен, медициналық қызметкерлермен, өндірістік бөлімшелермен және қызметкерлермен өзара әрекеттесу. 2. Өнеркәсіптік қалдықтарды қауіпсіз басқаруды және олардың қызметкерлердің денсаулығына әсерін зерттеу. 3. Жұмыс орнындағы ықтимал қауіптерді анықтаңыз, олардың жұмысшылардың денсаулығына әсерін талдаңыз және кәсіби қауіп-қатерді азайту әдістерін ұсыныу. 4. Жұмысшылардың денсаулық жағдайы мен еңбек жағдайларына қатысты деректерді өңдеу және түсіндіру үшін арнайы бағдарламаларды меңгеру. 5. Сауалнамалар, сауалнамалар, сұхбаттар жүргізу және медициналық тексерулер мен зертханалық зерттеулердің нәтижелерін талдау. 6. Қызметкерлердің денсаулық жағдайы, еңбек жағдайлары және кәсіби қауіп-қатер туралы деректерді жинау, сондай-ақ алдын алу шараларын жоспарлау үшін оларды талдау.
		Білімдер: 1. Жұмыс істейтін халықтың денсаулық жағдайын бақылау және талдау жөніндегі заңнамалық және нормативтік құжаттар. 2. Қызметкерлердің сырқаттанушылық, жарақаттану көрсеткіштерін және денсаулығының өзге де параметрлерін талдау үшін деректер мен статистикалық құралдарды жинау әдістері. 3. Медициналық аспектілері (физиология, патология, эпидемиология) және еңбек қызметі кезеңінде туындайтын жалпы және ерекше аурулар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Сыпайылық Тәртіптілік Жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу стресске төзімділік			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	7.1	Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.2	Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.3	Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
25. Кәсіптің карточкасы "7.1 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы)":				
Топтың коды:	2269-2			
Қызмет атауының коды:	2269-2-001			
Кәсіптің атауы:	7.1 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы)			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7			
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:				
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар	
Қызметтің негізгі мақсаты:	ҚР халқының санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Балалар мен жасөспірімдер мекемелеріне санитариялық-гигиеналық бақылауды жоспарлау. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріне мемлекеттік бақылауды (қадағалауды) жүзеге асыру және мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі іс әрекет
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салтын ұйымдастыру мәселелері бойынша ағарту жұмыстарын жүргізу.
Еңбек функциясы 1: Балалар мен жасөспірімдер мекемелеріне санитариялық-гигиеналық бақылауды жоспарлау.	Дағды 1: Білім беру және тәрбиелеу объектілерінің жай-күйіне зертханалық және аспаптық зерттеулер ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Білім беру және мектепке дейінгі тәрбиелеу объектілерін қадағалау және бақылау бөлімі қызметінің мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдау. 2. Тексерулер жүргізудің жыл сайынғы жоспарын әзірлеу, жұмыс жоспарын жасау (жылдық, тоқсандық). 3. Балалар мен жасөспірімдер мекемелерінің қызметкерлерінің профилактикалық медициналық тексеруден уақтылы өту жиілігін жоспарлау. 4. Балалар мен жасөспірімдер мекемелерінің санитариялық жағдайын жақсарту бойынша санитариялық-сауықтыру іс-шараларының кешенді жоспарына ұсыныстар беру.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудың негізгі мақсаттары мен міндеттерін, балалар мен жасөспірімдер гигиенасы жөніндегі маманның құқықтары мен міндеттерін айқындайтын директивалық және заңнамалық құжаттар. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріне зертханалық-аспаптық зерттеулер жүргізуге қойылатын негізгі талаптар. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріне ағымдағы санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды жоспарлау және ұйымдастыру жөніндегі нормативтік-құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зертханалық-аспаптық зерттеулердің нәтижелерін бағалау. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерін зерттеу нәтижелері бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қорытындылар жасау.

	Дағды 2: Білім беру және тәрбиелеу объектілерінің сапасын зерделеу бойынша алынған нәтижелерді талдау және гигиеналық бағалау	3. Балалар халқының аурушаңдығы мен білім беру және тәрбиелеу объектілерінің сапасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарға талдау жүргізу.
		Білімдер: 1.Балалар мен жасөспірімдердің тіршілік ету ортасының жағдайына қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар. 2. Балалар мен жасөспірімдердің ағзасына қоршаған орта факторларының қолайсыз әсерін болдырмау үшін профилактикалық шараларды ұйымдастыру қағидаттары. 3. Қажетті есеп беру-есепке алу құжаттаманы дайындауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығына тіршілік ету ортасы факторларының әсер ету қауіп-қатерін бағалау және әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізу.	Машықтар: 1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылауға және қадағалауға жататын объектілерді жүргізілген санитариялық-эпидемиологиялық зерттеп-қарау нәтижелері бойынша балалар халқының денсаулығы мен адамның мекендеу ортасы туралы деректерді жинау, өңдеу, жүйелеу және талдау. 2. Балалардың физикалық, әлеуметтік, табиғи-климаттық көрсеткіштерін бағалау және санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық өлшемдерін белгілеу. 3. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштерін таңдаңыз. 4. Сауықтыру шараларын әзірлеу. 5. Мониторинг нәтижелері бойынша өзгерістердің динамикасын, бағытын және қарқындылығын сипаттайтын қорытындылар, баяндамалар, ұсынымдар, ғылыми болжамдар, диаграммалар, кестелер жасау. 6. Тіршілік ету ортасы факторларының балалар денсаулығына әсерін гигиеналық диагностикалау нәтижелері туралы ақпараттық-талдамалық материалдар дайындау. 7. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мәселелер бойынша әдіснамалық және консультациялық көмекті жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Негізгі физика-химиялық, математикалық жаратылыстану-ғылыми ұғымдар мен білім беру және тәрбие жағдайларының жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері.

Еңбек функциясы 2: Білім беру және тәрбиелеу объектілеріне мемлекеттік бақылауды (қадағалауды) жүзеге асыру және мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі іс әрекет		2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштері. 3. Балалардың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының критерийі. 4. Тіршілік ету ортасы факторларының әсеріне байланысты балалар популяциясының (популяциясының) денсаулық жағдайын зерттеу және бағалау қағидаттары. 5. Эпидемиологиялық мәселелерді шешу және эпидемиологиялық материалдарды талдау үшін статистикалық әдістерді қолдану қағидаттары. 6. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
	Дағды 2: Білім беру және тәрбиелеу объектілерінің аумақтарын, ғимараттарын, құрылыстарын, құрылыстарын, үй-жайларын, жабдықтарын санитариялық-эпидемиологиялық тексеруді жоспарлау және жүргізу	Машықтар: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес субъектілерге (объектілерге) қатысты санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды және қадағалауды жүзеге асыру. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде сабақ режимін ұйымдастыру жағдайларын бақылауды жүзеге асыру. 3. Нысандағы сауықтыру іс-шаралары жоспарының орындалуын бақылау. 4. Микробиологиялық, санитариялық-химиялық және паразитологиялық зерттеулерге физикалық-аспаптық өлшеулер (жарық деңгейлері, метеорологиялық факторлардың параметрлері, электромагниттік және электростатикалық өрістер және мектеп жиһазын өлшеу), тамақ өнімдерінің, шайындылардың, судың, топырақтың және т.б. сынамаларын алу дағдыларын меңгеру. 5. Тексеруден өткен объектіде анықталған сәйкессіздіктер мен бұзушылықтарды жою туралы ұйғарымдар тұжырымдау және беру. 6. Тексеру кезінде анықталған бұзушылықтарды жоюды бақылау. 7. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде санитариялық-эпидемиологиялық, профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды әзірлеуге, ұйымдастыруға және өткізуге қатысу. 8. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді белгілеу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың

		санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамалары. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріндегі балалар мен жасөспірімдердің тіршілік ету ортасының физикалық факторларын гигиеналық нормалау қағидаттары. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілерін пайдалануға қабылдауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салтын ұйымдастыру мәселелері бойынша ағарту жұмыстарын жүргізу.	Дағды 1: Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде ағарту жұмыстарын жоспарлау.	Машықтар: 1. Білім беру және мектепке дейінгі тәрбиелеу объектілерін қадағалау және бақылау бөлімі қызметінің мақсаттары мен міндеттерін тұжырымдау. 2. Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салтын ұйымдастыру мәселелері бойынша ағарту жұмыстарын жүргізудің жыл сайынғы жоспарын әзірлеу. 3. Балалар мен жасөспірімдер мекемелерінің санитариялық жағдайын жақсарту бойынша санитариялық-сауықтыру іс-шараларының кешенді жоспарына ұсыныстар беру.
		Білімдер: 1. Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салтын ұйымдастыру мәселелері бойынша ағарту жұмысының негізгі мақсаттары мен міндеттерін айқындайтын директивалық және заңнамалық құжаттар. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде ағарту жұмыстарын жүргізуге қойылатын негізгі талаптар. 3. Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салты мәселелері бойынша ағарту жұмыстарын іске асыру кезеңдері мен қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде	Машықтар: 1. Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салтын ұйымдастыру мәселелері бойынша ағарту жұмыстарын жүргізу нәтижелері бойынша қорытындылар рәсімдеу. 2. Балалар денсаулығының жай-күйі мен білім беру және тәрбиелеу объектілерінің сапасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарға талдау жүргізу. 3. Балалардың санитариялық-эпидемиологиялық сауаматтылығы саласындағы мәселелер бойынша әдіснамалық және консультациялық көмекті жүзеге асыру.
		Білімдер:

	ағарту жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу.	1. Білім беру және тәрбиелеу жағдайларының жай күйі туралы ақпаратты жинаудың және статистикалық талдаудың негізгі әдістері. 2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштері. 3. Балалардың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының критерийі. 4. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Компьютерлік сауаттылық Көп мәселелік Тәртіптілік ізгі ниет	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
26. Кәсіптің карточкасы "7.1 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы)":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-006	
Кәсіптің атауы:	7.1 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2213-3-002 - Дәрігер-радиолог 2216-3-002 - Сәулелік диагностика дәрігері 2133-1 - Экологтар		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қызметкердің, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қызметкердің, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет 2. Радиациялық қауіп-қатерді бағалау және иондаушы сәулелену көздерімен жұмыс істейтін халық пен персоналды радиациялық қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу жөніндегі қызмет.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет	
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілерді пайдалана отырып, объектілерге санитариялық тексеру жүргізуге қатысу. 2. Қызметкердің, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының ұсыныстары мен нұсқамаларының орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 3. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттаманы жүргізу.	
		Білімдер:	

Еңбек функциясы 1: Қызметкердің, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет	Радиациялық гигиена саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау.	1. Иондаушы сәуленің негізгі көздері. 2 Иондаушы сәуленің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезіндегі иондаушы сәуленің әсер ету ерекшеліктері. 3. Халыққа иондаушы сәуленің әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттама. 6. Шетелдік және отандық медицинаның, санитариялық ағартуды ұйымдастырудың, халықты гигиеналық тәрбиелеудің және салауатты өмір салтын насихаттаудың заманауи ғылыми жетістіктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру	Машықтар: 1. Өтініштерді және оған қосымша берілетін құжаттарды қабылдау және тіркеу. 2. Мемлекеттік қызмет көрсетуге қатысатын органдарға (ұйымдарға) ведомствоаралық сұранысты қалыптастыру және жіберу. 3. Сынақтық зертханасының (орталығының) аккредиттеу салаларын және құжаттарда баяндалған ақпараттың мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидаттары мен нормативтердің талаптарына сәйкестігін тексеру, сондай-ақ жүргізілген зерттеулер мен сынақтардың толықтығын, олардың әдістемелерге сәйкестігін тексеру. 4. Бас тарту туралы хабарлама немесе санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру туралы шешім қабылдау ұсынысымен қорытынды қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Азық-түлік өнімдері мен тамақ шикізатының сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар және елді мекендер жағдайында адамның тіршілік ету ортасының факторларын гигиеналық нормалау қағидаттары. 3. Елді мекендер жағдайында тіршілік ету ортасы факторларының адамға қолайсыз әсер ету дәрежесінің алдын алу немесе азайту жөніндегі профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және мазмұны қағидаттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Радиациялық қауіп-қатерді бағалау және иондаушы сәуле көздерімен жұмыс істейтін халық пен персоналды радиациялық қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу жөніндегі қызмет.	Дағды 1: Иондаушы сәуле көздерімен байланыста жұмыс істейтін халықты, персоналды радиациялық қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу.	Машықтар: 1. Қауіп-қатерді бағалау, жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын таңдау және қолдану дағдыларын меңгеру (уақытты, мөлшерді, қашықтықты қорғау: экрандау, қашықтықты сақтау, химиялық қорғау, арнайы құрылыстар). 2. ҚР нормативтік-құқықтық актілерінің халықты және персоналды радиациялық қорғау жөніндегі талаптарына сәйкес шаралар қолдану. 3. Эвакуация мен арнайы санитариялық өңдеуді қоса алғанда, авариялық жағдайларда іс-қимыл жоспарларын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәуленің затпен және биологиялық объектілермен өзара әрекеттесу ерекшеліктері. 2. Иондаушы сәуленің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезінде қорғау қағидаттары. 3. Қазақстан Республикасындағы радиациялық қауіпсіздікті реттейтін заңнамалар мен нормативтік құжаттар. 4. Деректерді талдау саласындағы негізгі білім, SPSS, Statistica сияқты мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы қолдана білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Иондаушы сәуле көздерімен байланыста жұмыс істейтін халықтың, персоналдың денсаулығына радиациялық қауіп-қатерді бағалау.	Машықтар: 1. Радиацияның денсаулыққа әсерін бағалау үшін республикадағы (облыс, қала) радиациялық жағдай бойынша ақпаратты ресми көздерден (халықтың сырқаттануы, медициналық-биологиялық деректер, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай және қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы статистикалық есептер) талдау. 2. Қауіп-қатерді бағалау және қауіпсіздік шараларын әзірлеу кезінде нормативтік-құқықтық актілерді қолданыңыз. 3. Әр түрлі радиациялық жағдайларда тұрғындар да, қызметкерлер де алған сәулелену дозаларын есептеңіз. 4. Сәулеленудің стохастикалық әсерлерінің (ықтималдық әсерлерінің) қауіп-қатерін сандық бағалау. 5. Радиациялық жағдайды жедел бақылауды жүргізу және араласудың белгіленген өлшемдерін қолдану.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәуленің негізгі көздері.

		2. Иондаушы сәулеленудің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезіндегі иондаушы сәуленің әсер ету ерекшеліктері. 3. Иондаушы сәуленің халыққа әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есептік құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Адам денсаулығы үшін тіршілік ету ортасының радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет	Дағды 1: Радиометриялық және дозиметриялық бақылауды жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Иондаушы сәулені анықтау және тіркеу әдістерін қолдану. 2. Топтық және жеке дозиметриялық бақылау әдістерін меңгеру. 3. Беткейлердің радиациялық ластану деңгейін өлшеу, тамақ, су және ауаның радиоактивтілігін анықтау әдістерін қолдану.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулені анықтау және тіркеу әдістері. 2. Топтық және жеке дозиметриялық бақылау әдістері. 3. Беттердің радиациялық ластану деңгейін өлшеу және тамақ, су және ауаның радиоактивтілігін анықтау әдістері. 4. Қазақстан Республикасындағы халықтың радиациялық қауіпсіздігін реттейтін заңнамалар мен нормативтік-құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізу және тіршілік ету ортасы	Машықтар: 1. Халықтың сырқаттануы, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай және қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы ресми статистика материалдарына талдау жүргізу; есептік және есепті медициналық құжаттама нысандарын талдау. 2. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштерін таңдау. 3. Аумақта фактордың таралуын және адамға ықтимал әсерін сипаттау үшін объектілерді өлшеу орындарын белгілеу; бақылаулар мен зерттеулердің жиілігі мен жиілігін анықтау.
		Білімдер: 1. Негізгі физика-химиялық, математикалық және жаратылыстану-ғылыми ұғымдар мен

	факторларының адам денсаулығына әсер ету қауіп-қатерін бағалау.	санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері. 2. Халықтың денсаулық жағдайы көрсеткіштерін және демографиялық көрсеткіштерді мемлекеттік есепке алу қағидаттары. 3. Заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері. 4. Халықтың (халықтың) денсаулық жағдайын гигиеналық зерттеу және сырқаттанушылықтың алдын алу қағидаттары. 5. Халық денсаулығы үшін қауіп-қатерді бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дәлдік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Бастамашылық Жауапкершілік Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
27. Кәсіптің карточкасы "7.1 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы)":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-004	

Кәсіптің атауы:	7.1 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар 2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист		
Қызметтің негізгі мақсаты:	ҚР халқының санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Коммуналдық объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды (қадағалауды) жүзеге асыру және мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі қызмет. 2. Қоршаған орта сапасының гигиеналық мониторингі.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Гигиеналық мониторинг нәтижелерін талдау, халықтың денсаулық жағдайы мен қоршаған орта факторлары арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтау.	
	Дағды 1: Коммуналдық объектілердің	Машықтар: 1. Коммуналдық гигиена саласындағы объектілерді тексеруді жүргізудің жыл сайынғы жоспарын әзірлеу. 2. Коммуналдық объектілерге жоспардан тыс тексерулер жүргізуге прокуратура органымен келісу . 3. Коммуналдық объектілердің аумақтарына, ғимараттарына, құрылыстарына, құрылыстарына,	

	аумақтарын, ғимараттарын, құрылыстарын, үй-жайларын, жабдықтарын санитариялық-эпидемиологиялық тексеруді жоспарлау және жүргізу.	жабдықтарына және күтіп-ұстауға санитариялық тексеру жүргізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамалық құжаттары . 2. Елді мекендер жағдайында адамның тіршілік ету ортасының химиялық, физикалық және биологиялық факторларын гигиеналық нормалау қағидаттары. 3. Әртүрлі мақсаттағы коммуналдық объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар.
Еңбек функциясы 1: Коммуналдық объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды (қадағалауды) жүзеге асыру және мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі қызмет.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін гигиеналық бағалау және талдау.	Машықтар: 1. Коммуналдық объектілерде санитариялық нормалар мен ережелердің сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Профилактикалық бақылау және (немесе) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама нәтижелері негізінде санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру (өнеркәсіптік және азаматтық мақсаттағы объектілерге; қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың шекті жол берілетін шығарындылары мен шекті жол берілетін төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары, СҚА белгілеу жөніндегі жобалар бойынша нормативтік құжаттаманың жобалары). 3. Тексеруден өткен объектіде анықталған сәйкессіздіктер мен бұзушылықтарды жою туралы ұйғарымдар тұжырымдау және беру.
		Білімдер: 1. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және әлеуметтік-тұрмыстық орта объектілеріндегі мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың мақсаттары мен әдістері. 2. Анықталған бұзушылықтардың, санитариялық заңнама талаптарының, техникалық регламенттердің жолын кесу және (немесе) бұзушылықтардың салдарын жою жөніндегі шараларды қолдану тәртібін айқындайтын жағдайлар. 3. Қоршаған орта объектілерін зерттеу нәтижелерін тіркеу, есепке алу және өңдеу қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

Еңбек функциясы 2: Қоршаған орта сапасының гигиеналық мониторингі.	Дағды 1: Тіршілік ету ортасының негізгі компоненттерінің сапасы мен қауіпсіздігіне мониторинг жүргізу: ауа, су (ауыз су және су қоймаларында), топырақ.	1. Қоршаған орта объектілерінің басым ластағыштарын және аспаптық зерттеулер жүргізудің және әртүрлі ортадан сынамалар алудың бақылау нүктелерін айқындау. 2. Қоршаған ортаның әртүрлі факторларының жай-күйі (судың, ауаның, жердің сапасы, шу деңгейі , радиациялық фон, еңбек жағдайлары, тамақтану) және халықтың денсаулық жағдайының тиісті көрсеткіштері (сырқаттанушылық, өлім-жітім, мүгедектік) туралы ақпарат жинауды жүргізу. 3. Халықтың денсаулығы мен қоршаған ортадағы өзгерістерді анықтау үшін алынған деректерге жүйелі талдау және бағалау жүргізу.
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың негізгі мақсаттары мен міндеттерін, Коммуналдық гигиена жөніндегі маманның құқықтары мен міндеттерін айқындайтын директивалық және заңнамалық құжаттар. 2. Негізгі физика-химиялық, математикалық, жаратылыстану-ғылыми ұғымдар мен санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы ақпаратты жинау және медициналық-статистикалық талдау әдістері. 3. Қоршаған орта объектілері сапасының гигиеналық нормативтері мен санитариялық-эпидемиологиялық қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Қоршаған ортаның жай-күйіне зертханалық және аспаптық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.	Машықтар: 1. Сыртқы орта объектілерінің (атмосфералық ауа, су, топырақ) сынамаларын алуды, зертханалық зерттеулер үшін материал алуды ұйымдастыру. 2. Зертханалық бақылауды оңтайландыру және әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесі үшін ең маңыздыларын бөлу үшін қоршаған орта факторлары мен аумақтар бойынша жетекші ластаушы заттарды анықтау. 3. Қоршаған ортаның әртүрлі факторлары бойынша аспаптық зерттеулер жүргізу.
		Білімдер: 1. Адамның тіршілік ету ортасы объектілеріне зертханалық-аспаптық зерттеулер жүргізудің негізгі талаптары. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормалар, еңбек заңнамасы. 3. Қоршаған орта объектілерінің жай-күйінің санитариялық-гигиеналық көрсеткіштері және атмосфералық ауаның, ауыз судың,

		шаруашылық-ауыз су және рекреациялық су пайдаланудың су объектілерінің, топырақтың ластану қаупінің көрсеткіштері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Гигиеналық мониторинг нәтижелерін талдау, халықтың денсаулық жағдайы мен қоршаған орта факторлары арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтау.	Дағды 1: Жиналған нәтижелер мен зертханалық зерттеулер деректері негізінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету мәселелері бойынша талдамалық есептер, ақпараттық деректер мен ұсыныстар дайындау.	Машықтар: 1. Коммуналдық гигиена объектілерін тексеру кезінде анықталған бұзушылықтарды жоюды бақылау. 2. Коммуналдық объектілерде санитариялық-эпидемиологиялық, профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды әзірлеуге, ұйымдастыруға және өткізуге қатысу. 3. Қызмет көрсетілетін аумақта (жекелеген объектілерде) шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді белгілеу.
		Білімдер: 1. Тіршілік ету ортасы факторларының әсеріне байланысты халықтың (халықтың) денсаулық жағдайын зерттеу және бағалау қағидаттары. 2. Эпидемиологиялық мәселелерді шешу және эпидемиологиялық материалдарды талдау үшін статистикалық әдістерді қолдану қағидаттары. 3. Қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, геоақпараттық жүйелерді қолдану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Аумақтағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау үшін қоршаған ортаның қолайсыз факторларымен байланысты халықтың сырқаттануы туралы деректерге талдау жүргізу.	Машықтар: 1. Әлеуметтік зерттеу әдістері; микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық зерттеу әдістері және физикалық факторларды өлшеу негіздері. 2. Қоршаған орта объектілерінің жай-күйінің санитариялық-гигиеналық көрсеткіштері және атмосфералық ауаның, ауыз судың, шаруашылық-ауыз су және рекреациялық су пайдаланудың су объектілерінің, топырақтың ластану қаупінің көрсеткіштері. 3. Халықтың денсаулығы мен адамның тіршілік ету ортасының жай-күйін бақылау деректерін сақтау, өңдеу және жүйелеу, қоршаған орта мониторингінің дерекқорларын жүргізу қағидалары.
		Білімдер: 1. Әлеуметтік зерттеу әдістері; микробиологиялық, паразитологиялық, санитариялық-химиялық, токсикологиялық, радиологиялық зерттеу әдістері және физикалық факторларды өлшеу негіздері. 2. Қоршаған орта объектілерінің жай-күйінің санитариялық-гигиеналық көрсеткіштері және

		атмосфералық ауаның, ауыз судың, шаруашылық-ауыз су және рекреациялық су пайдаланудың су объектілерінің, топырақтың ластану қаупінің көрсеткіштері. 3. Халықтың денсаулығы мен адамның тіршілік ету ортасының жай-күйін бақылау деректерін сақтау, өңдеу және жүйелеу, қоршаған орта мониторингінің дерекқорларын жүргізу қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Төзімділік пен еңбексүйгіштік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
28. Кәсіптің карточкасы "7.1 Дәрігер (маман) микробиолог":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-011	
Кәсіптің атауы:	7.1 Дәрігер (маман) микробиолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		
	Білім деңгейі:	

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-1-001 - Биолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ауруларды диагностикалау үшін, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету үшін микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Микробиологиялық зерттеулер жүргізу 2. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының басқа бөлімшелерімен және денсаулық сақтау қатысушыларымен бірігіп өзара жұмыс жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық құжаттаманы жүргізу.	
	Дағды 1: Микробиологиялық зертхананың жұмысын ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Микробиологиялық зертхананың қызметін ұйымдастыру және бақылау. 2. Микробиологиялық зерттеулер жүргізу сапасын басқару. 3. Микробиологиялық зертхананың медициналық-биологиялық қауіп-қатерін басқару және биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді ұйымдастыру. 4. Төтенше жағдайлар, террористік актілер және әскери қақтығыстар кезінде микробиологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу. қызметкерлерінің қарамағындағы қызметті ұйымдастыру.	
		Білімдер: 1. Микробиологиялық зертханаларды материалдық-техникалық жарақтандыруды перспективалы дамыту. 2. Микробиологиялық зерттеулердің көлемі бойынша ұсынымдарды әзірлеу әдістемесі. 3. Жұқпалы ауруларды диагностикалау, алдын алу және емдеу. 4. Күнделікті әдістерді жетілдіру.	

Еңбек функциясы 1: Микробиологиялық зерттеулер жүргізу	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекцияларға клиникалық зертханалық диагностика жүргізеді	Машықтар: 1. Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекцияларға микробиологиялық зерттеулер жүргізу. 2. Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекцияларды микробиологиялық зерттеулерді жоспарлауда медицина қызметкерлеріне консультациялық көмек көрсету. 3. Микробиологиялық зертхананың медицина қызметкерлерінің қарамағындағы қызметті ұйымдастыру. 4. Микробиологиялық зертхананың құжаттамасын жүргізу. 5. Микробиологиялық зертханада биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекциялар. 2. Микробиологиялық зерттеулерді жоспарлау негіздері. 3. Биологиялық қауіпсіздік талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен санитариялық-эпидемиологиялық қызмет ұйымдарының басқа бөлімшелерімен және	Дағды 1: Диагностика, емдеу, оңалту үрдістерінде бактериялық инфекциялардың таралуының алдын алу.	Машықтар: 1. Медициналық ұйымның бейінді бөлімшелерінің дәрігерлеріне бактериялық генез ауруларын зертханалық диагностикалау мәселелері бойынша кеңес беру. 2. Бактериялық науқастарға медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Медициналық көмектің үздіксіздігін және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу.
		Білімдер: 1. Бактериялық инфекцияларды диагностикалау, емдеу және оңалту, бактериялық инфекциялардың таралуын болдырмауға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді тәсілді қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен тиімді қарым-қатынас қағидаттары.

денсаулық сақтау қатысушыларымен бірігіп өзара жұмыс жасау	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді көзқарасты қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа да мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық.	Машықтар: 1. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 2. Салауатты өмір салтын қамтамасыз ету бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу. 3. Көпсалалы топтардың, консилиумдардың жұмысына қатысу.
		Білімдер: 1. Вирустық этиологиясы бар ауруларды зертханалық диагностикалау мәселелері. 2. Вирустық инфекциялар кезінде пациенттерге медициналық көмек түрі. 3. Басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу түрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық құжаттаманы жүргізу.	Дағды 1: Медициналық практикада тіркеу және құжаттау.	Машықтар: 1. Медициналық құжаттаманы рәсімдеу, медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 2. Медициналық ақпараттың қауіпсіздік нормалары мен ережелерін сақтай отырып, медициналық ақпаратты өңдеу. 3. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелерді пайдалану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу және есеп беру құжаттамасының бұйрықтары. 2. Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу қағидаларын бекіту және есептерді ұсыну туралы бұйрықтар. 3. Денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелер мен базалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Көшбасшылық Жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік стресске төзімділік	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
29. Кәсіптің карточкасы "7.1 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы)":				
Топтың коды:	2269-2			
Қызмет атауының коды:	2269-2-002			
Кәсіптің атауы:	7.1 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы)			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7			
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:				
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру			
	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бақылау және қадағалау субъектілерінің Қазақстан Республикасының тамақтану сапасын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасын, оның ішінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді бұзушылықтарының алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тағам өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету және алименттік бағынышты аурулардың алдын алу бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысын жоспарлауды жүргізу 2. Тамақ өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету және алиментарлық-тәуелді аурулардың алдын алу бойынша жұмыстарға талдау жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйымның тамақтану гигиенасы бөлімі бойынша қадағалау саласындағы тиісті заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету, жоспарланған мақсаттарға қол жеткізу үшін кәсіби міндеттерді шешуге инновацияларды енгізу. 2. Ресми іс-шараларда, конференцияларда, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдауларда және форумдарда ұйым атынан өкілдік ету
	Дағды 1: Тағам өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысын жоспарлау	Машықтар: 1. Тағам объектілері қызметкерлерінің профилактикалық медициналық тексерулерден уақтылы өту жиілігін жоспарлау. 2. Тағам өнімдерін өндірушілердің қауіпсіз тағам өнімдерін өндіруді және өткізуді қамтамасыз етуін бақылауды жоспарлау. 3. Азық-түлік объектілерінің санитариялық жай-күйін жақсарту жөніндегі санитариялық-сауықтыру іс-шараларының кешенді жоспарына ұсыныстар беру. 4. Тамақтану объектілерінде санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-сауықтыру іс-шараларын өткізу жөніндегі ұсыныстарды дайындау және негіздеу.
		Білімдер: 1. Тамақтану мәселелері бойынша республиканың директивалық және заңнамалық құжаттары. 2. Тамақтану гигиенасы бойынша санитариялық дәрігердің жұмысын ұйымдастыру бойынша нұсқаулық-әдістемелік құжаттар. 3. Қызмет көрсетілетін аумақтағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдау.

Еңбек функциясы 1: Тағам өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету және алименттік бағынышты аурулардың алдын алу бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысын жоспарлауды жүргізу		4. Ұтымды және емдік-профилактикалық тамақтану мәселелері. 5. Эпидемиология және ішек инфекциялары мен тамақтан уланудың алдын алу мәселелері. 6. Тағамдағы бөгде заттардың құрамын санитариялық-гигиеналық бақылау мәселелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Алиментарлы-тәуелді аурулардың алдын алу бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысын жоспарлау.	Машықтар: 1. Азық-түлік гигиенасы бөлімінің тамақ өнімдерін өндірушілерді қауіпсіз тамақ өнімдерін өндірумен және сатумен қамтамасыз етуді қадағалау жөніндегі жұмысын жоспарлау. 2. Санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық жағынан қолайсыз объектілерді бөліп көрсету, олардың зерттеулерінің жиілігі мен көлемін белгілеу. 3. Еңбек жағдайлары мен сырқаттанушылық бойынша қолайсыз объектілерді бөліп көрсету. 4. Азық-түлік кәсіпорындары қызметкерлерінің денсаулығын жақсарту бойынша іс-шараларды жоспарлау. 5. Халық арасында алиментарлы-тәуелді аурулардың алдын алу бойынша іс-шараларды жоспарлау.
		Білімдер: 1. Ұтымды және емдік-профилактикалық тамақтану мәселелері. 2. Ішек инфекцияларының және тамақтан уланудың эпидемиологиясы мен алдын алу мәселелері. 3. Қызметтің әртүрлі бағыттары бойынша жұмысты жоспарлау. 4. Тағамдағы бөгде заттардың құрамын санитариялық-гигиеналық бақылау мәселелері. 5. Халықты, декретивті контингентті гигиеналық оқытудың қағидаттары мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Азық-түлік өнімдерін өндірушілердің қауіпсіз тамақ өнімдерін өндіруді және өткізуді қамтамасыз етуін қадағалау бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысына талдау жүргізу. 2. Санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық жағынан қолайсыз объектілерде жұмыстың тиімділігіне талдау жүргізу. 3. Еңбек жағдайлары мен сырқаттанушылық бойынша қолайсыз объектілерде профилактикалық іс-шаралардың тиімділігіне талдау жүргізу.

Еңбек функциясы 2: Тамақ өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету және алиментарлық-тәуелді аурулардың алдын алу бойынша жұмыстарға талдау жүргізу.	Алиментарлы-тәуелді аурулардың алдын алу бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысын талдау	4. Тамақ кәсіпорындары қызметкерлерінің денсаулығын жақсарту бойынша профилактикалық іс-шаралардың тиімділігіне талдау жүргізу. 5. Халық арасында алиментарлы-тәуелді аурулардың алдын алу жөніндегі іс-шаралардың тиімділігіне талдау жүргізу.
		Білімдер: 1. Халықтың әртүрлі топтарының тамақтану ерекшеліктері. 2. Тамақтан уланудың алдын алу мәселелері. 3. Қызметтің әртүрлі бағыттары бойынша жұмысты жоспарлау. 5. Халықты ұтымды тамақтану бойынша гигиеналық оқыту негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Тамақтану объектілерін қадағалау бойынша тамақтану гигиенасы бөлімінің жұмысын талдау.	Машықтар: 1. Тамақ объектілері қызметкерлерінің профилактикалық медициналық тексерулерден уақтылы өтуіне талдау жүргізу. 2. Алынған материалды статистикалық өңдеуді жүргізу, оны талдай білу және дұрыс шешім, қорытынды жасай білу. 3. Азық-түлік объектілерінің санитариялық жағдайын жақсарту бойынша санитариялық-сауықтыру іс-шараларының кешенді жоспарына ұсыныстар беру. 4. Тамақтану объектілерінде санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-сауықтыру іс-шараларын өткізу жөніндегі ұсыныстарды дайындау және негіздеу.
		Білімдер: 1. Тамақтану мәселелері бойынша республиканың директивалық және заңнамалық құжаттары. 2. Тамақтану гигиенасы бойынша санитариялық дәрігердің жұмысын ұйымдастыру бойынша нұсқаулық-әдістемелік құжаттар. 3. Қызмет көрсетілетін аумақтағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдау. 4. Ұтымды және емдік-профилактикалық тамақтану мәселелері. 5. Эпидемиология және ішек инфекциялары мен тамақтан уланудың алдын алу мәселелері. 6. Тағамдағы бөгде заттардың құрамын санитариялық-гигиеналық бақылау мәселелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Бөлімшенің қызметін регламенттейтін қолданыстағы нормативтік құжаттардың негізінде тамақ объектілерін қадағалау жөніндегі бөлімшенің

Қосымша еңбек функциясы 1: Ұйымның тамақтану гигиенасы бөлімі бойынша қадағалау саласындағы тиісті заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету, жоспарланған мақсаттарға қол жеткізу үшін кәсіби міндеттерді шешуге инновацияларды енгізу.	Дағды 1: Тиісті заңнаманы сақтау негізінде тамақтану гигиенасын қадағалау жөніндегі бөлімшенің қызметін ұйымдастыру және басқару және нормативтік ережелер.	жұмысын ұйымдастыру бойынша әзірленген ішкі СОР бекітілсін. 2. Бөлімшенің қызметін регламенттейтін қолданыстағы нормативтік құжаттардың негізінде тамақ объектілерін қадағалау жөніндегі бөлімшенің жұмысын ұйымдастыру бойынша әзірленген ішкі СОР-тардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 3. Азық-түлік объектілерінің санитариялық жағдайын жақсарту бойынша санитариялық-сауықтыру іс-шараларының кешенді жоспарына ұсыныстар беру.
		Білімдер: 1. Тамақтану мәселелері бойынша заңнамалық құжаттары. 2. Тағам гигиенасы бойынша санитариялық дәрігердің жұмысын ұйымдастыру ерекшеліктері. 3.Тағам объектілерін қадағалау сұрақтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 2: Ресми іс-шараларда, конференцияларда, съездерде, семинарларда, қоғамдық тыңдауларда және форумдарда ұйым атынан өкілдік ету	Дағды 1: Ғылыми негізделген жарияланымдар, есептер, жобалар мен жоспарлар, аналитикалық-нормативтік құжаттама және т. б. дайындау.	Машықтар: 1. Баяндамалар, презентациялар, жарияланымдар және баяндамалармен көпшілік алдында сөз сөйлеу дайындау. 2. Ресми іс-шараларда, конференцияларда ұйым атынан өкілдік ету, съездер, семинарлар, қоғамдық тыңдаулар мен форумдар. 3. Халық арасында алиментарлы-тәуелді аурулардың алдын алу жөніндегі іс-шаралардың тиімділігіне талдау жүргізу.
		Білімдер: 1. Тағамдық азық-түліктердің қауіпсіздігі туралы заңнамалық құжаттары. 2. Қызмет көрсетілетін аумақтағы және тұтастай республика бойынша санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдау. 3.Тағам объектілерін қадағалау бойынша жылдық жұмыс жоспарын құру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	требуется
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Логикалық ойлау Көп мәселелік Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог

30. Кәсіптің карточкасы "7.1 Дәрігер (маман) вирусолог ":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-009		
Кәсіптің атауы:	7.1 Дәрігер (маман) вирусолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 6.3 деңгейінде кемінде 5 жыл немесе магистр дәрежесін алу		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-9-002 - Биотехнолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Вирустық инфекцияларды диагностикалау үшін, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету үшін вирусологиялық зерттеулер жүргізуді ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Вирусологиялық зертхананың қызметін ұйымдастыру 2. Вирусологиялық зерттеулер жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму.
Еңбек функциясы 1: Вирусологиялық зертхананың қызметін ұйымдастыру	Дағды 1: Вирусологиялық зертхана мен қызметкерлердің жұмысын ұйымдастыру	Машықтар: 1. Вирусологиялық зерттеу жүргізу үшін қажетті ақпарат көлемін айқындау. 2. Вирусологиялық зертханаларда еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялогиялық талаптарға және биологиялық қауіпсіздік және биологиялық қорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 3. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыруға және жүргізу. 4. Зерттеу үшін клиникалық материалдың сипатын, көлемін және жеткізу мерзімін айқындауға; 5. Зерттеудің әрбір түрі үшін барабар әдісті айқындау. 6. Вирусологиялық зертханада биологиялық материалдар мен растайтын зерттеу материалдарын міндетті түрде жинау, айналымын, тасымалдау, сақтау және жоюды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Вирусологиялық зертхананың құрылымы мен қызметі. 2. Жұқтырған материалмен жұмыс істеу ережесі. 3. Вирустардың шығу табиғаты, олардың құрылымы және негізгі қасиеттері. 4. Вирусологиялық зертханаларды материалдық-техникалық жарақтандыруды перспективалық дамытуды жоспарлау. 5. Вирусологиялық зерттеулердің көлемі бойынша ұсынымдар әзірлеу. 6. Вирустық этиологияның жұқпалы ауруларын диагностикалау, алдын алу және емдеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы ресімдеу; медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 2. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу.

	Зертханалық құжаттаманы, зерттеу хаттамалары мен есептерді жүргізу	3. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелерді пайдалану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы бұйрықтар. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы есепке алу және есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы бұйрықтар. 3. Электрондық деректер базасы және ақпараттық кітапханалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Вирусологиялық зерттеулер жүргізу	Дағды 1: Вирусологиялық зерттеулердің зертханалық диагностикасын жүргізеді.	Машықтар: 1. Алынған нәтижелерді бастапқы интерпретациямен (референттік интервалдармен салыстыру) вирусологиялық зертханалық зерттеулерді орындау, вирусологиялық зерттеулерде қажетті зертханалық процедуралардың реттілігін анықтау. 2. Алынған нәтижелерді бастапқы түсіндірумен (референттік интервалдармен салыстыру) вирусологиялық зертханалық зерттеулерді ұйымдастыру. 3. Вирусологиялық зертханада сапаны басқару жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау, дайындалған СОР дұрыстығын бағалау есепті медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде толтыру.
		Білімдер: 1. Олардың клиникалық және санитариялық-эпидемиологиялық маңыздылығын ескере отырып, вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіруді; сапаны бақылау нәтижелерін ескере отырып, вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін валидациялауды жүргізу. 2. Жалпы және жеке вирусология. 3. Вирусологиялық зерттеулер жүргізу қағидаларын, вирусологиялық сапаны зертханаішілік және сыртқы бақылау, оның нәтижелерін күнделікті жұмыста пайдалану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы рәсімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау.

	Дағды 2: Зертханалық құжаттаманы, зерттеу хаттамаларын және есептерді жүргізу.	3. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу . Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы бұйрықтар. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында есептік және есептік құжаттаманы жүргізу жөніндегі нұсқаулықтар. 3. Денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелер .
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму.	Дағды 1: Зерттеу нәтижелерін ғылыми журналдарда ғылыми жарияланымдар түрінде ұсыну.	Машықтар: 1. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің деректерін жинау, талдау және түсіндіру. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 4. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеулерді жүргізу кезеңдері: жоспарлау, мәліметтер жинау, талдау, түсіндіру, қорытындылар. 2. Нәтижелерді визуализациялау және ұсыну әдістері, статистикалық бағдарламаларды қолдану; 3. Алынған ғылыми деректерді түсіндіру. 4. Ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерді талдау; ғылыми қорытынды дайындау және ғылыми есеп, мақала, тезистер, презентация түрінде жариялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау.

	Дағды 2: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу.	3. Зерттеу деректеріне сыни баға бере отырып, әдебиеттерді іздеу және талдау жүргізу; зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдер. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Парасаттылық Жауапкершілік Ақпаратты іздеу және талдау Шағылысу Күйзеліске төзімділік Шыдамдылық Ауызекі сөйлеу дағдылары Мақсаткерлік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
31. Кәсіптің карточкасы "7.2 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы)":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-003	

Кәсіптің атауы:	7.2 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2213-3-002 - Дәрігер-радиолог 2213-3-001 - Сәулелік терапия дәрігері 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2216-3-005 - Дәрігер-рентгенолог 2216-3-003 - Радиоизотопты диагностика дәрігері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Мемлекеттік қызметтер көрсету, санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерін ұйымдастыру-әдістемелік қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	
		Машықтар: 1. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) жұмысшыларға әсер ету өлшемдеріне сәйкес сыныптар бойынша еңбек жағдайларын бағалауды жүзеге асыру.	

	Дағды 1: Өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның факторларының және еңбек процесінің) зияндылығы мен қауіптілігі көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын талдау	2. Сынамаларды іріктеу, ілеспе құжаттаманы дайындау, санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу туралы нұсқамалар мен қаулылар жасау, жұмыс орындарында зиянды өндірістік факторларды (иондамайтын сәулелену параметрлері , физикалық факторлар-шу, діріл, микроклимат, жарық), сондай — ақ сыртқы орта объектілерінің параметрлерін (су, топырақ) зертханалық-аспаптық зерттеулер жүргізу және өлшеу дағдыларын меңгеру , атмосфералық ауа және жұмыс аймағының ауасы). 3. Міндетті медициналық тексерулердің (алдын ала және мерзімді) деректерін жинау, өңдеу және талдау дағдыларын, сондай-ақ жұмысшылардың еңбек жағдайларының санитариялық-эпидемиологиялық сипаттамаларын жасау дағдыларын меңгеру. 4. Жұмысшылардың алдын ала және мерзімді медициналық тексерулерінің нәтижелері бойынша қорытынды актіде ұсынымдар жасау және объектіде сауықтыру іс-шараларының жоспарын әзірлеу дағдыларын меңгеру. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды анықтау және аурулардың алдын алудың басым бағыттарын анықтау.
		Білімдер: 1. Өндірістік орта факторларының зияндылығы мен қауіптілігі, еңбек процесінің ауырлығы мен шиеленісі көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын бағалау мен жіктеудің гигиеналық критерийлері. 2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 3. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есептік-есептік құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортасы мен еңбек процесінің факторлары), олардың көздерінің және кәсіптік сырқаттанушылықты дамыту және еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалту қаупінің жұмысшылардың денсаулық жағдайына әсерін талдауды жүргізу. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы тергеулер үшін салдарларды жою және қайталама негіздердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу.

Еңбек функциясы 1: Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағды 2: Өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) зияндылығы мен қауіптілігі көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын талдау	3. Декретивті топтарды санитариялық-гигиеналық тәрбиелеу, жұмысшылар арасында гигиеналық білім мен кәсіптік қауіп-қатерлердің алдын алу шараларын оқыту және насихаттау бойынша жұмысты ұйымдастыру және жүргізу. 4. Сырқаттанушылықтың сыртқы орта объектілерінің (өнімнің, судың, ауаның, топырақтың) ластануымен туындауын (немесе көрсеткіштерін ұлғайтуды) растау мақсатында ұсынылған ақпаратты талдау арқылы тіршілік ету ортасы факторларының әсерінің себеп-салдарлық байланыстарын белгілеу. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің дерекқорын қалыптастыруды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) жұмыс істейтін және жұмыс істейтін адамдар үшін қолайлы тәуекел деңгейлеріне әсерін гигиеналық нормалаудың негізгі қағидаттары. 2. Жұмыс істейтін халықтың денсаулығына қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың қауіп-қатерін есептеу және бағалау әдістемесі. 3. Өнеркәсіп және өндірістік объектілердегі санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудың және экономика мен өндірістің негізгі салаларының технологиялық процестерінің жеке мәселелері. 4. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есептік-есептік құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді пайдалана отырып, профилактикалық бақылау, тексерулер және тергеулер жүргізу. 2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы анықталған бұзушылықтарды жою туралы хабарламаларды, тексеруді тағайындау туралы актілерді, тексеру актілері мен нұсқамаларды тұжырымдау және дайындау, сондай-ақ олардың орындалуын бақылау. 3. Еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтумен кәсіптік сырқаттанушылық және сырқаттанушылық

		көрсеткіштерін жинауды, өңдеуді және талдауды жүзеге асыру. 4. Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органның цифрлық жүйелерінде тексерулерді тіркеуге қатысу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есептік-есептік құжаттаманы жүргізу. 5. Әкімшілік шаралар мен жедел ден қою шараларын қолдану.
	Дағды 3: Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау	Білімдер: 1. Негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлар (өндірістік (жұмыс) ортасы мен еңбек процесінің факторлары) және олардың өнеркәсіптік кәсіпорындар мен өндірістік объектілердегі көздері. 2. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) жұмысшыларға әсерін гигиеналық нормалаудың негізгі қағидаттары. 3. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 4. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері, әкімшілік заңнама және басқа да нормативтік құқықтық актілер саласындағы заңнамасының негізгі ережелері. 5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Эпидемиялық маңыздылық дәрежесін (	Машықтар: 1. Алынған құжаттар бойынша өнеркәсіптік объектінің санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайына алдын-ала талдау жүргізу (Қызмет түрі, технологиялық процестің сипаттамасы, Шығарылатын өнім және т.б.) және объектінің эпидемиялық маңыздылық дәрежесін анықтау. 2. Өндірістік факторларды (метеофакторлар, жарықтандыру, электромагниттік өрістер, шу мен діріл, жұмыс аймағы ауасының шаңдануы мен газдануы және т.б.) өлшеуге арналған әдістеме мен аспаптарды меңгеру. 3. Нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкес өндірістік орта факторларын өлшеу хаттамаларын ресімдеу 4.Жүргізілген санитариялық-эпидемиологиялық тексеру нәтижелері бойынша тексеру парақтарын

	жоғары, орташа, елеусіз) айқындау үшін өнеркәсіптік объектілердің санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін бағалау	және санитариялық-эпидемиологиялық қағидаларды бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаларды ресімдеу. 5. Өнеркәсіптік кәсіпорынның негізделген санитариялық-эпидемиологиялық қорытындысын беру.
		Білімдер: 1. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың қауіптілік дәрежесі, өндірістік ортаның зиянды және қауіпті факторларының түрлері бойынша жіктелуі. 2. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) жұмысшыларға әсерін гигиеналық нормалау негіздері. 3. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 4. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы; рұқсат беру рәсімдері және әкімшілік заңнама саласындағы заңнамасының негізгі ережелері.
Еңбек функциясы 2: Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
	Дағды 2: Бақылау объектісіне (субъектісіне) бармай-ақ өнеркәсіптік кәсіпорындарға профилактикалық бақылау жүргізу.	Машықтар: 1. Өнеркәсіптік объектінің санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін талдау және бағалау үшін қажетті есепке алу-есеп беру құжаттарының тізбесін жасау. 2. Бақылау объектісінің (субъектісінің) нақты санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін сипаттайтын материалдарды (ағымдағы санитариялық қадағалау, еңбек жағдайлары бойынша жұмыс орындарын аттестаттау, өндірістік бақылау шеңберінде бұрын жүргізілген зертханалық-аспаптық өлшеулердің нәтижелері, объектінің (субъектінің) қызмет түрі, технологиялық процестің, шығарылатын өнімнің сипаттамасы және т.б.) талап ету және талдау. 3. Ұсынылған материалдардың жұмыс істейтін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігін тексеру нәтижелерін бағалау 4. Тексеру объектісі (субъектісі) бойынша тексеру парақтарын, хаттамаларды, қаулыларды, негізделген санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыларды ресімдеу. 5. Белгіленген санитариялық-эпидемиологиялық бұзушылықтар бойынша лауазымды адамға айыппұл салу туралы қаулы ресімдеу.

		Білімдер: 1. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 2. Өнеркәсіптік кәсіпорындарды тексеру түрлері (жоспарлы, жоспардан тыс, рейдтік), өндірістік объектілерге профилактикалық бақылауды жүзеге асыру үшін негіздемелер. 3. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау басқармасы, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы; рұқсат беру рәсімдері және әкімшілік заңнама саласындағы заңнамасының негізгі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
		Машықтар: 1. Заңды тұлғалар мен жеке кәсіпкерлерге тексеру жүргізудің жыл сайынғы жоспарын әзірлеу. 2. Тексеру жүргізу туралы өкімді (бұйрықты) ресімдеу. 3. Прокуратура органымен заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге жоспардан тыс көшпелі тексеру жүргізуді келісу. 4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тексеру жүргізу туралы заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерді хабардар етуге міндетті. 5. Заңды тұлғалар мен жеке кәсіпкерлерге тиесілі және тексеруге жататын аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, үй-жайларды, технологиялық жабдықтар мен көлік құралдарын тексеру. 6. Кәсіптік уланулар мен аурулар кезінде себеп-салдарлық байланыс орнатуға бағытталған сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.
	Дағды 1: Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін жоспарлау және басқару.	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Жұмыс істейтін халықтың еңбегін қорғау және гигиена саласындағы құқықтық негіздер. 3. Қоршаған орта мен өндірістік орта факторларының адам ағзасына қолайсыз әсерінің алдын алу жөніндегі профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру қағидаттары. 4. Өндіріс және өнеркәсіптік шикізат тауарларының сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар; өндірістік жағдайларда адамның тіршілік ету ортасының химиялық, физикалық және биологиялық факторларын гигиеналық нормалау қағидаттары.

		5. Жұмысшылардың денсаулығын, жалпы және кәсіптік аурушаңдығын зерттеу мен бағалаудың заманауи тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Мемлекеттік қызметтер көрсету, санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерін ұйымдастыру-әдістемелік қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағды 2: Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін жоспарлау және басқару	Машықтар: 1. Жұмыс істейтін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін жоспарлау және ұйымдастыру. 2. Бағынысты мамандардың жұмысына басшылық жасау (олар болған жағдайда) және олардың өз лауазымдық міндеттерін орындауына жәрдемдесу. 3. Өз құзыреті мәселелері бойынша басқа бөлімшелердің мамандарына консультациялық және әдістемелік көмек көрсету. 4. SWOT-талдауды жүзеге асыру, денсаулық жағдайы мен адамның тіршілік ету ортасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды, сондай-ақ өнімнің және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мен бақылау объектілерінің зертханалық және аспаптық зерттеулерінің нәтижелері негізінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының өзгеру себептері мен жағдайларын талдау және анықтау. 5. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы мамандар мен халықтың гигиеналық білім деңгейін арттыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу. 6. Санитариялық-эпидемиологиялық және эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды, сондай-ақ адамның тіршілік ету ортасы объектілерін зертханалық-аспаптық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері, әкімшілік заңнама және басқа да нормативтік құқықтық актілер саласындағы заңнамасының негізгі ережелері. 2. Басқару қағидаттары, әдіснамасы, әдістері мен формалары. 3. Халық арасында медициналық білім мен санитариялық талаптарды тарату және насихаттау әдістері. 4. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер.

		5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есептік-есептік құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Сыни ойлау Көшбасшылық Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
32. Кәсіптің карточкасы "7.2 Дәрігер (маман) микробиолог":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-011	
Кәсіптің атауы:	7.2 Дәрігер (маман) микробиолог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		
	Білім деңгейі:	

Кәсіптік білім деңгейі:	жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-9-002 - Биотехнолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ауруларды диагностикалау үшін, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету үшін микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Микробиологиялық зерттеулер жүргізу 2. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму	
		Машықтар: 1. Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекцияларға микробиологиялық зерттеулер жүргізу. 2. Медицина қызметкерлеріне бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық зерттеулерді жоспарлауда консультациялық көмек көрсету. 3. Микробиологиялық зертхананың медицина қызметкерлерінің қарамағындағы қызметті ұйымдастыру. 4. Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық құжаттаманы жүргізу зертханалар. 5. Микробиологиялық зертханада биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. 6. Патогендік микроорганизмдерді клиникалық материалдан және сыртқы орта компоненттерінен оқшаулау бойынша зертханалық зерттеулер жүргізу (микробиологиялық зертханалар үшін). 7. Биологиялық материалдармен жұмыс істеу кезінде асептика және антисептика талаптарын сақтау, үлгілерге ілеспе құжаттаманы рәсімдеу. 8. Бактериялардың антибиотиктерге сезімталдығын анықтау (антибиотикограмма). 9. Клиникалық көріністі ескере отырып, вирусологиялық тестілеу нәтижелерін бағалау.	

		10. Саңырауқұлақ инфекциясын анықтау үшін материал жинаңыз (терінің, тырнақтың, жағындылардың және т.б.).
Еңбек функциясы 1: Микробиологиялық зерттеулер жүргізу	Дағды 1: Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекцияларға клиникалық зертханалық диагностика жүргізеді	Білімдер: 1. Патогенділіктің (қауіптіліктің) I-IV топтарының патогенді биологиялық агенттерімен жұмыс жүргізу кезіндегі биологиялық қауіпсіздік талаптары мен эпидемияға қарсы режим қағидалары. 2. Микробиологиялық зертханада жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау талаптарын; медициналық ұйымның бейіні бойынша медициналық көмек көрсету стандарттары мен тәртібін; микробиологиялық зерттеулер сапасы саласындағы стандарттарды (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық); дәрілік заттардың, биомедициналық жасушалық өнімдер мен медициналық бұйымдардың сапасы саласындағы стандарттарды. 3. Микроскопиялық, қоректік орталық, биохимиялық, иммунологиялық (серологиялық қоса алғанда), молекулалық-биологиялық және физика-химиялық (масс-спектрометриялық) технологияларды қоса алғанда, адамның биологиялық материалын және қоршаған орта объектілерін, оның ішінде адамның мекендеу ортасын микробиологиялық зерттеудің (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) әдіснамалары мен әдістері. 4. Микроскопиялық, қоректік орталық, биохимиялық, иммунологиялық (серологиялық қоса алғанда), молекулалық-биологиялық және физика-химиялық зерттеулерді қоса алғанда, микробиологиялық зерттеулер (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) үшін сынамаларды дайындау ерекшеліктері (масс-спектрометриялық) технологияларды қоса алғанда. 5. In vitro диагностикалау үшін заманауи зертханалық жабдықтың сипаттамалары, жұмыс қағидаттары және медициналық бұйымдарды пайдалану ережелері. 6. Жалпы және жеке медициналық микробиология. 7. Микробтық этиология ауруларын емдеуге арналған дәрілік заттарды, олардың әсер ету және оларға төзімділікті дамыту тетіктерін; микроорганизмдердің микробқа қарсы препараттарға сезімталдығы мен төзімділік тетіктерін фенотиптік және молекулалық-биологиялық әдістермен айқындау. 8. Дәрілік заттарға, биомедициналық жасушалық өнімдерге және медициналық бұйымдарға

		микробиологиялық зерттеулер (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) жүргізу қағидалары. 9. Қоршаған ортаның микробиологиялық (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) объектілеріне, оның ішінде адамның тіршілік ету ортасына, тамақ өнімдеріне, ауруханаішілік ортаға санитариялық-эпидемиологиялық зерттеулер жүргізу қағидалары. 10. Қоршаған орта объектілерін, оның ішінде адамның тіршілік ету ортасын дезинфекциялау және деконтаминациялау, қалдықтарды дезинфекциялау және кәдеге жарату, микробиологиялық зертханада ағымдағы және қорытынды дезинфекциялау негіздері; дезинфекциялау және зарарсыздандыру әдістері мен қағидаттары; инфекциялық және паразиттік аурулардың эпидемиологиялық аспектілері. 11. Микробиологиялық зерттеулердің (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) сапасына зертханаішілік және сыртқы бақылау жүргізу, оның нәтижелерін күнделікті жұмыста пайдалану; микробиологиялық зерттеулердің (бактериологиялық вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) нәтижелерін олардың клиникалық және санитариялық-эпидемиологиялық маңыздылығын ескере отырып түсіндіру.
Дағдыны тану мүмкіндігі :		талап етіледі
Дағды 2: Микробиологиялық зертхананың жұмысын ұйымдастыру		Машықтар: 1. Микробиологиялық зертхананың қызметін жоспарлау, ұйымдастыру және бақылау. 2. Микробиологиялық зерттеулер жүргізу сапасын, микробиологиялық зертхананың медициналық-биологиялық қауіп-қатерін және биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді ұйымдастыруды басқару. 3. Төтенше жағдайлар, террористік актілер және әскери қақтығыстар кезінде микробиологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.
		Білімдер: 1. Микробиологиялық зертханаларды материалдық-техникалық жарақтандырудың перспективалық дамуын жоспарлау, микробиологиялық зерттеулер көлемі бойынша ұсынымдар әзірлеу. 2. Жұқпалы ауруларды диагностикалау, алдын алу және емдеу. 3. Микробиологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу	Дағды 1: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы рәсімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастырыңыз және сақтау. 3. Күнделікті тәжірибеде заманауи нәтижелі ақпараттық базаларды қолдану.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамалық құжаттары. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы есептік есеп құжаттамасының және есептік құжаттардың нысандары туралы бұйрықтар мен қосымшалар. 3. Есепке алу мен құжаттаудың ұтымды жүйелерін; медициналық ақпараттың құпиялылығын ескеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Медициналық деректерді талдау және түсіндіру	Машықтар: 1. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді кәсіби қызметте пайдалану. 3. Қол жетімді бағдарламаларды қолдана отырып, медициналық деректерді талдау және түсіндіру.
		Білімдер: 1. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 2. Ұтымды жоспарлаудың заманауи әдістері және статистиканың заманауи әдістері. 3. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, деректерді талдау, статистикалық талдау жүргізу. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің ақпараттандырылған келісімін, құпиялылығын және құқықтары мен әл-ауқатын қорғауды жинау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректеріне сыни баға беру.
		Білімдер:

Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму		1. Қазіргі статистикалық әдістерді қолдана отырып, ғылыми әдістің негіздері. 2. Ғылыми зерттеу негіздері. 3. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидаттары, реттеуші нормалар мен процедуралар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін талдау, түсіндіру	Машықтар: 1. Зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 2. Әдістерді таңдаңыз, қосу және алып тастау критерийлерін анықтау. 3. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдебиеттерді талдау, шолулар жазу және ғылыми гипотезалар ұсыну. 2. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау. 3. Зерттеу нәтижелерін талдау және түсіндіру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Сыни ойлау Көшбасшылық Логикалық ойлау Көп мәселелік Жауапкершілік Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Күйзеліске төзімділік Мақсаткерлік стресске төзімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
		Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена

	7.1	дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
33. Кәсіптің карточкасы "7.2 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-006		
Кәсіптің атауы:	7.2 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2343-1-002 - Гигиена және эпидемиология оқытушысы, колледж 2213-3-001 - Сәулелік терапия дәрігері 2213-3-002 - Дәрігер-радиолог 2216-3-002 - Сәулелік диагностика дәрігері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жұмысшының, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмысшының, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Радиациялық қауіп-қатерді бағалау және иондаушы сәулелену көздерімен жұмыс істейтін халық пен персоналды радиациялық қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу жөніндегі қызмет	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Санитариялық-гигиеналық сараптама.	

	Дағды 1: Радиациялық гигиена саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау.	Машықтар: 1. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілерді пайдалана отырып, объектілерге өз бетінше санитариялық тексеру жүргізу. 2. Радиациялық гигиена саласындағы санитариялық заңнаманы бұзушылықтарды жою бойынша ұсыныстар мен нұсқамалар тұжырымдау. 3. Қызметкердің,, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ұсыныстар мен нұсқамалардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 4. Қоршаған орта объектілерін залалсыздандыру әдістерін, зерттеудің спектрометриялық әдістерін меңгеру. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттаманы жүргізу. 6. Халықты санитариялық-гигиеналық тәрбиелеу бойынша іс-шараларды жоспарлауды және өткізуді қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулеленудің негізгі көздері және олардың адам ағзасына әсері. 2. Иондаушы сәулеленудің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезіндегі иондаушы сәулеленудің әсер ету ерекшеліктері. 3. Халыққа иондаушы сәулеленудің әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 7. Қоршаған орта объектілерін залалсыздандыру әдістері, зерттеудің спектрометриялық әдістері. 6. Денсаулық сақтау ұйымдарында карастырылған есепке алу-есеп беру құжаттамасы. 7. Шетелдік және отандық медицинаның, санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді ұйымдастырудың және салауатты өмір салтын насихаттаудың заманауи ғылыми жетістіктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 1:	Дағды 2:	Машықтар: 1. Иондаушы сәулеленуді анықтау және тіркеу әдістерін қолдану. 2. Топтық және жеке дозиметриялық бақылау әдістерін меңгеру. 3. Радиациялық ластану беткейлерінің деңгейін өлшеу, тағам өнімдерінің, су мен ауаның радиоактивтілігін анықтау әдістерін қолдану.
		Білімдер:

Жұмысшының, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Радиациялық-дозиметриялық бақылауды жүзеге асыру	1. Иондаушы сәулеленуді анықтау және тіркеу әдістері. 2. Топтық және жеке дозиметриялық бақылау әдістері. 3. Радиациялық ластану беттерінің деңгейін өлшеу, тағам өнімдерінің, су мен ауаның радиоактивтілігін анықтау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 3: Радиациялық жағдайды талдау және радиациялық қауіпті бағалау.	Машықтар: 1. Радиациялық жағдайды және жұмысшының, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздік дәрежесін талдауды және бағалауды жүзеге асыру. 2. Иондаушы сәулеленудің табиғи және техногендік көздерінен халықтың радиациялық қаупін бағалау. 3. Радиациялық фактордың әсеріне байланысты халықтың денсаулық жағдайына талдау жүргізу. 4. Жұмысшының, халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөнінде ғылыми негізделген ұсынымдар әзірлеу және олардың іске асырылуын бақылау. 5. Жұмысшының, халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 6. Радиациялық және ядролық авариялардың тергеуге қатысу. 7. Радиациялық және ядролық авариялардың салдарын жою жөніндегі іс-шараларды ұсыну. 8. Жұмысшының, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігі мәселелері бойынша есептер, баяндамалар, ақпараттық хабарламалар қалыптастыру. 9. Халықтың сырқаттанушылығының радиациялық жағдаймен байланысын растау үшін ұсынылған ақпаратқа талдау жүргізу. 10. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің дерекқорын қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Радиациялық гигиена саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары және сәулеленетін адамдардың санаттары үшін қолайлы қауіп деңгейлері. 2. Халықтың денсаулық жағдайының медициналық-демографиялық көрсеткіштері. 3. Жұмысшының, халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 4. Халық үшін радиациялық қауіптерді есептеу және бағалау әдістемесі.

		5. Радиациялық және ядролық авариялардың жіктелуі және себептері, оларды жою жөніндегі іс-шаралар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Радиациялық қауіп-қатерді бағалау және иондаушы сәулелену көздерімен жұмыс істейтін халық пен персоналды радиациялық қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу жөніндегі қызмет	Дағды 1: Иондаушы сәулелену көздерімен байланыста жұмыс істейтін халықтың, персоналдың денсаулығына радиациялық қауіп-қатерді бағалау.	Машықтар: 1. Радиацияның денсаулыққа әсерін бағалау үшін республикадағы (облыс, қала) радиациялық жағдай бойынша ақпаратты ресми көздерден (халықтың сырқаттануы, медициналық-биологиялық деректер, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай және қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы статистикалық есептер) талдау. 2. Қауіп-қатерді бағалау және қауіпсіздік шараларын әзірлеу кезінде нормативтік-құқықтық актілерді қолданыңыз. 3. Әр түрлі радиациялық жағдайларда тұрғындар да, қызметкерлер де алған сәулелену дозаларын есептеңіз. 4. Сәулеленудің стохастикалық әсерлерінің (ықтималдық әсерлерінің)қаупін сандық бағалау. 5. Радиациялық жағдайды жедел бақылауды жүргізу және араласудың белгіленген өлшемдерін қолдану.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулеленудің негізгі көздері. 2. Иондаушы сәулеленудің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезіндегі иондаушы сәулеленудің әсер ету ерекшеліктері. 3. Иондаушы сәулеленудің халыққа әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есептік құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Иондаушы сәуле көздерімен байланыста жұмыс істейтін халықты, персоналды радиациялық	Машықтар: 1. Қауіп-қатерді бағалау, жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын таңдау және қолдану дағдыларын меңгеру (уақытты, мөлшерді, қашықтықты қорғау: экрандау, қашықтықты сақтау, химиялық қорғау, арнайы құрылыстар). 2. ҚР нормативтік-құқықтық актілерінің халықты және персоналды радиациялық қорғау жөніндегі талаптарына сәйкес шаралар қолдану. 3. Эвакуация мен арнайы санитариялық өңдеуді қоса алғанда, авариялық жағдайларда іс-қимыл жоспарларын әзірлеу.
		Білімдер:

	қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу.	1. Иондаушы сәуленің затпен және биологиялық объектілермен өзара әрекеттесу ерекшеліктері. 2. Иондаушы сәулеленудің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезінде қорғау қағидаттары. 3. Қазақстан Республикасындағы радиациялық қауіпсіздікті реттейтін заңнамалар мен нормативтік құжаттар. 4. Деректерді талдау саласындағы негізгі білім, SPSS, Statistica сияқты мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы қолдана білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Қауіп төндіруі ықтимал қызметтің жекелеген түрлерін лицензиялауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Лицензия беру (лицензияны қайта рәсімдеу) туралы өтініштерді қабылдау және тіркеу және өтініш нысанасының мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының өкілеттіктеріне сәйкестігін белгілеу. 2. Лицензияны беру (қайта рәсімдеу) үшін қажетті мәліметтерді алу мақсатында ведомствоаралық сұрау салуларды қалыптастыру және жіберу. 3. Ұсынылған мәліметтердің толықтығы мен дұрыстығын тексеру және лицензиялық бақылауды жүзеге асыру. 4. Лицензия жобасын немесе лицензия беруден бас тарту (лицензияны қайта рәсімдеу) туралы хабарлама жобасын дайындау. 5. Бұйрық түрінде лицензия беру (лицензияны қайта рәсімдеу) немесе лицензия беруден бас тарту (лицензияны қайта ресімдеу) туралы шешімдерді рәсімдеу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау, Техникалық реттеу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Адамға қауіп төндіруі ықтимал жекелеген қызмет түрлерін лицензиялау ерекшеліктері және радиациялық қауіпсіздік негіздері. 3. Қауіп төндіруі ықтимал қызмет түрлеріне лицензиялық бақылауды жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар мен мәліметтер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Радиациялық объектіні орналастыру үшін аудан мен алаңды таңдау негіздемесін, сәулелену көздерін физикалық қорғау деңгейін және 1 және 2 санаттағы объектілердің айналасындағы және ішіндегі аумақты аймақтарға бөлуді қоса алғанда,

Санитариялық-гигиеналық сараптама.	Дағды 2: Жаңа сәулелену көздері мен радиациялық объектілерді жобалау кезінде, лицензиялар беру кезінде, сәулелендіру көздерін пайдалануға арналған нормативтік-техникалық құжаттаманы бекіту кезінде, сондай-ақ оларды пайдалану шарттары өзгерген кезде сараптама жүргізу.	радиациялық объектілердің жобалық құжаттамасына және технологиялық схемаларға сараптама жүргізу. 2. Жекелеген техногендік сәулелену көздерінен халықты сәулелендіруге квоталар белгілеу жөніндегі материалдарға сараптама жүргізу. 3. Персонал мен халықтың сәулелену дозаларын төмендету жөніндегі іс-шараларға сараптамалық баға беру. 4. Радиациялық авария кезінде сәулелендіру көздерін бақылауды қалпына келтіруге бағытталған қорғау іс-шараларына сараптама жүргізу. 5. Радиациялық объектілерді лицензиялау үшін санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды дайындау. 6. Радиациялық объектілер мен сәулелендіру көздерін пайдаланудан шығару немесе пайдалану мерзімін ұзарту мүмкіндігі туралы сараптамалық қорытынды дайындау. 7. Ластанған немесе құрамында радионуклидтер бар материалдар мен бұйымдарды пайдалану мүмкіндігі туралы сараптамалық қорытынды дайындау. 8. Радиоактивті қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі іс-шараларға сараптамалық бағалау жүргізу.
		Білімдер: 1. Персоналдың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нормативтік құжаттар. 2. Санитариялық-гигиеналық сараптама жүргізу әдіснамасы. 3. Санитариялық-гигиеналық сараптама жүргізу үшін қажетті материалдар. 4. Санитариялық-гигиеналық сараптама жүргізу нәтижелері бойынша есепке алу-есеп беру құжаттамасының нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
		Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7.1	дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
34. Кәсіптің карточкасы "7.2 Дәрігер (маман) вирусолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-009		
Кәсіптің атауы:	7.2 Дәрігер (маман) вирусолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-9-002 - Биотехнолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Вирустық инфекцияларды диагностикалау үшін, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету үшін вирусологиялық зерттеулер жүргізуді ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
		1. Вирусологиялық зерттеулер жүргізу	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	2. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Вирусологиялық зерттеулер жүргізу	Дағды 1: Вирусологиялық зерттеулер жүргізу	Машықтар: 1. Жедел диагностика, вирусты өсіру, серодиагностика жүргізу. 2. Жедел диагностика жүргізу кезінде вирустық антигенді / антиденелерді анықтау. 3. Вирустарды оқшаулау, вирустарды титрлеу. 4. Серологиялық реакцияларды қою.
		Білімдер: 1. Вирустардың әртүрлі топтарымен жұмыс істеу режимі, авариялық жағдайды жою жөніндегі шаралар. 2. Вирустардың шығу табиғаты, олардың құрылымы және негізгі қасиеттері. 3. Вирустардың қазіргі классификациясы, олардың көбеюі. 4. Патогенез және вирусқа қарсы иммунитет, вирустық инфекциялар кезіндегі макроорганизмнің иммундық реакциясы; вирустық инфекциялардың эпидемиологиясы мен алдын-алудың негізгі мәселелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Санитариялық-вирусологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Биоматериалдармен вирусологиялық зерттеу жүргізу, вирустарды анықтау және анықтау. 2. Санитариялық-вирусологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қол жуу, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамаларын алу. 3. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-вирусологиялық зерттеу жүргізу. 4. Вирустық инфекциялар жағдайларын және олар бойынша есептілікті жүргізу қағидаларын тіркеу, есепке алуды жүргізу. 5. Вирусологиялық және/немесе санитариялық-вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Вирустық инфекциялардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының

		негіздерін; вирустардың морфологиясы мен көбеюін, биологиялық қасиеттерін, антигендерін, зертханалық диагностикасын, эпидемиологиясын, профилактикасын және аса маңызды вирустық инфекциялармен күресін қамтиды. 5. Жалпы вирустық инфекциялардың этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу	Дағды 1: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы рәсімдеу; медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 2. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 3. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелерді пайдалану.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы бұйрықтар. 2. Денсаулық сақтау саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандарын толтыру жөніндегі нұсқаулықтар. 3. Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу қағидаларын бекіту және есептерді ұсыну туралы бұйрықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Тиімді және дәл СОР жасау үшін зертханалық процестердің талаптары мен ерекшеліктерін талдау. 2. Зерттеудің әр кезеңіндегі әрекеттер тізбегін сипаттайтын егжей - тегжейлі және түсінікті нұсқауларды әзірлеу. 3. СОР нормативтік талаптарға және сапа стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету. 4. Оқу мен процедуралардың сақталуын бақылауды ұйымдастыра отырып, зертханалық тәжірибеге СОР енгізу. 5. Аудит нәтижелері, технологиялар мен нормативтік құжаттардағы өзгерістер негізінде СОР жаңарту және түзету. 6. СОР келісу және бекіту үшін әртүрлі бөлімшелермен өзара әрекеттесуді үйлестіру.

	Зертханалық зерттеулердің барлық кезеңдері үшін стандартты операциялық рәсімдерді (СОР) әзірлеу және енгізу	7. Енгізілген процедуралардың тиімділігін бағалау және оларды оңтайландыру бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер: 1. Зерттеудің әртүрлі кезеңдерінде қолданылатын зертханалық әдістер мен технологиялардың негіздері. 2. Жұмыс процестерін стандарттау және құжаттау қағидаттары; стандартты операциялық рәсімдерді жасау және рәсімдеу әдістемелері. 3. Хертханалық қызметке қолданылатын нормативтік және реттеуші талаптар. 4. Зертхананың жұмысын реттейтін ұйымның ішкі регламенттері мен нұсқаулықтары. 5. Зертханалық процестердің сапасын бақылау және аудит негіздері. 6. Персоналды оқыту және жұмыстың жаңа стандарттарын енгізу рәсімдері. 7. Енгізілген процедуралардың тиімділігін бағалау және түзету әдістері; Зертханалық процестердегі өзгерістерді басқару қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау; зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдер. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму		Машықтар: 1. Ғылыми деректер мен зерттеу нәтижелерін жинау және жүйелеу.

	Дағды 2: Басшылық пен бақылаушы органдар үшін ғылыми жарияланымдар мен есептер дайындау.	2. Ақпаратты объективті ұсыну үшін алынған деректерді талдау және түсіндіру. 3. Материалдарды ғылыми стиль мен дизайн стандарттарының талаптарына сәйкес құрылымдау. 4. Дұрыс ғылыми тіл мен форматты пайдалана отырып жарияланымдар мен есептерді рәсімдеу. 5. Ғылыми нәтижелерді жариялауға қойылатын этикалық нормалар мен талаптарды сақтау.
		Білімдер: 1. Ғылыми жарияланымдар мен есептердің құрылымына қойылатын талаптар мен ұсынудың ғылыми стилінің негіздері. 2. Ғылыми деректерді жинау, талдау және түсіндіру әдістері. 3. Ақпарат көздеріне сілтеме жасау және пайдалану ережелері. 4. Құжаттарды жасау үшін бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу негіздері (мәтіндік редакторлар, кестелер, мамандандырылған бағдарламалар). 5. Ғылыми нәтижелерді жариялау бойынша этикалық нормалар мен талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Сыни ойлау Көшбасшылық Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Жүйелі ойлау Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік Эмоциялық парасат	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
		Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам

	7.3	гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
35. Кәсіптің карточкасы "7.2 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-002		
Кәсіптің атауы:	7.2 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-004 - Коммуналдық гигиена дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-006 - Радиациялық гигиена дәрігері 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықтың тамақтануының, тағам өнімдері мен шикізаттың қауіпсіздігін қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың тамақтануы мен тағам өнімдерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Тағам өнімдерінің сапасына әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізу және оның халықтың аурушаңдығымен байланысын зерделеу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органы бөлімшелерінің корпоративтік өзара іс-қимыл жүйесіне қатысу.	
		Машықтар: 1. Зертханалық зерттеулерге тамақ өнімдерінің сынамаларын ала отырып, халықтың	

		санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілерге сәйкестігі тұрғысынан тамақ объектілерінің жай-күйіне мониторинг жүргізу. 2. Тамақтану гигиенасы бөлімі бойынша санитариялық заңнаманы бұзушылықтарды жою жөніндегі нұсқамалардың орындалуына мониторинг жүргізу. 3. Халықтың әртүрлі топтары үшін азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нұсқамалардың орындалуын бақылау. 4. Бақылаудағы объектілердегі тамақ өнімдерінің, шикізаттың, қоршаған орта объектілерінен шайындылардың сынамаларын талдау нәтижелеріне мониторинг жүргізу.
	Дағды 1: Бақылаудағы объектілер мен өңірдегі санитариялық-эпидемиологиялық ахуалдың мониторингі	Білімдер: 1. Тамақтану гигиенасы бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары және халықтың әртүрлі топтары үшін қолайлы тәуекел деңгейлері. 2. Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 3. Халық үшін тамақ өнімдері мен шикізаттың ластану қауіп-қатерін есептеу және бағалау әдістемесі. 4. Тамақтан уланудың жіктелуі және себептері, оларды жою жөніндегі іс-шаралар. 5. Халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және тамақ өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 6. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есептік құжаттама.
Еңбек функциясы 1: Халықтың тамақтануы мен тағам өнімдерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зертханалық зерттеулерге тамақ өнімдерінің сынамаларын ала отырып, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілерді пайдалана отырып, тамақ объектілеріне зерттеу жүргізу. 2. Тамақтану гигиенасы бөлімі бойынша санитариялық заңнаманы бұзушылықтарды жою жөніндегі нұсқамаларды тұжырымдау. 3. Халықтың түрлі топтары үшін азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нұсқамалардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру.

	Дағды 2: Тағам гигиенасындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау және бақылау.	4. Тамақ өнімдерінің, шикізаттың, қоршаған орта объектілерінен шайындылардың сынамаларын алу әдістерін, зерттеудің аспаптық әдістерін меңгеру.
		Білімдер: 1. Азық-түлік пен шикізаттың ластануының негізгі көздері, олардың адам ағзасына әсері. 2. Азық-түлік сапасы мен қауіпсіздігінің гигиеналық көрсеткіштері. 3. Тамақ өнімдері мен шикізаттың ластаушы заттарының халыққа әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы халықтың тамақ қауіпсіздігі, тамақ өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттама. 6. Тамақтан уланудың негізгі түрлері, эпидемиология, тамақ көздері және клиникалық белгілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Гигиеналық жағдайды талдау	Машықтар: 1. Гигиеналық жағдайды және тағам өнімдері мен тағам шикізатының ластануының қауіптілік дәрежесін талдауды және бағалауды жүзеге асыру. 2. Халықтың түрлі топтарының азық түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөнінде ғылыми негізделген ұсынымдар әзірлеу және олардың іске асырылуын бақылау. 3. Халықтың түрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 4. Тамақтан уланудың өршуін тергеуге қатысу. 5. Тамақтан уланудың өршуін жою және алдын алу бойынша іс-шаралар жүргізу, тамақтан уланудың көзін анықтау. 6. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің дерекқорын қалыптастыруды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Тағам гигиенасы бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары және халықтың әртүрлі топтары үшін қолайлы тәуекел деңгейлері. 2. Халықтың әртүрлі топтарының тамақ қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 3. Тамақтан уланудың жіктелуі және себептері, оларды жою жөніндегі іс-шаралар.

Еңбек функциясы 2: Тағам өнімдерінің сапасына әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүргізу және оның халықтың аурушаңдығымен байланысын зерделеу.		4. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ластану қауіп-қатерін бағалау.	Машықтар: 1. Табиғи және техногендік ластану көздерінен тағам өнімдері мен шикізаттың ластану қаупін бағалау. 2. Алиментарлы бағынышты ауруларға қатысты халықтың денсаулық жағдайына талдау жүргізу. 3. Халықтың түрлі топтарының тағам өнімдерінің қауіпсіздігі мәселелері бойынша хабарламалар, есептер, баяндамалар, ақпараттық хабарламалар қалыптастыру. 4. Сырқаттанушылықтың сыртқы орта (өнім, су, ауа, топырақ) объектілерінің ластануымен туындауын (көрсеткіштерін ұлғайту) байланысын растау мақсатында ұсынылған ақпаратқа талдау жүргізу арқылы тіршілік ету ортасы факторларының әсерінің себеп-салдарлық байланыстарын белгілеу. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің дерекқорын қалыптастыруды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Тағам гигиенасы бойынша халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары және халықтың әртүрлі топтары үшін қолайлы қауіп деңгейлері. 2. Халық үшін тағам өнімдері мен шикізаттың ластану қауіптерін есептеу және бағалау әдістемесі. 3. Халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және тағам өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 4. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Тамақ өнімдерінің сапасын бақылауды жүзеге асыратын басқа ұйымдармен (стандарттау және ветеринариялық қадағалау органдары) өзара іс-қимыл жасау.	Машықтар: 1.Тамақ өнімдерінің сапасын бақылауды жүзеге асыратын басқа ұйымдармен (стандарттау және ветеринариялық қадағалау органдары) жүйеге тиімді қатысу дағдыларын қалыптастыру. 2. Өзара әрекеттесудің тиімділігін арттыру үшін мәселелерді шешудің сындарлы және тиімді әдістерін әзірлеу. 3. Халықтың түрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Тамақ өнімдерінің сапасын бақылауды жүзеге асыратын ұйымдардың құрылымы мен

Қосымша еңбек функциясы 1: Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органы бөлімшелерінің корпоративтік өзара іс-қимыл жүйесіне қатысу.		функциялары (стандарттау және ветеринариялық қадағалау органдары). 2. Өзара әрекеттесу қағидалары. 3. Өзара әрекеттесу тиімділігін бағалау әдістері. 4. Өзара әрекеттесу этикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Реттеуші заңнама мен құрылымды қоса алғанда, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органының бөлімшесі ішіндегі корпоративтік өзара іс-қимылдың негіздерін түсіну	Машықтар: 1.Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органы бөлімшесінің корпоративтік өзара іс-қимыл жүйесіне тиімді қатысу дағдыларын қалыптастыру. 2. Өзара әрекеттесудің тиімділігін арттыру үшін мәселелерді шешудің сындарлы және тиімді әдістерін әзірлеу. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің дерекқорын қалыптастыруды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органы бөлімшесінің құрылымы мен функциялары 2. Корпоративтік өзара іс-қимыл қағидаларыі. 3. Корпоративтік өзара іс-қимылдың тиімділігін бағалау әдістері. 4. Өзара әрекеттесу этикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Компьютерлік сауаттылық Сыни ойлау Көп мәселелік Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог

	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
36. Кәсіптің карточкасы "7.2 Дәрігер (маман) эпидемиолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-013		
Кәсіптің атауы:	7.2 Дәрігер (маман) эпидемиолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Инфекциялық (паразиттік) ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Сырқаттанушылық қаупін бағалау және басқару үшін эпидемиологиялық зерттеулер мен ғылыми-талдау іс-шараларын жүргізу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Медициналық ұйымдарға, денсаулық сақтау органдарына және халыққа эпидемиологиялық қауіпсіздік, жұқпалы және паразиттік аурулардың алдын алу, сондай-ақ эпидемияға қарсы шараларды жетілдіру мәселелері бойынша кеңестік және әдістемелік қолдау көрсету.	

	Дағды 1: Инфекциялық және (паразиттік) ауруларды мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау.	Машықтар: 1. Инфекциялық (паразиттік) аурулар бойынша эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызметті жүзеге асыру. 2. Инфекциялық (паразиттік) аурулар жағдайлары бойынша күнделікті ақпаратты мониторингтеу. 3. Балалар мен ересектер арасында иммунопрофилактиканы ұйымдастыру және жоспарлау бойынша бақылауды жүзеге асыру. 4. Иммунобиологиялық препараттарды енгізуге байланысты ерекше реакцияларды мұқият тексеру, олардың туындау себептерін анықтау және жедел шаралар қабылдау үшін басшылықты ақпараттандыру. 5. Халық арасында жалпы және жекелеген топтарда сырқаттанушылықтың жедел және ретроспективті эпидемиологиялық талдауын жүргізу. 6. Инфекциялық (паразиттік) аурулардың жекелеген нозологиялық түрлеріндегі эпидемиялық процестің ерекшеліктерін анықтау және оларды алдын алу шараларын әзірлеу. 7. Дезинфекция, дезинсекция және дератизация жүргізу шараларын, соның ішінде төтенше жағдайлар кезінде де, бақылауды жүзеге асыру. 8. Медициналық ұйымдардағы медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларды анықтау және тіркеу бойынша қызметті бақылау. 9. Жекелеген нозологиялық түрлердің эпидемиялық процестің ерекшеліктерін және медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың алдын алу бойынша нақты шараларды анықтау. 10. Медициналық құралдарды өңдеу және стерилизациялау, медициналық қалдықтар мен иммунобиологиялық препараттарды пайдалану және жою, сондай-ақ оларды тасымалдау мен сақтау жағдайларын бақылау. 11. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың әрбір жағдайын тиісті құрылымдық бөлімшелердің мамандарымен бірлесе отырып талдау жүргізу. 12. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялар мен басқа да инфекциялық ауруларды алдын алу бойынша медициналық қызметкерлерді (дәрігерлерді, медбикелерді, кіші медициналық қызметкерлерді) оқытуды жоспарлау, ұйымдастыру және өткізу кезінде бақылауды жүзеге асыру. 13. Аурухана бөлімшелерін жобалау және қайта құруға арналған тапсырмаларды жоспарлау, ұйымдастыру және әзірлеу кезінде кеңестік көмек көрсету. 14. Санитариялық індетке қарсы режимнің бұзылуын, қоздырғыштардың қоршаған ортада, халық арасында айналымын микробиологиялық

		мониторингтеу нәтижелерін және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін анықтау. 15. Инфекциялық (паразиттік) аурушаңдықтың болжамды деңгейін, сондай-ақ төтенше жағдайлар кезіндегі деңгейін анықтау. 16. Биологиялық қауіптерді басқару және азайту бойынша шараларды қамтамасыз етуді жүзеге асыру .
Еңбек функциясы 1: Инфекциялық (паразиттік) ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық жағдайын қамтамасыз ету мақсатында инфекциялық және паразиттік аурулар саласындағы денсаулық сақтау нормативтік-құқықтық актілері. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің эпидемиологиялық бөлімінің мемлекеттік органдарының міндеттері. 3. Инфекциялық және паразиттік сырқаттанушылыққа эпидемиологиялық қадағалау жүйесіндегі жағдайлардың стандартты анықтамалары. 4. Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекцияларға эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыру негіздері. 5. Төтенше жағдайларда эпидемиологтардың қызметін ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулар жағдайлары пайда болған кезде эпидемияға қарсы және профилактикалық шаралар кешенін әзірлеу мен жүзеге асыруды бақылау. 2. Инфекциялық аурулар жағдайлары туындағанда эпидемияға қарсы шаралар кешенін әзірлеу мен жүзеге асыруды, стационарда профилактикалық шараларды бақылау, сондай-ақ барлық стационар бөлімшелерінде эпидемияға қарсы және санитариялық-гигиеналық режимді қамтамасыз ету. 3. Стационардың барлық функционалдық бөлімшелерінен инфекциялық аурулар жағдайлары, санитариялық-эпидемияға қарсы режимнің бұзылуы , санитариялық-бактериологиялық зерттеулер нәтижелері туралы күнделікті ақпарат жинау және басшылықты жедел шаралар қабылдау үшін хабардар ету. 4. Стационар науқасының медициналық карталарын , жұқпалы ауруларды тіркеу журналы, санитариялық-бактериологиялық зерттеу деректері, мәйіттен алынған материалдар, дәріхана есептері, санитариялық-эпидемияға қарсы режим жағдайы туралы мәліметтер негізінде жедел және

	Дағды 2: Инфекциялық (паразиттік) аурулар кезіндегі күресу және алдын алу шараларын әзірлеу.	ретроспективті эпидемиологиялық талдау жүргізу, оның негізінде мекеме мен жеке бөлімшелер бойынша профилактикалық шаралар жоспарын әзірлеу. 5. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларды алдын алу комиссиясының жүйелі жұмысын жоспарлау, ұйымдастыру және қамтамасыз ету барысында бақылау жүргізу, санитариялық-эпидемиологиялық мәселелер бойынша құжаттарды (бұйрықтар, медициналық кеңес шешімдері, ақпараттық бюллетеньдер) әзірлеуді қадағалау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасындағы инфекциялық (паразиттік) ауруларға эпидемиологиялық бақылауды қамтамасыз етуге арналған заңнамалық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Инфекциялық және паразиттік аурулардың эпидемиологиялық диагностикасы. 3. Инфекциялық және паразиттік сырқаттанушылыққа эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыру. 4. Эпидемиологиялық жағдайды эпидемиологиялық талдау мен бағалаудың қазіргі заманғы әдістері. 5. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау, әзірлеу және іске асыру қағидаттары мен кезеңдері. 6. Инфекциялық және паразиттік ауруларды зертханалық және аспаптық диагностикалау әдістері. 7. Жүргізілген профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігі мен нәтижелілігін талдау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Сырқаттанушылық туралы статистикалық деректерді жинау, жүйелеу және түсіндіру, инфекциялардың таралу	Машықтар: 1. Әртүрлі дереккөздерден (медициналық құжаттама, тіркеу жүйелері, зертханалық есептер) халықтың сырқаттанушылығы туралы деректерді жинау және өңдеу. 2. Деректерді цифрлық жүйелер мен статистикалық бағдарламаларды пайдалана отырып құрылымдау және жүйелеу. 3. Сырқаттанушылықтағы заңдылықтар мен үрдістерді анықтау үшін статистикалық талдау және биостатистика әдістерін қолдану. 4. Жұқпалы аурулардың ошақтарын анықтау және олардың ауқымы мен динамикасын бағалау. 5. Эпидемиологиялық жағдайды болжау және әлеуетті тәуекелдерді бағалау үшін математикалық модельдеу әдістерін пайдалану.

	ошақтары мен үрдістерін анықтау, эпидемиологиялық жағдайды болжау үшін математикалық модельдеу әдістерін қолдану.	6. Басқарушылық және алдын алу шешімдерін қабылдау үшін деректерді талдау негізінде тұжырымдар мен ұсынымдарды тұжырымдау.
		Білімдер: 1. Жұқпалы және жаппай жұқпалы емес аурулар эпидемиологиясының негіздері. 2. Статистикалық талдау, биостатистика және эпидемиологиялық деректерді түсіндіру әдістері. 3. Эпидемиологиялық қадағалауды және тіркеу жүйелерін ұйымдастыру қағидаттары. 4. Эпидемиологиядағы математикалық модельдеу негіздері. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау және халықтың денсаулығын қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 6. Медициналық және эпидемиологиялық деректерді талдауға арналған цифрлық жүйелер мен бағдарламалық өнімдер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Сырқаттанушылық қаупін бағалау және басқару үшін эпидемиологиялық зерттеулер мен ғылыми-талдау іс-шараларын жүргізу.	Дағды 2: Аумақта, медициналық ұйымдар мен мекемелерде	Машықтар: 1. Аумақтағы эпидемиологиялық жағдайды ескере отырып, профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар жоспарын әзірлеу. 2. Эпидемияға қарсы шараларға қатысатын медициналық ұйымдардың, зертханалардың және басқа да мекемелердің жұмысын үйлестіру. 3. Ведомстволық бағынысты аумақтағы мекемелер мен объектілерде санитариялық-эпидемиологиялық нормалар мен ережелердің сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 4. Эпидемиологиялық деректер мен сырқаттану көрсеткіштерін талдау негізінде іске асырылған іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 5. Эпидемиологиялық жағдай өзгерген немесе кемшіліктер анықталған кезде эпидемияға қарсы шараларға түзетулер енгізу. 6. Профилактикалық шараларды жүргізу және эпидемияға қарсы ережелерді сақтау бойынша персоналды оқытуды және нұсқаулықты ұйымдастыру. 7. Медициналық ұйым немесе өңір деңгейінде инфекциялық бақылаудың кешенді стратегиясын әзірлеу және енгізу. 8. Инфекциялық бақылау қызметінің жұмысын үйлестіру, жобаларды басқару, пәнаралық өзара іс-әрекетті жүзеге асыру. 9. МККБИ өршулерін тексеруді басқару, зертханалық растауды және түзету іс-шараларын ұйымдастыру.

	профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау, үйлестіру және бақылау, олардың тиімділігін бағалау және эпидемиологиялық қадағалау негізінде іс-қимылдарды түзету.	10. Пациенттер мен қызметкерлердің қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру, қызметкерлердің мінез-құлқын және өзгерістерін басқару.
		Білімдер: 1. Эпидемиология, инфекциялық және паразиттік аурулар негіздері. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау және эпидемияға қарсы қызмет саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 3. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және жүргізу әдістері. 4. Эпидемиологиялық қадағалау мен эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау қағидаттары. 5. Эпидемиологиялық бақылаудағы медициналық және зертханалық мекемелердің жұмысын ұйымдастыру. 6. Денсаулық сақтау және халықтың эпидемиологиялық қауіпсіздігіндегі қауіптерді басқару негіздері. 7. Медициналық ұйым мен денсаулық сақтау жүйесі деңгейінде инфекциялық қауіпсіздікті басқарудың қазіргі заманғы стратегиялық тәсілдері. 8. Қауіп-менеджмент, инфекциялық бақылау процестерін жоспарлау, модельдеу және бағалау әдістері. 9. Инфекциялық бақылау бойынша жергілікті хаттамаларды, стандарттар мен клиникалық маршруттарды әзірлеуге қойылатын талаптар. 10. Персоналды басқару қағидаттары, білім беру стратегиялары, инфекциялық бақылау бойынша мотивациялау және құзыреттілік аудитінің құралдары. 11. Инфекциялық қауіпсіздік бағдарламаларын енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері, ұйым мен қызметкерлердің жауапкершілігі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызметті жүзеге асыру. 2. Халық арасында жұқпалы емес аурулар жағдайлары туралы күн сайынғы ақпаратқа мониторингті жүзеге асыру. 3. Жұқпалы емес аурулар кезінде эпидемиологиялық мониторинг жүргізу. 4. Сыртқы орта факторларының әсеріне байланысты халық денсаулығының жай-күйіне бақылау және бақылау жүргізу. 5. Медициналық статистика және эпидемиологиялық зерттеулер деректері бойынша жұқпалы емес аурулардың таралуын талдау.

Қосымша еңбек функциясы 1: Жұқпалы емес ауруларды эпидемиологиялық қадағалауды қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағды 1: Жұқпалы емес ауруларды мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау. Жұқпалы емес ауруларға қарсы күрес және алдын алу шараларын әзірлеу.	6. Халықтың жұқпалы емес ауруларының алдын алу бағдарламаларын және салауатты өмір салтын қалыптастыру жөніндегі санитариялық-ағарту бағдарламаларын әзірлеу. 7. Профилактикалық бағдарламаларды іске асыру кезінде денсаулық сақтау, білім беру, еңбек және экология органдарымен өзара іс-қимыл жасау. 8. Денсаулық және профилактика мәселелері бойынша пәнаралық комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу.
		Білімдер: 1. Дәлелді медицинаға негізделген клиникалық эпидемиологияның мазмұны мен бөлімдері. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің міндеттері, ұйымдары, құрылымдары, штаттары және жарақтары. 3. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын рәсімдеу қағидалары. 4. Мамандық бойынша қолданыстағы нормативтік-құқықтық және нұсқаулық-әдістемелік құжаттар. 3. Жұқпалы емес ауруларды болжау әдісі. 4. Жұқпалы емес аурулардың эпидемиология және гигиена негіздері. 5. Қоршаған орта факторларын және олардың халық денсаулығына әсерін бағалау әдістері. 6. Жұқпалы емес ауруларға эпидемиологиялық талдау және мониторинг әдістері. 7. Салауатты өмір салтын қалыптастыру және алдын алу негіздері. 8. Инфекциялық емес ауруларға санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыру және жүргізу. 9. Қоғамдық денсаулық және алдын алу бағдарламаларын іске асырудағы іс-қимылдарды үйлестіру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Жұқпалы емес аурулар пайда болған кезде алдын алу іс-шараларының кешенін жоспарлау, әзірлеу және жүзеге асыру. 2. Жұқпалы емес аурулардың, тамақтан уланудың таралуына тергеу жүргізу. 3. Жұқпалы емес аурулардың алдын алу шараларын жүзеге асыру. 4. Жұқпалы емес ауруларға ретроспективті және жедел эпидемиологиялық талдауды жүзеге асыру. 5. Жұқпалы емес аурулар кезінде алдын алу бағдарламаларының мемлекеттік кешенін әзірлеу. 6. Жұқпалы емес аурулардың болжамды деңгейін анықтау.

	Дағды 2: Халық арасында жұқпалы емес аурулардың пайда болуын және таралуын эпидемиологиялық бақылау.	7. Сырқаттанушылықтың пайда болуының (көрсеткіштердің ұлғаюы) сыртқы орта объектілерінің (өнімнің, судың, ауаның, топырақтың) ластануымен байланысын растау мақсатында ұсынылған ақпаратқа талдау жүргізу жолымен тіршілік ету ортасы факторларының әсер етуінің себеп-салдарлық байланыстарын белгілеу. 8. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг дерекқорын қалыптастыруды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Аурулардың алдын алудың, диагностикалаудың, диспансерлік бақылаудың және оңалтудың қазіргі заманғы әдістері. 2. Дәлелді медицинаға негізделген клиникалық эпидемиологияның мазмұны мен бөлімдері. 3. Мамандық бойынша қолданыстағы нормативтік-құқықтық және нұсқаулық-әдістемелік құжаттар. 4. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын рәсімдеу қағидалары. 5. Жұқпалы емес ауруларды болжау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
	Дағды 1: Ауру туралы деректерді жүйелеу және түсіндіру, инфекция ошақтарын анықтау және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау.	Машықтар: 1. Медициналық мекемелер мен зертханалардан ауру туралы деректерді жүйелеу. 2. Статистикалық талдау жүргізу және ауру үрдісін анықтау. 3. Деректерді түсіндіру және есептерді дайындау. 4. Инфекция ошақтарын анықтау және оқшаулау. 5. Аурулардың таралу динамикасын болжау. 6. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін мониторингілеу және бағалау. 7. Деректерді талдау негізінде эпидемияға қарсы іс-қимылдарды түзету. 8. Мамандар мен денсаулық сақтау органдары үшін есептер дайындау.
		Білімдер: 1. Эпидемиология негіздері, инфекцияның берілу жолдары, қауіп факторлары. 2. Ауруларды жіктеу және сырқаттанушылық, өлім-жітім және таралу көрсеткіштері. 3. Эпидемиологиялық зерттеулер әдістері (бақылау, деректерді талдау, бақылау зерттеулері). 4. Медициналық деректерді статистикалық өңдеу және талдау әдістері. 5. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау қағидаттары.

Қосымша еңбек функциясы 2: Медициналық ұйымдарға, денсаулық сақтау органдарына және халыққа эпидемиологиялық қауіпсіздік, жұқпалы және паразиттік аурулардың алдын алу, сондай-ақ эпидемияға қарсы шараларды жетілдіру мәселелері бойынша кеңестік және әдістемелік қолдау көрсету.		6. Санитариялық-эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және инфекция ошақтарын анықтау алгоритмдері. 7. Эпидқадағалаудың нормативтік актілері мен стандарттары. 8. Медициналық тіркелімдермен, дерекқорлармен және цифрлық жүйелермен жұмыс істеу негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Медициналық ұйымдарға, денсаулық сақтау органдарына және халыққа инфекциялық және паразиттік аурулардың алдын алу және бақылау мәселелері бойынша сараптамалық ұсынымдар беру, сондай-ақ әдістемелік материалдар әзірлеу.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық жағдайды талдау және аурулардың алдын алудағы мәселерді анықтау. 2. Медициналық ұйымдар, денсаулық сақтау органдары және халық үшін сараптамалық ұсынымдар әзірлеу. 3. Әдістемелік материалдар, нұсқаулықтар, алгоритмдер мен стандарттар құрастыру. 4. Жұқпалы аурулардың алдын алу мәселелері бойынша мамандар мен халыққа кеңес беру. 5. Енгізілетін профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау. 6. Әртүрлі аудиториялар үшін ақпаратты қолжетімді және көрнекі түрде ұсыну. 7. Ұсынымдарды іске асыру үшін медициналық ұйымдар мен денсаулық сақтау органдары арасындағы іс-қимылды үйлестіру.
		Білімдер: 1. Жұқпалы және паразиттік аурулардың эпидемиологиясы. 2. Инфекциялық және паразиттік аурулардың алдын алу және диагностикалау негіздері. 3. Инфекциялардың таралуын бақылау және алдын алу әдістері. 4. Санитариялық-эпидемиологиялық ұсынымдар мен әдістемелік материалдарды әзірлеу қағидаттары. 5. Денсаулық сақтау және эпидқадағалау саласындағы заңнама және нормативтік актілер. 6. Профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау әдістері. 7. Сырқаттанушылықты мониторингтеуге арналған қазіргі заманғы цифрлық жүйелер мен деректер базасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Мейірімділік Парасаттылық Сыни ойлау Көшбасшылық Дербестік және жауапкершілік	

	Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
37. Кәсіптің карточкасы "7.2 Дәрігер (маман) паразитолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-012		
Кәсіптің атауы:	7.2 Дәрігер (маман) паразитолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
	2131-9-010 - Эпидемиолог		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2250 - Ветеринариялық дәрігерлер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Клиникалық паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гельминтозды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру 2. Қан протозооздары мен филяридоздарды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Гельминтозды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Биологиялық материалдарды және зерттеудің растаушы материалдарын жинауды, айналымын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру;пайдалану қағидаларына сәйкес зертханалық жабдықта жұмыс істеу. 4. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар бойынша зерттеулерді зертханалық бақылау жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Зертханалық санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесі. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жалпы паразитология, эпидемиология, паразиттік аурулардың алдын алу және бақылау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Нәжіске паразитологиялық зерттеу жүргізу, ішектің қарапайымдылықтарын, гельминттерді және олардың жұмыртқаларын анықтау және анықтау; санитариялық-паразитологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қол жуғыштар, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамаларын алу. 2. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-паразитологиялық зерттеу жүргізу.

	Гельминтоздың қоздырғыштарын анықтауға арналған санитариялық-паразитологиялық және/немесе паразитологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	3. Паразиттік аурулар жағдайларын және олар бойынша есеп жүргізу ережелерін тіркеуге, есепке алуға; паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіруге және талдауға.
		Білімдер: 1. Паразиттік аурулардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының негіздері. 2. Паразиттер мен векторлардың морфологиясы мен биологиясы, зертханалық диагностика, эпидемиология, аса маңызды паразиттік және векторлық паразиттік емес аурулардың алдын алу және олармен күресу шаралары. 3. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, жалпы гельминтоздардың диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Қан протозооздары мен филяридоздарды диагностикалау бойынша	Дағды 1: Қан протозооздары мен филяридоздарды анықтауға арналған санитариялық-паразитологиялық және/немесе паразитологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Қанға паразитологиялық зерттеу жүргізу, безгек плазмодияларының түрлерін және қан протозооздарының басқа қоздырғыштарын анықтау және саралау, микрофилярияларды анықтау және саралау. 2. Санитариялық-паразитологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қолдан жуылатын заттар, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамаларын алу; қоршаған орта объектілеріне санитариялық-паразитологиялық зерттеу жүргізу. 3. Паразиттік аурулар жағдайларын және олар бойынша есеп жүргізу ережелерін тіркеуге, есепке алу. паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Паразиттік аурулардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының негіздері. 2. Паразиттер мен векторлардың морфологиясы мен биологиясы, зертханалық диагностика, эпидемиология, аса маңызды паразиттік және векторлық паразиттік емес аурулардың алдын алу және олармен күресу шаралары. 3. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, жалпы гельминтоздардың диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі

іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 2: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру; 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу; 3. Биологиялық материалдарды және зерттеудің растаушы материалдарын жинауды, айналымын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру; 4. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар бойынша зерттеулерді зертханалық бақылау жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Диагностикалық қызметтер көрсетуді реттейтін нормативтік және заңнамалық актілер; сапа стандарттары және диагностикалық рәсімдерді жүргізуге қойылатын талаптар; диагностикалық зерттеулер бойынша құжаттама мен есептілікті рәсімдеу тәртібі. 2. Диагностикалық рәсімдерді жүргізу кезінде пациенттер мен персоналдың қауіпсіздігі жөніндегі талаптар. 3. Диагностикалық қызметтерді орындау кезіндегі этикалық және құқықтық мінез-құлық хаттамалары; 4. Диагностикалық қызметтердің сапасын бақылау және ішкі аудит әдістері; биоматериалдарды сақтау және өңдеу және диагностика нәтижелері қағидалары, диагностикалық рәсімдерді жүзеге асыратын мамандардың біліктілігі мен оқытуына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау; әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау жүргізу. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдер.

		3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау негіздері.
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ғылыми журналдарда ғылыми жарияланымдар түрінде зерттеу нәтижелерін ұсыну	Машықтар: 1. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің деректерін жинау, талдау және түсіндіру. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 4. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеулерді жүргізу кезеңдері: жоспарлау, мәліметтер жинау, талдау, түсіндіру, қорытындылар. 2. Нәтижелерді визуализациялау және ұсыну әдістері, статистикалық бағдарламалармен жұмыс жасау қағидаттары. 3. Алынған ғылыми деректерді түсіндіру; ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерді талдау ережелері. 4. Ғылыми қорытынды дайындау және ғылыми есеп, мақала, тезистер, презентация түрінде жариялау жасау талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дәлдік Аналитикалық ойлау Сыни ойлау Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог

38. Кәсіптің карточкасы "7.2 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы)":

Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-004		
Кәсіптің атауы:	7.2 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері 2269-2-001 - Балалар және жасөспірімдер гигиенасы дәрігері 2269-2-002 - Тамақтану гигиенасы дәрігері 2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-005 - Жалпы гигиена дәрігері 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазақстан Республикасының халқының санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
	Міндетті еңбек функциялары:	1. Елді мекендерді жоспарлау және салу кезінде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыру	

Еңбек функцияларының тізбесі:		2. Қазіргі және ғылыми деректер негізінде халықтың денсаулығы мен қоршаған ортаның өзгеруін болжау .
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Төтенше жағдай (ТЖ) аймағындағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды жедел бағалау, әсер ету көздерін анықтау және қажетті санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық іс-шаралардың көлемін айқындау.
Еңбек функциясы 1: Елді мекендерді жоспарлау және салу кезінде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыру	Дағды 1: Елді мекендерді жоспарлау принциптерін анықтау және қадағалау жүргізу.	Машықтар: 1. Елді мекендердің санитариялық-эпидемиологиялық жағдайын бағалау . 2. Коммуналдық объектілердің халық денсаулығына жағымсыз әсер ететін басым факторларын бөліп көрсету. 3. Елді мекендердің қоршаған ортасының жай-күйін бағалау. 4. Сараптама үшін ұсынылған материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау. 5. Жобаларды санитариялық сараптау нәтижелері бойынша қорытынды беру. 6. Қазақстан Республикасының аумағында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы бұзушылықтардың басқарушылық шешімдерін қабылдау.
		Білімдер: 1. Елді мекендердің климаттық-географиялық факторлары. 2. Коммуналдық объектілерді жоспарлау кезіндегі әдістемелік нұсқаулар мен құрылыс нормалары, жобалау құжаттамалары. 3. Әртүрлі мақсаттағы коммуналдық объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Елді мекендерді жоспарлау және салу	Машықтар: 1. Саниатриялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізуге нұсқамалар мен қаулылар беру. 2. Меншік нысанына қарамастан емдеу-профилактикалық және тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы объектілерді орналастыру үшін жер учаскесін таңдау бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды қалыптастыру. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу және емдеу-профилактикалық және тұрғын-үй азаматтық мақсаттағы объектілер үшін жобалау алдындағы және жобалау-сметалық құжаттама бойынша қорытынды жасау.

	кезінде жобаларды сараптау бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды жасау.	4. Елді мекендерді қатты тұрмыстық қалдықтардан тазарту саласында ұсынылатын жобалық шешімдер бойынша қорытынды жасау. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу, объектінің санитариялық ережелерге сәйкестігі туралы аудиторлық қорытынды жасау.
		Білімдер: 1. Халықтың денсаулығының жай-күйін және қоршаған орта факторлары мен халықтың сырқаттанушылығы арасындағы себеп-салдарлық байланысты бақылау деректері. 2. Гигиеналық сараптама жүргізу үшін қажетті құжаттардың қағидалары мен тізбесі. 3. Әртүрлі мақсаттағы коммуналдық объектілердің орналасуына қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Қазіргі және ғылыми деректер негізінде халықтың денсаулығы мен қоршаған ортаның өзгеруін болжау.	Дағды 1: Ұсыныстарды дайындау және басқару шешімдерін қабылдау үшін басым факторлар бойынша қоршаған ортаның ластануына үлесті айқындайтын көздерді саралау.	Машықтар: 1. Басқару шешімдерін қабылдау үшін аумақтарды сапалық көрсеткіштер мен тіршілік ету ортасының ластану дәрежесі бойынша саралау. 2. Тіршілік ету ортасы факторларының халықтың денсаулығына әсерін гигиеналық диагностикалау нәтижелері туралы ақпараттық-талдамалық материалдар дайындау. 3. Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг жүйесінде қадағалау үшін денсаулықтың бұзылуының жетекші көрсеткіштерін таңдау.
		Білімдер: 1. Атмосфералық ауаның, су айдындарының, топырақтың жай-күйін және олардың ластану дәрежесін бағалау негіздері. 2. Атмосфералық ауаның, су көздерінің сапасын және елді мекендердің топырақ жағдайын интегралды бағалау әдістері. 3. Тұрғылықты жеріне байланысты халықтың инфекциялық және инфекциялық емес сырқаттанушылығы туралы деректерді тіркеу және есепке алу қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Анықталған қауіп-қатерді шектеу немесе азайту және аурулардың алдын алу үшін нақты басқару шешімдерін қабылдау қажеттілігін негіздейтін аналитикалық қорытындылар дайындау. 2. Алдын алу шаралары бойынша болжамдар мен ұсыныстар туралы Мемлекеттік органдарды, жергілікті өзін-өзі басқаруды, ұйымдарды және халықты хабардар ету.

	Дағды 2: Халықтың әртүрлі топтарының денсаулық жағдайының өзгеруінің және қоршаған ортаның ластану динамикасының қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді болжамдарын әзірлеу.	3. Қоршаған ортаның ластануының қолданыстағы немесе болжамды деңгейлерінің әсерінен халықтың денсаулығының асқыну немесе нашарлау мүмкіндігін бағалау. 4. Сырқаттанушылықтың жай-күйін болжауды жүзеге асыру. Халықтың денсаулығына зиянды факторлардың әсерін болдырмау және жою жөніндегі шұғыл және ұзақ мерзімді іс-шараларды айқындау.
		Білімдер: 1. Коммуналдық мақсаттағы объектілердің жай-күйі , олардың техникалық жарақтандырылуы мен пайдаланылуы туралы ақпарат. 2. Республика бойынша халықтың аурушаңдығы бойынша жалпы статистиканы қалыптастыру жөніндегі дерекқорлармен жұмыс істеу қағидалары. 3. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының деректер базасымен және ақпараттық бюллетеньдерімен жұмыс жасау тәртібі. 4. Тұрғындардың денсаулық жағдайына қоршаған ортаның ластануынан болатын қауіп-қатерді бағалау әдіснамасын қолдану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Т Ж медициналық-санитариялық құбылыстарының деңгейін бағалау және эпидемиологиялық жағдайдың даму болжамдарын әзірлеу.	Машықтар: 1. Жедел штабтармен ақпарат алмасу және өзара іс-қимыл жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. 2. Ағымдағы санитариялық-эпидемиологиялық жұмыс, анықталған қауіп-қатерлер, әсер ету ошақтары және қауіпті зертханалық бақылау туралы өзекті ақпаратты ұсыну. 3. Жағдайдың дамуын болжау үшін басқа қызметтерден (мысалы, ауа-райы туралы гидрометеорологиялық қызметтен, құтқарушылардан жұмыстарды орындау туралы, билік органдарынан эвакуацияланғандардың саны туралы) ақпарат базасын қалыптастыру. 4. ТЖ жою жоспарын жалпы әзірлеуге және осы жоспардағы санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шараларды есепке алуды қамтамасыз етуге қатысу. 5. Құтқарушыларда, әсіресе биологиялық немесе химиялық ластанулармен жұмыс істегенде, сондай-ақ зардап шеккен аумақта атмосфералық ауаның ластануы жағдайында жеке қорғаныс құралдарының (ЖҚҚ) пайдаланылуын және болуын бақылауды жүргізу.
		Білімдер: 1. Медициналық мекемелермен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастықтағы этикет нормалары мен ережелері

Қосымша еңбек функциясы 1: Төтенше жағдай (ТЖ) аймағындағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды жедел бағалау, әсер ету көздерін анықтау және қажетті санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық іс-шаралардың көлемін айқындау.		2. Эпидемияға қарсы іс-шараларды үйлестіруге қойылатын талаптар, инфекциялық науқастарды оқшаулау, госпитальдар мен алғашқы медициналық көмек пункттерін өрістету жөніндегі іс-қимылдарды келісу. 3. Төтенше жағдайлар кезінде ықтимал инфекцияларға қарсы халықты және құтқарушыларды шұғыл профилактика мен вакцинациялауды ұйымдастыру негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: ТЖ медициналық-санитариялық құбылыстарының деңгейін бағалау және эпидемиологиялық жағдайдың даму болжамдарын әзірлеу.	Машықтар: 1. Науқастардың және құтқару құрамаларының жеке құрамының денсаулық жағдайына, инфекциялық науқастардың пайда болуына, оларды оқшаулауға және ауруханаға жатқызуға медициналық бақылауды ұйымдастыру. 2. Уақытша тұрғын үйлерді және ТЖ кезінде халықты эвакуациялау орындарын сумен жабдықтауды ұйымдастыру, ауыз суды дезинфекциялау. 3. Эвакуация және уақытша тұру орындарындағы (жатақханалар, шатырлы қалашықтар) санитариялық-гигиеналық жағдайларды бағалау. 4. Коммуналдық қызметтермен бірлесіп, аумақтың қайталама ластануын болдырмау үшін қатты тұрмыстық қалдықтарды, биологиялық қалдықтарды, жануарлар мен адамдардың мәйіттерін жинауды, әкетуді және залалсыздандыруды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Жағдайларды есепке алу және тіркеу, медициналық құжаттаманы толтыру, есептер мен статистика үшін дерекқорды қалыптастыру қағидалары. 2. Ауыз су сапасына, сумен жабдықтау жүйесіне қойылатын гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 3. Уақытша тұрғын үйлерге, оларды күтіп-ұстауға және пайдалануға қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар. 4. Елді мекендердің қатты тұрмыстық қалдықтарын залалсыздандыру және кәдеге жарату әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дәлдік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Тәртіптілік Мейірімділік Бастамашылық Компьютерлік сауаттылық	

	Көп мәселелік Жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
39. Кәсіптің карточкасы "7.2 Дәрігер (маман) бактериолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-008		
Кәсіптің атауы:	7.2 Дәрігер (маман) бактериолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.1 деңгейінде кемінде 4 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-5-006 - Микробиолог 2131-9-002 - Биотехнолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің, бактериялық генез ауруларының диагностикасын қамтамасыз ету үшін мониторингтің, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалаудың нәтижелерін ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бактериялық генезді ауруларды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру 2. Микроорганизмдерді серологиялық сәйкестендіру әдістері
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу 2. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Бактериялық генезді ауруларды диагностикалау бойынша	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Адамның биологиялық материалдарын және зерттеу материалдарын жинауды, айналдыруды, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру. 3. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, зерттеулердің зертханалық мониторингі жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Жалпы, жеке және санитариялық бактериология, эпидемиология, бактериялық аурулардың алдын алу және бақылау негіздері. 2. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін сыртқы орта объектілерінен алынған үлгілерді (топырақ, су, ауа, қол жуу, тұрмыстық заттар, стерильділікке арналған жуу, халықтың санитариялық салауаттылығы саласындағы НҚА сәйкес тамақ және тұтыну өнімдері) зерттеу. 3. Ең көп таралған аурулардағы зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Биоматериалды клиникалық-диагностикалық бактериологиялық зерттеу жүргізу, микроорганизмдердің түрін анықтау және анықтау, тұқым себу дәрежесін анықтау. 2. Халықтың декретивті тобының қызметкерлеріне бактерия тасымалдауға тексеру, тамақтан улану кезіндегі материалды зерттеу жүргізу.

іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 2: Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу	3. Бактерияға қарсы препараттарға сезімталдық спектрін сапалық және сандық әдістермен анықтау; бөлінген дақылдардың дезинфекциялаушы заттардың жұмыс ерітінділеріне төзімділігін анықтау. 4. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін қоршаған орта сынамаларын алу. 5. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-бактериологиялық зерттеу жүргізу. 6. Микроорганизмдер дақылдарының вируленттілігін анықтау. 7. Жұқпалы аурулар жағдайларын тіркеу, есепке алу; клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Қоректік ортаны жобалау қағидаттары (оқшаулау, байыту, сәйкестендіру). 2. Қоректік орталарды бөлу, сәйкестендіру, саралау қағидаттары. 3. Бактерияға қарсы препараттарға сезімталдық спектрін сапалық және сандық әдістермен анықтау әдістері. 4. Эксперименттік жануарларда оқшауланған микроорганизмдер дақылдарының патогенділігі мен вируленттілігін эксперименттік анықтау. 5. Жануарлардағы жұқпалы процестерді көбейту. 6. Әртүрлі дақылдарды түрішілік типтеу негіздері. 7. Бактериялардың қазіргі классификациясының қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу, зерттеуге жататын материалдың сипаты мен көлемін, оны алу мерзімдерін және сынама алу мерзімдерін анықтау. 3. Адамның биологиялық материалдарын және санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін сыртқы орта объектілерінен алынған зерттеу материалдарын жинауды, айналдыруды, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру. 4. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдап, инфекциялық материалды дезинфекциялау, есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын ресімдеу арқылы ең көп таралған

Еңбек функциясы 2: Микроорганизмдерді серологиялық сәйкестендіру әдістері		аурулар кезіндегі зерттеулердің зертханалық мониторингінің жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Серологиялық диагностика әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Микроорганизмдерді сәйкестендіру үшін серологиялық зерттеу әдістерін ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Бөлінген микроорганизм культурасын серологиялық сәйкестендіруді жүргізу. 2. Оқшауланған штамдарды фаготиптеуді жүргізу. 3. Науқастың сарысуындағы арнайы антиденелерді анықтаңыз. 4. Инфекциялық аурулар жағдайларын тіркеу, есепке алуды жүргізу. 5. Клиникалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жұқпалы аурулардың қоздырғыштарын серологиялық сәйкестендіру негіздерін;. серологиялық диагностика әдістері. 5. Жалпы жұқпалы аурулардың этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін, диагностикасын; инфекциялық және инфекциялық емес иммунологияның негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1:	Машықтар: 1.Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы рәсімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастырыңыз және сақтау. 3. Кәсіби қызметте деректерді талдау үшін цифрлық жүйелер мен мәліметтер базасын пайдалану.

	Медициналық практикада есепке алу және құжаттау	Білімдер: 1. Денсаулық сақтау саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы бұйрықтар, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтар. 2. Нормативтік құжаттама және оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтар. 3. Қазіргі заманғы ақпараттық жүйелер мен бағдарламалар, талдауға арналған мәліметтер базасы бар өзекті кітапханалар.
Қосымша еңбек функциясы 1: Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Медициналық деректерді талдау және түсіндіру	Машықтар: 1. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 2. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелерді пайдалану. 3. Зерттеу нәтижесінде алынған деректерді талдау және түсіндіру.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы есепке алу және есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы бұйрықтар. 2. Нысандар мен ақпараттық базаларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтар. 3. Заманауи цифрлық жүйелер мен бағдарламалар, ұсынылған өзекті базалармен талдауға арналған өзекті кітапханалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу.	Машықтар: 1.Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 3. Нәтижелерді талдау, статистикалық бағдарламаларды пайдалану.
		Білімдер: 1.Ғылыми әдістің және ғылыми зерттеудің негіздерін; жоспарлау, деректерді жинау, талдау, интерпретация, қорытындылар; 2.Этикалық комитет үшін мәліметтер жинау

		этикалық қағидаларды, реттеуші нормаларды және зерттеулермен байланысты рәсімдерді сақтай отырып. 3. Жарияланымдар мен ғылыми есептерді дайындау.
Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін талдау, түсіндіру	Машықтар: 1. Әдебиеттерді іздеу, іріктеу және талдау жүргізу, зерттеу деректерін сыни тұрғыдан бағалау. 2. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 3. Жергілікті деректермен салыстырғанда және зертханаларда алынған зерттеу орталықтарының заманауи деректерін талдау.
		Білімдер: 1.Зерттеу нәтижелерін талдау негіздері, зерттеу нәтижелерін сипаттау, ғылыми жаңалықты сыни тұрғыдан түсіндіру және бағалау. 2. Өзекті статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау. 3. Нәтижелерді заманауи әдістермен визуализациялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Сыни ойлау Көшбасшылық Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Ауызекі сөйлеу дағдылары	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог,

		Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
40. Кәсіптің карточкасы "7.2 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-001		
Кәсіптің атауы:	7.2 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	7.1 деңгейінде осы біліктілік бойынша кемінде 4 жыл жұмыс тәжірибесі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазақстан Республикасы балалардың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Объектілерді жоспарлау кезінде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды ұйымдастыру 2. Балалар мен жасөспірімдердің ағзасына тіршілік ету ортасының әсерін бағалауды зерделеу үшін материалдарға санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Балалардың керек жарақтарын санитариялық-гигиеналық бағалауға зертханалық зерттеулер жүргізу.	
		Машықтар: 1. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріндегі санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау .	

Еңбек функциясы 1: Объектілерді жоспарлау кезінде мемлекеттік санитариялық-эпидемиология лық қадағалауды ұйымдастыру	Дағды 1: Білім беру және тәрбиелеу объектілерін жоспарлау қағидаттарын қадағалау және анықтау.	2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінің халық денсаулығына қолайсыз әсер етуінің басым факторларын бөліп көрсету. 3. Сараптама үшін ұсынылған материалдар мен құжаттардың толықтығын талдау. 4. Қазақстан Республикасының аумағында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықтардың басқарушылық шешімдерін қабылдау.
		Білімдер: 1. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріне қадағалау жүргізудің қағидаттары. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерін жоспарлау кезіндегі әдістемелік нұсқаулар мен құрылыс нормалары, жобалау құжаттамалары. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілеріне сараптама жүргізу үшін қажетті құжаттардың тізбесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Білім беру және тәрбиелеу объектілерін жоспарлау және салу кезінде жобаларды сараптау бойынша санитариялық-эпидемиология лық қорытынды жасау.	Машықтар: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізуге нұсқамалар мен қаулылар беру. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерін орналастыру үшін жер учаскесін таңдау бойынша санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілері үшін жобалау алдындағы және жобалау-сметалық құжаттама бойынша санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу және қорытынды жасау.
		Білімдер: 1. Балалар денсаулығының жай-күйін бақылау деректері. 2. Балалар денсаулығына гигиеналық талдау жүргізу. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінің жобалау материалдарына сараптамалық бағалау жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Өз өкілеттіктері шегінде мәселелерді қарауға және олар бойынша шешімдер қабылдауға қатысу, оларды тиісті органдар мен лауазымды адамдар орындауын талап ету. 2. Өз құзыреті шегінде жоғары тұрған ұйымдардан, орталық және жергілікті мемлекеттік органдардан

		келіп түсетін құжаттарды, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау. 3. Аумақтағы санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылыққа қатысты мәселелерді қарауға өз өкілеттіктері шегінде қатысу. 4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттаманы жүргізу.
	Дағды 1: Аумақтағы балалардың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығына қатысты мәселелерді қарау	Білімдер: 1. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде тіршілік ету ортасының факторларын зертханалық-аспаптық бақылауды ұйымдастыру қағидаттары. 2. Балалар мен жасөспірімдердің тіршілік ету ортасының ластану көздері мен түрлері, оған жағымсыз әсер ету факторлары. 3. Қоршаған ортаның ластану қаупін тудыратын объектілердің жұмысын реттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар.
Еңбек функциясы 2: Балалар мен жасөспірімдердің ағзасына тіршілік ету ортасының әсерін бағалауды зерделеу үшін материалдарға санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ағымдағы санитариялық қадағалауды жүзеге асыру. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы бөлімінің негізгі ұйымдастырушылық іс-шаралары мен жоспарлы тексерулерінің орындалуын бақылау	Машықтар: 1. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу, объектінің санитариялық қағидаларға сәйкестігі туралы аудиторлық қорытынды жасау. 2. Сырқаттанушылықтың жай-күйін болжауды жүзеге асыру. 3. Балалар денсаулығына зиянды факторлардың әсерін болдырмау және жою жөніндегі шұғыл және ұзақ мерзімді іс-шараларды айқындау.
		Білімдер: 1. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы бойынша нормативтік-әдістемелік құжаттама. 2. Білім беру және тәрбиелеу объектілерін салу саласындағы жобалау құжаттамасына сараптама жүргізу қағидаттары. 3. Білім беру және оқу орындарында күн тәртібін, тамақтануды және оқу жүктемесін ұйымдастыруға санитариялық-гигиеналық бақылауға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Өз өкілеттіктері шегінде мәселелерді қарауға және олар бойынша шешімдер қабылдауға қатысу, оларды тиісті органдар мен лауазымды адамдар орындауын талап ету.

Қосымша еңбек функциясы 1: Балалардың керек жарақтарын санитариялық-гигиеналық бағалауға зертханалық зерттеулер жүргізу.	Дағды 1: Балалар керек жарақтарын зертханалық зерттеуді жоспарлау	2. Ойыншықтардың, балалар киімдері мен аяқ киімдерінің, жиһаздардың, оқулықтар мен балалар кітаптарының жаңа үлгілеріне сараптама жүргізу. 3. Есепке алу-есеп беру құжаттаманы жүргізу.
		Білімдер: 1. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде тіршілік ету ортасының факторларын зертханалық-аспаптық бақылауды ұйымдастыру қағидаттары. 2. Балалар мен жасөспірімдердің тіршілік ету ортасының ластану көздері мен түрлері, оған жағымсыз әсер ету факторлары. 3. Балалар керек жарақтарына қойылатын талаптарды реттейтін нормативтік-әдістемелік материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Балалардың керек жарақтарына зертханалық зерттеулер ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулық жағдайы мен тіршілік ету ортасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды, өнімнің және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мен бақылау объектілерінің зертханалық және аспаптық зерттеулерінің нәтижелері негізінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының өзгеру себептері мен жағдайларын талдау және анықтау. 2. Балалардың керек жарақтарын зертханалық-аспаптық зерттеу нәтижелерін бағалау. 3. Зертханалық зерттеулердің нәтижелері бойынша санитариялық-гигиеналық қорытынды ресімдеу.
		Білімдер: 1. Балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары. 2. Балалар заттарының сапасын есептеу және гигиеналық бағалау әдістері. 3. Балалар мен жасөспірімдерге арналған тауарларды дайындауға арналған балалар тұрмыстық заттары мен шикізаттың сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Зейінді шоғырландыру және бақылау Сыни ойлау Көшбасшылық Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг)	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
41. Кәсіптің карточкасы "7.3 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-003		
Кәсіптің атауы:	7.3 Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-003 - Еңбек гигиенасы дәрігері 2269-2-007 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет дәрігері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру
	Дағды 1: Зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын бағалауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Бақылаудағы объектілердің санитариялық-гигиеналық жай-күйін, оның ішінде жұмысшылар арасындағы жалпы және кәсіптік сырқаттанушылықтың жай-күйін ескере отырып бағалау. 2. Зиянды және қауіпті өндірістік факторларды (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларын) бағалау әдістемелерін қолдану, еңбек жағдайлары мен жұмыс жасайтын халықтың денсаулық жағдайы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарға, сондай-ақ жұмыс істейтін халық арасында кәсіптік сырқаттанушылықтың, еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтумен сырқаттанушылықтың туындау қаупіне талдау жүргізу. 3. Жобалық құжаттамаға санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізеді, еңбек жағдайларына сараптамалық баға береді.
		Білімдер: 1. Өндірістік орта факторларының зияндылығы мен қауіптілігі, еңбек процесінің ауырлығы мен шиеленісі көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларын бағалау мен жіктеудің гигиеналық критерийлері. 2. Төтенше жағдайларда шұғыл медициналық көмекті ұйымдастыру қызметінің ұйымдық құрылымы, төтенше жағдайларда өзара іс-әрекеттер принциптері. 3. Санитариялық ағартуды, халықты гигиеналық тәрбиелеуді және салауатты өмір салтын насихаттауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) қауіп-қатерін бағалау үшін талдаудың заманауи әдістерін қолдану.

Еңбек функциясы 1: Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағды 2: Зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) көрсеткіштері бойынша еңбек жағдайларының жағымсыз әсерінің қауіп-қатерін талдау	2. Жұмыс істейтін халықтың денсаулық жағдайы мен зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) орта факторлары мен еңбек процесінің) әсері арасындағы себеп-салдарлық байланыстарға талдау жүргізу. 3. Жұмыс істейтін халық арасында еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырыла отырып, кәсіптік сырқаттанушылықтың және сырқаттанушылықтың алдын алу жөніндегі басым бағыттарды айқындау. 4. Жұмыс істейтін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету бойынша ғылыми негізделген ұсынымдар әзірлеу. 5. Жедел және созылмалы кәсіптік уланулар мен ауруларды тергеуге қатысу. 6. Халықтың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіре отырып, халық пен қоршаған орта үшін химиялық, радиациялық және биологиялық қауіп-қатерлерге әкеп соқтырған немесе әкелуі мүмкін объектілердегі авариялардың салдарын жою жөніндегі іс-шараларды ұсыну. 7. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария мәселелері бойынша есептер, баяндамалар және ақпараттық хабарламалар қалыптастыру. 8. Қазақстан Республикасының халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасын анықталған бұзушылықтардың нәтижелері бойынша басқарушылық шешімдер қабылдау.
		Білімдер: 1. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау принциптері. 2. Халықтың денсаулық жағдайының медициналық-демографиялық көрсеткіштері. 3. Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар. 4. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың қауіп-қатерін есептеу және бағалау әдістемесі. 5. Жұмыс жасайтын халықтың денсаулығына өнеркәсіптік факторлардың қауіп-қатерін есептеу және бағалау әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерді пайдалана отырып, профилактикалық бақылау, тексерулер, тергеулер жүргізу.

	Дағды 3: Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау;	2. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы анықталған бұзушылықтарды жою туралы хабарламаларды, тексеруді тағайындау туралы актілерді, тексеру актілерін, нұсқамаларды тұжырымдау, дайындау және олардың орындалуын бақылау. 3. Еңбек жағдайлары бойынша жұмыс орындарын аттестаттауды жүргізу барысында аттестаттау комиссиясына консультациялық көмекті жүзеге асыру. 4. Әкімшілік шаралар мен жедел ден қою шараларын қолдану.
		Білімдер: 1. Негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлар (өндірістік (жұмыс) ортасы мен еңбек процесінің факторлары) және олардың өнеркәсіптік кәсіпорындар мен өндірістік объектілердегі көздері, сондай-ақ қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың жұмысшылардың ағзасына әсер ету ерекшеліктері. 2. Өнеркәсіптік және өндірістік объектілердегі санитарлық-эпидемиологиялық бақылаудың жеке мәселелері, сондай-ақ экономика мен өндірістің негізгі салаларының технологиялық процестері. 3. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері, әкімшілік заңнама және өзге де нормативтік құқықтық актілер саласындағы заңнамасының негізгі ережелері. 4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Эпидемиялық маңыздылық дәрежесін (	Машықтар: 1. Алынған құжаттар бойынша өнеркәсіптік объектінің санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық жағдайына алдын-ала талдау жүргізу (қызмет түрі, технологиялық процестің сипаттамасы, Шығарылатын өнім және т.б.) және объектінің эпидемиялық маңыздылық дәрежесін анықтау. 2. Өндірістік факторларды (метеофакторлар, жарықтандыру, электромагниттік өрістер, Шу мен діріл, жұмыс аймағы ауасының шаңдануы мен газдануы және т.б.) өлшеуге арналған әдістеме мен аспаптарды меңгеру. 3. Объектіге білікті санитариялық-эпидемиологиялық тексеру жүргізу.

	жоғары, орташа, елеусіз) айқындау үшін өнеркәсіптік объектілердің санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін бағалау	4. Нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкес өндірістік орта факторларын өлшеу хаттамаларын ресімдеу 5. Өнеркәсіптік кәсіпорынның негізделген санитариялық-эпидемиологиялық қорытындысын беру.
		Білімдер: 1. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың қауіптілік дәрежесі, өндірістік ортаның зиянды және қауіпті факторларының түрлері бойынша жіктелуі. 2. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың (өндірістік (жұмыс) ортаның және еңбек процесінің факторларының) жұмысшыларға әсерін гигиеналық нормалау негіздері. 3. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 4. Қазақстан Республикасының басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері және әкімшілік заңнама саласындағы заңнамасының негізгі ережелері.
Еңбек функциясы 2: Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі қызмет.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Бақылау объектісіне (субъектісіне) бармай-ақ өнеркәсіптік кәсіпорындарға профилактикалық бақылау жүргізу.	Машықтар: 1. Өнеркәсіптік объектінің санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін талдау және бағалау үшін қажетті есепке алу-есеп беру құжаттарының тізбесін жасау. 2. Бақылау объектісінің (субъектісінің) нақты санитариялық-гигиеналық, санитариялық-эпидемиологиялық жай-күйін сипаттайтын материалдарды (ағымдағы санитариялық қадағалау, еңбек жағдайлары бойынша жұмыс орындарын аттестаттау, өндірістік бақылау шеңберінде бұрын жүргізілген зертханалық-аспаптық өлшеулердің нәтижелері, объектінің (субъектінің) қызмет түрі, технологиялық процестің, шығарылатын өнімнің сипаттамасы және т.б.) талап ету және талдау. 3. Ұсынылған материалдардың жұмыс істейтін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігін тексеру нәтижелерін бағалау. 4. Тексеру объектісі (субъектісі) бойынша тексеру парақтарын, негізделген санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыларды ресімдеу. 5. Белгіленген санитариялық-эпидемиологиялық бұзушылықтар бойынша лауазымды адамға айыппұл салу туралы қаулы ресімделсін.

		Білімдер: 1. Өнеркәсіптік объектілерге мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жүргізу жөніндегі негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 2. Өнеркәсіптік кәсіпорындарды тексеру түрлері (жоспарлы, жоспардан тыс, рейдтік), өндірістік объектілерге профилактикалық бақылауды жүзеге асыру үшін негіздемелер. 3. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау басқармасы, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері және әкімшілік заңнама саласындағы заңнамасының негізгі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	талап етіледі
	Дағды 1: Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру-әдістемелік қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жұмыс істейтін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін жоспарлау, ұйымдастыру. 2. Бағынысты мамандардың жұмысына басшылық жасау (олар болған жағдайда), олардың өз лауазымдық міндеттерін орындауына жәрдемдесу. 3. Өз құзыреті мәселелері бойынша басқа бөлімшелердің мамандарына консультациялық және әдістемелік көмек көрсету. 4. Қызметкерлер мен бөлімшелердің, ұйымдардың қызметіне талдау жасау. 5. Белгіленген қағидаларға сәйкес халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамаларын уақтылы және сапалы ресімдеуді қамтамасыз ету. 6. Өнімнің және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мен бақылау объектілерінің зертханалық және аспаптық зерттеулерінің нәтижелері негізінде SWOT-талдауды, адамның денсаулық жағдайы мен тіршілік ету ортасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының өзгеру себептері мен жағдайларын талдауды және анықтауды жүзеге асыру. 7. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы мамандар мен халықтың гигиеналық білім деңгейін арттыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу. 8. Адамның тіршілік ету ортасы объектілерін санитариялық-эпидемиологиялық және эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды, зертханалық-аспаптық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.

Қосымша еңбек функциясы 1: Жұмыс жасайтын халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру		Білімдер: 1. ҚР басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы, рұқсат беру рәсімдері мен әкімшілік заңнама және басқа да заңнамалық актілер саласындағы заңнамасының негізгі ережелері. 2. Басқару қағидаттары, әдіснамасы, әдістері мен формалары. 3. Халық арасында медициналық білім мен санитариялық талаптарды тарату және насихаттау әдістері. 4. Еңбек гигиенасы және өндірістік санитария саласындағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 5. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мемлекеттік органдарда көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды (қадағалауды) жүзеге асыру және мемлекеттік қызметтер көрсету	Машықтар: 1. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге тексеру жүргізудің жыл сайынғы жоспарын әзірлеу. 2. Тексеру жүргізу туралы үкімді (бұйрықты) рәсімдеу. 3. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерді прокуратура органымен жоспардан тыс көшпелі тексеру келісімі. 4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тексеру жүргізу туралы заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерді хабардар ету. 5. Тексеруге жататын заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге тиесілі аумақтарды, ғимараттарды, құрылыстарды, үй-жайларды, технологиялық жабдықтарды, көлік құралдарын тексеру. 6. Кәсіптік уланулар мен сырқаттанушылық кезінде себеп-салдарлық байланысты белгілеуге бағытталған сараптамалар және (немесе) тергеулер жүргізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Жұмыс жасайтын халықтың гигиенасы мен еңбекті қорғау саласындағы құқықтық негіздер. 3. Қоршаған орта мен өндірістік орта факторларының ағзаға қолайсыз әсерінің алдын алу жөніндегі алдын алу іс-шараларын ұйымдастыру қағидаттары. 4. Өндіріс тауарлары мен өнеркәсіптік шикізаттың сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын

		санитариялық-эпидемиологиялық талаптар; өндірістік жағдайларда адамның тіршілік ету ортасының химиялық, физикалық және биологиялық факторларын гигиеналық нормалау қағидаттары. 5. Жұмысшылардың денсаулығын, жалпы және кәсіптік аурушаңдығын зерттеу мен бағалаудың заманауи тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Зейінді шоғырландыру және бақылау Командада жұмыс істей білу Көшбасшылық Мейірімділік Мотивация Парасаттылық Сыни ойлау Тәртіптілік Ұқыптылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
42. Кәсіптің карточкасы "7.3 Дәрігер (маман) эпидемиолог ":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-013	
Кәсіптің атауы:	7.3 Дәрігер (маман) эпидемиолог	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-013 - Дәрігер-эпидемиолог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және жоюға бағытталған халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Инфекциялық (паразиттік) аурулардың пайда болуын, таралуын алдын алу және оларды жою қызметі. 2. Инфекциялық және әлеуметтік маңызы бар ауруларды анықтау, алдын алу және бақылау бойынша ұйымдастыру-әдістемелік, талдамалық және профилактикалық қызмет.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Халық арасында жұқпалы емес аурулардың пайда болуы және таралуы жөніндегі қызмет. Аурудың алдын алу және онымен күресу мақсатында алдын алу бағдарламаларын әзірлеу. 2. Төтенше эпидемиологиялық жағдайларға және инфекциялық аурулардың таралу қаупіне ден қоюды қоса алғанда, ведомствоаралық өзара іс-қимылға және халықтың денсаулығын сақтау жөніндегі іс-шараларды үйлестіруге қатысады.	
		Машықтар: 1. Инфекциялық (паразиттік) ауруларды анықтау және тіркеу бойынша бақылау ұйымдастыру қызметін, соның ішінде төтенше жағдайларда бағалау. 2. Инфекциялық (паразиттік) аурулардың күнделікті мониторингінің тиімділігін бағалау. 3. Қоршаған ортада, халық арасында қоздырғыштардың айналымына микробиологиялық	

		мониторингтің, санитариялық-эпидемиологиялық режимнің бұзылуын және санитариялық-бактериологиялық зерттеулер нәтижелерін бағалау. 4. Балалар мен ересек халықтың иммунопрофилактика бағдарламаларының тиімділігін бағалау. 5. Екпеге байланысты жағымсыз әсерлерді тергеу нәтижелері мен басқару шешімдерін бағалау. 6. Халық арасында және жеке топтарда сырқаттанушылықты жедел және ретроспективті эпидемиологиялық талдауды бағалау, алынған деректер негізінде профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар жоспарын құруды бағалау. 7. Инфекциялық (паразиттік) аурулардың белгілі нозологиялық формаларындағы эпидемиялық процестің ерекшеліктерін анықтап, алдын алу шараларын әзірлеуді бағалау. 8. Дезинфекция, медициналық құралдарды стерилизациялау, дезинсекция және дератизацияны бақылауды бағалау. 9. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларды анықтау және тіркеу қызметін бағалау. 10. Инфекциялық аурулар жағдайлары, санитариялық-эпидемиологиялық режим бұзушылықтары, санитариялық-бактериологиялық зерттеулер нәтижелері туралы стационардың барлық бөлімшелерінен күнделікті ақпарат жинау тиімділігін бағалау. 11. Медициналық карталар, жұқпалы ауруларды тіркеу журналы, санитариялық-бактериологиялық зерттеулер деректері, мәйіт материалдары, дәріхана есептері және санитариялық-эпидемиологиялық режимнің жай-күйі негізінде жедел және ретроспективті эпидемиологиялық талдауды бағалау , оның негізінде мекеме мен бөлімшелер бойынша профилактикалық шаралар жоспарын құру.
	Дағды 1: Инфекциялық (паразиттік) аурулардың пайда болуын, таралуын алдын алу және оларды жою жөніндегі мемлекеттік санитариялық-эпидемиол огиялық қадағалау.	12. Белгілі нозологиялық формалардағы эпидемиялық процестің ерекшеліктерін анықтау үшін жүргізілген шаралардың тиімділігін бағалап, алдын алу шараларын нақтылау. 13. Медициналық құралдарды өңдеу мен стерилизацияны, медициналық қалдықтарды және иммунобиологиялық препараттарды пайдалану мен жоюды, сондай-ақ олардың жеткізілу және сақтау шарттарын бақылауды бағалау. 14. Аурухана бөлімшелерін жобалау және қайта құруға арналған тапсырмаларды дайындау кезінде кеңес беру қызметінің тиімділігін бағалау. 15. Медициналық қалдықтарды жинау, залалсыздандыру, сақтау және жоюды бақылау.

Еңбек функциясы 1: Инфекциялық (паразиттік) аурулардың пайда болуын, таралуын алдын алу және оларды жою қызметі.		16. Инфекциялық (паразиттік) сырқаттанушылықтың болжамды деңгейін анықтау. 17. Биологиялық қауіпті төмендету және басқару шараларын бақылау. 18. Халықтың денсаулығы мен өмір сүру ортасының жағдайы, санитариялық-эпидемиологиялық әл-ауқаттың өзгеру себептері мен жағдайлары арасындағы себеп-салдарлық байланысты зерттеу, санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және бақылау объектілері мен өнімдерінің зертханалық және аспаптық нәтижелері негізінде талдау жүргізу. 19. Сырқаттанушылық жағдайын болжау жүргізу, халықтың денсаулығына зиянды әсер ететін факторларды алдын алу және жою бойынша шұғыл және ұзақ мерзімді шараларды анықтау. 20. Стационарда антибиотиктерді қолданудың оңтайлы схемаларын әзірлеуді бағалау.
		Білімдер: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарының этиологиясы, патогенезі, таралу механизмдері. 2. Зооноздық, антропоноздық және сапроноздық инфекциялардың ерекшеліктері. 3. Инфекциялық және паразиттік ауруларға эпидемиологиялық бақылаудың қағидаттары мен әдістері. 4. Инфекциялық және паразиттік аурулардың өршуін эпидемиологиялық тергеу кезінде зертханалық диагностика ұйымдастыру және зертханалық зерттеулерді бақылау. 5. Алдын алу және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және өткізу. 6. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық әл-ауқаты саласындағы нормативтік-құқықтық база. 7. Тексерулер жүргізу, эпидемиологиялық тергеулер жүргізу, санитариялық-эпидемиологиялық қорытындылар, актілер, ұйғарымдарды рәсімдеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Инфекциялық және паразиттік аурулардың пайда болған жағдайларында жүргізілген эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін, стационарда жүргізілген профилактикалық шараларды бағалап, барлық бөлімшелерде эпидемияға қарсы және санитариялық-гигиеналық режимді қамтамасыз ету. 2. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекцияларды алдын алу комиссиясының жұмысын, санитариялық-эпидемиологиялық мәселелер бойынша құжаттарды (бұйрықтар, медициналық кеңес шешімдері, ақпараттық бюллетеньдер) әзірлеуді бағалау.

	Дағды 2: Аурушаңдықты алдын алу және күресу мақсатында профилактикалық бағдарламалар әзірлеу.	3. Медициналық қызметкерді (дәрігерлер, медбикелер, кіші қызметкерлерді) медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялар мен басқа да инфекциялық ауруларды алдын алу бойынша оқыту шараларының тиімділігін бағалау. 4. Эпидемияға қарсы шараларды өткізу мәселелері бойынша жаңа технологияларды енгізу және олардың тасымалдануын бағалау. 5. Халықтың әр топтары, аумақтары және нозологиялары бойынша аурушаңдық көрсеткіштерін талдап, басым аурулар мен қауіпті топтарын анықтап, инфекциялық аурулардың даму себебі мен жағдайларын бағалау. 6. Кешенді алдын алу бағдарламаларын әзірлеп, оларды мүдделі ведомстволармен, мекемелермен және қоғамдық ұйымдармен келісу.
		Білімдер: 1. Инфекциялық аурулардың пайда болу және таралу заңдылықтары. 2. Инфекциялық және паразиттік ауру ошақтарын анықтау және жою бойынша профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар. 3. Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық базасы мен заңнамалық құжаттары. 4. Инфекциялық және паразиттік ауруларға эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу қағидаттары. 5. Халықпен ақпараттық-ағартушылық жұмыс жүргізу технологиялары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Эпидемиологиялық талдау және болжау.	Машықтар: 1. Әртүрлі дереккөздерден (медициналық мекемелер, зертханалар, денсаулық сақтау органдары) эпидемиологиялық деректерді жинау және жүйелеу. 2. Жұқпалы ауруларға статистикалық және географиялық талдау жүргізу. 3. Аурулардың ошақтарын, олардың таралу үрдістері мен қауіп факторларын анықтау. 4. Деректерді талдау негізінде эпидемиологиялық жағдайдың даму болжамдарын әзірлеу. 5. Аумақ немесе мекеме деңгейінде аурулардың алдын алу және оқшаулау үшін ұсынымдар тұжырымдау. 6. Денсаулық сақтау органдары үшін талдау есептерін, аурулардың таралу карталарын және ақпараттық анықтамаларды дайындау.
		Білімдер: 1. Эпидемиология мен инфекциялық процестердің негізгі заңдылықтары.

Еңбек функциясы 2: Инфекциялық және әлеуметтік маңызы бар ауруларды анықтау, алдын алу және бақылау бойынша ұйымдастыру-әдістемелік, талдамалық және профилактикалық қызмет.		2. Эпидемиологиялық деректерді жинау, өңдеу және талдау әдістері. 3. Сырқаттанушылық, таралу және қауіп көрсеткіштерін есептеуді қоса алғанда, статистикалық талдау қағидаттары. 4. Инфекцияның берілу факторлары және ауру ошақтарының пайда болу механизмдері. 5. Эпидемиологиялық жағдайдың дамуын болжау және профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау әдістемелері. 6. Санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау жөніндегі нормативтік құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Инфекциялық және әлеуметтік маңызы бар аурулардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды жоспарлау және ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Аумақтық немесе ведомстволық деңгейде профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар жоспарларын әзірлеу. 2. Иммундау науқандарын және санитариялық-эпидемияға қарсы шараларды өткізуді ұйымдастыру. 3. Мекемелер мен аумақтарда санитариялық-гигиеналық нормалардың және алдын алу шараларының сақталуын бақылау. 4. Халық пен медициналық қызметкерлер үшін білім беру және ақпараттық бағдарламаларды жоспарлау және жүргізу. 5. Алдын алу шараларының тиімділігін бағалау және қажет болған жағдайда іс-шараларды түзету. 6. Денсаулық сақтау органдарымен, зертханалармен және аурулардың алдын алуға қатысатын басқа да ұйымдармен жұмысты үйлестіру.
		Білімдер: 1. Жұқпалы және әлеуметтік маңызды аурулардың алдын алу негіздері. 2. Иммундау науқандары мен санитариялық-эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау және ұйымдастыру әдістемесі. 3. Эпидемиологиялық қадағалау және профилактика жөніндегі ұлттық және халықаралық нормалар мен ұсынымдар. 4. Білім беру жұмысын ұйымдастыру және халықты алдын алу шаралары туралы хабардар ету негіздері. 5. Профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау және оларды түзету әдістері. 6. Халықтың денсаулығын сақтау саласындағы ведомствоаралық өзара іс-қимыл және үйлестіру қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

	Дағды 1: Жұқпалы емес аурулардың пайда болуының, таралуының алдын алу және жою жөніндегі мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау.	1. Инфекциялық емес ауруларды анықтау мен тіркеуді бақылауды ұйымдастыру жөніндегі қызметті бағалау. 2. Инфекциялық емес аурулар жағдайлары туралы күнделікті ақпарат мониторингінің тиімділігін бағалау. 3. Жұқпалы емес аурулардың алдын алу бойынша медициналық персоналды (дәрігерлерді, мейіргерлерді, кіші персоналды саралап) оқыту бойынша іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 5. Аурухана бөлімшелерін жобалауға және қайта жаңартуға арналған тапсырмаларды дайындау кезінде консультациялық көмек көрсетудің тиімділігін бағалау. 6. Жұқпалы емес аурулардың жай-күйін болжауды жүзеге асыру. 7. Халықтың денсаулығына зиянды факторлардың әсерінің алдын алу және жою бойынша шұғыл және ұзақ мерзімді іс-шараларды айқындау. 8. Жұқпалы емес аурулардың кешенді алдын алу бағдарламаларын әзірлеу және оларды мүдделі ведомстволармен, мекемелермен және қоғамдық ұйымдармен келісу.
		Білімдер: 1. Жұқпалы емес аурулардың негізгі топтары, олардың таралуының эпидемиологиялық заңдылықтары, созылмалы аурулар мен қауіп факторларының қалыптасу механизмдері. 2. Жұқпалы емес аурулар бойынша статистикалық деректерді жинау және талдау, әлеуметтік, экологиялық, өндірістік және мінез-құлық қауіп факторларын анықтау және бағалау, шешім қабылдау үшін қоғамдық денсаулық индикаторларын пайдалану. 3. Жұқпалы емес аурулардың алдын алу мәселелері бойынша қоғамдық, коммерциялық емес және халықаралық ұйымдармен жұмыс.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Халық арасында жұқпалы емес аурулардың пайда болуы және таралуы жөніндегі қызмет. Аурудың алдын алу және онымен күресу мақсатында алдын алу бағдарламаларын әзірлеу.		Машықтар: 1. Инфекциялық емес ауруларды анықтау мен тіркеуді бақылауды ұйымдастыру жөніндегі қызметті бағалау. 2. Өнімдер мен санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мен бақылау объектілерін зертханалық және аспаптық зерттеу нәтижелері негізінде денсаулық жағдайы мен адамның тіршілік ету ортасы, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының өзгеру себептері мен жағдайлары арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды талдау және анықтау.

	Дағды 2: Аурудың алдын алу және онымен күресу мақсатында алдын алу бағдарламаларын әзірлеу.	3. Жұқпалы емес аурулардың жай-күйін болжауды жүзеге асыру. 4. Халықтың денсаулығына зиянды факторлардың әсерінің алдын алу және жою жөніндегі шұғыл және ұзақ мерзімді іс-шараларды айқындау. 5. Жұқпалы емес аурулар кезінде профилактикалық және сауықтыру іс-шараларының тиімділігін бағалауды жүргізу. 6. Жұқпалы емес ауруларға санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау ұйымдастыру және жүргізу.
		Білімдер: 1. Инфекциялық емес ауруларды санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудың нормативтік-құқықтық базасы. 2. Қоршаған орта факторлары мен еңбек жағдайларын гигиеналық бағалау әдістері, зертханалық және аспаптық зерттеулер әдістемесі. 3. Қолданбалы эпидемиологиялық зерттеулердің, зерттеудің сипаттамалық және талдамалық әдістерінің, статистикалық талдау және ауруды болжау әдістерінің әдістемесі. 4. Профилактиканың мінез-құлық және ұйымдастырушылық шаралары (салауатты өмір салты, зиянды әдеттерден бас тарту, тамақтану рационы, дене белсенділігі), профилактикалық бағдарламалар мен стратегияларды әзірлеу және іске асыру. 5. Инфекциялық емес аурулардың алдын алу мақсатында әртүрлі мақсаттағы объектілерде санитариялық нормалардың сақталуын бағалау және санитариялық-гигиеналық салауаттылықты қамтамасыз ету. 6. Денсаулық сақтау, білім беру, еңбек, экология органдарымен және басқа да құрылымдармен және ұйымдармен ынтымақтастық.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Төтенше жағдайлар кезінде өңірдегі немесе ұйымдағы эпидемиологиялық жағдайды бағалау. 2. Ауру ошақтарын анықтау және олардың таралу жолдарын анықтау. 3. Инфекция ошақтарын оқшаулау және жою бойынша жедел, негізделген шешімдер қабылдау. 4. ТЖ жағдайында эпидемияға қарсы шаралардың жүргізілуін ұйымдастыру және бақылау. 5. Эпидемиологиялық қатерлерге тиімді ден қою үшін персонал мен аралас құрылымдардың іс-қимылын үйлестіру. 6. Басшылыққа және денсаулық сақтау органдарына жедел есептер мен ұсынымдар дайындау.

Қосымша еңбек функциясы 2: Төтенше эпидемиологиялық жағдайларға және инфекциялық аурулардың таралу қаупіне ден қоюды қоса алғанда, ведомствоаралық өзара іс-қимылға және халықтың денсаулығын сақтау жөніндегі іс-шараларды үйлестіруге қатысады.	Төтенше эпидемиологиялық жағдайларға ден қою дағдысы.	Білімдер: 1. Жұқпалы аурулар эпидемиологиясының негіздері. 2. Төтенше эпидемиологиялық жағдайларға ден қоюдың ұлттық және халықаралық хаттамалары. 3. Инфекция ошақтарын эпидемиологиялық тексеру әдістемесі. 4. Эпидемияға қарсы шараларды, карантиндік және санитариялық шараларды ұйымдастыру қағидаттары. 5. Эпидемиологиялық қауіп жағдайындағы дағдарысты басқару және ведомствоаралық өзара іс-қимыл негіздері. 6. Қабылданған шаралардың тиімділігін бағалау және эпидемиологиялық жағдайды талдау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ведомствоаралық өзара іс-қимыл және іс-шараларды үйлестіру дағдысы.	Машықтар: 1. Эпидемиологиялық қадағалау және аурулардың алдын алу мәселелері бойынша түрлі ведомстволар мен мекемелердің бірлескен жұмысын ұйымдастыру және үйлестіру. 2. Жұқпалы және әлеуметтік мәні бар аурулардың таралуының алдын алу жөніндегі бірлескен іс-шараларды жоспарлау және өткізу. 3. Эпидемиологиялық қауіптерге жедел ден қою үшін ұйымдар арасында ақпарат алмасуды қамтамасыз ету. 4. Эпидемиологиялық қауіпсіздік мәселелері бойынша аралас құрылымдардың басшылығы мен мамандарына кеңес беру. 5. Ведомствоаралық өзара іс-қимылдың тиімділігін бағалайды және оны жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер: 1. Эпидемиологиялық қадағалау және профилактикалық шараларды ұйымдастыру негіздері. 2. Денсаулық сақтау саласындағы ведомствоаралық өзара іс-қимыл және іс-қимылды үйлестіру қағидаттары. 3. Мекемелер арасындағы эпидемиологиялық қауіпсіздік және ақпарат алмасудың нормативтік құжаттары мен хаттамалары. 4. Ауруларды бақылау және алдын алу жөніндегі бірлескен іс-шаралардың тиімділігін бағалау әдістемесі. 5. Эпидемиологиядағы жобаларды басқару және ұйымдастыру қызметінің негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Аналитикалық ойлау	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Сыни ойлау Көшбасшылық Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу Ауызекі сөйлеу дағдылары Мақсаткерлік стресске төзімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог	
43. Кәсіптің карточкасы "7.3 Дәрігер (маман) вирусолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-009		
Кәсіптің атауы:	7.3 Дәрігер (маман) вирусолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-9-002 - Биотехнолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Вирустық инфекцияларды диагностикалау үшін, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету үшін вирусологиялық зерттеулер жүргізуді ұйымдастыру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалау 2. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау 2. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалау	Дағды 1: Вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалау	Машықтар: 1. Вирустық инфекциялардың клиникалық, вирусологиялық және эпидемиологиялық деректерін бағалау. 2. Вирусологиялық зерттеулердің әдістемелік қамтамасыз етілуін бағалау. 3. Техникалық регламенттерге, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтерге сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың, тексерулердің, вирусологиялық зерттеулердің, сынақтардың және токсикологиялық, гигиеналық және бағалаудың өзге де түрлерінің нәтижелерін ресімдеу.
		Білімдер: 1. Жедел диагностика, вирустарды оқшаулау және теру, серодиагностика, молекулалық-генетикалық және биологиялық зерттеулер әдістерін қолдана отырып, вирустық инфекцияларды зертханалық диагностикалау қағидаттары. 2. Спецификалық және спецификалық емес алдын алу шаралары. 3. Зертханалық диагностика, вирустық аурулар кезінде эпидемияға қарсы және емдеу шараларын нақты дайындау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Биоматериалдардан вирусологиялық зерттеу жүргізу, вирустарды анықтау және анықтау.

	Дағды 2: Санитариялық-вирусологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	2. Санитариялық-вирусологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қол жуу, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамаларын алу. 3. Қоршаған орта объектілеріне санитариялық-вирусологиялық зерттеу жүргізу. 4. Вирусологиялық және/немесе санитариялық-вирусологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Зертханалық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 3. Вирустық инфекциялардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының негіздерін; вирустардың морфологиясы мен көбеюін, биологиялық қасиеттерін, антигендерін, зертханалық диагностикасын, эпидемиологиясын, профилактикасын және аса маңызды вирустық инфекциялармен күресін. 4. Жалпы вирустық инфекциялардың этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы ресімдеу; медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастыру және сақтау. 2. Дербес деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты қағидаларды пайдалану. 3. Кәсіби қызметте денсаулық сақтау саласындағы цифрлық жүйелерді пайдалану.
		Білімдер: 1.Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы есептік және есептік құжаттама нысандары туралы бұйрықтар. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы есепке алу және есептік құжаттама нысандары туралы бұйрықтарды толтыру жөніндегі нұсқаулықтар. 3. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Тиімді және дәл СОР жасау үшін зертханалық процестердің талаптары мен ерекшеліктерін талдау.

Еңбек функциясы 2: Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын жүргізу	Дағды 2: Зертханалық зерттеулердің барлық кезеңдері үшін стандартты операциялық рәсімдерді (СОР) әзірлеу және енгізу.	2. Зерттеудің әр кезеңіндегі әрекеттер тізбегін сипаттайтын егжей - тегжейлі және түсінікті нұсқауларды әзірлеу. 3. СОР нормативтік талаптарға және сапа стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету. 4. Оқу мен процедуралардың сақталуын бақылауды ұйымдастыра отырып, зертханалық тәжірибеге SOP енгізу. 5. Аудит нәтижелері, технологиялар мен нормативтік құжаттардағы өзгерістер негізінде СОР жаңарту және түзету. 6. СОР келісу және бекіту үшін әртүрлі бөлімшелермен өзара әрекеттесуді үйлестіру. 7. Енгізілген процедуралардың тиімділігін бағалау және оларды оңтайландыру бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер: 1. Зерттеудің әртүрлі кезеңдерінде қолданылатын зертханалық әдістер мен технологиялардың негіздері. 2. Жұмыс процестерін стандарттау және құжаттау қағидаттары; стандартты операциялық рәсімдерді жасау және ресімдеу әдістемелері. 3. Зертханалық қызметке қолданылатын нормативтік және реттеуші талаптар. 4. Зертхананың жұмысын реттейтін ұйымның ішкі регламенттері мен нұсқаулықтары. 5. Зертханалық процестердің сапасын бақылау және аудит негіздері. 6. Персоналды оқыту және жұмыстың жаңа стандарттарын енгізу рәсімдері. 7. Енгізілген процедуралардың тиімділігін бағалау және түзету әдістері. 8. Зертханалық процестердегі өзгерістерді басқару қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын	Машықтар: 1. Зерттеу әдістерінің аналитикалық сенімділігін бағалау. 2. Ішінде зертханалық сапаны бақылауды ұйымдастыру және жүргізу; талдамалық жүйені валидациялауды және (немесе) верификациялауды жүргізу. 3. Аналитикалық жүйені және өлшеулердің метрологиялық қадағалануын калибрлеуді жүргізу. 4. Өлшеу белгісіздігін есептеңіз. 5. Өлшеу нәтижелерінің дәлдігі мен қайталануын бағалауды жүргізу.
		Білімдер:

	қамтамасыз ету және бақылау	1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Биоматериалмен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 3. Нормативтік-құқықтық актілердің талаптары. 4 Әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалар стандарттары (клиникалық нұсқаулықтар). 5. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару.
Қосымша еңбек функциясы 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Зертханалық процестердің сапа және тиімділік көрсеткіштерін жүйелі талдау.	Машықтар: 1. Клиникалық зертханалық зерттеулердің зертханааралық салыстырмалы сынақтарын қоса алғанда, сапаны сыртқы бағалауды ұйымдастыру, жүргізу және бағалау. 2. Зертханаішілік сапаны бақылауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Талдамалық жүйені валидациялауды және (немесе) верификациялауды жүргізу. 4. Сапаны бақылаудағы бұзушылықтарды жою бойынша түзету және алдын алу іс-шараларын жүргізу.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Анықтамалық интервалдар мен шектерді белгілеу қағидалары. 3. Әдістердің аналитикалық сипаттамаларын талдау және зертханалық процестердің сапасы мен тиімділігінің көрсеткіштерін талдау; зертханалық диагностикада аналитикалық сапаны бақылау алгоритмі. 4. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару; биоматериалмен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және

Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 3. Зерттеу деректеріне сыни баға бере отырып, әдебиеттерді іздеу және талдау жүргізу. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, деректерді жинау хаттамасы мен схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс негіздері. 2. Ғылыми зерттеу негіздері. 3. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдер. 4. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ғылыми журналдарда ғылыми жарияланымдар түрінде зерттеу нәтижелерін ұсыну	Машықтар: 1. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің деректерін жинау, талдау және түсіндіру. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 4. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеулерді жүргізу кезеңдері: жоспарлау, мәліметтер жинау, талдау, түсіндіру, қорытындылар. 2. Нәтижелерді визуализациялау және ұсыну әдістері, статистикалық бағдарламаларды қолдану. 3. Алынған ғылыми деректерді түсіндіру; ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерді талдау. 4. Ғылыми қорытынды дайындау және ғылыми есеп, мақала, тезистер, презентация түрінде жариялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Сыни ойлау Көшбасшылық Жауапкершілік Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік	

	Мақсаткерлік Эмоциялық парасат		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
44. Кәсіптің карточкасы "7.3 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-002		
Кәсіптің атауы:	7.3 Тағам гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			

Қызметтің негізгі мақсаты:	Халықты тамақтандыру, тағам өнімдері мен шикізаттың қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықты тамақтандыру, тағам өнімдері мен шикізаттың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет 2. Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Даму перспективалары мен бейінді мамандардың қажеттіліктерін ескере отырып, тамақ объектілерін қадағалау жөніндегі бөлімнің қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Азық-түлік объектілерін қадағалау бөлімшесі қызметкерлерінің қадағалау қызметін орындау, жоспарланған бағдарламалық мақсаттарға қол жеткізу үшін инновациялар мен корпоративтік өзара іс-қимылды енгізу барысында қолданыстағы санитариялық заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету
	Дағды 1: Тағам гигиенасындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау және бақылау.	Машықтар: 1. Нормативтік-құқықтық актілерді, оның ішінде тағам өнімдерін өндіретін және өткізетін объектілерге қойылатын талаптарды регламенттейтін санитаиярлық қағидаларды пайдалана отырып, тағам объектілеріне санитариялық тексеру жүргізу. 2. Тағам гигиенасы бөлімі бойынша санитариялық заңнаманы бұзушылықтарды жою жөніндегі нұсқамаларды тұжырымдау. 3. Халықтың түрлі топтарының тамақ қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нұсқамалардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 4. Азық-түлік объектілерін гигиеналық тексеру әдістерін, аспаптық зерттеу әдістерін меңгеру. 5. Тағам объектісін алдын ала санитариялық қадағалау барысында кеңес беру көмегін жүзеге асыру. 6. Тағам кәсіпорындары қызметкерлерінің жұмыс орындарын аттестаттау жөніндегі жұмысқа қатысу. 7. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізу. 8. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға жататын объектілерді жүргізілген санитариялық-эпидемиологиялық зерттеп-қарау нәтижелері бойынша халық денсаулығы мен адамның мекендеу ортасының жай-күйі туралы деректерді (цифрлық, талдамалық) жинауды, өңдеуді, жүйелеуді жүргізу. 9. Ақпаратты жинау және жүйелеу.

		10. Халықтың денсаулығының бұзылуының жетекші қауіп факторларын іріктеуді жүргізу. 11. Санитариялық-эпидемиологиялық және профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізу.
		Білімдер: 1. Тағам өнімдері мен шикізаттың ластануының негізгі көздері, олардың адам ағзасына әсері. 2. Тағам өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігінің гигиеналық көрсеткіштері. 3. Тағам өнімдері мен шикізаттың ластаушы заттарының халыққа әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың тағам қауіпсіздігі және тағам өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Жұмыс жағдайларына қойылатын гигиеналық талаптар және тағам объектілерін ұстау қағидалары. 6. Алдын алу технологиялары, қауіп-қатерді болжауды бағалау әдістемелері. 7. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
Еңбек функциясы 1: Халықты тамақтандыру, тағам өнімдері мен шикізаттың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Халықтың әртүрлі топтары үшін рационды талдау мен гигиеналық бағалаудың заманауи әдістерін қолдану. 2. Табиғи және техногендік ластану көздерінен тағам өнімдері мен шикізаттың ластану қаупін бағалау. 3. Алиментарлы бағынышты ауруларға қатысты халықтың денсаулық жағдайына талдау жүргізу. 4. Халық арасында алиментарлы бағынышты аурулардың алдын алу бойынша басым бағыттарды айқындау. 5. Халықтың түрлі топтарының азық түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөнінде ғылыми негізделген ұсынымдар әзірлеу және олардың іске асырылуын бақылау. 6. Халықтың түрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 7. Тамақтан уланудың өршуін тергеуге қатысу. 8. Тамақтан уланудың өршуін жою және алдын алу жөніндегі іс-шаралардың орындалуын бақылау. 9. Халықтың түрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігі мәселелері бойынша есептер, баяндамалар, ақпараттық хабарламалар қалыптастыру. 10. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері бойынша өзгерістердің даму

	Гигиеналық жағдайды талдау және ластану қаупін бағалау.	динамикасын, бағыты мен қарқындылығын сипаттайтын қорытындылар, баяндамалар, ұсынымдар, ғылыми болжамдар, диаграммалар, кестелер жасау. 11. Қазақстан Республикасының аумағында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзған кезде басқарушылық шешімдер қабылдау.
		Білімдер: 1. Тағам гигиенасы саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары және халықтың әртүрлі топтары үшін қолайлы қауіп деңгейлері. 2. Халықтың денсаулық жағдайының медициналық-демографиялық көрсеткіштері. 3. Халықтың әртүрлі топтарының тамақ қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 4. Халық үшін тағам өнімдері мен шикізаттың ластану қауіптерін есептеу және бағалау әдістемесі. 5. Тамақтан уланудың жіктелуі және себептері, оларды жою жөніндегі іс-шаралар. 6. Халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және тағам өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 7. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін жоспарлау, ұйымдастыру. 2. Бөлімшенің жұмысына басшылық жасау олардың лауазымдық міндеттерін орындауға жәрдемдесу. 3. Басқа бөлімшелердің мамандарына өз мамандығы бойынша кеңес беру және әдістемелік көмек көрсету. 4. Бөлімшелер мен ұйым қызметкерлерінің қызметіне талдау жасау. 5. Тоңазытқыш және технологиялық жабдықтардың дұрыс пайдаланылуын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидаларының орындалуын бақылау. 6. Өз мамандығы бойынша медициналық персоналдың біліктілігін арттыру бойынша сабақтар өткізуге қатысу. 7. Белгіленген қағидаларға сәйкес медициналық және өзге де құжаттамалардың уақтылы және сапалы рәсімделуін қамтамасыз ету.

	Дағды 1: Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметті ұйымдастыру.	8. Мекеме басшылығының функционалдық міндеттерінің, бұйрықтарының, өкімдері мен тапсырмаларының, сондай-ақ кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-құқықтық актілердің орындалуын бақылау. 9. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамаларының дұрыс жүргізілуін бақылау. 10. Өнімнің және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мен бақылау объектілерінің зертханалық және аспаптық зерттеулерінің нәтижелері негізінде SWOT-талдауды жүзеге асыру, денсаулық жағдайы мен адамның тіршілік ету ортасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының өзгеру себептері мен жағдайларын талдау және анықтау. 11. Сырқаттанушылықтың жай-күйін болжауды жүзеге асыру. 12. Халықтың денсаулығына зиянды факторлардың әсерін болдырмау және жою жөніндегі шұғыл және ұзақ мерзімді іс-шараларды айқындау. 13. Медицина қызметкерлері мен халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және дұрыс тамақтану саласындағы гигиеналық білім деңгейін арттыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу. 14. Халық арасында салауатты өмір салтын насихаттау бойынша санитариялық-ағарту іс-шараларын әзірлеу. 15. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау және өз тарапынан және бағынысты тұлғалардан сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу жөнінде шаралар қабылдау. 16. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу, объектінің санитариялық ережелерге сәйкестігі туралы аудиторлық қорытынды жасау.
Еңбек функциясы 2: Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру.		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 2. Басқару қағидаттары, әдіснамасы, әдістері мен формалары. 3. Халық арасында медициналық білім мен санитариялық талаптарды тарату және насихаттау әдістері. 4. Халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметті талдау.	Машықтар: 1. Халықтың түрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметіне мониторинг жүргізу. 2. Бөлімшенің жұмысына басшылық етудің тиімділігін талдау оның лауазымдық міндеттерін орындауға жәрдемдесу. 3. Мамандану мәселелері бойынша басқа бөлімшелердің мамандарына кеңес беру және әдістемелік көмектің тиімділігін талдау. 4. Бөлімшелер мен ұйым қызметкерлерінің қызметін талдау. 5. Мекеме басшылығының функционалдық міндеттерінің, бұйрықтарының, өкімдері мен тапсырмаларының, сондай-ақ кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-құқықтық актілердің орындалуын бақылау. 6. Өнімнің және санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау мен бақылау объектілерінің зертханалық және аспаптық зерттеулерінің нәтижелері негізінде SWOT-талдау нәтижелерін, адамның денсаулық жағдайы мен тіршілік ету ортасы арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығының өзгеру себептері мен шарттарын анықтау бойынша түсіндіру. 7. Халықтың денсаулығына зиянды факторлардың әсерін болдырмау және жою жөніндегі шұғыл және ұзақ мерзімді іс-шаралардың тиімділігін талдау. 8. Халық арасында салауатты өмір салтын насихаттау бойынша санитариялық - ағарту іс-шараларының тиімділігіне мониторинг жүргізу.
		Білімдер: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік, еңбек заңнамасы саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 2. Басқару қағидаттары, әдіснамасы, әдістері мен формалары. 3. Халық арасында медициналық білім мен санитариялық талаптарды тарату және насихаттау әдістері. 4. Халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Қосымша еңбек функциясы 1: Даму перспективалары мен бейінді мамандардың қажеттіліктерін ескере отырып, тамақ объектілерін қадағалау жөніндегі бөлімнің қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру.	Дағды 1: Өндірістік жоспарларды анықтау, олардың орындалуын басқару және үйлестіру, олардың орындалуына мониторинг жүргізу.	Машықтар: 1. Жүргізілетін қадағалау іс-шараларының сапасын және мамандарға қажеттілікті қамтамасыз ету тұрғысынан қызметті егжей-тегжейлі жоспарлауды жүзеге асыру. 2. Азық-түлік объектілерін қадағалау бөлімшесінің жұмысын басқару. 3.Бақылаудағы объектілерде орындалатын зерттеулер мен зерттеулердің көлемін мониторингілеу. 4.Күтпеген жағдайлар туындаған жағдайда бөлімшенің жұмысын оңтайландыру. 5. Туындаған мәселелер бойынша басқа құрылымдық бөлімшелердің басшыларына кеңес беру және хабарлау. 6. Бөлімшенің жұмысына және еңбек заңнамасының сақталуына қатысты заңнаманың нормативтік материалдары мен талаптарын зерделеу. 7.Нұсқаулықтар мен ішкі рәсімдерді әзірлеу және өндіріске енгізу.
		Білімдер: 1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық тұтастай алғанда бөлімшенің және бүкіл органның қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық және заңнамалық актілер. 2. Бөлімшенің жұмысын оңтайландыру үшін IT-технологиялар мен жасанды интеллект қолдану мүмкіндіктері. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық талаптар, техникалық регламенттер, гигиеналық нормативтер, бұйрықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Қызметкерлердің, бөлімшенің жұмысын басқару, орындалған жұмыстың сапасын бақылау, жаңа кадрларға қажеттілікті және қызметкерлердің біліктілігін арттыруды ескере отырып,	Машықтар: 1. Жүргізілетін қадағалау іс-шараларының сапасын және мамандарға қажеттілікті қамтамасыз ету тұрғысынан өндірістік қызметті егжей-тегжейлі жоспарлауды жүзеге асыру. 2.Күтпеген жағдайлар туындаған жағдайда бөлімшенің жұмысын оңтайландыру. 3. Туындаған мәселелер бойынша басқа құрылымдық бөлімшелердің басшыларына кеңес беру және хабарлау. 4. Бөлімшенің жұмысына және еңбек заңнамасының сақталуына қатысты заңнаманың нормативтік материалдары мен талаптарын зерделеу. 5. Нұсқаулықтар мен ішкі рәсімдерді әзірлеу және өндіріске енгізу. 6. Біліктілік талаптарына сәйкес персоналды іріктеуді, даярлауды және пайдалануды/ орналастыруды бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер:

	бөлімшенің жұмысын перспективалық жоспарлау.	1. Халықтың денсаулық жағдайының медициналық-демографиялық көрсеткіштері. 2. Халықтың әртүрлі топтарының азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 3. Халық үшін тамақ өнімдері мен шикізаттың ластану қауіп-қатерін есептеу және бағалау әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 2: Азық-түлік объектілерін қадағалау бөлімшесі қызметкерлерінің қадағалау қызметін орындау, жоспарланған бағдарламалық мақсаттарға қол жеткізу үшін инновациялар мен корпоративтік өзара іс-қимылды енгізу барысында қолданыстағы санитариялық заңнаманы және нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз ету	Дағды 1: Тамақ объектілерін бақылау жөніндегі бөлімшенің жұмыс жоспарының негізгі бағыттарының орындалуын бақылау, даму бағдарламаларының іске асырылуын қамтамасыз ету мақсаттар мен қажеттіліктерді көрсете отырып.	Машықтар: 1. Жүргізілетін қадағалау іс-шараларының сапасын қамтамасыз етуде бөлімше қызметінің жоспарының орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Штаттан тыс жағдайларда бөлімшенің жұмысын бақылау. 3.Бөлімше жұмысына енгізілетін нұсқаулықтар мен ішкі рәсімдердің қолданылуын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Тамақтан уланудың жіктелуі және себептері, оларды жою жөніндегі іс-шаралар. 2. Халықтың азық-түлік қауіпсіздігі және тамақ өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 3. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есептік құжаттама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Азық-түлік объектілерін қадағалау бөлімшесі қызметкерлерінің қадағалау қызметін орындау, жоспарланған бағдарламалық мақсаттарға қол жеткізу үшін инновациялар мен корпоративтік өзара іс-қимылды енгізу барысында қолданыстағы санитариялық заңнама мен нормативтік ережелерді сақтауын қамтамасыз етуді бақылау.	Машықтар: 1. Бөлімше қызметкерлерінің нормативтік материалдарды білуін және бөлімшенің жұмысына және еңбек заңнамасының сақталуына қатысты заңнама талаптарын бақылау. 2. Біліктілік талаптарына сәйкес персоналды іріктеу, дайындау және пайдалану/орналастыру тиімділігін бақылау. 3. Персоналдың біліктілігін арттыру тиімділігін бақылау.
		Білімдер: 1. Тамақ өнімдері мен шикізаттың ластаушы заттарының халыққа әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 2. Халықтың тамақ қауіпсіздігі және тамақ өнімдері мен шикізатты ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 3. Жұмыс жағдайларына қойылатын гигиеналық талаптар және тамақ объектілерін ұстау қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дәлдік	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көп мәселелік Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Тәртіптілік			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
45. Кәсіптің карточкасы "7.3 Дәрігер (маман) бактериолог":				
Топтың коды:	2269-2			
Қызмет атауының коды:	2269-2-008			
Кәсіптің атауы:	7.3 Дәрігер (маман) бактериолог			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7			
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:				
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-5-006 - Микробиолог 2131-9-002 - Биотехнолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің, бактериялық генез ауруларының диагностикасын қамтамасыз ету үшін мониторингтің нәтижелерін ұйымдастыру, жүргізу және бағалау, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау және қадағалау.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бактериялық генезді ауруларды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру 2. Микроорганизмдерді серологиялық анықтау әдістері
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау 2. Үздіксіз кәсіби даму
	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектілерін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу; зерттеуге жататын материалдың сипаты мен көлемін, оны алу мерзімдері мен сынамаларды алу мерзімдерін айқындау. 3. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін адамның биологиялық материалдарын және сыртқы орта объектілерінен алынған зерттеу материалдарын (топырақ, су, ауа, қол жуу, тұрмыстық заттар, стерильділікке жуу, тамақ және тұтыну өнімдері) жинауды, айналымын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру. 4. Пайдалану ережелеріне сәйкес зертханалық жабдықта жұмыс істеу; өз жұмысын және персоналдың жұмысын жоспарлай білу; АХЖ-10 сәйкес зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар кезінде зерттеулердің зертханалық мониторингінің жоспарын әзірлеу. 5. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамасын ресімдеу, бактериологиялық, санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін материалдар алу, нәтижелерін бағалау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің

		қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Нормалар мен стандарттар (ISO 9001, 15189, 17025, 17043, ҚР ДСМ аккредиттеудің ұлттық стандарттары). 3. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 4. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 5. Жалпы, жеке және санитариялық бактериология, эпидемиология, бактериялық аурулардың алдын алу және бақылау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 1: Бактериялық генезді аурулардыдиагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 2: Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулерді	Машықтар: 1. Биоматериалды клиникалық-диагностикалық бактериологиялық зерттеу жүргізу, микроорганизмдерді анықтау және анықтау, себу дәрежесін анықтау; халықтың декретивті тобының қызметкерлерін бацилл тасымалдауға, тамақтан улану кезіндегі материалды зерттеуге тексеру. 2. Бактерияға қарсы препараттарға сезімталдық спектрін сапалық және сандық әдістермен анықтау. 3. Санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін қоршаған ортаның (топырақтың, судың, ауаның, қолдан жуудың, тұрмыстық заттардың, стерильділікке жуудың, халықтың санитариялық салауаттылығы саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес тамақ пен тұтыну өнімдерінің) сынамаларын алу; қоршаған орта объектілеріне санитариялық-бактериологиялық зерттеу жүргізу. 4. Бөлінген дақылдардың дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділеріне тұрақтылығын айқындау; эксперименттік жануарлардағы микроорганизмдер дақылдарының вируленттілігін анықтау; жануарлардағы инфекциялық процестерді жаңғырту; инфекциялық аурулар жағдайларын және олар бойынша есептілікті жүргізу қағидаларын тіркеу және есепке алу. 5. Клиникалық-диагностикалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау; цифрлық жүйелермен (медициналық, зертханалық) және интернет-ресурстармен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Қоректік ортаны жобалау қағидаттары (оқшаулау, байыту, сәйкестендіру). 2. Қоректік орталарды бөлу, сәйкестендіру, саралау қағидаттары. 3. Әртүрлі дақылдарды түрішілік типтеу негіздері.

	ұйымдастыру және жүргізу	4. Бактериялардың қазіргі классификациясының қағидаттары. 5. Цифрлық жүйелер мен мәліметтер базасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 3: Өршудің эпидемиологиясын талдау	Машықтар: 1. Медициналық ұйымдарда қоздырғыштар айналымының микробтық мониторингін жүргізу. 2. Деректерді жинауды, алынған бактериологиялық зерттеу нәтижелерін талдау мен түсіндіруді жүргізу. 3. Медициналық ұйымдарда тіркелген нозологиялық нысандардың тізбесіне сәйкес МККБИ этиологиялық құрылымын айқындау. 4. "Шынайы" МККБИ мағынасын ашу үшін түр ішіндегі типтеудің белгілі әдістерін пайдалана отырып, "госпитальдық" штаммды бөліп алу. 5. МККБИ профилактикасы үшін инфекциялық бақылау әдістерін енгізу.
		Білімдер: 1. Инфекциялық процестің қолданбалы негіздерін. 2. Әлеуметтік, демографиялық және экологиялық ерекшеліктерді ескере отырып, бактериялық инфекциялардың эпидемиялық процесінің қазіргі заманғы заңдылықтарын. 3. Микробиология мамандығының қолданбалы сипатын ескере отырып, клиникалық диагностиканың микробиологиялық қағидаттарын. 4. Патогендігі 2-4 топтағы қоздырғыштармен жұмыс істеудің эпидемияға қарсы режимінің талаптары. 5. Бактериологиялық зертханаларды ұйымдастыруға және орналастыруға қойылатын талаптарды.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Зерттеуге жататын материалдың сипаты мен көлемін, оны алу мерзімдерін және сынамаларды алу мерзімдерін анықтау. 4. Адамның биологиялық материалдарын және санитариялық-бактериологиялық зерттеулер үшін сыртқы орта объектілерінен алынған зерттеу материалдарын жинауды, айналымын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру.

Еңбек функциясы 2: Микроорганизмдерді серологиялық анықтау әдістері	Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	5. Ең көп таралған аурулар бойынша зерттеулердің зертханалық мониторингі жоспарын әзірлеу. 6. Есепке алу-есеп беру медициналық құжаттаманы ресімдеу.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жалпы, жеке және санитариялық бактериология, эпидемиология, бактериялық аурулардың алдын алу және бақылау негіздері. 5. Серологиялық диагностика әдістері. 6. Зертханаларды материалдық-техникалық жарақтандыруды перспективалық дамытуды жоспарлау, диагностикалық қызметтер көлемі бойынша ұсынымдар әзірлеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Микроорганизмдерді анықтау үшін серологиялық зерттеу әдістерін ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Микроорганизмнің бөлінген өсіріндісін серологиялық сәйкестендіруді жүргізу. 2. Бөлінген штаммдарды фаготиптеуді жүргізу. 3. Науқастың сарысуындағы ерекше антиденелерді анықтау. 4. Жұқпалы аурулар жағдайларын және олар бойынша есеп жүргізу ережелерін тіркеу, есепке алу. 5. Клиникалық бактериологиялық және санитариялық-бактериологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіруге және талдау. 6. Цифрлық жүйелермен (медициналық, зертханалық) және интернет-ресурстармен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Инфекциялық аурулар қоздырғыштарын серологиялық сәйкестендіру негіздерін. 2. Жалпы, жеке және санитариялық бактериологияның, эпидемиологияның, бактериялық аурулардың алдын алу және оларға қарсы күрестің негіздерін. 3. Таралған инфекциялық аурулардың этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, диагностикасы. 4. Серологиялық диагностика әдістерін. 5. Инфекциялық және инфекциялық емес патология негіздері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Дағды 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Машықтар: 1. Зерттеу әдістерінің аналитикалық сенімділігін бағалау. 2. Ішінде зертханалық сапаны бақылауды ұйымдастыру және жүргізу; талдамалық жүйені валидациялауды және (немесе) верификациялауды жүргізу. 3. Өлшеулердің аналитикалық жүйесін және метрологиялық қадағалануын калибрлеуді жүргізу; өлшеулердің белгісіздігін есептеуді жүргізу. 4 Өлшеу нәтижелерінің дәлдігі мен қайталануын бағалауды жүргізу; сапаны сыртқы бағалауды, оның ішінде клиникалық зертханалық зерттеулердің зертханааралық салыстырмалы сынақтарын жүргізу және бағалау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілері. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару негіздері. 3. Зертханалық диагностикада аналитикалық сапаны бақылау алгоритмі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Сапаны бақылаудағы бұзушылықтарды жою бойынша түзету және алдын алу іс-шараларын жүргізу	Машықтар: 1. Анықталған бұзушылықтарды жою және олардың түпкілікті себептерін анықтау. 2. Анықталған ақаулар мен сәйкессіздіктерді жою үшін түзету шараларын әзірлеу және енгізу. 3. Бұзушылықтардың қайталануын болдырмау мақсатында алдын алу іс-қимылдарын жоспарлау және іске асыру. 4. Қабылданған іс-шаралардың тиімділігін бағалау және қажетті түзетулер енгізу. 5. Анықталған бұзушылықтар, қабылданған шаралар мен бақылау нәтижелері бойынша құжаттаманы жүргізу. 6. Сапаны жақсартуға кешенді көзқарасты қамтамасыз ету үшін басқа бөлімшелермен өзара әрекеттесуді үйлестіру. 7. Қызметкерлерді анықталған мәселелер және олардың алдын алу жолдары туралы оқыту және хабардар ету.
		Білімдер: 1. Сапа менеджменті жүйесінің негіздері және стандарттары.

		2. Сәйкессіздіктердің себептерін талдау әдістері мен құралдары. 3. Сапаны бақылау процесіндегі бұзушылықтарды анықтау және құжаттау рәсімдері. 4. Түзету және алдын алу іс-қимылдарын әзірлеу және енгізу қағидаттары. 5. Қабылданған іс-шаралардың тиімділігін бағалау және олардың орындалуын бақылау әдістері. 6. Сапа бойынша құжаттаманы және есептілікті жүргізу ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау; зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, деректерді жинау хаттамасы мен схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру; зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдері. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Зерттеу нәтижелерін ғылыми журналдарда мақаламен жариялау	Машықтар: 1. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, енгізу және шығару критерийлерін айқындауды, деректерді жинау хаттамасы мен схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеулерді жобалау дағдыларын меңгеру. 2. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің деректерін жинау, талдау және түсіндіру. 3. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеуді жүргізу кезеңдері: жоспарлау, деректерді жинау, талдау, түсіндіру, қорытындылар,

		нәтижелерді визуализациялау және ұсыну әдістері, статистикалық бағдарламаларды пайдалану негіздері. 2. Алынған ғылыми деректерді түсіндіру ережесі. 3. Ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерді талдау; ғылыми қорытынды дайындау және ғылыми есеп, мақала, тезистер, презентация түрінде жариялау талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске төзімділік Тәртіптілік Ауызекі сөйлеу дағдылары Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Сыни ойлау Көшбасшылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
46. Кәсіптің карточкасы "7.3 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы)":		
Топтың коды:	2269-2	
Қызмет атауының коды:	2269-2-004	
Кәсіптің атауы:	7.3 Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар		
Қызметтің негізгі мақсаты:	ҚР халқының санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықтың денсаулығын нығайту жөніндегі бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады 2. Коммуналдық гигиена саласындағы санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық профилактикалық іс-шараларды жоспарлайды және жүргізеді.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу, ғылыми мақсаттарда практикалық тәжірибені қолдану.	
	Дағды 1: Халықтың санитариялық-гигиеналық мәдениетін қалыптастыру бойынша іс-шараларды жоспарлайды және жүргізеді	Машықтар: 1. Жұмыс жоспарларын әзірлеу, қызмет көрсетілетін аумақтың коммуналдық гигиенасы мәселелері бойынша талдамалық анықтамалар жасау. 2. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүзеге асыру, бұқаралық ақпарат құралдарында сөз сөйлеу. 3. Мемлекеттік қызмет көрсету сапасына ішкі бақылау жүргізу. 4. Адам ағзасына жаңа химиялық заттардың әсері бойынша санитариялық-эпидемиологиялық, гигиеналық және токсикологиялық сараптама жүргізу. 5. Коммуналдық объектілердің аппаратуралары мен жабдықтарын пайдалану бойынша бақылауды жүзеге асыру.	
		Білімдер: 1. Аурушаңдықты төмендету, халықтың денсаулығын нығайту жөніндегі алдын алу іс-шараларының қағидаттаы. 2. Халықты санитариялық-гигиеналық ағарту жөніндегі іс-шаралардың нысандары және оларды өткізу шарттары.	

		3. Қоршаған ортаның негізгі жағымсыз факторлары және олардың әсерін азайту әдістері.
Еңбек функциясы 1: Халықтың денсаулығын нығайту жөніндегі бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Гигиена және аурулардың алдын алу ережелері туралы санитариялық-ағарту жұмыстарын жоспарлайды және жүргізеді	Машықтар: 1. Аумақтарды әлеуметтік-экономикалық дамыту бағдарламаларының жобалары бойынша ұсыныстар дайындауға қатысу. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын жақсарту жөніндегі нысаналы бағдарламаларды жүзеге асыру. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, халықтың денсаулығына әсер ететін негізгі факторларды анықтау, аурулардың алдын алудың басым бағыттарын анықтау. 4. Қоршаған ортаның әртүрлі факторларының зиянды әсерін азайту бойынша ұсыныстар, іс-шаралар кешенін әзірлеу. 5. Халықтың денсаулығын сақтау және нығайту жөніндегі іс-шаралар кешенін әзірлеу және негіздеу.
		Білімдер: 1. Төтенше жағдайларда профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру әдістемесі. 2. Аурушаңдықты төмендету, халықтың денсаулығын нығайту жөніндегі алдын алу іс-шараларының қағидаттары. 3. Халықты санитариялық-гигиеналық ағарту жөніндегі іс-шаралардың нысандары және оларды өткізу шарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Қоршаған ортаның санитариялық-гигиеналық жағдайын жақсарту бойынша алдын алу шараларының кешенін жүргізеді	Машықтар: 1. Сырқаттанушылықтың сыртқы орта (өнім, су, ауа, топырақ) объектілерінің ластануынан пайда болуы (көрсеткіштерін ұлғайту) байланысын растау мақсатында ұсынылған ақпаратқа талдау жүргізу арқылы тіршілік ету ортасы факторларының әсерінің себеп-салдарлық байланыстарын белгілеу. 2. Өндірістік және тұрғын үй ортасы факторларының ағзаға жағымсыз әсерін төмендету бойынша алдын алу шараларын әзірлеу. 3. Қоршаған ортаны қорғау бойынша сабақтас салаларға кеңес беру көмегін көрсету. 4. Коммуналдық гигиена саласындағы нормативтік талаптарды әзірлеуге және қайта қарауға қатысу. 5. Аумақтардың санитариялық абаттандырылуын, коммуналдық объектілердің санитариялық жағдайын бағалау және талдау.
		Білімдер:

		1. Халықтың денсаулығына әсер ететін факторлар. 2. Организмнің зияндылық факторларымен өзара әрекеттесуінің негізгі заңдылықтары және елді мекендердегі қоршаған орта факторларының гигиеналық нормалау қағидаттары. 3. Атмосфералық ауаны, су көздерінің суын, топырақты санитариялық қорғау жөніндегі іс-шаралар.
Еңбек функциясы 2: Коммуналдық гигиена саласындағы санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық профилактикалық іс-шараларды жоспарлайды және жүргізеді.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Коммуналдық гигиена саласында санитариялық-ағарту жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Жұмыс жоспарларын әзірлеу, Қызмет көрсетілетін аумақтың коммуналдық гигиенасы мәселелері бойынша талдамалық анықтамалар жасау, ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүзеге асыру, бұқаралық ақпарат құралдарында сөз сөйлеу. 2. Профилактикалық бақылау және (немесе) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама нәтижелері негізінде (өнеркәсіптік және азаматтық мақсаттағы объектілерге) санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беруге. Қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың шекті жол берілетін шығарындылары мен шекті жол берілетін төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары, СҚА белгілеу жөніндегі жобалар бойынша нормативтік құжаттаманың жобалары). 3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізуге нұсқамалар мен қаулылар беру. 4. Мемлекеттік қызмет көрсету сапасына ішкі бақылау жүргізу. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің дерекқорын қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін аумақта (жекелеген объектілерде) шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин. 2. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы сұрақтар бойынша әдіснамалық және кеңес беру көмегі. 3. Коммуналдық гигиена саласындағы санитариялық - ағарту жұмыстарының нысандары мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында отандық және шетелдік медицинаның ғылыми жетістіктерін қолдану. 2. Санитариялық гигиена саласындағы соңғы зерттеулер мен әсерлерді талдау.

Қосымша еңбек функциясы 1: Зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу, ғылыми мақсаттарда практикалық тәжірибені қолдану.	Дағды 1: Зерттеу кезеңдерін жоспарлау және деректерді талдау және өңдеу үшін материалдарды дайындау.	3. Зерттелетін мәселенің негізгі аспектілерін анықтау, зерттеудің мақсаттары мен міндеттерін қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдебиеттерге, мәліметтер базасына және ресми статистика материалдарына жүйелі шолуды қолдану қағидаттары. 2.Зерттеу жүргізу үшін қажетті әдістер мен материалдар. 3.Зерттелетін тақырып бойынша проблеманы қалыптастыру негіздері, оларды шешу жолдары. 4. Ғылыми баяндамалар, мақалалар мен тезистер жазу ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Конференцияларда сөйлеу үшін баяндамалар, тезистер немесе қысқаша түйіндемелер дайындау.	Машықтар: 1. Конференцияларға ауызша баяндамамен қатысу, әріптестермен зерттеу нәтижелерін талқылау. 2. Конференция талаптарына сәйкес баяндаманың қысқаша түйіндемесін (тезистерін) жазу. 3. Ауызша баяндаманы қолдайтын көрнекі және ақпараттық слайдтарды жасау. 4. Зерттеудің негізгі ойларын көрсету үшін графиктерді, кестелерді, фотосуреттерді пайдалану.
		Білімдер: 1. Баяндамаларды, тезистерді және қысқаша түйіндемелерді, зерттеу нәтижелерін жазуға қойылатын талаптар. 2. Нәтижелерді сипаттауға қажетті кестелер мен схемаларды қалыптастыру үшін компьютерлік бағдарламалармен жұмыс істеу негіздері. 3. Көпшілік алдында сөйлеу ережелері, ресми қарым-қатынас әдістері және дикцияларды қалыптастыру негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көп мәселелік Сыни ойлау Тәртіптілік Төзімділік пен еңбексүйгіштік ЫНтымақтастық және өзара іс-қимыл Ақпаратты іздеу және талдау Бастамашылық Дербестік және жауапкершілік Жауапкершілік Жұмыс процестерін бақылау Зейінді шоғырландыру және бақылау Компьютерлік сауаттылық	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Радиациялық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
47. Кәсіптің карточкасы "7.3 Дәрігер (маман) микробиолог":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-011		
Кәсіптің атауы:	7.3 Дәрігер (маман) микробиолог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату		
	2131-9-010 - Эпидемиолог		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2131-9-002 - Биотехнолог	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ауруларды диагностикалау үшін, сондай-ақ халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын объектілерді (субъектілерді) бақылау мен қадағалауды қамтамасыз ету үшін микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Микробиологиялық зерттеулер жүргізу 2. Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
		Машықтар: 1. Микробиологиялық зерттеулерді (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) әдістемелік қамтамасыз етуді ұйымдастыру. 2. Микробиологиялық (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) зерттеулерді орындау. 3. Микробиологиялық зерттеулерді (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) жоспарлауда медицина қызметкерлеріне кеңес беру көмегін көрсету. 4. Микробиологиялық зертхананың қарамағындағы медицина қызметкерлерінің қызметін ұйымдастыру. 5. Микробиологиялық зертхананың құжаттамасын жүргізу. 6. Микробиологиялық зертханада биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. 7. Биологиялық материалдармен жұмыс істеу кезінде асептика және антисептика талаптарын сақтау, үлгілерге ілеспе құжаттаманы рәсімдеу. 8. Бактериялардың антибиотиктерге сезімталдығын анықтауды жүргізуге (антибиотикограмма). 9. Клиникалық көріністі ескере отырып, вирусологиялық тестілеу нәтижелерін бағалау. 10. Саңырауқұлақ инфекциясын анықтау үшін материал алуға (тері, тырнақ қырындылары, жағындылар және т.б.). 11. Жабдықты техникалық пайдалану ережелерін сақтау. 12. Зертханалық зерттеулер хаттамаларын және есепке алу журналдарын рәсімдеуге, нәтижелерді медициналық құжаттамада негізделген қорытындылармен ұсыну. 13. Патогенді биоматериалдармен жұмыс істеу кезінде жеке қорғаныш шараларын қолдану,

		зертханалық қызмет қалдықтарын дезинфекциялау және жою, биологиялық қауіпсіздік бойынша 2-3 сыныпты қауіптілік ережелерін сақтау.
		Білімдер: 1. Патогендігі (қауіптілігі) I-IV топтарының патогенді бактерия агентімен (ПБА-мен) жұмыс жүргізу кезіндегі биологиялық қауіпсіздік талаптары мен эпидемияға қарсы режим қағидалары . 2. Микробиологиялық зертханада жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау талаптары. 3. Медициналық ұйымның бейіні бойынша медициналық көмек көрсету стандарттары мен тәртібі. 4. Микробиологиялық зерттеулердің (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) сапасы саласындағы стандарттары. 5. Дәрілік заттардың, биомедициналық жасушалық өнімдер мен медициналық бұйымдардың сапасы саласындағы стандарттары. 6. Адамның биологиялық материалы мен қоршаған орта объектілерін, оның ішінде микроскопиялық, мәдени, биохимиялық, иммунологиялық (серологиялық қоса алғанда), молекулярлық-биологиялық және физикалық-химиялық (масс-спектрометриялық қоса алғанда) технологияларды қоса алғанда, адамның тіршілік ету ортасын микробиологиялық (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері.
Еңбек функциясы 1: Микробиологиялық зерттеулер жүргізу	Дағды 1: Бактериялық, вирустық, микологиялық және паразитологиялық инфекцияларға клиникалық зертханалық диагностика жүргізу	7. Адамның биологиялық материалын және қоршаған орта объектілерін, оның ішінде адамның тіршілік ету ортасын алу, тасымалдау және сақтау қағидалары мен тәсілдерін, микроскопиялық, мәдени, биохимиялық, иммунологиялық (серологиялық қоса алғанда), молекулярлық-биологиялық және физикалық-химиялық (массаны қоса алғанда) қоса алғанда, микробиологиялық зерттеулер (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) үшін сынамалар дайындау ерекшеліктерін спектрометриялық) технологиялар. 8. Қазіргі заманғы зертханалық жабдықтардың сипаттамаларын, in vitro диагностикасына арналған медициналық бұйымдардың жұмыс істеу қағидаттары мен пайдалану ережелері. 9. Жалпы жеке медициналық микробиология. 10. Микробтық этиология ауруларын емдеуге арналған дәрілік заттарды, олардың әсер ету механизмдерін және оларға төзімділікті дамыту.

		11. Микроорганизмдердің микробқа қарсы препараттарға сезімталдығы мен резистенттілік механизмдерін фенотиптік және молекулярлық-биологиялық әдістермен анықтау. 12. Дәрілік заттарға, биомедициналық жасушалық өнімдер мен медициналық бұйымдарға микробиологиялық (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) зерттеулер жүргізу қағидалары. 13. Қоршаған орта объектілеріне, оның ішінде адамның тіршілік ету ортасына, тамақ өнімдеріне микробиологиялық (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) зерттеулер, МККБИжағдайында санитариялық-эпидемиологиялық зерттеулер жүргізу қағидалары. 14. Ішкі және ауруханадан тыс орта объектілерін дезинфекциялау және қоршаған орта объектілерін, оның ішінде адамның тіршілік ету ортасын қауіпсіз ету, қалдықтарды залалсыздандыру және жою, микробиологиялық зертханада ағымдағы және қорытынды дезинфекциялау негіздерін, дезинфекциялау мен стерильдеудің 15 әдісі мен қағидаттары. 16. Инфекциялық және паразиттік аурулардың эпидемиологиялық аспектілері. 17. Микробиологиялық зертханада қолданылатын жеке қорғану құралдарының негізгі сипаттамалары. 18. Патогендігі (қауіптілігі) I-IV топтарының ПБА-мен байланысты биологиялық қауіптері. 19. Микробиологиялық зерттеулердің (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) сапасын зертханаішілік және сыртқы бақылау, оның нәтижелерін күнделікті жұмыста пайдалану ережелері. 20. Клиникалық және санитариялық-эпидемиологиялық маңыздылығын ескере отырып, микробиологиялық зерттеулердің (бактериологиялық, вирусологиялық, микологиялық және паразитологиялық) нәтижелеріне түсіндірме жүргізу талаптары. 21. Зертханалардағы санитариялық ережелер мен биологиялық қауіпсіздік және еңбекті қорғау талаптарын сақтау жөніндегі нормативтік-құқықтық актілерді, микроорганизмдердің қауіптілік сыныптарын және тиісті қорғау деңгейлері. 22. Биологиялық қалдықтарды жою тәртібі жөніндегі нормативтік-құқықтық актілер және құрамында патогенді микроорганизмдер (BSL-2/ BSL-3 қоса алғанда) бар материалдармен жұмыс істеу қағидалары.

		23. Зертханалық зерттеулер сапасын ішкі және сыртқы бақылау, диагностикалық әдістемелерді валидациялау және верификациялау қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Микробиологиялық зертхананың жұмысын ұйымдастыру	Машықтар: 1. Микробиологиялық зертхананың қызметін жоспарлау, ұйымдастыру және бақылау; микробиологиялық зерттеулер жүргізу сапасын басқару. 2. Микробиологиялық зертхананың медициналық-биологиялық қауіп-қатерін басқару және биологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді ұйымдастыру. 3. Төтенше жағдайлар, террористік актілер және әскери қақтығыстар кезінде микробиологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.
		Білімдер: 1. Микробиологиялық зертханаларды материалдық-техникалық жарақтандырудың перспективалық дамуын жоспарлау. 2. Микробиологиялық зерттеулердің көлемі бойынша ұсынымдар әзірлеу. 3. Жұқпалы ауруларды диагностикалау, алдын алу және емдеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Машықтар: 1. Зерттеу әдістерінің аналитикалық сенімділігін бағалау. 2. Зертханаішілік сапаны бақылауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Талдау жүйесін валидациялауды және (немесе) верификациялауды жүргізу; аналитикалық жүйені калибрлеуді және өлшеулердің метрологиялық қадағалануын жүргізу. 4. Есептеуді жүргізу өлшеудің белгісіздігі; өлшеу нәтижелерінің дәлдігі мен қайталануын бағалауды жүргізу. 5. Клиникалық зертханалық зерттеулердің зертханааралық салыстырмалы сынақтарын қоса алғанда, сапаны сыртқы бағалауды ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілері. 2. Нормалар мен стандарттар (ISO 9001, 15189, 17025, 17043, ҚР ДСМ аккредиттеудің ұлттық стандарттары).

		3. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 4. Биоматериалмен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 5. НҚА талаптары, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалар стандарттары (клиникалық нұсқаулықтар).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Дағды 2: Зертханалық зерттеулердің сапасын бақылаудағы бұзушылықтарды жою бойынша түзету және алдын алу шараларын жүргізеді	Машықтар: 1. Зертханалық зерттеулердің сапа жүйесіндегі сәйкессіздіктер мен бұзушылықтарды анықтау; қайталама бұзушылықтарды болдырмау үшін ескерту әрекеттерін жүзеге асыру. 2. Зерттеу нәтижелерін тіркеудің, өңдеудің және сақтаудың дұрыстығын тексеру, сапаны бақылау журналдарының, жабдықтар мен құжаттаманың деректерін талдау. 3. Нәтижелердің тұрақтылығы мен дәлдігін бағалау кезінде статистикалық талдау әдістерін қолдану. 4. Түзету шараларын әзірлеу және енгізу, анықталған сәйкессіздіктердің себептерін жою бойынша нақты әрекеттерді тұжырымдау. 5. Түзету және алдын алу іс-әрекеттері бойынша құжаттаманың толық циклін жүргізу, жоспарланған іс-шаралардың орындалу мерзімдері мен толықтығын бақылау, бұзушылықтарды жою және алдын алу бойынша қабылданған шаралардың тиімділігін бағалау. 6. Қызметкерлерге сапа мәселелері мен стандарттардың талаптары бойынша кеңес беру, зертхананың ішкі және сыртқы аудиттерге дайындығын қамтамасыз ету; бақылаушы органдар мен басшылыққа анықталған ауытқулар бойынша есептер мен түсініктемелер беру.
		Білімдер: 1. Зертханадағы сапа менеджменті жүйесінің негіздері. 2. Зертханалық зерттеулердің сапасын бақылау түрлері мен деңгейлері. 3. Сәйкессіздіктердің түрлері: сыни, мағыналы, шамалы. Бұзушылықтардың себептері: әдістемелік, техникалық, ұйымдастырушылық, адами фактор. 4. Түзету және ескерту әрекеттері, сәйкессіздіктер анықталған кездегі әрекеттер алгоритмі: бекітуден бастап шаралардың орындалуын бақылауға дейін. 5. Сапаны бақылауды құжаттамалық сүйемелдеу. 6. Қызметкерлерді бұзушылықтарды жою және алдын алу бойынша оқыту, нұсқамалар, ішкі тренингтер, білімді тестілеу өткізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 3. Зерттеу деректеріне сыни баға бере отырып, әдебиеттерді іздеу және талдау жүргізу; зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдері. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ғылыми журналдарда ғылыми жарияланымдар түрінде зерттеу нәтижелерін ұсыну	Машықтар: 1. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің деректерін жинау, талдау және түсіндіру. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 4. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеулерді жүргізу кезеңдері: жоспарлау, мәліметтер жинау, талдау, түсіндіру, қорытындылар. 2. Нәтижелерді визуализациялау және ұсыну әдістері, статистикалық бағдарламаларды қолдану. 3. Алынған ғылыми деректерді түсіндіру. 4. Ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерді талдау, ғылыми қорытынды дайындау және ғылыми есеп, мақала, тезистер, презентация түрінде жариялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Сыни ойлау Көшбасшылық	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Ауызекі сөйлеу дағдылары стресске төзімділік			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог		
48. Кәсіптің карточкасы "7.3 Дәрігер (маман) паразитолог":				
Топтың коды:	2269-2			
Қызмет атауының коды:	2269-2-012			
Кәсіптің атауы:	7.3 Дәрігер (маман) паразитолог			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7			
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:				
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл			

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті жоғарылату	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2131-9-010 - Эпидемиолог 2269-2-010 - Дәрігер-гигиенист 2250 - Ветеринариялық дәрігерлер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Клиникалық паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гельминтозды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру 2. Қан протозооздары мен филяридоздарды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау 2. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Гельминтозды диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 1: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биоқорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Биологиялық материалдарды және зерттеудің растаушы материалдарын жинауды, айналымын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру; пайдалану қағидаларына сәйкес зертханалық жабдықта жұмыс істеу. 4. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар бойынша Зерттеулерді зертханалық бақылау жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Зертханалық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жалпы паразитология, эпидемиология, паразиттік аурулардың алдын алу және бақылау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Нәжіске паразитологиялық зерттеу жүргізу, ішектің қарапайымдылықтарын, гельминттерді және олардың жұмыртқаларын анықтау және анықтау.

	Дағды 2: Гельминтоздың қоздырғыштарын анықтауға арналған санитариялық-паразитологиялық және/немесе паразитологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	2. Санитариялық-паразитологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қолдан жуылатын заттар, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамаларын алу; қоршаған орта объектілеріне санитариялық-паразитологиялық зерттеу жүргізу. 3. Паразиттік аурулар жағдайларын тіркеу, есепке алуды жүргізу; паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау.
		Білімдер: 1. Паразиттік аурулардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының негіздері. 2. Паразиттер мен векторлардың морфологиясы мен биологиясы, зертханалық диагностика, эпидемиология, аса маңызды паразиттік және векторлық паразиттік емес аурулардың алдын алу және олармен күресу. 3. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, жалпы гельминтоздардың диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Қан протозооздары мен филяридоздарды анықтауға арналған санитариялық-паразитологиялық және/немесе паразитологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	Дағды 1: Қан протозооздары мен филяридоздарды анықтауға арналған санитариялық-паразитологиялық және/немесе паразитологиялық зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Қанға паразитологиялық зерттеу жүргізу, безгек плазмодияларының түрлерін және қан протозооздарының басқа қоздырғыштарын анықтау және саралау, микрофилярияларды анықтау және саралау. 2. Санитариялық-паразитологиялық зерттеулер үшін топырақ, су, қол жуу, тұрмыстық заттар, көкөністер, шөптер сынамаларын алу; қоршаған орта объектілеріне санитариялық-паразитологиялық зерттеу жүргізу; паразиттік аурулар жағдайларын тіркеу, есепке алуды жүргізу. 3. Паразитологиялық және/немесе санитариялық-паразитологиялық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру және талдау; цифрлық жүйелермен (медициналық, зертханалық) және интернет-ресурстармен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Паразиттік аурулардың микроскопиялық және иммунологиялық диагностикасының негіздері. 2. Паразиттер мен векторлардың морфологиясы мен биологиясы, зертханалық диагностика, эпидемиология, аса маңызды паразиттік және векторлық паразиттік емес аурулардың алдын алу және олармен күресу. 3. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі, клиникалық көріністері, жалпы гельминтоздардың диагностикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

диагностикалау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру	Дағды 2: Диагностикалық қызметтердің ережелері мен тәртібін сақтау	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптарға, санитариялық-эпидемиялық талаптарға және биоқауіпсіздік және биологиялық қорғау жөніндегі қағидаларға сәйкес зертханалық зерттеулер жүргізу үшін жұмыс орнын ұйымдастыру. 2. Диагностика объектісін дайындауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Биологиялық материалдарды және зерттеудің растаушы материалдарын жинауды, айналымын, тасымалдауды, сақтауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру; пайдалану қағидаларына сәйкес зертханалық жабдықта жұмыс істеу. 4. Зертханалық диагностиканың ең қауіпсіз және тиімді әдістерін таңдай отырып, ең көп таралған аурулар бойынша Зерттеулерді зертханалық бақылау жоспарын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалдармен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. Жалпы паразитология, эпидемиология, паразиттік аурулардың алдын алу және бақылау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Машықтар: 1. Зерттеу әдістерінің аналитикалық сенімділігін бағалау. зертханаішілік сапаны бақылауды ұйымдастыру және жүргізу; талдамалық жүйені валидациялауды және (немесе) верификациялауды жүргізу; 2. Өлшеулердің аналитикалық жүйесін және метрологиялық қадағалануын калибрлеуді жүргізу; өлшеулердің белгісіздігін есептеуді жүргізу. 3. Өлшеу нәтижелерінің дәлдігі мен қайталануын бағалауды жүргізу.
		Білімдер: 1. Нормативтік-құқықтық актілердің талаптары, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалар стандарттары (клиникалық нұсқаулықтар). 2. Анықтамалық интервалдар мен шектерді белгілеу қағидалары. 3. Әдістердің аналитикалық сипаттамалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Қосымша еңбек функциясы 1: Зертханалық зерттеулердің сапасын қамтамасыз ету және бақылау	Дағды 2: Зертханалық процестердің сапа және тиімділік көрсеткіштерін жүйелі талдау	Машықтар: 1. Зерттеу әдістерінің аналитикалық сенімділігін бағалау. 2. Зертханаішілік сапаны бақылауды ұйымдастыру және жүргізу; талдамалық жүйені валидациялауды және (немесе) верификациялауды жүргізу. 3. Өлшеулердің аналитикалық жүйесін және метрологиялық қадағалануын калибрлеуді жүргізу; өлшеулердің белгісіздігін есептеуді жүргізу;өлшеу нәтижелерінің дәлдігі мен қайталануын бағалауды жүргізу. 4. Клиникалық зертханалық зерттеулердің зертханааралық салыстырмалы сынақтарын қоса алғанда, сапаны сыртқы бағалауды ұйымдастыру, жүргізу және бағалау.
		Білімдер: 1. Зертханалық және санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің қызметін реттейтін ұлттық және халықаралық нормативтік-құқықтық актілер. 2. Медициналық зертхананың сапа менеджменті жүйесін басқару. 3. Биоматериалмен жұмыс істеу кезіндегі биоқауіпсіздік талаптары. 4. НҚА талаптары, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалар стандарттары (клиникалық нұсқаулықтар).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытындылар алу; зерттеуге қатысатын пациенттердің әділеттілік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау қағидаттарын сақтау. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, деректерді жинау хаттамасы мен схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру;зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен рәсімдер.

Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму		3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Ғылыми журналдарда ғылыми жарияланымдар түрінде зерттеу нәтижелерін ұсыну	Машықтар: 1. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің деректерін жинау, талдау және түсіндіру. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 4. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеулерді жүргізу кезеңдері: жоспарлау, мәліметтер жинау, талдау, түсіндіру, қорытындылар. 2. Нәтижелерді визуализациялау және ұсыну әдістері, статистикалық бағдарламаларды қолдану. 3. Алынған ғылыми деректерді түсіндіру; ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерді талдау. 4. Ғылыми қорытынды дайындау және ғылыми есеп, мақала, тезистер, презентация түрінде жариялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Сыни ойлау Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Жауапкершілік Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті Күйзеліске төзімділік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
		Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7.2	дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
49. Кәсіптің карточкасы "7.3 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-001		
Кәсіптің атауы:	7.3 Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2269-2 - Санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің дәрігерлері және кәсіби мамандар		
Қызметтің негізгі мақсаты:	ҚР халқының санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Балалар денсаулығын нығайту жөніндегі бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады. 2. Балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы саласында санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық профилактикалық іс-шараларды жоспарлайды және жүргізеді	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігерлерінің (мамандарының) үздіксіз кәсіби дамуы	
		Машықтар: 1. Жұмыс жоспарларын әзірлеу, қызмет көрсетілетін аумақтағы балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы	

	Дағды 1: Балалар санитариялық-гигиеналық мәдениетін қалыптастыру бойынша іс-шараларды жоспарлайды және өткізеді	мәселелері бойынша талдамалық анықтамалар жасау. 2. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүзеге асыру, бұқаралық ақпарат құралдарында сөз сөйлеу. 3. Мемлекеттік қызмет көрсету сапасына ішкі бақылау жүргізу. 4. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде пайдаланылатын жаңа химиялық материалдарға санитариялық-эпидемиологиялық, гигиеналық сараптама жүргізу. 5. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде аппаратуралар мен жабдықтарды пайдалану бойынша бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Өмір сүру және оқу жағдайлары, сумен жабдықтау жүйесі, интернат үлгісіндегі объектілерді абаттандыру деңгейі. 2. Балалар мен жасөспірімдердің тіршілік ету ортасының жай-күйін бағалау критерийі. 3. Балалар мен жасөспірімдердің салауатты өмір салтын қалыптастыру қағидаттары.
Еңбек функциясы 1: Балалар денсаулығын нығайту жөніндегі бағдарламаларды әзірлейді және іске асырады.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Балалар мен жасөспірімдер ауруларының гигиенасы мен алдын алу ережелері туралы санитариялық-ағарту жұмыстарын жоспарлайды және жүргізеді	Машықтар: 1. Аумақтарды әлеуметтік-экономикалық дамыту бағдарламаларының жобалары бойынша ұсыныстар дайындауға қатысу. 2. Балалардың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын жақсарту жөніндегі мақсатты бағдарламаларды жүзеге асыру. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды талдаудың заманауи әдістерін қолдану, балалар денсаулығының жай-күйіне әсер ететін негізгі факторларды анықтау, аурулардың алдын алу бойынша басым бағыттарды анықтау. 4. Қоршаған ортаның әртүрлі факторларының зиянды әсерін азайту бойынша ұсыныстар, іс-шаралар кешенін әзірлеу. 5.Балалар денсаулығын сақтау және нығайту жөніндегі іс-шаралар кешенін әзірлеу және негіздеу.
		Білімдер: 1. Төтенше жағдайларда профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру әдістемесі. 2. Сырқаттанушылықты төмендету, балалар денсаулығын нығайту жөніндегі алдын алу іс-шараларының қағидаттары. 3. Балалар мен жасөспірімдердің білім беру және тәрбиелеу объектілеріндегі жұқпалы емес ауруларды талдау негіздері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы саласында санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық профилактикалық іс-шараларды жоспарлайды және жүргізеді	Дағды 1: Білім беру және тәрбиелеу объектілерінің санитариялық-гигиеналық жағдайын жақсарту бойынша алдын алу шараларының кешенін жүргізеді	Машықтар: 1. Сырқаттанушылықтың сыртқы орта (өнім, су, ауа, топырақ)объектілерінің ластануымен туындауын (көрсеткіштерін ұлғайту) байланысын растау мақсатында ұсынылған ақпаратқа талдау жүргізу арқылы тіршілік ету ортасы факторларының әсерінің себеп-салдарлық байланыстарын белгілеу. 2. Білім беру ортасы факторларының ағзаға жағымсыз әсерін төмендету бойынша алдын алу шараларын әзірлеу. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде қоршаған ортасын қорғау бойынша сабақтас салаларға консультациялық көмек көрсетуді жүзеге асыру. 4. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы саласындағы нормативтік талаптарды әзірлеуге және қайта қарауға қатысу. 5. Аумақтарды санитариялық абаттандыруды, білім беру және тәрбие объектілерінің санитариялық жай-күйін бағалау және талдау.
		Білімдер: 1. Балалардың денсаулығына әсер ететін факторлар. 2. Организмнің зиянды факторлармен әрекеттесуінің негізгі заңдылықтары және білім беру және тәрбиелеу объектілеріндегі қоршаған орта факторларын гигиеналық реттеу қағидаттары. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде жасөспірімдерге дәрігерлік-кәсіптік кеңес беру және кәсіптік бағдар беру қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы саласында санитариялық-ағарту жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар: 1. Жұмыс жоспарларын әзірлеу, қызмет көрсетілетін аумақтағы балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы мәселелері бойынша талдамалық анықтамалар жасау, ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүзеге асыру, бұқаралық ақпарат құралдарында сөз сөйлеу. 2. Профилактикалық бақылау және (немесе) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама нәтижелері негізінде (білім беру және тәрбиелеу объектілеріне) санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру. 3. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізуге нұсқамалар мен қаулылар беру. 4. Мемлекеттік қызмет көрсету сапасына ішкі бақылау жүргізу. 5. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторингтің мәліметтер қорын қалыптастыру.
		Білімдер:

		1. Қызмет көрсетілетін аумақта (жекелеген объектілерде) шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин. 2. Балалардың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы мәселелер бойынша әдіснамалық және консультациялық көмек көрсету. 3. Білім беру және тәрбиелеу объектілерінде санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігерлерінің (мамандарының) үздіксіз кәсіби дамуы	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысушылардың әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтарын қорғау приципиерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу мәліметтерін сыни бағалау. 4. Зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру, әдістемені таңдау, қосу және алып тастау критерийлерін анықтау, деректерді жинау хаттамасы мен схемасын әзірлеу.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулерімен байланысты реттеуші нормалар мен процедуралардың этикалық қағидаттары. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және зерттеу нәтижелерінің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Зерттеу нәтижелерін ғылыми жарияланымдар, есептер түрінде ұсыну.	Машықтар: 1. Зерттеу мәліметтерін жинау, талдау және түсіндіру. 2. Әдебиеттерді іздеу және талдау, мәліметтерді сыни бағалау. 3. Зерттеу жоспары мен дизайнын қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Ғылыми зерттеу жүргізу кезеңдері. 2. Ғылыми зерттеу жүргізу қағидаттары (жоспарлау, мәліметтерді жинау, талдау, интерпретация, қорытындылар) 3. Зерттеу нәтижелерін бейнелеу әдістері мен ұсыну кезеңдері, статистикалық бағдарламаларды қолдану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ойлау икемділігі Тәртіптілік Компьютерлік сауаттылық Логикалық ойлау Көп мәселелік Дербестік және жауапкершілік Оқу және өз бетімен үйрену қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог	
50. Кәсіптің карточкасы "7.3 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы)":			
Топтың коды:	2269-2		
Қызмет атауының коды:	2269-2-006		
Кәсіптің атауы:	7.3 Радиациялық гигиена дәрігері (маманы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша жұмыс тәжірибесі 7.2 деңгейінде кемінде 3 жыл		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	5 жылда кемінде 1 рет біліктілікті арттыру	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2213-3-002 - Дәрігер-радиолог 2131-1-001 - Биолог 2113 - Химиктер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жұмысшылардың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмысшылардың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет. 2. Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру-әдістемелік шараларды іске асыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру-әдістемелік сүйемелдеу.
	Дағды 1: Радиациялық гигиена саласындағы мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау және қадағалау.	Машықтар: 1. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілерді пайдалана отырып, объектілерге санитариялық тексеру жүргізу. 2. Радиациялық гигиена саласындағы санитариялық заңнаманы бұзушылықтарды жою бойынша ұсыныстар мен нұсқамалар тұжырымдау. 3. Қызметкердің, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ұсыныстар мен нұсқамалардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 4. Иондаушы сәулелену көздері бар объектілердің жобаларын гигиеналық сараптау кезінде консультациялық көмекті жүзеге асыру. 5. Иондаушы сәулелену көздерін пайдалана отырып, жұмыс орындарын аттестаттау жөніндегі жұмысқа қатысу. 6. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттарын жүргізу.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулеленудің негізгі көздері. 2. Иондаушы сәулеленудің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезіндегі иондаушы сәулеленудің әсер ету ерекшеліктері; халыққа иондаушы сәулеленудің әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 3. Иондаушы сәулеленудің ашық және жабық көздерімен жұмыс істеу жағдайларына қойылатын гигиеналық талаптар.

		4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу- есеп беру құжаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 2: Радиациялық-дозиметриялық бақылауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Иондаушы сәулеленуді анықтау және тіркеу әдістерін қолданыңыз. 2. Топтық және жеке дозиметриялық бақылау әдістерін меңгеру. 3. Беттердің радиациялық ластану деңгейін өлшеу және тамақ, су және ауаның радиоактивтілігін анықтау әдістерін қолданыңыз.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулеленуді анықтау және тіркеу әдістері. 2. Топтық және жеке дозиметриялық бақылау әдістері. 3. Беткейлердің радиациялық ластану деңгейін өлшеу, тағам өнімдерінің, су мен ауаның радиоактивтілігін анықтау әдістері.
Еңбек функциясы 1: Жұмысшылардың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызмет.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар: 1. Радиациялық жағдайды және персоналдың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздік дәрежесін бағалау үшін талдаудың заманауи әдістерін қолдану. 2. Иондаушы сәулеленудің табиғи және техногендік көздерінен халықтың радиациялық қауіп-қатерін бағалау. 3. Радиациялық фактордың әсеріне байланысты халықтың денсаулық жағдайына талдау жүргізу. 4. Халық арасында аурулардың алдын алу бойынша басым бағыттарды айқындау. 5. Жұмысшылардың, халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөнінде ғылыми негізделген ұсынымдар әзірлеу, олардың іске асырылуын бақылау. 6. Жұмысшылардың, халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалау. 7. Радиациялық және ядролық авариялардың тергеуге қатысу. 8. Радиациялық және ядролық авариялардың салдарын жою жөніндегі іс-шараларды ұсыну. 9. Жұмысшылардың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігі мәселелері

	Дағды 3: Радиациялық жағдайды талдау және радиациялық қауіпті бағалау.	бойынша есептер, баяндамалар, ақпараттық хабарламалар қалыптастыру. 10. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг нәтижелері бойынша, оның ішінде Қазақстан Республикасының халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы бұзылған жағдайда басқарушылық шешімдер қабылдау. 11. Объектілер мен аумақтардың санитариялық-эпидемиологиялық жағдайының өзгерістерінің даму динамикасын, бағытын және қарқындылығын сипаттайтын қорытындылар, баяндамалар, ұсынымдар, ғылыми болжамдар, диаграммалар, кестелер жасау.
		Білімдер: 1. Радиациялық гигиена саласындағы санитариялық-гигиеналық нормалау қағидаттары және сәулеленетін адамдардың санаттары үшін қолайлы қауіп деңгейлері. 2. Халықтың денсаулық жағдайының медициналық-демографиялық көрсеткіштері. 3. Қызметкердің, халықтың радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар. 4. Халық үшін радиациялық қауіпті есептеу және бағалау әдістемесі. 5. Радиациялық және ядролық авариялардың жіктелуі және себептері, оларды жою жөніндегі іс-шаралар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
	Дағды 1: Иондаушы сәулелену көздерімен байланыста жұмыс істейтін халықтың, персоналдың денсаулығына радиациялық тәуекелдерді бағалау.	Машықтар: 1. Радиацияның денсаулыққа әсерін бағалау үшін республикадағы (облыс, қала) радиациялық жағдай бойынша ақпаратты ресми көздерден (халықтың сырқаттануы, медициналық-биологиялық деректер, демографиялық процестер, әлеуметтік-экономикалық жағдай және қоршаған орта объектілерінің санитариялық жағдайы туралы статистикалық есептер) талдау. 2. Қауіптерді бағалау және қауіпсіздік шараларын әзірлеу кезінде нормативтік-құқықтық актілерді қолданыңыз. 3. Әр түрлі радиациялық жағдайларда тұрғындар да, қызметкерлер де алған сәулелену дозаларын есептеңіз. 4. Сәулеленудің стохастикалық әсерлерінің (ықтималдық әсерлерінің)қаупін сандық бағалау. 5. Радиациялық жағдайды жедел бақылауды жүргізу және араласудың белгіленген өлшемдерін қолдану.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулеленудің негізгі көздері.

		2. Иондаушы сәулеленудің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезіндегі иондаушы сәулеленудің әсер ету ерекшеліктері. 3. Иондаушы сәулеленудің халыққа әсерін гигиеналық нормалау қағидаттары. 4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Еңбек функциясы 2: Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру-әдістемелік шараларды іске асыру.	Дағды 2: Жұмысшылардың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметті ұйымдастыру.	Машықтар: 1.Қауіптерді бағалау, жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын таңдау және қолдану дағдыларын меңгеру (уақытты, мөлшерді, қашықтықты қорғау: экрандау, қашықтықты сақтау, химиялық қорғау, арнайы құрылыстар). 2. ҚР нормативтік-құқықтық актілерінің халықты және персоналды радиациялық қорғау жөніндегі талаптарына сәйкес шаралар қолдану. 3. Эвакуация мен арнайы санитариялық өңдеуді қоса алғанда, авариялық жағдайларда іс-қимыл жоспарларын әзірлеу. 4. Радиациялық авариялар ошағында санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу. 5. Радиациялық және ядролық авариялардың салдарын жою жөніндегі іс-шараларды ұсыну. 6. Персоналдың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігі мәселелері бойынша есептер, баяндамалар және ақпараттық хабарламалар қалыптастыру.
		Білімдер: 1. Иондаушы сәулеленудің затпен және биологиялық объектілермен өзара әрекеттесу ерекшеліктері. 2. Иондаушы сәуленің жабық және ашық көздерімен жұмыс істеу кезінде қорғау қағидаттары. 3. Қазақстан Республикасындағы радиациялық қауіпсіздікті реттейтін заңнамалар мен нормативтік құжаттар. 4. Деректерді талдау саласындағы негізгі білім, SPSS, Statistica сияқты мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы қолдана білу. 5. Радиациялық және ядролық авариялардың жіктелуі мен себептері, сондай-ақ оларды жою жөніндегі іс-шаралар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
		Машықтар:

	Дағды 1: Қауіп төндіруі ықтимал қызметтің жекелеген түрлерін лицензиялауды жүзеге асыру	1. Лицензия беру (лицензияны қайта рәсімдеу) туралы өтініштерді қабылдау және тіркеу және өтініш нысанасының мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының өкілеттіктеріне сәйкестігін белгілеу. 2. Лицензияны беру (қайта рәсімдеу) үшін қажетті мәліметтерді алу үшін ведомствоаралық сұрау салуларды қалыптастыру және жіберу. 3. Ұсынылған мәліметтердің толықтығы мен дұрыстығын тексеру және лицензиялық бақылауды жүзеге асыру. 4. Лицензия жобасын немесе лицензия беруден бас тарту (лицензияны қайта рәсімдеу) туралы хабарлама жобасын дайындау. 5. Бұйрық түрінде лицензия беру (лицензияны қайта рәсімдеу) немесе лицензия беруден бас тарту (лицензияны қайта рәсімдеу) туралы шешімдерді рәсімдеу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау, техникалық реттеу және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз ету саласындағы заңнамасы. 2. Адамға қауіп төндіруі ықтимал жекелеген қызмет түрлерін лицензиялау ерекшеліктері. 3. Радиациялық қауіпсіздік негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Қосымша еңбек функциясы 1: Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін ұйымдастыру-әдістемелік сүйемелдеу.		Машықтар: 1. Персоналдың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған санитариялық-эпидемиологиялық қызмет бөлімшелерінің қызметін жоспарлау және ұйымдастыру. 2. Бағынысты медициналық персоналдың жұмысына басшылық жасау (ол болған жағдайда) және олардың өз лауазымдық міндеттерін орындауына жәрдемдесу. 3. Мамандану мәселелері бойынша басқа бөлімшелердің мамандарына консультациялық және әдістемелік көмек көрсету. 4. Ұйым қызметкерлері мен бөлімшелерінің қызметіне талдау жасау. 5. Құрал-саймандардың, аппаратуралар мен жабдықтардың дұрыс пайдаланылуын, сондай-ақ орта және кіші медициналық персоналдың қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау қағидаларының орындалуын бақылау. 6. Өз мамандығы бойынша медициналық персоналдың біліктілігін арттыру бойынша сабақтар өткізуге қатысу.

	Дағды 2: Персоналдың, халықтың және қоршаған ортаның радиациялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметті ұйымдастыру.	7. Белгіленген қағидаларға сәйкес медициналық және өзге де құжаттамалардың уақтылы және сапалы ресімделуін қамтамасыз ету. 8. Мекеме басшылығының функционалдық міндеттерінің, бұйрықтарының, өкімдері мен тапсырмаларының, сондай-ақ кәсіби қызмет саласындағы нормативтік-құқықтық актілердің орындалуын бақылау. 9. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есептік-есептік құжаттаманың дұрыс жүргізілуін бақылау. 10. SWOT талдауын жүргізу. 11. Медицина қызметкерлері мен Халықтың радиациялық қауіпсіздік саласындағы гигиеналық білім деңгейін арттыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу. 12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау және өз тарапынан және бағынысты тұлғалардан сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу жөнінде шаралар қабылдау.
		Білімдер: 1. Басқару, денсаулық сақтау, кәсіпкерлік және еңбек заңнамасы саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 2. Басқару қағидаттары, әдіснамасы, әдістері мен формалары. 3. Халық арасында медициналық білім мен санитариялық талаптарды тарату және насихаттау әдістері. 4. Халықтың радиациялық қауіпсіздігі және қоршаған ортаны радиоактивті ластанудан қорғау саласындағы негізгі нормативтік-құқықтық актілер. 5. Денсаулық сақтау ұйымдарында көзделген есепке алу-есеп беру құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	талап етіледі
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Парасаттылық Бастамашылық Компьютерлік сауаттылық Көп мәселелік Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
		Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	7.1	гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.2	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог
	7.3	Еңбек гигиенасы дәрігері (маманы), Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы дәрігері (маманы), Тағам гигиенасы дәрігері (маманы), Коммуналдық гигиена дәрігері (маманы), Дәрігер (маман) бактериолог, Дәрігер (маман) вирусолог, Дәрігер (маман) микробиолог, Дәрігер (маман) паразитолог, Дәрігер (маман) эпидемиолог

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

1. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

2. Орындаушы:

3. "Қарағанды медицина университеті" КеАҚ, +7 (702) 849 27 27, DauletkalievaZ@qmu.kz

4. Әзірлеуге қатысқан ұйымдар (кәсіпорындар):

"Қарағанды медицина университеті" КеАҚ

5. Жоба жетекшісі:

6. Даулеткалиева Ж.А.

7. E-mail: DauletkalievaZ@qmu.kz

8. Телефон нөмірі: +7 (702) 849 27 27

9. Орындаушылар:

10. Калишев М.Г., +7 (705) 300 00 97, Kalishev@qmu.kz

11. Шайзадина Ф.М., +7 (775) 612 78 11, Shayzadina@qmu.kz

12. Галаева А.И., +7 (701) 650 19 20, Galaeva.A@qmu.kz

13. Плясовская С.В., +7 (701) 965 11 16, Plyasovskaya@qmu.kz

14. Токтибаева Г.Ж., +7 (775) 752 64 67, Toktibaeva@qmu.kz

15. Ахметова С.Б., +7 (776) 500 74 34, S.Ahmetova@qmu.kz

16. Абитаев Д.С., +7 (701) 749 66 81, AbitaevD@qmu.kz

17. Жарылқасын Ж.Ж., +7 (701) 676 77 49, Zharylkassyn@qmu.kz

18. Приз В.Н, +7 (775) 657 22 62, Priz@qmu.kz

19. Талиева Г.Н., +7 (701) 431 18 97, Talieva@qmu.kz

20. Амреева К.Е., +7 (705) 418 69 03, Amreeva@qmu.kz
21. "Астана медицина университеті" КеАҚ
22. Орындаушылар:
23. Мусина А.А., +7 (701) 776 35 57, mussina.a@amu.kz
24. Сулейменова Р.К., +7 (778) 357 94 57, suleimenova.r@amu.kz
25. Кашкинбаев Е.Т., +7 (701) 708 53 73, kashkinbaev@amu.kz
26. "С.Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ" КЕАҚ
27. Орындаушылар:
28. Рамазанова М.А., +7 (707) 822 85 90, m_ramazanova00@mail.ru
29. "Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті" КеАҚ
30. Орындаушылар:
31. Уразаева С.Т., +7 (701) 465 74 64, S.urasaeva@mail.ru
32."ҚДСЖМ" Қазақстандық медицина университеті
33. Орындаушылар:
34. Рыскулова А.Р., +7 (701) 526 28 69, r.alma@bk.ru
35. Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
36. Орындаушылар:
37. Даниярова А.Б., +7 (701) 780 12 19,
38. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:
39. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -
40. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы.
41. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа, ж.
42. Болжамды қайта қарау күні: 30.11.2028 ж.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК